01
C22

BIBLIOGRAFIA
I.L. CARAGIALE

**

13458

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

LUCRARE FINANȚATĂ DE ACADEMIA ROMÂNĂ

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

01
C22

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE ŞI TEORIE LITERARĂ
„G. CĂLINESCU"

MIOARA APOLZAN, MARIN BUCUR, GEORGETA ENE, RODICA FLOREA
DORINA GRĂSOIU, STANCU ILIN, DAN C. MIHĂILESCU

COORDONARE: MARIN BUCUR

REVIZIE FINALĂ : GEORGETA ENE

BIBLIOGRAFIA

I. L. CARAGIALE

ÎN PERIODICE
(1852 – 1912)

VOL. II

13489

EDITURA „GRAI ŞI SUFLET – CULTURA NAŢIONALĂ"
Bucureşti, 1997

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

COPERTA : DONE STAN

REDACTOR : MARCEL DUȚĂ

ISBN: 973-9232-20-5
ISBN: 973-9232-22-1

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

III. RECEPTAREA OPEREI LUI I.L. CARAGIALE

A. ARTICOLE ŞI STUDII DESPRE OPERA LUI I.L. CARAGIALE

1. TEATRU

3161. S.[I. Suchianu, cf. Ş. Cioculescu], *Teatru.* În „România liberă", III, nr.489, 10 ian.1879, p.3.
Notiţă. Este anunţată „surpriza" punerii în scenă a piesei lui ILC. „O frumoasă surprindere ni se prepară. Peste câteva zile, un afiş al Teatrului Naţional ne va chema să admirăm spectacolul: *O noapte furtunoasă sau nr.9.* O piesă în adevăr originală. Autorul acestei scrieri, care, cu tot distinsul său talent, voieşte a rămâne învelit sub modesta mantie a anonimului, a izbutit a crea una din acele rare comedii în care toate condiţiunile artei se găsesc pe deplin satisfăcute. Acţiunea este vie şi plină de interes, de la început şi până la fine. Tipurile ce pune ea în joc sunt copiate de un observator cu ochiul fin, care vede până în cuta cea mai ascunsă a stofei omeneşti. Subiectul este luat din viaţa reală şi de toată ziua a societăţii noastre burgheze. Scena se petrece în Dealul Spirei."

3162. Ş..., *D-nul Carageale şi teatrul său. Primul articol.* În „Telegraful de Bucureşti", X, nr.2431, 8 iun.1880, p.2–3.
Consideraţii generale, fără nici o aluzie concretă, asupra geniului, a cauzelor care potenţează sau, dimpotrivă, diminuează inteligenţa şi talentul individului.

3163. Ş..., *D-nul Carageale şi teatrul său. Al doilea articol.* În „Telegraful de Bucureşti", X, nr.2433, 11 iun.1880, p.2–3.
Articol denigrator la adresa pieselor lui ILC, *O noapte furtunoasă* şi *Conul Leonida faţă cu reacţiunea*, al căror fond se reduce la „originalitatea unui limbaj – originalitate exagerată" şi „printr-o lipsă de fineţe şi de măiestrie".

3164. Passe-Partout, *Echos de Bucarest.* În „L'Indépendence Roumaine", s.II, VI, no.1824, 26 oct./7 nov.1883, p.2.
Este semnalat, cu citate, un articol din „Românul", *Tartuffes ridicules*, la adresa celor „qui ont conseillé aux meres de famille de ne pas conduire leurs filles a la piece de M. Caragiale, *Une nuit orgeuse...*"

3165. ***, *Cronica.* În „Doina", I, nr.26, 1 oct.1884, p.3.
Ref. la *O scrisoare pierdută.* „I. Caragiali a terminat piesa sa in 4 acte. Succes în cercul literar al D-lui Maiorescu, unde a fost citită. Totuşi, autorul ar fi hotărât să nu o reprezinte în stagiunea în curs şi nici să concureze la premiul direcţiunii teatrelor."
A – ***, *Din ale Iaşului.* În „Lupta", I, nr.43, 28 oct.1884, p.4.

3166. ***, *Cronica.* În „Doina", I, nr.27, 15 oct.1884, p.6.
„ Piesa d-lui Caragiali intitulată *O scrisoare pierdută* s-a citit la

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

teatru şi a fost primită cu aplauze.Ea este superioară *Nopţii furtunoase:* cu toate acestea, d–l Caragiale prepară o altă piesă, în 6 acte, de o tehnică superioară acestora, cu care să se prezinte la concursul pus de Direcţia Teatrului."

3167. Caros, *De prin Bucureşti.* În „Universul", I, nr.76,18 nov.1884, p.3.
Foileton. Comentând favorabil apariţia unor lucrări dramatice originale, autorul citează alături de *O scrisoare pierdută* de ILC şi altele, precum: *Regele munţilor* de Duncа, *Talmeş–Balmeş* de Marion, *Criza de bani* de Georgitu ş.a.

3168. Damé, F., *La lettre perdue.* În „L'Indépendance Roumaine", VIII, no.2153, 2/17 déc.1884, p.1.
Articol–editorial. Autorul se arată nemulţumit de imoralitatea personajelor: „Succes meritat, dar întristător; numai prostituţie, falsitate, viciu a aflat autorul în societatea românească ? Acest gen de spectacol, în care viciul se etalează triumfător, unde platitudinea cuprinde tot ce e nobil, unde nu se vede strălucind nici un sentiment nobil, unde domină scepticismul – nu a făcut să trezească în sufletul spectatorilor idealurile, entuziasmul, credinţa de care avem atâta nevoie".

3169. d'Artanio, *Cronica teatrală.* În „Literatorul", VI, nr.1, 27 ian.1885, p.11–13.
Informaţii culturale teatrale, cu referinţe disimulate la ILC. *O scrisoare pierdută* ar fi fost „acceptabilă" numai „în timpul alegerilor".

3170. Derville, *Curierul teatrelor.* În „România liberă", IX,nr.2273, 13 febr.1885, p.3.
Notă despre *Mândrie şi amor* de Géorges Ohnet. Deşi această piesă a avut succes, autorul crede că publicul românesc nu va mai veni în număr mare multă vreme. Sunt în piesă siluete „prea locale": „Ce–i faci dar românului nostru care în faţa acestor drăcovenii dă din umeri şi–ţi spune că e mai mult sânge în Ghiţă Pristanda şi în Trahanache din *Scrisoarea pierdută* ?"

3171. Ascanio, *Recenziuni dramatice.* În „Voinţa naţională", II, nr.179, 20 febr.1885, p.3.
Recenzie – Se citează piesele lui ILC (inclusiv traducerea *Romei învinse*) printre operele de valoare reprezentate la Teatrul Naţional : *Hamlet* de Shakespeare, *Despot Vodă* şi *Fântâna Blanduziei* de V.Alecsandri.

3172. Gherea, I., *Caragiale fluierat.* În „Drepturile omului", I, nr.89, 24 mai 1885, p.1–2.
Articol scris la puţină vreme după „căderea" piesei *D–ale carnavalului* (organizată de D. Racovitză–Sphinx), ca replică a broşurii cu acelaşi titlu publicate de Stemi (Ştefan Mihăilescu) şi (N.Rădulescu) Niger, prin care aceştia polemizau cu detractorii lui ILC, în rândul cărora erau cuprinşi şi ziariştii de la „Drepturile omului". Respingând acuzaţiile lui Stemi şi Niger, potrivit cărora socialiştii criticau piesa „din interese politice", Gherea arată, în acest amplu articol, care sunt scăderile estetice ale noii creaţii caragialiene: „Deşi găsim multe defecte în *D–ale carnavalului*, nu–i negăm însă cu totul meritul, nici acţiunea foarte vie, nici spiritul. În orice caz, piesa d–lui Carageali este cu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

mult superioară enormei majorități a pieselor dramaturgilor noștri sentimentaliști. Piesa d-lui Carageali trebuie aspru criticată" [...] pentru că nu a dat „o icoană desăvârșită a mahalalei", și nici nu a reușit „aprofundarea psihică a locuitorilor ei"; „din cauza alergării după vorde de spirit, care să facă pe public să râdă, autorul cade în exagerațiuni neînțelese și în imposibilități". „Ce sunt toate acestea decât exagerațiuni ridicule, scrise cu o îndoită țintă: mai întâi de a-și arăta ideile sale conservatoare și a ridiculariza [sic] frazele democratice, iar pe de altă parte pentru ca să capete aplauzele galeriei..."

3173. Gherea, I, *Trei comedii ale lui I.L. Caragiali.* În „Contemporanul", IV, nr.10, 11 și 12, 15 iun.1885, p.403-423.
Despre ILC și mediul social descris (mahalaua). *O noapte furtunoasă* considerată mai bună decât *O scrisoare pierdută* și, mai ales, decât *D-ale carnavalului.* Despre realism (naturalism), despre tipic, despre râs. Referiri la Maiorescu, Voltaire; despre broșura lui Stemi și Niger, *Caragiale fluierat;* despre periodicele care s-au implicat în apărarea sau denigrarea lui ILC („Convorbiri literare", „Drepturile omului" și „Steluța" -Roman); personajele Hamlet, Falstaff, Tartuffe. „Dl. Caragiale este întâiul scriitor dramatic realist și mai ales cel dintâi care a adus pe scenă mahalaua, factor însemnat în viața noastră socială cu începere mai cu seamă de la 1848. Acesta e meritul și curajul autorului. Caragiali, în *Noaptea furtunoasă* a ridicat un colț al vălului ce ascundea viața mahalalei, în *Scrisoarea pierdută* ne-a daat o icoană credincioasă din viața noastră politică. În amândouă comediile a dovedit că are spirit de observație și măiestrie în zugrăvirea tipurilor, pe cât e mai ales vorba de exteriorul lor. Dar alături cu aceste însușiri bune, are și două neajunsuri foarte grele pentru un scriitoriu. Întâi nu analizează adânc sufletul persoanelor și se mulțumește numai cu forma văzută, al doilea are idealul în trecut, este conservatoriu."

3174. Maiorescu, Titu, *Comediile d-lui Caragiale.* În „Convorbiri literare", XIX, nr.6, 1 sept.1885, p.449-462.
Studiu critic.
A - *Idem.* În „România liberă", IX, nr.2435, 6 sept.1885, p.2-3 („Foița României libere").
Reproduce după „Convorbiri literare"

3175. Sphinx, *Teatrul Național. Simplă constatare „pro domo".* În „România liberă", IX, nr.2467, 13/25 oct.1885, p.2.
Polemică cu Luca, care scrie o cronică în „Voința națională" din 8 octombrie, la reprezentația cu *Lucia de Lammermoor.* „Ar fi de dorit însă ca acest organ autorizat al guvernului, - prin pana d-lor Caragiali, cunoscutul dramaturg, și Ascanio-Olănescu, autor, uneori critic - să ia mai de aproape cestiunea Teatrului Național, și să demonstre [sic] răul nemărginit ce se aduce gustului public și propășirii artistice, prin întronarea operetei pe scena destinată cultivării și înfloririi artei și literaturii dramatice."

3176. Maiorescu, Titu, *Poeți și critici.* În „Convorbiri literare", XX, nr.1, 1 apr.1886 p.3-9.
Articol. Amintind de articolul său, *Direcția nouă* (1872), autorul arată că

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

literatura noastră a progresat simţitor şi, exemplificând cu titluri de opere de Alecsandri, Eminescu ş.a., enumeră la început „comediile d–lor Caragiali şi I. Cerchez [!]".

A – *Idem* . În „Epoca". I, nr.110, 2 apr.1886, p.1–2.
Nesemnat.

B – *Idem.* În „România liberă", X, nr.2601, 3/15 apr.1886, p.2–3 („Foiţa României libere").
Reproduce după „Convorbiri literare"

C – *Idem.* În „Tribuna", III, nr.141, 21 iun.1886, p.1 („Foiţa Tribunei").
Reproduce după „Convorbiri literare"

3177. Cocyte, *Literatura dramatică.* În „Doina", II, nr.58, 5 mai 1886, p.222.
Articol. Referiri denigratoare faţă de *O scrisoare pierdută* şi *D–ale carnavalului.*

3178. Gherea, I., *Către d–nul Maiorescu.* În „Contemporanul", V, nr.1, iul.1886, p.43–75.
Articol. Critică formulările maioresciene din articolul *Comediile d–lui Caragiale:* „ficţiuni ideale", „emoţiuni impersonale" etc. Arta nu este morală în sine, dar ea poate să aibă „mare influenţă educătoare şi moralizatoare". Condiţia principală ar fi „moralitatea artistului însuşi, înălţimea morală, intelectuală la care a ajuns el". Demonstraţia are la bază idei ale lui H. Taine (citat cu *Philosophie de l'art*): „Repetăm, o poemă artistică, arta în genere, e productul mijlocului social". Articolul lui Maiorescu, *Poeţi şi critici*, este socotit a fi în contradicţie cu cel despre comediile lui ILC : „Criticul nostru cade chiar într–o exagerare opusă obiectivismului curat [...] declarând cam dogmatic: «artistul nu poate fi decât părtinitor». Este dar greşit a zice că o comedie, care–i satira unui partid, n–are nemic a face cu convingerile politico–sociale ale autorului". Relevă rolul stimulator al idealurilor sociale în literatură. Exemplul negativ ar fi cercul „Convorbirilor literare", care n–a realizat ceea ce aştepta, pentru că acest cerc era „junimist–conservator". Se aminteşte de tragedia lui Eminescu. Este criticat V. Alecsandri pentru ciclul *Ostaşii noştri*, de asemenea, N. Grigorescu, pentru tabloul *Asaltul Griviţei.* În replică, apreciază tablourile pictorului realist rus Vereşciaghin. Alte referiri: Homer, Dante, Milton, Shakespeare, Goethe, Byron, Shelley, Hugo, Schiller, Mickiewicz.

A – *Idem.* În „Lupta", III, nr.86, 10 aug.1886, p.2–3; nr.87, 13 aug.; nr.88, 14 aug.; nr.89, 17 aug.; nr.90, 20 aug.; nr.91, 22 aug.; nr.92, 24 aug.; nr.93, 27 aug.; nr.94, 29 aug.; nr.95, 3 sept.; nr.96, 5 sept.; nr.97, 7 sept.; nr.98, 12 sept.; nr.99, 14 sept.1886.
Reproducere după „Contemporanul".

3179. I.C., *Convorbiri asupra teatrului.* În „România liberă", X, nr.2781, 9/21 oct. 1886, p.2–3.
Articol. Se aminteşte că *Hatmanul Baltag,* împreună cu *Nu te juca cu dracul !* şi *Olteanca* , sunt încercări „care au desfătat publicul". „Faimoasele *Noaptea furtunoasă* şi *Scrisoarea pierdută* au dovedit din partea fericitului autor o mare putere comică, o adâncă pătrundere a tipurilor şi caracterelor din lumea noastră de azi şi o deosebită artă de combinare a efectelor scenale, mai cu seamă în *Scrisoarea pierdută,* calitate rară,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

căci multe din piesele noastre cam suferă de lipsă de criză".

3180. *** [N. Xenopol], *Contrazicerile d-lui T. Maiorescu.* În „Voința națională", III, nr.660, 19/31 oct.1886, p.1.
Este citat ILC în polemica antimaioresciană.

3181. Russu, Ion, *Cronică teatrală.* În „Lumina pentru toți", II, nr.6, 1–30 nov.1886, p.272–278.
O dare de seamă despre Teatrul Național din București. Constată un „îmbucurător progres", referindu-se la succesele pieselor naționale. După Alecsandri este amintit ILC, cu *O noapte furtunoasă* și *O scrisoare pierdută.*

3182. Hand'blonde, *Teatru. „Coana Chirița" și o inoportună întrebare la teatru.* În „Voința națională", III, nr.674, 5–17 nov.1886, p.2–3.
Paralelă între *Coana Chirița* de Alecsandri și piesele lui ILC, pentru a demonstra ce „uniformitate perpetuă se deșiră pe scheletul personajelor din acest gen de comedie. Coana Chirița, Zița din *Noaptea furtunoasă* și Mița Baston din *D-ale Carnavalului* sunt una și aceeași făptură, variată altfel".

3183. Ms., *Un specimen. Literatură junimistă.* În „Nazat", 1886.
Comentarii ironice despre *Hatmanul Baltag*, din care se preluaseră mai multe cuplete ca „specimene" în noua revistă „Nazat".

3184. Morțun, V.Gh., *Chestiuni teatrale (Introducere la un șir de critici asupra teatrului român).* În „Contemporanul", V, nr.7, ian.1887, p.52–69.
Este de părere că ILC a înregistrat un „frumos debut" cu *O noapte furtunoasă.* Aici „studiul caracterelor merge alături cu comicul potrivit mijlocului ce ne înfățișează". În *Cuconul* [sic] *Leonida față cu reacțiunea* și în *O scrisoare pierdută* „această armonie a fost nemicită". În *D-ale carnavalului,* „studiul careacterelor lipsește cu totul și comicul e silit, tras de păr". „Nădăjduind că talentul acestui scriitoriu își va veni în fire, voi aminti un caz de nepricepere a comitetului teatral din București. Comitetul însărcinat cu cetirea *Nopței furtunoase* a respins această piesă, ea a apărut pentru întâia dată la Orfeu, și în urma reușitei a atrs atenția domnilor din comitet cari s-au grăbit să o iee și să o joace mai apoi, siliți poate de junii societari, întrevăzând un succes bănesc, iar nu valoarea literară a scrierei. La 1879, un comitet respinge *O noapte furtunoasă* și la 1884, tot un comitet primește *D-ale carnavalului.* Cred că orice comentariu e de prisos."
Se arată că până acum nu avem o dramă originală la înălțimea comediei *O noapte furtunoasă.*

3185. Mille, Const., *Rețeta d-a scrie lucruri originale când ai talent.* În „Lupta", IV, nr.200, 9–10 mart.1887, p.2–3 („Săptămâna literară", VIII)
Foileton. Reluând definiția zolistă – „arta este redarea realității prin prisma personalității autorului" – și menționând că impresiile directe, fiind mult mai puternice, vor avea ca rezultat artistic o operă originală, exemplifică cu *O noapte furtunoasă.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3186. Mille, Const., *Săptămâna literară XXI.* În „Lupta", IV, nr.293, 6–7 iul.1887, p.2–3.
Foileton. Făcând o paralelă între mişcarea literară din Rusia şi cea de la noi, arată că ne lipsesc romanul şi teatrul, „afară de începuturile meritorii ale lui Caragiali". „Originale nu sunt decât comediile lui Caragiali şi atâta tot".

3187. Nădejde, Ioan, *„Istoria limbei şi literaturei române".* În „Contemporanul", VI, nr.3, oct.1887, p.223–238.
Polemică cu I.N. Roman, redactor la ziarul „Liberalul" din Iaşi. I. Nădejde nu trecuse în *Istoria...* sa pe Asachi, Eliade Rădulescu, Hasdeu, Maiorescu ş.a. Referire la premiera piesei lui ILC şi motivul insuccesului ei: „D–l Roman pare a se îndoi de adevărul vorbelor mele, când spun că *D–ale carnavalului* a fost şuerată, pentru că–i reacţionară; dar însuşi d–l Caragiali ştie foarte bine că eu am spus adevărul."

3188. Racoviţă, D.D., *Teatrul nostru.* În „Revista nouă", I, nr.1, 15 dec.1887, p.36–40 (39).
Criticându–se repertoriul francez bulevardier, se arată că acesta nu poate interesa publicul nostru şi că autorii localizează prin forţa împrejurărilor. În acest fel, duci, conţi, marchizi, ajung să semene cu personaje caragialiene: „dar nu se vede cât de colo Zaharia Trahanache, din *Scrisoarea pierdută,* în costumul baronului A. şi Coana Veta din *Noaptea furtunoasă,* sub peruca marchizei B. ? [...] Nu e aşa de interesant râsul provocat de Labiche, cum este cel provocat de Caragiale." Judecată aspră a repertoriului străin. Pledoarie pentru repertoriul naţional.
A – *Idem.* În „România liberă", XI, nr.3092, 18/30 dec.1887, p.2–3.
Reproducere după „Revista nouă".

3189. Scrib [Traian Demetrescu], *Una–alta.* În „România liberă", XII, nr.3270, 3/15 aug.1888, p.2–3 („Foiţa României libere").
Articol. Gustul publicului degenerează. S–ar găsi oameni care să îmbogăţească literatura dramatică cu noi producţiuni; dar auzind vorbindu–se întruna de *Orfeline* şi de *Crima din str. Păcii,* „îi piere gustul să mai scrie româneşte, afară numai când cineva a pătruns în teatru cum a reuşit Caragiale cu *Noaptea furtunoasă".*

3190. Bacon [Const.C. Bacalbaşa], *Teatrul Naţional. („Manevre de toamnă").* În „Lupta", V, seria II, nr.657, 5 oct.1888, p.2.
Cronică dramatică. Se deschide cu câteva opinii despre conducerea teatrului. Sunt respinse opiniile negative despre reprezentarea, în început de stagiune, a unei farse, localizată. Se arată că „lucrări noi, originale, nu s–au prezentat, iar din vechiul repertoriu, cele mai bune bucăţi sunt tot ale actualului director. Apoi n–am fi strâmbat mai tare din nas dacă stagiunea ar fi început cu *Noaptea furtunoasă* sau cu *Scrisoarea pierdută* ?

3191. Marion, *Teatrul Naţional.* În „Universul literar", I, nr.8, 7/19 nov.1888, p.3 („Cronica teatrală").
Sunt citate maliţios piesele *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută.* „Nu ne

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

mai lipseşte acu decât *D-ale carnavalului*, piesă premiată de onorabilul răposat comitet, pentru ca carnavalul – ba nu, vreau să zic, repertoriul directorului-autor să fie complet."

3192. ***, *Cronica teatrală.* În „România", VI, nr.33 (1410), 12 febr.1889, p.2.
Cronică dramatică la *Petecul lui Berechet* de C.C. Bacalbaşa, piesă care „în tot, seamănă cu *Scrisoarea pierdută* , ziceau unii". Cronicarul ţine să remarce că piesa lui Bacalbaşa „nu are valoarea aceleia prin întâietate şi abundenţa spiritului". Este surprinzătoare această recunoaştere a meritelor artistice ale lui ILC, într-un ziar care prezentase o serie de foiletoane de o virulenţă acidă la adresa dramaturgului, totodată director al Teatrului Naţional din Bucureşti.

A – Racoviţă, D.D., *Cronica teatrală. „Petecul lui Berechet". Comedie originală în 3 acte de C.C. Bacalbaşa.* În „Epoca", IV, nr.974, 17 febr., 1 mart.1889, p.2.
„Opera d-lui Bacalbaşa [...] are neajunsul de a fi o imitaţiune străvezie a *Scrisorii pierdute.*"

B – Max C., *Cronica teatrală.* În „Drapelul", I, nr.31, 2 apr.1889, p.3.
Cronică dramatică a piesei *Petecul lui Berechet* de C.C. Bacalbaşa. E de părere că piesa e mai mult decât o influenţă, o „imitaţie" după *O scrisoare pierdută* : „o a doua ediţie a *Scrisorii pierdute* ".

C – ***, *Informaţiuni.* În „Poşta", X, nr.85 (2109), 29 iul.1889, p.2.
Consideră *Petecul lui Berechet* „o imitaţiune a *Scrisorii pierdute* [...] aceleaşi personaje şi acţiunea se desfăşoară întocmai".

3193. Zoil, *Comediile d-lui Caragiale.* În „Epoca", IV, nr.1048, 16/28 mai 1889, p.2 („Din Bucureşti").
Cronică a volumului *Teatru,* editat de Librăria Socec, cu o prefaţă de T. Maiorescu. Se spune despre ILC că este un „autor simpatic". Se face distincţie între valoarea literară şi valoarea dramatică. Toate cele patru piese n-ar rezista unei cercetări amănunţite din punct de vedere literar. Nu se vede „care e stilul autorului, cum scrie d. Caragiale". Se remarcă însă capacitatea sa de a observa tipurile şi întâmplările. „Negreşit, comediile d-lui Caragiale au valoare." „Înainte de toate, d-sa are meritul d-a fi încercat cu succes să extragă piesele sale din viaţa noastră; exact, sau exagerat, scenele sale sunt oglindirea traiului românesc într-un anume timp. Şi încă, comediile sale, trecătoare nu-i vorbă, ca orice farsă, fără pretenţiune, au însuşirea preţioasă d-a fi cristalizat, fie şi cam alături cu adevărul adevărat, o epocă în a cărei cercetare şi precizare, istoriografii viitori se vor servi şi de unele observaţiuni ale autorului *Nopţii furtunoase.*"

3194. Demetrescu, Traian, *Temperament în artă.* În „Revista olteană", nr.10-11, 1889, p.386.
Conferinţă prezentată la Ateneul din Craiova, la 22 decembrie 1889. „Caragialli ne face în *Scrisoarea pierdută* să ne prăpădim de râs, dar – cum foarte bine observă criticul Gherea –, când te duci acasă şi te gândeşti mai serios la cele ce ai văzut, îţi vine să plângi."

3195. Emil, *Convorbiri teatrale.* În „Naţiunea", VIII, nr.2160, 31 dec.1889, p.2-3.
Este citat favorabil ILC, ca singurul nostru dramaturg de valoare: „Afară de teatrul

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

lui Caragiali – două comedii –, nu putem spune că avem ceva original şi vrednic de arătat Occidentului". Dramaturgul cunoştea publicul şi teatrul: „Caragiale, om de teatru, a avut şi norocul de a-şi cunoaşte publicul [...] A crescut în lumea teatrelor".

3196. Nădejde, Sofia, *Năpastea* [sic]. În „Contemporanul", VII, nr.5, nov.-dec.1889 şi ian.-febr.1890, p.441-450.
Studiu. Dintre personaje, Ion nebunul este tipul cel mai bine realizat. Prin el, autorul ne-a dat „ un studiu de psihologie patologică". Ion e „nebunul mediului". „Caragiali, în Ion, a făcut o adevărată creaţie, atât ca psihologie individuală, cât şi ca rezultat al mediului nostru social" (p.444). Afirmă că dramaturgul a folosit „o bună limbă românească". Critică pe unii cronicari dramatici şi publicul care s-a luat după vorbe şi n-a venit la reprezentaţie.

3197. Iorga, Neculai, *Năpastea* [sic]. În „Lupta", VII, nr.1054, 18 febr.1890, p.1-2.
Studiu. Arătând că s-a scris mult despre spectacol, ceea ce dovedeşte importanţa piesei, N. Iorga pledează împotriva opiniei că piesa ar fi o „eroare dramatică": „Văd în *Năpastea* un studiu psihologic superior". Se referă şi la încercările unor critici de a apropia *Năpasta* de unele piese ruseşti. Iorga insistă pe deosebiri, pe „moralitatea ţăranului român", „care dă *Năpastei* o fizionomie deosebită şi o valoare etnică însemnată."

3198. ***, *Varietăţi.* În „Era nouă", I, nr.21, 25 febr.1890, p.4.
Articol. Se ia apărarea lui ILC, după insuccesul cu *D-ale carnavalului* şi *Năpasta.* Este lăudat N. Iorga pentru studiul său asupra *Năpastei.*

3199. Iorga, Nicolae, *Încotro mergem?* În „Lupta", VII, nr.1072, 11 mart.1890, p.2-3 („Săptămâna literară").
Foileton. Despre stagnarea literaturii române. Bilanţ a ceea ce a fost foarte valoros prin anii 1880-1886, când publicul a început să fie îndopat „cu drojdia literaturilor mai bogate". „Şi, în rezumat, pentru proza noastră şi poezia ce se stinge, ca o candelă fără undelemn, avem teatrul şi în teatru un singur om, un om de talent, cu concepţia puternică şi condeiul colorat, dar *unul* numai – Caragiale."

3200. Iorga, Nicolae, *Ioan Gherea.* În „Lupta", VII, nr.1085, 26-27 mart.1890, p.2 („Cronica literară").
Medalion explicând „ce este această critică ştiinţifică şi prin ce se deosebeşte ea de critica judecătorească" a lui T. Maiorescu. În legătură cu articolul lui Gherea despre ILC: „Aici nu mai întâlnim în volum critica răutăcioasă din articolul scris în «Contemporanul» asupra talentatului scriitor de comedii; imparţialitatea absolută a criticului demn şi serios se leagă cu o pătrundere cu care nu suntem deprinşi la noi, în critică mai ales".

3201. Iorga, Nicolae, *Literatura naţională.* În „Lupta", VII, nr.1078, 18 mart.1890, p.2-3.
Foileton. Împotriva adepţilor naţionalismului în literatură.Vorbind despre teatru, arată

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

că Ionescu-Gion emisese părerea că drama noastră ar fi trebuit să fie „o înflorire a irozilor". Iorga se întreabă: „ce ar fi comun între teatrul național, în înțelesul *irodic* al cuvântului, și o comedie de Caragiale, ori o piesă de ale lui Alecsandri? Probabil nimic, sau puțin lucru".

3202. Iorga, Nicolae, *Rolul criticei.* În „Lupta", VII, nr.1100, 15 apr.1890, p.2–3 („Săptămâna literară").
Foileton. Arătând că rolul criticii este acela de a explica și de a analiza opere și scriitori, subliniază că Gherea „ne-a dat formulele lui Eminescu, Vlahuță, Caragiale, dar el se ține numai la literatura contemporană". Este necesară aprecierea critică a scrierilor de până la 1870.

3203. Alexandrescu, Gr.I., *Năpasta.* În „Lupta", VII, nr.1147, 13 iun.1890, p.2; nr.1148, 14 iun.; nr.1149, 15 iun.1890.
Cunoscut articol critic, depreciator. Judecă *Năpasta* în comparație cu *O noapte furtunoasă,* în defavoarea celei dintâi.
A – *Idem.* În „Arhiva", I, tom.I, 1889–1890, p.605, 613.
Autorul critică piesa lui ILC, considerând că nu răspunde cum se cuvine unor cerințe importante ale genului și încheie cu o concluzie malignă: „așadar drama *Năpasta* este o adevărată năpastă a dramei".

3204. Tel., *Teatrul Național.* În „Lupta", VII, nr.1206, 26 aug.1890, p.1–2.
Despre repertoriul Teatrului Național și despre prea multele piese proaste, traduceri și localizări puse în scenă, despre părerea greșită că doar melodramele atrag publicul. „Înțelegem să persiste această idee greșită cât timp proba contrarie nu se făcuse. Azi, însă, după succesul obținut cu *Hamlet,* cu *Noaptea furtunoasă...*"

3205. Iorga, Neculai, *Vasile Alecsandri.* În „Revista nouă", III, nr.6, 15 sept.1890, p.201–209.
Necrolog. Vorbind despre teatrul lui Alecsandri, face reproșuri publicului needucat, cu referiri și la ILC: „Când un public poate primi rece *Năpasta* și aplaudă nebunește localizările din nemțește..."

3206. Iorga, Neculai, *Temperament artistic.* În „Lupta", VII, nr.1239, 7 oct.1890, p.2–3 („Săptămâna literară").
Foileton. Iorga respinge prejudecata criticilor, aparținând și cititorilor, că un scriitor n-are voie să-și părăsească „direcția îndeobște cunoscută a spiritului său". „În cugetarea celor mai mulți, Caragiali, de pildă, n-are dreptul de a face o tragedie ori o dramă, pentru rațiunea, nu tocmai convingătoare, că lumea s-a obișnuit să-l vadă fabricând Vântureni [sic] și Cocoane Vete." Critica și publicul contestă, astfel, cutezanța lui ILC de a scrie o dramă – *Năpasta.*

3207. Iorga, Neculai, *Critica de jurnal.* În „Lupta", VII, nr.1251, 21 oct.1890, p.2–3 („Săptămâna literară").
Foileton. Arată ce rol mare ar putea avea această critică, influențând marele public

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

căruia nu-i sunt accesibile volumele critice pretenţioase. Crede că nu e neapărată nevoie, în critica de jurnal, să te ţii strict de actualitate, mai ales la noi, unde se scrie atât de puţin. Enumeră, astfel, ca apariţii recente, doar câteva volume, între care *Năpastea* [sic] lui Caragiali".

3208. ***, *Teatrul Naţional.* În „Generaţia nouă", X, nr.10, oct.1890, p.294–295.
Este apărată direcţia Teatrului Naţional de acuzaţia că joacă numai localizări: „Să se reprezinte continuu *Năpastea* [sic]? Dar dacă publicul şi gazetele au năpăstuit fără să priceapă pe bietul Dl. Caragiali?"

3209. Iorga, Neculai, *Teatrul nostru şi realismul.* În „Lupta", VIII, nr.1310, 6 ian.1891, p.2–3 („Săptămâna literară").
Foileton. Apreciază piesele lui ILC pentru „observarea cinstită şi serioasă a vieţii". „Ceea ce distinge comediile lui Caragiale e că ele sunt opere de artă, rămân." „Oricând ar fi reprezentate, ele vor trăi prin adevărul observaţiei, prin psihologia lor".

3210. Last, Adolf, *„Năpasta", dramă de Caragiali. Studiu critic (I).* În „Revista politică", VI, nr.3, 8 febr.1891, p.7–14; partea a doua, în nr.4, 23 febr.1891, p.9–14.
Studiu critic. În notă se menţionează: „Autorul acestei critice este un iurist [sic] tânăr din Fălticeni, care a cetit opera sa în Clubul român" din Suceavă, într-o conferinţă a cărui venit a fost menit pentru Şcoala română".

A – *Idem.* În „Lupta", VIII, nr.1342, 16 febr.1891, p.2.
O notă redacţională precizează că discuţiile contradictorii în jurul piesei lui ILC dovedesc că nu e vorba de „o lucrare de rând". Este nevoie de o apreciere aprofundată şi obiectivă privind „valoarea ei estetică internă", ceea ce s-a neglijat. Studiul continuă încă şapte numere consecutive, capitolul final publicându-se în nr.1351, 27 febr.1891, p.2.

3211. Iorga, Neculai, *Volumul unic.* În „Lupta", VIII, nr.1349, 24 febr.1891, p.2–3 („Săptămâna literară").
Foileton. Despre anul literar expirat, considerat mai roditor. Între cele câteva „opere capitale" este enumerată *Năpasta* de ILC.

3212. Iorga, Neculai, *Volumul unic.* În „Lupta", VIII, nr.1355, 3 mart.1891, p.2–3 („Săptămâna literară").
Foileton. Articol cu implicaţii de sociologie literară. Despre relaţia public–literatură şi despre triumful cărţii rele. În legătură cu această stare de lucruri, face referiri la opera lui ILC, de tipul: „Câtă vreme va fi o mahala, câtă vreme mahalagiii îşi vor trimite copiii la şcoală şi fiul cherestegiului Titircă inimă rea va asculta, căscând, observaţiile făcute de un profesor plictisit..." „Mahalagiii au rău stomah literar, *inde* romanele în fascicole şi atâtea poezii de învălit măsline, după ce au fermecat oarele de repaos ale unei indolente şi visătoare cocoana Veta." Trebuie dovedit-Europei că avem o literatură bogată, „că unul dintre scriitorii noştri dramatici, Caragiali, e un comic de frunte, că Franţa n-a produs în acest veac nimic aşa de caracterisic şi de durabil ca puţinele lui comedii..."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3213. Un student din Iaşi, *Marele Galioto.* În „Adevărul", III, nr.825, 12 mai 1891, p.2–3.
Discutând spectacolul cu piesa *Marele Galioto* [sic, Galleoto], autorul subliniază sfârşitul nenatural şi imoral, făcând în continuare consideraţii despre moralitatea în dramă. Arată că piesele nu au rostul să facă lecţii de morală pe scenă, ci să arate „imoralitatea în toată goliciunea ei, ca o urmare fatală a întocmirilor sociale, cu scop de a o cunoaşte mai bine şi a o combate". Un exemplu concludent, în acest sens, i se pare comedia *O noapte furtunoasă.* „Când coana Veta iubeşte pe Chiriac înşelând pe bărbatul ei, săvârşeşte un fapt moral? [...] scopul oricărei piese, fie dramă sau comedie, e de a arăta unele rele din societate şi cu urmările lor imorale..."

3214. Dioghenide, Eduard, *Ioan Gherea.* În „Lupta", VIII, nr.1416, 17 mai 1891; nr.1417, 18 mai; nr.1418, 19 mai; nr.1419, 21 mai; nr.1420, 22–23 mai; nr.1421, 24 mai 1891.
Articol despre volumul al doilea din *Studii critice* de Gherea şi despre lupta dintre şcoala critică ştiinţifică şi cea metafizică. O consecinţă a direcţiei greşite în critică consideră că este şi „modul surprinzător de greşit cum a fost apreciată de mulţi critici talentata dramă *Năpasta* a lui Caragiale". Rezumă toate studiile lui Gherea, deci şi pe acelea referitoare la opera lui ILC.

3215. Densusianu, Ovidiu, *Ioan Gherea.* În „Lupta", VIII, nr.1423, 27 mai 1891, p.1–2.
Despre puţinele opere literare importante în literatura noastră. Una dintre acestea: *Năpasta* lui ILC. Analizând studiile lui Gherea, face multe aprecieri pe marginea operei caragialiene.

3215 bis. Demetrescu, Traian, *Viaţa literară. XXIII. Anecdotele d–lui Th.D. Speranţa.* În „Adevărul", III, nr.885, 15 iul.1891, p.1.
Despre binefacerile râsului literar. „Râsul lui [ILC] este o anchetă socială, un document omenesc." Referiri la *O scrisoare pierdută* şi *O noapte furtunoasă* şi la faptul că replicile personajelor trec în gura spectatorilor şi sunt folosite în discuţiile zilnice.

3216. ***, *O critică importantă.* În „Egalitatea", II, nr.42, 1 nov.1891, p.299 („Cronica săptămânii").
Este apărat Adolf Last pentru opinia sa critică referitoare la *Năpasta.* Dezacord cu observaţiile minimalizatoare ale lui C.Dobrogeanu–Gherea.

3217. Don Ericius, *Scriitori vechi. Scriitori noi. Avem talente?* În „Globul", I, nr.1, 1 nov.1891, p.2 („Priviri literare").
Se apreciază că situaţia literaturii române, la 1891, este dintre cele mai înfloritoare, un argument în acest sens constituindu–l şi creaţia dramatică a lui ILC.

3218. ***, *Teatrul Naţional.* În „Lupta", VIII, nr.1596, 23–24 dec.1891, p.2.
Reproşează direcţiei Teatrului Naţional din Bucureşti că de la începutul stagiunii n–a dat decât o singură piesă originală. „Sunt doi ani de când n–am văzut pe scena Teatrului Naţional nici una din piesele eminentului nostru autor d. I.L. Caragiali. Nu e

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

permis nimănui să alunge de pe scena teatrului subvenţionat de stat pe acest autor, cel dintâi dintre toţi câţi avem."

3219. Paul, Ioan, *G.I. Ionescu-Gion, „Manual de poetică română".* În „Arhiva", nr.2-3, febr.-mart.1892, p.148-174 („Dări de seamă").
Referiri la ILC. Între altele, consideră o greşeală fundamentală, în cartea lui Gion, „punerea poeticei pe baze romantice, astăzi când naturalismul [de fapt: realismul] în artă e general recunoscut şi urmat, când noi românii chiar avem câteva începuturi frumoase în această direcţie, în piesele teatrale ale lui Caragiale..."

3220. Tel., *Teatrul Naţional.* În „Lupta", IX, nr.1632, 9 febr.1892, p.2.
Critică repertoriul foarte slab, abundenţa melodramelor, nereprezentarea pieselor de frunte, care ar trebui să constituie repertoriul permanent, ca, de pildă, dramaturgia lui ILC.

3221. Kapa, *423.* În „Globul", II, nr.119, 29 mart.1892, p.2 („Cronica teatrală").
Autorul articolului, revoltat că Teatrul Naţional joacă toate dramele străine, se întreabă: „De ce comediile, atât de drăgălaşe, ale lui Caragiale stau în întuneric?"

3222. Tel., *De la teatru.* În „Lupta", IX, nr.1652, 4 mart.1892, p.2.
Critică violentă împotriva direcţiei teatrului, cu privire la repertoriu. „Pentru D-zeu, sfârşiţi odată, d-lor de la direcţie, cu acest scandal dezgustător. Şi pentru asemenea vechituri aţi izgonit de pe scenă *Noaptea furtunoasă, Scrisoarea pierdută...* [...] Teatrul este al publicului, nu al comitetului !"

3223. Tel., *De la teatru.* În „Lupta", IX, nr.1662, 15-16 mart.1892, p.2.
Reproşuri adresate direcţiei tetrului pentru repertoriul învechit şi necorespunzător. Se reprezintă melodrame fără valoare, în timp ce sunt puse „la coşniţă, piesele lui Caragiale".

3224. Petraşcu, N., *Noi în 1892. (Conferinţă ţinută în Sala Ateneului, în ziua de 26 aprilie).* În „Constituţionalul", III, nr.834, 3/15 mai 1892, p.1, 2.
Polemizând cu Hasdeu, Petraşcu afirmă că, deşi mai există imitaţii, totuşi literatura română originală este extrem de valoroasă. Acum 50 de ani nu se imita, dar „nu erau nici începuturi de dramă ori comedie naţională la noi, adică nu există nici o cucoană Chiriţa şi nici un Ipingescu".

3225. G.I., *Idealuri.* În „Adevărul", V, nr.1168, 4 mai 1892, p.1-2.
Autorul polemizează cu A. Philippide, pentru articolul acestuia, intitulat *Idealuri*, apărut în numărul jubiliar al „Convorbirilor literare". Referindu-se la „puterea moralizatoare a artei" şi „puterea râsului satiric" se fac mai multe trimiteri la ILC şi la comediile sale. „Un om cu dezvoltarea ideală a lui Nae Ipingescu, oricât de mare talent artistic ar avea, n-ar putea să ne facă să râdem de stratul social ai cărui eroi sunt Inimă-Rea, Ziţa etc."

3226. Alexandru, *Asupra personalităţei şi impersonalităţei poetului.* În „Adevărul", V, nr.1181, 18 mai 1892, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Opinii în legătură cu polemica Maiorescu–Gherea. O paralelă între Shylock al lui Shakespeare şi Leiba Zibal al lui ILC. Autorul infirmă opiniile despre artă ale lui Maiorescu şi este de părerea lui Zola, care vede în opera de artă „un colţ al naturei văzut printr–un temperament".

3227. A.B. [Anton Bacalbaşa], *Note şi schiţe.* În „Adevărul", V, nr.1214, 22 iun. 1892, p.2.
Articol, reprodus după „Democraţia socială". Autorul respinge judecata uşuratecă a publicului, care n–a acceptat că autorul de comedii poate scrie o dramă. *Năpasta* „este şi va rămâne cea mai merituoasă dramă românească ce s–a scris vreodată". Aceleaşi elogii şi pentru volumul *Note şi schiţe.* Se opreşte, cu comentarii, asupra bucăţilor: *În Nirvana* şi *25 de minute.*

3228. Noir [Raicu–Rion], *Gherea şi Junimea (II).* În „Evenimentul", I, nr.122, 2 iul. 1893, p.2–3 („Cronica literară").
Autorul contestă afirmaţia lui Gherea, conform căreia ILC ar fi un reprezentant al „proletariatului intelectual": „Caragiale şi «spirit de revoltă», Caragiale şi idealuri sociale?! Unde se manifestă oare acest proletar intelectual? În *Scrisoarea pierdută?* În *Cuconul* [sic] *Leonida faţă cu reacţiunea?* În *Noaptea furtunoasă?* În *Năpastea?* [sic] În *Păcat* ori în «Moftul român»?"

3229. Lola, *I.L. Caragiale.* În „Independentul", III, nr.140 (480), 7 iul.1893, p.1 („Tipuri literare").
Portret în doi peri, recunoscând că „e scriitorul gustat", „foarte spiritual" în volumul de *Teatru,* dar că face parte din „şleahta literară" cu Gherea şi Vlahuţă, urăşte pe confraţi, „urăşte pe Macedonski, de când acesta i–a spus c–a lucrat piesele teatrale în colaborare cu Leo Tolstoi".

3230. Livescu, Ioan I., *Articol iniţial.* În „Revista teatrelor", I, nr.1, sept.1893, p.2.
Articol de fond (programul revistei). Este citat ILC cu *Năpasta,* „cu care l–au NĂPĂSTUIT mulţi, pentru că nu l–au înţeles".

3231. ***, *De ale teatrului.* În „Democraţia română", I, nr.26, 29 nov.1893, p.3.
ILC „a fost şi este cel mai de seamă autor dramatic român". Îşi dăduse „întâlnire" cu publicul „la teatrul Sidoli, în sara de duminecă 21 noiembrie, când Societatea dramatică a jucat pentru prima oară în această stagiune, cunoscuta piesă *O scrisoare pierdută* ".

3232. Tel., *Repertoriul Teatrului.* În „Lupta", X, nr.2183, 23 dec.1893, p.1–2.
Evocă vremea de aur când toţi scriitorii mari ai ţării sprijineau dezvoltarea Teatrului Naţional cu piese originale. După Alecsandri, Bolintineanu, Millo, Urechia, au venit ILC, Gr. Ventura, Macedonski, Bengescu. Ultimii sunt consideraţi superiori celor dintâi. „Caragiale însemnează culmea progresului literaturei dramatice de la noi. Oricari sunt criticile cari i s–au adus *Năpastei,* ea rămâne lucrarea cea mai serioasă din tot repertoriul nostru". Proteste împotriva faptului că piesele lui ILC au devenit „proscrise" la Teatrul Naţional, în favoarea melodramelor şi farselor de prost gust.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3233. Gherea [C.Dobrogeanu], *Asupra esteticei metafizice şi ştiinţifice.* În „Literatură şi ştiinţă", 1893, p.72–98.
Este vorba de cunoscutul răspuns în polemica cu Titu Maiorescu. Gherea rezumă împrejurările polemicii şi pomeneşte de articolul lui Maiorescu asupra *Comediilor d–lui Caragiale*, reproducând mai multe fragmente din acest articol.

3234. Dragomirescu–Ranu, I., *Teatrul Naţional.* În „Românul", XXXVIII, f.n., 8/20 ian.1894, p.2.
Este amintit ILC în tabloul autorilor dramatici originali (alături de Alecsandri, Hasdeu, V.A. Urechia) cu „admirabilele comedii ale d–lui Caragiale".

3235. Vraja, C. [G. Ibrăileanu], *Înrâurirea artei.* În „Evenimentul literar", I, nr.9, 11 febr.1894, p.1.
Autorul consideră că arta nu poate influenţa decât pe membrii clasei sociale din care face parte creatorul. Există şi excepţii: „Când, de pildă, Caragiale ne dă în *Scrisoarea pierdută* tablouri atât de adevărate de corupţie a tinerei dar putredei noastre burghezii, aceste tablouri vor găsi răsunet în inima păturei muncitoare, ce se deşteaptă la o viaţă conştientă, cu toate grimasele reacţionare ale lui Caragiale."

3236. Bacalbaşa, Ioan, *Critica teatrală. „Rabagas" (comedie în 5 acte de dl. Victorien Sardou, tradusă de d. T. Aslan)*. În „Lupta", XI, nr.2258, 29 mart.1894, p.2–3.
Foileton. Critică direcţia Teatrului Naţional, neinspirată în alegerea repertoriului. Referire, prin comparaţie, la piesele lui ILC. *Rabagas* este considerată „un fel de revistă politică, ridiculizând starea politică de la sfârşitul domniei lui Napoleon". „Oratorii din *Scrisoarea pierdută* n–au înveselit grozav publicul de la noi? Şi cu toată şarja autorului, tipurile d–lui Caragiale îşi găseau pereche în unii oratori de întruniri publice."

3237. Quidam, *Naţionalismul în teatru.* În „Naţionalul", V, nr.139, 5 iun.1894, p.2–3.
Îşi aminteşte de avântul luat de Teatrul Naţional pe vremea directoratului lui Ion Ghica. Este citată *O noapte furtunoasă*, care „prezintă fapte urâte" dar care rămâne veşnic „oglinda moravurilor unei clase din burghezia noastră cu bunurile şi relele sale". Este citat şi „teatrul lui Caragiale", alături de „teatrul lui Alecsandri", „teatrul lui Macedonski", ca putând reprezenta repertoriul naţional de calitate.

3238. Bacalbaşa, Ion C., *Noua companie dramatică.* În „Lupta", XI, nr.2326, 23 iun.1894, p.2–3.
Foileton. Face un istoric al mişcării teatrale. Aplaudă ideea că după 50 de ani de teatru se înfiinţează în capitală o a doua companie dramatică. Despre avântul pieselor originale după 1880. „Cel mai fericit autor este I.L. Caragiali", dar arată că în ultimii ani n–a mai scris teatru, şi din cauza insuccesului *Năpastei.*

3239. Bacalbaşa, Ion C., *Teatrul nostru.* În „Lupta", XI, nr.2348, 22 iul.1894, p.2–3.
Foileton despre problema repertoriului. Se plânge de izgonirea din teatru a pieselor lui ILC, subliniind că ar fi fost o onoare pentru direcţia teatrului să le reprezinte. „*Noaptea*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

furtunoasă şi *Scrisoarea pierdută* nu trebuie să fie lăsate la o parte absolut în nici o stagiune. Cu *Năpasta* chestia este şi mai serioasă." Aduce reproşuri denigratorilor lui ILC.

3239 bis. ***, *Cronica zilei.* În „Evenimentul", II, nr.457, 27 aug.1894, p.3.
„Din *Critica teatrală* publicată în «Lupta» de azi extragem următoarele: *O soacră* e o piesă inedită, care n-a fost jucată până acum. Morala: Sunt piese inedite care se reprezintă. Se poate."

3240. Bacalbaşa, Ion C., *Cronica teatrală.* În „Lupta", XI, nr.2381, 2 sept.1894, p.2–3.
Foileton. Răfuială polemică cu „Evenimentul", în legătură cu o exprimare nepotrivită despre piesa *O soacră* de ILC.

3241. Tistu, *Literatura dramatică.* În „Adevărul", VII, nr.1973, 12 sept.1894, p.1.
Pledoarie pentru perfecta cunoaştere a mediului şi subiectului tratat de un autor. Exemplifică cu literatura lui ILC.

3242. Verax [Ion Nădejde], *D. A. Densuşianu nu s'astâmpără.* În „Evenimentul literar", I, nr.39, 12 sept.1894, p.2.
La acuzaţia lui Aron Denuşianu că Eminescu ar instiga la revoltă, prin „strigăte vandale", în *Împărat şi proletar*, Verax ripostează: „Când Caragiale pune în gura lui Farfuridi cutare sau cutare discurs, însemnează că el, Caragiale, ţine discursul?"

3243. Negulescu, Petru P., *Socialismul şi arta.* În „Convorbiri literare", XXVIII, nr.7, 1 nov.1894, p.545–559.
Polemizând cu Gherea şi citând aprecieri, pe care le contestă, în care Gherea neagă fondul de idei şi de tendinţe sociale în opera lui Caragiale, – arată că: „Şi în tablourile lui Rubens, şi în satirele lui Eminescu şi în comediile lui Caragiali există un fond, un fond considerabil, de idei şi sentimente. Şi, în general vorbind, o operă de artă, care s-ar reduce la formă numai, ar fi o imposibilitate".

3244. Sacâz, St., *Emoţiunea în artă.* În „Lumea nouă", I, nr.51, 25 dec.1894, p.1, 2.
Articol pe teme artistico-literare. Exemplifică cu *Scrisoarea pierdută* pentru măiestria artistică a lui ILC.

3245. Gherea [C. Dobrogeanu], *Artiştii proletari intelectuali.* În „Literatură şi ştiinţă", nr.2, 1894, p.235–169.
Un paragraf amplu din cunoscutul articol îi pune în paralelă pe ILC şi Coşbuc.

3246. Teodoru, D.A., *Clasificarea genurilor literare.* În „Literatură şi ştiinţă", nr.2, 1894, p.179–212.
În comentarea diverselor sisteme de clasificare se exemplifică şi cu *Năpasta.* „Dar greşeala ce se face luând bucăţi nedramatice, ca dramatice, se face, din aceeaşi pricină, pe dos, când se studiază operele dramatice ca pe cele nedramatice; am văzut *Năpasta* lui Caragiale studiată ca *Păcat* şi n-am văzut-o nicăieri studiată ca piesă, în elementele

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ei scenice, în estetica ei particulară, în puterea luminată a autorului de a-ţi topi într-o bucată şi criza nervoasă finală, deznodământul şi întreaga dramă carę se joacă de atâţia ani."

3247. Gherea, C. Dobrogeanu, *Teatrul Naţional.* În „Lumea nouă" (supliment literar), I, nr.87, 6 febr.1895, p.1.
Editorial. Despre opera lui ILC în general. Pledoarie pentru un repertoriu echilibrat cu piese bune româneşti, dar şi cu traduceri din marea dramaturgie universală. Este de părere că *Năpasta* este singura dramă, „unica" „pe care o avem în repertoriul românesc care ar fi făcut cinste oricărei literaturi străine".

3248. Pol, G.D., *„Mort fără lumânare" sau „De focul birului" (dramă în trei acte de Dnul I.C. Bacalbaşa).* În „România literară şi ştiinţifică", I, nr.2, 5 mart.1895, p.6-7.
Neagă aluziile care se fac la asemănările prea mari între piesa lui Bacalbaşa şi *Năpasta* lui ILC.

3249. Dragomirescu-Ranu, I., *Teatrul Naţional.* În „Literatorul", XV, nr.1, 1895, p.7-8.
Articol reprodus după „Românul" (8/20 ian.). Este amintită *Năpasta*, printre puţinele opere din dramaturgia naţională, „pe cari se poate pune temei". Referiri la Al. Macedonski, Bengescu-Dabija.

3250. Pavelescu, Cincinat, *Cestiuni literare.* În „România literară şi ştiinţifică", I, nr.3, 12 mart.1895, p.67.
Vorbind despre evoluţia literaturii române, autorul îl enumeră, între talentele din dramaturgie, „mai cu seamă" pe ILC, „pe care cei mai mulţi îl pun înaintea autorilor de piese de moravuri".

3251. Radu, V., *Creaţia în limba literară.* În „Lumea nouă", I, nr.160, 24 apr.1895, p.1.
Editorial. Aprecieri generale despre literatura română şi despre ILC, artistul care „a creat limba comediei".

3252. ***, *Ultime informaţii.* În „Evenimentul", III, nr.657, 13 mai 1895, p.3.
Printre cărţile recomandate spre premiere de către o comisie de pe lângă Ministerul Cultelor, se numără şi *I.L. Caragiale, „Teatru"*, apărut în Colecţia Şaraga.

3253. Tirbuşon, *Sufragiul universal.* În „Constituţionalul", VII, nr.1752, 6/18 iul.1895, p.2 („Cronica").
Referire la *O scrisoare pierdută*: „Cunoşteam sufragiul universal din piesa lui Caragiale. Drept să vă spun, mie-mi plac comediile şi am râs cu poftă de sufragiul din *Scrisoarea pierdută.*

3254. Vaian, Eugen, *Teatrul poporului.* În „Lumea nouă ştiinţifică şi literară", I, nr.13, 4 sept.1895, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Ideea înfiinţării unui teatru popular, modern, o mică societate dramatică. Este încredinţat că acest teatru liber ar atrage „o pleiadă de vocaţiuni". Operele unor mari dramaturgi, autohtoni şi străini – primul este citat ILC – ar fi urmate de altele, produse de „mişcarea asta binefăcătoare".

3255. ***, *Teatrul Naţional.* În „Lupta", XII, nr.2676, 22 sept.1895, p.1.
Importanţa Teatrului Naţional în progresul cultural al ţării şi în promovarea literaturii române. Literatura dramatică originală ne poate reprezenta bine în străinătate, cu condiţia sprijinirii autorilor valoroşi. Din păcate, „elita socială", care cunoaşte „pe de rost versurile scriitorilor francezi şi mai ales cantonetele", nu ştie că „azi avem pe Caragiale", iar „pătura săracă nu are acces la teatru".

3256. C., *Teatrul Naţional: „Steaua", piesă într-un act de André Gill şi Jean Richepin, tradusă în versuri de Radu D. Rosetti-Gruesto* [Ernesto?] *Rossi.* În „Constituţionalul", VII, nr.1837, 20 oct./1 nov.1895, p.2 („Săptămâna teatrală").
Pornind de la personajul principal al piesei *Steaua,* cronicarul se întreabă asupra interesului personajului nebunului. De aici – paralelă Ofelia-Ion (din *Năpasta*), în avantajul celui din urmă.

3257. Păun, V.D., *Despre ridicol şi comic.* În „Vatra", II, nr.10, 1895, p.289-294.
Operând distincţia dintre comedia de caracter, de moravuri şi de situaţiune, autorul o exemplifică pe cea de-a doua prin piesele lui Alecsandri şi prin *Scrisoarea pierdută* a lui ILC, pe care o consideră „măiestrit tabel de moravuri contemporane politico-sociale, şi, tot de-odată o lucrare literară de valoare". În schimb, „comicul situaţiunilor din *O noapte furtunoasă* şi *D-ale Carnavalului* nu-i aşa de concentrat ca în numitele două comedii ale lui Alecsandri" [respectiv: *Millo director* şi *Arvinte şi Pepelea*].

3258. Nădejde, Sofia, *Criminalii.* În „Lumea nouă ştiinţifică şi literară", II, nr.1, 6 nov.1895, p.2.
Despre diverse chestiuni juridice, responsabilitate şi iresponsabilitate în actul juridic. Referire la ILC : „Orice judecător va trebui ca înainte de orice condamnare să-şi amintească figura nenorocitului Ioan din uitata, dar minunata piesă a lui Caragiale" – *Năpasta.*

3259. Hassan [H.Sanielevici], *Nesiguranţă în critică.* În „Lumea nouă ştiinţifică şi literară", II, nr.3, 20 nov.1895, p.2.
Despre relativismul auto-observaţiei psihologice, generalizată în actul critic. „Vorbind de *Năpasta* lui Caragiale, unii vor afirma că Anca e o femeie prea rafinată pentru a fi ţărancă, iar d. Dobrogeanu-Gherea va susţine din contra, că ţăranii au sentimente tot aşa de complicate ca şi orăşenii, numai că nu le arată decât faţă de semenii lor."

3260. ***, *Conferinţele de la Ateneu. – Rolul moral în poezia dramatică română.* În „Dreptatea", I, nr.59, 12 apr.1896, p.2.
La 7 aprilie, N. Răutu vorbise la liceul Laurian din Botoşani despre *Rolul moral în poezia dramatică,* făcând aprecieri exclusiv negative asupra teatrului lui ILC:

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

învinovăţeşte pe scriitor că este lipsit de ideal şi opera sa nu are nici un „scop moralizator"; tratează teatrul lui ILC ca naturalist (apropiindu-l de Zola), excepţie făcând *Năpasta:* „Doar în *Năpasta* urmăreşte un scop moral, unde o crimă nu rămâne nepedepsită".

3261. Th.C.M. [Mănescu], *Teatru de vară. O „dramă".* În „Gazeta ilustrată", I, nr.46, 14 iul.1896, p.1.
Cronică dramatică la *Mort fără lumânare*, de I.C. Bacalbaşa. Cronicarul stabileşte diferenţe estetice între această piesă şi *Năpasta,* de ILC în favoarea celei din urmă.

3262. Verax [Ion Nădejde], *Mediocrităţile.* În „Lumea nouă ştiinţifică şi literară", II, nr.40, 11 aug.1896, p.1.
Articol de fond, critic la adresa lui ILC care, îngrijindu-se de „Epoca literară", publica nuvele şi poezii originale ale unor scriitori de la începutul secolului al XIX-lea. Nădejde îi consideră mediocri, iar despre ILC afirmă: „Răstigniţi-mă, dar după mine, Caragiale nu e vrednic să dezlege curelele de la încălţămintele lui Molière. [...] România e o ţară rămasă în urmă de Europa, deşi îşi dă toată silinţa de a o ajunge."

3263. ***, *Cuvânt începător.* În „Literatură şi artă română", I, nr.1, 25 nov.1896, p.5-15.
Se încearcă o definire a talentului, cu exemplificări din literatura română. Comediile lui ILC, „cele mai hazlii ce le-a văzut teatrul nostru", sunt „rezultatul atât al eredităţii, cât şi al talentului, cât şi al mediului în care s-a născut şi a crescut".

3264. Nădejde, D., *„Năpasta" de I.L. Caragiale (studiu literar).* În „Convorbiri literare", XXX, vol.2, nr.10, 1 oct.1896, p.403-424 şi p.574-586; nr.1, 1 ian.1897, p.91-101 şi nr.2, 1 febr.1897, p.170-189.
Despre ostilitatea cu care a fost primită piesa, expresie a inerţiei mediocrităţii în contra oricărui „plus de intelectualitate". Consideră *Năpasta* o lucrare „foarte originală şi foarte puternică, pusă într-un cadru foarte simplu şi foarte obişnuit", cu un „admirabil fond omenesc". „*Năpasta* a căzut pentru că n-a fost cine s-o priceapă." Subliniază „elementul etern" al operei lui ILC.

3265. Demetrescu, Ang., *Obiectul artei în general.* În „Literatură şi artă română", I, nr.2, 25 dec.1896, p.99-113.
Criticul încearcă să demonstreze că tipul de „patriot înfocat" s-a degradat. Ca personaj literar, rezistă însă, dovadă faptul că piesele lui ILC „mai găsesc încă privitori, şi probabil vor mai găsi câtva [timp]. Cu dispariţiunea şi importanţa tipului va dispărea şi opera ce l-a pus în proeminenţă".

3266. Nădejde, D.C., *Criticii „Năpastei".* În „Convorbiri literare", XXXI, nr.3-4, 1 mart. şi 1 apr.1897, p.254-273 şi nr.5, 1 mai, p.456-468.
Trecere în revistă a obiecţiilor aduse *Năpastei* şi le combate. Prilej de a polemiza din nou cu Gherea. Nădejde subliniază în intervenţiile critice la *Năpasta*, „vecinica confuzie

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ce se face între adevărul ştiinţific şi adevărul artei, cu desăvârşire contradictorii în fundamentul lor, între ceea ce-i îngăduit în realitate şi ceea ce-i îngăduit în artă".

3267. Lorellina, *Bucăţi alese din plagiatura română. Dnul Const. Hamangiu.* În „Constituţionalul", VIII, nr.2295, 24 mai/5 iun.1897, p.1-2.
Deşi izbitor de asemănătoare cu *Furtuna* de M. Twain, *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* nu este totuşi o localizare, fiindcă ILC investighează un mediu social românesc, şi nu unul străin.

3268. Ollănescu, D.C., *Pagini din istoria teatrului român.* În „Literatură şi artă română", I, nr.9, 25 iul.1897, p.529-539.
Printre piesele de mare răsunet în epocă este menţionată şi *O noapte furtunoasă sau Nr.9* de ILC, care „a avut un strălucit succes" şi în care actorul Şt. Iulian a creat „rolul neuitat al ipistatului Ipingescu". În acelaşi context, mai sunt citate *O scrisoare pierdută* şi *D-ale Carnavalului.*

3269. I.C.B. [I.C. Bacalbaşa], *Autorii noştri.* În „Adevărul", X, nr.2897, 27 iul.1897 p.1-2.
Contrazice părerile unora că literatura română e săracă pentru că n-am avea talente. Altele sunt cauzele: neîncurajarea talentelor originale, starea materială precară a creatorului. Autorul se ocupă numai de literatura dramatică şi acordă un paragraf special lui ILC: „Un scriitor cu deosebit talent e amicul meu I.L. Caragiale,ale căruia piese înseamnă începutul unei noi epoci în literatura noastră dramatică" etc.etc.

3270. ***, *Instituţii-model.* În „Liga Română", II, nr.27-31, 31 iul.1897, p.442-446.
Este un comentariu asupra *Anuarului XXXIII al gimnaziului mare public român de religiunea greco-orientală din Braşov, al şcoalei comerciale şi reale şi al şcoalelor centrale primare pe anul şcolar 1896-97,* publicat de Virgil Oniţiu (Braşov, 1897). În lucrarea respectivă sunt expuse, printre altele şi planurile analitice ale fiecărui obiect de învăţământ. Astfel, la limba română, în cadrul „Retoricii", „s-au cetit în clasă: comediile *Conu Leonida...* şi *O scrisoare pierdută* de Caragiale; tragediile *Macbeth* şi *Ricard* [sic] *III* de Shakespeare şi *Năpasta* de Caragiale [...] Critica lui Gherea despre *Năpasta* ". Tot aici se menţionează că la examenul de „maturitate" din acel an s-a dat, la limba română, subiectul: *Comediile lui I.L. Caragiale - Studiu literar.*

3271. ***, *D-ale Carnavalului.* În „Drapelul", I, nr.93, 3 sept.1897, p.1.
„«Constituţionalul» s-a hotărât, pe timp de vară, să plagiedze în totul şi cu minimum de talent posibil, toate minunăţiile de stil şi gândire strânse de Caragiale în cunoscuta lui piesă *D-ale Carnavalului."*

3272. ***, *Teatrul scandal.* În „Dreptatea", II, nr.488, 12 sept.1897, p.1.
Critică conducerea Teatrului Naţional, incapabilă să asigure o promovare de onoare a valorilor naţionale. Socoteşte„revoltător" faptul că au fost excluse din repertoriu „admirabilele comedii şi drama lui Caragiale".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3273. Rocambole [T. Pisani?], *Interwiew cu Eminescu.* În „Satira", I, nr.15, 14 sept.1897, p.2–3.
Un pseudo–reportaj satiric. O vizită, noaptea, la Bellu, în compania lui Hasdeu–spiritist. Invocarea fantomei lui Eminescu şi un pretins dialog cu acesta, care este întrebat ce părere are despre poeţii zilei. Sunt emise numeroase aprecieri şi între alte mijloace propuse pentru înflorirea artei se face propunerea – în deriziune însă – de numire a lui ILC ca director al Teatrelor.

3274. Netty, *Chestia naţională în teatru.* În „Dreptatea", II, nr.514, 11 oct.1897, p.2.
Apără Teatrul Naţional, scuzându–l că nu are de unde scoate piese originale. Singura apostrofă critică este absenţa din repertoriu a operelor „admirabile" ale lui ILC.

3275. Chendi, Ilarie, *Comediile lui I.L. Caragiale.* În „Familia", XXXIII, nr.41, 12/24 oct.1897, p.483–484; nr.442, 19/31 oct.1897, p.493–495; nr.43, 26 oct./7 nov.1897, p.507–508.
Conferinţă citită „în şedinţa festivă de deschidere, din 10 octombrie 1897, a Societăţii «Petru Maior»".

3276. ***, *Cronica săptămânii.* În „Foaia literară", I, nr.27, 17 oct.1897, p.214.
La şedinţa festivă a societăţii „Petru Maior" din Budapesta (10 oct.1897), studentul în filosofie Ilarie Chendi a „disertat" despre *Comediile lui I.L. Caragiale.*

3277. Tremolio, *Mizeriile Teatrului Naţional.* În „Dreptatea", II, nr.567, 17 dec.1897, p.1.
Este criticat repertoriul teatrului („e o anomalie neexplicabilă expulzarea din teatru a eminentului Caragiale"...).

3278. I.C.B.[I.C. Bacalbaşa], *Alte vremuri.* În „Adevărul", X, nr.3040, 24 dec.1897, p.1 („Carnetul meu").
Comentariu pe marginea spectacolului cu piesa *Curcanii* de Gr. Ventura, în care „se face haz pe socoteala gardei naţionale". Referire la *O noapte furtunoasă*, în care personajul Titircă Inimă–Rea, membru al Gărzii naţionale, „pleacă să facă rondul". Consideraţii pe marginea dispariţiei unor instituţii, precum garda naţională, pe care spectatorul din actualitate nu le mai înţelege.

3279. C.C.B. [Constantin C. Bacalbaşa], *Piesa originală.* În „Adevărul", XI, nr.3049, 6 ian.1898, p.1 („Carnetul meu").
Autorul reproşează Teatrului Naţional ostilitatea faţă de dramaturgia originală, în ciuda faptului că succesul îi aparţine acesteia. „Piesele sălcii, traduse din franţuzeşte, melodramele cu spectacol şi cu foc bengalic, piesele mai mult sau mai puţin localizate ale ocultei teatrale, cele mai bune dintre ele au mers aşa şi aşa, pe când lucrările sănătoase ale lui Alecsandri, ale lui Caragiale şi ale altora, îndestul de cunoscuţi, au scos publicul de prin toate înfundăturile şi l–au adus la Teatru."

3280. Vene, *Cronica.* În „Evenimentul", V, nr.1439, 21 ian.1898, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Comentariu asupra piesei *Don Vagmistru* de G.A. Grigoriu, care se bucurase de un mare succes, numai pentru că luase „o bucăţică din *Noaptea furtunoasă* a lui Caragialli, o alta din *Moş Teacă* a lui Bacalbaşa".

3281. Trecătorul, *Decăderea Teatrului Naţional.* În „Constituţionalul", X, nr.2636, 31 iul./12 aug 1898, p.1.
Se apreciază că este o exagerare să se vorbească despre o decădere a Teatrului Naţional: „Bengescu-Dabija, Caragialy, nu pot fi puşi ei pe aceeaşi treaptă cu cei mai buni autori dramatici de odinioară ?"

3282. C.C.B. [C.C. Bacalbaşa], *Direcţie nouă.* În „Adevărul", XI, nr.3255, 8 aug.1898, p.1.
Comentându-se, favorabil, schimbarea lui C. Stăncescu, director general al teatrelor, cu Petre Grădişteanu (director) şi Polizu-Micşuneşti (subdirector), se face apel la dramaturgii români de valoare pentru a-şi da contribuţia cu noi creaţii dramatice, în scopul ridicării nivelului scăzut al pieselor jucate pe prima scenă a ţării. Între cei „apelaţi", se afla şi ILC.

3283. ***, *Teatrul Naţional.* În „Steaua Dunării", II, seria II, nr.4, 16 aug.1898, p.1.
Autorul articolului apreciază că acuzaţiile aduse fostei direcţii a Teatrului Naţional – de a nu fi încurajat dramaturgia naţională – sunt neîntemeiate, din simplul motiv că dramaturgia naţională nu există: „Într-adevăr, repertoriul naţional român e sărac. Afară de câteva piese ale lui Alexandri [sic], Hăsdeu, Caragiale şi Urechia V.A., nici o altă piesă nu întruneşte condiţiile de artă pentru a putea fi reprezentată cu succes".

3284. Sanielevici, S., *Teatrul nostru.* În „Adevărul de joi", I, nr.1, 15 oct.1898, p.2-3.
Analizează repertoriul Teatrului Naţional din Bucureşti, în timpul directoratului lui P. Grădişteanu, felicitându-l pe acesta pentru încurajarea dramaturgiei originale: „Anunţăm cu bucurie reapariţia pe prima noastră scenă a mult doriţilor Titircă-Inimă Rea, Ghiţă Pristanda, Trahanache şi Nae Ipingescu, cunoscutele creaţiuni nepieritoare ale spiritualului şi talentatului nostru Caragiale. Am râs şi vom râde în sfârşit, iarăşi, de tiradele patriotice ale domnului Nae Caţavencu, «avocat, director-proprietar al ziarului *Răcnetul Carpaţilor*, prezident-fondator al societăţii Enciclopedice-Cooperativa Aurora Economică Română». Meritul d-lui Grădişteanu de a fi înviat aceste *nemuritoare* creaţiuni este cu atât mai mare, cu cât a avut să înfrângă rezistenţa autorului însuşi, care în nişte manifeste... manifest rău inspirate, a făcut act solemn de căinţă pentru «regretabilele păcate ale tinereţii», ce-ar fi, după el, «farsele» *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută*, anunţate în repertoriu."

3285. ***, *Informaţii.* În „Opinia", II, nr.141, 25 oct.1898, p.2.
Informaţie culturală detaliată referitoare la actualitatea *Scrisorii pierdute* şi la interzicerea reprezentării ei pe scena Teatrului Naţional. D. Fântânaru era cel care, din motive politice, a oprit spectacolele cu piesa lui ILC, considerând că opera caragialiană este o imagine fidelă a „operaţiunii pe care o pregăteşte colectivitatea [liberalii] până în

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ziua de 1 noiembrie." O dovadă a escaladării violenţei în confruntările electorale, ar fi fost molestarea lui N. Filipescu.

3286. Dauş, Ludovic, *Direcţia Teatrului Naţional şi d. Titus Dunka.* În „Dreptatea", III, nr.893, 12 nov.1898, p.1.
Condamnă impertinenţa unui impostor în artă, precum inginerul Titus Dunka, autor al unei improvizaţii, *Învingător şi învins,* prezentată cu emfază Teatrului Naţional. Refuzându-i-se, îndreptăţit, manuscrisul, acesta se lansase în calomnii la adresa teatrului şi a dramaturgiei româneşti, pomenindu-l şi pe ILC, printre autorii „literaturii de Obor", caricaturi de cârciumă şi moravuri de la „Leul şi cârnatul".

3287. Petraşcu, N., *Caragiale. Comediile lui.* În „Literatură şi artă română", II, nr.11, 23 nov.1898, p.672-689.
Studiu. „Originalitatea comediilor lui Caragiale stă în aceea, că el a fost cel dintâi la noi care a simţit şi desprins frumuseţea reală a unui strat social contemporan, stratul nostru mijlociu." Personajele comediilor lui Caragiale sunt mai „reale decât personajele din comediile lui Alecsandri". Comicul la ILC constă în trei însuşiri: „în a descoperi publicului unele mistere ridicole din existenţa personajelor lui", „ticul" (ticuri verbale precum: „rezon", „sufer peste poate", „curat", „soro" etc.) şi, în sfârşit, „expresiile lui fericite, încărcate de spirit, de naivităţi spuse în mod grav, de contraziceri logice, de surprinderi" („ca de un par egzamplu", „geanta latină", „al tău pentru o eternitate şi per toujours"). Defectele pieselor lui: „invenţiunea este limitată" („cinci sau şase tipuri care se repetă"), „comicul facil" (bazat pe legăturile imorale dintre parteneri).

3288. Sanielevici, S., *D. Al. Antemireanu şi arta romantică.* În „Adevărul de Joi", I, nr.10, 17 dec.1898, p.5-6 („Polemica").
Polemizând cu Antemireanu, care afirmase că materialismul şi naturalismul ar fi de sorginte evreiască, S. Sanielevici comentează ironic: „Literatura naturalistă nu e reprezentată la noi numai de ovreii Vlahuţă, Delavrancea, Duiliu Zamfirescu, „nuveliştii decretaţi de coterie»? Caragiali, care-şi bate joc de sentimentele patriotice ale unor români stimabili ca Nae Caţavencu şi Rică Venturianu [sic], - nu e şi el ovrei neaoş?"

3289. S.S. [S. Sanielevici], *„Pricepere şi bună credinţă".* În „Adevărul de Joi", I, nr.12, 31 dec.1898, p.7 („Polemica").
Răspuns la dezminţirea dată de Al. Antemireanu în „Floare albastră", că nu i-ar fi atacat pe Delavrancea, D. Zamfirescu, Vlahuţă şi ILC. „Poţi tăgădui că în aceste scrieri se cunoaşte directa influenţă a naturalismului apusean, «ucigător al oricărui ideal»? Şi în ceea ce priveşte pe Caragiale, nu cred că conul Leonida, coana Veta, jupân Titircă, Trahanache sunt figuri ideale. Ce zici, ilustrule critic? Sau sunt ideale relaţiile dintre Zoe şi Tipătescu, dintre Veta şi Chiriac?"

3290. Sanielevici, S., *Naturalismul în literatură.* În „Pagini literare", I, nr.1, 21 ian.1899, p.4-6.
Corelând lupta „actuală contra naturalismului", cu mai vechea orientare faţă de realismul burghez, autorul consemnează dispreţul acelui „burtă-verde parvenit de azi", faţă de opera unor scriitori remarcabili : când „Hauptmann pune în scenă un căruţaş,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

când Caragiale ne vorbeşte de Dragomir şi Anca sau când Goncourt scrie viaţa unei servitoare".

3291. ***, *Teatrale.* În „Propaganda", I, nr.165, 27 ian.1899, p.3.
Notă despre lectura piesei căpitanului Ursachi, *O căsnicie.* „Vom avea o piesă originală, de mare valoare, poate de puterea talentului lui Caragiale."

3292. ***, *„100 de ani"* . În „Constituţionalul", X, nr.2782, 4/16 febr.1899, p.3 („Ultime informaţiuni").
Comentariu rece asupra revistei istorice *100 de ani.* Se afirmă că această „chrestomaţie" din diferiţi autori români, alcătuită de ILC, „este plicticoasă sub raport teatral".

3293. Antemireanu, Al., *După „100 de ani".* În „Floare albastră", I, nr.19, 14 febr.1899, p.1, 2.
Articol extrem de dur la adresa revistei istorice a lui ILC. „Ce şi-a zis spiritualul autor? Am dat publicului *Scrisoarea pierdută,* am dat *Noaptea furtunoasă,* am dat *Soacra...* [sic] şi au fost criticate sau cel puţin nu mi-au adus la buzunar nimic bine simţit. Publicului nostru-i trebuie farse, îi trebuie defilări de armată, apoteoze ? Bine! Să facem ceva de felul acesta şi vom avea bani !... Aşa s-a înjghebat revista *100 de ani.* Va să zică zeflemeaua, în alcătuirea – lipsită măcar de caracteristica istorică – fondului, şi interesul ca motiv determinant."

3294. ***, *Teatrale.* În „Opinia", II, nr.226, 16 febr.1899, p.3.
Micro-cronică dramatică la spectacolul cu *O căsnicie,* comedie în 3 acte de căpitanul Ursachi. Scriitorul este felicitat pentru „spiritul de observaţie" pe care „îl întâlnim numai în piesele lui Caragiale".

3295. Cri, *„O căsnicie". Comedie în trei acte de domnul căpitan Ursachi.* În „Propaganda", I, nr.184, 21 febr.1899, p.1 şi urm.
Cronică dramatică. Combate părerea altor confraţi despre posibila asemănare, în ceea ce priveşte talentul artistic, a lui Ursachi cu ILC: „Câţi nu au zis: «*O noapte furtunoasă* a lui Caragialli, nu ie nimic de ea, ie banală !» O fi, dar banalităţile acelea, singur Caragiale le-a putut cristaliza, le-a putut da o formă prin care să poată viea."

3296. ***, *Caragiale proorocit de Goethe.* În „Pagini literare", I, nr.6, 25 febr.1899, p.6.
Aluzie la conflictele dramaturgului ILC cu directorii de teatre. În acest sens, se face trimiterea la Goethe: câteva citate din *Prologul de scenă* din *Faust* ar anticipa ideile lui ILC din *100 de ani.*

3297. Sanielevici, S., *Morala şi literatura.* În „Pagini literare", I, nr.8, 11 mart.1899, p.5.
Concluzia articolului, aceea că „solidaritatea omenească" constituie „unitatea de măsură care stabileşte raportul dintre literatură şi morală", este ilustrată cu piesa *O noapte furtunoasă* de ILC, considerată de autor o operă „morală".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3298. Iorga, N., *La vie intellectuelle des roumains en 1899. (7) Les théatres.* În „L'Indépendance Roumaine", XXIII, no.6890, 29 août/10 sept.1899, p.1.
Editorial, episod dintr-un serial publicat sub genericul *Opinii sincere.* ILC este citat ca autor original şi valoros. Sunt criticate mentalităţile şi prejudecăţile directorilor de teatru faţă de dramaturgia sa.

3299. Iorga, N., *La vie intellectuelle des roumains en 1899. Le mouvement litteraire et scientifique. (A) Le mouvement littéraire.* În „L'Indépendance Roumaine", XXIII, no.6893, 1/13 sept.1899, p.1.
Este citat ILC ca autor de valoare, dar meprizat de elita cosmopolită.

3300. Dorna [Aurel Alexandrescu-Dorna], *Teatrul Naţional. Repertoriul.* În „Foaia populară", II, nr.26, 26 sept.1899, p.3 („Teatru").
Comentând repertoriul stagiunii 1899-1900, recenzentul îşi exprimă satisfacţia că „lucrările lui Pantazi Ghica, Sion, Hasdeu şi Caragiale au fost şi ele desmormântate spre fala sărmanului teatru".

3301. Claymoor [M. Văcărescu], *Carnet du high-life.* În „L'Indépendance Roumaine" XXIII, no.6927, 7/19 oct.1899, p.2.
ILC este citat în contextul laudelor adresate lui Charles Ghica, noul director al teatrelor, care a diversificat repertoriul.

3302. Velcean, Iosif, *I.L. Caragiale: „Şcoala lui Lazăr". Din revista „100 de ani".* În „Almanahul învăţătorului român", II, 1899-1900, p.125-130.
Învăţătorul Iosif Velcean, autorul „Almanahului", prezintă astfel textul lui ILC : „În februarie 1899 s-a predat Teatrului Naţional din Bucureşti [...] o piesă interesantă, intitulată *100 de ani*, revistă istorică de I.L. Caragiale. În această piesă-revistă, ni se trec pe dinainte icoane cari arată dezvoltarea României în cea din urmă sută de ani. Este în ea o parte, care ne priveşte cu deosebire pe noi: anume scena numită *Şcoala lui Lazăr.* E foarte potrivită aceasstă scenă ca învăţătorii noştri să o înveţe cu pruncii şi să o deie ca piesă de teatru, din prilejul maialului [serbare populară] ori examenului. Iată textul scenei, aşa cum l-a scris Caragiale".

3303. Bacalbaşa, Ion C., *Teatrul românesc.* În „Calendarul Minervei", I, 1899, p.153.
Printre dramaturgii de succes în epocă este amintit şi ILC cu: *O noapte furtunoasă, O scrisoare pierdută, Conu Leonida faţă cu reacţiunea* şi *Năpasta.*

3304. Petraşcu, N., *Lettres, Sciences et Arts.* În „L'Indépendance Roumaine", XXIV, no.7021, 18/30 janv.1900, p.2.
Extras dintr-un articol al lui N. Petraşcu, care apăruse recent în „L'Humanité nouvelle", unde se afirmă: „Caragiale a montré le plus fin talent d'observation par ses comédies pétillantes d'esprit et riches en types bourgeois inimitables".

3305. Lea, P.P., *„Mort fără lumânare", dramă în 3 acte de I.C. Bacalbaşa.* În „Epoca", VI, nr.54 (1248), 27 febr.1900, p.1 („Teatrale").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Articol. În urmă cu trei sau patru ani i s-a făcut reproşul, greşit, de a fi o imitaţie după *Năpasta* de ILC, numai pentru că Vlad ar semăna cu Ion, iar o femeie deţine rolul principal. Se vorbeşte în continuare despre Anca din „frumoasa dramă a d-lui Caragiale".

3306. ***, *Conferinţă.* În „Dreptatea", V, nr.1340, 23 mart.1900, p.2 („Dreptatea la ţară").
La 19 martie, Corneliu Botez a vorbit la liceul Laurian despre *Criminali în artă şi literatură.* Era comentată *Năpasta* de ILC, alături de opera lui Shakespeare.

3307. Vaschide, N., *La vie intellectuelle roumaine.* În „L'Indépendance Roumaine", XXIV, no.7103, 15/28 avril 1900, p.2 („Lettres, Sciences et Arts").
Extras dintr-un articol apărut în „Nouvelle Revue Internationale". ILC este citat între maeştrii teatrului naţional, pe linia originalităţii. Este urmat, după părerea autorului, de Bengescu-Dabija, Hasdeu şi Polizu-Micşuneşti.

3308. ***, *Realitatea în artă.* În „Lumina", III, nr.194, 16 apr.1900, p.1-2 („Literare").
Vorbind despre realitatea obiectivă în artă,anonimul autor o exemplifică prin *Năpasta* lui ILC: „Caragiale a ales toate acele împrejurări care se potriveau cu fondul de sentimente al dramei sale şi deşi acele împrejurări nu sunt acele absolut reale, deoarece n-au existat, totuşi ele sunt de acele care ar putea exista".

3309. Lys, *I.D. Ionescu.* În „Epoca", VI, nr.210 (1402), 3 aug.1900, p.2 („Note zilnice").
Articol prilejuit de moartea artistului cupletist, care a fost pomenit de ILC în *O noapte furtunoasă.*

3310. ***, *Chestionar privitor la psihologia poporului român. Răspunsul.* În „Supliment la Noua Revistă Română", I, nr.16, 15 aug.1900, vol.II, p.50-56.
Pentru unii cititori, ILC este important pentru că a zugrăvit în piesele sale un mediu social nou, cel al mahalalelor oraşelor.

3311. Cabotin [Haralamb Lecca], *Suprema forţă.* În „Moş Teacă", VI, nr.293, 22 oct.1900, p.3.
„Eu cumpăr tot d'a una pepenii pe-ncercate. Mă duc la teatru la Shakespeare, la Sardou, la Ibsen, la Caragiale, fiindcă ştiu a priori că pepenele e copt şi dulce."

3312. Celian, Paul, *Literatura română în veacul al XIX-lea.* În „Evenimentul", VIII, seria II, nr.262, 31 dec.1900, p.2.
Prin opera dramatică a lui ILC, „teatrul se înalţă până la a deveni o şcoală de moravuri sociale".

3313. Sanielevici, H., *„Manasse" (dramă de Ronetti-Roman).* În „Noua revistă română", II, nr.26, 15 ian.1901, p.69-77 („Literatură şi artă").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„Şor este un tip atât de interesant, atât de viu şi original, atât de fin caracterizat, încât, desigur, e menit să devină tot aşa de popular ca şi Ghiţă Pristanda din *O scrisoare pierdută.*"

3314. Fagure, E.D., *Cronică teatrală.* În „Adevărul", XIV, nr.4135, 31 ian.1901, p.1. Foileton. În consideraţiile pe marginea spectacolului cu comedia într-un act *Chestia feministă*, de G. Ursachi, jucată la Teatrul Naţional, Fagure foloseşte comparaţia cu opera lui ILC, acesta fiind etalonul de calitate: „Noi îl voim pe un Ioniţă Pipirig [personajul principal] văzut printr-o prizmă de artist, altfel ne apare trivial şi atâta tot, cum ne-ar fi apărut şi Cetăţeanul turmentat şi Ipingescu şi Pristanda, dacă ne erau daţi *tale quale*, aşa cum sunt în viaţa lor de toate zilele şi nu văzuţi prin prizma unui mare talent satiric".

A – ***[E.D. Fagure], *Căderea d-lui Ursachy.* În „Evenimentul", IX, seria II, nr.8, 2 febr.1901, p.2 („Notele noastre").
Text identic cu cel apărut în „Adevărul".

3315. Brănişteanu, B., *Cronica literară.* În „Adevărul", XIV, nr.4148, 13 febr.1901, p.1.
Între alte consideraţii privind climatul vieţii literare româneşti, se referă, pe larg, şi la proiectata sărbătorire a celor 25 de ani de activitate literară a lui ILC. Consideră că „dintre toate operele literare cari au apărut mai întâi în «Convorbiri literare», acele ale lui Caragiale sunt astăzi cele mai populare. Ele nu-ţi dau deloc impresia unor lucrări ale trecutului, peste care vremea trecând, pare că le-a lăsat un miros de mucegai". Autorul pledează pentru perenitatea operei caragialiene, temă de actualitate în critica vremii.

3316. I.T. [Teodorescu], *Jubileul lui Caragiale.* În „Adevărul", XIV, nr.4159, 24 febr.1901, p.1 („Carnetul meu").
Amplu şi vibrant elogiu, cu accent pe perenitatea numelui şi operei sărbătoritului, „acel ce şi după moarte se va deosebi întru atât de noi, contimporanii lui, ca unul care va rămâne pururi viu în inimile şi sufletele generaţiilor ce vor veni".

3317. Răutu, N., *Scopul moral în poezia dramatică română.* În „Ateneul", I, nr.2, febr.1901, p.6–8; nr.3, mart.1901, nr.4, apr.1901, nr. 5, mai 1901. In nr.6, mai 1901, p.5–8 se ocupă de ILC.
Studiu sintetic. După Facca, Asachi, Millo, Kogălniceanu, Alecsandri etc., „în timpurile din urmă avem şi pe Caragiale, scriitor de talent, care reprezintă pe câmpul poeziei dramatice o direcţiune deosebită." În timp ce Alecsandri „alăturea cu un tip antipatic, ne pune şi unul simpatic", ILC, „din contra, ne înfăţişează numai tipuri ridicule [...] Dar o asemenea cale e defectuoasă, căci ne poate foarte uşor ademeni şi către tipurile rele ale piesei, de vreme ce cele bune lipsesc [...] Teatrul său lasă de dorit din punct de vedere al moralităţii, ba poate împinge chiar la imoralitate. De altfel, în privinţa artistică, comediile lui Caragiale sunt o aleasă meşteşugire şi ne arată că autorul e un adânc cunoscător al sufletelor de care râde..."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3317 bis. ***, *„Crai de ghindă", piesă de Vasile Leonescu.* În „Noua revistă română", II, nr.32, 15 apr.1901, vol.III, p.380–384 („Mişcarea literară şi ştiinţifică").
„Originalitatea autorului stă în aceea că a zugrăvit – contrar lui Caragiale – partea frumoasă şi simpatică a vieţii de mahala. Afară de piesele d–lui Caragiale – care îi sunt desigur superioare – nu cunoaştem altă lucrare dramatică românească de valoarea lui *Crai de ghindă.*"

3318. Brăescu, Const.C., *O stagiune teatrală – Teatrul Naţional din Bucureşti.* În „România ilustrată", I, nr.5, apr.1901, p.69–70.
O scrisoare pierdută şi *O noapte furtunoasă* sunt socotite piese ce fac parte din repertoriul original bun.

3319. C.M. [C. Mille], *Scrisorile anonime.* În „Adevărul", XXX, nr.4227, 6 mai 1901, p.1 („Poşta redacţiei").
Consideraţii pe marginea metehnei – apreciată ca fiind specifică românului – de a–şi ascunde opiniile îndrăzneţe sau injurioase în spatele anonimatului. Referire la ILC şi la opera sa: „Caragiale a făcut o perfect de justă observaţiune în *Scrisoarea pierdută* asupra dragostei românului pentru anonimat".

3320. Dimitriad, Mircea, *Teatrul Naţional.* În „Gazeta liberală", I, nr.1, 2 nov.1901, p.2.
Foileton. Deplângând desconsiderarea dramaturgiei originale la Teatrul Naţional, îşi exprimă revolta că piesele lui ILC „au fost puse la dosar". Crede că teatrul trebuie să redevină o şcoală de cultură.

3321. M.D. [Mircea Demetriade], *Teatrul Naţional.* În „Gazeta liberală", I, nr.13, 14 nov.1901, p.2.
O notă despre reprezentarea, în premieră, a dramei în 4 acte, *Zavistia*, de V. Leonescu şi Duţescu–Duţu. Piesa este considerată o „melodramă slabă" cu „reminiscenţe de prin *Năpasta* lui Caragiale".

A – Bacalbaşa, Ion C., *Cronica teatrală.* În „Cronica", I, nr.165, 16 nov.1901, p.1–2.
Cronică dramatică defavorabilă a piesei *Zavistia,* pe care o consideră „rea", improprie de a fi reprezentată pe prima scenă a ţării. ILC este considerat creatorul unui gen nou de teatru ţărănesc în *Năpasta*, care abandonează stilul vodevil în care era tratată problema ţărănească până la el.

B – Dimitriade, Mircea, *Teatrul Naţional.* În „Gazeta liberală", I, nr.18, 19 nov. 1901, p.2.
Cronică dramatică la premiera dramei *Zavistia.* Subliniază apropieri de subiect cu *Năpasta* lui ILC.

3322. Uhrinowsky, Petru, *Paradoxe literare. Goana după un ideal.* În „Gazeta liberală" I, nr.29, 30 nov.1901,p.1–2.
Critică apatia şi blazarea tineretului, apatie care însă i se pare că face ravagii şi în mijlocul scriitorilor. Enumeră pe Coşbuc, Vlahuţă, Radu Rosetti, Smara care au scris, în

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ultima vreme, lucruri insignifiante. Între aceştia, „Caragiale a scris *100 de ani* şi lumea l-a trimis să vândă bere".

3323. Dimitriade, Mircea, *„Evadata". Tragedie în trei acte, versuri de Const.Cantili.* În „Gazeta liberală", I, nr.50, 21 dec.1901, p.1–2.
Critică direcţia Teatrului Naţional care se plânge de lipsa operelor originale. Ca argument împotrivă, aminteşte o listă întreagă de dramaturgi români, între care Costache Caragiale şi, firește, ILC.

3324. ***, *Un studiu critic.* În „Forţa morală", II, nr.15, 17 febr.1902, p.2 („Arte şi litere")
Despre broşura lui V. Anestin, *Haralamb Lecca.* Cu umoare neagră, recenzentul [Caion? Macedonski?] infirmă opiniile autorului care e de părere că „fără operele d-lui Caragiale, operele d-lui Lecca nu ar fi putut să existe".

3325. Duscian, I., *Romanul românesc.* În „Pagini alese", II, nr.4, 6 apr.1902, p.5–6.
Articolul este o întâmpinare la alt articol al lui C. Vladislav, pe marginea lipsei romanelor în literatura noastră. E de părere că subiectul din *O scrisoare pierdută* ar putea da un „roman admirabil". Şi alte consideraţii de acest fel în legătură cu personajele caragialiene.

3326. Friedman, Hugo, *Încercare asupra comediei lui Caragiale, „Scrisoarea pierdută".* În „Revista română politică şi literară", I, nr.10, 15 iun.1902, p.302–310.
Rezumând comedia, autorul respinge formula des folosită că piesele caragialiene ar fi întruparea unor stări sufleteşti provocate de fapte sociale întâmplătoare şi că valoarea comediilor ar fi, astfel, perisabilă. Pledează pentru perenitatea comediei. Analizează personajele şi face diverse comparaţii literare, între altele cu *Tartarin* de Alphonse Daudet. Elogii aduse limbajului adecvat fiecărui personaj, comicului superior, noutăţii formei. Personajele i se par „proverbiale", în sensul pătrunderii lor în conştiinţa publică.

3327. S.St. [Sebastian Stanca], *Ceva despre dramă.* În „Luceafărul", I, nr.3, 1 aug. 1902, p.34.
Studiu teoretic, susţinut de exemplificări. „Când auzim pe Conul Leonida lăudându-se cu multele sale vitejii şi pe urmă îl vedem tremurând de frică, auzind larma unor beţivi de pe drum, înţelegem foarte bine că satira e îndreptată în contra noastră, căci noi suntem lăudăroşii şi noi tremurăm la mişcarea oricărei frunze [...] Efectul e că ni se lărgeşte cercul vederii, ne desfacem creerul din cătuşile unilateralităţii şi ale mărginirii şi începem să cunoaştem căile vieţii, căile cele bune..."

3328. Luca, *Arta şi literatura dramatică. Progresul literaturii dramatice. Repertoriile. Autorii şi piesele originale. Comitetele teatrale.* În „Viitorul", I, nr.141, 27 aug.1902, p.1 („Rubrica literară").
Articol de istorie literară. Se prezintă bilanţul literaturii dramatice originale. În cadrul unor aprecieri generale, autorul îl consideră pe ILC drept „singurul până astăzi care reprezintă cu adevărat literatura noastră dramatică" şi îşi exprimă indignarea că piesele

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

lui sunt lăsate pe al treilea plan, în favoarea adaptărilor şi localizărilor după piese străine. De acest lucru se fac vinovate, în primul rând, comitetele teatrale.

3329. Dragomir, State, *Programul clasei de declamaţie de la Conservator.* În „Arhiva", XIII, nr.9–10, sept.–oct.1902, p.460–476 (467–468).
Multiple referiri la ILC în diversele recomandări care se dau profesorilor.

A – *Idem.* În „Evenimentul", X, seria II, nr.230, 12 nov.1902, p.1–2 („Teatrale") şi în nr.urm, p.1–2.

3330. ***, *Poşta mică.* În „Adevărul", XV,nr.4748, 17 oct.1902, p.2.
Unui corespondent de la „Poşta redacţiei" i se răspunde: „Luaţi *Teatru* (2 vol.) de Caragiale". Corespondentul – „un cetăţean. Fălticeni", probabil ceruse informaţii despre operele dramatice româneşti, deoarece i se răspunde: „numai o parte sunt tipărite".

3331. Pindar, *Din ţară. Caracal.* În „Gazeta artelor", I, nr.5, 24 nov.1902, p.7.
Deplânge repertoriul trupei Al.B. Leonescu, venită să dea spectacole în oraş. „Ar fi trebuit ca–n alegerea pieselor să ne fi dat mai multe piese originale, de ex. de H.G. Lecca, Caragiale etc. căci, slavă domnului, avem destule giuvaere în literatura română..."

3332. ***, *Europa faţă cu Veneratul.* În „Propaganda", I, nr.14, 13 febr.1903, p.1.
Editorial politic, despre un anume Stoicescu, care era şef în partidul liberal local, dar „la Berlin, *andrisantul* era necunoscut". Ar fi putut fi un posibil model al personajului caragialian Tipătescu.

3333. ***[G.Panu], *Săptămâna.* În „Săptămâna", II, nr.32, 23 mart.1903, p.362.
Panu crede că hotărârea poliţiei Capitalei de a numi în funcţia de poliţişti numai licenţiaţi, va atrage după sine căderea în desuetudine a comediei *O noapte furtunoasă,* care „va rămâne o piesă de moravuri dispărute".

3334. Liciu, Petru , *Teatrul Naţional.* În „Voinţa naţională", XX, nr.5521, 28 aug./10 sept.1903, p.1–2.
Îl apără pe ILC, autor nejucat de multă vreme. Socoteşte că *O noapte furtunoasă* şi *Năpasta* sunt piese demne de a figura în „repertoriul fundamental" al Teatrului Naţional.

A –Liciu, P., *Convorbiri teatrale. Teatrul Naţional.* În „Gazeta artelor", I, nr.28–29, 1–8–15 sept.1903, p.7, 8.
Este un memoriu al actorului P. Liciu către Ministerul Cultelor şi al Instrucţiunii publice, – datat 1897 –, o contribuţie la studiul cauzelor decăderii
Teatrului Naţional şi al soluţiilor de a–l redresa. ILC este enumerat între marii dramaturgi universali din care, din păcate, se dau puţine reprezentaţii. Cere formarea unui „repertoriu fundamental, din care să nu lipsească: *O noapte furtunoasă, Năpasta."*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3335. Liciu, P., *Teatrul Național. Reprezentațiuni populare cu preț redus.* În „Voința națională", XX, nr.5525, 3/16 sept.1903, p.1.
ILC este amintit printre autorii care puteau furniza piese pentru repertoriul unor asemenea spectacole „populare".

3336. Lafit, *Teatrul Național.* În „Adevărul" (supl.„Belgia Orientului"), XVI, nr.5086, 26 sept.1903, p.1.
Critică, ironizând, pervertirea gustului artistic al publicului prin spectacole cu piese străine slabe. „Așadar să nu mai umblăm cu Teatrul Național, cu *Despot Vodă, Scrisoarea pierdută, Răzvan și Vidra* și d-al de astea!" Eventual, să se schimbe și numele Teatrului în „The High-life shoking Company".

3337. Formol, *Mijloace jidovești.* În „Vocea Tutovei", IX, nr.38, 16 nov.1903, p.2-3.
Polemică în termeni suburbani, prilejuită de apariția la Paris a volumului *România literară de astăzi* (sub îngrijirea lui Th. Cornel). Autorul este de părere că alăturarea numelor unor scriitori evrei de cele ale scriitorilor români (Ronetti-Roman - ILC) este improprie.

3338. E. [Hélène Ov. Densusianu?], *Lettres, Sciences, Arts.* În „La Roumanie", VI, no.1461, 28 oct/10 nov.1903, p.2.
Recenzie la volumul lui Th. Cornel, *La Roumanie littéraire aujourd'hui.* ILC era tratat ca „le maître incontestable" al dramaturgiei noastre.

3339. Nădejde, G.G., *Menirea Teatrului Național.* În „Arta", I, nr.1, 1 nov.1903, p.2-4.
„În faza renașterii naționale, de după Independență, strălucirea Teatrului Românesc au dat-o scriitori ca Alecsandri, nemuritorul Caragiale" ș.a.

3340. Panu, George, *Dramaturgie.* În „Săptămâna", II, nr.52, 14 nov.1903, p.671-674.
Consideră că și piesele cele mai bune conțin neverosimilități și exemplifică prin *Năpasta* lui ILC și *Othello* a lui Shakespeare.

3341. Demetriescu, Ang., *Femeile lui Shakespeare.* În „Literatură și artă română", VII, nr.10, 11 și 12, 25 oct., 25 nov. și 25 dec.1903, p.540-562.
Criticul anticipează teoria lui E. Lovinescu despre perisabilitatea comediilor lui ILC, datorită dispariției „tipurilor" prezentate: „Cu moartea lor, comediile vor trece la arhivă".

3342. Bacalbașa Ion C., *Jubileul Teatrului Național.* În „Revista idealistă", I, tom I, 1903, p.180 („Teatrul nostru").
D. Ollănescu-Ascanio evocase pe aceia care slujiseră teatrul cu talent și atașament; printre ei era menționat și ILC.

3343. Constantinescu, I., *Rolul tinerimii în literatura națională.* În „Ovidiu", IV, nr.1, 1 mart.1904, p.15-16.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Adresează un apel tineretului, pentru a face să pătrundă „iubirea literaturii naţionale în clasele sociale ale poporului", exemplificându-se cu *Năpasta,* ca una dintre cele mai valoroase opere literare.

3344. Dragomirescu, Mihail, *Caragiale.* În „Epoca", X, nr.46, 17 febr.1904, p.1–2 („Cronica dramatică") şi în nr.53, 24 febr.1904, p.1–2.
„Dar ceea ce cred că va convinge pe orişicine de indestructibila valoare a comediilor lui Caragiale este faptul că într-însele găsim efectul unei profunde originalităţi de intuiţie, aureola poetică în care plutesc toate personagiile şi, concomitent cu ea şi derivat din ea, farmecul neîntrecut al limbii".

A – *Idem.* În „Paloda literară", I, nr.2, 28 febr.1904, p.1–3 şi în nr.4, 28 apr.1904, p.2–4 („Cronica dramatică").

3345. Sanielevici, S., *Morala în artă.* În „Arta", I, nr.23, 19 apr.1904, p.1–4.
O noapte furtunoasă nu e o operă imorală. Chiriac şi Veta, „care apără adesea pe bietul Spiridon contra sălbăticiei bestiale a cherestegiului, sunt, în mediul descris de Caragiale, singurii reprezentanţi ai sentimentelor mai umane".

3346. Dragomirescu, Mihail, *Sfârşitul stagiunii. Concluzii.* În „Tribuna conservatoare", II, nr.44, 13 mai 1904, p.2 („Cronica dramatică").
Articol de bilanţ. „*Scrisoarea pierdută* atrage şi astăzi cu deosebire publicul cult şi chiar o parte din publicul de elită."

3347. Anestin, Victor, *Caragiale şi Mark Twain.* În „Vremea", II, nr.300, 25 mai 1904, p.1–2 („Cronica literară").
Articol. Comparaţie între *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* şi *Mac Williams şi fulgerul.* Cei doi scriitori au în comun „humorismul"; dar umorul lui ILC este mai pregnant şi de mai bună calitate.

3348. ***, *Literatura dramatică.* În „Adevărul de dimineaţă", I, nr.221, 10 sept.1904, p.1.
Comentariu asupra repertoriului Teatrului Naţional, care în stagiunea 1904–1905 propunea un mare număr de drame originale. „Însă este un fapt dobândit că din aproximativ 20 ori 30 de autori, va fi de unde să se aleagă acei câţiva aleşi, cari să se aşeze alături de autorii noştri dramatici recunoscuţi, precum Alecsandri, Caragiale, Bengescu-Dabija, Haralamb Lecca etc.etc."

3349. Ramollot, *D'ale teatrului.* În „Furnica", I, nr.8, 7 nov.1904, p.8.
„Citim în *Conservatorul* : «...a fost silit să imiteze pe poliţaiul din *Noaptea furtunoasă,* care număra de câte zece ori un felinar...» Atragem atenţia *Conservatorului* asupra unei

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

mici greşeli: Poliţaiul din *Noaptea furtunoasă,* Pristanda, celebrul erou al şi mai celebrului Caragiale, nu număra felinarele, ci steagurile."

3350. Iorga, N., *Ce trebuie a se ceti? Sfaturi românilor din Ardeal.* În „Luceafărul", IV, nr.1, 1 ian.1905, p.4.
Articol critic. Sunt recomandate spre lectură cititorilor ardeleni comediile lui ILC, nuvelele lui Delavrancea şi poeziile lui Vlahuţă. „Astăzi, frumoasele lor scrieri se pot dobândi mai lesne, strânse la un loc în ediţii destul de ieftine."

3351. Grosman, S., *Manasse.* În „Lumea israelită", III, nr.2 [1905], p.25–25.
Este menţionat ILC pentru succesul pieselor sale.

3352. [Panu, George], *Deznodământ în teatru.* În „Săptămâna", IV, nr.100, 18 mart. 1905, p.670–672.
„Caragiale numai un autor cu scrupule şi pudic nu este. În puţinele lui piese, adulterul joacă rolul principal, el este o jucărie pentru femeile măritate, dovadă *Noaptea furtunoasă,* în care intriga e bazată pe un adulter [...] , totuşi, chiar Caragiale nu îndrăzneşte să facă din bărbat un complice complezent a acestei legături, de aceea el preferă să–l facă mai degrabă prost."

3353. Scurtu, Ion, *Manasse.* În „Sămănătorul", IV, nr.12, 20 mart.1905, p.185–189.
Cronică dramatică. Spre deosebire de alţi cronicari, care au primit bine piesa lui Ronetti–Roman, I. Scurtu nu o apreciază, îi relevă scăderile, succesul efemer la public, ce nu are nimic din „triumfurile [...] ce amestec gloria dramatică a unui Alexandri [sic] şi I.L. Caragiale, singurii cari au cucerit–o în acest chip strălucit".

3354. Paltin, *Mihai Dragomirescu : „ Critică dramatică", Buc., Steinberg, 1904.* În „Junimea literară", II, nr.4, apr.1905, p.63 („Dări de seamă").
În volumul său, M. Dragomirescu dovedeşte „într–un studiu mai detailat şi bine îngrijit indistrictibila [sic] valoare a comediilor lui Caragiale".

3355. Caiafa, *„Împământenirea d–lui Ronetti–Roman". Tragedie într–un act.* În „Furnica", I, nr.29, 3 apr.1905, p.3–4.
Referire la ILC într–un dialog imaginat între Manasse şi Cilibi Moise. Acesta din urmă i se adresează astfel personajului lui Ronetti–Roman: „Ascultă, Jupân Manasse, Zeilig ăla [alt personaj din piesă] este un fel de Mitichi al lui Caragiale". Manasse îi răspunde: „Îmi pomeneşti de Caragiale. Nu–i aşa că l–a dat gata Ronetti–Roman al nostru?"

3356. Friedman, Hugo, *Asupra comediei lui Caragiale „O noapte furtunoasă".* În „Noua revistă universitară", I, nr.2, 15 apr.1905, p.51–54.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„*Noaptea furtunoasă* pare de un interes mai puţin trainic decât acela al *Scrisorii pierdute.*" Comedie de moravuri. Comparaţie cu *Les Précieuses ridicules* de Molière. Ref. la *Maître Guérin* de Augier. Opera nu va pieri odată cu generaţia care a produs-o.

3357. Grigorescu, Al., *Rolul teatrului în progresul omenirii.* În „Vremea"(Buzău), II, nr.17, 11 sept.1905, p.2.
Articol. Apreciază opera lui ILC, relevând rolul ei major în dezvoltarea dramaturgiei originale.

3358. Fagure, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XVIII,nr.5839, 16 nov.1905, p.1.
Foileton. Considerând teatrul drept cea mai îndrăzneaţă dintre manifestările literare, în sensul de a cugeta liber „în auzul tutulor şi în faţa tutulor", autorul îi enumeră ca „îndrăzneţi" pe: Alecsandri, Ronetti-Roman, Lecca, Polizu-Micşuneşti, dar, în primul rând pe ILC, care „a fost un îndrăzneţ când a venit cu *Scrisoarea pierdută, Noaptea furtunoasă, Conu Leonida faţă cu reacţiunea".*

3359. Dragomirescu, Mihail, *Teatrul Naţional. „Stingerea" (Zaphenstreich) de Franz Adam Bayerlein, trad. de...* În „Epoca", XI, nr.320, 23 nov.1905, p.1 („Cronica dramatică").
Importanţa personajului nu se măsoară cu lungimea textului ce-i consacră dramaturgul. Un exemplu „în mica noastră literatură, în teatrul lui Caragiale. Astfel, în *O scrisoare pierdută,* personajul principal nu e nici Tipătescu, nici Zoe, deşi ei au cele mai întinse roluri, ci Caţavencu, care în primul act nici nu apare".

3360. Lovinescu, E., *Literatura şi critica (III).* În „Epoca", XI, nr.328, 1 dec.1905, p.1 („Cronica literară").
„D. Caragiale este Homerul mahalalei." În *Năpastea* [sic] n-ar fi nimic ţărănesc.

3361. Graur, Const., *Asupra unei polemici. Incidentul Sanielevici-Sadoveanu.* În „Curentul nou", I, nr.2, 15 dec.1905, p.113-124.
Neagă violenţa atacului lui Sanielevici împotriva lui Sadoveanu, atac pentru care criticul a fost învinuit de numeroşi literaţi. Arată că Delavrancea şi ILC „au fost sfâşiaţi la începutul carierelor, piesele lui Caragiale au fost fluierate tocmai pe motivul că sunt imorale. Neplăcerile acestea au trecut, scriitorii au rămas". Deci Sadoveanu nu trebuie să facă atâta caz, căci „violenţa dlui Sanielevici are acelaşi neajuns ca şi industria română în piesa lui Caragiale: «nu există»".

3362. Ibrăileanu, G., *Doi critici şi mai mulţi scriitori.* În „Curentul nou", I, nr.2, 15 dec.1905, p.79-101.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Ibrăileanu îl critică pe Sanielevici pentru exagerarea şi confuzia din tabloul său sinoptic, exemplificând, în ceea ce priveşte pretinsa imoralitate a povestirilor lui Sadoveanu, cu piesele lui ILC, *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută,* „amândouă ţesute pe adulter". Esenţial însă, arată Ibrăileanu, este atitudinea scriitorului faţă de opera sa, adică dacă „se complace sau respinge faptele zugrăvite". „Noi credem că preoţii dlui Sadoveanu ne arată cum n–ar trebui să fie, după cum *Scrisoarea pierdută* ne arată cum n–ar trebui să fie politica românească, la urma urmei: cum ar trebui să fie!"

3363. Rennert, M.A., *Manasse.* În „Ovidiu", V, nr.11–12, ian.–febr.1906, p.169–173.
Elogii pentru valoarea dramatică a piesei *Manasse* de Ronetti–Roman, care „rămâne ca una din piesele cele mai bune ale noastre, alăturea de ale d–lui Caragiale..."

3364. Gorun, Ion, *Năpasta.* În „Viaţa literară", I, nr.6, 5 febr.1906, p.5.
În legătură cu piesa, evocă aprecierile ditirambice dar şi defăimările care au urmărit–o de la apariţie. Îşi exprimă indignarea faţă de calomnia în legătură cu presupusul plagiat al lui ILC. Cere reluarea reprezentaţiilor.

3365. Radovici, S., *Arta şi politica.* În „Viaţa literară", I, nr.6, 5 febr.1906, p.7 („Discuţiuni").
Referindu–se la un articolde N.A. Berindei, din nr. precedent, despre raportul dintre politică şi artă, S. Radovici susţine că arta nu e străină de politică şi exemplifică, între alţii, şi cu ILC, „care scrie o piesă de moravuri politice".

3366. Panu, George, *„O căsnicie". Comedie în 3 acte de d. G. Ursaky.* În „Săptămâna", VI, nr.16, 1 mart.1906, p.181–184.
Piesa lui Ursachi e considerată „o piesă de moravuri foarte reuşită". „Evident că dialogul lui Caragiale e mai viu şi mai sprinten, dar e tot aşa de evident că gluma e mai de rău gust şi dialogul pe o temă mai comună".

3367. Fagure, Emil D., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XVIII, nr.5939, 1 mart.1906, p.1.
Foileton. Între altele, critică opinia greşită a celor ce susţin că piesele originale nu atrag publicul şi, de aici, alcătuirea eronată a repertoriului. „Cele mai mari succese ale Teatrului Naţional au fost acelea ale pieselor originale şi ale localizării lor. Aceasta se dovedeşte cu cifre din reviste şi cu numele lui Alecsandri, Caragiale, Ventura, Polizu–Micşuneşti, Lecca, Davilla, Ronetti–Roman, Gusty etc."

3368. Panu, George, *Chestiuni de critică teatrală.* În „Săptămâna",VI, nr.19, 11 mart. 1906, p.213–216.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Din nou comentariu nefavorabil asupra *Năpastei* lui ILC, unde dramaturgul s-ar fi „aruncat în convenţional şi arbitrar".

3369. Lovinescu, E., *Artistul şi moralistul.* În „Viaţa literară", I, nr.11, 12 mart.1906, p.4-5 („Discuţii libere").
Contestarea opiniilor lui Sanielevici, care l-a condamnat pe Sadoveanu, acuzându-l de imoralitate în artă. Despre beţie, arată că „ea poate să fie minunat [de]scrisă". Exemplifică cu *Crimă şi pedeapsă* şi *O scrisoare pierdută* (Cetăţeanul turmentat).

3370. Fagure, Emil D., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XVIII, nr.5953, 15 mart. 1906, p.1.
Foileton. Între alte chestiuni teatrale, discută personalitatea unor opere dramatice, prea legate de anumite curente politice, sociale sau naţionale.Îşi exprimă temerea că se va întâmpla la fel cu comediile lui ILC. Chestiunea era mult discutată în epocă.

3371. Ibrăileanu, G., *Vasile Alecsandri. Un juninist patruzecioptist.* În „Viaţa românească", I, nr.4, iun.1906, p.42-58.
Ca şi în comediile lui ILC, în *Clevetici...* şi în *Rusaliile,* Alecsandri „utilizează demagogisme pentru a caricaturiza democratismul", cu „speranţa intimă de a compromite prin ridiculizarea demagogismului însuşi democratismul".

3372. Petra-Petrescu, Horia, *Henrik Ibsen. Viaţa şi operele lui.* În „Luceafărul", V, nr.11-12, 15 iun.1906, p.249.
Medalion Ibsen. „Ce ne priveşte pe noi, românii, legăturile noastre cu Ibsen şi curentul ibsenian sunt nule. Literatura noastră dramatică, care e avizată încă de la piese de calibru foarte dubios, chiar pe scena Teatrului nostru naţional, nu şi-a găsit încă expresia adevărată naţională, dar să mai fie influenţată de curentul ibsenian [...] Influenţă palidă se observă în dramele lui Haralamb G. Lecca şi Leonescu [...] Caragiale mi se pare influenţat mai mult de Tolstoi şi Zola. Mă gândesc la *Năpasta.* "

3373. Râuleţ, Const., *Teatrele de vară.* În „Acţiunea conservatoare", I, nr.40, 20 iun. 1906, p.1.
ILC era recomandat alături de Alecsandri, Hasdeu şi Lecca, pentru „cultivarea gustului artistic al publicului nostru".

3374. Iorga, N., *Datoria Teatrului celui nou.* În „Sămănătorul", V, nr.35, 27 aug.1906, p.681-684.
Articol referitor la necesitatea repertoriului naţional. „Iar, după 30 de ani, teatrul lui Caragiale a nimicit prin ridicol liberalismul de vorbe, teatrala haină de mari cuvinte seci cu care se îmbrăca nulitatea epigonilor revoluţiei."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3375. Caion, *Note critice (III) Schimbări de păreri.* În „Românul literar", tom V, nr.13, 24 sept.1906, p.137–138.
Polemică cu Horia Petra–Petrescu în legătură cu *Năpasta.* Influenţa lui Tolstoi şi Zola. „*Năpasta* nu e a domnului Caragiale, după cum nu–i nici *Scrisoarea pierdută.*

3376. Ibrăileanu, G., *Probleme literare. II.* În „Viaţa românească", I, nr.8, oct.1906, p.214–231.
Polemizând cu Lovinescu şi Marin Simionescu–Râmniceanu pe tema raportului dintre literatură şi societate, criticul reia distincţia dintre ştiinţă şi artă. Artiştii crează după modelul realităţii, individualizează şi nuanţează chipurile umane, ce–şi dobândesc ca personaje autonomia: „Pe lângă comisarii înscrişi în buget... şi în actele stării civile, Caragiale a mai creat unul, pe Nae Ipingescu, despre care vorbim ca despre oricare altul, cu care comparăm pe alţii etc."

3377. Petrovanu, D.N., *V. Alecsandri. Teatrul.* În „Arhiva", XVII, nr.11, nov.1906, p.501–511.
Vorbind despre dramaturgia lui Alecsandri, opinează: „în parte, teatrul lui Caragiale nu–i decât continuarea teatrului lui Alecsandri".

3378. Micu, St., *Epiloguri. I. – Domnul Iorga vrea să spuie ceva.* În „Românul literar", tom V, nr.21, 9 dec.1906, p.294–296 („Săptămâna").
Referiri la *O scrisoare pierdută*, considerată plagiat literar.

3379. [Panu, George], *Autorii dramatici români.* În „Săptămâna", VI, nr.80, 20 dec.1906, p.932–935.
ILC este considerat cel mai „jucat" autor dramatic român: „Aceasta dovedeşte un lucru, că piesele lui Caragiale rezistă timpului, şi că sau ele – nu mă pronunţ acum – au în adevăr o valoare reală, sau ele sunt la înălţimea gustului publicului român."

3380. [Panu, George], *Autorii dramatici români. II.* În „Săptămâna", VI, nr.81, 23 dec.1906, p.944–947.
„Literatura dramatică se pune tot mai mult pe terenul cel adevărat, cel social şi de analiză psihologică. Aşa Caragiale, când a voit să scrie o dramă, a scris *Năpastea."*

3381. Preaşma, O., *Literatură şi artă.* În „Lupta", I, nr.1, 24 dec.1906, p.17.
Cronică la *Geschichte der rumänische Litteratur* de dr. G. Alexici (Leipzig, 1906). Autorul se întreba retoric: „dramaturgia românească începe, oare, cu Caragiale?"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3382. ***, *Ştiri culturale şi artistice.* În „Sămănătorul", VI, nr.1, 1 ian.1907 („Cronica literară şi ştiinţifică").
Un nou atac împotriva repertoriului Teatrului Naţional, care refuza piesele autohtone. „[Piesele] unui Alexandri [sic] ori Caragiale sunt bune numai pentru serbări comemorative ori pentru retragerea de pe scenă a cutărui artist ori artiste. Încolo, potop de piese străine fără valoare – [..] – apoi localizări de farse frivole şi chiar piese antiromâneşti" (Se referea la *Manasse*, piesa lui Ronetti-Roman, pusă în scenă la Teatrul Naţional în timpul directoratului lui Al. Davila).

3382 bis. Petra-Petrescu, Horia, *Teatrul la noi.* În „Tribuna", XI, nr.7, 10/23 ian.1907, p.2-3.
Foileton. Referitor la dramaturgia caragialiană, autorul afirmă că în Transilvania este gustată numai drama *Năpasta* şi nu teatrul comic al lui ILC.

3383. G.I.[G. Ibrăileanu], *Ţăranul în literatura română.* În „Viaţa românească", II, nr.3, mart.1907, p.523-528 („Cronica literară").
Scris în timpul răscoalei din 1907, articolul denunţă imaginea idilică, pitorească a ţăranului în literatura română. Între excepţii şi ILC : „Acest om dacă n-a cântat pe ţăran, a dovedit în două chipuri un suflet deosebit. El, care şi-a bătut joc de toţi şi de toate nu şi-a bătut joc niciodată, dacă nu mă înşel de ţăran! Iar când a scris o tragedie, *Năpasta,* a localizat-o la ţară: a simţit că *onoarea* unei tragedii nu poate fi suportată nici de Zoe, nici de Tipătescu. *La ţară* a găsit el în cine să întrupeze sentimentele grave, profunde, *mari* ! Şi, vă puteţi închipui pe Caragiale dacă ar fi zugrăvit ţărani, zugrăvindu-i fals idilic, ori ca arhaisme ?"

3384. As, *Poeţii răscoalelor.* În „Opinia", IV, nr.88, 6 mart.1907, p.1-2.
Articol literar. O trecere în revistă a literaturii despre ţărani, din care se remarcă şi ILC, autorul *Năpastei.*

3385. Scurtu, I., *Răscoalele ţărăneşti şi cărturarii noştri.* În „Sămănătorul", VI, nr.14, 1 apr.1907, p.250-252.
Articol polemic. Se respinge acuzaţia de instigare a ţărănimii de către scriitorii şi poeţii care au scris despre viaţa grea a ţăranilor: „Vina este a scriitorilor? [...] a unui Caragiale, pentru că ne-a dat drama mizeriei şi întunericului moral al ţăranului în *Năpasta?*

3386. Tofan, George, *Viaţa românească în Bucovina. Teatru.* În „Viaţa românească", an II, nr.4, apr.1907, p.114-120.
Făcând o statistică a reprezentanţilor teatrali din Bucovina, autorul remarcă faptul că în timp ce piesele lui Alecsandri au fost imediat receptate, cele ale lui ILC (*Conu Leonida*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

faţă cu reacţiunea, O noapte furtunoasă, O scrisoare pierdută, Năpasta) au fost jucate în general după 1900.

3387. Dragomirescu, Mihail, *Trei scriitori: Cerna, Sadoveanu, Iorga.* În „Convorbiri", I, nr.8–10, 15 apr.–15 mai 1907, p.407–421.
Studiu. Apropieri între personaje din nuvela *Moarta* de M. Sadoveanu şi protagonişti din piesele lui ILC: „această situaţiune, aşa cum e, o ridică de la tonalitatea comică, ce i-a dat-o marele talent al lui Caragiale, la una aproape sublimă prin severitatea şi duioşia ei. Niculai-Chihaia nu e decât ridicul Titircă Inimă-rea sau Trahanache, boierul Niculae este Chiriac sau Tipătescu, iar Raluca – coana Veta sau coana Zoiţica. Şi totuşi talentul lui Sadoveanu a opus viziune la viziune – şi viziunea sa stă alături cu viziunea lui Caragiale, fără să fie câtuşi de puţin jignită în efectul său, de o aşa de primejdioasă apropiere."

3388. Teohari, Em.N., *Criticii noştri şi arta.* În „Literatură şi artă română", XI,nr.4, 25 apr.1907, p.225–245.
Autorul articolului citează opinia lui Ibrăileanu conform căreia menirea artiştilor nu este aceea de a explica lumea, ci de a o crea după modelul lumii reale: „Pe lângă comisarii înscrişi în buget şi în actele stării civile, Caragiale a mai creat unul, pe Nae Ipingescu, despre care vorbim ca despre oricare altul, cu care comparăm pe alţii etc."

3389. L.M., *Figuri literare.* În „Şcoala", I, nr.3, iul.1907, p.79.
Referire la ILC într-un articol despre Brătescu-Voineşti. Despre „formele fără fond", la care se referă, deopotrivă, ambii scriitori. „În special orăşenii, cari veniră în contact imediat cu cultura nouă se arată în faţa ei sau adaptabili, şi atunci schimonosiseră şi firea şi moravurile, sau neadaptabili, în care caz se prezintă într-un hal caraghios cum numai neîntrecutul Caragiale l-a putut fixa în piesele sale".

3389 bis. Petra-Petrescu, Horia, [*Notă redacţională*]. În „Tribuna", XI, nr.157, 18/28 iul.1907, p.1.
În nota care însoţeşte publicarea schiţei *Bubico* , H. Petra-Petrescu afirmă că această schiţă este prima operă caragialiană scrisă în registrul comic şi publicată în Ardeal, unde scriitorul era cunoscut prin drama *Năpasta* şi, mai demult, ca traducător al *Romei învise,* tragedia lui Parodi.

3390. Michăilescu, Stempo, *Teatru* [I] *şi literatura dramatică originală. Directorii Teatrului. VIII.* În „Viaţa literară şi artistică", I, nr.33, 26 aug.1906, p.265–266.
Lipsa unei literaturi dramatice-şcoală. Amplă referie la dramaturgia lui ILC, care nu era considerată de critica literară drept normă artistică. Criticii prevedeau că dramaturgia caragialiană va deveni inactuală, se va perima. Autorul respinge aceste opinii.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3390 bis. Cronicar, *Câteva cuvinte.* În „Revista literară şi ştiinţifică", I, nr.9, 1 iul.1907, p.72.
Semnalându-se apariţia piesei lui E. Lovinescu, *De peste prag,* se spune o frază despre literatura dramatică românească, în care este menţionată, ca un succes deosebit, *Năpasta.* De asemenea, este menţionată *O noapte furtunoasă* , în şirul comediilor de succes.

3391. ***, *Litere-Ştiinţe-Arte.* În „Opinia", V, nr.300, 20 nov.1907, p.2.
Informaţie culturală ref. la succesul pieselor lui ILC pe scena Teatrului Naţional din Iaşi.

3392. Fagure, Emil D., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XIX, nr.6580, 19 dec.1907, p.1.
Foileton. Comentarii negative despre intoxicarea publicului cu piese bulevardiere franţuzeşti, şi despre repertoriul Teatrului Naţional, în care sunt reluate „piese bune româneşti de Alecsandri, Caragiale sau Polizu-Micşuneşti"[!].

3393. Dragomirescu, M., *Menirea Teatrului Naţional.* În „Viitorul", I, nr.51, 25 dec./ 7 ian.1908,p.6 (număr special de Crăciun).
Articol de istorie literară. Se remarcă contribuţia şi importanţa teatrului caragialian la dezvoltarea dramaturgiei originale.

3394. Bunescu, Michail C., *Cronica teatrală.* În „Biblioteca modernă", I, nr.1, 1 ian.1908, p.10.
Cere ca „o dată pe săptămână să se joace din Caragiale, şi altă dată din Molière".

3395. Barbu Mihail, *Teatrul nostru.* În „Avântul", III, nr.1, ian.1908, p.1, 2.
Scurtă referire. Aici, la Teatrul Naţional, „şi-a dat Caragiale, e mult de atunci, veşnic tinerele sale comedii". Protest împotriva repertoriului actual.

3396. H.P.P. [Horia Petra-Petrescu], *Drama românească.* În „Luceafărul", VII, nr.1-2, 15 ian.1908, p.29.
Recenzie la *Istoria dramei* de Robert F. Arnold. Articol sever; îi impută faptul că literatura noastră dramatică este superficial prezentată şi analizată denaturat. Reiese că literatura românească ar fi „mai nouă" decât literatura maghiară, că Alecsandri este un copist de vodeviluri", apoi „Caragiale, specialistul burghezimei [ar fi] asemenea lui Ostrovski".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3397. Locusteanu, P., *De ce n–avem literatură dramatică originală.* În „Viitorul", II, nr.61, 9/22 ian.1908, p.1 („Cronica teatrală").
Articol de istorie literară. Sterilitatea dramaturgiei originale este un efect al dezinteresului manifestat de public pentru literatura națională. În galeria dramaturgilor originali: ILC, Alecsandri, Hasdeu, H. Lecca, Gr.Ventura, Al. Davila...

3398. [Panu, George], *Apropo de Teatrul Național.* În „Săptămâna",VIII, nr.9, 9 febr. 1908, p.90–92 („Săptămâna").
Panu îi reproșează lui Al. Davila, directorul Teatrului Național, că nu acordă nici un credit dramaturgiei românești: „La d–sa predomină o idee preconceptă, că nu avem autori români și că piesele românești sunt proaste, și că prin urmare în afară de Caragiale încolo nu e nimic".

3399. Davila, [Al.], *Un răspuns al d–lui..., director al Teatrului Național.* În „Săptămâna", VIII, nr.11, 16 febr.1908, p.107–112.
Ripostă a lui Davila la acuzația lui Panu că el s–ar bucura de toate insuccesele pieselor românești: „Cum adică? Pentru că un autor e român, numaidecât eu să triumfez de căderea lui? Dar oare Alecsandri și Hașdeu și Ronetti–Roman n–au fost români? Dar oare Caragiale, Polizu–Micșunești, Ursaki etc. nu sunt români? Și totuși de succesul acestora mă bucur".

3400. [Panu, George], *O scrisoare a d–lui Davila.* În „Săptămâna", VIII, nr.12, 2o febr.1908, p.115–119.
Din nou Panu îi reproșează lui Davila preferința pentru trei dramaturgi români: Alecsandri, Hasdeu și ILC. În privința celui din urmă, opțiunea i se pare cu totul nejustificată: „Cât despre Caragiale, genul său de piese de mahala și încă și acele reduse la vreo două–trei, este desigur un gen. Dar nu într–acolo este viitorul dezvoltării teatrului nostru".

3401. Fagure, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XX nr.6645, 27 febr.1908, p.1.
Foileton. Despre polemica dintre G. Panu și Al. Davila, în legătură cu piesele originale, G. Panu susținând necesitatea reprezentării acestora, chiar cu sacrificii financiare. E.D. Fagure nu are încredere în încurajarea autorilor prin premii, nu totdeauna sunt premiate valorile. Își amintește de premiul luat de ILC cu revista sa istorico–națională *100 de ani* care, după părerea sa, l–a oprit pe scriitor să realizeze o altă piesă capodoperă.

3402. Lovinescu, E., *Caragiale (II).* În „Convorbiri critice", II, nr.5, 1 mart.1908, p.213–216 („Revista critică").
ILC. în fața posterității târzii. „Comediile lui Caragiale vor avea.. totdeauna o mare valoare omenească". Ref. Plaut, Sofocle, Horațiu, Eminescu.

3403. [Panu, George], *„Sanda" (Piesă în trei acte de A.G. Florescu).* În „Săptămâna", VIII, nr.16, 5 mart.1908, p.159–164 („Săptămâna").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Entuziasmat de calităţile piesei *Sanda,* Panu o compară cu piesele lui ILC, care îi par net inferioare: „Suntem departe de piesele de gen inferior a [sic] lui Caragiale, ca *O noapte furtunoasă* sau *O scrisoare pierdută,* cu o intrigă primitivă de mahala sau cu înţepături ieftin politice. Suntem departe de sălbăticiile şi omorurile pe care le găsim în *Năpastea* şi în *Mort fără lumânare,* pe care autorii acestui gen ni-l reprezintă pe scenă sub pretext că ne dă un colţ din viaţa ţăranilor".

A – *Idem.* În „Epoca", XIV, nr.57, 9 mart.1908, p.2 („Cronica teatrală").
Reproducere după „Săptămâna".

3404. Iuliu, George, *Cronica teatrală.* În „Tribuna română", I, nr.33, 6 mart.1908, p.4.
În cronica la piesa lui G.A. Florescu – *Sanda* –, pomeneşte excelenta redare dramatică a sistemului politic – caricatură, în comediile lui ILC.

3405. [Panu, George], *Un nou şi bun teatru în perspectivă.* În „Săptămâna", VIII, nr.17, 8 mart.1908, p.167–169.
Odată cu înlăturarea lui Al. Davila de la conducerea Teatrului Naţional, Panu îşi exprimă convingerea că fostul director ar putea fi un excelent conducător al unui teatru privat: „D. Davila va putea să se mărginească ca repertoriu românesc la piesele lui Haşdeu şi Alecsandri, plus ale sale proprii, iar Caragiale va continua a fi cel mai ilustru dramaturg român, fiind că în *Noaptea furtunoasă* descrie scene de mahala, iar în *Scrisoarea pierdută,* şurubăriile şi pehlivăniile ce se fac la alegeri".

3406. [Panu, George], *Noua direcţie a Teatrului.* În „Săptămâna", VIII, nr.19, 15 mart.1908, p.195 („Săptămâna").
Numirea lui Pompiliu Eliade în funcţia de director al Teatrului Naţional constituie, crede Panu, o garanţie a îmbogăţirii repertoriului cu piese româneşti: „E de nevoie ca să ieşim odată din hăuşagul *Nopţei furtunoase* şi a *Scrisorii pierdute* a d-lui Caragiale, care în definitiv nu reprezintă decât un colţ a unor moravuri a ţării".

3407. Gorun, Ion, *După o citire. Asupra comediilor lui Caragiale.* În „Viaţa literară şi artistică", III, nr.12, 23 mart.1908, p.2.
Amintiri de la o reprezentaţie a comediei *O noapte furtunoasă,* pe marginea noii ediţii de la „Minerva". Pe lângă observaţiile elogioase, afirmă că autorul are o înclinare „spre caricarea bufonă, grotescă, ce coboară comedia de moravuri spre un gen inferior".

3408. V.Gr., *I.L. Caragiale, „Opere complete. Teatru."* În „Junimea literară", V, nr.4–5, apr.–mai 1908, p.96–97 („Dări de seamă").
Recenzie elogioasă asupra volumului. Este de reţinut opinia despre perenitatea creaţiei caragialiene: „Tipurile create de el sunt tipuri reale şi vii, de aceea trăiesc şi vor trăi veşnic în mintea cititorilor, cu toate că clasa din care sunt luate azi începe să dispară".

3409. ***, *Elena Văcărescu şi literatura română.* În „Adevărul", XX, nr.6708, 3 mai 1908, p.1–2.
Se spicuieşte dintr-un amplu interviu acordat de Elena Văcărescu ziarului „La

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

dépêche d'Orient". Un loc amplu în interviu îl ocupă opiniile despre România. Întrebată despre calităţile artistice ale dramaturgiei originale, Elena Văcărescu răspunde: „Avem o literatură dramatică naţională, piese de dnii Caragiale şi Alecsandri atrăgătoare şi variate, profunde chiar pe alocurea, dar producţia dramatică în România şi tendinţa ei nu pot încă să ne satisfacă".

3410. Censor, *Teatrul nostru.* În „Revista de critică şi literatură", 1 sept.1908; p.8.
I se reproşează noului director general al teatrelor, Pompiliu Eliade, că ignoră, în alcătuirea repertoriului, piese „care au avut necontestat succes ca cele ale lui Grig. Ventura, ale lui Caragiale".

3411. Caudella, Eduard, *Progresul muzicei şi al teatrului la noi.* În „Arta română", I, nr.9–10, nov.–dec.1908, p.134, an II, nr.2, febr.1909, p.221 şi II, nr.4–5, apr.–mai 1909 p.74.
Articol–sinteză. ILC este citat între marii autori de teatru de la noi, care „au contribuit prin lucrările lor, la mişcarea şi mai ales la progresul" muzicii şi teatrului. „Cel mai talentat şi de spirit autor dramatic", care „a creat o eră nouă în stilul şi literatura teatrului românesc".

3412. Spectator, *„Criticile" D–lui Maiorescu în Noua ediţie populară.* În „Conservatorul", VIII, nr.572, 24 dec.1908, p.1, 2 („Litere şi Arte").
E vorba despre T. Maiorescu: *Critice 1866–1907.* Ediţie completă în 3 volume, Bucureşti, Minerva, 1908. Faţă de *Comediile d–lui Caragiale*, din 1885, Maiorescu adaugă aici o singură frază: „Pe când de la *Năpasta* încoace, d. Caragiale nu a mai publicat nici o scriere dramatică, iar cele apărute de la alţii sunt lipsite de valoare, în momentul de faţă (1908), doi autori de talent, dnii Al.G. Florescu şi Ion Miclescu par a redeştepta literatura noastră dramatică şi a o îndruma în direcţia sănătoasă."

3413. Un profesor, *Familia şi Teatrul.* În „Minerva", I, nr.17, 31 dec.1908, p.1.
Autorul se pronunţă împotriva includerii *Scrisorii pierdute* în programul matineelor pentru copii şi tineret.

3414. Dragomirescu, Mihail, *Direcţiunea noastră literară.* În „Convorbiri critice", III, nr.1, 25 ian.1909, p.1–11.
Principiu: „obiectivitatea artistică a unei opere literare îi ia puterea tendenţioasă şi polemică". Exemple: Eminescu cu *Satira III* şi ILC cu comediile sale. În *Scrisoarea pierdută* „numai liberali inculţi mai pot vedea un atac la adresa partidului din care fac parte".

3415. Alecsandrescu–Dorna, *Un eveniment literar: reprezentarea piesei istorice „Apus de soare" la Teatrul Naţional.* În „Universul", XXVII, nr.36, 7 febr.1909, p.2 („Săptămâna teatrală").
Un eveniment teatral comparabil cu reprezentarea piesei lui Delavrancea l–a constituit, la vremea respectivă, drama lui ILC, *Năpasta.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3416. Petronius [Gr.Tăuşan], *Politica şi critica dramatică.* În „Secolul XX", X, nr.2821, 8 febr.1909, p.2.
Articol împotriva excesului de laude din presa conservatoare („Epoca", „Conservatorul") la adresa piesei lui Delavrancea, *Apus de soare.* ILC slujeşte drept exemplu: niciodată „deviaţiile colorante ale cameleonului nu au putut să influenţeze critica literară sau gustul publicului, care totdeauna a admirat cu aceeaşi neschimbată simpatie *Scrisoarea pierdută* şi *Noaptea furtunoasă."*

3417. Petronius [Gr. Tăuşan], *Năpastea* [sic]. În „Secolul XX", X, nr.2841, 4 mart.1909, p.2.
Drama lui ILC este citată referitor la ideea de eroare judiciară , în legătură cu un caz de omor (Constandinidis acuzat de moartea Jeanei Christescu).

3418. H.S. [H. Sanielevici], *Titu Maiorescu, „Critice".* În „Viaţa românească", IV, nr.4, apr.1909, p.135–137 („Recenzii").
Între „greşelile" de diagnostic ale lui Maiorescu din *Poeţi şi critici,* aminteşte alăturarea a doi autori dramatici de valoare artistică diferită : ILC şi I. Cerchez.

3419. ***, *De la Academie. Recepţiunea d–lui Duiliu Zamfirescu.* În „Adevărul", XXI, nr.7076, 17 mai 1909, p.3.
Relatându–se solemnitatea primirii lui Duiliu Zamfirescu la Academie, în locul vacant prin decesul lui Ollănescu–Ascanio, se rezumă discursul de recepţie – *Poporanismul în literatură* – în care, între altele, îl citează pe ILC ca autor al dramei *Năpasta.* Personajul Anca slujeşte de exemplu pentru situaţii considerate neverosimile în ceea ce priveşte construcţia sufletească a ţăranului român.

A – A.M. , *Noi academicieni.* În „Adevărul", XXI, nr.7077, 18 mai 1909, p.2.
Relatare foarte amplă a şedinţei Academiei şi un rezumat larg al discursului de recepţie al lui Duiliu Zamfirescu.

B – Panu, G., *Poporanismul în literatură.* În „Adevărul", XXI, nr.7080, 21 mai 1909, p.1–2.
Articol pe marginea polemicii de la Academie dintre Duiliu Zamfirescu şi Titu Maiorescu. Panu se declară de acord cu observaţiile cuprinse în discursul de recepţie al lui D. Zamfirescu referitoare la *Năpasta* lui ILC : „Cum observă foarte bine d. Zamfirescu, personajele lui Caragiale din *Năpasta* , în special Anca (aşa mi se pare că o cheamă) sunt creaţiuni a [sic] imaginaţiei autorului, influenţată de poporanismul din literatura rusească".

C – Panu, George, *De la Academie.* În „Săptămâna", IX, nr.19, 23 mai 1909, p.296–300.
Reproduce articolul din „Adevărul".

D – *Idem.* În „Secolul XX", nr.2910, 31 mai 1909, p.1–2.
Extras din „Săptămâna".

3420. P. Nicanor & Co [G. Ibrăileanu], *D. Duiliu Zamfirescu şi „Poporanismul".* În „Viaţa românească", IV, nr.5, mai 1909, p.271–278 („Miscellanea").
Articol . Autorul face distincţie între tipul scriitorului nervos, cerebral, rafinat,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

pesimist, cu observaţie ascuţită, ieşit din mica burghezie şi desrădăcinat de o cultură superioară" (Eminescu, Creangă, Vlahuţă) şi acela sentimental, delicat, provenit dintr-o clasă mulţumită de soarta ei (Duiliu Zamfirescu). Comentează şi articolele lui G. Panu din „Săptămâna" pe tema poporanismului, unde acesta îi dădea dreptate lui D. Zamfirescu, care vedea în personajele din *Năpasta* , creaţii ale imaginaţiei scriitorului, influenţate de poporanismul rusesc. După Ibrăileanu, „ţăranii din *Năpasta* sunt mai degrabă personaje shakespeariene decât oameni reali, dar mai credem că opera marelui nostru scriitor este o dramă esenţialmente romantică, fără nici o pretenţie de realism şi că ceea ce n-a reuşit să facă d. Caragiale poate reuşi altora foarte bine – căci altfel ar trebui să stabilim principiul că scriitorul nu poate cunoaşte decât clasa din care face parte, principiu pe care l-ar infirma întreaga istorie a literaturii universale".

3421. Goga, Octavian, *În jurul unui discurs academic.* În „Biruinţa", IV, nr.159, 7 iun.1909, p.2.
Articol referitor la discursul de recepţie a lui Duiliu Zamfirescu. Îl consideră pe ILC pe primul loc în ierarhizarea valorică a scriitorilor români, faţă de care D. Zamfirescu este socotit... „mărunţel".

3422. Macedonski, Al., *Tot împrejurul unui discurs academic.* În „Biruinţa", IV, nr.160, 14 iun.1909, p.1.
Articol – replică la articolul lui Octavian Goga, publicat în numărul anterior. Remarcă şi atitudinea ponderată a lui ILC, care, în foiletoanele din „Universul" pledează împotriva folosirii unui limbaj suburban în polemica literară.

3423. P. Nicanor & Co [G.Ibrăileanu]. *Ideile d-lui Duiliu Zamfirescu.* În „Viaţa românească", IV, nr.6, iun.1909, p.125-134 („Miscellanea").
Ibrăileanu polemizează în continuare cu D. Zamfirescu pe tema poporanismului, amendând observaţia acestuia cu privire la personajele din *Năpasta* şi afirmaţia despre influenţa poporanismului rusesc.

3424. Eftimiu, Victor, *Scriitorii noştri şi teatrul.* În „Adevărul", XXI, nr.7118, 29 iun.1909, p.1-2.
Vorbind despre calităţile necesare unui autor dramatic – vioiciune, imaginaţie – arată că scriitorii români sunt, în general, firi contemplative. „Afară de d. Caragiale, ceilalţi fruntaşi ai literaturii noastre s-au ţinut departe de teatru, în izolarea distinsă a omului care e foarte mulţumit de arta sa şi nu încearcă s-o ducă mai departe".

3425. Rigoletto, *Teatrul Naţional.* În „Adevărul", XXI, nr.7146, 28 iul.1909, p.1 („Adevăruri").
Minitabletă satirică. „– Ai auzit? Caragiale a opinat pentru desfiinţarea Teatrului Naţional. – Da! El şi-a putut permite acest paradox: fiindcă chiar desfiinţând instituţia cu acest nume, teatrul naţional al lui Caragiale tot rămâne, căci ăsta nu se poate desfiinţa prin decret regal."

3426. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Caragiale şi Teatrul Naţional.* În „Adevărul",

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

XXI, nr.7147, 29 iul.1909, p.1 („Păreri şi impresii").
Articol polemic împotriva celor care l-au atacat, cu denigrări şi calomnii, pe ILC pentru articolul său, *Un nou teatru,* apărut în „Noua revistă română". E.D. Fagure ripostează indignat celor care l-au zugrăvit pe dramaturg drept un duşman al Teatrului Naţional şi arată că autorul *Scrisorii pierdute* este, de fapt, „întemeietorul Teatrului Naţional în România, căci Teatrul Naţional fără literatură dramatică e o iluzie şi literatură dramatică naţională fără Caragiale aproape nu există".

3426 bis. P. Nicanor & Co [G. Ibrăileanu], *Psihologie de... contramarcă.* În „Viaţa românească", IV, nr.7, iul.1909, p.288–311 („Miscellanea").
Continuă polemica cu Duiliu Zamfirescu, recent primit la Academie. După Ibrăileanu, autorul *Vieţii la ţară* supravieţuieşte epocii când T. Maiorescu înfiera „beţia de cuvinte", iar ILC îşi crea personajele nemuritoare.

3427. Petronius [Gr.Tăuşan], *Rivalitatea celor două teatre.* În „Secolul XX", XI, nr.3007, 2 oct.1909, p.2 („Note şi reflecţiuni").
Se pronunţă în favoarea Teatrului Naţional şi contra companiei Davila, finanţată de Casa Partois şi fiii şi de magazinul Bon Goût. Consideră că nu era nevoie de prologul *Începem* de ILC. Atenţionează ziarele „Adevărul" şi „Acţiunea" să nu considere că repertoriul Teatrului Naţional este inferior. Îl critică aspru pe Emil D. Fagure, „traducător al tuturor pornografiilor".

3428. [Dragomirescu, M.], *Directoratul d-lui Davila la Teatrul Naţional.* În „Opinia", VII, nr.878, 25 nov.1909, p.1–2.
Articol literar. Se relevă o similitudine între Davila şi ILC, în ceea ce priveşte aversiunea lor faţă de dramaturgii minori, care însă se autointitulează „naţionali", şi pe care ILC i-a dezavuat în instantaneul *Începem,* cu care a debutat stagiunea noului teatru condus de Al. Davila.

3429. Zamfirescu, Duiliu, *Poporanismul în literatură (în două părţi).* În: „Convorbiri literare", XLIII, nr.10 şi 11, oct. şi nov.1909, p.1210.
Este discursul rostit la Academie la 16/29 mai 1909. Între altele, consideră că dramaturgul „s-a rătăcit în creaţiunea sa, *Năpasta,* când a voit să ne dea o ţărancă română complicată, ascunsă..." şi că la noi „asemenea situaţii sufleteşti sunt neverosimile".

3430. Dragomirescu, Mihail, *Repertoriul românesc la Teatrul Naţional.* În: „Ordinea", III, nr.582, 29 nov.1909, p.1–2.
Articol – critică literară. Aminteşte de litigiul dintre ILC şi Pompiliu Eliade, care i-a refuzat piesele. În stagiunea curentă se joacă foarte puţin din dramaturgia caragialiană, care este „adevăratul nostru teatru". Este de părere că repertoriul naţional fără piesele lui ILC este un nonsens.
A – *Idem.* În „Doljul", II, nr.455, 2 dec.1909, p.1–2.

3431. Nădejde, Iosif, *Asupra mişcării literare a anului 1909.* În „Almanahul

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Adevărul", 1909, p.113–123.
Referire la ILC., pe care-l consideră „scriitor vechi". Remarcă instantaneul *Începem*, jucat o singură dată, în seara inaugurării Teatrului Davila. În domeniul teatrului, ILC „a rămas tot singur".

3432. Nicoară, Ioan, *Note de artă şi literatură: „Viforul".* În „1907", I, nr.2, 7 dec. 1909, p.47.
Cronică dramatică defavorabilă. „Eroii lui Delavrancea nu sunt adevărate «caractere», precum cei ai lui Caragiale."

3433. L, *Indrumări critice.* În „Epoca", XV, nr.283, 8 dec.1909, p.1.
E recenzat volumul lui E. Lovinescu, *Critice*, vol.I, Socec, Bucureşti, 1909. Referinţă la articolul despre ILC.

3433 bis.B.O. [Octav Botez], *E. Lovinescu, „Critice", vol.I.* În „Viaţa românească", IV, nr.12, dec.1909, p.464–466 („Recenzii").
Referire maliţioasă la *dialogurile platonice*, modalitate prin care Lovinescu comentează şi piesele lui ILC.

3434. Pralea, N., *Cronica teatrală. Închiderea stagiunii Teatrului Naţional.* În „Secolul XX", XII, nr.3151, 1 apr.1910, p.1.
„Păcat că din lucrările lui Caragiale nu s-a dat nimic. Şi zic păcat! fiindcă şi Caragiale unul [sic] din cei care fac teatru pot să înveţe adevărata taină a plămădirii unei piese."

3435. ***, *Se caută...* În „Opinia", VII, nr.982, 2 apr.1910, p.2 („Litere-Ştiinţe-Arte").
Notiţă critică cu privire la Comunicatul Teatrului Naţional din Bucureşti cu privire la *Lista autorilor dramatici originali*, listă destul de „anemică", după cum apreciază „Opinia", mai ales că sunt „lăsaţi pe dinafară Zaharia Bârsan, Bengescu-Dabija, Caragiale, L. Dauş".

3436. Brănişteanu, B., *Mişcarea culturală socialistă. Câteva gânduri asupra vechei mişcări socialiste.* În „Facla", I, nr.5, 10 apr.1910, p.67–69.
„Sensul mai adânc al comediilor lui Caragiale tot Gherea îl deslusise".

3437. Iorga, N., *Marea campanie conservatoare.* În „Neamul românesc", V, 12 apr.1910, p.722.
Foileton politic anti-carpist. Remarcă o similitudine între scenele din viaţa politică românească şi teatrul caragialian, dovadă peremptorie a perenităţii operei lui ILC.

3438. Kiriak Napadarjan [George Ranetti], *Regele şi alegerea de la teatru.* În: „Furnica", VI, nr.32, 15 apr.1910, p.5.
Aluzii răutăcioase la adresa tachiştilor care, oameni practici, nu şi-au pierdut vremea cu îndeletniciri intelectuale. „Excepţie face singur maestrul Caragiale care, deşi în momentul de faţă takist, a scris însă minunatele-i piese pe vremea când frecventa

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

istoricul cerc junimist de la Bolta Rece, pe vremea glorioasă când doctorul Şumuleanu încă nu descoperise că vinurile de la Iaşi se falsifică pe scară întinsă".

3439. Scurtu, Ion, *Literatura noastră pentru copii şi tinerime.* În „Seara", I, nr.128, 21 mai 1910, p.1.
Foileton literar. Autorul găseşte improprie reprezentarea piesei *O scrisoare pierdută* într-un spectacol pentru copii, pentru imoralitatea unor scene privind relaţiile Zoe-Tipătescu sau ridicola manifestaţie cu „sfântul drapel tricolor".

3440. Christian, *Piesele originale.* În „Mişcarea", II, nr.187, 27 aug.1910, p.1 („Din zborul vremii").
Opinii despre dramaturgia originală. ILC este menţionat într-o enumerare de valori certe, alături de Alecsandri, Hasdeu, Ascanio şi V.A. Ureche.

3441. Pralea, N., *Noua stagiune a Teatrului Naţional.* În „Secolul XX", XII, nr.3286, 22 sept.1910, p.1-2.
Sunt citaţi „Alecsandri, Hasdeu, Caragiale" „cele trei personalităţi ale dramaturgiei noastre". ILC nu figurează în repertoriul stagiunii curente, deşi ar merita. Despre perenitatea tipurilor caragialiene: „Caricaturile sale sociale durează şi azi, bineînţeles ceva mai schimbate. Se ştiu găti mai luxos, îşi poartă monoclul cu emfază şi vorbesc din vârful limbei o franţuzească păsărească, să te strici de râs când le-auzi".

3442. Botez, Octav, *Cronica teatrală. Iaşi.* În „Viaţa românească", V, nr.10, oct.1910, p.148-152.
Consideraţii despre repertoriul stagiunii la Teatrul Naţional din Iaşi, din care lipsesc piesele lui ILC, absenţă motivată şi prin neînţelegerile de ordin financiar care au existat în anii trecuţi între dramaturg şi comitetul teatral.

3443. Socor, Em., *Noua stagiune teatrală.* În „Opinia", VII, nr.1137, 16 oct.1910, p.1-2.
Aprecieri generale despre teatrul caragialian. Deplânge lipsa pieselor lui ILC din repertoriul Teatrului Naţional din Iaşi şi-l someză pe director, M. Sadoveanu, să dea o explicaţie pentru această absenţă.

3444. ***, *De ce să facem deranj?* În „Facla", I, nr.37, 20 nov.1910, p.174 („Polemici").
Referitor la limbajul folosit de ILC în *O scrisoare pierdută.*

3445. Fagure, Emil D., *Cronică teatrală.* În „Adevărul", XXIII, nr.7620, 24 nov.1910, p.1-2.
Citare repetată, comparativă, a lui ILC, în cadrul cronicii la spectacolul cu piesa *Bestia* de G. Diamandy, de sorginte poporanistă. Autorul se întreabă „cum se poate ca după ce acum două decenii şi mai bine a răsărit în literatura noastră dramatică *O scrisoare pierdută* şi *O noapte furtunoasă*, astăzi să asistăm la dibuieli de felul acelor cari ni se prezintă de câţiva ani încoace? [...] În Teatrul nostru, Caragiale stă aproape inexplicabil ca un pisc fantast într-o regiune de baltă".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3446. Diamandi, G., *Criticii „Bestiei".* În „Revista democraţiei române", I, nr.39, 5 dec.1910, p.1534–1537.
În mai multe numere consecutive, G. Diamandi răspunde celor ce i–au criticat piesa, punând în discuţie şi probleme generale de literatură dramatică şi de critică teatrală. Aici, răspunzându–i lui Emil Fagure, care–l admiră pe ILC, arată că: „Neg însă că genul Caragiale va rămâne, după cum neg că ar fi util ca acest gen să renască. Caragiale, cu toată puterea talentului său a ironizat personagii, a creat tipuri din o lume interesantă, în un timp şi spaţiu determinat, dar acele tipuri, admirabil date, sunt topice, localnice." Autorul consideră că doar *Năpasta* este viabilă.

3447. ***, *„Bestia" şi critica. Certuri literare.* În „Epoca", XVI, nr.286, 8 dec.1910, p.1–2.
Articol referitor la polemica dintre E.D. Fagure şi G. Diamandi, autorul piesei *Bestia.* Cronicarul „Epocii" face aprecieri pe marginea acestei dispute. Apropieri intresante între piesa lui G. Diamandi şi drama *Năpasta* de ILC.

3448. Petra–Petrescu, Horia, *Influinţa curentelor teatrale streine asupra mişcării noastre teatrale.* În „Luceafărul", X, nr.15–17, aug.–sept.1911, p.367–377.
Studiu critic (conferinţă ţinută în aula gimnaziului român din Braşov, la 5 martie 1911). La p.372: „[piesele lui ILC] eu nu mi le pot închipui fără o influinţă binefăcătoare, nu servilă, ci de o influinţă conştie, independentă, a pieselor realiste franceze asupra lui. Autorul român, înainte de a scrie *Năpasta* şi–a câştigat experienţe bogate, cetind cu sârguinţă, adaptând pentru teatru, localizând, traducând piese teatrale streine. Numai în urma procesului acestuia complicat a putut ajunge la realismul minunat din *Năpasta.* Orice am face, orice am zice, avem lipsă în zilele noastre mai mult de comedii. Publicul nostru nu este învăţat să asculte piese serioase şi trebuieşte pus pe cărarea adevărată încetul cu încetul".

3449. Zaharia, N., *Tipuri sociale.* În „Voinţa naţională", XXVIII, nr.7830, 10 sept. 1911, p.1.
Socoteşte personajele lui ILC „tipuri de actualitate", adică pasagere istoric.

3450. Râuleţ, Const., *Cronica teatrală.* În „Ţara nouă", I, nr.1, 15 oct.1911, p.59.
ILC „a dat învoire exclusivă trupei Teatrului Naţional din Craiova să–i reprezinte piesele în toată România, afară de Bucureşti şi Iaşi".

3451. Smeură, C–tin., *Cu ocazia unui conflict. Morala şi literatura.* În: „Rampa", I, nr.5, 21 oct.1911, p.2.
Articol de teorie literară. Este de părere că „solidaritatea omenească este unitatea de măsură care stabileşte raportul dintre literatură şi morală". Exemplifică teoria sa cu personajele din *O noapte furtunoasă*, care, deşi nu sunt morale, sunt umane şi simpatice.

3452. Iorga, N., *Presa română şi menirea ei.* În „Steagul", I, nr.8, 30 oct.1911, p.2.
Conferinţă ţinută la Ploieşti, la 22 octombrie. Referire la „eroii comediilor lui Caragiale".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3453. Olivier, Willy, *Dramaturgii români.* În „Masca", I, nr.2, 7 nov.1911, p.4–6.
Dramaturgii români actuali stau sub influența lui ILC și a lui Ronetti Roman.

3454. Cioflec, B., *Teatrul Național. O premieră și două reluări.* În: „Românul", I, nr.254, 19 nov./2 dec.1911, p.6 („Litere–Arte–Științe").
Cronică dramatică la *Romeo și Julieta la Mizil* de G. Ranetti. Consideră că personajele sunt asemănătoare cu cele ale lui ILC.

3455. Isac, Emil, *Lipsa unui teatru românesc în Transilvania.* În „Noua revistă română", vol.XI, nr.4, 20 nov.1911, p.55–57.
Autorul afirmă că în Transilvania, ILC „e absolut necunoscut" ca autor dramatic.

3456. D.G., *State Dragomir.* În „Timpul", I, nr.5, 27 nov.1911, p.2 („Figuri artistice").
ILC este citat în rândul autorilor care au avut în acest actor „pe artistul care i-a popularizat".

3457. Rodion [A. Steuerman], *Drama dramaturgului.* În „Opinia", IX, nr.1471, 15 dec.1911, p.1 („Oameni și lucruri").
Foileton. Între alte aprecieri asupra operei caragialiene, autorul afirmă că dramaturgii contemporani scriu imitându-i pe ILC (*Năpasta)* și Ronetti-Roman (*Manasse*).
A – *Idem.* În „Egalitatea", XXII, nr.49, 23 dec.1911, p.386.

3458. Livescu, *Subiectul piesei...* În „Rampa", I, nr.59, 29 dec.1911, p.1.
Articol. Se face o incursiune în istoria personajelor de teatru. Alături de eroi celebri, imortalizați în conștiința publicului, precum Oreste, Zaira, Andromaca, Hermiona, Fedra etc. pot sta și tipurile create de ILC: , „Portretul Coanei Veta, spânzurat în cui alături de al lui Farfuridi, floarea baroului, sunt icoanele elocvente, zugrăvite de meșter cu toate culorile vremii".

3459. Redacția, *O aniversare.* În „Epigonii", I, nr.2, 1 febr.1912, p.17.
La 60 de ani, piesele lui ILC, „acest luceafăr al literaturii noastre" nu se mai joacă. Vina o poartă contemporanii care n-au știut să-i aprecieze opera.

3459 bis. Conu Leonida, *Frumos simptom!* În „Rampa", I, nr.84, 1 febr.1912, p.1.
Referire la perenitatea operei dramatice a lui ILC.

3460. Funke, L., *Constatări.* În „Rampa", I, nr.87, 4 febr.1912, p.2.
Propunere pentru crearea unui Teatru Național „de vară". Dintre creatorii dramaturgiei originale trebuie să facă parte neapărat și ILC.

3461. Cruceanu, Mihai, *D. Macedonski despre literatura română. Curentele literare. Care are mai mulți sorți de izbândă.* În „Rampa", I,nr.104, 24 febr.1912, p.1.
Interviu pe teme literare. Poetul trimite răspunsul de la Paris.Referire la ILC: „un mare prozator desigur", care și-a căutat puncte de sprijin în *Năpasta* în literatura rusă (*Puterea întunericului* de Tolstoi), cum de altfel „a făcut-o și Negruzzi după Pușkin

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

în *Şalul negru.* "

3462. Făgeţel, C.S., *Literatura noastră dramatică.* În „Ramuri", VII, nr.5, 1 mart. 1912, p.133.
Este comentată literatura lui ILC. „Acest fel de literatură înfloreşte numai în epocile de criză morală, când un popor îşi îndreaptă privirile înlăuntrul sufletului lui şi se cufundă într-o nemiloasă analiză a structurii lui morale. Un asemenea moment a dat naştere literaturii dramatice a lui Caragiale. A fost atunci o clipă de analiză şi de constatare. Din mijlocul nostru s-a ridicat un ochi care a privit adânc şi a prins ceea ce era mai caracteristic în sufletul unei epoci."

3463. Aslan, I.C., *Supraproducţie literară.* În „Rampa", I, nr.135, 4 apr.1912, p.1.
Articol de critică literară. „Am privit pe Caragiale în teatru şi pe D. Zamfirescu în roman ca pe nişte martiri ai genurilor lor. Aceasta e de altfel soarta tuturor marilor premergători, moda fiind cea care mai poate explica gustul pentru teatru." De aceea, crede autorul, „Eftimiu [...] a triumfat în această luptă pentru întâietate".

3464. Gică, *Trăiască libertatea.* În „Poppescu", I, nr.4, 1 apr.1912, p.6.
Referitor la teatrul caragialian, într-un ton şi nivel mediocru-hazliu.

3465. Petronius [Gr. Tăuşan], *Arta scenică şi păcatele politice.* În „Viitorul", V, nr.4504, 18 apr.1912, p.1 („Note").
Foileton, cu adresă directă la piesa *Raţiunea de stat* de Diamandy. Se aminteşte că ILC a fost primul scriitor a cărui „satiră largă a lovit în întreaga mentalitate a unei epoci", prin aceasta „a lărgit teatrul din prima fază a activităţii lui Alecsandri".

3466. Petronius [Gr.Tăuşan], *Matineurile la teatru.* În „Viitorul", V, nr.4513, 27 apr. 1912, p.1 („Note").
Foileton pe teme teatrale. Autorul consideră că din raţiuni de moralitate, *Noaptea furtunoasă*, „cruda satiră a bărbatului înşelat", nu trebuie reprezentată la Teatrul Naţional în matineurile pentru elevi.

3467. Costa-Foru, C.G., *Părerile unui spectator. Caragiale şi „Raţiunea de stat".* În „Adevărul", XXV, nr.8128, 1 mai 1912, p.1.
Amplu articol pe marginea premierei, la Teatrul Comedia, cu satira politică *Raţiunea de stat*, în trei acte, de George Diamandy. O compară cu opera lui ILC, firească, în detrimentul piesei lui Diamandy.

3468. Arginte [?], Corneliu, *Teatrul ca factor în educaţia socială (III – sfârşit).* În „Rampa", I, nr.186, 6 iun.1912, p.2.
Articol referitor la perenitatea teatrului şi a personajelor caragialiene.

3469. Maiorescu, T., *Despre opera lui Caragiale.* În „Românul", II, nr.128, 12/25 iun.1912, p.2-3.
Este reprodus studiul lui T. Maiorescu, *Comediile d-lui Caragiale.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A – Maiorescu, Titu, *Comediile lui Caragiale.* În „Flacăra", I, nr.35, 16 iun.1912, p.274.
Reproduce după *Critice,* vol.II.

B – ***, *Comediile lui Caragiale. Cum le judecă dl. Titu Maiorescu.* În „Viitorul", V, nr.1566, 19 iun.1912, p.2 („Mişcarea artistică şi literară")
Fragment din studiul *Comediile d-lui Caragiale.*

3470. Mora, Mihail, *Eroii lui Caragiale sunt nemuritori.* În „Rampa", I, nr.192, 13 iun.1912, p.1.
Despre perenitatea operei lui ILC : „Nu, tipurile lui trăiesc şi au fiinţă eternă. Superioritatea lui Caragiale a fost tocmai aici,că şi-a dat seama de imortalitatea ridicolului... Trăiesc *Les femmes savantes* şi *Les précieuses ridicules* ale lui Molière. Trăiesc toţi cei ai lui Caragiale. Căci ce s-ar face omenirea dacă n-ar trăi ei? Ar muri de plictiseală, în loc să moară de râs".

3471. Livescu, *Eroii lui Caragiale.* În „Rampa", I, nr.200, 22 iun.1912, p.1.
Articol – tipologie literară. Opinii vehiculate deja în critica literară.

3472. G. A. [Artur Gorovei], *Note pe marginea cărţilor: „Apus de Soare".* În: „Viaţa românească", VII, nr.7–8, iul.–aug.1912, p.107–114.
Referire la modelul personajului Ion din *Năpasta* în comentarea raportului dintre realitate şi opera de artă: „Îmi este indiferent dacă tipul după care Caragiale a apropiat pe Ion din *Năpasta* era în realitate idiot sau nu: psihologia lui să fie bine redată, actorul care întrupează rolul să joace bine şi eu sunt foarte mulţumit".

3473. Arald [B. Lăzăreanu?], *Teatrul Naţional din Iaşi. un capitol din trecutul teatrului ieşan. Reminiscenţe din epoca lui Napoleone Borelli.* În „Viitorul", V, nr.1639, 31 aug.1912, p.1.
Prezentare a noii stagiuni teatrale. Aminteşte că *O scrisoare pierdută* s-a reprezentat mai întâi la Iaşi. Scena ieşeană a beneficiat de talentul unui mare regizor, Napoleone Borelli, prieten intim al renumitului actor italian Ernesto Rossi.

3474. ***, *Revue Roumaine (no.10).* În „Viaţa românească", tom VII, nr.9, sept.1912, p.399–400.
Caion îl consideră pe autorul *Năpastei* un reacţionar, un duşman al poporului.

3475. Spătaru, Dan, *Marele lexicon Révoi.* În „Luceafărul", XI, nr.30, 15 oct.1912, p.636–639 („Dări de seamă").
Articol polemic. Sunt criticate multele inexactităţi din Lexicon. Din opera caragialiană sunt date ca exemplificare „câteva frăzuţe stoarse". Aflăm că *Făclia de Paşte* a tradus-o un ungur, Jancsó Benedek, iar *Năpasta* s-a jucat la Teatrul popular din Pesta, cu titlul *Anca.*

3476. Rodion [A. Steuerman], *Când nu era la modă.* În „Teatrul", I, nr.1, 21 oct. 1912,p.3–4.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

În 1912, numele lui ILC domina teatrul românesc, deşi nu cu mult în urmă autorul *Scrisorii pierdute* păruse a nu mai fi la modă. Referire la o scrisoare primită de la dramaturg.

3477. Mora, M., *Apaşii.* În „Tribuna", I, nr.16, oct.1912, p.228.
Articol critic contra vandalismului civic: „Caragiale dacă-şi scria comediile cu treizeci de ani mai târziu, ar fi cerut să avem şi apaşii noştri, în locul faliţilor invocaţi în *Scrisoarea pierdută.*

3478. Dobrescu, A.G., *Comediile lui Caragiale.* În „Revista noastră", I, nr.2, 1 dec. 1912, p.23–25.
Articol critic mediocru. Remarcă originalitatea personajelor caragialiene, al căror echivalent nu se află „în niciuna din literaturile străine".

3479. Filipescu, Const.Th., *„Năpasta" de I.L. Caragiale (încercare critică).* În „Revista noastră", I, nr.2, 1 dec.1912, p.25–27.
„... fără să fiu influenţat de alte păreri – cred că această lucrare îl micşorează [pe ILC]".

3480. Trivale, Ion, *Triptic dramatic („Darul muzelor", „Fugind de Charybdis", „Jocul zeilor") de Pompiliu Păltânea.* În „Noua revistă română", nr.7, 16 dec. 1912, p.103–105 („Cronica literară").
Faţă de piesele lui ILC şi Ronetti-Roman, „nuclei puternici de concentraţie şi de organizare", piesele lui P. Păltânea aparţin unei „faze haotice" a teatrului.

3481. Rigoletto, *Retragere.* În „Adevărul", XXV, nr.8362, 20 dec.1912, p.1 („Adevăruri").
Tabletă satirică, cu referire la ILC. „D. Delavrancea şi-a retras piesele de la Teatrul Naţional. Şi Caragiale şi le-a retras de vreo 2–3 ori. Niciodată, însă, fiindcă publicul i-a respins vreuna."

3482. ***, *Doi literaţi.* În „Vocea dreptăţii", XXXI, nr.39, 24 dec.1912, p.1.
Sunt citaţi ILC şi Ronetti-Roman. Articol reprodus după „Noua revistă română".

3483. Fagure, Emil D., *Teatrul la noi.* În „Calendarul Lumea ilustrată", XIX, 1912, p.1–2.
Despre ILC, creator „izolat", „fără predecesor şi fără urmaş în genul său".

3484. Bottea, Horea A., *Teatrul modern: „Voia inimei", „Jertfa".* În „România ilustrată", IX, nr.3–4, dec.1912–ian.1913, p.19 („Cronica teatrală").
Compară pe ILC cu Ibsen, Musset, Teleor, Sion, Devore. Ca şi Ibsen sau Musset, ILC a prins „prin puterea talentului lor ceva din viaţa generală şi puternică", pe când Teleor, Sion şi Devore nu pot decât „să-şi îmbrace mediocritatea în teze generale [care] vor pieri fără întârziere cu teze cu tot.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3485. Leandru [I. Duscian?], *„Schiţe" de Caragiale.* În „Opinia", I, nr.18, 21 mai 1897, p.2 („Note literare").
Recenzie. Aprecieri elogioase. „Volumul lui Caragiale trebuie învăţat pe de rost. El este consacrarea celor mai sfinte legi a stilului literar: preciziunea în care se cuprinde densitatea, justeţea, plasticitatea epitetului, cumpătarea în cuvinte". Îl aseamănă pe ILC cu Dickens, Poë, Gogol.

3486. ***, *„Lew" de Alin.* În „Noua revistă română", vol.I, nr.3, 1 febr.1900, p.143–144 („Mişcarea literară şi ştiinţifică"),
Poema dramatică *Lew* de Alin (N. Burlănescu) nu are nici o valoare literară, rezumatul ei putând ilustra „procesul-verbal" parodiat de ILC.

3487. Punct, *Moftangiul.* În „Evenimentul", VIII, seria II, nr.55, 31 mart.1900, p.1.
„Caragiale, cu talentu-i recunoscut, a făcut tabloul moftangiului. Dar au mai rămas note care i-au scăpat din vedere şi pe care ne facem o plăcere a i le însemna pentru completarea maestrei sale schiţe." Urmează portretul unui moftangiu politic.

3488. ***, *Sfântu Dumitru.* În „Moş Teacă", VI, nr.294, 29 oct.1900, p.2.
Articol pe teme sociale, privitor la mutările periodice de domiciliu. Referire la ILC, care „a ilustrat de minune acest nărav al mutatului..."

3489. Sanielevici, H., *Foiletoanele d-lui Caragiale.* În „Noua revistă română", II, nr.28, 15 febr.1901, p.146–149 („Literatură").
Se referă la foiletoanele publicate în „Universul", regretând faptul că ILC „nu se poate concentra pentru a strânge într-o comedie comoara de observaţiuni făcute asupra altor pături sociale decât cele zugrăvite în *O scrisoare pierdută* şi *O noapte furtunoasă.*

3490. Ibrăileanu, G., *Cu prilejul foiletoanelor lui Caragiale.* În „Noua revistă română", II, nr.32, 15 apr.1901, p.350–357.
Întrebându-se dacă s-a observat încetarea colaborării lui ILC la „Universul" şi nădăjduind că scriitorul o va relua, Ibrăileanu se ocupă de filosofia ce se degajă din operele acestuia – reflectare estetică a ideologiei antiliberale junimiste.

3491. Saul, *„Momente" de Caragiale.* În „Tribuna literară", nr.209, 1901, p.183.
Cronică literară a volumului. „Ceea ce sunt cronicile bătrâne pentru învăţaţii zilelor noastre, aceea vor fi şi *Momentele* lui Caragiale pentru viitorul scrutător al vieţii bucureştene..."

3492. Dunăre, *Schiţa unei piese de teatru cu tendinţi, ori cum s-a deschis „Moftul român".* În „Revista modernă", I, nr.28, 26 aug.1901, p.8.
Articol pe trei coloane mari, despre scrierea lui ILC, *La Peleş.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3493. *** [G. Ranetti], *Noul volum al lui Caragiale.* În „Zeflemeaua", I, nr.3, 14 oct. 1901, p.6.
Se anunță apariția noului volum al lui ILC, într-o formulare devenită celebră: „Nu *Momente*, ci *Monumente* trebuia să botezi admirabilul volum, căci fiecare din paginile lui e un monument de spirit de observație, de spirit sadea, de perfecțiune artistică".

3494. ***, *„Momente" de I.L. Caragiale.* În „România ilustrată", I, nr.11–12, oct.–nov.1901, p.156.
Volumul este „o sărbătoare literară". Remarcă măiestria artistică: „mânuirea sigură a limbei care îi face puterea".

3495. ***, *Știri literare.* În „Epoca", VII, nr.303 (1848), 5 nov.1901, p.2.
La premiul Năsturel–Herescu de 4.000 lei, ce urmează a fi decernat în sesiunea generală din 1902, este trecut și ILC, cu volumul *Momente*, București, 1901, alături de M. Codreanu, Ion Gorun, Șt.O. Iosif ș.a. Anunț repetat.

3496. Urechia, V.A., *Bibliografie.* În „Buletinul Fundației V.A. Urechia", I, nr.1, nov.1901, p.47.
În cadrul acestei rubrici sunt comentate cărțile trimise în câte două exemplare. Printre acestea se numără și *Momente* de ILC, caracterizată astfel: „Momente plăcute pentru cititor. Momente neuitate și de neuitat, dar mai ales un volum care fixează ca nici o altă carte *Momentul* Cultural al Societății române! Neîntrecute rămân în literatura română *tipurile* fotografiate de Caragiale. Noua lui carte este cea mai bogată galerie în care istoricul va putea cândva urmări mersul cultural al societății române".

3497. [Colțul cu numele autorului rupt], *Anul literar 1901.* În „Epoca", VIII, nr.1 (1903), 1 ian.1902, p.1.
„Recordul prozei însă l–a bătut cel mai bun prozator al nostru, I.L. Caragiale cu *Momente*: volum despre care se poate zice cu drept cuvânt că este monumentul literar al anului 1901".

3498. Confucius, *„Momente".* În „Ordinea", I, nr.26, 10 nov.1902, p.1 („Din sborul condeiului").
Foileton politico–monden. Autorul amintește în treacăt că, probabil, ILC a scris *Momentele* în „cele mai fericite momente" din viața sa.

3499. Ollănescu, D.C., *„Momente" de Ioan L. Caragiale.* În „Literatură și artă română", VI, 1902, p.216–217 („Cronica literară și artistică").
Are mențiunea: „Raport citit în comisiunea de poezii a Academiei Române la 24 martie 1902. Prezentat pentru premiul Năsturel–Herescu, volumul lui ILC este considerat de raportor drept „un interesant studiu de năravuri, întocmit în cea mai fericită formă, căci învăluie într–o binefăcătoare veselie amărăciunea criticei și loviturile satirei". În final, autorul raportului protestează, în numele revistei, împotriva flagrantei nedreptăți de a nu i se fi conferit lui ILC premiul solicitat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3500. Un simplu muritor, *Ancheta noastră.* În „Adevărul" (supl.„Litere şi arte"), XVI, nr.4986, 18 iun.1903, p.2.
Răspunzând la ancheta despre prozatorul preferat, corespondentul subliniază : „Cel mai drag prozator îmi e Caragiale, mai mult chiar decât celebrii scriitori francezi. Stilul său e subjugător, viu, stil de aur! O iarnă întreagă, *Momentele* sale mi-au ţinut de urât [...]"

3501. Grigorov, George, *Ancheta noastră.* În „Litere şi arte", I, nr.26, 23 iul.1903, p.2.
La întrebarea despre prozaatorul preferat, autorul răspunde cu un amplu articol, făcând medalioane mai multor scriitori, începând cu ILC. Subliniază „efecte comice nepieritoare", în comedii izvorâte din contrastul „dintre organizaţia noastră, strânsă în fracul occidental şi fondul, îmbrăcat în anticul anteriu oriental". În proză, pomeneşte de volumul recent, *Momente,* şi îşi exprimă indignarea că a fost respins de la premiul Academiei.

3502. Yorik, *„Minute vesele".* În „Adevărul", XVI, nr.5029, 31 iul.1903, p.1 („Note").
Pledoarie pentru necesitatea lecturii uşoare, pe marginea unui volum de glume, anecdote şi epigrame al lui C. Ştefănescu-Justin. „Spiritul popular, gluma care circulă de la o masă la cealaltă şi pe care Caragiale a întrupat-o în personajul faimosului Mitică, e cules cu asiduitate de autor şi versificat pentru a se insinua şi mai bine."

3503. Rach-Dolhasca, *Ancheta noastră.* În „Adevărul" (supl.„Litere şi arte"), XVI, nr.5063, 3 sept.1903, p.2.
Îl preferă, în primul rând, pe ILC, „scriitorul realist". *„Făclia de Paşti* e de o putere de sugestie fără potrivă în literatura modernă. *Momentele* sunt o măiastră demascare a multor moravuri triste."

3504. Botez, O., *I.A. Bassarabescu, „Nuvele", 1903.* În „Arhiva", XV, nr.9, sept. 1904, p.420-426 („Dări de seamă").
Bassarabescu este considerat „un continuator al lui Caragiale. Observator ghibaciu şi pătrunzător al moravurilor societăţii noastre", fără a avea însă umorul din *Momentele* lui ILC.

3505. Popescu-Turnu, Gh., *În tren.* În „Dumineca", I, nr.10, 6 mart.1905, p.1.
Schiţă memorialistică. O discuţie în tren, în care o doamnă, exprimându-şi regretul că *România pitorească* a lui Vlahuţă se citeşte puţin, menţionează că *Momentele* lui ILC se citesc pretutindeni, deşi „mai inferioare" [sic]!

3506. Francu, Gr.I., *„Gura ma'alalei". Conferinţă ţinută la Ateneu, duminică 13 martie.* În „Ecoul", I, nr.9, 19 mart.1905, p.1-2.
Începând din nr.6, 16 mart 1905, se publică, număr de număr, conferinţa ţinută de Gr.Francu. Între altele, diverse observaţii asupra acelei pături sociale numită „lumea bună", „ma'alaua" din centrul oraşului. Exemplificări din *Momentele* lui ILC. În acest număr exemplifică cu *Situaţiune.* În nr.13, 24 martie 1905, p.2, în alt capitol, autorul

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

vorbeşte despre fătărnicia „ma'alalei", dând exemplu *Five o'clock*, din care citează copios. În nr.15, 27 martie 1905, p.2, citează schiţa *Vizită*.

3507. Caion, *Poezie şi proză*. În „Românul literar", tom.III, nr.20, 29 mai 1905, p.301–302 („Critice").
Comparaţie defavorabilă *Momentelor* faţă de volumul *Cutreerând* de Al. Cazaban. E de părere că ILC dăduse „cronici fără de viaţă".

3508. Mille, Const., *Letopiseţi*. În „Adevărul", XVIII, nr.5852, 29 nov.1905, p.1–2.
În ziua de duminică, din jurnalul săptămânal, este relatată o scenă de la Cameră cu faimosul Leonida Condeescu din Mizil. Faima şi–a datorat–o lui ILC, care l–a imortalizat într–o schiţă *25 de minute* „Vor trece veacuri, nimeni nu va mai şti că în adevăr a existat Leonida Condeescu, ci va fi socotit o creaţiune datorită fanteziei scriitorului".

3509. ***, *Dări de seamă şi notiţe bibliografice*. În „Luceafărul", IV, nr.23–24, 15 dec.1905, p.502.
Articol sintetic pentru literatura anului 1905. „Dl. Bassarabescu a arătat prin *Nuvelele* sale că viaţa clasei celor mici, cari sunt numai spoiţi cu cultură europeană, mai poate da multe subiecte celui ce se apropie de ea, după marele Caragiale" [în *Momente şi schiţe*, îndeosebi].

3510. Maniu, Vasile V., *Foloasele călătoriilor în ţara noastră*. În „Cultura română", III, nr.3, 15 ian.1906, p.137–141 („Comunicări").
Articol sociologic, despre diversele categorii de călători şi fiziologia călătorului. Referire la ILC care, în schiţele sale a creat scene de umor în legătură cu diverşi călători.

3511. Ibrăileanu, G., *Primul juninist (Costache Negruzzi)*. În „Viaţa românească", I, nr.3, mai 1906, p.374–383.
Referire la un alt articol al criticului, *Cu prilejul foiletoanelor lui Caragiale*, din „Noua revistă română" (vol.III, nr.32). Negruzzi şi Alecsandri sunt „Caragiali ai vremii lor". Apariţia unui anume tip de personaje este motivată nu numai prin evoluţia societăţii respective, ci şi prin diferenţa dintre „spiritul" muntean şi cel moldovean.

3512. Ibrăileanu, G., *Ioan Al. Brătescu–Voineşti*. În „Viaţa românească", II, nr.5, mai 1907, p.171–297.
In atitudinea faţă de copii, ILC este la antipod faţă de Brătescu–Voineşti: „Mult trebuie să–l fi plictisit şi enervat copii pe Caragiale, desigur, dar gingăşia şi naivitatea lor nu l–au frapat."

3513. Tofan, George, *Dr. G. Alexici: Geschichte der rumänischen Literatur*. În „Junimea literară", IV, nr.8, aug.1907, p.185–190.
Printre omisiunile pe care i le reproşează G. Tofan dr–ului Alexici se numără şi necomentarea *Momentelor* lui ILC.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3514. Lovinescu, E., *Caragiale.* În „Convorbiri critice", I,nr.22, 15 nov.1907, p.861–866.
O notă a redacției: „Cu prilejul *Momentelor,* ce vor apare în *Operele complete* editate de «Minerva»". ILC este un scriitor social, de o mare putere satirică, „ceea ce–l atrage pe dânsul e înfățișarea morală a societății, în toate micimile și contrazicerile ei. Pe aceste le înseamnă cu o siguranță și răceală uimitoare. Caragiale e un auditiv; el își aude eroii lui mai mult decât îi vede. De aici și minunatul lui dialog. Pentru ce i–ai cere așadar să fie un vizual și un sentimental, cum e de pildă Sadoveanu ?"

3515. ***, *Caragiale.* În „Vremea", I, nr.97, 19 nov.1907,p.2 („Ecouri").
Scurtă recenzie a schiței *Monopol,* apărută în „Opinia". „În această cronică, distinsul nostru prozator ridiculizează ideia care stă la baza monopolului alcoolului, adică prevenirea beției la sate."

3516. S.I. [Izabela Sadoveanu], *I.A. Bassarabescu: „Norocul".* În „Viața românească", III, nr.3, mart.1908, p.477–478 („Recenzii").
Schițelor lui I.A. Bassarabescu le lipsește acel „ceva" care face din *Momentele* lui ILC „mici capodopere", ce „răsfrâng" „puterea de viață a miilor de tipuri din care s–au născut și pe care le reprezintă".

3517. Speranția, Th.D., *Nivelul cultural în artă. Caragiale.* În „Îndrumarea", I,nr.7, oct.1908, p.310–315.
În cadrul unor teoretizări despre deosebirile și aprecierile dintre crtic și artist, autorul interpretează schița *Tren de plăcere,* dând și alte exemple din *Art.214* și *25 de minute.*

3518. Leandru [I. Duscian], *„Domnul X... " de Caragiale.* În „Ordinea", II, nr.356, 17 febr.1909, p.1.
Însemnări literare cu prilejul publicării schiței respective în „Universul". Salută reapariția lui ILC în presa românească și face câteva precizări cu privire la măiestria artistică, remarcând calofilia scriitorului: „Și scriitorul acesta, care are pe umerii săi gloria celui mai mare prozator, se teme de câte ori ia condeiul ca nu cumva cetitorul său să nu fie mulțumit de cum scrie".

3519 ***, *Marion.* În „Opinia", VI, nr.718, 5 mai 1909, p.2 („Litere, Științe, Arte").
Necrolog. Dispărutul este comparat cu ILC, în privința surselor de inspirație: „[Marion] s–a distins prin acea inofensivă poetizare a vieții speciale a unor anumite straturi populare, a acelorași din mijlocul cărora ILC a știut să ne dea o parte din neperitoarele sale *Momente*".

3520. Ramiro, *Marion.* În „Biruința", IV, nr.156, 14 mai 1909, p.2.
Necrolog. Apreciere a operei caragialiene. Se stabilește o legătură între forța satirică a lui ILC și cea a lui Marion [Dumitru Marinescu–Marion]. Din aceeași familie de scriitori satirici face parte și G. Ranetti.

3521. Bachus, *Caragiale și repauzul duminical.* În „Dreptatea", II, nr.21, 1 iun.1909, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„Repauzul duminical a ajuns la ordinea zilei şi în ... literatură. Marele nostru literat, Caragiale, publică în «Universul» o admirabilă schiţă, în care se ocupă de felul cum întrebuinţează repauzul de duminică diferitele pături sociale." Comentarii şi rezumat. Apreciază faptul că scriitorul „nemenajând prejudecăţile clasei stăpânitoare, îi spune în faţă adevăruri crude şi usturătoare".

3522. A.G.D., *„Schiţe şi amintiri" de D.D. Pătrăşcanu.* În „Mişcarea", I, nr.91, 20 dec.1909, p.1–2.
Cronică în care îl compară pe Pătrăşcanu cu ILC, din punctul de vedere al perenităţii tipurilor şi râsului, în favoarea lui Pătrăşcanu, despre care se spune că a făcut bine ferindu-se de situaţiile actuale. „Este un mare scriitor umoristic d. Caragiale, este un mare autor de comedii, dar un autor al timpului său, în care a trăit, al timpului în care trăim şi noi, un autor care râde cu mult talent despre [sic] personajele cari ne provoacă şi nouă râsul. Are şi eroi eterni d. Caragiale, dar nu aşa de mulţi câţi ar fi putut să ne deie."

3523. As, *Literatura celor mici.* În „Opinia", VII, nr.908, 1 ian.1910, p.1–2.
Articol. ILC este un creator de tipuri; unul dintre aceştia este funcţionarul „pleşcar", imortalizat în *Momente.*

3524. Chendi, Ilarie, *Proza d-lui Pătrăşcanu.* În „Cumpăna", I, nr.6, 1 ian 1910, p.86–88.
Despre proza umoristică a lui D.D. Pătrăşcanu inclusă în proza care „se cultivă la noi tot mai rar". Referire la *Momente,* operă „de o rară fineţe" a lui ILC care, însă, „a trecut acum la subiecte mai simbolice".

3525. Ionescu-Quintus, I., *Contenciosul şi cinstea politică.* În „Opinia", VII, nr.961, 7 mart.1910, p.1–2.
Articol politic reprodus după „Noua revistă română". Primarul conservator al Mizilului, Leonida Condeescu, a fost imortalizat de ILC.

3526. Rodion [A. Steuerman], *Cu stăruinţă.* În „Opinia", VII, nr.1117, 22 sept.1910, p.1 („Oameni şi lucruri").
Foileton. Apreciază opera lui ILC. În *Lanţul slăbiciunilor,* „o faimoasă schiţă", autorul „a arătat peripeţiile sociale şi complicate" ale „stăruinţelor şcolare".

3526 bis. Don Ramiro, *Un om de spirit.* În „Seara", I, nr.329, 9 dec.1910, p.1 („Note zilnice").
Foileton politic antiliberal. Între altele, autorul consideră perenă opera lui ILC, spre deosebire de G. Diamandi, care afirmase că Mitică, tipul creat de scriitor, este perimat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3527. Iorga, Neculai, *Tehnica de roman.* În „Lupta", VII, nr.1268, 11 nov.1890, p.2–3 („Săptămâna literară").
Despre lipsa de tehnică în şcoala realistă franceză, ca reacţie împotriva romantismului şi despre necesitatea selecţiei în artă şi a cuprinderii vieţii în spatele frazelor. „Şi nu dau pe *Nantas* pentru *La Terre,* pe *Făclia de Paşte* a lui Caragiali, pentru un întreg roman realist ca *La Gamelle.* Arta cere artă".

3528. Last, Adolf, *Nuvela lui Caragiale „O făclie de Paşti". Studiu critic.* În „Anuarul israelit", XIV, 1891/1892, p.61–82.
Datat: „Fălticeni, martie 1891". În notă se spune că studiul fusese scris înaintea apariţiei *Studiilor critice* ale lui C.D. Gherea.
A – *Idem.* În „Emanciparea", I, nr.21, 22 nov.1891, p.3.

3529. Gherea, I., *Cercetare critică asupra „Făcliei de Paşte" a lui Caragiale.* În „Egalitatea", II, nr.18, 10 mai 1891, p.145; cont. în nr.urm. („Partea literară").
În notă se spune că textul este extras din *Studii critice.*

3530. Iorga, Nicolae, *Trei nuvele de I.L. Caragiale.* În „Adevărul", V, nr.1155, 20 apr.1892, p.1, 2, 3.
Insistă cu o analiză amplă asupra volumului de nuvele *Om cu noroc. Făclie de Paşte. Păcat,* „bucăţi de psihologie adevărată şi fină, scrise în bună parte într–unul din cele mai desăvârşite feluri de stil adevărat românesc".

3531. ***, *Cărţi noi.* În „Românul", an XXVI, 6/18 iun.1892, p.1892.
Recenzie pozitivă la volumul *Note şi schiţe.* Se fac rezumate la *În Nirvana* şi *Ironie.* Se dau asigurări în ce priveşte succesul pe care–l va repurta şi de această dată ILC.

3532. A.B.[Anton Bacalbaşa], *Note şi schiţe.* În „Democraţia socială", I, nr.24, 14 iun.1892, p.2 („Foiţa Democraţiei sociale").
Cronică literară. „Nu ştii să spui care din doi e mai talentat: Caragiale care râde sau Caragiale care plânge?"

3533. Alecsandrescu (din Dorna) [A.Alexandrescu–Dorna], *„Păcat... O Făclie de Paşte. Om cu noroc", trei nuvele de I.L. Caragiale.* În „Constituţionalul", IV, nr.933, 6/18 sept.1892, p.1 („Curierul literar").
Comentariu elogios al volumului: „În fiecare pagină ai să găseşti câte o părticică de lume, două, trei vorbe care să aibă în ele o poveste a lumii; s–ar putea zice că nu e în toată cartea o singură vorbă de prisos".

3534. Petraşcu, N., *Sentimentul naţional în literatură.* În „Constituţionalul", IV, nr.933, 6/18 sept.1892, p.1 („Curierul literar").
Pledoarie pentru patriotism, dar nu pentru şovinism, pentru receptarea literaturii străine, dar nu în detrimentul celei originale: „Decât numai, să nu aruncăm – cum am făcut atâta

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

timp – diamant în schimbul strasului; *O Făclie de Paşte* a lui Caragiale pe oricare roman de Ohnet".

3535. Maiorescu, Titu, *Asupra personalităţii şi impersonalităţii poetului.* În „Convorbiri literare", nr.jubiliar 1892, p.885–894.
Aminteşte de articolul despre *Comediile d–lui Caragiale,* în care îl apăra pe autor de imoralitate, accentuând impersonalitatea ca o condiţie etică a oricărei lucrări de adevărată artă. Face şi alte referiri la opera lui ILC (*O Făclie de Paşte).*

3536. Ori–cine, *Duelul Caragiali–Vlahuţă.* În „Evenimentul literar", I, nr.12, 7 mart.1894, p.1.
În disputa dintre ILC şi Vlahuţă, provocată de dialogul publicat de cel dintâi în „Vatra" sub titlul *Cum se înţeleg ţăranii,* „Evenimentul literar" ia partea lui Vlahuţă.

3537. E., *Mişcarea literară: Dumitru Teleor, „Nuvele alese".* În „Ţara", II, nr.244, 11 mart.1894, p.2 („Foiţa ziarului Ţara").
Referire la ILC în comparaţie cu D. Teleor.

3538. ***, *Mişcarea literară. Războaie. Coteriile literare... Plagiatori şi demascatori.* În „Ţara", II, nr.251, 19 mart.1894, p.2 („Foiţa ziarului Ţara").
Despre disputa literară dintre Vlahuţă şi ILC.

3539. Un caracter, *"Cu caracter naţional".* În „Adevărul", IX, nr.2600, 1 aug.1896, p.1.
Articol amplu. Critică Cercul amicilor literaturii şi artei române care a oferit premii pentru bucăţi literare „cu caracter naţional". Este respins abuzul acestui cuvânt. Face consideraţii teoretice asupra nuvelei care semnifică o treaptă superioară de evoluţie a prozei. Sunt enumeraţi doar câţiva scriitori români, despre care se spune că au reuşit în acest gen. Între aceştia, ILC (alături de Delavrancea,Vlahuţă, Traian Demetrescu ş.a.).

3540. Leandru [I. Duscian], *„Schiţe" de Caragiale.* În „Opinia", nr.18, 21 mai 1897, p.2 („Note literare").
Recenzie. Aprecieri elogioase. „Volumul lui Caragiale trebuie învăţat pe de rost. El este consacrarea celor mai sfinte legi a stilului literar: preciziunea în care se cuprinde densitatea, justeţea, plasticitatea epitetului, cumpătarea în cuvinte." ILC este asemănat cu Dickens, Poë, Gogol.

3541. Blag, *Anchete literare. Scriitorii noştri. Sinceritatea artistului. Ancheta la noi.* În „Opinia", I, nr.55, 5 iul.1897, p.1–2.
Despre anchetele literare printre scriitori. Relaţia public–scriitor. Adoraţia publicului poate merge până la stupiditate, cum a demonstrat, artistic, ILC în *Poietul Vlahuţă.*

3542. ***, *„Ovreiul" de V. Crăsescu (Şt. Basarabeanu).* În „Noua revistă română", II, nr.2, 15 ian.1900, vol.I, p.95–96 („Mişcarea literară şi ştiinţifică").
Stilul încâlcit şi confuz al autorului *Ovreiului* „formează cel mai desăvârşit contrast cu stilul nervos al d–lui Caragiale".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3543. Sanielevici, H., *Foiletoanele d-lui Caragiale.* În „Noua revistă română", II, vol.III, nr.28, 15 febr.1901, p.146–149 („Literatură").
Se referă la foiletoanele publicate de ILC în „Universul", regretând faptul că scriitorul „nu se poate concentra pentru a strânge într-o comedie comoara de observaţiuni făcute asupra altor pături sociale decât cele zugrăvite în *Scrisoarea pierdută* şi în *Noaptea furtunoasă".*

3544. A.N.-R., *Impresii. „Făclia de Paşti".* În „Egalitatea", XII, nr.9, 2 mart.1901, p.68.
Remarcă spiritul obiectiv uman al scriitorului de a se apropia de condiţia omului evreu.

3545. Ibrăileanu, G., *Cu prilejul foiletoanelor lui Caragiale.* În „Noua revistă română" II, vol.II, nr.32, 15 apr.1901, p.350–357.
Întrebându-se dacă s-a observat încetarea colaborării lui ILC la „Universul" şi nădăjduind că scriitorul o va relua, Ibrăileanu se ocupă de filosofia ce se degajă din opere scriitorului – reflectare estetică a ideologiei antiliberale junimiste.

3546. ***, *Poşta redacţiei.* În „Luceafărul", I, nr.11, 1 dec.1902, p.176.
Notă-răspuns: „Novelist: Acest gen are la noi demni reprezentanţi. Delavrancea, Gane, Caragiale, Slavici au să-ţi spună multe".

3547. Arald, *Drama lui Eminescu. Veronica Micle şi Eminescu. Frumuseţea amanţilor.* În „Epigonii", nr.2, 15 dec.1903, p.34–36.
Referire la *În Nirvana* de ILC, din care reproduce multe fraze, apreciind că Eminescu este descris de ILC „cu acea măiestrie de stil, cu acea abundenţă de culori care dau viaţă celei mai neînsemnate din paginile lui".

3548. Dr.S.P. [Sextil Puşcariu], *Foi răzleţe.* În „Luceafărul", III, nr.1, 1 ian.1904, p.36.
Recenzie la volumul de *Nuvele* de I.A. Bassarabescu, autor „înrudit cu Caragiale nu numai prin subiectele sale, ci şi prin cumpătul într-adevăr de artist, cu care le tratează".

3549. Iorga, N., *Povestitori de ieri şi de astăzi: nuvelişti şi scriitori.* În „Sămănătorul", III, nr.12, 21 mart.1904, p.177–180.
Articol de critică literară. Autorul stabileşte trei generaţii de prozatori: din prima face parte Asachi; a doua este ilustrată de Costache Negruţ [sic], N. Filimon, N. Gane; din a treia generaţie fac parte ILC şi Delavrancea. Se pronunţă asupra individualităţii artistice a lui ILC : „Caragiale e înainte de toate un meşter, un virtuos neîntrecut al artei voite, pregătite; cântărite, refăcute şi prefăcute, cu o conştiinţă neadormită, cu un simţ de o fineţă rară, cu o ştiinţă ce nu se poate întrece. Simţirea lui n-a scăpat niciodată de controlul aspru al voinţii; fantasia a fost, de la început, pusă în lanţuri. Ochii pătrunzători au căutat atunci în lumea de astăzi, în lumea de aici, cu răbdare fără pereche, au păstrat icoane de un desăvârşit adevăr şi numai atunci condeiul a început a schiţa, cu frază bună şi cu adevărată evlavie pentru ceia ce este şi poate deveni, prin măiestrie, artă... Nu e cea mai mică schiţă a acestui scriitor, care să nu dea o faţă nouă a

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

vieţii". Delavrancea este „un sentimental, fantast, un moralist care colorează în alb şi negru faptele omeneşti, care coboară în colţurile ticăloase ale vieţii pentru a trezi groază şi dezgust, acolo unde acel Frances din secolul al XVIII–lea, care e Caragiale, aruncă un zâmbet de milă pentru vulgaritatea proastă a unui viciu care, în alte proporţii, ar fi aşa de interesant."

3550. Iorga, N., *Povestitorii de ieri şi cei de astăzi: nuvelişti şi scriitori de schiţe.* În „Sămănătorul", III, nr.14, 4 apr.1904, p.209–213.
Continuarea studiului început în numărul precedent. De la apariţia lui ILC, care a revoluţionat arta povestirii în limba română, ceilalţi scriitori sunt raportaţi totdeauna la el. „...D. I. Bassarabescu [...] nu e un Homer al micii prostii a mahalalelor prelinse de cultură, precum în teatrul său de comedii Caragiale e acest Homer" [...]; în scrierile lui Vasile Pop „zâmbetul care–ţi răsare pe faţă e provocat cu o mare fineţă, cu un meşteşug de felul meşteşugului lui Caragiale."

3551. Iorga, N., *Doi povestitori.* În „Sămănătorul", III, nr.34, 22 aug.1904, p.529–530.
Articol de critică literară, referitor la M. Sadoveanu şi V. Pop. Referire la ILC, considerat maestrul lui V. Pop; acesta este un sentimental, în timp ce ILC, ca şi Prosper Mérimée, au lăsat „opere de artă îngrijit săpate într–o marmură frumoasă şi rece".

3552. Mille, Const., *Letopiseţi.* În „Adevărul", XVIII, nr.5642, 26 apr.1905, p.1.
În „Jurnalul" publicat săptămânal, aici, în ziua de vineri, referire la ILC, cu prilejul sărbătorilor de Paşte. „În fundul amintirei mele văd tabloul lui Theodor Aman, *Noaptea de Paşte* şi tabloul zugrăvit de Caragiale în *Făclia de Paşti,* când evreul pe jumătate nebun, ţinând strâns legată mâna cotului în care a pus făclia, vede ieşind Învierea pe dealul din faţa cârciumei."

3553. Sanielevici, H., *Morala lui Sadoveanu.* În „Curentul nou", I, nr.1, 15 nov.1905, p.39–45.
Este vorba de cunoscutul tabel sinoptic. Vorbind despre cele patru volume „pline de bestialităţi" ale lui Sadoveanu şi afirmând că „poporului nu–i trebuie naturalism", autorul sugerează faptul că Sadoveanu s–a inspirat în povestirea *Hanul boului* din *La hanul lui Mânjoală.* „Te–ai luat după d. Caragiale; dar la dlui hangioaica e văduvă, vezi dta... şi acolo mai este şi altceva decât dragoste curat trupească..." De asemenea, consideră că personajul principal din *Petrea Străinul* este „întocmai ca şi Mitu Boieru din *Păcat* al dlui Caragiale".

3554. Sanielevici, H., *Sentinţele critice ale dlui Iorga.* În „Curentul nou", I, nr.2, 15 dec.1905, p.65–75.
Polemizează cu Iorga criticându–i articolele *Povestitorii de ieri şi cei de astăzi: nuvelişti şi scriitori de schiţe* şi *Doi povestitori.* Critica lui Sanielevici vizează faptul că Iorga îi „pune pe cei doi mari scriitori descoperiţi de d–sa [Sadoveanu şi V. Pop – calificarea de „mari scriitori" are sens ironic) alături de dnii Caragiale şi Delavrancea". Iorga este considerat „gaffeur genial".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3555. Sanielevici, H., *Cum imită d. Sadoveanu.* În „Curentul nou",I, nr.5, mart.1906, p.277–287.
Autorul neagă originalitatea lui Sadoveanu, afirmând, între altele, că multe dintre povestirile acestuia sunt pastișate după ILC. Compară, astfel, povestirea *Dușmanii* cu „nuvela care i-a servit de model: *Făclia de Paști* a d-lui Caragiale". Prin asemănările și deosebirile semnalate urmărește să sublinieze valoarea nuvelei caragialiene și lacunele artistice ale povestirii lui Sadoveanu. Îl critică pe Iorga, pe nedrept, „ostilitatea față de Caragiale", pe care Sanielevici îl consideră „o minte în care arde flacăra creațiunii originale".

3556. Stoica, Dionisie, *Alexandru Vlahuță, „Opere".* În „Tribuna", X, nr.63, 1/14 apr.1906, p.8–10.
Studiu literar. ILC este citat printre cei mai mari nuveliști, alături de Slavici, N. Gane, D. Zamfirescu.

3557. Ibrăileanu, G., *Primul junimist (Costache Negruzzi).* În „Viața românească", I, nr.3, mai 1906, p.374–383.
Referire la un alt articol al criticului, *Cu prilejul foiletoanelor lui Caragiale* (din „Noua revistă română", vol.III, nr.32). Negruzzi și Alecsandri sunt „Caragiali ai vremii lor". Apariția unui anume tip de personaje este motivată nu numai prin evoluția societății respective, ci și prin diferența dintre „spiritul" muntean și cel moldovean.

3558. Dragomirescu, Mihail, *Către scriitori și cititori.* În „Convorbiri", I, nr.1, 1 ian. 1907, p.1–7.
Articol. Cititorul, lăsând la o parte „orice preocupațiuni practice sau științifice", va putea „gusta în toată frumusețea lor comediile lui Caragiale", chiar dacă va fi liberal. La fel, „fiind antisemit, va putea totuși admira adâncul adevăr sufletesc întrupat în figura lui Leiba Zibal din *Făclia de Paște".*

3559. Dragomirescu, Mihail, *Trei scriitori: Cerna, Sadoveanu și Iorga.* În „Convorbiri" I, nr.3, 1 febr.1907, p.181–189.
Studiu. Despre literatura noastră nuvelistică: Costache Negruzzi, Iacob Negruzzi, Creangă, Slavici, Duiliu Zamfirescu, ILC, I.Popovici–Bănățeanu, Brătescu–Voinești, Bassarabescu, Sandu–Aldea, M. Sadoveanu a scris mai mult decât toți, ținând seamă de vârsta lui, dar n–a atins valoarea clasică a unor bucăți semnate de acești înaintași sau contemporani. Este citată nuvela *O Făclie de Paște* (alături de *Alexandru Lăpușneanu* și *Moș Nichifor Coțcarul*), pentru „ingeniozitate artistică și adâncime psicologică".

3560. ***, *Literatură și artă.* În „Lupta", I, nr.27, 14 febr.1907, p.6.
Cronică la volumul *În lumea dreptății* de Brătescu–Voinești; asemări cu stilul lui ILC.

3561. A., *Nuveliștii nuoi și vechi.* În „Opinia",V, nr.396, 23 mart.1908, p.2.
Articol. Retrospectivă sumbră asupra destinului unui gen literar care a fost ilustrat remarcabil prin nuvelele caragialiene *Păcat* și *O Făclie de Paște.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3562. Chendi, Ilarie, *Viaţa literară.* În „Ţara noastră", II, nr.26, 22 iun./5 iul.1908, p.211–212.
Foileton. Laude retrospective pentru ziarul „România liberă", unde trei prozatori (Vlahuţă, Delavrancea D. Zamfirescu) erau „stăpânitorii opiniei publice". „Printre dânşii suntem obişnuiţi să socotim cronologiceşte pe d. Caragiale, cu nuvelele şi schiţele sale".

3563. ***, *„Viaţa românească". Anul III, nr.12 din decembrie 1908.* În „Convorbiri critice", III, nr.1, 25 ian.1909, p.76–77 („Revista revistelor").
Referire la ILC cu *La hanul lui Mânjoală.*

3564. Renert, M.A., *Literatura şi teatrul.* În „Biblioteca Modernă", II, nr.8 (20), 30 apr.1909, p.12–13.
Referire la ILC în general. Îşi exprimă opinia că *Leiba Zibal* [sic, *O Făclie de Paşte* !] s–ar putea reprezenta ca teatru.

3565. ***, *Discuţii, note, informaţiuni.* În „Convorbiri critice", III, nr.6, 25 iun. 1909, p.484.
Notă despre „ultimele treceri" prin Bucureşti ale lui ILC. Câţiva literaţi „au avut norocul să guste două din marile opere inedite ale acestui maestru: *Calul dracului*, o povestire simbolică în care realismul cel mai crud este totuşi ridicat la idealismul cel mai eterat – o vrednică pereche a minunatei novele *Hanul lui Mânjoală* şi *S–a însurat Agliuţă*, un roman simbolic, în care în cadrul unei vechi poveşti a lui Machiavelli, şi cu modificări ce–i dă un îndoit interes, ne înfăţişează, sub forma cea mai vie, scene din viaţa românească din prima jumătate a secolului XIX".

3566. N.P. [N. Pralea], *Literatura română în străinătate.* În „Secolul XX", XI, nr.2973, 20 aug.1909, p.1–2 („Cronica literară").
În „Mercure de France" din 1 aug., Marcel Montandon scrie despre Eminescu, citându–l pe ILC cu „luminoasele date din viaţa poetului".

3567. ***, *Recorduri.* În „Opinia", VII, nr.892, 11 dec.1909, p.2 („Litere, Ştiinţe, Arte").
Informaţii privind retribuirea scriitorilor: Delavrancea a luat 400 lei de la „Universul", unde a publicat piesa *Viforul*, sumă socotită un adevărat record. Se pare că ILC ar fi fost mai bine plătit de „Viaţa românească" pentru *Kir Ianulea.*

3568. Dragomirescu, Mihail, *„Kir Ianulea" de Caragiali* [sic]. *(„Viaţa românească", IV, 11 noiembrie 1909).* În „Convorbiri critice", III, nr.12, 25 dec.1909, p.830 („Revista critică").
Povestire–roman unică, în felul ei, în literatura noastră. Referiri la N. Filimon, Ion Ghica.

A – *Idem.* În „Opinia", VIII, nr.1174, 1 dec.1910, p.2 („Litere, Ştiinţe, Arte"). Fragment.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3569. ***, *Anul literar 1909.* În „Mica publicitate", nr.15 şi 16, febr.1910, p.2.
Articol. Referire la ILC ca autor de nuvele. La sfârşitul articolului o menţiune: „Anuarul presei 1910".

3570. Fagure, Emil D., *„Schiţe Nouă" de Caragiale.* În „Adevărul", XXIII, nr.7560, 24 sept.1910, p.1.
Amplă recenzie cu aprecieri superlative, la modul tonului pamfletar faţă de literatura epocii. Din cuprins este recomandată, în primul rând, nuvela *Kir Ianulea.* Este apreciată multilateralitatea artistului: „cu câtă măiestrie, pe tărâmuri cu totul deosebite se mişcă talentul lui Caragiale".

3571. Narcis, *„Schiţe nouă", de Caragiale.* În „Mişcarea", II, nr.212, 20 sept.1910, p.1–2.
Cronică la volumul nou apărut, cu consideraţii de sociologie literară privind formarea gustului literar, creşterea publicului cititor, remunerarea profesiei de scriitor. Se întreabă „nu ştim cât a luat acum maestrul Caragiale pentru abia apărutul volum *Schiţe nouă,* dar presupunem c–a fost răzbunat şi că s–a despăgubit de... *Năpasta* editurilor de–acum 20 de ani". „Caragiale n–a evoluat într–o literatură de «genre», ci a rămas acelaşi puternic ironist, caracteristic şcoalei lui Mark Twain". Diverse consideraţii despre umorul lui ILC şi despre „arta sa ortografică".

3572. I. [G. Ibrăileanu], *Caragiale, „Schiţe nouă".* În „Viaţa românească", V, nr.10, oct.1910, p.153–154 („Recenzii").
Criticul subliniază noutatea volumului faţă de comedii şi *Momente,* în ceea ce priveşte atitudinea scriitorului faţă de personajele sale: scriitorul „a început să devină mai blând – am putea hazarda chiar cuvântul sentimental. Piesa de rezistenţă a volumului o constituie nuvela *Kir Ianulea* , unde, o dată în plus, autorul se arată „aacelaşi artist desăvârşit al formei", „cel mai desăvârşit din toată literatura românească, mai desăvârşit chiar decât Eminescu, a cărei artă, deşi superioară, nu e, totuşi, la înălţimea geniului său poetic".
A – *Idem.* în „Opinia", VIII, nr.1164, 19 nov.1910, p.1–2.
B – ***[G. Ibrăileanu], *Un eveniment literar: „Schiţe Nouă" de I.L. Caragiale.* În „Conservatorul Constanţei", II, nr.32, 3 oct.19910, p.1.

3573. A.C.C.[A.C. Cuza?], *„Schiţe nouă" de Caragiale.* În „Noua revistă română", vol.VIII, nr.22, 10 oct.1910, p.305 („Noutăţi").
Comentariu elogios pe marginea volumului. „Ce a apucat Caragiale să zică, zis rămâne pentru graiul românesc de–a pururi".

3574 *** [Ov. Densusianu?], *Caragiale: „Schiţe nouă".* În „Vieaţa nouă", VI, nr.17, 15 oct.1910, p.339 („Din mişcarea intelectuală la noi").
Recenzie ternă, fără înţelegere: „poveşti nevinovate, altele cuprind o notă caustică sau de umor în genul cunoscut al d–lui Caragiale".

3575. Chendi, Il., *Dări de seamă.* În „Luceafărul", IX, nr.21, 1 nov.1910, p.520–521.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Cronică literară la *Schiţe nouă,* 1910. În acest volum, scriitorul e „în haina unui înţelept oriental, a lui Nastratin Hogea, cu spiritul imperial, cu ironia lui blajină şi cu un mod de a grăi mai sentenţios. [...] cel mai dramatic povestitor" şi „cel mai spiritual scriitor al prozei noastre".

3576. ***, *„Schiţe nouă" de Caragiale.* În „Dimineaţa", VII, nr.2393, 29 oct.1910, p.1.
Comentariu succint asupra noului volum al lui ILC, care s-a bucurat de o excepţională audienţă în rândul publicului cititor. În concluzie se apreciază că „noua carte a maestrului – atât de modestă şi nepretenţioasă ca înfăţişare – era menită să producă o adevărată bucurie celor dornici de adevărată literatură, de adevărată artă".

3577. Nădejde, Iosif, *Cărţi şi reviste.* În „Adevărul", XXIII, nr.7625, 29 nov.1910, p.1–2.
Foileton. Referire la ILC, cu prilejul unei recenzii la volumul de schiţe şi nuvele *Puternicul* de Claudia Millian. Vorbind despre tipologia acestor nuvele, recenzentul afirmă că autoarea urmează direcţia caragialiană în descrierea tipurilor.

3578. ***, *Recenzii.* În „Ilustraţia", I, nr.1, 1 mai 1911, p.15.
Recenzie la *Schiţe nouă.* Se comentează şi *Grigorescu* de Al. Vlahuţă, ambele volume fiind apreciate ca „revelaţii". Aprecieri superlative despre povestirile *Calul dracului* şi *Pastramă trufanda.*

3579. Last, Adolph dr., *Nuvela „O Făclie de Paşte". Cercetare critică.* În „Egalitatea", XXIII, nr.26, 6 iul.1912, p.205–206; cont. în nr.urm.
Republicarea studiului apărut în 1891 în „Anuarul pentru israeliţi".

3580. ***, *Revista revistelor.* În „Noua revistă română", vol.XII, nr.13–14, 15 iul.1912, p.211–212.
Într-un articol din „Vieaţa nouă", nuvela *Niculăiţă Minciună* de Brătescu-Voineşti este comparată cu *O Făclie de Paşti* a lui ILC.

3581. Corbul, Adrian, *Dickens şi Caragiale. Degenerarea semită.* În „Românul", II, nr.161, 22 iul./4 aug.1912, p.1–3.
Paralelă între *Oliver Twist* şi *O Făclie de Paşte.* Consideră că personajul caragialian Leiba Zibal reprezintă o personificare a degenerării semite.

3582. T., *Un tip etern: Avarul. Apare în Molière, trăieşte în arta lui Balzac, reînvie sub pana măiastră a lui Delavrancea.* În „Viitorul", V, 1621, 13 aug.1912, p.1 („Actualităţi literare").
Articol. Comparaţie între Leiba Zibal (*O Făclie de Paşte* de ILC) şi Scyllock (*Negutătorul din Veneţia* de Shakespeare).

3583. Apostol, N., *Conferinţa dlui... despre viaţa şi opera lui Caragiale (Ţinută la societatea „Miron Costin").* În „Îndreptarea", II, nr.5, 2 dec.1912, p.2.
ILC este considerat „maestrul prozei româneşti". Etapele biografiei. ILC „n-a făcut politică în teatrul său; a fost însă un democrat convins, cum a arătat prin broşura

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

1907. Laude pentru *O Făclie de Paşte, Păcat* şi *Calul dracului.*

3584. Christian, *Ore de cetire. „Timotheiu Mucenicul".* În „Mişcarea", IV, nr.285, 25 dec.1912, p.1–2.
Foileton. Un articol despre volumul de nuvele al lui D.D. Pătrăşcanu, care „a fost comparat cu neuitatul Caragiale". Asemănarea lui *Timotheiu Mucenicul* cu nuvela *Kir Ianulea,* făcută de recenzent, pune în evidenţă tocmai originalitatea celei din urmă.

4. VERSURI.

3585. Leandru [I. Duscian?], *În lumea literilor* [...] *Caragiale poiet* [sic]. În „Opinia", I, nr.42, 19 iun.1897, p.1–2.
Însemnări literare despre un volum de versuri de ILC : „Un amestec superb de satiră şi lirism, de parodie şi sentimentalism", „de o rară originalitatae, care ne va răsplăti de nenumăratele coloane unde plânge lirismul searbăd şi banal..."

3586. *** [C. Blumenfeld], *Litere–Ştiinţe–Arte.* În „Opinia", IV, nr.191, 11 iul.1907, p.2.
Se reproduce fabula *Duel* de ILC, care apăruse sub pseudonim în „Convorbiri". Redactorul „Opiniei" dezvăluie numele autorului. Se pronunţă în termeni ireverenţioşi asupra calităţii artistice a noii bucăţi scrise de ILC, opinând că după atâta tăcere, scriitorul a ieşit în arenă cu o scrie minoră („S–au cutremurat munţii şi s–a născut un... şoarece!"). Acest articol va declanşa o polemică aprigă între dramaturgul atins în orgoliul său de creator şi aproape anonimul redactor ieşean, polemică nefericită în care este antrenată până la un punct şi „Opinia", ziar la care ILC publicase înainte şi cu ai căror redactori (în special Rodion–Steuerman) se afla în relaţii cordiale.

3587. ***, *Litere–Ştiinţe–Arte.* În „Opinia", IV, nr.199, 20 iul.1907, p.2.
Referitor la incidentul dintre Blumenfeld şi ILC , care–i replică spiritual celui cu care se află în polemică prin fabula *Talmud* . Ziariştii de la „Opinia" pun incidentul pe seama atitudinii mai mult decât echivoce a lui Mihail Dragomirescu, redactorul şef al „Convorbirilor", care prezentase foarte transparent pe autorul fabulei *Duel,* fiind încântat că „cel mai mare scriitor în viaţă" publicase în revista sa.

3588. *** [Blumenfeld?], *Litere–Ştiinţe–Arte.* În „Opinia", IV, nr.200, 22 iul.1907, p.2.
Din nou despre presupusul autor al fabulei publicate în „Convorbiri". Pe baza spuselor unui „coleg bucureştean", al cărui nume este trecut sub tăcere, se afirmă că autorul este ILC.

3589. Mărianu, V., *Revista literară.* În „Lupta", II, nr.28, 6 febr.1908, p.2 („Foiţa Luptei").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Este lăudat prozatorul Ioan Adam, pentru că publică foarte mult, „ceea ce e un câştig". „Nu ştiu dacă s–ar putea spune acelaşi lucru despre d. Caragiale, care scrie fabule în versuri. Oricum e o fericire pentru noi că earăşi publică d. Caragiale".

3590. ***, *Litere–Ştiinţe–Arte.* În „Opinia", V, nr.360, 3 febr.1908, p.2.
Se atrage atenţia publicului asupra „frumoasei bucăţi" *Litanie. Pentru sfârşitul lumii* apărută în pagina a doua a ziarului. Se menţionează că, „dintr–un exces de modestie" autorul [ILC] doreşte să „păstreze anonimatul. Evident, prin rândurile următoare, în care „Opinia" se arată foarte onorată de colaborarea autorului anonim, ca şi „Convorbiri" din Bucureşti. Se mai spune că autorul a decis să publice „şi alte bucăţi cari vor face deliciul cetitorilor noştri".

3591. ***, *Revistele noastre.* În „Opinii", I, nr.8, 13 dec.1908, p.127.
Prezentarea „Convorbirilor critice", nr.19. Aprecieri defavorabile faţă de afirmaţiile lui M. Dragomirescu despre ILC ca orator takist („A fermecat pe toţi câţi l–au ascultat.") Revista liberală din Ploieşti susţine însă că „Vorbise Caţavencu şi Farfuride, personajele, nu autorul lor!"

3592. Cristian, *Din zborul vremii.* În „Mişcarea", II, nr.143, 4 iul.1910, p.1.
Referire la cele amintite de G. Panu în privinţa lui ILC în *Amintiri de la Junimea,* volumul II : „Între altele aflăm că şi excelentul dramaturg şi prozator I.L. Caragiale a debutat în literatură scriind versuri, gen pe care l–a reluat cu ani în urmă prin «Moftul român»".

A – Christian, *Din zborul vremii. Caragiale... poet!* În „Mişcarea", II, nr.145, 7 iul.1910, p.2.
Opinii şi evocări prilejuite de apariţia vol.II, din *Amintiri de la Junimea din Iaşi* de G.Panu. Se reproduce aprecierea acestuia despre ILC poet, care „a debutat prin 1874 cu o serie de versuri cari au ocupat vreo trei pagini de–ale «Convorbirilor literare»" Panu subliniază stilul şi tonul acestor versuri, „de un pesimism funebru, cu totul deosebite de ceea ce a devenit Caragiale ulterior".

3593. ***, *Cum scria Bolintineanu.* În „Luceafărul", XI, nr.14, 1912, p.279 („Însemnări").
Notă privind capacitatea parodic–prozodică a lui ILC. Este citată integral parodia sa la stilul lui Bolintineanu, *Paşa din Silistra.*

3594. Christian, *Din zborul vremii. Caragiale fabulist.* În „Mişcarea", IV, nr.22, 31 ian.1912, p.1.
Despre fabulele lui ILC „scrise acum câţiva ani în locuinţa sa de la Berlin" şi publicate pe altă filă a numărului de faţă dar care au apărut sub pseudonimul „Un mare anonim" în revista „Convorbiri critice" a lui Mihail Dragomirescu în 1907. Referiri mai ample la fabula *Talmud,* „care constituie una din cele mai frumoase reuşite şi mai puternice fabule ce s–au scris până astăzi în literatura noastră".

A – *Idem.* În „Mişcarea", IV, nr.129, 13 iun.1912, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3595. [Livescu], *Caragiale şi arta decadentă.* În „Floare albastră", I, nr.2, 15 iun.1912, p.31 („Cronica critică").
„Dintr-o convorbire a d. M. Negru cu artistul şi profesorul d. Livescu din Bucureşti, reproducem *Caragiale şi arta decadentă".*

3596. ***, *Caragiale anti-simbolist.* În „Mişcarea", IV, nr.149, 6 iul.1912, p.2 („Mişcarea literară şi artistică").
Articol. Se dau diferite detalii în legătură cu aversiunea lui ILC, exprimată deseori hazliu sau sarcastic, faţă de poezia simbolistă.

5. MOFTURI, GOGOŞI, CULMI...

3597. ***, *Calea imbecilităţii. Tot „Moftul" scrie !* În „Unirea", I, nr.3, 4 iul.1893, p.1.
Iritarea redacţiei că revista „Moftul român" glumise afirmând că refuză schimbul de publicaţii („mintea necoaptă a Moftangiilor").

3598. Vax [Toni Bacalbaşa], *„Moftul" decorat!* În „Adevărul", VII, nr.1760, 24 ian.1894, p.1.
Satiră la adresa lui I.Al.Brătescu Voineşti, decorat cu „Bene Merenti", fără să aibă un merit deosebit. „Istoria nepărtinitoare va spune că la «Moftul» erau două direcţii: una care făcea artă pentru artă, şi alta cu tendinţe." Respectiv, probabil, ILC şi Bacalbaşa.

3599. ***, *Notă.* În „Era nouă", IV, nr.176, 14 febr.1893, p.3.
Referire la „Moftul român" care „este plin de spirit".

3600. Wunder [Anton Bacalbaşa], *O rubrică nouă.* În „Adevărul", VII, nr.1950, 19 aug.1894, p.1.
Deplânge starea precară a diverselor gazete. „«Moftul român» nu mai apare, iar spiritul român dispare mereu. Ziaristica năpădită de spanac a devenit o tragedie care te face să râzi, când nu eşti dispus să plângi."

3601. Omar, *Publiciştii noştri spirituali.* În „Dreptatea", II, nr.413, 16 iun.1897, p.2.
Un elogiu adus „Moftului român", care satiriza moravurile sociale; paginile sale în aparenţă „frivole", erau în fond „de o mare însemnătate socială".

3603. C.X., *Reviste literare.* În „Românul", XLII, 8-9 mai/26-27 mai 1898, p.1.
Este citat ILC şi „Moftul român" ca revistă care n-a putut supravieţui din motive financiare. Se remarcă rolul pozitiv al revistelor literare în viaţa culturală a ţării.

3604. ***, *Cum se polemizează.* În „Lumina", I, nr.75, 11 oct.1898, p.1, 2.
„Sunt câţiva ani de când dnii Caragiale şi Anton Bacalbaşa, doi scriitori în adevăr spirituali, au dat la iveală câteva lucrări humoristice. Şi de atunci o sumă de *rataţi* ,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

respinşi cu zgomot de la porţile nemurirei, dar cu atât mai încrezători în imensa lor genialitate, încearcă să împrăştie veninul ce li s-a îngrămădit în suflet, prin săgeţi crezute «humoristice»".

3605. Anestin, Victor, *Literatura umoristică.* În „Apărarea naţională",. II, nr.120 (459), 8 mai 1901, p.1-2.
Este lăudat „Moftul român" care, pe vremea când a fost condus de ILC „a făcut epocă". Despre seria nouă se spunea că se speră să-şi găsească „aripele de altădată".

3606. Stih, *Literatura oficială.* În „Apărarea naţională", II, nr.237 (486), 6 sept.1901, p.2 („Cronica zilei").
Referire, în opoziţie, la apariţia „Moftului român".

3607. ***, *Poşta redacţiei.* În „Revista modernă", I, nr.30, 16 sept.1901, p.8.
Răspuns ironic unui anume Bibeica: „Trimiteţi-l la «Moftul [român]», ăla publică orice!"

3608. Fantezist, *St!... Tăcere!...* În „Cronica", I, nr.124, 27 sept.1901, p.1.
Foileton umoristic. Apreciază activitatea lui ILC la „Moftul român", pe care-l socoteşte un ziar de mare succes.

3609. Ranetti, G., *Necrologul meu.* În „Zeflemeaua", I, nr.1, 30 sept.1901, p.3.
„Auto-reclamă" la apariţia noului ziar umoristic condus de Ranetti. Şarjă amicală adresată lui ILC; relevând meritele „Moftului român", directorul se consideră un discipol al maestrului prozei româneşti : „D. Caragiale, un adevărat Rokfeler [sic] al inteligenţei române, oferă publicului două sardanapalice ospeţe spirituale pe săptămână. Daţi buzna flămânzilor şi însetaţilor şi nu vă temeţi că proviziile «Moftului român» or să se sfârşească. Dar, când vă veţi îndestula, poftiţi rogu-vă puţin să luaţi un păhărel şi la umila prăvălioară a «Zeflemelei». Să ciocnim în sănătatea d-lui Caragiale, binevoitorul meu protector."

3610. Proletar subţire, *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5028, 30 iul.1903, p.2 (supl.„Litere şi arte").
Corespondentul dă un răspuns amplu, descriind cronologic, preferinţele evoluând cu vârsta. A ajuns, astfel, să citească multe publicaţii, între care i-a plăcut şi „Moftul român". Pomeneşte şi de teatrul lui I.C. N-are discernământ, înşiră totul la grămadă, fără să se oprească, de fapt, asupra prozei.

3611. Vega, *Revistele umoristice.* În „Vremea", II, nr.410, 10 oct.1904, p.1.
Foileton literar. Între revistele umoristice de cea mai bună calitate „Moftul român" al lui ILC, socotit alături de A.Bacalbaşa şi dr. A. Urechia „singurii literaţi care au înţeles ceva să zică *humorul*". Pe lângă spirit, ei au şi o instrucţie superioară.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3612. Mille, Const., *Literatura şi ziaristica.* În „Adevărul", XIV, nr.4230, 9 mai 1901, p.1.
Consideraţii despre rolul ziaristicii, care nu este doar unul informativ ci şi de a propaga valori literare şi artistice. Sunt literaţi care fac cinste unei gazete. Un articol, fie el nuvelă, fantezie, istorie etc. semnat de Caragiale, de Vlahuţă, de Delavrancea, de Coşbuc, de dr. Urechia, de Gion etc.etc. ar figura foarte bine într-un ziar şi i-ar ridica valoarea lui intelectuală.

3613. ***, *Literatura. Foiletoane.* În „Orizontul", I, nr.5-6, mai-iun.1906,p.19-20.
O notă la culegerea de foiletoane - autor M.Teliman - publicate în diferite ziare bucovinene. Recenzentul laudă umorul lui Teliman, dar nu poate fi de acord cu autorul culegerii în unele exagerări. Referire comparativă la ILC: „Noi nu putem afirma că, în privinţa umorului, Teliman ar putea sta alături de Caragiale".

3614. Geta, *Caragiale despre Delavrancea.* În „Conservatorul Constanţei", I, nr.9, 15 mart.1909, p.1.
Remarcă spiritul obiectiv cu care ILC a judecat într-un articol piesa *Apus de soare* („înţeleapta cumpătare a omului...")

3615. Dragomirescu, Mihail, *„Apus de soare" de Delavrancea. Al doilea articol.* În „Convorbiri critice", III, nr.3, 25 mart.1909, p.212-215.
Referire la ILC, şi anume la critica pe care acesta o face dramei lui Delavrancea, într-un foileton semnat „Ion".

3616. Renert, M.A., *Literatură şi progres (studiu literar).* În „Biblioteca modernă", II, nr.6 (18), 29 mart.1909, p.11-12.
Referitor la colaborarea lui ILC, alături de alţi scriitori, la „Universul" şi „Dimineaţa".

3617. ***, *O informaţie... furtunoasă.* În „Înainte", nr.1, 19 apr.1909, p.5.
Se râde de informaţia dată de „Universul" (nr.102) că nu a avut „locul necesar" pentru articolele lui ILC şi G. Ranetti. „Bine au mai ajuns şi maeştrii noştri Caragiale şi G. Ranetti la «Universul». nu au loc nici măcar în coloanele «Universului» care în acelaşi număr publică *Monstruosul viol din Calea Moşilor, Dramele moştenirii."*

3618. Armand, *Note zilnice. Ironie.* În „Mişcarea", I, nr.88, 17 dec.1909, p.2.
Comentarii rezumative pe marginea scrisorii de răspuns a lui ILC către Vlahuţă pe tema *Politică şi literatură* (din „Universul"), scrisoare străbătută de ironie la adresa idealismului lui Vlahuţă. Se subliniază faptul că ILC s-a înscris, de curând, în partidul lui Take Ionescu.

3619. ***, *Mişcarea literară şi artistică.* În „Mişcarea", II, nr.240, 2 nov.1910, p.2.
Despre portretul pe care i l-a făcut Vlahuţă lui ILC, în „Universul" („de astăzi"), reprodus în numărul de faţă al ziarului. Se vorbeşte despre depăşirea animozităţii

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

existente o vreme între cei doi scriitori prieteni, cu prilejul anecdotei țărănești apărute în „Vatra" și comentată cu ironie de Vlahuță în „Viața". Prietenia a reînviat.

3620. Christian, *Documente literare. „Moftul român" II.* În „Mișcarea", IV, nr.25, 4 febr.1912, p.1–2; partea a III–a în nr.urm, 26, 5 febr.1912, p.2.
Autorul serialului afirmă că revista „Moftul român" este atât de interesantă, încât spicuirea ei în continuare este necesară. Subtitluri: *Jocurile de cuvinte, Rime bifurcate și rime filologice, „Moftul" și presa română, Caragiale despre Coșbuc, „Moftul" și „Balade și idile".* În partea a treia subtitlurile sunt următoarele: *Între Sadoveanu și Caragiale* (Sadoveanu este arătat ca mare admirator al dramaturgului), *Sadoveanu și foiletoanele lui Caragiale; Cum se citea „Moftul român", O logică celebră.*

3621. ***, *Un învățător.* În „Seara", III, nr.865, 13 iun.1912, p.1.
Editorial panegiric. ILC este considerat „învățătorul tuturor gazetarilor", cărora le–a lăsat spre cultivare „dragostea de frumos, dragostea de neam".

7. P U B L I C I S T I C Ă (ARTICOLE POLITICE, VARIA)

3622. ***, *Lucruri pocite și mucalite.* În „Paraponisiții", I, nr.13, 22 sept.1874, p.4.
Atacuri la adresa redactorilor de la „Ghimpele", între care ILC, care a semnat în perioada respectivă cu pseudonimele „Car..." și „Palicar": „Car... palid de prea multă înțelepciune și sobrietate, prea priceput, prea deștept, cam îndrăzneț, cam anost și cam... apoi e palicar..."

3623. ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", I, nr.89, 31 aug.1877, p.2.
Articol. „Sunt patru zile de când apăru un nou ziar cotidian, ce poartă frumosul nume «Națiunea română» [condus de ILC și Fr. Damé]. Ziarul se declară „organ liberal, independinte de partidele existente și având de deviză «Dinastie și Constituțiune – Progres și Libertate». Se citează cum noul organ își motivează apariția: „Ni s–a părut că lipsește Bucureștilor un adevărat ziar de informații, accesibil pentru toate pungile, care să poată interesa toate clasele societății. Pentru a împlini acest gol am fundat «Națiunea română», după un plan cu totul nou și oferind cititorilor cea mai mare varietate".

3624. ***, *Mai nou.* În „România liberă", I, nr.90, 1 sept.1877, p.3.
Notiță. La „ora 1 după amiază" se notează: „Știrea dată de «Națiunea română» este grăbită. Veștile vesele dar neexacte fac mult rău. Cu toții dorim o asemenea veste, dar până acum poziținea armatei româno–ruse din fața Plevnei e neschimbată."

3625. ***, *București, 1 septembrie.* În „România liberă", I, nr.91, 2 sept.1877, p.1.
Notiță. „După veselie a venit întristarea. Vestea dată de «Națiunea română», după telegrama unui corespondent al său de la Turnu–Măgurele, cum că Plevna a căzut, din nenorocire nu se confirmă încă. Cu toate acestea publicul n–ar trebui să se alarmeze."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3626. ***, *Scrieri şi fapte.* În „Românul", III, nr.26 (539), 3 şi 4 febr.1886, p.2.
Indicaţie bibliografică despre revista „Bobârnacul", care are „materii frumoase şi variate".

3627. ***, *Alianţe periculoase.* În „Naţiunea", VIII, nr.2044, 1 aug.1899, p.1.
Atac contra lui „Falstaff" [ILC] pentru versalitatea poziţiei sale faţă de G. Vernescu („după dizolvarea opoziţiunii unite aţi fraternizat cu Vernescu, pe care acum–l gunificaţi [de la familiarul Gună, apelativul politicianului respectiv] (ce e drept, sub semnătura lui Falstaff...)".

3628. ***, *O descoperire.* În „Naţiunea", VIII, nr.2046, 3 aug.1889, p.3 şi nr.2047, 4 aug., p.2 („Ultime informaţiuni").
Pamflet anticaragelian, à propos de pseudonimele sale la „Constituţionalul": „Nastratin" şi „Falstaff". Pedanterii livreşti şi invective la adresa scriitorului privind lipsa sa de şcoală şi de cultură. Este amintită colaborarea la „Voinţa naţională" sub pseudonimul „Juvenal". Referinţe la Taine, Shakespeare, Larousse, Cilibi Moise, Rabelais („Panurj" [sic]).

3629. Feciorul Popei, *„Constituţionalul".* În „Naţionalul", I, nr.122, 4 aug.1889, p.2.
Este pomenit „Cronicarul Falstaff" [ILC] de la „Constituţionalul".

3630. ***, *Barometrul junimiştilor.* În „Naţiunea", VIII, nr.2083, 25–26 sept.1889, p.2 („Informaţiuni").
Polemică cu „Falstaff" [ILC] de la „Constituţionalul". Se referă la un text din 22 sept. din „Naţiunea", comentat ironic de ILC. Respinge analiza de text făcută de acesta. Concluzia: „Falstafi şi oameni cinstiţi e cu neputinţă".

3631. ***, *Sentimentele d–lui Panu.* În „Naţionalul", VII, nr.224, 10 nov.1896, p.1.
Este deplâns ILC care,din „Caragiale, autorul *Năpastei* ... a rămas un simplui Ion de la «Epoca»", ziarul „liberalilor naţionali".

3632. Coco, *Critica literară.* În „Dreptatea", II, nr.281, 14 ian.1897, p.2.
Este pomenit ILC într-o judecată critică categorică contra unui ziarist demolator şi criticist gratuit: „Felul ăsta de critică artistică e admirabil, cu condiţia însă ca să–l facă, de pildă, Carageali".

3633. Nică, *Conferinţe, tablouri, literatură.* În „Românul", XLI, nr.604, 24 ian./5 febr. 1897, p.1–2.
Atac contra lui ILC, colaborator la „Epoca" „cu articole acre". Se pronunţă contra articolelor în care scriitorul criticase Ateneul.

3634. ***, *Campanie murdară.* În „Liberalul", I, nr.87, 22 mart.1897, p.1.
Editorial. Atac contra ziarului „Epoca" şi a „măscăriciului" ei, ILC, care întreţinea o „campanie de cârciumă, campanie de Caragiale".

3635. ***, *Unor netrădători.* În „Liberalul", I, nr.229, 19 sept.1897, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Se comentează araticolul lui ILC din „Epoca", în care scriitorul deplângea „umilirea țării față de unguri".

3636. Fantezist, *Ziua înfrățirei.* În „Cronica", I, nr.43, 20 iun.1901, p.1.
Editorial. Se apreciază că revista „Moftul român" a intenționat o „înfrățire" între două fracțiuni conservatoare, reprezentate de Take Ionescu și Nicu Filipescu, cu ocazia dezvelirii la Ploiești a statuiei lui Al. Lahovary. Se pare că medierea lui ILC a eșuat.

3637. Crudu, Tiberiu V., *Pescuitori în apă tulbure.* În „Neamul românesc", II, nr.5, 20 mai 1907, p.68–70.
Articol politic pe tema răscoalelor țărănești. Apreciere a poziției lui ILC și a altor scriitori „cari au îndrăznit să prindă durerea sărmanului român și s–o buciume peste hotare".

3638. ***, *Un patriot român.* În „Acțiunea conservatoare", II, nr.410, 5 oct.1907, p.1.
Editorial despre articolul *Cauzele răscoalelor țărănești* [de ILC], apărut în„Convorbiri", sub pseudonimul „Un patriot român". Regretă că nu se dezvăluie numele autorului care vede țara ca „o patagonie europeană". Îl învinovățește pe „patriot" că a comis, astfel, un act nepatriotic.

3639. ***, *Caton, qui es–tu?* În „La Roumanie", X, no.2591, 9/22 oct.1907, p.1.
Editorial. Pe aceeași pagină cu traducerea articolului despre 1907, un atac contra „anonimului" autor, pe care îl credea un „roumain–transylvain". Îl condamnă pentru că se făcuse „l'accusateur de son pays". Critică, de asemenea, revista „Convorbiri", care decretase scrierea drept „capodoperă istorică" demnă de Tacit. Dar, autorul este „un démolisseur, un nihiliste"; îi cere să aibă demnitate și să se dezvăluie: „Nous voulons voir un visage et non un masque. Caton, qui es–tu?"

3640. Gr., *Caragiale despre 1907. Pentru adevăr și dreptate.* În „Adevărul", XIX, nr.6541, 9 nov.1907, p.1.
Amplu articol comentând pamfletul *1907, din primăvară până–n toamnă.* Autorul folosește tonul ironic la adresa guvernanților. Arată și faptul că primul capitol din pamflet a apărut, cu oarecari prescurtări, în ziarul vienez „Die Zeit".

3641. ***, *Cuvântul lui Caragiale.* În „Votul universal", II, nr.58, 11 nov.1907, p.1.
Articol critic despre broșura *1907...* Rezerve asupra fondului; elogiază intervenția scriitorului în viața politică.

3642. Mille, Const., *Letopiseți.* În „Adevărul", XIX, nr.6545, 13 nov.1907, p.1–2.
La ziua *lunii,* din jurnalul săptămânal al lui Mille: „Face senzație în țară și se vinde ca pâinea caldă, o broșură de critică socială a lui Caragiale. E o icoană credincioasă a stării de lucru de azi, nu este nimic nou de altfel, căci critica aceasta noi o facem de atâția ani, dar pe fondul vechi, scriitorul a aruncat mantaua strălucitoare a talentului său și i–a dat forma definitivă". Comentariile sunt ample.

3643. B., *Și la noi.* În „Vremea", I, nr.91, 13 nov.1907, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Editorial. Recenzie a pamfletului lui ILC, *1907...* Ca şi alţi comentatori din presa conservatoare, B. contestă ironic dreptul şi competenţa scriitorilor de a face politică şi de a se pronunţa asupra realităţilor social-economice-politice din ţară. „De obicei ideile poeţilor, chiar şi când fac politică, – nu se discută, ci se gustă. Şi broşurica maestrului Caragiale e picantă."

3644. ***, *Caragiale, I.L.: „1907 din primăvară până-n toamnă".* În „Viitorul", I, nr.9, 13/26 nov.1907, p.1 („Săptămâna bibliografică").
Recenzie a pamfletului. Aparent de acord cu autorul, de fapt se produce o minimalizare a gândirii politice a lui ILC .

3645. G.T. [Gr. Tăuşan], *O mare critică socială: „1907", câteva note de Caragiale.* În „Secolul XX", VIII, nr.2468, 14 nov.1907, p.1.
Prezentare amplă a pamfletului caragialian. Recenzentul este de părere că o combatere negativă trebuie să fie urmată de „o construire pozitivă". Dacă oamenii care fac politica şi democraţia nu sunt la înălţimea misiunii lor, asta nu înseamnă deloc că sistemul democratic, în sine, e falimentar. „După noi, credem că salvarea nu e decât în şcoale, orice ar zice şi crede dl. Caragiale".

3646. M.D. [M. Dragomirescu], *„1907 din primăvară până-n toamnă" de I.L. Caragiale (Bucureşti, Tip.Adevărul, 1907).* În „Convorbiri ", I, nr.22, 15 nov., p.899-901 („Revista critică").
Broşura lui ILC este opusă articolelor lui Iorga din „Neamul românesc" pe aceeaşi temă.

3647. ***, *Cărţi de citit.* În „Zorile", I, nr.2, 15 nov.1907, p.3.
Prezentare sumară a pamfletului lui *1907...* . „Departe de a fi în genul comediilor sale, *1907...* e izvorât din marea indignarae a vremurilor în care trăieşte autorul. Prima ediţie a fost epuizată. Apare a doua ediţie. Preţul popular de 30 bani îngăduie oricui s-o aibă."

3648. *** [Ov. Densusianu], *Caragiale, I.L.: „1907, din primăvară până-n toamnă..."* În „Vieaţa nouă", III, nr.20, 15 nov.1907, p.448 („Din mişcarea intelectuală la noi").
Recenzie negativă. „Broşura respiră un pesimism extrem de vinovat." „Vorbeşte, fireşte, scriitorul, nu omul practic, cunoscătorul situaţiei." Se aşteaptă o nouă lucrare a lui ILC. „Totuşi aşteptările rămân de astă dată înşelate."

3649. N.X., *Un ajutor puternic al votului universal.* În „Votul universal", III, nr.59, 18 nov.1907, p.1-2.
Articol elogios despre broşura *1907...*, cu unele rezerve critice privind concepţia politică a scriitorului.

3650. ***, *Cărţi.* În „Sămănătorul", VI, nr.47, 18 nov.1907 („Cronica. II. Cărţi").
Prezentare elogioasă. „Face senzaţie în Capitală interesanta broşură politică a d-lui I.L. Caragiale, *1907, din primăvară până-n toamnă.* În acea formă literară strălucită, totdeauna caracteristică scriselor sale, maestrul expune cu o limpezime şi o concentrare desăvârşită păcatele reale ale vieţii noastre publice şi sociale şi desfăşoară o serie de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

observaţii şi idei foarte juste din care se poate folosi... Suntem curioşi ce vor spune despre această broşură cu adevărat îndrăzneaţă şi de-o actualitate dureroasă optimiştii, care au proslăvit 40 de ani de-a rândul «libertatea» noastră politică, fără a le păsa de satira genială din «Comediile» aceluiaşi autor."

3651. C.R. [Christian Rakovski], *Jos oligarhia ! (D. I.L. Caragiale şi regimul nostru).* În „România muncitoare", III, seria II, nr.38, 18–25 nov.1907, p.1–2.
Prezintă lucrarea lui ILC de pe poziţiile socialiştilor, care nu împărtăşeau punctul de vedere al autorului referitor la soluţia politică menită să conducă la eradicarea stărilor grave de lucruri din ţară, dar consideră că pamfletul avea o formă „desăvârşită" şi o forţă „de critică şi de înfierare".

3652. ***, *Informaţiuni.* În „Adevărul", XIX, nr.6552, 20 nov.1907, p.3.
Menţionându-se apariţia, în revista „Săptămâna" a unui articol intitulat *Literaţii şi oamenii de ştiinţă în politică,* de G. Panu, se arată că acest articol este inspirat de pamfletul lui ILC, *1907...*, dar îi face o nedreptate autorului, infirmând soluţia cerută de acesta, votul universal.

3653. B. Br. [B. Brănişteanu], *Un succes de librărie.* În „Adevărul", XIX, nr.6554, 22 nov.1907, p.1.
Comentând, pe larg, *1907...*, autorul afirmă că „poate că priceperea cu care publicul a întâmpinat mica scriere a lui Caragiale va fi pentru acesta un îndemn ca să mai publice altele la fel". Relevă faptul că „în mai puţin de două săptămâni a trebuit să se tipărească trei ediţiuni cu un tiragiu total de 10.000 exemplare, şi toate au fost epuizate, aşa că tipărirea unei a patra ediţii s-a impus !"

3654. ***, *D. Caragiale în apele antisemite.* În „Egalitatea", XVIII, nr.45, 23 nov.1907, p.358 („Cronica săptămânei").
O curioasă şi nemaiîntâlnită (în această revistă, editată de cultul mozaic) răstălmăcire a ideilor şi afirmaţiilor lui ILC , sprijite de citate din *1907...* referitoare la ţăranii români şi arendaşii evrei. Se mai spune că ar trebui alăturate şi cele două versiuni ale *Făcliei de Paşte,* „cu un caracter aproape antisemit".

3655. Nea Ghiţă, *Notiţe.* În „Votul universal", II, nr.63, 16 dec.1907, p.1.
Reacţie ironică la afirmaţia lui Ov. Densusianu din „Vieaţa nouă", că nu a fost emoţionat de broşura *1907...*, invocând amestecul politicii în artă.

3656. N., *I.L. Caragiale, „1907 din primăvară până-n toamnă".* În „Convorbiri literare", XLI, nr.12, dec.1907, p.1252 („Cronica literară şi ştiinţifică").
„Literaţii au judecat şi ei *1907...* " „Ca document al timpului e interesantă şi concluzia d-lui Caragiale: «Destul cu absurdul anahronism, ibrida constituţiune arhontologică, pe care ar trebui să o punem la... arhivă, făr-a mai aştepta momentul când s-o vedem arsă cu alai şi pompă...»".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3657. I.G. [G. Ibrăileanu], *George Ranetti, „Fabule".* În „Viaţa românească", III, nr.1, ian.1908, p.140–143 („Recenzii").
Remarcă interesul lui G. Ranetti, ca şi al lui Vlahuţă sau ILC pentru fabulă ca formă alegorică de referire la problemele actualităţii. Dar, scriind *1907...*, ILC se implică direct, coboară din „turnul de fildeş".

3658. Fagure, Emil D., *Anul roşu.* În „Adevărul", XX, nr.6591, 1 ian.1908, p.1.
Articol de fond, subintitulat: *Un trăsnet din cer senin. Prin câte am trecut.* Bilanţ politic al anului 1907, cu insistenţă pe răscoală. În toamnă, „redeschiderea perioadei politice, perioadei reformelor, e inaugurată de broşura *1907* a lui Caragiale; mica, dar strălucita lui contribuţie la marea chestiune ţărănească".

3659. Pac, *1908*. În „Adevărul", XX, nr.6592, 3 ian.1908, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă – urări satirice unor personalităţi. Lui ILC i se urează tiraj pe 1908, cât a avut şi *1907* (referire la succesul de librărie al pamfletului).

3660. ***, *Un omagiu.* În „Opinia", V, nr.350, 30 ian.1908, p.1.
Recenzie a articolului *Take Ionescu*, de ILC. Se specifică faptul că articolul a apărut „acum un deceniu" la Bucureşti, într–un ziar francez, iar autorul l–a tradus acum şi l–a înmânat spre publicare celor două ziare conservator–democrate, „Opinia" şi „Ordinea". Se fac aprecieri şi apropieri între Take Ionescu („sinteza geniului politic") şi ILC („apogeul nostru literar").

3661. Ghika–Budeşti, Eugen, *Caragiale – Take Ionescu.* În „Epoca", XIV, nr.27, 3 febr.1908, p.1.
Comentarii pe marginea araticolului *Take Ionescu,* publicat în „Opinia" (Iaşi) din 30 ianuarie.

3662. Maiorescu, T., *Recrutarea aderenţilor.* În „Epoca", XIV, nr.35, 13 febr.1908, p.2.
Reproduce articolul apărut în „Conservatorul de seară". Despre *Take Ionescu*, articolul „ditirambic" al lui ILC, apărut într–un ziar din Iaşi. Referire şi la broşura *1907. Din primăvară până–n toamnă* : „Aceasta este după cât ne aducem aminte, de vreo zece ani încoace singura manifestare politică a cunoscutului autor. Să fie ea cauza pentru care organele noului partid invocă autoritatea d–lui Caragiale, întru mărirea d–lui Take Ionescu ?"

3663. Spectator [N. Iorga ?], *Reprezentaţia de la Iaşi a trupei Take Ionescu.* În „Neamul românesc", III, nr.30, 9 mart.1908, p.467–469.
Foileton politic anti–takist. În consens cu atacurile anterioare, se vizează în terneni duri, dar urbani, participarea lui ILC la întrunirea conservatorilor–democraţi de la Iaşi, unde scriitorul a ţinut un discurs ce începe cu *Basmul celui ce a dormit 100 de ani.* Autorul foiletonului îi tăgăduieşte paternitatea acestui basm, arătând că întâmplarea povestită de ILC se găseşte în alte surse: „– într–un calendariu vechiu, iscălită, mi se pare, Melidon; – într–o scriere a teologului W. Guettée, tradusă de Mitropolitul Primat;

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

– acum, în urmă, în *Vingtième Siècle* a lui Robida". Minuţiozitatea informaţiilor bibliografice ne face să presupunem că în spatele pseudonimului se ascundea chiar N. Iorga.

3664. Delavrancea, [B.St.], *Discursul d-lui..., pronunţat la întrunirea de la Iaşi în ziua de 7 martie.* În „Epoca", XIV, nr.59, 12 mart.1908, p.1–2.
Referire la ILC.

3665. Bujor, P., *Pictorul Octav Băncilă.* În „Opinia", an V, nr.401, 30 mart.1908, p.1.
Cronică artă plastică, despre ciclul *1907.* Apreciază că, în afara tablourilor lui Băncilă, consacrate răscoalelor, şi literaţii (Vlahuţă şi ILC) au dovedit curaj şi simţ civic, scriind despre acelaşi subiect.

3666. *** [N. Iorga], *Cronica literară şi culturală.* În „Neamul românesc", III, nr.50, 27 apr.1908, p.790.
Se vorbeşte despre conferinţa ţinută de scriitor la Piatra Neamţ, fără a se specifica dacă aceasta făcea sau nu parte din turneul politic al lui ILC (ca însoţitor al lui Take Ionescu), sau dacă era vorba despre o conferinţă pe teme culturale.

3667. Dragomirescu, Mihail, *Mişcarea literară în 1908.* În „Calendarul literar şi artistic ", nr.21–24, 1909, p.72, 88, 98–99.
Este lăudată Editura Minerva pentru ediţiile sale de scriitori „mai mult sau mai puţin clasici", printre care şi ILC. Se pronunţă despre ILC ca orator politic la conservatori-democraţi, evidenţiindu-i „verva satirică", „logica strânsă", „imaginaţia umoristică".

3668. Decuseară, Eugen, *Curentul nou.* În „Frăţia românească", număr festiv, 6 sept.1909, p.10–13.
Pornind de la o corespondenţă a lui ILC din „Universul" (nr.927, apr.1909), referitoare la tinerimea română, autorul articolului remarcă scepticismul nemotivat al dramaturgului, deoarece, crede el, dacă tinerii vor porni pe calea „naţionalismului curat", ei se vor afla obligatoriu în fruntea naţiei. „Dar cât de departe este dl. Caragiale de adevărata realitate! Şi aceasta e cu atât mai de mirat, cu cât fruntaşul literat a manifestat atâta spirit de observaţie".

3669. E.D.F.[E.D. Fagure], *Fapte şi observaţii. Atacuri.* În „Adevărul", XXIII, nr.7544, 8 sept.1910, p.1.
Apreciind polemicile de ţinută, autorul respinge atacurile josnice din presă. Evocă publicistica politică, literară sau umoristică în urmă cu 15–20 ani, la care, alături de George Panu, Gherea sau Anton Bacalbaşa, colabora intens ILC. Pe atunci – se spune – în presă nu se dădeau „atacurile imbecilităţii".

3670. Christian, *Din zborul vremii. Arta şi politica.* În „Mişcarea", III, nr.40, 20 febr. 1911, p.1–2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Arătând că arta şi politica au fost obiectul unor interesante discuţii în presă, autorul articolului îl enumeră pe ILC, alături de Gherea, Vlahuţă şi G. Panu, între cei care şi-au exprimat părerile.

3671. ***, *Un mare scriitor al nostru despre împăcarea româno-maghiară. Un articol al d-lui I.L. Caragiale în „Românul" din Arad.* În „Doljul", IV, nr.828, 24 mart.1911, p.1-2.
Cu o prezentare a scriitorului „care cunoaşte din experienţă proprie atât oamenii, cât şi împrejurările din ţinuturile româneşti ale Ungariei, pe unde se abate adeseori, cu frăţească mulţumire a sufletului, - a ţinut să-şi spună şi d-sa cuvântul cu privire la faimosul plan de împăcare româno-maghiară". Se spune că ILC este un judecător „nepărtinitor". Se reproduc lungi pasaje din articol. De ex. citatul „Noi supuşii regatului român..."

3672. ***, *Mişcarea literară şi artistică.* În „Mişcarea", III, nr.97, 5 mai 1911, p.2.
O notiţă referitoare la articolele politice scrise de ILC care scontau împăcarea dizidenţilor de la „Tribuna" cu fraţii din Partidul Naţional Român ,al cărui organ de presă era „Românul": „O scrisoare care nu trebuie «pierdută» din vedere e aceea a lui Caragiale, apărută în «Românul» din Arad. Autorul *Scrisorii pierdute*, care de câtva timp îşi consacră activitatea literară şi politică confratelui de peste munţi, pune în discuţie importanţa ce o au vizitele ce le fac scriitorii noştri fraţilor transilvăneni, deci importanţa şezătorilor literare."

3673. Ştefan, Ioan, *Cauza ţărănească.* În „Luceafărul", I, nr.20, 5 iul.1911, p.2.
Articol politic. Se dau câteva extrase din *1907. Din primăvară până-n toamnă.*

3674. Paul, Const., *Ideile politice ale lui Caragiale.* În „Ordinea", V, nr.1318, 26 iun. 1912, p.1-2.
Articol. ILC „a ridiculizat ideile noi care se introduceau în viaţa noastră publică în a doua jumătate a secolului trecut; dar le-a ridiculizat nu pe ele însele, ci forma comică pe care o luau [...] în spirite neapte încă pentru a le primi" [teoria maioresciană a formelor fără fond]. „În critica pe care o face prin acest pamflet [*1907...*] el se întâlneşte în gândirea tuturor social-democraţilor". Scrierea lui ILC este considerată „concluzia întregii concepţii politice a lui Caragiale".

8. TRADUCERI

3675. Damé, Fr., *Teatrul Naţional.* În „Românul", XXII, 12 apr.1878, p.355.
Informează despre punerea în repetiţie a piesei *Roma învinsă* de Parodi, afirmând că traducerea era făcută „cu mult talent".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3676. ***, *Spectacole. Teatrul cel Mare: „Roma învinsă".* În „Românul", XXII, 21 mai 1878, p.483.
Anunţă că la 21 mai avea loc premiera tragediei *Roma învinsă.* Laudă traducerea: „Versurile traducătorului sunt din cele mai frumoase şi mai puternice încă în expresiuni decât versurile d-lui Parodi". Nu este pomenit însă numele lui ILC.

3677. Stemil [Ştefan C. Mihăilescu], *Roma învinsă.* În „România liberă", II, nr.298, 17 mai 1878, p.2-3 („Foiţa României libere").
Cronică. „Aşa sună numele unei bucăţi de teatru ce, de vreme îndelungată, se pregăteşte în taină de către preoţii artei noastre dramatice şi, în curând, rumegată şi măiestrită, preoţii artei au s-o înfăţişeze în sfârşit obştei." „Necredincios ca Toma, dusu-m-am să mă încredinţez cu ochii dacă nu cumva *Roma învinsă* , de care se făcuse zvon în cercurile cărturarilor, nu cuprindea şi ea cuvenita cătătime de afion, cât se cere ca să se comunice la distanţă mângâierile lui Morfeu." *Roma învinsă,* cu care se va face „o strălucită închidere a stagiunii" este piesa unui tânăr de talent „care a găsit un tâlcuitor român şi mai dibaci". „Piesa română e făcută din nou; e turnată din întregul ei, într-un stil strunjit cu meşteşug de maestru [...] Îl veţi chema la rampă pe acest nou fiu al poeziei române şi veţi şti cui se cuvine preţioasele voastre aplauze".

3678. ***, *Anunţ.* În „România liberă", II, nr.302, 21 mai 1878, p.3.
Anunţă că Teatrul Naţional va reprezenta *Roma învinsă,* dramă în 5 acte. Anunţul se reia în nr.următoare. În nr.304, 24 mai, p.2 se spune că va urma peste puţin timp o cronică dramatică („Ne rezervăm însă dreptul de a publica în curând critica unui om erudit şi de gust.").

A - ***, *Teatrul Naţional.* În „Românul", XXII, 14 sept.1878, p.853.
Prima piesă anunţată pentru viitoarea stagiune era *Roma învinsă.*

3679. Fr.D. [Fr.Damé], *Săptămâna teatrelor. „Roma învinsă".* În „Românul", XXII, 27 mai 1878, p.506-507.
Cronică dramatică. Face rezumatul piesei. Se arată neconcordanţa în montarea şi costumele actorilor. Sunt lăudaţi actorii Eufrosina Popescu, Petre Velescu, Gr. Manolescu, Cristescu, Hagiescu, C.I. Nottara, Dimitriadi, A. Romanescu. „Piesa e bună, fără a fi un cap d-operă; însă nu prea este în curentul ideilor publicului care frecventează teatrul". După atâtea aprecieri, se spera, totuşi, ca în vederea noii stagiuni, piesa să fie „studiată din nou şi coresă în părţile eşite..."

3680. ***, [*Anunţ*]. În „Telegraful de Bucureşti", VIII, nr.1837, 31 mai 1878, p.3.
A cincea reprezentaţie extraordinară cu *Roma învinsă,* în închiderea stagiunii, dată în folosul Bibliotecii gimnaziului Cantemir Vodă. Nu se menţionează numele traducătorului.

3681. Menippu, *Chipuri literare.* În „Telegraful de Bucureşti", VIII, nr.1838, 1 iun.1878, p.3.
Comentând poema *Radu* de „dl. Romanu", autorul articolului respinge vehement „estetica limbii" poemei, ce devine „un mosaic fără preţ". „La un asemenea gen de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

limbă aparţine şi limba *Romei învinse* care, ca şi *Ludovic XI*, n-a avut succes decât în mintea Dlui Dimitriade."

3682. ***, *Teatrul Naţional.* În „Românul", XXII, 14 sept.1878, p.853.
Prima piesă anunţată pentru viitoaraea stagiune era *Roma învinsă.*

3683. D. [Fr. Damé], *Săptămâna teatrelor. „Ruy-Blas".* În „Românul", XXII, 23-24 oct.1878, p.984-985.
Referitor la *Roma învinsă,* „piesă pur literară", fără succes de public însă.

3684. ***, *Teatru.* În „România liberă", II, nr.435, 1 nov.1878, p.3.
Anunţ. „Astă-seară se va reprezenta pe scena română vestita piesă a lui A. Parrodi [sic], *Roma învinsă,* tragedie în 5 acte, cu mare spectacol, trasusă în versuri de d. C $_{+++}$". Se vorbeşte de „perfecta traducţiune".

3685. D. [Fr. Damé], *Scrisoarea unui nemulţumit.* În „Românul", XXII, 12 nov.1878, p.1045 („Revista teatrelor").
Roma învinsă este citată alături de *Ruy-Blas,* ca lucrări „cu frumuseţi rare", care puteau fi văzute la teatru.

3686. Fr.D. [Fr. Damé], *Săptămâna teatrelor.* În „Românul", XXII, 16 nov.1878, p.1056-1057.
Este deplânsă condiţia materială a dramaturgilor şi actorilor. Este dat exemplu ILC, care nu primise decât 600 lei pentru traducerea *Romei învinse.* Referiri la actorii M. Millo şi M. Pascaly.

3687. ***, *Teatru*[l] *Naţional.* În „Binele public", I, nr.1, 29 nov.1878, p.3-4.
Referitor la traducerea piesei *Roma învinsă.*

3688. S., *Teatrul.* În „România liberă", III, nr.489, 10 ian.1879, p.3.
Notiţă. „*Roma învinsă* e aproape o creaţiune prin versificarea ei riguroasă, prin limba ei bărbătească şi plină de colorit".

3689. ***, *Cronică.* În „Tribuna", IV, nr.253, 7 nov.1887, p.1011.
Notiţă din partea redacţiei: „Atragem atenţiunea cititorilor noştri asupra tragediei *Roma învinsă,* traducere de I.L. Caragiale, a cărei publicare o începem de astăzi în «Foiţa Tribunei»".

3690. Dragomirescu, Mihail, *„Făt-frumos cu moţ în frunte" de Caragiale („Convorbiri critice", II, 20, 15 dec.1908).* În „Convorbiri critice", III, nr.2, 25 febr.1909, p.154-155 („Revista critică").

3691. Savel, Vasile, *Autorii români în revistele străine: Delavrancea.* În „Revista democraţiei române", I, nr.36, 14 nov.1910, p.1384-1386.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Scurtă referire la ILC, despre care se spune că a publicat în biblioteca franceză „O mie de nuvele noi".

3692. ***, *În atenţia cetitorilor noştri.* În „Românul", I, nr.96, 3/16 mai 1911, p.7 („Informaţiuni").
Se deconspiră iniţialele (I.L.C.) cu care era semnată povestirea *Cuviosul pedepsit,* traducere de ILC, publicată în foileton în numerele 96, 97, 98 ale „Românului" din Arad.

3693. ***, *Informaţiuni.* În „Românul", I, nr.109, 18/31 mai 1911, p.7.
Se dezvăluie identitatea traducătorului basmului japonez *Fecioara din Lună,* publicată de „maestrul Caragiale" în ziarul arădean, şi semnată cu iniţialele „L.I.C."

3694. ***, *Bietul domn Caragiale.* În „Facla", II, 28 mai 1911, p.379 („Polemici").
Comentarii ironice pe marginea anunţului din „Românul" din Arad, prin care se deconspira identitatea traducătorului unor bucăţi din literatura universală.

3695. ***, *Poe, E., „Povestiri extraordinare".* În „Vieaţa nouă", VIII, nr.3, 16 mart.1912, p.55 („Din mişcarea intelectuală la noi").
Recenzie cu referire la ILC. Se spune că patru nuvele erau „traducerile d-lor Caragiale [„Calendarul literar şi artistic pe anul 1909"] şi P. Păltânea". Traducătorul volumului recenzat era N. Daşcovici.

9. CONSIDERAŢIUNI GENERALE

3696. Roman, N. Ioan, *„Istoria limbei şi literaturei române" de Ioan Nădejde.* În „România liberă", XII, nr.3141, 21 febr./4 mart.1888, p.2–3 („Foiţa României libere").
Critică opinia autorului manualului că Eminescu, Iacob Negruzzi, ILC ar fi reacţionari. Se ridică şi împotriva judecăţii pe care I. Nădejde o formulează la adresa lui Alecsandri. Aprecieri generale.

3697. Scrib [Traian Demetrescu], *Una-alta.* În „România liberă", XII, nr.3289, 27 aug./8 sept.1888, p.2–3 („Foiţa României libere").
Foileton. Aprecieri generale referitoare la ILC.

3698. Alin [N. Burlănescu], *Autori şi critici.* În „Fântâna Blanduziei", I, nr.13, 24–31 dec.1889, p.1.
Revoltat de ecoul ultrafavorabil al *Criticelor* lui Maiorescu, autorul încearcă să minimalizeze acţiunea şi influenţa criticului asupra unor scriitori ca Slavici şi ILC.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3699. Ghibănescu, Gh., *Limba din metoda cl. I primare.* În „Lupta", VII, nr.1136, 31 mai 1890, p.2.
În acest număr sfârşitul unui amplu articol în care vorbeşte despre unitatea limbii în provinciile româneşti. Precizează că limba literară va uni cuvinte populare din diversele provincii, după cum ele vor fi întrebuinţate mai mult de scriitori geniali. „Câţi munteni nu vor fi atraşi de lexicul moldovenesc al lui Eminescu, Alecsandri, Vlahuţă, după cum câţi moldoveni, de lexicul muntenesc al lui Delavrancea sau Caragiale."

3700. Maiorescu, Titu, *Leon C. Negruzzi.* În „Constituţionalul", II, nr.382, 6/18 oct.1890, p.1, 2.
Articol reprodus după „Convorbiri literare". Vorbind despre diversitatea spiritelor ce s-au întâlnit la „Junimea", Maiorescu îl aminteşte şi pe ILC: „înaltul visător Eminescu cu nemilosul observator Caragiale".

A – Maiorescu, Titu, *Societatea literară „Junimea".* În „Curierul român", V, nr.37, 11 oct.1890, p.2 („Foiletonul Curierului român").
Extras.

B – ***, *Convorbiri literare".* În „Lupta", VIII, nr.1365, 15 mart.1891, p.2.
Fragment. Se apreciază că „cea mai mare parte din munca intelectuală a României din ultimii 25 de ani este surprinsă în ele[paginile din „Convorbiri literare"].

3701. ***, *Informaţiuni.* În „Românul", XXXV, 9 apr./28 mai 1891, p.327.
Se desprinde părerea că printre lucrările premiate de Academie ar putea fi şi acelea ale lui ILC şi Gherea.

3702. ***, *Idealuri.* În „Era nouă", nr.132, 12 apr.1892, p.1–2 (cont.în nr.urm.).
Articol-foileton despre rolul pozitiv al Junimii. Este citat ILC alături de Eminescu şi Creangă: „o şcoală nouă poetică".

3702 bis. Sandu, *Teatrul Naţional.* În „Naţionalul", II, nr.90, 29 sept.1891, p.2.
„Singurul om care a pus pe scena românească voinţa şi emoţiunile smulse din câmpul propriei lui observaţii, şi care a dat cele mai remarcabile piese literare literaturii noastre dramatice, a simţit din capul locului atracţia vieţii, şi-a urmărit-o, a spionat-o şi s-a învăţat s-o creieze. Ceea ce a făcut Caragiali e viu şi va rămânea." „Viaţă, viaţă, aduceţi viaţa la teatru!"

3703. ***, *„Adevărul" adevărat.* În „Veacul", I, nr.21, 1 aug.1892,p.3.
Relatare. Se aminteşte despre ILC la modul general. Este invocat pentru a-şi spune părerea în conflictul de presă dintre „Adevărul" şi „Era nouă".

3704. Tist, *Instantanee. I.L. Caragiale.* În „Adevărul", VI, nr.1288, 8 sept.1892, p.1.
O tabletă portret, cu înţepături ironice dar şi elogii: „Cel mai mare autor dramatic ce-l avem şi unul din cei mai buni prozatori din ţara noastră. [...] Se plânge mereu că cârciumarii câştigă mai mult decât literaţii".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3705. Reproducătorul, *„O istorie a literaturii române". Dare de seamă (reprodusă după «Foaia Diecesană», semnată acolo de E. Hodoș).* În „Lumina pentru toți", VIII, nr.5, 1–31 oct.1892, p.151–155.
E. Hodoș comentează *Istoria literaturii române* în limba germană, a dr.W. Rudow. Arată că în *Periodul IV*, care „ocupă aproape jumătate din cartea dlui Rudow", în capitolul *Noua direcție* este enumerat și ILC.

3706. Allegro [I.L. Caragiale?], *Instantanee. I.L. Caragiale.* În „Adevărul", VI, nr.1442, 19 febr.1893, p.1.
Portret–medalion satiric, presupus a fi un autoportret. „Fost sufler, fost autor și director de teatru, a contractat încă din copilărie multe din apucăturile actorilor; e tipul cabotinului literar. Autor a multor opere de mare valoare – pe cari are să le scrie... dar nu ! nu va mai lucra nimic serios într–o țară de mofturi, unde nu se încurajează arta și literatura adevărată etc.etc."

3707. Vlahuță, A., *Onestitatea în artă (conferință rostită la Ateneu în seara zilei de 7 martie 1893).* În „Literatură și știință", 1893, p.31–54.
Referire la ILC atunci când susține că „artiștii sunt cultivatori de idei".

3708. ***, *Explicația gravurei. D.Ion L. Caragialli.* În „Vestea", I, nr.12, 14 mai 1893, p.3.
„Portretul pe care îl dăm azi pe pagina I–a a ziarului nostru este al eminentului și a celui mai spiritual scriitor român din timpul de față. D–sa nu are numai meritul de a fi autorul pieselor *Scrisoarea pierdută, O noapte furtunoasă, Năpastea* [sic] precum și al unor admirabile nuvele colecționate sub titlul *Făclie de Paște* [sic], dar mai întrunește și meritul unui distins și vechi ziarist. În momentul de față este directorul marelui ziar săptămânal «Moftul român»."
A – ***, *Biografia unui om maaare (!?).* În „Albine și viespi", I, nr.3, 1893, p.89. Reproducere după „Vestea".

3709. Roll, *„Moș Teacă" de Anton Bacalbașa.* În „Lupta", X, nr.2017, 3 iun.1893, p.2–3.
Elogii pentru volum. Constată similitudini de temperament între Bacalbașa și ILC: veseli în public, triști în viața intimă. Despre producțiile originale literare. ILC se considera un mare apărător al literaturii române, făcând–o „veselă și înțepătoare".

3710. A. Ste... [A. Steuerman], *Premiile școlare.* În „Lupta", X, nr.2024, 11 iun.1893, p.2.
Colecția Șaraga ar trebui preferată la premiile elevilor, întrucât cuprinde multe titluri de valoare și se va îmbogăți și cu altele, între care și scrierile lui ILC.

3711. Inot [Toni Bacalbașa], *Convorbire cu d. Delavrancea.* În „Adevărul", VI, nr.1643, 20 sept.1893, p.1.
În acest interviu literar, vorbind despre folclor și despre autorii anonimi ai poeziei populare, pe care Delavrancea îi crede a fi „țăranii de odinioară", intervievatul e

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

nemulţumit că ILC nesocoteşte folclorul pentru simplul motiv că nu are răbdare să citească poeziile populare.

3712. Klaps [Toni Bacalbaşa], *Gloria literară. I.L. Caragiale.* În „Adevărul", VI, nr.1664, 11 oct.1893,p.1.
Medalion portret, cu note satirice. „Semne particulare: spune mereu că are să scrie o lucrare mare, care – vai ! – nu se mai arată."

3713. Hasdeu, *Zacherlina.* În „Revista nouă", VI, nr.6, 15 nov.1893, p.239–240.
Satiră împotriva publiciştilor netalentaţi care-şi permit opinii ireverenţioase despre scriitorii autentici, sub masca anonimatului, semnând cu pseudonime şi iniţiale. Datorită anonimilor sunt ridicaţi în slăvi unii scriitori. Hasdeu îl minimalizează pe ILC, considerându-l: „garçon de talent şi numai atâta", şi nu „cel mai mare dramaturg", cum l-au considerat anonimii.

3714. ***, *Două vorbe...* În „Vieaţa", I, nr.1, 28 nov.1893, p.1.
Este deplâns climatul moral lamentabil al epocii, polemicile neprincipiale, tonul ireverenţios al discuţiilor, care vor să explice că „Delavrancea n-are talent pentru «Convorbiri literare» şi Caragiale e un «fachin» pentru «Revista nouă»".

3715. Reporter, *De la Clubul Muncitorilor. Conferinţa prietenului Mille.* În: „Munca", IV, 19 dec.1893, p.IV.
Se rezumă conferinţa ţinută de C. Mille în 11 dec., despre romanul *Dan* de Vlahuţă; multe consideraţii despre sărăcia genului romanesc la noi. Citând succesele literare ale epocii, Mille menţionează comediile lui ILC şi între publicaţii, „Moftul român".

3716. ***, *Titu Maiorescu.* În „Lumea ilustrată", II, nr.17, 1893–1894, p.276–277.
ILC este citat printre oamenii „cu fond, distinşi şi la spirit şi la minte", de care s-a înconjurat Titu Maiorescu.
A – *Idem.* În „Calendarul revistei Lumea ilustrată", 1895, p.45–46.

3717. *** [Al. Vlahuţă?], *Două vorbe.* În „Vieaţa", I, nr.1, 8 nov.1893, p.1.
Editorial- programul revistei. Scopul acesteia este, între altele, să păstreze un echilibru, un stil de urbanitate a polemicii. În general despre ILC, considerat „mare scriitor", dar care este ironizat de „Vieaţa nouă" ca fiind un „fachin"; alte reviste îl consideră „geniu" (dacă e din tabăra lor) sau „un idiot" (dacă părăseşte acea tabără).

3718. Vlahuţă, A., *Zacherlina d-lui Hasdeu.* În „Vieaţa", I, nr.7, 9 ian.1894, p.1, 2.
Se citează din articolul *Zacherlina* (publicat de Hasdeu în „Revista nouă"), unde este blamată supraevaluarea lui Gherea, Vlahuţă şi ILC.

3719. ***, *Cronica literară.* În „Galaţii", XII, nr.3204, 12 ian.1894, p.1–2 („Din Iaşi").
Articol împotria „Revistei noi" (nr.6/1893) a lui Hasdeu, unde ILC este criticat aspru. Pledoarie pentru încurajarea valorilor naţionale.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3720. Lazu, Grigori N., *Literatură şi cinste.* În „Evenimentul", I, nr.276, 12 ian.1894, p.3 („Notiţe literare").
Înfierând „plaga plagiatului" (fără să-i numească, însă, pe plagiatori), G. Lazu se extaziază în faţa unor talente autentice şi originale precum: Alecsandri, Eminescu, Vlahuţă, Delavrancea, ILC, ale căror scrieri „sunt apreciate, gustate, ba unele-traduse de către străini".

3721. Rion [Raicu Ionescu-Rion], *I.L. Caragiale.* În „Evenimentul literar", nr.5, 17 ian.1894, p.2.
Articol-diatribă la adresa lui ILC, „observator fin" care „râdea de multe lucruri din societatea de azi şi nouă ni se părea că nu peste mult timp, va pune şi umărul pentru înlăturarea ei". „În loc de aceasta, s-a apucat «să umble după negoţ», dezamăgindu-i astfel pe toţi admiratorii operei lui.

3722. Hasdeu, *Zacherlina nr.3.* În „Revista nouă", VI, nr.8-9, ian.-febr.1894, p.360.
Referiri ironice la „şcoala lui Gherea", incluzându-l şi pe ILC.

3723. Gherea, *Polemice.* În „Literatură şi ştiinţă", nr.2, p.215-233.
Răspunde lui Petre Missir şi lui Noir (Raicu Ionescu-Rion), care s-au ocupat de primul volum al revistei „Literatură şi ştiinţă" şi în principal de articolul *Mişcarea literară şi ştiinţifică.* „Caragiale e o altă dovadă a artistului care nu încape în cadrul croit de mine. Despre Caragiale voi vorbi în altă parte când voi dovedi că el e unul din cei mai caracteristici reprezentanţi ai artiştilor proletari intelectuali."

3724. A.B. [Anton Bacalbaşa], *Stilul lui Slavici.* În „Adevărul", VII, nr.1781, 14 febr. 1894, p.3.
Într-un articol de ironizare a stilului lui Slavici, cu mostre din „Vatra", autorul îl invocă pe ILC, ca stilist. „În vremea asta trece în faţa mea umbra unuia dintre cei mai talentaţi scriitori pe cari i-a avut vreodată ţara asta: Caragiale mi se arată plâns, dezolat."

3725. Urechiă [Alceu?], *Marele artist „Rigolo".* În „Vieaţa", I, nr.17, 20 mart.1894, p.2-3.
Foileton satiric, polemică cu C. Mille de la „Adevărul". Tangenţial despre ILC, considerat „un nume de rezonanţă al culturii române", cum nu sunt C. Mille şi Toni Bacalbaşa.

3726. Bacalbaşa, Anton, *Artă ?* În „Adevărul", VII, nr.1822, 28 mart.1894, p.1.
Lipsa de unitate a frontului literar. „Arta frumoasă în sine", opusă „artei cu tendinţă", ar fi doar pretext. „Să fim drepţi. În ţara noastră n-am avut decât doi artişti în sensul mare şi larg al cuvântului. Aceştia sunt Eminescu şi Caragiale."

3727. Octav, *Certurile literare.* În „Revista contimporană", I, nr.3, 1 apr.1894, p.2.
Consideră certurile literare o „fază de decadenţă" şi critică faptul că se pot respinge scrierile lui ILC.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3728. Decusară, Gr., *T. Meţ. (Fragment dintr-un roman).* În „Vieaţa", I, nr.20, 10 apr.1894, p.7.
Ironie la adresa lui Anton Bacalbaşa (supranumit Toni Meţ) care, în nenumărate rânduri s-ar fi exprimat astfel: „Da, singurii scriitori de talent în ţara asta sunt : Eu, Eminescu, Caragiale şi cu mine ! Eminescu a murit. Am mai rămas eu şi cu Caragiale. Ei bine, dacă noi ne vom pune-n grevă, care vă mai e arta, infami burgheji ?"

3729. Tristan, *Critici... voi ?* În „Ţara", I, nr.2, 11 apr.1894, p.1.
ILC alături de Eminescu şi Gherea „pot fi trecuţi între scriitorii lumii".

3730. Octav, *Poeţii şi prozatorii noştri.* În „Revista contimporană", I, nr.4, 15 apr. 1894, p.1.
Enumerare de talente cu care „ne putem făli", între care şi ILC.

3731. Tristan, *Artişti-cetăţeni.* În „Ţara", II, nr.3, 17 apr.1894, p.1.
Articol polemic contra lui Gherea. Este invocat şi ILC, absent din referinţele criticului.

3732. ***, *Rezultatul concursului din primul semestru, 1894.* În „Revista contimporană", I, nr.5, 1 mai 1894, p.5-6.
La întrebarea redacţiei: „care din scriitorii noştri de azi e mai de preferat?" – s-au primit 5 răspunsuri, au fost admise trei. Se dau spicuiri din răspunsurile celui ce semnează : Graur. Îl preferă pe ILC, din toate punctele de vedere, cu elogii exprimate clar.

3733. Petraşcu, N., *O altă direcţie în creşterea femeii române.* În „Ateneul român", nr.5, 14 mai 1894, p.356-379.
Critică, în scopul desăvârşirii, în interes social. Conferinţă ţinută la Ateneul Român din Bucureşti, la 3 aprilie 1894. Citând din *Dalila* de Eminescu, N. Petraşcu subliniază exagerarea, continuând: „Nu vom crede mult nici pe Caragiale, nici pe Delavrancea, cari descriu pe femeie cam în acelaşi chip cu Eminescu. Adică negativ."

3733 bis. Bacalbaşa, Anton, *Spirit.* În „Adevărul", VII, nr.1960, 29 aug.1894, p.1.
Articol de fond despre precaritatea literaturii umoristice româneşti, dar bogăţia de „duh" a literaturii populare. Amplă referire elogioasă la ILC, ca unic reprezentant al literaturii umoristice de valoare. „Propriu-zis, om de duh noi n-am avut decât pe Caragiale". Pe de altă parte, harul lui Caragiale nu poate fi imitat de nimeni. Toţi cei ce au încercat au dat greş."

3734. Gherea, Dobrogeanu C., *Traducerile şi limba literară.* În „Lumea nouă", I, nr.32, 5 dec.1894, p.1.
Aprecieri generale asupra lui ILC, „care scrie cea mai frumoasă limbă românească decât oricine din ţara noastră".

3735. ***, *Şcoala d-lui Carp.* În „Era nouă", VI, nr.274, 1 ian.1895 , p.3.
Referire la ILC: „Junimea n-a creiat nici talentul lui Eminescu şi nici originalitatea lui Caragiale sau Creangă".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3736. Zig, *Galeria literară. Nimeni.* În „Adevărul", VIII, nr.2102, 30 ian.1895, p.1.
Polemică cu „Revista nouă" a lui Hasdeu, între altele şi pentru faptul că acesta l-a numit pe ILC „un fel de garçon". Zig declară că pentru el, dintre toţi scriitorii români astăzi în viaţă, cel mai talentat este ILC.

3737. ***, *Răspunsuri la plebiscit.* În „România literară şi ştiinţifică", I, nr.3, 12 mart. 1895, p.8.
În nr.2, p.8 se lansase un „plebiscit", cu trei întrebări din literatură, prima fiind: „Care e cel mai realist dintre scriitorii români contimporani?" În numărul de faţă sunt publicate răspunsurile, ILC întrunind majoritatea voturilor.

3738. Cr, *Limbile literare în „Lumea nouă".* În „Vieaţa", II, nr.12, 30 apr.1895, p.3–4.
Recenzie critică la adresa publicistului V. Radu. Apreciere generală, favorabilă pentru ILC, socotit un prestigios nuvelist, alături de C. Negruzzi, Odobescu, Delavrancea, Slavici, Gane.

3739. Radu, V., *Renaşterea limbei noastre literare.* În „Lumea nouă", I, nr.167, 1 mai 1895, p.1.
Editorial. În general despre ILC – aprecierea contribuţiei sale la dezvoltarea limbii literare româneşti.

3740. Radu, V., *Poporanismul în limba şi literatura noastră.* În „Lumea nouă", I, nr.193, 29 mai 1895, p.1.
Articol de teorie şi istorie literară. ILC „a avut dragoste pentru popor", ca şi Eminescu şi Alecsandri, pentru că toţi au căutat să-i priceapă graiul, psihologia, suferinţele.

3741. Porumbel, *„Convorbiri literare".* În „Evenimentul", III, nr.684, 16 iun.1895, p.2–3.
E deplânsă starea deplorabilă în care a ajuns bătrâna revistă ieşeană, în comparaţie cu gloria ei de altă dată, când publicau aici Eminescu, Alecsandri, Creangă şi unde „Caragiali şi-a afirmat puternicul lui talent, ridiculizând splendid anomaliile societăţii noastre, caraghioasele convenţii sociale, moravurile noastre politice".

3742. Vlahuţă, A., *Literatura noastră.* În „Vieaţa", II, nr.19, 18 iun.1895, p.2–3.
Deplânge faptul că-n suplimentul celui mai bun dicţionar francez, consacrat „mişcării literare din România", nu se vorbeşte nimic despre Eminescu, Creangă, Delavrancea, ILC, Gherea, „atâtea talente puternice şi pline de originalitate, cărora nici cel mai încăpăţânat duşman nu le-ar mai putea tăgădui meritul de a fi dat un nou aspect, o nouă viaţă literaturii noastre".

3743. C.D. [C. Dobrogeanu-Gherea], *Critici volintiri.* În „Lumea nouă ştiinţifică şi literară", I, nr.4, 3 iul.1895, p.3.
Articolul este reprodus şi în „Lumea nouă" din 1911.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3744. Vlahuță, A., *Proecte...* În „Viața", II, nr.29, 12 nov.1895, p.1, 2.
Este avansată ideea necesității unui cotidian al scriitorilor: „Delavrancea, Caragiale, Coșbuc, Stavri, Gh. din Moldova, Murnu și-n jurul lor toți tinerii recruți – pleiada scriitorilor de mâine – să alcătuiască o familie de literați".

3745. D., *Ioan Creangă.* În „Evenimentul", III, nr.839, 24 dec.1895, p.2 („Noutăți literare").
Vorbind despre valoarea de excepție a operei lui Creangă, autorul apreciază că, în afară de el, numai doi autori din literatura noastră se mai citesc „cu atâta plăcere și de atâtea ori în șir: Eminescu și Caragiale".

3746. St., *Mișcarea literară de la noi.* În „Tribuna liberă", I, nr.36, 11 febr.1896, p.3.
Într-o enumerare de scriitori români valoroși – Alecsandri, Kogălniceanu, Grigore Alexandrescu, Creangă, Ispirescu, Negruzzi – și „cei mai tineri": Eminescu, Vlahuță, Delavrancea –, este citat și ILC.

3747. Molière, *Interview cu Ghenadie.* În „Hodoronc-tronc", I, nr.2, 16 iunie 1896, p.1.
Proștii, adică „acei care nu cunosc nici scrierile lui Orășanu, nici pe ale lui Caragiale", vor totdeauna să treacă drept deștepți.

3748. Faust [N. Fleva], *O generație.* În „Dreptatea", I, nr.183, 14 sept.1896, p.1.
Articol scris à propos de moartea lui Matei Millo. De la *Renaștere* (momentul 1848 – Alecsandri), s-au făcut mari progrese: „În poezie chiar, am avut pe nemuritorul Eminescu. Dar în arta dramatică, dacă exceptăm pe Carageale, excepție fericită, mai degrabă am dat înapoi". Autorul era un admirator al lui ILC. Teoria lui era că orice revoluție este precedată și urmată de o eflorescență artistică. La noi a fost urmată de „o reacție literară" care a luat diferite forme: „duioasă, melancolică, blajin-satirică și violentă". E citat și ILC printre autorii „reacției literare".

3749. Rigolo [Anton Bacalbașa], *Săptămâna literară.* În „Moș Teacă", II, nr.81, 29 sept.1896, p.4.
Notiță critică: „În loc de umorul lui Caragiale avem pe Chițibuș [C. Mille]".

3750. Gil, *Avem literatură?* În „Sara", I, nr.2, 2 nov.1896, p.1, 2.
Pledoarie pentru o mai justă valorificare a poeților pașoptiști: „Gherea i-a neglijat. Panu și Caragiale vor să ne reîntoarcă la maiștrii [sic] și fondatori literaturii noastre, la «zilele de aur a scripturilor române»".

3751. Trutki, *Mediul social și Caragiale.* În „Românul", an XL, nr.556, 19 nov./ 1 dec.1896, p.1 („Note").
Atac discret contra lui ILC. El a fost făcut să fie „zeflemist la «Moftul român», să fie autorul pieselor *Năpasta, O scrisoare pierdută, Conu Leonida...*; să creieze tipuri ca Trahanache, Cațavencu etc." Din cauza organizării sociale, ILC a ajuns însă „berar", apoi a decăzut, intrând la conservatori, după ce i s-a refuzat direcția Teatrului Național

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

din Iaşi. „Mediul social a comis şi această ultimă năzdrăvănie pe lângă celelalte numeroase şi anume: *Caragiale om politic!*"

3752. Hassan [H. Sanielevici], *Caragiale şi Vlahuţă. Impresiuni personale.* În „Gazeta Bucovinei", VI, nr.93, 21 nov./3 dec.1896, p.1 („Foiţa Gazetei Bucovinei").
Articol de istorie literară despre prietenia dintre cei doi scriitori cu temperamente diametral opuse, care au influenţat şi operele lor.

3753. A.V., *Dar cu literatura cum mai stăm?* În „Gazeta Bucovinei", VI, nr.101, 22 dec.1896/3 ian.1897, p.1 („Foiţa Gazetei Bucovinei").
Un interviu cu Titu Maiorescu, reprodus după „Voinţa Naţională".

3754. ***, *Poşta redacţiei.* În „Ţesala", I, nr.1, 1897, p.8.
Recomandă pentru lectură „scriitorii buni ai literaturii noastre", între care ILC, alături de Eminescu şi Creangă.

3755. ***, *Premiile „Epocei".* În „Epoca", III, nr.349, 11 ian.1897, p.4.
Contra unui cupon, tăiat din „Epoca", se ofereau la unele librării cărţi cu preţ redus. Alături de I. Heliade-Rădulescu, B.P. Hasdeu, H. Ibsen, Duiliu Zamfirescu, Al. Vlahuţă... şi ILC, cu volumul *Note şi schiţe*, la Librăria C. Sfetea (Sf. Gheorghe). Preţ întreg: 2 lei. Preţ redus: 1 leu. Anunţ repetat în toate numerele până la data de 15 martie 1897.

3756. Dragomirescu, Mihail, *Direcţii literare (studiu de critică generală).* În „Convorbiri literare", XXXI, nr.2, 1 febr.1897, p.105-118.
Îl enumeră pe ILC într-un şir de „talente" (Eminescu, Creangă, Slavici, Delavrancea, Vlahuţă, Coşbuc ş.a.) ieşite din „sânul naţiunii". În aceeaşi enumerare, autorul se întreabă dacă aceşti scriitori nu sunt „profund naţionali": „Originalitatea lor nu e originalitatea noastră şi adâncimea simţirii lor sau frumuseţea ideilor lor nu sunt adâncimea şi frumuseţea gândirii şi inimii poporului nostru? [...] Numai prostia naţională nu poate trece graniţa !"

3757. ***, *Convorbiri literare.* În „Literatură şi artă română", I, nr.5, 25 mart.1897, p.322-350.
Articol negativ la adresa revistei „Convorbiri literare", în care se invocă şi comparaţia lui ILC (din „Epoca") „c-o babă bătrână, fără dinţi, fără vedere, uitată de toţi în fundul unei mahalale".

3758. C., *O lichea.* În „Liberalul", I,nr.105, 13 apr.1897, p.1.
Atac contra lui ILC, „perfectul tip al mahalagiului literar", „un domn care a alcoolizat literatura".

3759. Evolceanu, D., *Ilustraţii literare. Const.I.A. Nottara - „De vânzare", roman de „moravuri sociale".* În „Convorbiri literare", XXXI, nr.3-4, 1 mart. şi 1 apr.1897, p.223-236.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Recenzând romanul menţionat, Evolceanu subliniază, sarcastic, două pretinse direcţii stilistice importante în literatura noastră: *spanachidismul* şi *neculaismul* [numele provine de la Nicolae Petraşcu); „spanachidismul" – ca stil – ar fi fost studiat amănunţit „de către d-nii Caragiale şi Anton Bacalbaşa, cunoscuţii noştri autori de retorică".

3760. ***, *Lista colaboratorilor.* În „Opinia", I, nr.1, 1 mai 1897, p.4.
ILC este menţionat între colaboratorii de prestigiu al noului cotidian ieşean de orientare conservatoare (devenit, după 1908, oficios al partidului conservator-democrat al lui Take Ionescu).

3761. C., *Cetitorii literaturii româneşti.* În „Evenimentul", V, nr.1231, 1 mai 1897, p.1, 2 („Chestiuni literare").
Rechizitoriu la adresa publicului românesc, care nu-şi cunoaşte scriitorii de valoare (între care şi ILC), din următoarele motive: „clasa de sus nu ceteşte absolut româneşte, mărginindu-se esclusiv [sic] la Silvestre, Mendès, Bourget", iar clasa cea mai numeroasă, alcătuită din „marii şi micii comercianţi [...] nu cetesc deloc literatură". „Îi vrea poate să le vorbeşti de teatrul lui Caragiale? Vei primi acelaşi răspuns, iată: «-Mofturi, nene! Nu-l cunosc eu pe Caragiale ? Un moftangiu !"»

3762. Raul, *Studii critice, vol.III.* În „Evenimentul", nr.1264, 13 iun.1897, p.1, 2 („Dări de seamă").
Analizând volumul al treilea din *Studiile critice* ale lui C. Dobrogeanu-Gherea, autorul instistă cu precădere asupra articolului *Artiştii proletari culţi.* Printre scriitorii care ar confirma teoria lui Gherea s-ar număra: Eminescu, Vlahuţă, O. Carp; în schimb, ILC şi Coşbuc ar contrazice-o, cel puţin în aparenţă: „Dar pentru Caragiale excepţia e numai aparentă, căci în realitate el are toate caracterele acestea [specifice artiştilor proletari culţi, n.n.], dar îs mai greu de observat din cauza genurilor literare cu care se ocupă".

3763. Faust, *Opera lui Gherea.* În „Drapelul", I, nr.31, 18 iun.1897, p.1.
Recenzie la volumul al treilea din *Studii critice* de Gherea unde, în calitate de critic literar, acesta s-ar manifesta „magistral" în studiile dedicate lui Eminescu, Vlahuţă, ILC.

3764. Ranetti, G., *Literatura şi d. Haret.* În „Dreptatea", II, nr.469, 20 aug.1897, p.1.
Articol ironic la adresa ministrului Haret, care cheltuia fondurile ministerului cu autori inexistenţi. Este citat ILC printre personalităţile care n-ar mai avea nevoie de „încurajare", întrucât ele aparţin deja „judecăţii posterităţii".

3765. ***, *Poşta redacţiei.* În „Ţesala", I, nr.2, 25 aug.1897, p.8.
I se răspunde lui „Stratibus" din Bârlad: „Cine dracu ţi-a vârât în cap să râzi de Caragiale? Nu ştii că de C a r a g i a l e ori râzi bine, ori îţi caţi de treabă? Aşa ca Bacalbaşa... mersi!"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3766. *** [Léo Bachelin?], *Les éstats d'âme.* În „La Roumanie illustrée", serie 2, nr.23, 21 sept.1897, p.7.
Studiu psihologic despre ortodoxie, catolicism şi protestantism – în relaţiile acestora cu literatura. Interesantă paralelă, în acest context, între Dostoievski şi ILC.

3767. ***, *Mic dicţionar al celebrităţilor trecute şi contemporane. Imitaţie după Vapereau.* În „Piţigoiul patriot", I, nr.7680, 29 nov.1897, p.4.
Notă umoristică agreabilă despre ILC.

3768. Maiorescu, Titu, *În memoria unui bănăţean (Victor Vlad Delamarina).* În „Convorbiri literare", XXXII, nr.2, 15 febr.1898, p.113–119.
În introducere, afirmaţii referitoare la starea de „lâncezeală" a literaturii, o dată cu moartea lui Creangă, Eminescu, Alecsandri. „Caragiale, Delavrancea, I. Negruzzi nu mai scriu decât articole de ziar..."

3769. Lord, *Critica la noi.* În „Adevărul", XI, nr.3094, 22 febr.1898, p.1–2.
„S–a format la noi în ţară o curioasă părere: că literatura românească e lipsită de talente. Cum ! nu se citesc mereu în ziare laude la adresa lui Caragiale, Vlahuţă, Coşbuc, Eminescu etc.?"

3770. ***, *Ştiinţe–Litere–Arte.* În „Opinia", I, nr.248, 3 mart.1898, p.2.
Informaţie culturală referitoare la stadiul lucrărilor pentru *Etymologicum Magnum Romaniae.* Se informează că Al. Filippide [sic] şi colaboratorii săi au cercetat până acum operele mai multor scriitori români, începând de la Dorofteiu [sic] şi continuând cu Ispirescu, Creangă, Negruzzi, Conachi, Alexandri [sic], Eminescu, Serdarul Drăghici şi ILC.

A – ***, *De la Academie.* În „Tribuna", I, nr.73, 14 apr.1899, p.2.
Extras din Raportul Comisiei dicţionarului, alcătuit de I. Kalinderu, T. Mănescu, N. Quintilescu, D. Sturdza, Gr.G. Tocilescu.

3771. Antemireanu, Al., *Zgomote de criză.* În „Epoca", seria II, IV, nr.728, 3apr.1898 p.1–2 şi nr.729, 4 apr.1898, p.1–2.
Bătrânii vorbesc de o „secetă" în literatură. În ultimii zece ani au apărut totuşi câteva titluri, printre care se menţionează şi „nuvelele d–lui Caragiale".

3772. E.D.F. [Emil Fagure], *Mişcarea literară.* În „Adevărul", XI, nr.3137, 8 apr.1898, p.1 („Carnetul meu").
„De la Alecsandri şi Eminescu încoace, mişcarea literară în România aproape nu există. Caragiale, Coşbuc, Vlahuţă, Duiliu Zamfirescu sunt talente incontestabile, dar producţiunile lor sporadice nu determină o mişcare literară." Referiri şi la „Moftul român".

3773. Dragomirescu, Mihail, *D–lui Il. Chendi, asupra volorii literaţilor noştri actuali.* În „Convorbiri literare", XXXII, nr.5, 15 mai 1898, p.469–479.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Se referă la un articol din „Familia" în care Ilarie Chendi discută studiul lui T. Maiorescu despre Victor Vlad Delamarina, studiu pe care-l găseşte prea optimist în legătură cu ardelenii.Discuţie de principiu în legătură cu sensul noţiunii de «mişcare literară». Exemplifică cu mişcări literare care au făcut epocă, între care Societatea literară „Junimea", susţinută, între alţii, de producţia artistică a lui ILC. Crede că acesta „şi-a manifestat toată puterea [creatoare] înainte de 1890 . El face parte din mişcarea literară a «Junimii» şi oricât ar mai scrie Caragiale şi oricât de frumos – Caragiale întotdeauna scrie minunat – cu greu va mai fi la înălţimea *Scrisoarei pierdute* sau *Noptii furtunoase."* „Moftul român" e considerat „scurtă licărire".

3774. ***, *Colecţiile şi bibliotecile populare.* În „Revista publicaţiilor din România", I, nr.2–3, iul.–aug.1898, p.1.
Sunt lăudaţi librarii–editori Fraţii Şaraga, promotorii mişcării de publicare şi difuzare a unei colecţii de cărţi ieftine, accesibile publicului, care „conţine tot ceea ce a produs mai frumos în literatură România modernă". Sunt enumeraţi mai mulţi scriitori editaţi în această colecţie, între care şi ILC.

3775. ***, *I.L. Caragiale.* În „Adevărul", XI, nr.3312, 5 oct.1898, p.1.
Mic medalion bio–bibliografic, însoţit de portret. „Unul dintre fruntaşii literaturii române şi autorul dramatic care a avut mai mult succes." Despre schiţele şi nuvelele sale se afirmă că „sunt bucăţi de o valoare excepţională şi pot face onoare oricărei literaturi".

3776. Sanielevici, S., *Gherea.* În „Adevărul de joi", I, nr.2, 22 oct.1898, p.5–6.
Vorbind despre meritele junimismului, S. Sanielevici subliniază în primul rând pe acela de a fi „inspirat două mari talente literare cele mai mari pe care le–am avut în această a doua jumătate de veac: pe Eminescu şi pe Caragiale".

3777. Stavri, Artur, *De ce nu se scrie proză.* În „Adevărul de joi", I, nr.6, 19 nov.1898, p.2.
„Afară de Costache Negruzzi, demodat astăzi, afară de Creangă, neînţeles de cea mai mare parte a ţării, afară de Delavrancea şi Caragiale, singurul într–adevăr mare prozator al nostru, pe cine voiţi să ia de model tineretul?"

3778. Ant. Al.[Al. Antimireanu], *Pricepere şi Bunăcredinţă.* În „Floare albastră", I, nr.11, 20 dec.1898, p.2 („Polemici").
Autorul protestează împotriva acuzaţiei lui Simon Sanielevici (critic la „Adevărul de Joi"), conform căreia i–ar fi catalogat pe ILC şi pe Vlahuţă drept „nuvelişti brevetaţi de coterie".

3779. Netty, *1898 şi literatura.* În „Dreptatea", IV, nr.942, 4 ian.1899, p.1.
Se remarcă dezinteresul pentru literatură. ILC a fost prezent doar cu „vreo două nuvele publicate în «Gazeta săteanului»". N–a produs nici „o operă de înaltă inspiraţie" în anul care a trecut.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3781. Ruscior-Roşior, Ştefan, *Calomnia calomniosa.* În „Arhiva", X, nr.5-6, mai-iun.1899, p.294-322 (studiul continuă şi în nr.7-8; 9-10; 11-12).
Scriere satirică. Pledoarie pentru satiră şi literatură umoristică citând, în sprijin, pe ILC, alături de mari scriitori universali.

3782. Antemireanu, Al., *«Admiraţia posterităţei».* În „Epoca", seria II, V, nr.163 (1122), 20 iun.1899, p.1-2.
Un articol anonim (*Scrieţi biografii !)* remarca: „ noi nu avem despre Eminescu aproape nimic". „Câteva amintiri scrise de d-nii Caragiale, Vlahuţă, o scurtă biografie a d-lui Pătraşcu, câteva scrisori publicate de librăria Şaraga..." Al. Antemireanu e împotriva publicării unei biografii a poetului.

3783. Petraşcu, N., *Mişcarea literară şi artistică contemporană în România.* În „Literatură şi artă română", III, nr.10, 25 aug.1899, p.624-628.
Printre reprezentanţii de frunte ai mişcării literare din România este menţionat şi ILC, care „s-a arătat ca cel mai fin talent de observator prin comediile sale de spirit şi de tipuri burgheze inimitabile".

3784. Munteanu-Râmnic, D., *Mişcarea literară peste munţi.* În „Tinerimea română", vol.II, 1899, p.203-212.
Infirmă opinia exprimată de M. Dragomirescu în „Convorbiri literare", potrivit căreia de la 1890 „mişcare literară aproape nu există în regat". Îi dă dreptate lui Ilarie Chendi care polemizează cu M. Dragomirescu pe ideea, între altele: „cum susţii că în regat e decadenţă, când acolo scrie un Coşbuc, un Caragiale, Vlahuţă şi D. Zamfirescu?"

3785. Rădulescu-Motru, C., *Idealurile sociale şi arta.* În „Noua revistă română", I, nr.2, 15 ian.1900, vol.I, p.54-61 („Literatură").
Considerând că prin acţiunea liberalilor „arta noastră a fost pusă la adăpostul influenţei idealului politic", iar „artiştii noştri n-au devenit apostolii idealului politic precum au devenit cei ruşi", fiind în schimb „aduşi să ţină rolul unei codiţe a culturii Apusului", recunoaşte valoarea literară a lui Eminescu, Maiorescu, ILC, Vlahuţă, D. Zamfirescu.

3786. U.[Dr. V.A. Urechia], *Răspuns.* În „Moş Teacă", VI, nr.254, 23 ian.1900, p.6.
Referindu-se la deosebirile calitative dintre scriitorii români, autorul afirmă că ILC şi maica Smara nu pot sta laolaltă în acelaşi raft al bibliografiei.

3787. Tip, *Titu Maiorescu.* În „Dreptatea", V, nr.1308, 18 febr.1900, p.1.
Într-un panegiric închinat mentorului junimist, cu ocazia celei de a şaizecea aniversări, autorul afirmă că ILC, alături de Creangă şi Eminescu sunt „glorii naţionale" călăuzite de Maiorescu.

3788. M., *Titu Maiorescu.*. În „Conservatorul", I, nr.20, 20 febr.1900, p.1.
ILC, ca şi Eminescu şi Creangă sau „alte glorii naţionale au fost influenţate de acest distins scriitor care pe lângă viaţa sa literară, are şi o viaţă politică de mare însemnătate".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3789. Rodion [A. Steuerman], *Maria Stuart – Surorile Cârjă.* În „Evenimentul", VIII, seria II, nr.62, 8 apr.1900, p.1.
Amintind de *Notiţele critice* ale lui ILC (în care era comentat ironic „spectacolul" ieşean din prima seară a sărbătorilor de Paşti), Rodion îl atenţionează pe cronicarul dramatic al „Evenimentului" „asupra modului cum s–a tradus titlul piesei *Monsieur chasse* cu *Dl. Vânează.* Diferenţa e radicală şi Caragiale ar putea înregistra o nouă eroare de sintaxă în comptul [sic] societăţei noastre dramatice. Păcat."

3790. Vaschide, N., *La vie intellectuelle roumaine. Letres, Sciences et Arts.* În „L'Indépendance roumaine", XXIV, no.7101, 13/26 avr.1900, p.2.
Extras dintr–un articol apărut în „Nouvelle Revue Internationale". Între alţii, este citat şi ILC, „avec sa psycologie profonde".

3791. Sanielevici, H., *Originalitatea literaturii române.* În „Adevărul", XIII, nr.3880, 17 mai 1900, p.1.
Foileton. Comentarii pe marginea articolului *Simţul artei la români,* de Al. Antemireanu, apărut în nr.6 din „Noua revistă română". Afirmă că, având un caracter popular, literatura din Transilvania se deosebeşte mult de literatura Regatului, de scrierile, de pildă, ale lui Vlahuţă şi mai ales ale lui ILC.

3792. Un cititor, *Răspuns la „Chestionarul privitor la psihologia poporului român".* În „Supliment la Noua revistă română", I, nr.13, 1 iul.1900, vol.II, p.1–3.
La întrebarea „După părerea dv. care operă literară exprimă cel mai bine firea şi aspiraţiunile neamului românesc?", un cititor îl menţionează şi pe ILC, alături de Anton Pann, Negruzzi, Creangă ş.a.

3793. ***, *Răspuns la „Chestionarul privitor la psihologia poporului român".* În „Supliment la Noua revistă română", I, nr.14, 15 iul.1900, vol.II, p.17–24.
Numele lui ILC apare menţionat şi în alte răspunsuri la acest chestionar.

3794. S. [A. Steuerman], *Simpatii literare.* În „Răsăritul", II, nr.15 (69), 29 aug./12 sept.1900, p.1 („Foiletonul Răsăritului").
Încercând să depisteze în literatura română „documente preţioase pentru o eventuală istorie a evreilor din România", redactorul ziarului sionist face o demarcaţie limpede între scriitorii care şi–au exprimat antisemitismul prin opera lor şi alţii, care au prezentat viaţa evreilor în culori adevărate, neumbrite de resentimente xenofobe. ILC ar fi, după Steuerman, reprezentantul de frunte al acestora din urmă, consideraţi de autor chiar filosemiţi.

3795. ***, *Răspunsuri la „Chestionarul privitor la psihologia poporului român".* În „Supliment la Noua revistă română", I, nr.15, 1 aug.1900, vol.II, p.33–40.
Alţi cititori îl consideră pe ILC drept un scriitor reprezentativ pentru ilustrarea firii poporului român.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3796. ***, *„Suprema forță" de Haralamb G. Lecca.* În „Noua revistă română", I, nr.21, 1 nov.1900, vol.II, p.355–359 („Mișcarea literară și științifică").
Cronică dramatică. Piesa lui H.G. Lecca nu reflectă problemele societății românești, influențele străine fiind vizibile. Absența originalității e legată și de neaderarea explicită la un curent literar distinct. În acest sens, autorul e raportat la ILC care „pe vremea când scria, făcea parte dintr-o școală, era expresia unui curent literar. Concepția despre societatea românească o avea comună cu toți membrii Junimii și cu o parte din pătura cultă a țării".

3797. Lahovary, Constantin, [*Răspuns*]. *Enquette sur notre évolution littéraire.* În „L'Indépendance roumaine", XXIV, no.7327, 11/24 déc.1900, p.1.
La ancheta realizată de Em. Cerkez și M. Pașcanu, intervievatul răspunde că nimeni nu a produs „o dramă definitivă" la noi. „Il y a certains essais intéressants, Caragiale par exemple, dans des oeuvres d'un ordre un peu inférieur au grand art, a produit des chefs d'oeuvres qui restéront..."

3798. Petrașcu, Nicolae, [*Răspuns*]. *Enquette sur notre évolution littéraire.* În „L'Indépendance roumaine", XXIV, no.7334, 18/31 déc.1900, p.2.
Crede că ILC , în loc să publice volum după volum, se mulțumește cu opera-i verbală: „Il se contente de causer ses livres entre amis". Critică angajarea dramatugului ca funcționar la Regia monopolurilor statului, funcție care-i va răpi considerabil din timpul acordat producerii operei artistice.

3799. Crainic, Petru, *Socialismul român.* În „Noua revistă română", II, nr.25, 1 ian. 1901, vol.III, p.39–43.
Afirmațiilor lui H. Sanielevici că mișcarea socialistă e demnă de umorul lui ILC, i se răspunde că autorul *Scrisorii pierdute* „a ținut conferințe la clubul muncitorilor, că l-a frecventat mult într-o vreme, când a și încercat formarea unui teatru liber cu elemente muncitoare".

3800. Demetriade, M., [*Răspuns*]. *Enquette sur notre évolution littéraire.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7364, 22 janv./4 févr.1901, p.2.
ILC a „introduit dans notre littérature la vulgarité, la banalité, le côté laid de la vie – c'est a dire le realisme".

3801. Pavelescu, Cincinat, [*Răspuns*]. *Enquette sur notre évolution littéraire.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7371, 29 janv./11 févr.1901, p.3.
Caldă pledoarie pentru ILC. Între altele se afirmă: „Notre public peut avoir une oeuvre dramatique de Caragiale, de Maruntzeano, de Dauș, de Macedonski, et ne trouvera devant le génie du premier et l'imbécilité du second qu'une seule et même expression: «C'est charmant...»"

3802. Rădulescu-Motru, C., [*Răspuns*]. *Enquette sur notre évolution littéraire.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7377, 5/18 févr.1901, p.3.
„Les meilleurs ecrivains actuels, un Caragiale, un Coșbuc..."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3803. Urechia, V.A., [*Răspuns*]. *Enquette sur notre évolution littéraire.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7377, 5/18 févr.1901, p.3.
Citați Eminescu, ILC, Vlahuță.

3804. Cioflec, V., [*Răspuns*]. *Enquette sur notre évolution littéraire.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7384, 13/25 févr.1901, p.3.
După citarea lui Alecsandri, Creangă, Eminescu: „La puissante intelligence d'un Caragiale n'a pas encore brillé de tout son éclat".

3805. Bacalbașa, I.C., [*Răspuns*]. *Enquette sur notre évolution littéraire.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7391, 19 févr./4 mars.1901, p.3.
ILC este citat printre autorii de adevărată limbă literară (Bălcescu, Bolliac, Odobescu, Alecsandri, Eminescu, Delavrancea).

3806. Răutu, N., *Scopul moral în poezia dramatică română.* În „Revista Ateneului din Botoșani", I, nr.2, febr.1901, p.7.
Este vorba de un serial de articole, publicate în numere consecutive. În cel de față, într-o enumerare de autori dramatici români, „poetul Caragiale" este comentat în șirul reprezentanților teatrului românesc nou (Alecsandri, de pildă, este considerat reprezentant al teatrului vechi).

3807. Ciorăneanu, Petre Gh., *Un Caragiale.* În „Caragiale", 23 febr.1901, p.6–7.
Articol.

3808. Movilă, Juares, *Maestrul Caragiale.* În „Caragiale", 23 febr.1901, p.7.
Articol.

3809. Dobrogeanu-Gherea, C., [*Răspuns*]. *Enquette sur notre évolution littéraire.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7405 , 5/18 mars 1901, p.3. Continuă în no.7412, 12/25 mars 1901, p.3.
ILC este enumerat între „marile talente". „Nous n'avons pas eu d'écrivain de génie, mais nous avons eu de rémarquables talents, comme Alecsandri, Alexandrescu, Hasdeu, Eminescu, Coșbuc, Caragiale etc.".

3810. Costandache, Gr., [*Răspuns*]. *Enquette sur notre évolution littéraire.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7438, 9/22 avr.1901, p.2.
„...une sorte d'apathie dans les quelques écrivains notables que nous avons tels que: Vlahuță, Coșbuc, Caragiale, D. Zamfirescu, Nanu, Rosetti."

3811. ***, *„Jurnal de bord". Schițe marine și viitoare de Jean Bart.* În „Noua revistă română", II, nr.33, 1 mai 1901, vol.III, p.378–480 („Mișcarea literară și științifică").
Recenzentul consideră că volumul de note răzlețe, nu îndeajuns de concludent pentru personalitatea autorului, ar putea anticipa un roman social, „de anchete și documente omenești", prin care ar relua „firul acolo unde l-au lăsat scriitorii noștri mai însemnați: Caragiale, Vlahuță, Duiliu Zamfirescu, mai puțin tendințele lor individualiste sau naționale".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3812. ?, *D. I.L. Caragiale şi opera lui.* În „Românul", XXXXV, 6 mai 1901, p.562–563.
Pamflet anticaragialian – i se face biografia într–un mod tendenţios–defăimător. „Opera sa e nulă", piesele: „nişte simple farse". Dar nuvelele? „Ele sunt foarte gentile, însă nici ele nici d. Caragiale nu vor rămânea".

3813. Brănişteanu, B., *Cronica literară.* În „Adevărul", XIV, nr.4244, 24 mai 1901, p.1–2.
Referire la ILC în contextul unei cronici literare în două părţi: prima despre volumul *Patriarhale* de Şt.O. Iosif, şi a doua despre diferenţa dintre proză şi poezie în literatura română. „Numeroşii noştri poetaştri consideră, în aparenţă cel puţin, proza ca un gen literar inferior, parcă un Odobescu, un Bălcescu, un Maiorescu, un Caragiale, sau un Gherea nu sunt mai artişti decât chiar poeţii noştri mai buni." Pledoarie pentru superioritatea prozei ca gen literar.

3814. Zamfirescu, Duiliu, *Romanul şi limba română.* În „Noua revistă română", II, nr.35, 1 iun.1901, vol.III, p.481–490.
Insistând asupra disocierilor dintre limba vie, vorbită şi aceea moartă, care din „nenorocire" trece drept literară, autorul afirmă că peste cincizeci de ani vor fi răspunzători de „calea pe care au îndrumat limba" scriitorii de real talent, printre care: Alecsandri, Eminescu, Odobescu, Creangă, ILC, Vlahuţă, Coşbuc, Iorga, Xenopol ş.a.

3815. Ibrăileanu, G., *Curentul eminescian.* În „Noua revistă română", II, nr.36, 15 iun.1901, vol.III, p.546–556 („Literatura").
„Eminescienii de toate felurile au fost ţăranofili în acest sens şi e caracteristic că un Caragiale nu şi–a bătut joc niciodată de ţărani... Toţi am poetizat ţăranul–refugiu, ca şi natura–refugiu. Şi cred că acestei poetizări i se datoreşte în mare parte socialismul generaţiei trecute."

3816. Dragu, Toma, *Literatura tânără şi critica.* În „Adevărul", XI, nr.4355, 12 sept.1901, p.2.
Articol trimis din Paris. Includerea lui ILC într–o enumerare de mari scriitori români, alături de Eminescu, Creangă, Coşbuc, Delavrancea, Vlahuţă.

3817. Trubadurul, *Scriitori şi public.* În „România ilustrată", I, nr.11–12, oct.–nov. 1901, p.149–150.
ILC apreciat drept unul dintre „scriitorii cei mai populari", alături de Vlahuţă, Coşbuc.

3818. Macedonski, Alexandru, *Evoluţiunea limbei române.* În „Forţa morală", I, nr.1, 28 oct.1901, p.3–5.
Studiu–conferiţă, ţinut la Ateneul român (stagiunea 1900–1901). ILC este menţionat între „cei carii s–au simţit chemaţi să restituie limba română în secolul actual şi să–i să–i redea vigoarea şi flexibilitatea perdută".

3819. S. [M. Sadoveanu], *Ştiri literare şi artistice.* În „Revista modernă", I, nr.38,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

18 nov.1901, p.10.
Despre nr.6 din „Revue Franco-roumaine" (Paris). Referire la ILC în articolul lui Th.Cornel, *Despre literatura românească.*

3820. S. [M. Sadoveanu], *Revista revistelor.* În „Revista modernă", I, nr.39, 25 nov.1901, p.7-8.
Comentând *Viaţa literară a „Patriotului"* (18 nov.1901, nr.178) şi articolul lui Caion, *Literatura română – o dreaptă orientare*, este amintit şi ILC. Caion pretinde că n-avem talente, dar Sadoveanu demonstrează , cu o lungă listă de nume (între care şi ILC), existenţa acestora.

3821. ***, *Ion Luca Caragiale.* În „Almanahul Adevărul", V, 1902, p.26.
Articol scris cu ocazia sărbătoririi jubileului de 25 de ani de activitate literară. Banchetul oferit de prieteni dramaturgului avusese loc la 23 februarie 1901.

3822. Luciliu [Al. Macedonski], *Adevăruri.* În „Forţa morală", II, nr.13, 27 ian.1902 p.4-5.
Pe fondul partizanatului pentru Caion, detractorul lui ILC, poetul profesează – la adăpostul unui pseudonim – un protest trivial şi veninos împotriva elitei culturale româneşti. Eminescu, Maiorescu, Coşbuc şi ILC sunt consideraţi „mediocrităţi şi nulităţi literare".

3823. Savin, L., *Criza literară.* În „Tribuna liberală", II, nr.360, 21 febr.1902, p.1-2.
Autorul polemizează cu Const. Graur. Scriitori ca Eminescu, ILC, Coşbuc şi Vlahuţă au fost cititi şi apreciaţi de public.

3824. Dumbravă, Tudor, *Jubileul meu literar.* În „Rodica", I, nr.4, 10 mart.1902, p.28.
Pamflet mascat contra lui ILC.

3825. „Pagini alese", *Prima vorbă.* În „Pagini alese", I, nr.1, 14 mart.1902, p.3.
Articol redacţional. Pesimism justificat de indiferenţa publicului pentru revistele literare care „mor", lipsite de mijloace financiare. Sunt enumeraţi scriitorii români importanţi, între care ILC, care „au pâlpâit o clipă în sfera umedă şi obscură a opiniei noastre publice".

3826. Antemireanu, Al., *Cum s-ar putea crea o mişcare literară.* În „Pagini alese", II, nr.4, 6 apr.1902, p.3-4.
Despre situaţia precară a literaturii contemporane. „Dintre scriitorii generaţiei cari ne-au precedat şi mai trăiesc încă, singurul care şi-a ţinut cu prisos făgăduiala a fost d. I.L. Caragiale."

3827. Eliade, Pompiliu, *Chronique littéraire. Théâtre National. Reflexions d'ordre pratique.* În „L'Indépendance roumaine", XXVI, no.7792, 25 avr./11 mai 1902, p.1.
„Je connais des personnes qui détestent a priori Zola et Caragiale, à cause des

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

bas milieux qu'ils se sont proposés de nous dépeindre: «Ils ne sont point interessants, ils sont triviaux». On préfère à leurs productions les romans mondains d'un George Ohnet..."

3828. Petrașcu, N., *„Literatura și arta de stat..."* În „Literatură și artă română", VI, 1902, p.420–424.
Ca argument al aserțiunii: „protecția grupărilor literare e mai rea decât protecția statului", N. Petrașcu invocă influența nefastă pe care Junimea a exercitat–o asupra tuturor marilor noștri scriitori, cu excepția lui Alecsandri: „Caragiale a fost înrâurit, și zeflemismul lui e o influență a «Junimii». „Astăzi toți care au însemnat ceva în «Junimea» și–au recăpătat libertatea: Caragiale, Ollănescu, Vlahuță, Slavici."

3829. Dion [Ion Dafin?], *Odineoară și acum. Generația de ieri și de azi. Coșbuc. Școala socialistă. Dl. Gherea și proletariatul intelectual.* În „Viitorul", I, nr.134, 18 aug. 1902, p.1 („Rubrica literară").
Articol de istorie literară – panoramarea literaturii contemporane. Autorul consideră că revista „Convorbiri literare" a dat o întreagă „pleiadă de scriitori care au inaugurat o eră cu totul nouă în literatura română: Creangă, Eminescu, Lambrior, Maiorescu, Caragiale".

3830. Lys, *„Citiți românește".* În „Epoca", VIII, nr.242 (2063), 7 sept.1902, p.1 („Note zilnice").
O enumerare a scriitorilor români „cari pot figura cu demnitate în oricare altă literatură". Printre aceștia se află și ILC, alături de: Bălcescu, Negruzzi, Alecsandri, Odobescu, Bolintineanu, Hasdeu, Eminescu, Delavrancea, Coșbuc ș.a.

3831. Dion [Ion Dafin?], *Literatură și critică.* În „Viitorul", I, nr.178, 10 oct.1902, p.1–2 („Discuțiuni și reflecții").
Articol de istorie literară. Se contestă evoluția mișcării românești contemporane. În rândul scriitorilor „din vechea gardă", care sunt prezenți din ce în ce mai puțin în peisajul literar contemporan sunt amintiți: ILC, Vlahuță, Coșbuc, Delavrancea ș.a.

3832. Dion [Ion Dafin?], *Cetitorii de la țară.* În „Viitorul", I, nr.183, 17 oct.1902, p.1–2 („Discuțiuni și reflecții").
Articol pe teme de sociologie literară. Autorul discerne între categoria „cititorilor de la oraș" și cea a „cititorilor de la sat". „Surtucarii" semidocți de la oraș n–au citit pe marii scriitori români (ILC, Vlahuță, Creangă, Odobescu, Coșbuc, Delavrancea), spre deosebire de cititorii de la sate, care s–au nutrit cu literatura de bună calitate a acestor maeștri.

3833. Dion [Ion Dafin?], *Reclama în literatură.* În „Viitorul", I, nr.186, 20 oct.1902, p.1 („Discuții și păreri personale").
Articol pe teme de sociologie literară. Autorul crede că reclamă se face numai pentru scriitorii mediocri, operele marilor scriitori (Eminescu, Vlahuță, ILC, Coșbuc) având mare succes de librărie și în lipsa acesteia.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

IV

CORESPONDENŢĂ

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A. CORESPONDENŢA ADRESATĂ

LUI I.L. CARAGIALE

6638. Esco, Ştefan, *Courrier des théâtres et Concertes.* În „La Roumanie", I, no.24, 4 sépt.1888, p.12.
Polemică epistolară cu ILC. Ziarul publică scrisoarea actriţei Fea Vermont, referitoare la angajarea ei la Teatrul Naţional Bucureşti.

6639. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „La Liberté roumaine", II, no.242. 1/13 sépt.1888, p.3.
Schimb de scrisori între actriţa Fea Vermont şi ILC. Scandalul de la Teatrul Naţional, soldat cu demiterea actriţei. Se face referire la articolul apărut în „Adevărul". Redacţia se solidarizează cu ILC.

6640. Olteanu, A.G., *Scrisoare deschisă d-lui Luca Caragiale, redactor al ziarului „Epoca"*, În „Fulgerul", I, nr.7, 3 apr.1897, p.3.
Se plânge de tratamentul discriminatoriu aplicat de conservatorii din localitate ziariştilor liberali, cu ocazia conferinţei ţinută de ILC la 1 aprilie.

6641. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3314, 7 oct.1898, p.2.
„Direcţia Teatrului a trimis d-lui I.L. Caragiale, la Piatra, o telegramă prin care îi anunţă succesul piesei sale *O scrisoare pierdută* şi îi trimite aplauzele publicului."

6642. R., *Domnului L. Caragiale.* În „Zimbrul", I, nr.1, 14 febr.1901, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3848. Rădulescu-Motru, C., *O prefață.* În „Tribuna liberală", IV, nr.735, 18 iun. 1903, p.1-2.
Se publică prefața lui Motru la volumul *Încercări critice* de H. Sanielevici. Este citat ILC printre autorii analizați.

3849. Basarab, I.V., [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.4993, 24 iun.1903, p.2 (suplimentul „Litere și artă").
La ancheta despre prozatorul preferat, punându-l în frunte pe Gherea, intervievatul enumeră foarte mulți alți prozatori prețuiți de el, încercând comparații cu scriitori străini: „Delavrancea poate rivaliza cu Poe, I.L. Caragiale cu Molière [...], Ronetti-Roman cu Caragiale..."

3850. Baboianu, N., [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.4993, 24 iun.1903, p.2 (suplimentul „Litere și artă").
Intervievatul numește mai mulți prozatori preferați dar și pe „Caragiale, vastul Caragiale și romancierul Mille sunt perfecți".

3851. Ibrăileanu, [G.], *Bibliotecile populare.* În „Epoca", IX, nr.170, 25 iun.1903, p.1.
Lumea „elegantă" se rușinează să aibă pe masă pastelurile lui Alecsandri, poeziile lui Eminescu, nuvelele lui Delavrancea, teatrul lui ILC.

3852. Un sentimentalist, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Litere și arte", I, nr.23, 2 iul.1903, p.2.
La întrebarea: „Pe care prozator român în viață îl preferați și de ce?", corespondentul răspunde că pe Delavrancea, dând unele argumente; îi mai plac și alții, ca Macedonski, „apoi antagoniștii săi, Vlahuță și Caragiale".

3853. Albert-Galați, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Litere și arte", I, nr.23, 2 iul.1903, p.2.
La întrebarea despre prozatorul preferat, răspunde: „După mine, cel mai ilustru prozator la noi în țară este Caragiale". Răspunsul este mai amplu, cu comentarii literare.

3854. Ponny, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Litere și arte", I, nr.23, 2 iul.1903, p.2.
La întrebarea despre prozatorul preferat răspunde că „celebrul nostru Caragiale" este nu numai „steaua literaturii noastre dramatice", ci și „primul prozator român". Face și alte comentarii.

3855. E.L.N., [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5007, 9 iul.1903 p.2 (suplimentul „Litere și artă").
La ancheta privind prozatorul preferat, coresopondentul îi face un elogiu lui ILC care „stă în fruntea tuturor. Știe să se impuie prin un stil lejer și fermecător și, apărat de scutul originalității desăvârșite care-l caracterizează, zdrobește acuzația nedemnă de plagiator pe care i-o aduc vrăjmașii".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3856. Caramlău, A.G., [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5007, 9 iul.1903, p.2 (suplimentul „Litere și artă").
Un răspuns poetizant, închipuind literatura română ca o câmpie cu „cărăruşe" şi „ogoare". Îi numeşte pe Delavrancea, Bolintineanu, Vlahuţă dar şi : „Încă câţiva paşi şi mândrul Caragiale, ascuns în mijlocul ogorului ocheşte, şi îi vesel şi râde, cât de mănoasă e holda lui".

3857. Calomfir, Radu, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Litere şi artă", I, nr.25, 16 iul.1903, p.2.
Făcând o clasificare a scriitorilor români în: 1. Scriitori poporani; 2.critici ; 3. scriitori filosofici, autorul îl trece pe ILC în grupa: Scriitori moderni.

3858. Dumitrescu, Constant, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Litere şi artă", I, nr.25, 16 iul.1903, p.2.
Exprimându-şi preferinţa pentru Delavrancea ca prozator, încheie subliniind şi atenţia pe care o merită Vlahuţă şi ILC.

3859. Radul, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI , nr.5028, 30 iul.1903, p.2 (suplimentul „Litere şi artă").
Corespondentul preferă trei prozatori: Delavrancea, Vlahuţă şi ILC, despre care spune că ei sunt „tot ce poate fi mai delicios" şi că „ei formează trinitatea acelor trei sori ai prozei noastre".

3860. Sărmanul Klopstock [P.Mihăescu], [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5035, 5 aug.1903, p.2 (suplimentul „Litere şi artă").
Îi preferă pe Delavrancea, Vlahuţă şi ILC, despre care mai spune: „În slovele acestui nume mi se pare adeseori că întrezăresc câte un mărgăritar".

3861. Druga-Galaţi, St., [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5035, 6 aug.1903, p.2 (suplimentul „Litere şi artă").
Corespondentul preferă doi prozatori: ILC şi Haralamb Lecca. Expunând motivele preferinţei sale pentru cel dintâi, care-l „înveseleşte", el aminteşte de Conu' Dumitrache sau de „junele cu educaţiune Rică Venturiano", confundând, astfel, proza cu teatrul. Îi plac însă şi *Momentele*, unde, afirmă el, „Caragiale e adevăratul maestru".

3862. Gheorghiu, St., dulgher, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5035, 6 aug.1903, p.2.
Făcând o confuzie între proză şi dramaturgie, intervievatul afirmă că îl preferă pe ILC „fiindcă a adus pe scenă chipuri din viaţa noastră şi pe care îi întâlneşti zilnic".

3863. Antemireanu, Al., *În aşteptarea unuia.* În „Jurnalul politic, literar, ştiinţific, umoristic", I, nr.1, 10 aug.1903, p.8.
Despre gustul publicului cititor, testat de ziarul „Adevărul" din Bucureşti, într-o anchetă despre preferinţele literare. Se constată o anarhie în gustul publicului. Alături de mari scriitori (Delavrancea, ILC, Duiliu Zamfirescu), sunt preferaţi „un X oarecare", „vreun cine ştie ce ratat schingiuitor de versuri". Una dintre cauze i se pare a fi lipsa

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

unei personalităţi artistice puternice, în afara celor indicate anterior. „Pe Caragiale, Delavrancea, Creangă, nimeni n–a putut să–i ajungă !"

3864. Israel–Galaţi, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5042, 13 aug.1903, p.2 (suplimentul „Litere şi artă").
Corespondentul îi preferă, dintre prozatori, pe: Delavrancea, ILC, Vlahuţă, „pentru stilul lor original şi frumos".

3865. Imparţial, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5049, 20 aug.1903, p.2 (suplimentul „Litere şi artă").
Înşiră foarte mulţi scriitori, clasificând: „primul plan", „al doilea plan" etc. Dintre „vechii prozatori", „pe I–ul plan", îi trece pe: Delavrancea, Hasdeu, Macedonski, Vlahuţă, ILC.

3866. Petroff, Alexandru, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5049, 20 aug.1903, p.2 (suplimentul „Litere şi artă").
După ce–şi exprimă preferinţa pentru Odobescu şi Hasdeu, completează: „Totdeauna găsesc popas recreator în Delavrancea, în Caragiale".

3867. E.L.Vyra, Ploieşti, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5049, 20 aug.1903, p.2 (suplimentul „Litere şi artă").
Corespondenta, de orientare politică socialistă, îl „adoră", între alţii, pe C. Mille, „care în stil nu este mai prejos de maiştrii [sic] frazelor reacţionare" (ILC, D. Zamfirescu şi Delavrancea).

3868. Stelian–Suvenico, Ion G., [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5056, 27 aug.1903,p.2 (suplimentul „Litere şi arte").
Preferă trei prozatori „cu personalitatea bine distinsă şi adânc cimentată în Pantheonul prozei româneşti: bogatul fantezist Delavrancea, êboucheurul romanului românesc Duiliu Zamfirescu şi teribilul umorist şi analist psicho–fiziologic, un Mark Twain mai complicat, Caragiale".

3869. George, T., [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5063, 3 sept. 1903, p.2 (suplimentul „Litere şi arte").
Intervievatul afirmă că îi preferă pe Vlahuţă, Ronetti–Roman, Gherea şi ILC, fără să argumenteze pentru ce.

3870. Mitin, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5070, 10 sept. 1903, p.2 (suplimentul „Litere şi arte").
Un răspuns foarte amplu, teoretizant. În ce–l priveşte, îl preferă pe Creangă, dar îi adaugă pe Vlahuţă, Gherea şi ILC, cu scurte caracterizări.

3871. D.M., Târgu Neamţ, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.5070, 10 sept.1903, p.2 (suplimentul „Litere şi arte").
Enumeră mai multe preferinţe literare (Vlahuţă, Delavrancea, Duiliu Zamfirescu,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Brătescu-Voineşti, Bassarabescu), începând însă cu ILC, „pe care ca putere a talentului îl cred superior tuturor, singurul care poate rivaliza cu marii realişti contemporani, dramaturg puternic, satiric muşcător, psiholog profund, observator dibaci; îi lipseşte talentul descriptiv şi acea tainică forţă sintetică care face artiştii geniali".

3872. Dallocrin, N.O., *Recenzie literară.* În „Steaua Olteniei", III, nr.72, 17 sept.1903, p.4.
Ironic despre prozatorul Aurel Geblescu: „Dl. Geblescu nu este un plagiator ca Caragiale sau Coşbuc. D-sa făureşte perle noi, creerul d-sale clocoteşte, se zbuciumă şi crează".

3873. Karr.D. [D. Karnabatt], *D. Şt.O. Iosif – poet satiric.* În „Observatorul", I, nr.254, 20 sept.1903, p.1.
Foileton literar. În general despre ILC. Satiră la adresa „humoristului" Aurel Geblescu, care se consideră un scriitor original. Într-adevăr, el nu imită „nici în spirit, nici în talent" pe vreunul dintre marii scriitori români, între care este menţionat şi ILC.

3874. Caion, *Viaţa literară. Proza.* În „Românul", an XXXXVII, nr.135, 2 oct.1903, p.221-225.
Contra lui ILC care, consideră autorul, „disprețuieşte literatura română" despre care ar fi spus odată: „Întreaga literatură română e vax şi spanac!"

3875. Petit, Eug., *România literară de astă-zi* [sic]. În „Evenimentul", XI, seria II, nr.215, 30 oct.1903, p.1,2 („Recenzii").
E o cronică la volumul astfel intitulat, semnat de Th. Cornel, scris în franţuzeşte şi publicat la Paris în cadrul „Bibliotecii internaţionale de editură". Autorul enumeră printre nuveliști şi pe ILC (alături de Eminescu, Odobescu, Creangă, Delavrancea, D. Zamfirescu, Brătescu-Voineşti, N. Gané), şi-l desemnează ca important reprezentant al dramaturgiei româneşti.

3876. Iorga, N., *Socoteală definitivă cu d. Pompiliu Eliade.* În „Sămănătorul", II, nr.44, 2 nov.1903, p.703-706.
Al cincilea articol al lui Iorga cu acelaşi titlu. Este în dezacord cu Pompiliu Eliade în ceea ce priveşte valoarea artistică a lui ILC şi atitudinea sa morală: „Dl. Pompiliu Eliade insinuează îndoieli relative la onestitatea marelui scriitor !"

3877. Tofan, G., *Recenzie la „Almanah literar pe anul 1903", editat de Întrunirea Academică Română „Bucovina".* În „Deşteptarea", XI, nr.89, 9 nov.1903, p.3.
Recenzie foarte amplă, publicată în mai multe numere consecutive, autorul referindu-se substanţial la ILC, pe care-l numeşte „excelentul cunoscător al societăţii române şi adânc psiholog".

3878. Antemireanu, Al., *Pagina literară. O dată* [sic] *şi acum.* În „Ecoul Romanului" I, nr.1, 16 nov.1903, p.5.
Referire la ILC într-o enumerare a marilor scriitori români. Vorbeşte despre

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

criza literară când, totuşi, „literatura noastră a avut şi are forţe, dacă nu cu totul neştiute, dar cel puţin desconsiderate de publicul nostru. Oare nu trăiesc încă dintre cei mai vechi: Hasdeu, Maiorescu, Caragiale, Delavrancea, Gherea, Duiliu Zamfirescu?" Consideră „criza literară o stare de tranziţie a literaturii naţionale".

3879. Săteanu, C., *Autor şi actor.* În „Arta", I, nr.5, 1 dec.1903, p.7–9.
Consideraţii favorabile asupra piesei debutantului I. Vasilescu: „*Un manifest studenţesc* e scrisă într–o limbă clar românească şi în vervă şi dialectul caracteristic lui Caragiale".

3880. Steuerman, A., *Un manifest studenţesc.* În „Arta", I, nr.5, 1 dec.1903, p.2–4.
Aprecieri exagerate pe marginea comediei lui I. Vasilescu. Eroul piesei, Gogu, e „frate bun cu palavragiii şi gazetarii din *Noaptea furtunoasă* şi *Scrisoarea pierdută*, dar mult mai superior, ca talent şi inteligenţă o să ajungă mult mai departe decât Coriolan Drăgănescu din *Momentele* lui Caragiale".

3881. Stoenescu, Dem.D., *Răspuns d–lui M.N.* În „Noua revistă olteană", I, nr.2, 1 dec.1903, p.64–66.
Diverse controverse pe marginea unor articole publicate în revistă. Referire la ILC, ca termen de comparaţie.

3882. Dafin, Ion, *Asupra literaturii poporane.* În „Ecoul României", I, nr.4, 1 dec. 1903, p.5.
Referire la ILC într–o enumerare a marilor scriitori români. „A doua jumătate a veacului al XIX–lea a fost o epocă din cele mai rodnice pentru literatura noastră. Această jumătate de veac ne–a dat pe Alecsandri, Bolintineanu, Eminescu, Creangă, Ispirescu etc., din cei mai bătrâni, apoi pe Vlahuţă, Caragiale, Coşbuc şi alţi câţiva de un talent incontestabil."

3883. Orna–Galaţi, *Nu se citeşte la noi?* În „Adevărul", XVII, nr.5187, 10 ian.1904, p.3 (suplimentul „Litere şi arte").
Comentarii de sociologie literară. Afirmă că nu avem, de fapt, „o literatură propriu–zisă". ILC este enumerat alături de Eminescu, Vlahuţă, Coşbuc, Delavrancea, ca scriitori cunoscuţi, dar nefăcând parte din curentul literaturii europene.
A – *Idem.* În „Literatură şi artă", I, nr.49, 10 ian.1904, p.2.

3884. ***, *Dumitrù Rosetti–Max.* În „Adevărul", XVII, 10 ian.1904, p.3 (suplimentul „Litere şi arte").
În portretul cu explicaţii bio–bibliografice se arată, între altele, că D. Rosetti „a creat împreună cu Caragiale literatură modernă la noi în ţară".
A – *Idem.* În „Litere şi artă", I, nr.49, 10 ian.1904, p.1.

3885. Dafin, Ion, *Străinii în literatura română.* În „Ecoul Moldovei", XIII, nr.27, 15 ian.1904, p.3.
ILC este trecut în rândul scriitorilor care reprezintă culmile şi valorile literaturii române.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3886. Iorga, N., *Franţuzomania.* În „Epoca", X, nr.55, 26 febr.1904, p.1–2 („Litere–Arte–Ştiinţe").
„O literatură nouă trăieşte astăzi începând de la Eminescu, urmându–se prin Treimea de la 1890: Caragiale, Delavrancea, Vlahuţă şi ajungând la scriitorii de astăzi, care literatură înfăţişează viaţa noastră adevărată într–un spirit care nu e împrumutat de nicăiri, ci e spiritul descoperit în sfârşit şi aşezat în Scaunul strămoşesc de Domnie al neamului."

A – Iorga, N., *Boerimea franceză din România.* În „Tribuna", VIII, nr.59, 21 mart. 1904, p.4.

3887. N., *Oamenii noştri mari.* În „Paloda literară", I, nr.3, 28 mart.1904, p.1.
Comentariu asupra operei caragialiene care, cu excepţia revistei *100 de ani*, este „interesantă". *Momentele* oferă o stare de „delicii perpetue, ale purei şi seninei arte a lui Caragiale".

3888. Ranetti, George, *Cronici bucureştene.* În „Viaţa românească", II, nr.3, mart. 1904, p.518–522.
Articolul *Mişcarea literară în România,* semnat Nicolas–Alecs. J Lucaci şi apărut în publicaţia franceză „La Revue", prezintă o imagine deformată a valorilor literaturii noastre. Cei mai buni scriitori din România ar fi: Macedonski, Alex. Gherghel, Caton Theodorian, G. Demetriade, George Plastara, Riria, iar cel mai bun critic, afirmat prin lupta „magistrală" contra plagiatorilor – Caion. Ranetti notează ironic: „Curat *magistralmente*, căci junele Caion a fost târât de Caragiale înaintea magistraţilor!"

3889. Botez, O., *Il. Chendi, „Preludii şi cercetări".* În „Arhiva", XV, nr.4, apr.1904, p.185–190.
Deşi arată că Ilarie Chendi are dreptate să considere trecutul istoric drept un important izvor de inspiraţie pentru scriitori, O. Botez consideră prezentul un izvor şi mai bogat pentru proză, subliniind, în acest sens, calea „realismului sănătos şi obiectiv", ilustrat de ILC.

3890. N.I.B. [N. Basilescu], *Întrebuinţarea limbei franceze.* În „Tribuna conservatoare", II, nr.38, 1 apr.1904, p.3.
Articol de apărare a limbii române împotriva importului lingvistic. Este citat ILC pentru „şiretenia spirituală a înţelesurilor" limbii sale, alături de Creangă.

3891. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Monumentul lui Traian Demetrescu.* În „Adevărul", XVII, nr.5268, 4 apr.1904, p.1 („Note").
Între alte consideraţii culturale şi de sociologie literară despre menţinerea admiraţiei publicului pentru scriitori ca : Alecsandri, Eminescu, Delavrancea, T. Demetrescu, Anton Bacalbaşa şi ILC.

3892. E.D.F. [Emil D. Fagure], *„Urmaşii Romei".* În „Adevărul", XVII, nr.5269, 5 apr.1904, p.1 („Note").
Câteva comentarii pe marginea decepţionismului eminescian, căruia i–au

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

urmat „scepticismul şi ironia", ilustrate, între alţii, de Delavrancea (*Paraziţii*), Vlahuţă, cu unele schiţe, Anton Bacalbaşa, Ion Gorun, George Ranetti şi „având la bază pe Caragiale".

3893. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Subiecte româneşti.* În „Adevărul", XVII, nr.5273, 9 apr.1904, p.1 („Note").
ILC este enumerat între alţi mari scriitori – Eminescu, Creangă, Vlahuţă, Delavrancea – care au mlădiat limba noastră în ultimele decenii ale secolului al XIX–lea.

3894. [Panu, George], *Amintiri de la „Junimea" din Iaşi. Partea a II–a.Lupta dintre Iaşi şi Bucureşti.* În „Săptămâna", III, nr.74, 14 mai 1904, p.262–265; cont. în : IV, nr.99, 11 mart.1905, p.655–658.
Referiri la ILC.

3895. Bera, G., *Câteva cuvinte asupra mişcărei noastre literare de azi.* În „Freamătul", I, nr.2, 30 mai 1904, p.19–22; nr.3, 6 iun.,1904, p.35; nr.4, 20 iun.1904.
Pornind de la generaţia paşoptistă, autorul se opreşte o clipă la generaţia „convorbiristă", enumerând marile talente. „Generaţie de scriitori sensibili, subiectivi", între care „aceeaşi ironie amară la adresa anomaliilor sociale o avu Caragiale, în spiritualele lui creaţiuni dramatice". Remarcă scăderea fecundităţii acestor scriitori – Delavrancea, Vlahuţă, Gherea etc. şi, firesc, ILC, care „a dat la lumină un volum de schiţe, *Momente*, cu care pare că–şi încheie cariera literară". Scriitorul este menţionat şi ca strălucit reprezentant al dramaturgiei româneşti.

3896. ***, *Poşta mică.* În „Adevărul", XVII, nr.5378, 24 iul.1904, p.1.
Se răspunde unui corespondent care semnează „Un târgovişteanu", precizându–se: „Creangă şi Caragiale sunt prozatori".

3897. Tofan, George, *„Drumuri şi oraşe din România", de Nicolae Iorga.* În „Junimea literară", I, nr.7 şi 9, iul.şi aug.1904, p.123–125.
Conferinţă ţinută la societatea academică „Junimea" în 1904. „Cel ce a criticat mai tare starea de lucruri existentă în România a fost Ioan Luca Caragiale, cel mai bun dramaturg român; comediile lui de moravuri au toate ca fond anomaliile dintre spoiala de cultură occidentală şi fondul curat oriental, formă de civilizaţie care se întâlneşte în mod tipic în mahalalele oraşelor mari."

3898. ***, *L'Enseignement de la culture intellectuelle.* În „La Roumanie", I, no.2, 18 sépt.1904, p.2–3.
Articol de informaţie culturală. ILC este citat între scriitorii de frunte ai ţării, exemplificându–se cu *O făclie de Paşte* şi *Năpasta.*

3899. Lovinescu, Eugen, *„Literatura română modernă".* În „Epoca", X, nr.268, 30 sept.1904, p.1–2 („Cronica literară").
Cronica unui „manual de literatură" de P.V. Haneş. Referiri şi la ILC. Critică notiţele biografice care „sunt lipsite de fineţe".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3900. Al. [Al.Ciura], *Anonimii.* În „Luceafărul", III, nr.20, 15 oct.1904, p.347.
Articol polemic la adresa autorilor unor articole de fond, pe teme literare. Pledoarie pentru critica obiectivă, indiferent care ar fi importanţa subiectului; oricare ar fi valoarea autorului comentat, comentariul trebuie să-şi păstreze obiectivitatea. „Eminescu, Coşbuc, Caragiale, Slavici, Iorga – mai încape rezonarea criticei lângă aceste nume luminoase?" Căci „literatura noastră,în deosebire de alte neamuri civilizate, prezintă o serie neîntreruptă de începători care încep [...] prin *a promite* , continuă prin a promite iarăşi şi isprăvesc prin a promite pentru cea din urmă oară". Concluzia este de „a ajunge critica noastră ştiinţifică, şi mai ales publicul, la acest înalt punct de observaţie, încât să poată judeca opera *în sine,* fără cea mai mică nuanţă de personalitate".

3901. ***, *Poşta redacţiunii.* În „Răvaşul", II, nr.43, 22 oct.1904, p.179.
În răspunsul dat unui corespondent, se arată că redacţia e dornică să publice literatură bună. Sunt enumerate nume de mari scriitori agreaţi de public, între care şi ILC.

3902. Pătrăşcoiu, dr.I., *Ce citim?* În „Amicul poporului", IV, nr.1, 15 nov.1904, p.29–31.
Sfaturi de lectură pentru săteni. Se recomandă diverse ziare, „independente" şi „patriotice" („Cronica", „Universul", „Albina", „Sămănătorul"), iar ca literatură: Eminescu, Alecsandri, Coşbuc, Vlahuţă, ILC, Iorga, Creangă, Odobescu: „Vor fi de ajuns pentru a pricepe dulceaţa graiului şi limpezimea sufletului românului".
A – *Idem.* În „Cronica", IV, nr.1024, 20 nov.1904, p.1.

3903. Spartacus, *Cărţi şi reviste.* În „Adevărul", XVII, nr.5504, 30 nov.1904, p.1.
O anchetă despre ce se citeşte la noi, cu concluzii pesimiste. Pe locul întâi, cartea franceză, dar mai ales cea erotică, fără valoare. Literatura română se citeşte puţin. „Când ai noştri se decid să cumpere o carte literară românească, nu trec peste celebrităţile stabilite: Eminescu, Coşbuc, Caragiale, Vlahuţă, Delavrancea, Carmen-Sylva."

3904. Scurtu, Ion, *Curentul popular şi generaţia tânără.* În „Făt-frumos", I, nr.17–18, 31 dec.1904–15 ian.1905, p.260–262.
Referire la ILC în cadrul comentariului despre „prefacerea binecuvântată a spiritului literar", când „toate cătuşele influenţelor străine [...] erau sfărâmate" de marii scriitori de dincoace de munţi.

3905. Iorga, N., *Ce trebuie a se ceti? Sfaturi Românilor din Ardeal.* În „Luceafărul", IV, nr.1, 1 ian.1905, p.4.
Despre ILC, nuvelele lui Delavrancea şi poeziile lui Vlahuţă: „Astăzi frumoasele lor scrieri se pot dobândi mai lesne, strânse la un loc în ediţii destul de ieftine."

3906. Puşcariu, Sextil, *Vlahuţă.* În „Luceafărul", IV, nr.2, 15 ian.1905, p.36.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Despre măiestria artistică a lui ILC: „Dacă limba lui Caragiale e cea mai lapidară, cea mai perfectă ca cioplitură, a lui Vlahuţă e cea mai neaoşă şi mai colorată".

3907. Iorga, N., *Ce este România în mişcarea culturii româneşti (III).* În „Sămănătorul", IV, nr.5, 29 ian.1905, p.81–83.
Studiu de istorie literară. Referitor la popularitatea şi popularizarea clasicilor, ILC „a avut mai puţin noroc".

3908. Fagure, Emil.D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XVIII, nr.5569, 9 febr.1905, p.1–2.
Foileton. Cronică la *Şarpele casei,* comedie în patru acte de V. Leonescu. Arătând că acesta aduce pe scenă pătura mijlocie a provinciei, cronicarul face comparaţii cu comediile lui ILC, care „a făcut satira politică a acestei pături,aşa cum se prezenta dânsa acum 20 de ani, când renăşteam la viaţa publică". Deosebirea tematică i se pare a fi aceea că, în timp ce ILC s–a ocupat în special de latura politică „în redarea căreia nimeni n–a atins pe Caragiale", V. Leonescu se ocupă mai ales de viaţa de familie, moralitatea micii burghezii.

3909. Emilgar [Em. Gârleanu], *O nouă revistă.* În „Făt–frumos", I, nr.19. 15 febr. 1905, p.301–306.
Opinii despre revista „Vieaţa nouă" şi polemică cu Ov. Densusianu, care respinge inspiraţia din „traiul ţărănimii noastre". Se arată că era firesc un echilibru între literatura inspirată din viaţa citadină (este dat de exemplu ILC) şi cea inspirată din viaţa rurală.

3910. Lovinescu, Eugen, *Ce literatură ne trebuie.* În „Epoca", XI, nr.55, 26 febr. 1905, p.1 („Cronica literară").
Referire la ILC, ca exponent al culturii autentice.
A – *Idem.* În „Voinţa naţională", XXII, nr.5955, 27 febr./12 mart.1905, p.1.

3911. Iorga, N., *Îndrumarea cea bună şi cuminte.* În „Sămănătorul", IV, nr.12, 20 mart.1905, 177–179.
Studiu de critică literară. Face critica noii generaţii de scriitori („...ridicându–se din noroiul pornografiei"), care nu au preluat nimic din arta înaintaşilor, respectiv „armonicul povestitor şi pătrunzătorul critic social I.L. Caragiale, înfloritul stilist bogat în icoane nouă, Delavrancea, şi poetul atât de intim şi de simplu, Vlahuţă..."

3912. d'Est–Anges, Charles, *Elements intellectuels en Roumanie.* În „Beau Danube Bleu", I, no.1, 2 avr.1905, p.2.
ILC este socotit „un des maîtres de la prose roumaine". Despre *Năpasta* şi asemănarea ei cu opera lui Tolstoi, *Puterea întunericului.*

3913. Rennert, M.A., *Literatura la noi.* În „Ovidiu", V, nr.3, 15 mai 1905, p.34–37.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Un bilanţ al diferitelor etape literare în ţara noastră. Între cei care au contribuit „la ridicarea nivelului cultural şi la îndemnul publicului pentru artră" este enumerat şi ILC.

3914. Dragomirescu, Mihail, *„Manasse" şi naţionalismul. VIII. Tendenţionismul.* În „Epoca", XI, nr.159, 14 iun.1905, p.1–2 („Cronica dramatică").
Referire la ILC.

3915. Pătrăşcoiu, D. dr., *Cărţile pentru premii.* În „Cronica", V, nr.1196, 28 iun. 1905, p.2.
Apreciere generală despre opera lui ILC într–un articol pe teme şcolare şi pedagogice. E împotriva difuzării şi recompensării elevilor cu cărţi de factură îndoielnică, cum ar fi şi *Monologuri* de Ţinc, despre care ILC ar fi avut o părere foarte proastă, pe care şi–a exprimat–o în „Moftul român": „Vrei să–ţi placă Ţinc?/ Ia pilule Pink !"

3916. ***, *Plebisciturile noastre.* În „Dumineca", I, nr.29, 17 iul.1905, p.2–3.
În 20 martie revista a propus „un plebiscit literar", cu răspunsuri la întrebarea „Ce formă literară preferaţi: proza sau versurile?" Răspunsurile considerate a fi cele mai bune s–au publicat număr de număr, în 17 iulie enumerându–se câteva concluzii. Se constată cu bucurie că cititorii nu preferă „romanele de bulevard" pariziene şi că scriitori ca Eminescu, Alecsandri, Delavrancea, Coşbuc, ILC „îşi au altarele lor în ţara pentru care au trăit şi muncit".

3917. Dafin, Ion, *Streinii în literatura română.* În „Vocea Târgului Ocna", III, nr.3, 4 sept.1905, p.1.
Articol virulent împotriva „elementului evreesc". ILC este citat între scriitorii de frunte ai ţării.

3918. Cazea, *Toate piesele originale proaste !* În „Teatrul", I, nr.1, 8 sept.1905, p.3.
Este citat favorabil ILC alături de Alecsandri, Polizu–Micşuneşti, Bengescu–Dabija, Gr. Ventura, ca făcând parte din repertoriul acceptat de Al. Davila la Teatrul Naţional.

3919. ***, *Din culisele Teatrului Naţional.* În „Teatrul", I, nr.2, 22 sept.1905, p.1.
Autorul crede că directorul Teatrului Naţional refuză să introducă în repertoriu piesele unor reprezentanţi de marcă ai dramaturgiei naţionale, între care enumeră pe: „Alecsandri, Ureche [V.A.Urechia], Hajdeu, Bengescu–Dabija, Caragiali, Polizu–Micşuneşti, Ventura, Olănescu–Ascanio..."

3920. Kean, *Dreptul de a exagera.* În „Dumineca", I, nr.44, 30 oct.1905, p.1.
Despre dreptul satirei de a exagera realitatea. Exemplifică cu citate din ILC.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3921. Curentul nou, [*Articol-program*]. În „Curentul nou", I, nr.1, 15 nov.1905, p.1–12.
O definire a sămănătorismului care a apărut spre a înlocui „literatura romantică–decadentă" cu o nouă literatură „morală şi sănătoasă", dar care e considerat un „leac mai rău decât boala însăşi". Elogiind literatura anterioară sămănătorismului, autorul îl enumeră pe ILC în seria marilor scriitori care „pot figura cu cinste în orice literatură din Apus". Îl acuză pe Iorga că încurajează pe sămănătorişti, „literatura aceasta otrăvitoare", punându-i mai presus pe reprezentanţii ei mediocri „decât pe Caragiale".

3922. Lovinescu, E., *Literatura şi critica.* În „Epoca", XI, nr.318, 21 nov.1905, p.1.
„Literatura noastră câştigă câţiva artişti de mare valoare ce ieşiră de la „Convorbiri": Alecsandri, Eminescu şi Caragiale".

3923. Spartacus, *Cărţi şi reviste.* În „Adevărul", XVIII, nr.5861, 28 nov.1905, p.1.
Foileton. Despre revista „Curentul nou", programul ei. Polemică cu „Sămănătorul" şi cu N. Iorga, „ilustrul grafoman". ILC este citat într-o enumerare, alături de Vlahuţă şi Coşbuc, ca fruntaş al literaturii române.

3924. Iorga, N., *Împotriva clevetitorilor. II. Ţărănismul „Sămănătorului".* În „Sămănătorul", IV, nr.50, 11 dec.1905, p.921–924.
Articol de ideologie literară în apărarea sămănătorismului. Se insistă pe datoria scriitorilor de a se inspira din viaţa ţăranilor, „pătura cea mai însemnată a poporului". Cele mai bune opere ale literaturii române au fost inspirate din viaţa ţăranilor: „Caragiale însuşi, în *Năpasta* şi în cele mai dramatice nuvele ale lui [...]"

3925. Stanca, Iosif, *Răspuns la o recenziune a domnului Iorga.* În „Cultura română", III, nr.3, 15 ian.1906, p.144–145.
Autorul este învăţător din Roşia, Transilvania. Polemizează cu Iorga, care făcuse o recenzie defavorabilă cărţii sale, *Curs practic de istoria literaturii române pentru şcoalele poporale.* Încercând să se justifice prin faptul că volumul a fost destinat trebuinţelor şcolii populare, autorul arată că, deşi îl citeşte, între alţii, pe ILC cu multă dragoste, în manualul său a acordat mai multă atenţie lui Slavici.

3926. Ibrăileanu, G., *Poporanismul.* În „Curentul nou", I, nr.3, 20 ian.1906, p.140–159.
Criticându-l pe Iorga, care pretindea că doar ţăranii pot da unei operé literare „culoare, energie, vioiciune, individualitate", autorul exclamă: „Şi iată, cu această teorie, distruşi Balzac şi Caragiale!" Arată că, de altfel, „mai există o literatură despre ţărani, aceea a dlor Caragiale, Vlahuţă, Sadoveanu...", la care „viaţa ţărănească este trecută printr-o mentalitate de om cult de oraş".

3927. Pastia, Mihai, *Domniţa Viorica.* În „Curentul nou", I, nr.3, 20 ian.1906, p.188–196.
Criticându-l pe N. Iorga pentru laudele aduse scriitorului obscur Vasile Pop, autorul

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

regretă faptul că „literaţii de mâna întâia, ca domnii Caragiale, Gherea, Vlahuţă, Delavrancea şi alţi câţiva, de mult nu-şi mai spun cuvântul", în locul lor năvălind „cârpacii". -

3928. Chendi, Il., *O rectificare.* În „Viaţa literară", I, nr.6, 15 febr.1906, p.1.
Compararea unor scriitori minori ai vremii cu înaintaşii. Între marile talente, este amintit şi ILC, despre care se afirmă: „Ce puternică este satira acestuia şi ce vii sunt oamenii lui, cu patimile lor mărunte şi cu dragostea lor de viaţă!"

3929. Lili, *N.N. Beldiceanu, „Chipuri de la Mahala".* În „Junimea literară", III, nr.2, febr.1906, p.43–44 („Dări de seamă").
Paralelă între N.N. Beldiceanu şi ILC, evident, în defavoarea primului: „Cele două elemente puternice care constituiesc – pe lângă limbă – comicul lui Caragiale: *ticurile* personagiilor şi *misteriile* ridicole din ciocnirea cărora iau naştere situaţii comice – lipsesc aproape exclusiv în volumele d-lui Beldiceanu dar chiar şi atunci când le întâlnim ne par forţate, neverosimile".

3930. Philippide, A., *Istoria şi critica literară.* În „Viaţa românească", I, nr.1, mart. 1906, p.38–45.
Autorul pune în discuţie statutul criticului, al istoricului literar în ipoteza ca acesta să fie un „poet de meserie" şi aminteşte în acest sens oferta făcută unor scriitori ca Vlahuţă, Coşbuc, ILC de a prelua catedra de Istoria literaturii române la Universitatea din Iaşi.

3931. Ibrăileanu, G., *De la M. Kogălniceanu la D. Maiorescu („Spiritul critic în cultura românească").* În „Viaţa românească", I, nr.1, mart.1906, p.101–117.
În contextul cultural care a făcut posibilă apariţia unor scriitori ca Eminescu şi ILC, „critica, din jandarm al culturii ca mai înainte, devine analistă, literară".

3932. Spartacus, *Cărţi şi reviste.* În „Adevărul", XVIII, nr.5952, 14 mart.1906, p.1–2.
Într-o recenzie din „Viaţa românească", cronicarul infirmă justeţea atitudinii pe care o are acesta atunci când reclamă în exclusivitate o „literatură ţărănistă" [poporanistă], considerând că ea dă „nota specifică a geniului nostru". Ca exemplu împotrivă este dat Eminescu şi apoi ILC care, „deşi nu ţărănist, este unul din cei mai români dintre scriitorii noştri români".

3933. Dragomirescu, Mihail, *Direcţia noastră literară.* În „Convorbiri literare", LX, nr.3–5, mart.–apr.–mai 1906, număr jubiliar, p.316–325.
Despre rostul revistei „Convorbiri literare" de a izgoni falsitatea sentimentală din poezie. În legătură cu „întronarea în poezie a adevărului simţirii", arată că „sub steagul acestei idei s-au dezvoltat ori s-au perfecţionat scriind la «Convorbiri literare» mai mulţi scriitori şi cel mai artist decât toţi, Caragiale". „Conţinutul lui Caragiale este viaţa inferioară de oraş, fondul comic sau umoristic, în novele chiar grav şi rece, forma elegantă cu toate particularităţile ei de limbă incultă."

A – *Idem.* În „Epoca", XII, nr.126, 19 mai 1906, p.1–2 („Cronica literară").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3934. Dragomirescu, Mihail, *„Junimea" – greşală?* În „Viaţa literară", I, nr.14, 2 apr. 1906, p.2.
Despre conferinţa lui Iorga de la sala Dacia. Autorul combate afirmaţia lui Iorga, potrivit căreia între 1860–1880, literatura română ar fi fost greşit condusă, lăsându-se influenţată prea mult de literaturile străine. Se arată că, dimpotrivă, aceasta a fost perioada de glorie a „Convorbirilor literare" şi a operelor nemuritoare ale unor scriitori ca Eminescu, Creangă, ILC.

3935. Simplex, *Note şi reflexiuni.* În „Secolul XX", VII, nr.2032,7 mai 1906, p.2.
Evocarea rolului „Junimii", după 40 de ani. Despre teoriile maioresciene exemplificate prin operele lui Eminescu şi ILC.

3936. Arjocianu, V., *Ce ne foloseşte şi ce nu ne foloseşte să citim la această etate.* În „Freamătul", I, nr.3, 15 mai 1906, p.3–5.
„De voim să petrecem câteva ore plăcute şi vesele, atunci să citim pe Caragiale, într-ale cărui lucrări putem găsi lucruri vesele şi plăcute şi din cari putem trage învăţături."

3937. P. Nicanor & Co [G. Ibrăileanu], *Istorie „imparţială".* În „Viaţa românească", I, nr.4, mai 1906, p.134–147 („Miscelanea").
Criticul se referă la bilanţul activităţii „Convorbirilor literare" în cei 40 de ani de la apariţie, pe care îl semnează M. Dragomirescu în numărul jubiliar al revistei junimiste. M. Dragomirescu „falsifică" istoria literaturii române din perioada respectivă, în încercarea de a absolutiza rolul „Junimii". Concludentă este şi alăturarea unor nume de valori diferite: Eminescu, Creangă, ILC, pe de o parte, şi N.I. Basilescu, Al. Leonescu etc. pe de alta.

3938. S.I. [Izabela Sadoveanu], *Ion Dragoslav, „La Han la Trei ulcele".* În „Viaţa românească", I, nr.12, dec.1906, p.452 („Recenzii").
Acest scriitor minor este comparat cu Sadoveanu şi ILC.

3939. ***, *Titu Maiorescu.* În „Lumea ilustrată", II, nr.17, 1906, p.276–277.
ILC este menţionat în „pleiada cea mare a lui Titu Maiorescu".

3940. Bratzu, A.N., *Caragiale.* În „Viaţa literară şi artistică", I, nr.4, 8 ian.1907, p.28 („Portrete").
Portret fizic, psihic şi literar al lui ILC. Aprecieri superlative: „Caragiale este fără îndoială cel mai puternic dramaturg şi cel mai fin ironist cu care ne putem făli".

3941. Preaşmă, O., *O istorie literară. „Geschichte der Rumänische Litteratur von G. Alexici. (II).* În „Lupta", I, nr.22, 16 ian.1907, p.5.
Cronică literară. Remarcă că în volum nu a fost analizat „Caragiale nuvelistul". „Păcat! Ce deliciu i-ar fi procurat [autorului] *O făclie de Paşte* sau volumul de *Momente*!"

3942. Gorun, Ion, *Două revelaţiuni: M. Dragomirescu şi P. Cerna.* În „Revista noastră", III, nr.3, 1 febr.1907, p.35–36 („Cronica literară").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Este evocat „plebiscitul" organizat de suplimentul literar al unui ziar [„Adevărul"], publicul fiind invitat să-şi spună părerea despre cei mai mari scriitori români. Între alţii, ILC este socotit de mulţi corespondenţi drept unul din cei mai mari prozatori români, fiincă „e viguros dar rece".

3943. ***, *Literatură şi artă.* În „Lupta", I, nr.27, 14 febr.1907, p.1.
Cronică la volumul *În lumea dreptăţii* de I. Al. Brătescuu-Voineşti. Sunt semnalate unele asemănări cu stilul şi ironia lui ILC.

3944. Râuleţ, Const., *Un studiu asupra lui Ibsen.* În „Acţiunea conservatoare", II, nr.230, 21 febr.1907, p.1-2.
Este citat ILC ca fiind comentat superficial de criticul Il. Chendi („este berar"!).

3945. C., *Festival artistic.* În „Monitorul", II, 25 febr.1907, p.3.
„I. Voitescu a ţinut *O conferinţă pedagogică* despre I.L. Caragiale, cu care ocazie ne-a făcut cunoscut talentul ce posedă". Informaţie datată: „Caracal, 15 febr.1907".

3946. Gh.D. [Gh.Dumbravă], *I.A. Bassarabescu.* În „Viaţa literară şi artistică", I, nr.7, 25 febr.1907, p.52-53 („Portrete").
Scurtă referire la ILC. Artiştii adevăraţi nu se pot supune despotismului intelectual. De aceea, „penele de aur : Caragiale, Vlahuţă, Coşbuc, Brătescu-Voineşti se retrag pe rând..."

3947. Scurtu, Ion, *Literatura ca factor al solidarităţii neamului.* În „Revista politică şi literară", I, nr.8, apr.1907, p.233-240.
Conferinţă rostită la 23 ian.1907, în Sala Ateneului din Giurgiu. Între scriitorii care au condus mişcarea naţională (se începe cu paşoptiştii). referire amplă la „Măestrul Caragiale", „observator critic şi îndrăzneţ", „care atunci când zâmbeşte mai bucuros mustră mai aspru, satirizează mai crud". Referiri la *Năpasta* , ca o oglindire a sufletului ţărănesc.

3948. Maiorescu, Titu, *„În lumea dreptăţii" de I.Al. Brătescu-Voineşti.* În „Convorbiri literare", XL, nr.5, mai 1907, p.465-467.
Raport citit de T. Maiorescu şi aprobat de secţiunea literară a Academiei Române din 2 aprilie 1907. „Caragiale a ridicat la valoarea literară vorbirea tipică a inculţilor şi semiculţilor din oraşe cu ridicolul lor, precum şi expresiile de spaimă şi de cruzime a celor de la sat (*Năpasta, O făclie de Paşte)*".

A - ***, *Notiţe şi informaţiuni.* În „Viaţa literară şi artistică", I, nr.22, 3 iun.1907, p.172 .
Extras din raport.

3949. ***, *„Viaţa literară".* În „Viaţa românească", I, nr.5, iun.1907, p.180-191 („Revista revistelor").
E menţionat articolul *Cărţile bisericeşti,* semnat de G. Coşbuc în „Viaţa literară", unde poetul acuză personajele lui ILC de a fi transformat limba „veche şi înţeleaptă"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

într-una „păsărească".

3950. ***, *Foi răzlețe.* În „Luceafărul", VI, nr.6, iun.1907, p.112.
Recenzie la *În lumea dreptății* de I.Al. Brătescu-Voinești. „Rezultatul ridicol al acestei prefaceri [de la lumea veche, la lumea nouă] ni l-a zugrăvit cu măiestrie neîntrecută Caragiale."

3951. M.D. [Mihail Dragomirescu], *„Vulturii" de I.A. Bassarabescu (un vol.de 278 pag. No.8 ediția „Minerva", 1907).* În „Convorbiri critice", I, nr.14-17, 15 iul.-15 sept. 1907, p.691-693 („Revista critică").
I.A. Bassarabescu este socotit „un emul al clasicului Caragiale".

3952. V. [Victor Anestin], *Seceta literară.* În „Adevărul", XIX-lea, nr.6455, 13 aug.1907, p.2.
Comentarii pe marginea unei crize literare pe plan universal. Predilecție pentru barbarisme, galicisme etc., sub influența puzderiei de traduceri. „Nu mai e nevoie să spun că nu vorbesc de un Caragiale, un Duiliu Zamfirescu, un Haralamb Lecca și încă vreo câțiva cu care orice literatură s-ar putea mândri".

3953. ***, *Farsă și idee.* În „Lupta", I, nr.196, 8 sept.1907, p.1.
Articol politic. ILC este citat în context, pentru satira sa: „s-a ridicat cu toată aspra lui satiră în contra farsorilor și a declamatorilor de fraze stereotipe".

3954. Alfa și Omega, *Ecouri.* În „Românul literar", tom VI, nr.26, 11 nov.1907, p.375.
Notiță defăimătoare la adresa lui ILC, în contextul apariției fabulelor din „Convorbiri", semnate „Un mare anonim".

3955. Nicolau, Emil, *Arta și literatura românească.* În „Teatrul și literatura românească", I, nr.4, 17 dec.1907, p.1.
Apără pe ILC de injuriile unui „ilustru necunoscut".

3956. Dragomirescu, Mihai, *După un an...* În „Convorbiri critice", II, nr.1, 1 ian. 1908, p.2-9.
Articol. Autoritatea „celui mai mare poet, celui mai desăvârșit artist ce am avut vreodată, I.L. Caragiale", comparată cu autoritatea lui Alecsandri la „«Junimea» născândă.

3957. V.G., *Ioan Luca Caragiale.* În „Școala", I, nr.10-11, febr.-mart.1908, p.217-220.
Medalion cu date bio-bibliografice și aprecieri literare: „Comicul lui Caragiale e unic în felul său"; „tipurile sale sunt vii și vor trăi întotdeauna, independent de împrejurările din carii sunt scoase"; „stratul social din care sunt luate comediile lui Caragiale a dispărut, în parte, valoarea lor literară însă a rămas neștirbită" etc. Accent stăruitor pe perenitatea operei caragialiene.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3958. ***, *Un articol al d–lui Titu Maiorescu* [...]. *D. Maiorescu față cu d.Caragiale.* În „Acțiunea", VII, nr.1488, 14 febr.1908, p.1.
Articol contra lui Maiorescu, în legătură cu articolul publicat de acesta în „Conservatorul". I se ia apărarea lui ILC, care făcuse cu talentul său literar mai multe servicii partidului conservator, decât fostul ministru al Instrucțiunii.

3959. Anestin, Victor, *Cărți și reviste.* În „Adevărul", XX, nr.6636, 18 febr.1908, p.1–2.
Menționarea lui ILC într–o enumerare de scriitori de prestigiu: Alecsandri, Odobescu, Eminescu, Creangă, în cadrul unor opinii literare și recenzii.

3960. Ibrăileanu, G., *Spre roman. Însemnările lui Neculai Manea".* În: „Viața românească", III, nr.2, febr.1908, p.262–268.
Considerații despre subiectiv și obiectiv în creația literară, context în care e amintit și ILC : „Nici un scriitor român n–a fost curat obiectiv. Chiar Caragiale, prin faptul că e un *satiric* , nu e un scriitor curat obiectiv, căci un scriitor satiric, după definiție, e prea stăpânit de sentimentul în fața realității, pe care, din cauza acestor sentimente, o deformează până la un punct".

3961. Bacalbașa, Ion C., *Teatrul Național. „Sanda", piesă în 3 acte de A.G. Florescu. Schimbarea directorului.* În „Epoca", XIV, nr.53, 5 mart.1908, p.1–2 („Cronica teatrală").
Pentru Al. Davila „n–a existat decât Alecsandri, Hasdeu și Caragiale".

3962. ***, *Informațiuni.* În „Dreptatea noastră", I, nr.4, 6apr.1908, p.3.
Cu ocazia alegerii lui Duiliu Zamfirescu la Academie, se arăta speranța că se vor găsi locuri și pentru alți merituoși membri, precum Delavrancea, Coșbuc și ILC.

3963. Ranetti, George, *Chestii teatrale. Incidentul Pompliliu Eliad – H. Lecca.* În „Epoca", XIV, nr.120, 27 mai 1908, p.2.
Articol. Atitudine critică față de pretenția lui H. Lecca de a se considera pe aceeași treaptă cu ILC.

3964. Ibrăileanu, G., *Evoluția spiritului critic. Eminescu și socialiștii.* În „Viața românească", III, nr.5, mai 1908, p.250–279.
Studiu. Înainte de a frecventa „Junimea", Eminescu nu accepta ridiculizaarea graiului ardelenesc, metodă atât de frecventă în schițele lui ILC. Numele dramaturgului mai e amintit și în legătură cu atitudinea lui Eminescu față de liberali.

3965. ***, *Scriitori și profesioniști.* În „Opinia", V, nr.462, 18 iun.1908, p.2 („Litere–Științe–Arte").
Note despre studiile critice ale lui Gherea. Se remarcă aprecierile asupra lui ILC, pe care criticul îl consideră un model de „scriitor propriu–zis și absolut neprofesionist". De aceea, nu–l vom vedea pe dramaturg „jignind nicăieri în tablele de colaboratori, la nici una dintre publicațiile noastre periodice". Ironia lui Gherea vizează, după cum se

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

observă, pe cei ce se consideră „scriitori profesioniști", dar care, deseori, profesează numai atacul la persoană.

3966. Cuza, A.C., *Jidanii în presă. O apoteoză iudaică: Ronetti-Roman (urmare).* În „Neamul românesc", III, nr.73, 20 iun.1908, p.1147.
Articol de critică literară. Autorul se pronunță împotriva dramaturgului ieșean, exprimându-și indignarea că unele reviste și ziare îl pun pe Ronetti-Roman pe același plan cu marii creatori ai neamului, Eminescu și ILC.

3967. Leandru [I. Duscian], *Nu ne-a venit încă vremea.* În „Ordinea", I, nr.184, 13 iul.1908, p.1.
Articol de istorie literară. Referitor la „imposibilitatea receptării în plan european a lui Eminescu, Caragiale și alții" care are drept cauză „atât timbrul specific, personal, cât și o amprentă prea națională" a operelor lor.

3968. Camburopol, A., *Românii din Transilvania.* În „Biruința", III, nr.115, 17 iul. 1908, p.1.
Editorial. Autorul opune stilul literar al regățenilor, caracterizat prin „dulceața tonului românesc, pur și culant, luminat de vioiciune", ai cărui exponenți sunt Delavrancea, Negruzzi, Odobescu, ILC, stilului scriitorilor transilvăneni, în defavoarea acestora din urmă, considerând că sunt „stupizi și veninoși - unii Chenzi [Ilarie Chendi], sau că produc „scrieri obositoare"[Slavici].

3969. Rodion [A.Steuerman], *În gară.* În „Opinia",V, nr.488, 19 iul.1908, p.1 („Oameni și lucruri").
Aprecieri asupra impactului operei lui ILC asupra realităților social-culturale. Statuia libertății din Ploiești, „monumentul de eroism și ridicul al Ploieștilor", „va rămâne în istorie grație eternelor schițe ale lui Caragiale".

3970. Speranția, Th.D., *Nivelul cultural în artă.* În „Îndrumarea", I, nr.6, sept.1908,p.257-265.
Ideea că opera de artă este neînțeleasă de publicul de un nivel cultural inferior artistului. ILC, se spune, nu e înțeles și gustat la mahala.

3971. P.Nicanor & Co. [G. Ibrăileanu], *Bibliotecile de popularizare.* În „Viața românească", III, nr.10, oct.1908, p.120-123 („Miscelanea").
Bibliotecile de popularizare au datoria să editeze autori mari (Eminescu, Coșbuc, ILC, Goga, Vlahuță, Sadoveanu, Creangă, Brătescu-Voinești), pentru a forma gustul publicului.

3972. Ibrăileanu, G., *Semnificația socială a operei lui Caragiale.* În: „Viața românească", III, nr.10, oct.1908, p.54-73.
Menționând în subsol că articolul constituie un capitol dintr-un volum ce va apare în curând, criticul notează că, autor satiric, ILC nu e totuși pe deplin obiectiv: combaterea liberalismului, a efectelor stării de lucruri introdusă de liberali, dovedesc poziția sa

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

subiectivă şi, implicit, acceptarea ideologiei junimiste. Atitudinea faţă de ţărănime (*1907, din primăvară până-n toamnă)* o motivează şi prin faptul că aceasta s-a dovedit rezistentă la prefacerile liberalilor: „din viaţa acestui popor a extras el tragedia, din viaţa strânsurii - comedia vieţii româneşti".

3973. Inau [Naum], *Bisericuţe şi analfabeţi.* În „Adevărul", XVIII, nr.6190,13 nov. 1908, p.1.
Foileton. Opinii negative despre o parte a breslei scriitoriceşti de la noi, caracterizată prin egoism, megalomanie, dispreţ pentru confraţi, lipsă de cultură solidă. Pledează pentru cultura internaţională, care are caracter formativ pentru talente. „Mi-aduc aminte că mulţi din scriitorii germani pe cari-i întâlneam pe la Wiessbaden, Berlin, Leipzig etc., îmi vorbeau cu drag de Eminescu, Odobescu, Caragiale, fără a mai vorbi de Regină, care-i populară."

3974. Leandru [I. Duscian], *Unitatea de gândire. - A propos de studiul d-lui Ibrăileanu despre Caragiale.* În „Ordinea", I, nr.288, 18 nov.1908, p.1.
Cronică literară. Se remarcă unitatea de gândire şi de concepţie între Eminescu şi ILC, surprinsă şi de Ibrăileanu. Dar autorul nu este de acord cu aplicarea etichetei de „poporanist" lui ILC.

3975. Caudella, Eduard, *Progresul muzicei şi al teatrului la noi.* În „Arta română", I, nr.9-10, nov.-dec.1908, p.134-137; continuare în II, nr.4-5, apr.-mai 1909, p.74.
ILC este enumerat între „persoanele eminente" care „au contribuit prin lucrările lor, la mişcarea şi mai ales la progresul muzicii şi teatrului". „Cel mai talentat şi de spirit autor dramatic", care „a creat o eră nouă în stilul şi literatura teatrului românesc".

3976. Tutoveanu, G., *O tribună literară.* În „Propaganda conservatoare", I, nr.2, 14 dec.1908, p.1.
Foileton. Aprecieri generale favorabile asupra operei lui ILC.

3977. Dragomirescu, Mihail, *Literaatura de azi şi cea de ieri.* În „Ordinea", II, nr.318, 25 dec.1908, p.1.
Articol de istorie literară. ILC este dat drept model artistic scriitorilor contemporani. Comparaţia dintre Sadoveanu şi ILC este defavorabilă primului.

3978. X.Y., *Revista revistelor.* În „Cultura română", VI, nr.2, dec.1908, p.63.
Comentând articolul lui G. Ibrăileanu din „Viaţa românească" (nr.10/1908), autorul îi impută criticului că „n-a cetit complect opera lui Caragiale".

3979. Xidar, *Tentative zădarnice. Politicianismul în literatură.* În „Cultura română", VI, nr.2, dec.1908, p.53-55.
Referitor la articolul lui G. Ibrăileanu din „Viaţa românească" (nr.10/1908), autorul îl acuză pe critic de tentativa de a „falşifica valorile literare de la noi" şi se leagă de reproşul făcut de Ibrăileanu că ILC „a terfelit revoluţionarismul". Justifică, cu argumente, satira politică a lui ILC.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3980. P. Nicanor & Co. [G. Ibrăileanu], *Alt fals.* În „Viaţa românească", IV, nr.1, ian.1909, p.125–126 („Miscelanea").
În „Neamul românesc", Iorga contestase observaţia lui Ibrăileanu, care notase cu maliţie o comparaţie făcută de acesta: Vasile Pop era raportat la Prosper Merimée. Ibrăileanu produce alte „dovezi": [Vasile Pop] e un umorist... zâmbetul care-ţi răsare pe faţă e provocat cu o mare fineţe, cu un meşteşug de felul meşteşugului lui Caragiale".

3981. I.B., *Impresii din Bucureşti. Cursul de dicţiune.* În „Luceafărul", VIII, nr.4, 16 febr.1909, p.85.
Reportaj. ILC, alături de Alexandrescu, Alecsandri, Eminescu, Coşbuc, Kogălniceanu şi Brătescu-Voineşti – printre „cei mai buni scriitori români".

3982. ***, *Foiţa literară.* În „Patria", IV, nr.13, 21 mart.1909, p.1.
ILC, alături de Coşbuc şi Vlahuţă, sunt consideraţi „scriitori cu reputaţie", care au determinat o „epocă de înflorire radicală în literatura română".

3983. Teohari, N.Em., *Comicul în scrierile lui Caragiale.* În „Convorbiri critice", III, nr.2, 25 febr.1909, p.117–126; nr.3, 25 mart.1909, p.207–211; nr.4, 25 apr.1909, p.280–292.
Studiu cu următoarele capitole: I. *Natura comicului*. Exemple din *Momente* şi comedii; II. *Individualitatea în dramă şi tipul în comedie: Caţavencu, Farfuridi;* III. *Însuşirile artistice ale lui Caragiale.*

3984. Iorga, N., *Teoriile literare ale unui nou profesor de universitate (G. Ibrăileanu).* În „Neamul românesc literar", I, nr.4, 1 apr.1909, p.3254–325.
Articol de critică literară. Nu e de acord cu caracterizarea făcută de Ibrăileanu operei lui ILC, persiflându-l pe criticul ieşean: „Şi e aşa de ciudat ca un scriitor să aibă convingeri conservatoare sau simple aplecări, instincte sau pofte în această direcţie, încât d. Ibrăileanu, veşnic preocupat, ca orice bărbat de ştiinţă, de cause, îşi pune întrebarea: de ce e conservator Caragiale?"

3985. Xenopol, A.D., *„Spiritul critic în cultura românească".* În „Ordinea", II, nr.407, 21 apr.1909, p.1 („Cărţi şi reviste").
Recenzie la studiul lui Ibrăileanu. Referiri la ILC.

3986. Leandru [I. Duscian], *„Făt-frumos".* În „Ordinea", II, nr.412, 28 apr.1909, p.1 („Cărţi şi reviste").
Recenzie. Remarcă articolul lui Il. Chendi, *Se mişcă rezervele*, apărut în această revistă, în care se vorbeşte despre reintrarea în activitatea literară a unor mari scriitori: „ILC, Slavici, Delavrancea, Vlahuţă."

3987. S.H. [H.Sanielevici], *Titu Maiorescu: „Critice".* În „Viaţa românească", IV, nr.4, apr.1909, p.135–137 („Recenzii").
Între „greşelile de diagnostic" ale lui T. Maiorescu, autorul aminteşte de *Poeţi şi critici*, unde criticul alătura două nume de autori dramatici de valori diferite: I. Cerchez şi ILC.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3988. T. [O. Tăslăoanu], *Producţia literară.* În „Luceafărul", VIII, nr.8, 16 apr.1909.
În bilanţul literar al deceniului este citat pozitiv ILC.

3989. Ramiro, *Marion.* În „Biruinţa", IV, nr.156, 14 mai 1909, p.2.
Necrolog. Se stabileşte o legătură între calitatea satirei practicată de recentul decedat şi cea a „marelui Carăgiale". Din aceeaşi familie de scriitori face parte şi G. Ranetti.

3990. ***, *Nume şi renume.* În „Opinia", VI, nr.737, 30 mai 1909, p.2 („Litere–Ştiinţe–Arte").
În continuarea notei din numărul precedent, se fac consideraţiuni generale despre numele şi „renumele" artiştilor români, între care se înscrie şi ILC. Această notiţă, scrisă probabil de A. Steuerman–Rodion, este un mod sui–generis, prin care „Opinia" caută să întreţină numele dramaturgului în atenţia publicului cititor, mai ales în lipsa unei colaborări efective a lui ILC la oficiosul ieşean al partidului conservator–democrat, în care scriitorul se înscrisese în 1908.

3991. Slavici, Ioan, *Eminescu şi „Junimea".* În „Ramuri", IV, nr.11, 1 iun.1909, p.487–491.
Eminescu „nu putea suferi arhaismele dinadins căutate ale lui Al. Odobescu, dar era încântat de ale lui Ioan Ghica, precum şi de mahalagismele lui Caragiale, ori de moldovenismele lui Creangă, care i se păreau ca florile risipite pe câmp".

3992. Ibrăileanu, G., *D. N. Iorga, critic şi polemic. (II).* În „Viaţa românească", IV, nr.6, iun.1909, p.373–398.
Răspunde observaţiilor lui Iorga făcute pe marginea volumului său, *Spiritul critic în cultura românească,* între care acelora referitoare la capitolul despre ILC.

3993. Goga, Octavian, *În jurul unui discurs academic.* În „Biruinţa", IV, nr.159, 7 iun.1909, p.2.
Articol referitor la discursul de recepţie al lui D. Zamfirescu, cu ocazia primirii la Academia Română. ILC este menţionat pe primul loc în ierarhizarea valorică a scriitorilor români, faţă de care „noul academician" este socotit...„mărunţel".

3994. Macedonski, Al., *Tot împrejurul unui discurs academic.* În „Biruinţa", IV, nr.160, 14 iun.1909, p.1.
Articol–replică polemică la articolul lui Goga, referitor la opera şi la atitudinea lui ILC, care, în foiletoanele publicate în „Universul", se ridică împotriva barbarismelor, a folosirii unui limbaj suburban în polemicile literare.

3995. Rădulescu–Motru, C., *Cultura română şi Mihai Eminescu.* În „Noua revistă română", vol.VI, nr.10, 14 iun.1909, p.147–148.
ILC este singurul care poate fi asociat lui Eminescu pentru migala asupra cuvântului şi obsesia perfecţiunii formale.

3996. Bentoiu, I., *Proza noastră contemporană.* În „Vieaţa nouă", V, nr.9, 15 iun. 1909, p.188 („Conferinţele Vieţii noua").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ILC făcea parte din „tradiția cea bună a prozei românești". Prin scrierile sale se ajunsese la o culme în nuvela psihologică.

3997. Y.X., *Revista revistelor.* În „Cultura română", VI, nr.6, 7, 8, apr.–mai–iun. 1909, p.171.
Despre revista „Convorbiri critice", III, nr.3–4. Răspunde polemic lui M. Dragomirescu care se ocupase la „Revista revistelor" de articolul *Tentative zădarnice* (publicat de Xidar [?] în „Cultura română" nr.2, 1908). Polemica se duce în jurul presupusei neînțelegeri a lui Ibrăileanu față de opera lui ILC.

3998. Speranția, Th.D., *Ce citesc elevii noștri. (Anchetă).* În „Noua revistă română", vol.VI, nr.13, 5 iul.1909, p.201–203 („Pedagogia").
În cadrul anchetei organizate pe tema lecturii la elevii din clasele V–VIII de la Liceul Matei Basarab din București, cel mai mare număr de cititori (24) are „I.L. Caragiale, *Opere complete"*, în raport cu Creangă (6) sau Coșbuc (5).

3999. P.Nicanor & Co [G. Ibrăileanu], *Psihologie de... contramarcă.* În „Viața românească", IV, nr.7, iul.1909, p.288–311 („Miscellanea").
Continuă polemica cu Duiliu Zamfirescu, recent primit la Academie. După Ibrăileanu, autorul *Vieții la țară* supraviețuiește epocii când Maiorescu înfiera „beția de cuvinte", iar ILC își crea personajele celebre.

4000. Movilă, Juarez, *Tot monopolul cărților școlare.* În „Adevărul", XXI, nr.7144, 26 iul.1909, p.1.
În paragraful intitulat *Literații și cărțile de cetire* se arată că primează partea pedagogico–didactică și că sunt foarte puțini literați – Vlahuță, Coșbuc, Delavrancea, ILC – care ar putea experimenta valoarea literară în mijlocul copiilor, dar că „această minune să n–o așteptăm niciodată".

4001. Liviu, *Poliția lui Maupassant. O întâmplare și o amintire.* În „Opinia", VI, nr.785, 31 iul.1909, p.1–2.
Foileton. „Întâmplarea" îl are ca erou pe celebrul scriitor francez, nerecunoscut de un burghez oarecare, creditorul său. „Amintirea" se referă la „cota scăzută de popularitate" a lui Eminescu, Creangă și ILC.

4002. Rodion [A. Steuerman], *Celebritate.* În „Opinia", VI, nr.786, 1 aug.1909, p.1 („Oameni și lucruri").
Se afirmă că pe Liviu, autorul articolului *Poliția lui Maupassant*, publicat în numărul anterior, l–a surprins cu ani în urmă restrânsa popularitate a lui Eminescu, Creangă, ILC. Nu se specifică însă modul în care autorul a putut să înregistreze această scăzută cotă de popularitate a scriitorilor de frunte ai literaturii române și nici dacă ea este sau nu expresia unui sondaj de opinie în rândul cititorilor.

4003. Idem, *Un nou teatru.* În „Epoca", XV, nr.177, 4 aug.1909, p.1 („Note zilnice").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Fondarea Companiei Dramatice Davila. „Dintre autorii noştri dramatici cel mult dacă admite pe d. Davila şi întrucâtva pe d. Caragiale..."

4004. Decuseară, Eugen, *Curentul nou.* În „Frăţia românească", număr festiv, 6 sept.1909, p.10–13.
Pornind de la o corespondenţă a lui ILC din „Universul" (nr.927, apr.1909) referitoare la tinerimea română, autorul articolului remarcă scepticismul nemotivat al dramaturgului, deoarece, crede el, dacă tinerii vor porni pe calea „naţionalismului curat", ei se vor afla obligatoriu în fruntea naţiei.

4005. L., *Însemnări critice.* În „Epoca", XV, nr.263, 14 nov.1909, p.1.
Volumul *Chipuri de la mahala* aminteşte de mahalaua lui ILC.

4006. Cuza, A.C., *Sărbătorirea profesorului Titu Maiorescu.* În „Neamul românesc" IV, nr.141, 11 dec.1909, p.2397 („Cronica ieşană", 6 dec.1909).
Cronică culturală. ILC este amintit între creatorii de valoare ai „Junimii".

4007. A.G.D., *„Schiţe şi amintiri" de D.D. Pătrăşcanu.* În „Mişcarea", I, nr.91, 20 dec.1909, p.1–2.
Cronică în care autorul îl compară pe Pătrăşcanu cu ILC din punctul de vedere al perenităţii tipurilor şi râsului, în favoarea lui Pătrăşcanu, despre care se spune că a făcut bine ferindu-se de situaţiile actuale. „Este un mare scriitor umoristic d. Caragiale, este un mare autor de comedii, dar un autor al timpului său, în care a trăit, al timpului în care trăim şi noi, un autor care râde cu mult talent despre personagiile cari ne provoacă şi nouă râsul. Are şi eroi eterni d. Caragiale, dar nu aşa de mulţi câţi ar fi putut să ne deie."

4008. Pascu, G., *G. Ibrăileanu, „Spiritul critic în cultura românească".* În „Arhiva", XX, nr.12, dec.1909, p.525–527 („Dări de seamă").
Comentează, rezumativ, cartea lui Ibrăileanu. Referiri la ILC care, alături de Eminescu şi de socialişti, reprezintă a treia fază a spiritului critic românesc, începând de la 1880.

4009. Botez, Octav, *G. Ibrăileanu, „Scriitori şi curente".* În „Arhiva", XX, nr.12, dec.1909, p.521–523 („Dări de seamă").
Referire la Gherea şi opiniile lui despre ILC.

4010. T.M., *Un nuvelist: D.D. Pătrăşcanu.* În „Mişcarea", II, nr.10, 15 ian.1910, p.1.
Comentarii pe marginea unei teme de sociologie literară: „De ce nu se citeşte la noi literatura românească?" Întrebarea a figurat în schimbul de scrisori dintre Vlahuţă şi ILC, publicate în „Universul". „Fiecare dintre aceşti doi mari scriitori ai neamului nostru dezleagă problema în felul lor de a vedea lucrurile şi după temperamentul lor; iar din ambele răspunsuri, fie din tonul sever şi sobru al d-lui Vlahuţă, fie din tonul glumeţ şi satiric al dlui Caragiale, reeşea multă amărăciune cu privire la soarta literaturii româneşti."

4011. Ciocârlan, Ion, [*Răspuns la ancheta privind poporanismul*]. În „Luceafărul", IX, nr.3, 1 febr.1910, p.76.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ILC este citat alături de Vlahuță, Delavrancea, Slavici, Coșbuc, Maiorescu, printre „maeștri".

4012. G., *Jubileul d-lui Maiorescu.* În „Adevărul", XXII, nr.7347, 20 febr.1910, p.2.
Sunt rezumate discursurile lui Mihai Popovici și Urban-Jarnik rostite la Viena, cu ocazia sărbătoririi lui Titu Maiorescu. În discursul lui Urban-Jarnik, cunoscutul profesor de limbi romanice de la Universitatea din Praga, este amintit și ILC, în enumerarea „bărbaților eminenți", pe care conferențiarul i-a cunoscut în casa lui Maiorescu.

4013. Dragomirescu, Mihail, *Caragiale și Ibrăileanu.* În „Falanga literară și artistică", I, nr.7, 21 febr.1910, p.4 („Mozaic critic").
Notiță critică față de încercarea lui Ibrăileanu de a-l prezenta pe ILC drept un scriitor poporanist.

4014. Porn, Eugen, *Mediocritatea în artă. Păreri libere.* În „Noua revistă română", vol.VII, nr.19, 28 febr.1910, p.293-295.
Opiniile unor personalități precum ILC sau G. Panu în ceea ce privește afirmațiile lui E. Porn despre mediocritatea paginilor literare apărute în multe din revistele vremii, îl îndreptățesc să considere că observațiile sale sunt adevărate.

4015. Marcu, Ioan, Rădulescu, M., Țicău, I., Chesim, C., *Raport despre activitatea bibliotecii „Casa Română de cetire" din Tătărași.* În „Neamul românesc", V, nr.42, 2 apr.1910, p.570.
ILC figurează pe locul nr.6 între cei mai citiți scriitori, alături de: Sadoveanu, Gane, Alecsandri, Sandu-Aldea, Gârleanu ș.a.

4016 Rodion [A. Steuerman], ...*Cenaclu imbroglio.* În „Ordinea", III, nr.682, 4 apr. 1910,p.1-2 („Scrisori din Iași").
Articol de istorie literară. Autorul este de părere că C. Stere a adunat la „Viața românească" scriitori neînregimentați la poporanism, între care și ILC.

4017. Dragomirescu, Mihail, [*Răspuns la ancheta privind poporanismul*]. În „Luceafărul", IX, nr.10, 16 mai 1910, p.254.
Negruzzi, Odobescu, Alexandrescu, Alecsandri, Eminescu, Creangă, Vlahuță și Coșbuc „au fost și sunt poporaniști". ILC este „cel mai mare iubitor de formele și bogăția limbei, dintre toți creatorii pe care îi avem astăzi".

4018. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Diletantismul.* În „Adevărul", XXIII, nr.7473, 29 mai 1910, p.1 („Fapte și observațiuni").
Referindu-se la recepția lui Iorga la Academie și la declarația acestuia privind lupta pe care vrea s-o dea împotriva diletantismului, autorul arată că „literatura și arta națională de până acum reclamă izgonirea acestui diletantism". ILC este invocat ca argument al lipsei de diletantism în literatura română de valoare.

4019. Christian, *Dl. Maiorescu despre „Junimea".* În „Mișcarea", II, nr.159, 25 iul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

1910, p.1 („Din zborul vremii").
Se reproduce caracterizarea lui T. Maiorescu „făcută cu ocazia unui articol biografic–critic al regretatului scriitor Leon C. Negruzzi". Exemple de întâlnire a spiritelor celor mai deosebite, între care" „înaltul visător Eminescu cu nemilosul observator Caragiale".

4920. Teodorescu, N., *Anchetele noastre.* În „Revista democraţiei româneşti", I, nr.26, 1sept.1910, p.1056–1062.
Anchetele revistei au în vedere: îndeletniciri, buget, stare materială, sănătate, stare culturală etc. Autorul, învăţător la Hlăgieşti–Talpa, judeţul Neamţ, răspunde la rubrica *Cultura minţii* că, între alţi autori, ca Eminescu, Vlahuţă, Delavrancea, Slavici, „savurează cu deliciu orice bucată a lui Caragiale".

4921 Luca, *Descoperiri literare. Colaboratorii gratuiţi.* În „Mişcarea", II, nr.195, 5 sept.1910, p.1.
Foileton. Scurtă referire la ILC., într–o enumerare a marilor scriitori români: „Literatura noastră pare astăzi că lâncezeşte cu totul. Marii scriitori ca Vlahuţă, Caragiale, Coşbuc, pentru a nu cita decât pe aceştia mai iluştri, nu mai produc nimic. Se pare că au uitat cu totul literatura. Aşa că s–ar putea spune, cu drept cuvânt, că nu mai avem literatură".

4022. Ionescu, Mihail, *Anchetele noastre.* În „Revista democraţiei româneşti", I, nr.29, 26 sept.1910, p.1158–1165.
Autorul, învăţător definitiv la şcoala din comuna Şopârliţa, judeţul Romanaţi, răspunde destul de confuz la ancheta despre poeţii şi prozatorii săi favoriţi. La rubrica *Cultura minţii,* răspunde că poeţi favoriţi îi sunt „Eminescu şi Alecsandri din cei vechi, şi Coşbuc şi Caragiale din cei noi; dintre prozatori, Odobescu şi Creangă".

4023. Pralea, N., *Teatrul Naţional. Deschiderea stagiunii cu „Apus de soare" de Delavrancea.* În „Secolul XX", XII, nr.3292, 29 sept.1910, p.1 („Cronica teatrală").
ILC este citat în careul de valori, împreună cu Alecsandri, Hasdeu şi Delavrancea.

4024. Teohari, N.Em., *Criticii noştri: d–l M. Dragomirescu.* În „Noua revistă română", vol.IX, nr.3, 14 nov.1910, p.46–51 („Critica şi literatura").
Comentând teoria lui M. Dragomirescu despre unicitatea individualităţii artistice, autorul o ilustrează cu exemplele lui ILC şi Eminescu, deosebiţi nu prin atitudinea faţă de Schopenhauer sau doctrina politică a conservatorismului, ci prin „chipul lor propriu de a pricepe prin simţire lucrurile".

4025. ***, *Caragiale nu scrie.* În „Opinia", VII, nr.1124, 30 sept.1910, p.2 („Litere–Ştiinţe–Arte").
Deşi sintagma cuprinsă în titlu apare foarte des în presa românească, inclusiv în unele cărţi (G. Panu, *Amintiri*), redactorul ieşean crede că ILC a infirmat–o, deoarece între timp el a publicat trei volume: *Schiţe, Momente, Schiţe nouă* .

4026. Evandru [I.M. Raşcu], *Literatura noastră umoristică.* În „Opinia", VII, nr.1127, 3 oct.1910, p.1–2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Articol. Apreciere generală a operei lui ILC. Literatura română are puțini, dar merituoși înaintași în acest gen, în care a excelat ILC. În majoritatea cazurilor, cei de după el îl imită sau îl parodiază.

4027. Pralea, N., *Iarăși plagiatele.* În „Secolul XX", XII, nr.3297, 5 oct.1910, p.1 („Cronica literară").
Cum altădată literatura noastră trăia din localizări și pastișe, apoi, odată cu Eminescu, ILC, Coșbuc, Sadoveanu, Goga, „avem o literatură".

4028. Teohari, N.Em., *Spiritul critic în cultura română.* În „Noua revistă română", vol.VIII, nr.22, 10 oct.1910, p.307–311 („Cestiuni actuale").
Critica formelor fără fond, la ILC, Eminescu, ca și la socialiști, „este socială și excesivă".

4029. Vlahuță, Al., *Caragiale.* În: „Mișcarea", II, nr.240, 2 nov.1910, p.1–2; nr.241, 3 nov.1910, p.1–2.
Portretul realizat de Vlahuță este reprodus din „Universul" .

4030. Di Benedetto, Luca, *Un manual italian de literatură română.* În „Secolul XX", XII, nr.3354, 15 dec.1910, p.1–2.
Cronică la volumul semnat de R. Lovera, apărut în editura Ulrico Hoepli. Cronicarul afirmă că informația autorului a rămas în urmă cu 15 ani. Din manualul acestuia lipsesc scriitori importanți ai literaturii române, precum: I. Negruzzi, Delavrancea, Slavici, ILC.

4031. Stere, C., *„Neoiobăgia" d–lui Gherea. Cuvinte uitate.* În „Viața românească", V, nr.12, dec.1910, p.420–447.
Spre deosebire de ILC,, care ridiculizase „entuziasmul" liberalilor, C. Stere consideră că nu se poate tăgădui realitatea acestui entuziasm: în 1848, burghezia (nu în definiția ei dată de către Marx) constituia un element progresist.

4032. Chendi, Il., *Dări de seamă.* În „Luceafărul", X, nr.2, 16 ian.1911, p.42.
Cronică literară la cartea lui Ion Dragoslav, *Nuvele,* 1910. Ion Dragoslav este așezat îndeobște „când alături de Caragiale, când alături de Ion Creangă".

4033. Teohari, Em.N., *Criticii noștri: D–l E. Lovinescu.* În „Noua revistă română", nr.12, 16 ian.1911, p.250–255 („Critica literară").
Referindu–se la afirmația lui Lovinescu că literatura trebuie să fie înainte de toate o expresie națională, autorul o comentează: „Pentru aceea toate straturile națiunii au dreptul de a fi reprezentate în literatura neamului. Scriitorii trebuie să le exploreze pe toate, fiecare după înclinările sale sufletești și după stratul apropiat în care trăiește sau pe care–l cunoaște. Nu se poate cere lui Creangă să ne descrie lumea mare, în care nici el n–a pus piciorul, nici nu se poate impune lui Caragiale anumite subiecte țărănești. Amândoi însă ne sunt bineveniți, când ne descriu pătura socială pe care o cunosc atât de admirabil".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4034. P. Nicanor & Co [G. Ibrăileanu], *Scriitori foarte mari şi maeştri.* În „Viaţa românească", VI, nr.2, febr/1911, p.288 („Miscellanea").
Unii gazetari abuzează de calificative superlative în cazul unor autori mediocri, calificative care ar trebui acordate numai unor nume de valoarea lui Eminescu, ILC, Goga, Sadoveanu ş.a.

4035. ***[Al. Vlahuţă], *Momente libere.* În „Opinia", VIII, nr.1229, 12 febr.1911, p.1–2.
Recenzie a lui Vlahuţă la volumul *Schiţe nouă* de ILC. „Despre Caragiale se poate spune că ne–a dat foarte mult în foarte puţine vorbe. Un avar, care a strâns pentru noi. Să–i fim recunoscători [...] Un om vesel? Nu. Un om foarte trist. E multă durere sub glumele lui..."

4036. Simionescu–Râmniceanu, Marin, *Scrisoare către d–nul George Diamandi.* În „Revista democraţiei româneşti", II, nr.3, 13 febr.1911, p.98–103.
Referindu–se la articolele polemice ale lui Diamandi cu criticii piesei sale, *Bestia*, autorul scrisorii îl numeşte, în mai multe rânduri, comparativ, pe ILC: „Dacă, de pildă, arta dlui Caragiale va dura, eu cred că această trăinicie i–o asigură mai ales forma desăvârşită în care a ştiut să–şi îmbrace impresiile din viaţă, acea formă care nu se mulţumeşte să se refere la o realitate, ci cuprinde şi păstrează în sine, de veci, acea realitate".

4037. Pralea, N., *Eminescu în nemţeşte. Traducerea dlui V. Teronţia.* În „Secolul XX", XII, nr.3404, 19 febr.1911, p.1 („Cronica literară").
„Eminescu, Creangă, Caragiale şi Coşbuc sunt scriitorii noştri mari necontestaţi de nimeni şi în consecinţă cu ei poţi trece hotarele în traduceri bine făcute."

4038. Dobrogeanu–Gherea, C., *Critici volintiri.* În „Lumea nouă", I, nr.î, 5 mart. 1911, p.2–3.
Scurtă referire la „boala poeziomaniei", „cu feluritele ei manifestaţii: caragialita acută, eminescita purulentă".

4039. Petronius [Gr. Tăuşan], *Ne plictisim repede.* În „Secolul XX", XII, nr.3421, 11 mart.1911, p.2 („Note şi reflexiuni").
Foileton. „Noi, însă, românii, ne plictisim repede. Alecsandri nu ne mai atrage. Hasdeu nu ne mai atrage. Caragiale a ieşit din modă. Peste un an nu se va mai vorbi de *Apus de soare* [...] Operele trainice cer un mediu care să aibă perseverenţa admiraţiei."

4040. Lovinescu, E., *Notiţe asupra celui din urmă volum al lui Caragiale.* În „Convorbiri literare", XLV, nr.3, mart.1911, p.333–336 („Critica literară").
Teorie despre caducitatea creaţiei caragialiene. Afirmă că opera lui ILC are multe elemente de „succes trecător"; „judecata viitorimii nu va fi atât de caldă şi de priincioasă, când tipurile lui Caragiale vor fi dispărut cu desăvârşire".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4041. ***, *Conferința d-lui Al. Brătescu-Voinești.* În „Românul", I, nr.60, 15/28 mart.1911, p.9.
Informație culturală. La deschiderea conferințelor Ateneului din Târgoviște, Al. Brătescu-Voinești a vorbit două ore despre ILC, „citind din operile acestui scriitor și făcând diferite aprecieri asupra lor".

4042. P. Nicanor & Co [G. Ibrăileanu], *Din lumea scriitorilor.* În „Viața românească",
VI, nr.5, mai 1911, p.301-304 („Miscellanea").
Comentează atitudinea nefavorabilă a unui „critic modern" [E. Lovinescu] față de Spiridon Popescu, prilej pentru a ironiza competența criticii noastre „subtilă și înaltă", căreia nu-i mai plac scrierile vechi ale lui ILC, apreciate odinioară de Maiorescu și Gherea.

A – *Idem* . În „Voința națională", XXVIII, nr.7779, 6 iul.1911, p.1-2.

B – *** [G. Ibrăileanu], *Cui nu-i place Caragiale.* În „Opinia", VIII, nr.1345, 8 iul. 1911, p.2 („Litere-Științe-Arte").

4043. ***, *Comunicarea d-lui Duiliu Zamfirescu la Academie: Metafizica cuvintelor și estetica literară.* În „Noua revistă română", vol.IX, nr.6, 22 mai 1911, p.82-84.
În rezumatul comunicării lui Duiliu Zamfirescu apare și numele lui ILC. alături de alți prozatori (Vlahuță, Delavrancea, Brătescu-Voinești) care marchează în literatura noastră un început de clasicitate.

4044. Ștefan, Ioan, *Soluția chestiei țărănești.* În „Luceafărul", I, nr.14, 26 iun.1911, p.278.
Articol politic. Analizează *Neoiobăgia* lui C. Dobrogeanu-Gherea. ILC este așezat printre „binevoitorii țărănimei" (alături de G. Maior, R. Rosetti, Bibicescu, Sebastian Moruzzi, C. Mille, N. Iorga, A.C. Cuza și V. Gabrielescu).

4045. ***, *Ortografia.* În „Opinia", VIII, nr.1336, 25 iun.1911, p.2 („Litere-Științe-Arte").
Împotriva normelor ortografice impuse de Academia Română. Aplicându-le strict, ar trebui respinsă și proza lui ILC, deoarece scriitorul se abate de la normele academice.

4046. ***, *Presa ungurească și serbările de la Blaj.* În „Tribuna poporului", I, nr.35, 28 aug./10 sept.1911, p.2-3.
„Ceea ce a deșteptat deosebit de viu interesul lor [al maghiarilor] a fost prezența atâtor scriitori de renume și a atâtor artiști români. Ei voiau să cunoască îndeosebi pe Iorga, Goga, Coșbuc și Caragiale, ale căror opere și renume au străbătut și în lumea literaturii ungurești, întâmpinând cea mai desăvârșită recunoaștere.

4047. P. Nicanor & Co [G. Ibrăileanu], *Academia d-lui Duiliu Zamfirescu.* În „Viața românească", VI, nr.10, oct.1911, p.133-134.
Este ironizată primirea la Academie a lui Duiliu Zamfirescu. În locul lui meritau să fie aleși ILC, Coșbuc sau Vlahuță.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4048. T., *Cultul tinerimii pentru Eminescu.* În „Românul", I, nr.225, 13/26 oct.1911, p.6 („Scrisori din Budapesta").
Relatare despre serata festivă consacrată lui Eminescu, ţinută sub auspiciile societăţii „Petru Maior". În comunicarea studentului în drept Coriolan Ţeicu, *Arta lui Eminescu,* acesta a făcut o paralelă „Eminescu–Caragiale", subliniind că ceea ce le este comun celor doi mari scriitori este idealismul lor: „Ambii genii, extrem de idealişti. Idealismul acesta nu a mulţumit în lumea în care trăiesc. Aceasta e cu mult mai grosolană decât lumea lor internă. Caragiale râde de ea, o satirizează. Eminescu o deplânge".

4049. ***, *Eminescu şi reacţionarii.* În „Voinţa naţională", XXVIII, nr.7864, 22 oct. 1911, p.1.
Editorial despre rolul negativ al „Junimii", care a făcut din ILC „un pamfletar înverşunat împotriva mişcării liberale, adică împotriva regenerării acestei nenorocite ţări". Comentatorul are rezerve că scriitorul nu ar fi înţeles realizările liberalilor.

4050. A.C.C. [A.C. Cuza?], *Partidele politice şi literatura.* În „Noua revistă română", vol.XI, nr.1, 30 oct.1911, p.1 („Noutăţi").
„Junimea" a reuşit să-şi atragă „o pleiadă de buni scriitori cu tendinţe conservatoare", printre care Eminescu, Odobescu şi ILC.

4051. Bogdan–Duică, G., *Liceul „Mihai Viteazul". Un raport.* În „Convorbiri literare", XLV, nr.11, nov.1911, p.1252–1274 (1265).
Raport datat 22 septembrie 1911, adresat ministrului Instrucţiei Publice. La rubrica „Autori de predilecţie", arată că unii elevi (4 din 15) l–au menţionat, între alţii, pe ILC.

4052. Rodion [A. Steuerman], *Glossa evidenţei.* În „Opinia", VIII, nr.1441, 6 nov. 1911, p.2 („Oameni şi lucruri").
Foileton despre primul congres al avocaţilor. În 1884, M. Kogălniceanu salutase în Take Ionescu ivirea unui orator de prestigiu. Tot atunci, arta literară era strălucit reprezentată de Eminescu în poezie şi de ILC în teatru.

4053. Ranetti, George, *Aşa–zisa „Societatea Scriitorilor Români".* În „Epoca", XVII, nr.300, 8 dec.1911, p.1.
Referire la ILC. Polemică cu Gârleanu şi D. Anghel. G. Ranetti publicase pe tema S.S.R. în „Furnica". Gârleanu şi Anghel îi răspund în „Adevărul".

4054. S.I. [Sadoveanu Izabela], *N. Davidescu: „Iov".* În „Viaţa românească", VI, nr. 12, dec.1911, p.485–487 („Recenzii").
Generaţia autoarei se simte mai aproape de „limpedele şi cumpătatul maestru Caragiale" decât de simbolism.

4055. Arghezi, T., *Teatrul Comedia: Ziua de deschidere.* În „Viaţa românească", VI, nr.12, dec.1911, p.461–465 („Cronica teatrală").
Autorul apreciază că nivelul intelectual şi moral al vieţii teatrale şi, în general, al celei literare a scăzut, un motiv al exilului lui ILC fiind acesta: „un intelect rafinat ca I.L.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Caragiale şi poate cel mai glorios din scriitorii noştri fuge peste graniţă, se izolează într-un exil dispreţuitor pentru majoritatea unei generaţii nivelate".

4056. Lovinescu, E., *Intelectualizarea literaturii.* În: „Rampa", I, nr.56, 7 ian.1912, p.1.
Articol de teorie literară. Referitor la „timbrul specific" al creatorului, se spune: „Lăsaţi pe scriitori să scrie ceea ce pot scrie. Nu-i siliţi la subiecte străine de firea lor. Creangă şi-a urzit minunatele *Amintiri* şi poveşti şi n-ar fi putut compune *Scrisoarea pierdută;* Caragiale n-ar fi putut cânta *Crâşma lui Moş Precu".*

4057. Rarincescu, P., *Eminescu şi Caragiale.* În „Revista noastră", I, nr.5, 15 ian. 1912 , p.77-79.
„Eminescu şi Caragiale sunt cele două culmi ale literaturii române".

4058. Moldovan, C., *Caragiale.* În „Luceafărul", XI. nr.7, 21 ian.1912, p.141.
Articol omagial, la 60 de ani de viaţă. Subliniază vitalitatea comediilor, motivată prin statutul categorial al personajelor şi de clasicitatea construcţiei. „Se înşeală cei ce cred că opera maestrului îşi va pierde farmecul deodată cu dispariţia împrejurărilor sociale din cari au răsărit creaţiunile lui [teoria lui E. Lovinescu]. Nu..."

4059. Scurtu, I., *Viaţa şi operile maestrului Caragiale.* În „Seara", III, nr.729, 23 ian. 1912, p.1.
Recenzie a monografiei *I.L. Caragiales Leben und Werke,* de Horia Petra-Petrescu, apărută la Berlin în 1912 [prima teză de doctorat cu acest subiect]. Consideră monografia „aproape ca o lucrare de pionierat. Caragiale este singurul scriitor în viaţă care-şi poate citi monografia".

4060. ***, *Aniversarea lui Caragiale.* În „Românul", II, nr.24, 29 ian./11 febr.1912, p.1.
Articol panegiric. ILC este considerat „geniul neastâmpărat şi capricios al neamului nostru", „un mare artist din generaţia celor care, împreună cu Eminescu, au pus temeliile literaturii româneşti moderne originale".

4061. Tutoveanu, G., *O tribună literară.* În „Răsăritul", I, nr.3, 29 ian.1912, p.1.
Despre datoria publicaţiilor româneşti de a face cunoscute în toată lumea, numele marilor scriitori români, care pot fi oricând puşi alături de gloriile literaturii universale. Sunt amintiţi: Alecsandri, Eminescu, Creangă, Odobescu, Hasdeu, Negruzzi, ILC, Delavrancea, Gane, Vlahuţă, Coşbuc, Proca, D. Zamfirescu... În acest scop s-a luat hotărârea inaugurării, în coloanele ziarului, a unei „Tribune literare" permanente.

4062. Davila, Al., *Caragiale.* În „Rampa", I, nr.82, 29 ian.1912, p.1.
Articol panegiric. Comparaţie cu: Ronetti-Roman, Courteline, Jules Renard, Rabelais, Cervantes, Molière. „Caragiale ! Pentru mine numele acesta reprezintă obârşia artei dramatice române şi în acelaşi timp punctul ei culminant [...] În literatura dramatică contimporană nu văd decât pe Courteline şi pe Jules Renard cari pot să fie puşi alături de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

acest mare observator al sufletului omenesc. Psiholog, Caragiale pătrunde tainele şi slăbiciunile sufletului nostru care de la Molière şi până la dânsul nu a mai dovedit–o nici un scriitor dramatic. Ca stilist, Caragiale e impecabil; fraza lui e lapidară şi concisă până la extrem. Aceasta însă fără dauna culoritului şi a unui pitoresc exuberant care o face să se imprime în memorie într–un chip nepieritor ..."

4063. Hg.[Hidalgo – Alfred Hefter], *I.L. Caragiale.* În „Versuri şi proză", I, nr.9, 30 ian.1912, p.164 („Ecouri").
Articol aniversar. „Caragiale a ştiut să privească viaţa: ochiul său de înţelept prinde conturul straniu al forţelor banale".

4064. Mille, Const., *Caragiale.* În „Adevărul", XXV, nr.8039, 30 ian.1912, p.1 („Letopiseţi").
Amplu articol aniversar, evocator, consacrat lui ILC la împlinirea a 60 de ani. Evocă anii de tinereţe în care s–au cunoscut în 1880, la Iaşi, unde dramaturgul venea des. Aprecieri superlative pentru măiestria artistică a scriitorului. „Caragiale a făcut, desigur, mai mult cu satira lui, decât atâtea generaţiuni de oratori, de literaţi, de ziarişti, de tribuni, care poate au reuşit să atingă sufletele contimporanilor lor, dar nu au putut pătrunde în ele, nu le–au putut captiva şi nu le–au dat dezgust şi dispreţ de toate fantoşele pe cari, de obicei, le luăm noi drept oameni." Critică oficialităţile care nu l–au tratat cum se cuvine pe acest „copil mare al României".

4065. „Adevărul", *Ţara şi Caragiale.* În „Adevărul", XXV, nr.8040, 31 ian.1912, p.1.
Articol editorial în cinstea aniversării lui ILC. „Ţara sărbătoreşte astăzi al şasezecelea an de la naşterea lui Caragiale, binecuvântând ziua când a venit pe lume acest minunat copil al neamului nostru. Geniul lui i–a fost dăruit să fie şi bici de foc şi dezmierdare, şi izvor de lacrimi, şi izvor de veselie pentru semenii lui. Astăzi numele lui e mândria a puţinei milioane de români; mâine, când nu va mai fi român fără ştiinţă de carte, numele lui Caragiale va trăi în inimile a zecimi de milioane de români."

4066. Arald, *Caragiale.* În „Mişcarea", IV, nr.22, 31 ian.1912, p.1.
Amplu articol scris cu prilejul sărbătoririi aniversării a 60 de ani de viaţă ai lui ILC.

4067. Ibrăileanu, G., *Caragiale.* În „Viaţa Românească", VII, nr.1, ian 1912, p.98–101.
Articol omagial. Sunt evocate amintirile criticului despre întâlnirile sale cu ILC, precum şi primele contacte cu opera lui. Aprecieri superlative despre *ars poetica* : [ILC este] „cel mai mare creator de viaţă din întreaga noastră literatură", singurul care „face cu adevărat concurenţă stării civile". Dintre toţi scriitorii vremii sale, „Caragiale e cel mai mare artist" („Eminescu e mai poet decât artist, oricât de mare artist e. Caragiale e mai artist decât poet, oricât de mare poet e.")

A – *Idem.* În „Mişcarea", IV, nr.41, 22 febr.1912, p.1–2.

B – *Idem.* În „Ordinea", V, nr.1219, 23 febr.1912, p.1–2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4068. Dragomirescu, Mihail, *Caragiale.* În „Opinia", IX, nr.1506 [număr special închinat lui ILC], 31 ian.1912, p.1
Articol omagial. Elogii aduse măiestriei artistice a scriitorului.
A – *Idem.* În „Ordinea", V, nr.1201, 1 febr.1912, p.1.

4069. Sadoveanu, M., *Omagiu.* În „Opinia", IX, nr.1506, 31 ian.1912, p.1.
A – *Idem.* În „Ordinea", V, nr.1202, 2 febr.1912, p.1.

4070. Ştefănescu-Galaţi, dr., *La 60 de ani.* În „Opinia", IX, nr.1506, 31 ian.1912, p.1.
Articol omagial. Se insistă asupra artei de orator şi causéur a lui ILC.

4071. Heroveanu, Eug., *Tributul Iaşului.* În „Opinia", IX, nr.1506, 31 ian.1912, p.1.
Articol omagial. Se relevă dragostea reciprocă dintre ieşeni şi „maestru".

4072. Vlahuţă, Al., *Lumea lui Caragiale.* În „Opinia", IX, nr.1506, 31 ian.1912, p.2.
Fragment din *La gura sobei* de Al. Vlahuţă.

4073. ***, *Caragiale.* În „Viitorul", V, nr.1429, 31 ian.1912, p.1.
Articol editorial. Elogii pentru „maestrul sărbătorit de întreaga ţară" .

4074. ***, *Caragiale.* În „Voinţa naţională",XXVIII, nr.7942, 31 ian.1912, p.1.
Editorial în termeni superlativi la adresa „maestrului sărbătorit". Autorul este contra anexării scriitorului la curentul junimist, fiind de părere că ILC nu a scris contra unui anume partid, ci împotriva moravurilor unei lumi în schimbare. I se reproşează totuşi că a scris puţin şi i se urează să dea „fructul cel mai copt al maturităţii sale depline".

4075. ***, *Caragiale.* În „Ordinea", V, nr.1201, 1 febr.1912, p.1.
Articol panegiric. Refuzul dramaturgului de a asista la propria sărbătorire este pus în legătură cu „firea sa superioară: modestia şi smerenia care l-a caracterizat toată viaţa". Se vorbeşte, în general, despre locul ocupat de ILC în literatura română.

4076. Rodion [A. Steuerman], *De ziua lui Caragiale.* În „Ordinea", V, nr.1201, 1 febr.1912, p.1.
Articol omagial.

4077. Cyrano [G. Ranetti], *O propunere pentru anul 2000.* În „Furnica", VIII, nr.22, 2 febr.1912, p.2.
Articol ultraelogios prilejuit de jubileul de 60 de ani ai lui ILC.

4078. Alexe, G., *Însemnătatea socială a scrierilor lui Caragiale.* În „România muncitoare", VIII, nr.9, 2 febr.1912, p.1.
Articol viciat de stângismul ideologic. Se vorbeşte şi despre „reacţionarismul" scriitorului. „Pe noi ne interesează importanţa socială a operilor lui [...] Adevărul, iată principala trăsătură a scrierilor lui literare, în primul rând satirice".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4079. M.S. [M. Schwarzfeld], *Doi sărbătoriți.* În „Egalitatea", XXIII, nr.5, 3 febr. 1912, p.36–37 („Impresii").
„Țara – țara intelectuală – e în sărbătoare." ILC este considerat „un erou al spiritului", „încarnație a geniului românesc". Referiri la A.C. Cuza.

4080. Arion, C.C., *Stilul lui Caragiale.* În „Flacăra", I, nr.16 [număr special închinat lui ILC], 4 febr.1912, p.121–122.
„Ceea ce admir în acest scriitor, este claritatea ideii și preciziunea stilului."

4081. Gârleanu, Emil, *Scriitorii tineri și Caragiale.* În „Flacăra", I, 4 febr.1912, p.122.
Cuvântarea lui E. Gârleanu, președintele Societății Scriitorilor Români, la festivalul de la Teatrul Comoedia, închinat lui ILC.

4082. ***, *Însemnări.* În „Luceafărul", XI, nr.5, 4 febr.1912, p.119.
Notă referitoare la broșura lui Vasile Loichița, *Mișcarea noastră literară mai nouă. În Regat.(I).* Remarcă acidă la adresa „domnilor de la «Românul», cari se fac a nu ști ce deosebire este între importanța literară a d–lui Caragiale și cea a d–lui Ovidiu Hulea".

4083. Locusteanu, P., *Caragiale – Artistul și opera lui.* În „Flacăra", I, nr.16, 4 febr.1912, p.123–124.
Articol omagial. „Caragiale nu este nici dramaturg, nici nuvelist, nici autor de schițe, nici poet. Caragiale este o complexitate psihică superioară, care desfide orice definiție și impune admirație."

4084. Alexandrescu–Dorna, A., *Caragiale.* În „Noua revistă română", vol.XI, nr.15, 5 febr.1912, p.226–227 („Cestiuni actuale").
Cuvânt de omagiu rostit la festivalul organizat la Teatrul Comoedia din București, în ziua de 29 ianuarie 1912.

4085. Iorga, N., *O sărbătorire.* În „Neamul românesc literar", IV, nr.4, 5 febr.1912.
Articol omagial. Insistă asupra perenității operei caragialiene, ca rezultantă a artei literare: „Oricine–și poate da seama de însemnătatea în dezvoltarea literaturii românești contemporane a operei sale de critică pătrunzătoare și dreaptă, de clasic stil lapidar, de înălțare până la cel mai înalt tragic a pasiunilor populare. Într–un moment fericit, d–sa a dat ideilor dominante de la „Junimea" – criticism și realism popular – o formă artistică de care vremea nu se va putea atinge decât prea puțin."

4086. M.S. [M. Sadoveanu?], *I. L. Caragiale.* În „Timpul", nr.110, 5 febr.1912, p.2.
Jubileul lui ILC reprezenta sărbătoarea „celui mai mare scriitor român de la Eminescu încoace". Îl compară cu Molière și Shakespeare. Opera sa „e un monument de granit, din care nu se poate rupe o fărâmă".

4087. Goga, Eugen, *Caragiale și noi.* În „Ordinea", V, nr.1205, 7 febr.1912, p.1–2.
Articol omagial, reprodus după „Tribuna".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4088. Dragomirescu, Mihail, *Jubileul lui Caragiale.* În „Țara nouă", I, nr.5, 15 febr. 1912, p.361–367.
Articol elogiativ despre personalitatea excepțională a lui ILC. „Caragiale este bronzul verbului românesc de astăzi; este pecetea eternității pe limba românească [...] este esența concentrată a adevărului din sufletul românesc; este însuși acest suflet în toate liniile definitive ale ființei lui."

4089. Isac, Emil, *Lui I.L. Caragiale. Scrisoare.* În „Ordinea", V, nr.1213, 16 febr. 1912, p.2.
Articol panegiric, sub formă de scrisoare deschisă, reprodus după „Noua revistă română".

4090. Contele de Techirghiol [G. Ranetti], *Prințul Carol citește „Fleacuri".* În „Furnica", VIII, nr.24, 16 febr.1912, p.10.
Pornind de la o afirmație a revistei „Flacăra" (condusă de C–tin Banu), conform căreia printre cititorii asidui ai publicației s–ar număra și A.S.Regală Principele Carol, G. Ranetti conchide: „Eu, în locul profesorului Alteței Voastre, v–aș recomanda să citiți pe Gr. Alexandrescu, pe Creangă, pe Odobescu, pe Eminescu, pe Caragiale, pe Vlahuță, pe Delavrancea, pe Coșbuc etc."

4091. Orna–Galați, A., *Literatură avem, opere nu !* În „Rampa", I, nr.98, 17 febr. 1912, p.1.
Articol polemic îndreptat împotriva contemporanilor: „Dați–mi pe un Eminescu în poezie, dați–mi pe un Caragiale în proză și atunci veți putea vorbi de progres față de trecut!"

4092. Ev., *Pierre Quillard.* În „Versuri și proză", I, nr.10, 17 febr.1912, p.180 („Ecouri").
Notă despre gloria absolută în care trăiește ILC.

4093. Ramură, Radu, *Cronică.* În „Ilustrațiunea română", II, nr.2, febr.1912, p.20.
Evocare elogioasă a „maiestrului" ILC.

4094. Vlahuță, Al., *Caragiale.* În „Junimea literară", IX, nr.2–3, febr.–mart.1912, p.26–27.
Articol ultra–elogios. Apropieri de Flaubert, Benvenuto Cellini și Eminescu. „Când îl citești pe Caragiale ai în adevăr sentimentul *desăvârșitului.*"

4095. ***, *I. L. Caragiale.* În „Foaia scolastică", XIV, nr.5, 1 mart.1912, p.129–131.
Articol omagial. „Caragiale face parte din mișcarea regeneratoare, care a dat naștere literaturii românești de azi. Alături de Eminescu, Coșbuc și Vlahuță, este unul din titanii cari au sprijinit pe umerii lui puternici destinele literaturei noastre. Este cel mai mare stilist al nostru."

4096. Dan [N. Davidescu?], *Decadent–Decadență.* În „Insula", I, nr.1, 18 mart.1912,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

p.2–3.
Referire la ILC ca autentic inovator şi totodată clasic. Sunt citaţi: Eminescu, Odobescu, Hasdeu.

4097. Jorj Delamizil [G. Ranetti], *Braşoave.* În „Furnica", VIII, nr.30, 29 mart.1912, p.8.
Revoltat de concursul iniţiat de revista „Flacăra" pe tema: *Care e scriitorul român pe care–l preferaţi şi pentru ce?*, G. Ranetti comentează faptul cu o nejustificată iritare: „D. Banu îşi închipuieşte că gloria unui Alecsandri ori Eminescu, a unui Caragiale sau Vlahuţă se poate decide prin votul elevilor din liceul unde dumnealui primeşte leafă pentru o catedră pe care o neglijează în favoarea tribunei de la Dacia [sala pentru întruniri electorale] ?!..."

4098. ***, *Epoca intervieurilor.* În „Luceafărul", XI, nr.12, p.238 („Însemnări").
Articol polemic împotriva interviurilor despre scriitorii de astăzi: este criticată greşeala reporterilor, care „nu ştiu să facă nici o selecţiune, nici unde să înceapă, nici marginea". În context este notată realitatea că „în proza de astăzi cred că toţi imită pe Caragiale, desenând chipurile lui..."

4099. Tcaciuc, N., *Ion Luca Caragiale.* În „Şcoala", III, nr.3–4, mart.–apr.1912, p.70–72.
Medalion închinat aniversării a 60 de ani de viaţă. „Epoca lui Caragiale are trei mari scriitori, cari sunt cea mai înaltă şi cea mai durabilă expresie a acestui timp, înfăţişând trei laturi ale vieţii noastre: Eminescu – intelectualul, Caragiale – micul burghez şi Creangă – ţăranul". Date biografice extrase din *I. L. Caragiale's Leben und Schriften* de Horia Petra–Petrescu.

4100. A.B., *De'ncrestat.* În „Foaia scolastică", XIV, nr.7, 1 apr.1912, p.207–211.
Articol. Pledoarie pentru introducerea în manualele şcolare a textelor din autorii clasici (inclusiv ILC) şi contemporani de autentică valoare artistică.

4101. Gorun, Ion, *Probleme gazetăreşti.* În „Românul", II, nr.79, 8/21 apr.1912, p.1.
Articol de atitudine împotriva neglijenţelor tipografilor de la „Românul" din Arad. Referire la reacţia lui ILC faţă de „greşelile de tipar": „... i–am văzut ochii feroci şi dureroşi în acelaşi timp, în asemenea împrejurări penibile".

4102. Rodion [A. Steuermann], *Ce nu s–a scris.* În „Ordinea", V, nr.1265, 9 apr.1912, p.1.
Studiu despre proza românească contemporană, a cărei notă predominantă este cea de subiectivism. Excepţie face numai opera lui ILC, „unde triumfă obiectivismul absolut".

4103. T., *Expoziţia Soc. „Tinerimea Artistică".* În „Facla", III, nr.16, 21 apr.1912, p.315.
Referiri la ILC.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4104. Corbul, Adrian, *Despre Georges Courteline.* În „Luceafărul", XI, nr.17, 22 apr.1912, p.324.
Profil critic al scriitorului francez. „Închipuiţi-vă extraordinarul talent al d-lui Caragiale împins şi mai departe dacă e cu putinţă şi veţi avea o idee de talentul lui Courteline."

4105. Tutoveanu, V., *Caragiale.* În „Freamătul (vremii)", II, nr.45, apr.–mai 1912, p.81–82.
ILC reprezintă împreună cu Eminescu şi Creangă „trinitatea pe care se va răzima în viitor, ca pe temelii de granit, întreaga noastră mişcare literară".

4106. Idu, Vasile, *Limba maternă în şcoala elementară.* În „Foaia scolastică", XIV, nr.9, 1 mai 1912, p.257–263.
Autorul cere introducerea în manualele şcolare a mai multor texte din clasicii români. Dintre autorii contemporani sunt citaţi: Goga, Sadoveanu, Iosif, Anghel, Brătescu-Voineşti ş.a., mai puţin „decadentul Emil Isac". ILC este considerat deja clasic.

4107. Dobrogeanu-Gherea, C., [*Despre Caragiale*]. În „Românul", II, nr.128, 12/25 iun.1912, p.4.
Fragment din *Studii critice,* vol.III, p.105–109.

4108. Şerban, Al., *Amintiri despre Caragiale: Amintirile d-lui Cincinat Pavelescu; – Dl. N. Iorga despre Caragiale.* în „Flacăra", I, nr.36, 12 iun.1912, p.282–283.
Interviuri foarte preţioase.

4109. Ibrăileanu, G., [*Despre Caragiale*]. În „Românul", II, nr.128, 12/25 iun.1912, p.4–5.
Fragment din *Scriitori şi curente.*

4110. ***, *Caragiale şi politicianismul.* În „Voinţa naţională", XXVIII, nr.8047, 12 iun.1912, p.1.
Editorial contra preluării scriitorului de către „Epoca" în partidul conservator. Monopolul politic al „Junimii" asupra valorilor naţionale. Satira sa este de domeniul impersonal al artei, deci nu anti-conservatoare, ori anti-liberală. Trebuie văzut ca „artist" şi ca „român".

A – Spicuitor, *Caragiale et le politicianisme.* În „L'Indépendance Roumaine", XXXVI, no.11.160, 13/26 juin 1912, p.2 („La presse roumaine").

4111. Savel, Vasile, *Moştenirea lui Caragiale.* În „Seara", III, nr.865, 13 iun.1912, p.1 („Note zilnice").
Foileton literar. Se prezintă locul lui ILC în dezvoltarea literaturii române.

4112. Orna-Galaţi, A., *Sărăcie de idei.* În „Rampa", I, nr.194, 15 iun.1912, p.2.
Articol de critică literară. Constată starea deplorabilă a literaturii române

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

contemporane. Singurul scriitor român de valoare universală este Eminescu. În ce-i privește pe ceilalți clasici români, inclusiv ILC („care o să obție cel mult un succes de curiozitate"), operele lor, transplantate în alt mediu vor fi „fade, lipsite de putere, lipsite de viață, lipsite de acel «eternel humain», care singur oprește o operă de la pieire".

4113. ***, *Critica și Caragiale.* În „Ordinea", V, nr.1310, 16 iun.1912, p.1–2.
Extrase din lucrări critice de: Gherea, M. Dragomirscu, Titu Maiorescu.

4114. Porfiriu, N.I., *Caragiale.* În „Rampa", I, nr.195, 16 iun.1912, p.2.
Articol panegiric.

4115. P.L. [P. Locusteanu], *I. L. Caragiale.* În „Flacăra", I, nr.35, 16 iun.1912, p.276 („Figuri dispărute").
Portret literar în jurul refuzului Academiei de a-l primi pe ILC printre membrii ei.

4116. Paul, Const., *I.L. Caragiale.* În „Flacăra", I, nr.35, 16 iun.1912, p.273–274.
Articol.

4117. Gherea, C.D., *Satira lui Caragiale.* În „Flacăra", I, nr.35, 16 iun.1912, p.275–276.
A – *Idem.* În „Viitorul", V, nr.1509, 22 iun.1912, p.2 („Mișcarea artistică literară")

4118. Un spectator , *Ce se petrece la Universitatea noastră... Cazul d-lui Garabet Ibraileanu.* În „Evenimentul", XX, nr.91, 21 iun.1912, p.1, 2.
Articol extrem de dur la adresa lui G. Ibrăileanu, acuzat de a fi ocupat într-un mod fraudulos catedra de literatură română a Universității din Iași. Printre multele acuze aduse e și „parțialitatea scandaloasă" de care dă dovadă în studiile sale de istorie literară: „Intențiile social-politice tiranizează conștiința d-lui Ibrăileanu și astfel d-sa se pomenește luând apărarea partidului liberal împotriva lui Caragiale" [pe care îl comentează fără a-i fi consultat activitatea ziaristică].

4119. Savel, Vasile, *O carte franceză despre România.* În „Minerva", IV, nr.1261, 21 iun.1912, p.1.
Este vorba despre cartea lui Léo Claretie, *România intelectuală contimporană,* o adevărată ofensă, după părerea recenzentului, la adresa intelectualității române: „O completă lipsă de respect față de scriitorii noștri recunoscuți ca T. Maiorescu, Vlahuță, Creangă, Caragiale etc. cărora li se aplică de d. Claretie etichete de pe cutiile cu sardele, relevă spiritul în care suntem prezentați străinătății de d. L. Claretie.

4120. I.I., *Octav Minar: „Caragiale (Omul și opera).* În „Viața românească", VII, nr.7–8, iul.–aug.1912, p.222–223.
Broșura lui Octav Minar este desființată, iar autorul sfătuit „să lase dracului literatura, care n-a pricopsit nici chiar pe Caragiale și să caute alte ocupații, între altele chiar căpătarea unei diplome, fără care, în moravurile astea orientale de la noi nu prea poți trăi".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4121. Iorga, N., *Ce se iubia în Caragiale.* În „Neamul românesc literar", V, nr.24, 23 iun.1912, p.369–371.
Articol de istorie literară şi memorialistică. „Câteodată e şi un om de o strălucitoare inteligenţă, de o vervă admirabilă, de o spontaneitate fermecătoare şi ameţitoare. Caragiale a fost aşa, şi ştia bine că era aşa, şi era bucuros de uimirea în care, mai curând sau mai târziu, lăsa pe cei cari–i ascultau credinţele şi paradoxele. Şi aceasta e o artă, şi, cu toate că nu poate fi păstrată, ba nici caracterisată pentru cei ce n–au fost ascultătorii acestor improvisaţii splendide, – e o fărâmă aleasă şi vrednică de respect a artei."

4122. Botez–Galaţi, G.Em., *Caragiale în cultura noastră.* În „Rampa", I, nr.202, 24 iun.1912, p.1.
Articol de istorie literară. Lucruri deja cunoscute.

4123. Rp., *D. A.C. Cuza şi Caragiale.* În „Adevărul", XXV, nr.8186, 27 iun.1912, p.1.
Comentariu asupra unor opinii negative ale lui A.C. Cuza despre opera caragialiană. A.C. Cuza nu crede în rezistenţa în timp a operei. Îl compară pe ILC, în detrimentul său, cu Alecsandri, Eminescu şi Gr. Alexandrescu. Dar, spune autorul, „Caragiale a fost o individualitate, ca atare complet original, fără precedent la noi, şi chiar şi fără imitatori fericiţi".

4124. Tăuşan, Gr., *Străinii despre noi. Cum ne descrie dl. L. Claretie.* În „Viitorul", V, nr.1579, 1 iul.1912, p.1 („Note").
Recenzie a volumului *Feuilles de route en Roumanie. La Roumanie intellectuelle contemporaine* de Léo Claretie. Se arată că, deşi este un filo–român, autorul nu a dat o imagine exactă a vieţii intelectuale româneşti, făcând multe greşeli de interpretare. Una dintre acestea îl vizează direct pe ILC, socotit a fi un scriitor care s–a exersat în „le genre horrible". În speţă, intelectualul francez a folosit un sistem de evaluare propriu, „reducând literatura la o nomenclatură şi transformând critica în listă".

4125. Ibrăileanu, G., *Literatura şi societatea.* În „Viaţa românească", VII, nr.7–8, iul.–aug.1912, p.148–159.
Referindu–se la raportul dintre literatură şi societate, Ibrăileanu remarcă influenţa minimă a mediului asupra naturilor prea puternice, de tipul lui Eminescu şi ILC.
A – *Idem.* În „Mişcarea", IV, nr.194, 2 sept.1912, p.1–2.
Reproduce partea a IV–a a studiului.

4126. Ghibănescu, Gh. *Deformările de grai şi Caragiale.* În „Opinia Craiovei", IX, nr.1648, 25 iul.1912, p.1.
„Caragiale a îmbogăţit lexicul literar mai mult ca un fabulist; a pus în praxă mai multă logică ca un logician, a slujit de dascăl societăţii mai dihai decât un pedagog diplomat."

4127. Şeicaru, P., *E. Lovinescu, „Crinul".* În „Freamătul vremii", II, nr.8, aug.1912, p.157–160 („Cronica").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Este criticat cu duritate volumul lui E. Lovinescu, recenzentul întrebându-se: „În ce vremuri trăim? N-avem oare de înaintaşi un Eminescu, un Creangă, un Caragiale, un Vlăhuţă, un Coşbuc, un Delavrancea? Chinnurile acestor mânuitori ai graiului nostru, acestor eroi ce credeau în artă ca într-o religie, acestor apostoli ai literaturii române, nu vă înspăimântă, pigmei?"

4128. Savel, Vasile, *Curiozitatea copiilor. Când scriitorii nu mai scriu.* În „Seara", III, nr.940, 27 aug.1912, p.1 („Din reflexiile unui pribeag").
Articol pe teme literare. Autorul face consideraţii pesimiste cu privire la talentul şi cultura tinerilor scriitori. ILC este considerat un reprezentat exemplar de „meşteşugar" în ale scriiturii, împletind talentul nativ cu o muncă prodigioasă pentru finisarea operei literare.

4129. Stoica, V., *Studenţii români din Ardeal.* În „Ramuri", VII, nr.13, 1 sept.1912 p.403-410.
Cuvântare ţinută la Congresul studenţesc de la Craiova. Este citat ILC alături de Eminescu şi Coşbuc, ca modele pentru tineretul universitar.

4130. Netzler, I. [I. Trivale], *„Scrisorile" d-lui Brătescu-Voineşti.* În „Noua revistă română", XII, nr.17, 9 sept.1912, p.247-249 („Critica").
„De la *Câteva păreri* ale lui Caragiali până la *Scrisorile* lui Brătescu-Voineşti" nu s-a mai scris la noi „o proză filosofică în imagini, atât de interesantă sub raportul literar".

4131. Tălăşescu, Al. Dr., *Barbarismele limbei noaste.* În „Cosânzeana", II, nr.39-40, 29 sept.1912, p.480-481.
„E adevărat că avem literaţi de seamă, cari au întrebuinţat cu succes aceste barbarisme, între ei ţine recordul neuitatul măiestru Caragiale, care a împrumutat *tale-quale* literaturii noastre caracterul limbagiului burghezului român."

4132. Niculescu, D.P., *Cultură şi solidaritate.* În „Ecoul", I, nr.2, sept.1912, p.1-2.
Pledoarie pentru educarea tineretului care activează în sectorul comercial. „Literatura română posedă atâtea opere de seamă, cum sunt operile nemuritorului I.L. Caragiale, cum de pildă avem frumoasele scrieri ale maestrului Vlahuţă, precum şi proza d-lor Delavrancea, Sadoveanu, Gârleanu şi alţi literaţi de frunte, care nu ar trebui să lipsească de pe masa nici unui funcţionar comercial."

4133. I.C.Al., *Comemorarea lui Caragiale.* În „România ilustrată", IX, nr.1, oct.1912, p.6-7.
Articol-omagiu adus „celui mai de frunte portretist literar de tipuri naţionale",„corectorul moravurilor noastre".

4134. Lovinescu, E., *Caragiale.* În „Convorbiri literare", XLVII, nr.11, nov.1912, p.1304-1319 („Cronica dramatică").
Arată că va insista asupra scăderilor operei lui ILC, „nu pentru că ar fi mari, ci pentru

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

că au fost mai puțin puse în lumină". Critica socială a lui ILC e considerată negativistă .„Caragiale n-a fost lipsit numai de idealism și de generozitate, dar și de poezie."

4135. P. Nicanor & Co [G. Ibrăileanu], *Caragiale și epigonii „Convorbirilor literare".* În „Viața românească", VII, nr.11–12, nov.–dec.1912, p.373–381 („Miscellanea"). Articol.

4136. Iordănescu, T., *Caragiale din urmă.* În „Revista noastră", I, nr.2, 1 dec.1912, p.17–20.
ILC rămâne „cel mai mare cunoscător de suflete omenești"; îi lipsește „pesimismul înăbușitor de ideal", e „totdeauna vesel, cum e românul din fire".

4137. Filipescu, Const.Th., *Caragiale.* În „Revista noastră", I, nr.2, 1 dec.1912, p.21–22.
Evocare a personalității lui ILC, a cărui operă „va trăi, eroii lui găsindu-se veșnic. E foarte drept că Farfuridi, Cațavencu, Pristanda etc. de azi nu sunt la fel cu cei din 1883, că cei de mâine nu vor fi la fel cu cei de azi, dar vor exista".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

B. CRONICI DRAMATICE,

ANUNŢURI, AFIŞE, INTERVIURI, AMINTIRI DESPRE REPREZENTAREA PIESELOR ORIGINALE

*

REFERINŢE DESPRE INTERPREŢII PEERSONAJELOR CARAGIALIENE

4138. ***, [Fără titlu]. În „Alegătorul liber", I, nr.71, 25 iul.1875, p.2–3.
Prezentare elogioasă a artiştilor Demetriad şi Popescu, care prezentaseră la Grădina Raşca spectacole pentru popularizarea principalelor opere ale literaturii române. ILC îi cunoscuse şi el era în măsură să aprecieze meritele acestor actori.

4139. S, *Theatru.* În „România liberă", III, nr.469, 10 ian.1879.

4140. ***, *Teatrul Naţional.* În „România liberă", III, nr.493, 14 ian.1879, p.3 („Spectacole").
Anunţă : *O noapte furtunoasă sau nr.9*, comedie în 4 acte de ***. Prima reprezentaţiune credem că va fi marţi [16 ianuarie]".

A – ***, [*Anunţ*]. În „Timpul", IV, nr.10, 14 ian.1879, p.2 (şi nr.urm.)

4141. ***, *Teatrul Naţional.* În „România liberă", III, nr.495, 16 ian.1879, p.3 („Spectacole").
„Joi, 18 ianuarie se va reprezenta *O noapte furtunoasă sau nr.9*, comedie în patru acte". Anunţ repetat în nr.următoare din 17 şi 18 ian.(nr.495 bis şi 496) şi în nr.497, 19 ian.

A – Pipăruş, *Cronica theatrală.* În „Pressa", II, 18 ian.1879, p.2.
Despre autor, încă nenominalizat, se spune că este: „un tânăr de mult talent, care însă, cu tot meritul operei sale, doreşte să rămână necunoscut".

4142. Fr.D. [Fr. Damé], *„Uă noapte furtunoasă seau nr.9". Piesă în 4 acte de I. Caragialli.* În „Românul", XXIII, 20 ian.1879, p.3.
Întâi rezumatul piesei, apoi consideraţii dure despre aceasta. Îşi exprimă jena de a mai prezenta acţiunea comediei. Piesa este condamnată pentru imoralitate şi vulgaritate („în stilul cunoscut al «Claponului»"). Se referă la învinuirile ce i le făcuse Eminescu pentru *Oştenii noştri.* Dar această piesă decădea în „obscenităţile cele mai crude". Este lăudat însă ILC ca traducător al *Romei învinse,* care dovedise „un adevărat talent de scriitor".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4143. Fr.D. [Fr. Damé], *„O noapte furtunoasă sau nr.9". Piesă în 4 acte de I.Caragiali.* În „Românul", XXIII, 20 ian.1879, p.59.
Cronică dramatică negativă; comparații defavorabile între această piesă originală și calitatea traducerii *Roma învinsă.* Deplânge decăderea autorului care „a consimțit să-și mânjească pana, umedă încă de lacrimile vestalei jertfită celei mai sfânte superstiții, cinstea națională, amorul patriei..."

4144. I.S. [Ion Slavici], *„O noapte furtunoasă". Comedie în 4 acte.* În „Timpul", IV, nr.17, 23 ian.1879, p.1.
Cronică severă și intransingentă. (Reprodusă în : I.L. Caragiale, *Opere. vol.I. Teatru,* 1959, p.541–544.)

4145. ***, *Teatrul Național. „O noapte furtunoasă", joi, 18 ianuarie.* În „Binele public", I, nr.24, 24 ian.1879, p.2–3.
Cronică dramatică a premierii. Piesa biciuiește defecte trecătoare. Public nemaipomenit de numeros. Prezentarea subiectului și a personajelor; constată că „totul e exagerat în piesă, chiar așa cum a rămas după tăierile operate de comitetul teatrului". Subiectul nu e comic, ci de scandal. Moralitatea lasă de dorit. „Arderea casei de la finele comediei nu înțelegem în ce poate ajuta viața acțiunii". Jocul actorilor a fost „minunat, încât se poate zice că actorii au contribuit mai mult decât orice la veselia produsă, cu toate fluierăturile ce aflăm că s-au auzit la a doua reprezentațiune de duminică seara". Sunt numiți: Ioan Panu, Iulian, Manolescu, Mateescu, A. Romanesscu, Popescu, A. Dănescu. Referiri la : Molière, Boileau, Millo (din piesa *Paracliserul*).

4146. ***, *Teatrul Național.* În „Binele public", I, nr.42, 7 mart.1879, p.3.
Referitor la interpretarea Aristizzei Romanescu în *Roma învinsă* și în noua piesă.

4147. Fr.D. [Fr.Damé], *Săptămâna teatrelor.* În „Românul", XXIII, 24–27 dec.1879, p.1076–1077.
Este citată *Roma învinsă*, ca spectacol în reluare, cu îmbunătățiri de decor.

4148. Nairolfus, *Impresiuni teatrale.* În „Telegraful", IX, nr.20334, 30 ian.1880, p.2.
Cronică nefavorabilă la premiera *Nopții furtunoase,* considerată „o nulitate absolută", lipsită de „caracter literar", „fără unitate de acțiune, cu o intrigă confuză, lipsită de interes, cu niște aluziuni politice parte plagiate, parte de spiritul cel mai insipid".

4149. ***, *Grădina Orfeu–Ionescu.* În „Democrația națională", I, nr.136, 26 iun. 1880, p.2 („Cronica").
Anunță spectacolul cu *O noapte vijelioasă* (*O noapte furtunoasă*), în beneficiul actorului Mateescu.

A – ***, *Anunț.* În „România liberă", IV, nr.919, 26 iun.1880, p.3.

„Grădina Orfeu. Avem plăcerea de-a vesti iubitorilor de spectacole artistice și recreative, că mâine seară, joi 26, se va produce, în beneficiul tânărului și simpaticului artist Mateescu, vestita piesă: *O noapte furtunoasă*, comedie din cele mai reușite și în adevăr originală, în care publicul va avea distinsa plăcere

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

să admire măiestria cu care autorul şi-a însufleţit personajele şi arta cu care ea va fi interpretată." Anunţul se repetă în nr.920 din 27 iun. şi în nr.922 din 29 iun.

4150. ***, [*Anunţ*].În „Timpul", V, 26 sept.1879, p.2.
Anunţă un spectacol la sala Bossel, în beneficiul actriţelor A. Romanescu şi Amelia Wellner.

4151. ***, [*Anunţ*]. În „România liberă", IV, nr.922, 29 iun.1880, p.3.
„Grădina Orfeu. Direcţiunea I.D. Ionescu. Duminică 29 iunie. *O noapte furtunoasă.* Comedie locală în 4 acte".

4152. Cellini, *Revista teatrală.* În „Telegraful", X, nr.2448, 29 iun.1880, p.3.
Comentariu asupra piesei *Papa* în beneficiul actorului N. Hagiescu. E remarcată şi dra. Ir.Cristescu, pe care însă autorul o consiliază „în interesul d-nei că, dacă va mai juca în *Noaptea furtunoasă sau nr.9*, să lase absolutamente la o parte acele mişcări *fără căpătâi,* sau cum se zice în limbaj vulgar *fâţâieli,* căci *în loc de a fi bine, devine ridicolă din cauza exagerăţiunei".*

4153. ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", IV, nr.937, 17 iul.1880, p.2.
Anunţ. „Aflăm cu plăcere că d. Raşca va angaja trupa română, care va începe în curând distractivele ei reprezentaţiuni cu piesele atât de populare azi: *O noapte furtunoasă* şi *Cuconul* [sic] *Leonida faţă cu reacţiunea."*

4154. ***, *Spectacole.* În „România liberă", IV, nr.940, 20 iulie 1880, p.3.
Anunţ. „Grădina Raşca. Astă-seară, 19 iulie, prima reprezentaţie dată de trupa română: *O noapte furtunoasă,* comedie în 4 acte."

A – ***, [*Anunţ*]. În „Telegraful", X, nr.2466, 20 iul.1880, p.3 („D'ale zilei").

„Astăzi, sâmbătă, se începu, în grădina Raşca, reprezentaţiunile tinerei şi simpaticei trupe de comedie română din care face [sic] parte d-nii Mateescu şi Hagiescu, prin comedia *O noapte furtunoasă sau Nr.9* , de d-nul Caragiali. Aflăm încă, că repertoriul acestei trupe are să fie remaniat şi îmbogăţit, prin noi şi frumoase comedii. Aşa, aflăm că în curând se va juca piesa *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.* Suntem siguri că tinerii artişti au să obţină un deplin succes, pe care li-l urăm din suflet, cu atât mai mult cu cât acest succes ar fi bine meritat şi că de la dânsul depinde viitorul acestor reprezentaţiuni care, încurajate, promit a fi foarte distrăgătoare."

4155. ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", IV, nr.941, 22 iul.1880, p.2.
Anunţ. „La grădina Raşca, reprezentaţia originalei comedii, *Noaptea furtunoasă,* atrage din ce în ce mai multă lume. Marţi [22 iulie] se va reprezenta o altă comedie originală, *Conul Leonida faţă cu reacţiunea.* Spectacolele trupei române se continuă până la 1 august.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4156. Scapin [Fr.Damé], *Courrier des théâtres.* În „L"Indépendance Roumain", IV, no.998, 22 déc.1880, p.3.
Noutăţi din teatru: ILC, „le spirituel auteur de *Noaptea furtunoasă*, prépare une revue de l'année très originale et destinée à faire grand effet sur la scène. La direction générale aura le main heureuse si elle s'en empare".

4157. ***, *Ştirile zilei.* În „Liberalul", III, nr.9, 14 ian.1882, p.2.
Anunţă că la „14 cor." se va reprezenta *O noapte furtunoasă* la Teatrul Naţional din Iaşi.

4158. ***, *Cronica teatrală.* În „Liberalul", III, nr.23, 30 ian.1882, p.2–3.
Foileton. Aluzie la jocul reuşit al d–nei Leşcu în rolul Ziţei din piesa lui ILC şi nereuşita în rolul Luizei din *Frou–Frou.*

4159. ***, *Ştirile zilei.* În „Liberalul", III, nr.60, 17 mart.1882, p.2.
Anunţ. La „18 cor.", *O noapte furtunoasă* la Teatrul Naţional din Iaşi, într–un spectacol de beneficiu pentru M. Arceleanu (Jupân Dumitrache) şi Atena Georgescu (Veta).

4160. D.R. [D. Racoviţă], *Beneficiul d–nei Romanescu.* În „Binele public", IV, nr. 127 (911), 13 mai 1882, p.3 („De la teatru").
„Talentul artistei ieşi la iveală într–un mic rol din *Roma învinsă*".

4161. ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", VI, nr.1470, 14 mai 1882, p.1.
Anunţ. „Marţi, 18 mai, se va da în sala Orfeu o representaţie în beneficiul simpaticului nostru artist Hagiescu. Dd. Iulian, Manolescu, Mateeescu şi d–nele Romanescu, Dănescu, A. Popescu au oferit beneficientului binevoitorul lor concurs." „Se va reprezenta piesa *Noaptea furtunoasă*, comedie în 4 acte de I.L. Caragiale. Serata va fi dar din cele mai frumoase; rugăm pe public a nu o pierde." Anunţul se repetă în nr.urm.: 1471, 15 mai, p.3 şi 1473, 19 mai.

4162. ***, *Teatrul Naţional.* În „Binele public", IV, nr.130 (914), 16 mai 1882, p.3.
Anunţă o reprezentaţie în 17 mai în beneficiul lui Ioan Panu. Se va juca *Gărgăunii* de V. Sardou şi „o mică comedie originală: *1 Aprilie*, ziua minciunei şi a păcălelei, care însă e de sperat că nu va păcăli pe nimeni".

4163. ***, *D'ale zilei.* În „Telegraful", XII, nr.3007, 20 mai 1882, p.1.
Mini–cronică.„Aseară a avut loc în sala Orfeu beneficiul d–lui Hagiescu. S–a jucat comedia *O noapte furtunoasă sau Nr.9* . Un public numeros umplea sala. Beneficiul a avut mare succes atât pe scenă, cât şi la Casă. Iulian şi Mateescu au cules o mulţime de aplauze binemeritate. Doamnele Romanescu şi Dănescu de asemenea au fost foarte aplaudate. Dna A. Popescu şi–a jucat bine rolul ei, dar cam exagerat."

4164. ***, *Grădina Raşca.* În „Binele public", IV, nr.210 (994), 26 aug.1882, p.3. („Spectacole").
Anunţă pentru miercuri seara, 25 august, „o reprezentaţiune extraordinară în beneficiul d–rei Amelia Wellner", cu piesa *O noapte furtunoasă sau Nr.9.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A – ***, *Spectacole.* În „România liberă", VI, nr.1554, 26 aug.1882, p.3.

B – ***, *Grădina Raşca.* În „Steaua Dunării", V, nr.88, 26 aug.1882, p.2.

Alţi actori: A. Romanescu, A. Georgescu, St. Iulian, M. Mateescu, C.Nottara şi I. Petrescu.

4165. ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", VI, nr.1557, 29 aug.1882, p.2.

Notiţă. „Frumoasa piesă a d–lui I.L. Caragiale, *O noapte furtunoasă,* a avut aseară un succes deosebit la Grădina Raşca. Şi interpretarea a fost bună şi afluenţa publicului mare. Nu putem însă înţelege scenele care se repetă aproape în fiecare seară, din nechibzuinţa şi neîngrijirea administraţiei. Se vând aceleaşi locuri de câte două ori, se grămădesc scaunele ca sardelele, şi se vâră mese până şi în loja Comitetului Teatral. D. Ventura a protestat, cu drept cuvânt, în contra acestei speculaţiuni nedemne. Vom reveni."

A – ***, *Ştiri şi fapte.* În „Binele public", IV, nr.218, 4 sept.1882, p.2.

Notiţă despre „reprezentaţiunea şăgalnicei comedii a d–lui Caragiali", care a avut un succes deplin, grădina fiind plină. „Simpatica beneficientă" a fost d–na A. Romanescu. Au mai jucat A. Wellner, A. Georgescu şi Şt.Iulian şi Mateescu. „Rolul lui Spiridon va rămâne printre cele mai reuşite creaţiuni ale d–nei Romanescu. Adevărul, ştiinţa şi gustul cu care a compus pe băiatul de prăvălie sunt minunate."

4166. ***, *Beneficiul Iulian–Mateescu.* În „Binele public", IV, nr.220 (1000), 6–7 sept.1882, p.2 („Ştiri şi fapte").

Anunţă spectacolul de miercuri 8 septembrie, din sala Bossel. Se vor juca comediile: *Puneţi–mă la bir să fiu alegător* (2 acte) şi *Cuconu* [sic] *Leonida faţă cu reacţiunea* (1 act) de Caragiale. Anunţul se reia în nr.221 (1005), 8 sept.1882, p.3.

A – ***, *Spectacole.* În „Telegraful", XII, nr.3097, 7 sept.1882, p.3.

4167. Manfred, *Chronique théâtrale.* În „La Roumanie Illustrée", I, nr.21, 12 sept.1882, p.177.

Anunţă pentru „jeudi" [9 sept] reprezentaţia cu *La Nuit agitée* , în beneficiul Aristizzei Romanescu. „Notre charmante bénéficiaire a eu comme de juste le plus grand succés".

4168. Manolescu, Grigore A., *D'ale teatrului.* În „Binele public", V, nr.10 (1078), 11 dec.1882, p.2–3.

Un răspuns, datat „Bucureşti, 1882, decembrie 6", la un articol anterior, semnat „Un societar", unde marele actor fusese atacat: „Am uitat un lucru: am fost condamnat că am pus pe scenă vreo două bucăţi de la Raşca. Încă o dată o zic, jucate cu corecţiune şi preciziune. Astăzi ce se studiază la teatrul naţional? *O noapte furtunoasă!* Nu vorbesc de meritele ei. Dar fost–a ori nu jucată prin grădini?"

4169. Bacon [C.C. Bacalbaşa], *Cronica săptămânală.* În „Telegraful", XII, nr.3183, 16 dec.1882, p.2–3 („Foiţa Telegrafului").

„Joia trecutul afişul [Teatrului Naţional] ne anunţa reprezentarea comediei d–lui I. Caragiali: *O noapte furtunoasă* , însă în preajma reprezentaţiunei spectacolul fu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

schimbat. Destul de rău. Nu ştim care să fi fost cauza acestei repede substituiri, totuşi o deplângem. Şi efectul s-a manifestat îndestul de puternic în dezavantajul pungii teatrului. Sala era goală."

4170. ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", VII, nr.1723, 24 mart.1883, p.1.
Notiţă. „Sâmbătă la 2 aprilie 1883 în sala Orfeu se va da o representaţiune extraordinară în beneficiul d-lui N. Hagiescu; piesa aleasă e *Noaptea furtunoasă sau Nr.9*, comedie în 2 acte de dl. I.L. Caragiale. Vor juca: d-na A. Romanescu, d-rele A. Dănescu, L. Dumitrescu şi d-nii Şt. Iulian, M. Mateescu şi C. Nottara. D. Hagiescu va juca rolul lui Jupân Dumitrache Inimă-rea. Recomandăm publicului această frumoasă reprezentaţie în care mai toţi artiştii noştri de distincţie iau parte. Biletele se află de vânzare la magazinul Societăţii Furnica şi la beneficient."

4171. ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", VII, nr.1731, 3 apr.1883, p.1.
Anunţă schimbarea datei spectacolului în beneficiul lui N. Hagiescu de la 2 la 9 aprilie.

A – Scapin [Fr.Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance Roumaine", II-ême s., VII, no.1660, 5/17 avril 1883, p.3 („Spectacles").
Indică şi preţurile biletelor: stal I – 4 franci; stal II – 3 franci, lojă – 20 franci.

B – ***, *Spectacole.* În „Telegraful", XIII, nr.3275, 10 apr.1883, p.3.

C – ***, [*Anunţ*]. În „Românul", XXVII, 10 apr.1883, p.327.

4172. A.C.Sor [Iuliu I. Roşca], *Cronică bucureşteană.* În „Familia", XIX, nr.16, 17/29 apr.1883, p.192-194 („Salon").
Informaţii asupra premierii cu *O noapte furtunoasă*, care a avut loc „acum patru ani".

4173. ***, *Cronica locală.* În „Curierul Balasan", XI, nr.106, 23 sept./5 oct.1883, p.3.
Ziarul ieşean anunţă că Iacob Negruzzi şi I.L. Caragiali „au compus un libret de operă comică", *Hatmanul Baltag.* „Totul e gata chiar şi orchestrarea va fi sfârşită peste o săptămână-două. Pe cât suntem informaţi, subiectul piesei este cu totul deosebit de cele ce s-au compus până acum. Persoanele sunt din evul mediu şi din clasele superioare, aşa încât lumea ţărănească română de care autorii noştri au început a cam abuza de la o vreme, este cu totul lăsată la o parte". Spera în succes.

A – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", II-ème s., VII, no.1799, 25 sépt./9 oct.1883, p.3.

4174. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", II-ème s., VII, no.1821, 23 oct./4 nov.1883, p.3.
Anunţă reprezentaţie pentru seara următoare cu *O noapte furtunoasă,* despre care se spune: „L'oeuvre de Caragiale est une farce excellente, nous sommes les premiers à en convaincre, les types sont pris sur le vif et représentés dans leur réalité, mais nous soutenous que ce genre de piece ne convient pas au Théâtre National..."

A – Claymoor [M. Văcărescu], *Échos mondains.* În „L'Indépendance roumaine", II-ème s.,VII, no.1823, 25 oct./6 nov.1883, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4175. Ascanio, *Teatrul Național.* În „România liberă", VII, nr.1900, 1 nov.1883, p.2–3.
Articol. Despre morală în artă. Comparație, din acest punct de vedere, între spectacolul cu *Supliciul unei femei* (comedie în 3 acte de Emile de Girardin și Al. Dumas, tradusă de St. Velescu) și punerea în scenă de odinioară a *Nopții furtunoase* . Comparându-le, cea din urmă este„ mai puțin vinovată".

4176. Claymoor [M. Văcărescu], *Échos mondains.* În „L'Indépendance roumaine", II-ème s., VI, no.1830, 3/15 nov.1883, p.2.
„N'est-il pas navrant de voir Mme Romanescu, si bien dans *Supplice d'une femme,* une jeune premiere de grand talent, jouer le role trivial du sauteruisseau dans *Noaptea furtunoasă*, et dans quel travesti, bon Dieu!"

4177. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", s.II, VI, no.1830, 3/15 nov.1883, p.2.
Anunță spectacolul cu *O noapte furtunoasă* pentru joi 4 noiembrie la Teatrul Național

4178. Claymoor [M. Văcărescu], *Échos mondains.* În „L'Indépendance roumaine", II-ème s., VI, no.1832, 5/17 nov.1883, p.3.
Notă despre reprezentarea *Nopții furtunoase* la Teatrul Național din București, „très beau spectacle et très belle salle". Remarcă în public pe „Mme Grădișteanu, dans une toilette de grande dame russe, toque polonaise et grand manteau en velours rouge bordé de zibeline", pe „Mme Elena Niculescu, Mme le generale Călinescu, Mme Marian, Lupescu, Filidor" etc.

4179. Cinel, *Cronica săptămânii.* În „Cimpoiul", II, nr.106, 6 nov.1883, p.565–566.
Este comentată *Noaptea furtunoasă* care, după patru ani de la premieră, a fost reluată pe prima scenă bucureșteană. Dacă, sub raport estetic, piesa pare recenzentului „admirabilă", în schimb, vulgaritatea și imoralitatea unor scene îi repugnă cu totul: „Iscusința cu care sunt înfățișate aceste tipuri, întocmirea dibace a scenelor, situațiunile comice ce cuprind piesa și spiritul semănat și răsărit cu belșug fac din *Noaptea furtunoasă* o piesă admirabilă [...] , cerem însă ca aceste idei, aceste adevăruri care fac puțină cinste oamenilor, să fie arătate sub o haină cuviincioasă, iar nu în pielea goală, și atunci alături cu admirația noastră am fi avut și puțintel respect pentru *Noaptea furtunoasă.*

4180. Don Padil [D. Zamfirescu], *Palabras.* În „România liberă", VII, nr.1910, 13 nov.1883, p.2–3.
Foileton. O noutate – opereta d-lor Iacob Negruzzi, Luca Caragiale (libret) și Caudella (muzica), intitulată *Hatmanul Baltag.* „D-nul Caragiale a cetit-o într-una din ședințele de la d-nul Maiorescu și după aceea în Comitetul teatral, iar *Baltagul* său a fost mult aplaudat, și spiritul de adevărată operă comică a ținut pe cei prezenți într-o continuă veselie, de la început până la sfârșit. Așteptăm cu nerăbdare muzica."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4181. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", II-ème s., VI, no.1842, 18/30 nov.1883, p.3.
„Le Théâtre National, qui cherche le succés dans tous le genres et ne le trouve dans aucun, se prépare à monter le *Vornicul Baltac* [sic], operette de Mm. I. Negruzzi et I. Caragiali, musique de M. Candella [sic]".

4182. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", II-eme s., VI, no.1852, 1/13 déc.1883, p.3.
Anunţă pentru a doua zi spectacolul Teatrului Naţional cu *O noapte furtunoasă* şi *M. Choufleuri.*

4183. Claymoor [M.Văcărescu], *Échos mondains.* În „L'Indépendance roumaine", II-ème s., VI, no.1854, 3/15 déc.1883, p.3.
Notiţă despre spectacolul precedent de la Teatrul Naţional, care s-a desfăşurat „devant une salle comble et fort joliment composée. Grand succés pour les deux pièces [*O noapte furtunoasă* şi *M. Choufleuri*].

4184. ***, *Societatea de lectură a studenţilor români din Braşov.* În „Gazeta Transilvaniei", nr.145, 11/23 dec.1883.
Andrei Bârseanu va face o lectură din *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*

4185. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", II-ème s., VI, no.1867, 20 déc.1883/1 janv.1884, p.3.
„Mâine", la Teatrul Naţional, *O noapte furtunoasă.*

4186. Claymoor [M. Văcărescu], *Échos mondains.* În „L'Indépendance roumaine", II-ème s., VI, no.1869, 22 déc.1883/3 janv.1884, p.3.
O noapte furtunoasă la Teatrul Naţional. „Salle comble et des plus choisies. M. Julian a été le héros de la soirée", ca şi Nottara şi Mateescu. „Le succés de se soir a été immense pour le théâtre roumain."

4187. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.1900, 29 janv./10 févr.1884, p.3.
La 28 ianuarie, *O noapte furtunoasă* la Teatrul Naţional (nu indică autorul).

4188. Claymoor [M. Văcărescu], *Échos mondains.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.1902, 1/13 févr.1884, p.2.
M. Choufleury şi *Une nuit orgeusse* la Teatrul Naţional „ont transformé la salle en une vaste boîte de sardines".

4189. ***, *Zig-Zag.* În „Peleşul", I, nr.5, 20 febr.1884, p.40.
Anunţ despre repetiţia piesei *Hatmanul Baltag.* Anunţul se reia în nr.6, 27 febr., p.47.

4190. ***, *Cronica.* În „Doina", I, nr.6, 26 febr.1884, p.4.
„Se crede că piesa d-lui Caragiali, *Hatmanul Baltag,* se va reprezenta pentru prima

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

oară joia viitoare."

A – ***, *Litere, ştiinţe, arte.* În „Naţiunea", III, nr.494, 27 febr.1884, p.3.

B – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.1922, 25 févr./8 mars.1884, p.3.

4191. ***, *Revista săptămânală.* În „Doina", I, nr.6, 26 febr.1884, p.2.

„Societatea dramatică [...] a lucrat pe capete spre a putea da apariţiune, cât mai neîntârziată, operetei *Hatmanul Baltag".* „Cunoscutul autor al piesei *Noaptea furtunoasă* , fiind şi al *Hatmanului Baltag*, desfăşoară o activitate foarte mare spre a face, desigur, ca *Hatmanul* său să prevaleze asupra tuturor celorlalţi. Cunoscând spiritul ce caracterizează *Noaptea furtunoasă* , ne place a anticipa într–o frumoasă reuşită a *Hatmanului.* Autorul său recunoscut de mare *calamburist* credem că va face în piesa sa a ieşi la iveală acest nou joc de spirit care îndeosebi–l caracterizează."

4192. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.1925, 29 févr./12 mars 1884, p.3.

Informează că Eduard Caudella a venit de la Iaşi pentru a dirija orchestra la premiera *Hatmanului Baltag.*

4193. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.1926, 1/13 mars 1884, p.3.

Anunţă pentru 1 martie premiera *Hatmanului Baltag* la Teatrul Naţional, cu G. Gabrielescu şi Mateescu (Anunţul se reia în nr.urm.).

4194. Buckingham, *Une première: „Hatmanul Baltag".* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.1928, 3/15 mars 1884, p.2 („Echos mondains").

Cronică dramatică la premiera *Hatmanului Baltag.* Cronicarul îşi declină competenţa muzicală, lăsând observaţiile în domeniu cronicarului specialist al ziarului. „Libretul e amuzant şi muzica foarte agreabilă." Piesa a fost bine interpretată, a avut succes, a fost veselie într–o sală plină, la care a participat şi familia regală: regina a purtat un „joli corsage des velours saphir avec jabot de dentelles blanches, panâche de plumes rose et brillants dans les cheveus".

4195. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, nr.1928, 3/15 mars 1884, p.3.

Anunţă a doua reprezentaţie cu *Hatmanul Baltag* la Teatrul Naţional din Bucureşti.

4196. ***, *Hatmanul Baltag.* În „Războiul", VIII, nr.2386, 3 mart.1884, p.2 („Cronica zilei").

„S–a reprezentat aseară, cu cel mai deplin succes la Teatrul Naţional". „În câte 4 acte aplauze frenetice..., aşa încât, neavând răbdarea să aştepte sfârşitul, publicu' a chemat la actu' al 2–lea pe D. Caudella şi pe autorii scrierii". „Duminecă – a doua reprezentaţie."

A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.498, 4 mart.1884, p.3 („Spectacole").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4197. ***, *„Hatmanul Baltag". Operetă bufă de Negruzzi şi Caragiali; muzica de Caudella.* În „Doina", I, nr.7 4 mart.1884, p.2–3.
Cronică dramatică severă: „producţiune lipsită de originalitate".

4198. ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", VIII, nr.2004, 4 mart.1884, p.1.
Notiţă. Opereta lui Negruzzi şi ILC continuă să se reprezinte cu un succes crescând. „Diseară [8 martie] tot *Hatmanul Baltac* [sic]."

4199. D., *Hatmanul Baltag.* În „Telegraful", XV, nr.3537, 4 mart.1884, p.3 („Teatrul Naţional").
Cronică elogiativă asupra „operei bufe" *Hatmanul Baltag* , reprezentată pentru prima oară joi, 1 martie la Teatrul Naţional din Bucureşti, în prezenţa reginei. „Succesul acestei serbări a muzicei şi a literaturei de scenă română, a fost *complect şi adevărat.* Muzica gentilă, scenele pline de viaţă şi un adevărat spirit original, mai cu seamă în actul al patrulea."

4200. ***, *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, nol.1930, 6/18 mars 1884, p.3.
Anunţă *Hatmanul Baltag* la Teatrul Naţional în ziua de 6 martie. Anunţul se repetă în nr.urm.

4201. Afişer, *Curierul teatrelor.* În „România liberă", VIII, nr.2001, 6 mart.1884, p.3.
O notă despre primele două reprezentări ale *Hatmanului Baltag.* „Piesa a fost bine primită, aplaudată şi părţi din mizică bisate." „D. Gabrielescu a fost minunat." Au mai jucat: Iulian, Mateescu („şugubăţ" în rolul comisului Stakan), d–na Mateescu, d–na Dănescu, Catopol.

4202. ***, *Teatarul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.501, 8 mart.1884, p.3 şi în nr.urm. („Spectacole").
Anunţă a patra reprezentaţie a *Hatmanului Baltag* pentru 8 martie.

A – ***, *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.1932, 8/19 mars 1884, p.3 (şi în nr.urm.)

4203. Buckingham, *Échos mondains.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.1932, 8/19 mars 1884, p.2.
Hatmanul Baltag nu a avut decât de câştigat din tăieturile operate în text. Piesa continuă să fie aplaudată.

4204. ***, *Hatmanul Baltag.* În „Doina", I, nr.8, 11 mart.1884, p.1, 4.
Cronică. Subiectul piesei este împrumutat dintr–o piesă a lui Gane, dar „pare a nu avea nimic comun cu poporul român". Este apreciată calitatea de calamburist a lui ILC : „O producţie unică pe tărâmul literaturii române". Referiri la: Caudella, Saint–Saëns, Offenbach. Interpretul lui Baltag, Gabrielescu, a avut, prin interpretarea sa, „un efect brilant asupra auditorului". „D–na Matheescu, deşi debutantă, a obţinut semne de aprobare din partea publicului". Alţi interpreţi menţionaţi: d–na Dănescu, d–nul Mateescu şi Şt. Iulian.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4205. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.1935, 11/23 mars 1884, p.3.
Anunţă spectacol cu *Hatmanul Baltag*, la 11 martie.
A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.504, 11 mart.1884, p.3.
B – ***, *Zig–Zag.* În „Peleşul", I, nr.8, 12 mart.1884, p.64.

4206. Don Padil [D. Zamfirescu], *Palabras.* În „România liberă", VIII, nr.2006, 11 mart.1884, p.2.
Foileton. Opera bufă *Hatmanul Baltag* „continuă să atragă publicul la Teatrul Naţional".

4207. ***, *Curierul teatrelor.* În „România liberă", VIII, nr.2008, 14 mart.1884, p.3.
Notiţă. „*Hatmanul Baltag* e strecurat din joi în Paşte." „Din duminică–n duminică, *Hatmanul* d–lor Negruzzi, Caragiale şi Caudella e sortit să mai spuie publicului românesc că este «floarea vânătorilor şi a băutorilor...»" În acest timp „diabolica Celina Chaumont face să geamă Teatrul Naţional de lume..."

4208. ***, *Cronica teatrală.* În „Reforma", XV, nr.4622, 19/31 mart.1884, p.4.
Este comentat spectacolul cu piesa *Hatmanul Baltag,* „...această bucată a cărui [sic] subiect e scos din nuvela D–lui Gane, intitulată cu acelaşi nume, cu deosebire de câteva scene adăugate, ne interesează ca subiect şi nu putem decât a felicita pe autorii ei literari".

4209. ***, *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.1950, 29 mars/10 avr.1884, p.3.
Anunţă reprezentaţia din 1 aprilie cu *Hatmanul Baltag.* (Anunţul se repetă).
A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.522, 1 apr.1884, p.3 („Spectacole").

4210. Ghighi, *Teatrul Naţional.* În „Aurora literară", I, nr.2, 1 apr.1884, p.24.
Remarcă decadenţa teatrului. Publicul este amăgit cu piese proaste, precum *O noapte furtunoasă,* în care „demoralizaţia e la culme".

4211. A.C. Şor [Iuliu I. Roşca], *De prin Bucureşti.* În „Doina", I, nr.11, 1 apr.1884, p.2–3.
Referiri la *Hatmanul Baltag.*

4212. Buckingham, *Échos mondains.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.1954, 3/14 avr.1884, p.2.
La 1 martie se prezentase *Hatmanul Baltag* în matineu la Teatrul Naţional; 80 % din public fusese reprezentat de copii. „Il fallait voir ces beaux bébés applaudir de leurs joyeuses petites mains les drôleries de nos artistes et leur faire un succes. Ma foi, ces applaudissements en valent bien d'autres."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4213. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.1969, 22 avr./4 mai 1884, p.3.
Programarea spectacolului cu *O noapte furtunoasă* la Teatrul Național, pentru 22 aprilie.

4214. ***, *Spectacole.* În „Națiunea", III, nr.540, 26 apr.1884, p.3.
Din cauza căldurilor, sălile teatrului erau goale. Se înlocuiseră, din această cauză, pentru a mai putea atrage publicul, piesele *Insula Tulipatan, Sfredelul dracului* și *Un leu ș-un zlot* cu *Sfioșii* și *O noapte furtunoasă.*

4215. Demas, *Cronica teatrală.* În „Cimpoiul", III, nr.133, 13 mai 1884, p.250.
Comentând înalta artă actoricească dovedită de C. Nottara în *Othello,* recenzentul deplânge faptul că un artist de talia lui nu știe să-și aleagă întotdeauna rolurile, acceptând unele (ca în *O noapte furtunoasă*) care nu i se potrivesc deloc.

4216. ***, *Curierul teatrelor.* În „Zorile", I, nr.13, 5 aug.1884, p.8.
Anunță că la „Grădina Rașca" artiștii asociați dau de patru ori pe săptămână frumoasele piese ca *Juneța mușchetarilor, Bărbatul cu trei neveste, O noapte furtunoastă* etc.etc. Atât artiștii cât și piesele „sunt de toată lauda".

4217. ***, *O dorință.* În „Doina", I, nr.24, 1 sept.1884, p.2.
Referire la *Hatmanul Baltag.*

4218. ***, *Sala Orfeu.* În „Națiunea", III, nr.648, 12 sept.1884, p.3 („Spectacole").
Anunță pentru 16 septembrie spectacolul artiștilor asociați ai Teatrului Național, în scopul sporirii fondului filantropic al Societății funcționarilor publici cu *O noapte furtunoasă sau Numărul 9.*

A – ***, *O reprezentație extraordinară.* În „Războiul", VIII, nr.2576, 13 sept.1884, p.2 („Spectacole").

B – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2085, 13/25 sépt.1884, p.3 (și în nr.următoare).

C – ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", VIII, nr.2154, 14 sept.1884, p.1.

4219. ***, *Cronica.* În „Doina", I, nr.25, 15 sept.1884, p.4.
Prima referire în presă cu privire la *O scrisoare pierdută.* Este anunțată ca „o nouă piesă de I. Caragialli". „Titlul se păstrează incognito, dar conținutul piesei se cunoaște de unul din colaboratorii noștri. Ea descrie moravuri sociale de prin provincie, precum *Noaptea furtunoasă* descrie moravuri sociale de prin București. *Nenea Nae* își are și el nivelul său prin provincie - pe un d. prefect. Fericită ființă! A ajuns nemuritor! Dar această nemurire o datorește unui adorator a lui Bachus, care a înmânat autorului piesei o scrisoare olografă a d-lui Prefect [...] Interesante tipuri își mai alege; ne e teamă că și de astă dată va produce gelozie între *prefecți* precum odinioară între *epistați* [sic]."

4220. ***, *Noutăți teatrale.* În „România liberă", număr literar, I, nr.1, 16 sept.1884 p.11.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Notă în care se spune că ILC va termina în curând „o nouă piesă (farsă politică în patru acte), ale cărei două acte de la început făgăduiesc o lucrare de o incontestabilă valoare". Referire la *O scrisoare pierdută.*

4221. ***, *Ştiri teatrale.* În „România liberă", număr literar, I, nr.3, 30 sept.1884, p.36.
Se anunţă că ILC nu-şi va prezenta noua piesă la Teatrul Naţional. „Noi, care am cântărit îndestul talentul atât de real şi mare al d-lui Caragiali, suntem mişcaţi la această ştire teatrală şi regretăm hotărârea luată de d-sa."

4222. ***, *Cronica.* În „Doina", I, nr.26, 1 oct.1884, p.2.
Societatea Armonia din Cernăuţi, sub conducerea Cavalerului de Goian şi a lui Eugeniu Meşter, a organizat o serie de reprezentaţiuni pentru stagiunea actuală. Dintre operete este reţinută şi *Hatmanul Baltag.*

4223. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2108, 11/23 oct.1884, p.3.
Noua piesă a lui ILC, *O scrisoare pierdută,* figurează în repertoriul actualei stagiuni, subintitulată *Frigurile electorale.*

4224. ***, *Curierul teatrelor.* În „România liberă", VIII, nr.2181, 17 oct.1884, p.3.
„În repetiţie la Teatrul Naţional din Bucureşti: *Dama cu camelii, Miss Multon, O scrisoare pierdută.*
A – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2115, 19/31 oct.1884, p.3.
B – ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.679, 19 oct.1884 („Spectacole").
C – ***, *Teatrul Naţional.* În „Voinţa naţională", I, nr.85, 21–22 oct.1884, p.3 („Teatre şi concerte") şi în nr.92, 31 oct.1884, p.3 („Teatrul Naţional").
D – ***, *Din capitală.* În „Universul", I, nr.66, 5–6 nov.1884, p.2.
„Noua piesă a autorului *Nopţii furtunoase, Scrisoarea pierdută* este în repetiţie şi promite frumoase izbânzi atât d-lui Caragiali, spiritualul ei autor, cât şi artiştilor teatrului nostru naţional, care au dreptul de a se bucura că-şi îmbogăţesc repertoriul cu o comedie de aşa mare valoare."
E – ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.693, 5–6 nov.1884, p.3 („Spectacole") şi în nr.694, 7 nov.1884, p.3.

4225. Cantacuzino, Gr.C., Stăncescu, C.I., *Teatrul Naţional...* În „Voinţa naţională", I, nr.85, 21–22 oct.1884, p.3.
Raport privind situaţia Teatrului Naţional, de la înfiinţarea societăţii dramatice şi până la finele stagiunii anterioare.Este pomenit *Hatmanul Baltag* printre piesele originale jucate pe scena Teatrului Naţional, care încurajează repertoriul original. *O noapte furtunoasă* este citată în rând cu *Don Juan de Marone, Fata Bejului* etc.
A – ***, *D-ale teatrului.* În „România liberă", VIII, nr.2186, 23 oct.1884, p.2–3.
Se specifică: „*Noaptea furtunoasă* şi *Baltag* obişnuiseră masele publicului să vie la teatru".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

B – ***, [*Raport..*]. În „Reforma", XXV, nr.4660, 10/22 dec.1884, p.3.

4226. ***, *Aniversarea a XXI–a a societății literare Junimea.* În „Universul", I, nr. 61, 31 oct.1884, p.2 („Din județe").
„Cu ocazia banchetului Junimei [de la Hotelul Traian, joi, 25 oct.1884], dl. Caragiali, autorul *Nopții furtunoase* a citit o comedie de actualitate intitulată *Scrisoarea pierdută,* plină de umor pe fond de observații juste asupra moravurilor noastre publice. Noua comedie va fi jucată la București pe la jumătatea lui noiembrie."

4227. ***, *Cronica.* În „Doina", I, nr.28, 1 nov.1884, p.3.
„Succesul piesei *Scrisoarea pierdută* , pusă în repetiție crește pe fiecare zi. Artiștii teatrului sunt încântați că au putut avea în repertoriul lor o piesă atât de interesantă."
A – ***, *Curierul teatrelor.* În „România liberă", VIII, nr.2198, 7 nov.1884, p.3.

4228. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2134, 11/23 nov.1884, p.3.
Se anunță premiera *Scrisorii pierdute* („l'amusante comédie de M. Caragiali") pentru data de 13 noiembrie 1884 (Anunțul se reia în nr.următoare).
A – ***, *Curierul teatrelor.* În „România liberă", VIII, nr.2202, 11 nov.1884, p.3.
„Teatrul Național, Marți, 13 noiembrie, se reprezintă pentru prima oară comedia d–lui Caragiale, *O scrisoare pierdută.* Numele lui Caragiale este o trompetă; lumea se va grămădi la această primă reprezentare, al cărui succes, credem că se va ține mult timp încordat și neîntrerupt."
B – ***, *Teatrul Național.* În „Națiunea", nr.698, 12–13 nov.1884, p.3 și în nr.urm, 14 nov.1884, p.3 („Spectacole").
C – ***, *Curierul teatrelor.* În „România", I, nr.191, 13 nov.1884, p.3 (și în nr. urm.).
D – ***, *Curierul teatrelor.* În „România liberă", VIII, nr.2204, 14 nov.1884, p.3 și p.1 („Cronica zilei").
Se dă distribuția. „Teatrul Național. După două reprezentațiuni consecutive ale *Damei cu camelii* și încă una (a zecea, dată aseară) a lui *Hamlet,* vom avea în fine plăcerea d–a asista la o reprezentare veselă; piesa d–lui Caragiale, *O scrisoare pierdută* , se joacă astă–seară pentru prima oară. Pe cât se spune, locurile sunt prinse pentru două seri chiar de pe acum. Și, în adevăr, publicul are drept să se îmbulzească, căci în observarea și zugrăvirea tipurilor de felul celor din *Scrisoarea pierdută,* autorul *Nopții furtunoase* e un adevărat maestru."
E – ***, *Teatrul Național.* În „Românul", XXVIII, 14 nov.1884, p.3 („Știri").
F – ***, *Informații.* În „Telegraful", XV, nr.3742, 14 nov.1884, p.2 și în p.3 („Spectacole") și în nr.urm. („Curierul teatral").
G – ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", VIII, nr.2205, 15 nov.1884, p.1.
„Sala gemea de lume. Aplauzele răpăiau. Rareori s–a văzut în teatrul nostru un succes mai strălucit și mai pe deplin meritat."
H – ***, *Informațiuni.* În „Voința națională", I, nr.104, 15 nov.1884, p.3.
Remarcă participarea familiei regale.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

I – ***, *Din țară.* În „Lupta", I, nr.50, 16 nov.1884, p.2.
Marele succes al piesei. Participarea reginei. „Sala gemea de lume și aplauzele nu mai sfârșeau."

J – ***, *Cronica.* În „Doina", I, nr.29, 15 nov.1884, p.4.
Autorul „aproape genial". S-au vândut biletele pentru următoarele patru reprezentații.

K – ***, *Teatrul Național: „O scrisoare pierdută".* În „Războiul", VIII, nr.1884, 20 nov.1884, p.2–3.
„... Toate tipurile sale sunt admirabile, ele ne fac să râdem peste măsură și să le admirăm din pricină că sunt exact copiate după natură."

L – ***, *Monats–Chronic.* În „Bukarester Salon", II, Jahrgang, Heft VII, nov. 1884, p.306.

4229. ***, *Cronica.* În „Doina", I, nr.29, 15 nov.1884, p.4.
„Marți, 12 noiembrie, piesa *O scrisoare pierdută* a fost citită de autorul său, I. Caragiali, în prezența Majestăților Lor Regele și Regina. Aflăm că piesa a fost foarte bine primită."

4230. ***, *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2137, 15/27 nov.1884, p.3 și în nr.urm.
Anunță al doilea spectacol cu *O scrisoare pierdută* la Teatrul Național din București.

A – ***, *Teatrul Național.* În „Românul", XXVIII, 15 nov.1884, p.3 („Știri teatrale") și în nr.urm.

B – ***, *Teatrul Național.* În „Națiunea", III, nr.700, 15 nov.1884, p.3 („Spectacole")

C – ***, *Din capitală.* În „Universul", I, nr.74, 16 nov.1884, p.2.

D – ***, *Spectacole.* În „Telegraful", XV, nr.3744, 16 nov.1884, p.3.

4231. ***, *Teatrul Național.* În „Telegraful", XV, nr.3743, 15 nov.1884, p.3 („Curierul teatral").
Comentează pe scurt *Scrisoarea pierdută,* „o frumoasă producțiune literară a d–lui Caragiale" care „mai ales strălucește prin mult spirit și multă originalitate".

4232. Gion, *„O scrisoare pierdută", comedie în 4 acte de I.L. Caragiale.* În „Românul", XXVIII, 15 nov.1884, p.2–3 („Cronica teatrală").
Cronică entuziastă, superlativă: „*O scrisoare pierdută* începe pentru teatrul român un alt succes care va întrece poate pe acela al lui *Hamlet.* Visătorul din Elseneur și d. Zaharia Trahanache vor merge mână în mână!... Și adică de ce nu!"

4233. Claymoor [M. Văcărescu], *Carnet du Heigh–Life.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2138, 16/28 nov.1884, p.2.
Cronică dramatică la premiera *Scrisorii pierdute.* În sfârșit, după atâtea amânări, a avut loc premiera; piesa „fericitului autor al *Nopții furtunoase...* [este] un tablou de moravuri provinciale, agrementat cu un episod electoral". Cadrul este comun cu cel al *Nopții furtunoase.* Amuzant e faptul că piesa urmează alegerilor din 1884. ILC „c'est du Zola

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

de la plus belle eau. M. Caragiali a compris son époque". Laudă interpretarea actorilor. Sala a fost arhiplină, *Scrisoarea pierdută* „est un grand succès", remarcă mai multe scene „à la Henry Monnier". Descrie asistența.

4234. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2139, 17/29 nov.1884, p.3.
Notă despre spectacolul de „ieri" de la Teatrul Național cu *O scrisoare pierdută.* Piesa a înregistrat același succes de la premieră. Toată lumea este fericită, publicul, actorii și... casierul teatrului, lucru destul de rar.

4235. ***, *Teatrul Național.* În „Națiunea", III, nr.702, 17 nov.1884, p.3 („Spectacole").
Anunț – „Duminică, 18 noiembrie, al 3-lea spectacol cu *O scrisoare pierdută".* (Anunțul se repetă).

A – ***, *Curierul teatrelor.* În „România", I, nr.195, 17 nov.1884, p.3.

B – ***, *Teatrul Național.* În „Românul", XXVIII, 17 nov.1884, p.3 („Știri teatrale").

C – ***, *Spectacole.* În „Telegraful", XV, nr.3746, 18 nov.1884, p.3.

4236. Passe-Partout, *Écos de Bucarest.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2139, 17/29 nov.1884, p.2.
Redă un dialog între doi polițiști, „auzit ieri", după reprezentația cu *O scrisoare pierdută.* Aluzie la Pristanda și la „realitatea" inspirației autorului.

4237. Bacon [C.C. Bacalbașa], *„O scrisoare pierdută". Comedie în 4 acte de I.L. Caragiali.* În „Națiunea", III, nr.702, 17 nov.1884, p.3 („Cronica teatrală").
Cronică dramatică. I se aduc autorului unele imputații (face concesii gustului „strâmt" al publicului; nu știe dacă piesa este o farsă sau o comedie etc.) dar îi recunoaște și meritele: „Ca scenar, ca mânuire a acțiunii, piesa d-lui Caragiali este fără cusur și poate rivaliza cu lucrările cele mai bune ale francezilor".

4238. ***[Th.M. Stoenescu?], *„O scrisoare pierdută". Comedie originală în4 acte de domnul I.L. Caragiali.* În „Telegraful", XV, nr.3745,17 nov.1884, p.2-3 („Curierul teatral").
Cronică nefavorabilă asupra *Scrisorii pierdute* : „D. Caragiali n-are arta dramaturgului, nici arta omului de litere! Face bune caraghioslâcuri, dar mediocre scrieri literare. Moralitatea suferă, acțiunea păcătuiește, intriga n-are temeiuri, dar toate au vervă, chiar și când n-au fond."

4239. Ascanio, *„Uo scrisoare pierdută". Comedie în 4 acte de Ioan Luca Caragiali.* În „Voința națională", I, nr.106, 17 nov.1884, p.2 (continuarea în nr.110, 23 nov.1884, p.2-3).
Cronică entuziastă despre o operă al cărui „învățământ moral" este că „mecanismul nostru electoral este atât de șubred și de elastic, încât chiar degetele unei femei dibace ori pasionate-l poate [sic] învârti cum i place". Este apărat autorul de acuzația că e

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

cinic şi pesimist. Piesa fusese bine interpretată. Sunt lăudaţi actorii: A. Romanescu, Iulian, Ioan Panu, Ioan Petrescu, I. Niculescu, A. Catopol, C.I. Nottara. Succesul era o încurajare pentru „talentatul autor" ca să creeze „multe şi frumoase lucrări ca cele ce d-odată l-au pus pe întâia treaptă a autorilor noştri dramatici".

4240. ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.704, 20 nov.18884, p.3 („Spectacole").
Anunţ: „La 20 noiembrie, al 4-lea spectacol cu *O scrisoare pierdută* . (Anunţul se repetă).

A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Românul", XXVIII, 20 nov.1884, p.3 („Ştiri teatrale").

B – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2142, 21 nov./3 déc.1884, p.3.

4241. ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.706, 22-23 nov.1884, p.3 („Spectacole").
Anunţ. „La 22 noiembrie, al 5-lea spectacol cu *O scrisoare pierdută".*

A – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2143, 23 nov./5 déc.1884, p.3.

4242. ***, *Teatrul Naţional.* În „Românul", XXVIII, 24 nov.1884, p.3 („Ştiri teatrale") şi în nr.urm.
Anunţ. „[Duminică] la 25 noiembrie, a şasea reprezentaţie a *Scrisorii pierdute".*

A – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2146, 25 nov./7 dév.1884, p.3.

B – ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.798, 2 nov.1884, p.3 („Spectacole").

C – ***, *Curierul teatrelor.* În „România", I, nr.201, 25 nov.1884, p.3.

D – ***, *Spectacole.* În „Telegraful", XV, nr.3751, 25 nov.1884, p.3.

4243. ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.709, 26-27 nov.1884, p.3 („Spectacole") şi în nr.urm.
Anunţă al 7-lea spectacol cu *Scrisoarea pierdută,* pentru 28 noiembrie.

A – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2147, 27 nov./ 9 déc.1884, p.3.

B – ***, *Teatrul Naţional.* În „Românul", XXVIII, 27 şi 28 nov.1884, p.3 („Ştiri teatrale").

4244. Claymoor [M. Văcărescu], *Carnet du high life.* În „L'Indépendance roumaine" VIII, no.2148, 28 nov./10 déc.p.2.
Cronică dramatică. Remarcă succesul tot mai mare al *Scrisorii pierdute,* datorat şi interpretării de mare virtuozitate : „Niciodată actorii noştri nu s-au identificat într-atâta cu rolurile ca acum".

A – ***, *Spectacole.* În „Telegraful", XV, nr.3755, 30 nov.1884, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4245. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2148, 28 nov./10 déc.1884, p.3.
Anunţă a 8–a reprezentaţie a *Scrisorii pierdutei* la Teatrul Naţional.

A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.711, 29 nov. 1884, p.3 („Spectacole").

B – ***, *Curierul teatrelor.* În „România", I, nr.204, 29 nov.1884, p.3.

C – ***, *Teatrul Naţional.* În „Românul", XXVIII, 29 nov.1884, p.3 („Ştiri teatrale") şi în nr.urm.

D – ***, *Spectacole.* În „Telegraful", XV, nr.3755, 30 nov.1884, p.3.
„Teatrul Naţional – Astă seară, joi 29 noiembrie, a 8–a reprezentare a piesei *O scrisoare pierdută.* Această comedie, prin multă şi prea îndesata sa reprezentare, a devenit un adevărat tic, iar societatea dramatică pare a zice publicului plictisit: «aveţi puţină răbdare, domnilor»."

4246. Crab, *Cronica.* În „Doina", I, nr.30, 1 dec.1884, p.4.
Referitor la *Hatmanul Baltag.*

4247. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2150, 1/13 déc.1884, p.3.
Anunţ: „Astăzi, a 9–a reprezentare a *Scrisorii pierdute* la Naţional".

A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.714, 2 dec. 1884, p.3 („Spectacole").
Data reprezentaţiei: 2 decembrie.

B – ***, *Teatrul Naţional.* În „Românul", XXVIII, 1 dec.1884, p.3 („Ştiri teatrale")
Data: „9 [sic] decembrie".

4248. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2152, 4/14 déc.1884, p.3.
Anunţă a zecea reprezentaţie cu *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional din Bucureşti pentru data de 4 decembrie.

A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.715, 3–4 dec. 1884, p.3 („Spectacole").

B – ***, *Teatrul Naţional.* În „Românul", XXVIII , 4 dec.1884, p.3 („Ştiri teatrale"). Anunţul se repetă în nr.urm.

4249. Damé, F., *La lettre perdue.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2153, 5/17 déc.1884, p.1.
Editorial. Crede că este un succes meritat, dar întristător: „Numai prostituţie, falsitate, viciu a aflat autorul în societatea românească?" „Acest gen de spectacol, în care viciul se etalează triumfător, unde platitudinea cuprinde tot ce e nobil, unde nu se vede strălucind nici un sentiment nobil, unde domină scepticismul – nu e făcut să trezească în sufletul spectatorilor idealurile, entuziasmul, credinţa de care avem atâta nevoie."

4250. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, no.2154, 6/18 déc.1884, p.3.
Anunţ: „Azi, 5 decembrie, a 11–a reprezentaţie cu *O scrisoare pierdută."*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr. 717, 6 dec. 1884, p.3 („Spectacole").
B – ***, *Teatrul Naţional.* În „Românul",XXVIII, 6 dec.1884, p.3 („Ştiri teatrale")

4251. R., *Teatrul Naţional.* În „Unitatea naţională", I, nr.1, 6 dec.1884, p.4 („Cronica teatrală").
Se anunţă că în numărul următor al revistei va fi comentată *O scrisoare pierdută.*

4252. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, nr.2155, 8/20 déc.1884, p.3.
Anunţă a 12–a reprezentaţie a *Scrisorii pierdute,* pentru 9 decembrie.
A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Naţiunea", III, nr.718, 7–8 dec. 1884, p.3 („Spectacole").
B – ***, *Teatrul Naţional.* În „Războiul", VIII, nr.26, 9 dec.1884, p.2 („Cronica zilei").

4253. A.C. Sor [Iuliu I. Roşca], *Cronică bucureşteană.* În „Familia", XX, nr.50, 9/21 dec.1884, p.602–604 („Salon").
Comentează spectacolele cu *O scrisoare pierdută.*

4254. R., *Teatrul Naţional.* În „Unitatea naţională", I, nr.2, 9 dec.1884, p.4 („Cronica teatrală").
Cronică dramatică, ocazionată de cea de a 12–a reprezentaţie a *Scrisorii pierdute,* piesă ce–i pare cronicarului mai slabă decât *O noapte furtunoasă,* motiv pentru care refuză s–o comenteze ca pe o comedie (fiindcă i–ar găsi „multe slăbiciuni") şi optează pentru varianta „revistă electorală", prima lucrare de acest gen la noi. „Scrierea" piesei, în schimb, îi stârneşte entuziasmul, spiritul fiind aruncat „cu lopata". E o scriere „continuu susţinută prin scânteieri de spirit neîntrerupte".

4255. ***, *Monats – Chronik.* În „Bukarester Salon", II, Jahrgang, Heft VIII, Dezember 1884, p.349.
Cronică dramatică la *O scrisoare pierdută.* Este remarcat succesul de care se bucură piesa, în pofida lipsei momentelor dramatice. I se recunoaşte actualitatea („ist es voll Actualität"), însă i se contestă valoarea literară datorită absenţei elementului moral: „Dieses neueste Produkt des Hr. Caragiale darf keineu Anspruch darauf machen unter die literarischen. Werke eingereiht zu werden; es fehlt hiezu vollständig das moralische Element". Este marcată interpretarea de excepţie a actorilor: Aristiţa Manolescu, Iulian, Mateescu, Leonteanu, Nottara.

4256. ***, *Curierul teatrelor.* În „România liberă", VIII, nr.2225, 11 dec.1884, p.3.
„*Scrisoarea pierdută,* piesa d–lui Caragiale, încă ţine afişul, şi–l ţine cu demnitate, – casierul teatrului e totdeauna voios. O singură întrerupere a fost joia trecută, când d–na Romanescu fiind bolnavă, s–a jucat pe neaşteptate *Noaptea furtunoasă* . Ieri, continuând indispoziţiunea artistei care a creat pe Zoe Trahanache, a fost înlocuită de d–na Amelia

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Nottara care, în scurt timp, a reuşit să ne facă o altă creaţiune. Marţi [11 decembrie] tot *Scrisoarea pierdută."*

4257. ***, *Din ale Iaşilor.* În „Lupta", I, nr.60, 12 dec.1884, p.3.
Anunţă că în curând se va reprezenta la Teatrul Naţional din Iaşi, *O scrisoare pierdută*, „care a avut şi are în Bucureşti un succes atât de strălucit".

A – ***, *Din ale Iaşilor.* În „Lupta", I, nr.62, 16 dec.1884, p.5.
În plus, referiri la cronicile dramatice din ziarele bucureştene, care subliniază că „această nouă lucrare literară a tânărului dramaturg este pe deplin reuşită ca concepţie, descriere de moravuri, de tipuri şi tablouri din viaţa politică de azi".

4258. ***, *Teatrul Naţional.* În „Noua revistă română", II, nr.5, 17/29 dec.1884, p.36 („De toate").
Anunţ. „Marţi, în 18 decembrie, se va reprezenta pentru a doua oară [la Iaşi] *Scrisoarea pierdută".*

A – ***, *Curierul teatrelor.* În „România liberă", VIII, nr.2332, 19 dec.1884, p.3.
Se citează din „Lupta" ce scriu ziarele despre piesă.

4259. ***, *Cronica teatrală.* În „Lupta", I, nr.63, 19 dec.1884, p.2–3.
Cronică dramatică la spectacolul cu *O scrisoare pierdută.* Piesa îi întăreşte lui ILC „reputaţia câştigată". Autorul cronicii preferă *O noapte furtunoasă.*

4260. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, nr.2173, 1/13 janv.1885, p.3.
Anunţă că la 1 ianuarie se va juca *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional din Bucureşti.

4261. ***, *Curierul teatrelor.* În „România liberă", IX, nr.2243, 5 ian.1885, p.2.
De câtva timp, s-au reprezentat alternativ la Teatrul Naţional din Bucureşti *O scrisoare pierdută* de ILC şi *Faust*, feerie de Dennery. Amândouă au atras lume multă, aşa că „mai totdeauna am văzut săli pline".

4262. R., *Cronica teatrală.* În „Unitatea naţională", I, nr.8, 6 ian.1885, p.3.
În cronica la opereta *Boccaccio,* autorul se referă şi la „râsul aproape popular cu care a fost primită *Scrisoarea pierdută".*

4263. ***, *Teatru.* În „Amicul poporului", I, nr.5, 6 ian.1885, p.4.
Se laudă faptul că de la venirea actorului Anestin la direcţia de scenă a teatrului, se joacă, la Teatrul Naţional din Craiova, cele mai frumoase piese, între care şi *O scrisoare pierdută.*

4264. ***, *Teatru.* În „Amicul poporului", I, nr.6, 13 ian.1885, p.3.
Anunţă pentru 5 ianuarie, cea de a patra reprezentaţie cu „renumita piesă *O scrisoare pierdută"* la Teatrul Naţional din Craiova.

4265. O [Oscar Briol?], *La Situation.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2186, 17/29 janv.1885, p.1 („Questions du jour").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Editorial. Ruperea lui I.C. Brătianu de junimişti. „Ce comedie drăguţă s–ar putea face cu cele de sus. Recomand subiectul d–lui Caragiale şi sunt sigur că, în ciuda succesului meritat al *Scrisorii pierdute* , ar recolta încă alţi lauri, scriind o operă cu titlul: «Un minister căutat şi pierdut»."

4266. ***, *Teatrul Naţional din Bucureşti.* În „Viitorul", II, nr.8, 20 ian./1 febr.1885, p.3.
Informaţie culturală detaliată, reprodusă după „Românul" pe tema ecoului favorabil al premierei *Scrisorii pierdute* la Teatrul Naţional din Iaşi.

4267. ***, *Din ale Iaşilor.* În „Lupta", II, nr.9, 23 ian.1885, p.2.
Se exprimă regretul că, numai după trei reprezentaţii, nu se mai joacă, la Iaşi, *O scrisoare pierdută,* cu toate că publicul „ar prefera să se întâlnească cu înveselitoarea ei companie, decât să fugă – precum face – de drame şi tragedii".

4268. ***, *Curierul teatrelor.* În „România", II, nr.23 (250), 28–29 ian.1885, p.3.
Informaţie despre succesul *Scrisorii pierdute* pe scenele teatrelor din Iaşi şi Craiova, ca, de altfel, şi la Bucureşti. Nu este indicat autorul piesei.

4269. Harph, *Doui sergenţi (reluare).* În „Opinca", II, nr.73, 3 febr.1885, p.4 („Teatrul Naţional").
Cronică dramatică. Opinie defavorabilă despre interpretarea actorului I. Petrescu în rolul adjutantului Valmore, spre deosebire de creaţia de excepţie pe care a realizat–o în rolul Trahanache, din *O scrisoare pierdută.*

4270. ***, *Mai nou.* În „Doina", II, nr.36, 1 mart.1885, p.37.
Notă nesemnată. „Se ştie că Direcţiunea generală a teatrelor din România a publicat concurs pentru cea mai bună piesă de gen pe ziua de 15 febr. Comisiunea însărcinată cu cercetarea pieselor, care au fost în număr de 11, s–a pronunţat. Piesa premiată purta pseudonimul *Alegro* , sub care s–ascunde numele atât de cunoscut al d–lui Caragiali."

4271. ***, *Ultime ştiri.* În „România liberă", IX, nr.2288, 2 mart.1885, p.3.
Notiţă. „Noua comedie de moravuri a d–lui Caragiale, *D–ale Carnavalului,* va fi jucată sub titlul de *Bărbierul diplomat,* primul titlu fiind numai provizoriu şi anume servindu–i pentru a păstra secretul cerut la concurs."

4272. ***, *Comitetul Teatrului Naţional.* În „Viitorul", II, nr.26, 3/15 mart.1885, p.3 („Diverse").
Anunţ detaliat. *D–ale carnavalului* a fost premiată cu suma de 1200 lei. Dintre cele 10 piese prezentate la concursul ce fusese iniţial fixat pentru 31 decembrie (şi care s–a ţinut în februarie), piesa lui ILC a întrunit „mai toate voturile examinatorilor " din Comitetul Teatrului Naţional din Bucureşti.

4273. ***, *Din teatru.* În „Drepturile omului", I, nr.30, 8 mart.1885, p.1 („Din teatru") şi în nr.urm. („Informaţii").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„*D–ale carnavalului,* noua piesă a lui ILC este în repetiţii la Teatrul Naţional din Bucureşti şi se va reprezenta în primele zile ale lunii aprilie."

4274. ***, *Ultimele ştiri.* În „România liberă", IX, nr.2206, 13 mart.1885, p.3.
Notiţă. „Astă–seară [luni, 11 martie] d. Caragiale va citi la Palatul Regal comedia sa *D–ale carnavalului,* premiată la ultimul concurs de direcţiunea teatrelor."
A – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2231, 12/24 mars.1885, p.3.

4275. Caros [Iuliu D. Roşca], *D–ale carnavalului.* În „Doina", II, nr.37, 15 mart. 1885, p.42 („Din viaţa de Bucureşti").
Comedia lui ILC s–a citit la 2 martie 1885 în saloanele lui T. Maiorescu de pe strada Mercur. Piesa în 3 acte a strâns toţi atâţia auditori ca şi lectura lui Alecsandri din *Ovidiu.* Noua lucrare este considerată „superioară celorlalte ale sale".

4276. ***, *Ultime ştiri.* În „România liberă", IX, nr.2303, 20 mart.1885, p.3.
Notiţă. „Aseară s–a făcut prima repetiţiune a piesei d–lui Caragiale, *D–ale carnavalului (Bărbierul diplomat);* se crede că peste 15 zile se va putea reprezenta."

4277. ***, *Teatre şi concerte.* În „Voinţa naţională", II, nr.208, 27–28 mart.1885, p.3.
Anunţ. „Prima reprezentaţiune a piesei d–lui I. Caragiali, *Bărbierul diplomat*, se va da în seara zilei de 3 aprilie."
A – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2245, 29 mars/10 avr.1885, p.3.
Greşit numele autorului: „G.L. Caragialli".
B – ***, *Ultime ştiri.* În „România liberă", IX, nr.2309, 29 mart.1885, p.3.
C – ***, *Spectacole.* În „Telegraful", XVI, nr.3849, 30 mart.1885, p.3.

4278. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2247, 31 mars/12 avr.1885, p.3.
Anunţă că premiera piesei *D–ale carnavalului* s–a amânat cu o săptămână. Se dă distribuţia.
A – ***, *Informaţiuni.* În „Drepturile omului", I, nr.51, 4 apr.1885, p.3.
„Se spune mult bine despre această nouă producţiune a d–lui Caragiale şi suntem încredinţaţi că *D–ale carnavalului* va face să se uite urâta impresie lăsată de mult nesărata şi nereuşita producţie a d–lui Negruzzi, *Beizadea Epaminonda.*

4279. ***, *Curierul teatrelor.* În „România", II, nr.74 (301), 4 apr.1885, p.3.
Anunţă spectacolul cu *O scrisoare pierdută* pentru „vineri" la Teatrul Dacia, în beneficiul bătrânului actor Ioan Comino. Anunţul se repetă.

4280. ***, *Nos échos.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2252, 6/18 avr.1885, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunţă pentru „lunea viitoare" premiera piesei *Bărbierul diplomat* [*D–ale carnavalului*]. Pentru prima oară sala va fi luminată electric.

A – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2253, 7/19 avr.1885, p.3.

B – ***, *Sciri şi fapte.* În „Telegraful", XVI, nr.3856, 7 apr.1885, p.2.

C – ***, *Informaţiuni din ediţiunea a doua.* În „România", II, nr.78 (305), 8–9 apr. 1885, p.3.

Titlul piesei: *D–ale carnavalului..*

D – ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", IX, nr.2317, 9 apr.1885, p.2.

„Diseară 8 apr. se va reprezenta pe scena Teatrului cel Mare noua comedie a spiritualului nostru scriitor I.L. Caragiale, ce poartă titlul *D–ale carnavalului.* Se aşteaptă mare succes. [Pe pagina I–a, în chenar îndoliat: „C.A. Rosetti, decanul presei române, a încetat din viaţă".]

4281. ***, *Informaţiuni.* În „Drepturile omului", I, nr.56, 10 apr.1885, p.3.

Comitetul Teatral îşi dovedise încă o dată incapacitatea montând *D–ale carnavalului,* piesă premiată cu 1500 lei, care „a făcut un fiasco complet. Piesa a fost fluierată. Cu toate acestea, publicul, care ţine mult ca pentru un leu sau doi să vadă şi pe autor, a strigat pe autor, care a venit. Drept să spunem nu ne aşteptam la aşa trădare. D. Negruzzi se poate consola acum, căci este în bună companie [cu piesa *Beizadea Epaminonda*].

4282. Passe–partout, *Nos échos.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2255, 10/22 avr.1885, p.2.

Mini–cronică dramatică. Premiera cu *D–ale carnavalului* a avut mai puţin succes decât iluminarea electrică a sălii. La actul I s–a aplaudat, la actul al II–lea s–a ridicat din umeri, la actul al III–lea s–a fluierat. Acuză piesa de o trivialitate peste măsură („până şi Zola ar fi roşit"!). „În ritmul acesta, la viitoarea piesă a lui Caragiale ne putem aştepta să vedem cele mai intime detalii ale vieţii..."

4283. ***, *Ultimele ştiri.* În „România liberă", IX, nr.2318, 10 apr.1885, p.1.

Notiţă. „Aseară [8 apr.1885] s–a reprezentat la Teatrul cel Mare pentru prima oară comedia *D–ale carnavalului* a d–lui I.L. Caragiale." Piesa e de acelaşi fel cu *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută.* Nu aprofundează caracterele. „De astă dată însă [ILC] a fost mai puţin norocit atât în alegerea tipurilor, cât şi în a scenelor. Altfel, ridiculizarea vorbirei *radicale* a avut acelaşi succes ca întotdeauna. Interpretarea a fost bună. Autorul a fost aclamat după primul act, cel mai bun, şi a fost chemat la sfârşit."

4284. ***[Th.M. Stoenescu?], *D–ale carnavalului.* În „România", II, nr.79 (306), 10 apr.1885, p.3 („Curierul teatrelor").

Cronică dramatică defavorabilă prilejuită de premiera piesei *D–ale carnavalului.* „Pe cât au fost însă de mari laudele din ajun, pe atât fiascul a fost mai cumplit. O viaţă de bărbierie, cu scoateri de măsele, cu bătăi, cu scenele cele mai destrăbălate ale femeilor de mahalale, a fost aseară pe scena Teatrului Naţional. Scrisă într–o limbă stricată, şi încărcată cu toate banalităţile şi absurdităţile de pe la bărbieri, noua piesă nu are nici un scop, dar absolut niciunul. Se face oarecare chef la spectacolul ei, de către publicul din

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

înălțimea galeriei, însă ar avea o reușită mai mare și mai sigură la marginile orașului, nu pe scena Teatrului Național, unde se pretinde a se face o școală."

4285. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2255, 10/22 avr.1885, p.3.

Anunț. „Astăzi a doua reprezentație cu *D–ale carnavalului*".

A – ***, *Curierul teatrelor.* În „România", II, nr.79 (306), 10 apr.1885, p.3.

4286. ***, *Curierul teatrelor.* În „România", II, nr.79 (306), 10 apr.1885, p.3.

Informație. La modul dubitativ se vorbește despre un turneu – la Iași –al artiștilor de la Teatrul Național din București . Din repertoriu, alături de *Hamlet, Boccaccio,* ar face parte și *D–ale carnavalului.*

4287. ***, *Știri diverse.* În „Voința națională", II, nr.219, 10 apr.1885, p.3.

Informație culturală. „Aseară teatrul național a fost pentru prima oară iluminat cu lumină electrică. Acest început a avut cel mai mare succes. S–a jucat pentru prima oară comedia premiată a d–lui I.L. Caragiale, *D–ale carnavalului.*"

4288. Claymoor [M. Văcărescu], *Din lume.* În „Românul", 11 apr.1885.

Despre ILC și *D–ale carnavalului.*

4289. ***, *Din țară.* În „Poșta", V, nr.223 (1368), 11 apr.1885, p.2.

Informație. „Piesa d–lui I.L. Caragiale, *D–ale carnavalului* a căzut cu totul, spun ziarele bucureștene."

4290. Binoclu, *Teatrul Național.* În „Telegraful", XVI, nr.3859, 11 apr.1885, p.3 („Curierul teatral").

Cronică zdrobitoare la spectacolul cu *D–ale carnavalului,* ce a constituit „un *fiasco* complet. Nici o dată, pe o scenă din România, o piesă n–a fost primită cu mai mare indignare – dar ce e drept, nimeni nu îndrăznise până acum să prezinte publicului o asemenea producție".

4291. ***, *Nenorocirile Teatrului Național.* În „Telegraful", XVI, nr.3861, 13 apr. 1885, p.2–3.

Reproșuri la adresa direcției Teatrului Național care, ignorând piesele valoroase, montează și prezintă „stupidități recomandate", precum *D–ale carnavalului.* „Dacă direcțiunea n–are o scânteie de gust și de rațiune, ar fi trebuit măcar să gândească că *înjosește* și *obosește* pe artiști, punându–i să joace piese de bâlci ca cea a d–lui Caragiali [...] Dar, la nimic nu se gândește direcțiunea teatrului; ea nu ține seamă de demnitatea publicului, ea nu ține seamă de demnitatea și puterile artiștilor; ea nu se gândește la interesul ei chiar. Căci, sperând că ne va îndopa de cel puțin 15 ori cu *D–ale carnavalului,* a neglijat celelalte piese și acum n–are ce juca."

4292. Strapontin, *„D–ale carnavalului", comedie în 3 acte de d. I.L. Caragiale.* În „Națiunea", 14 apr.1885 („Cronica teatrală").

Cronică dramatică.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4293. Caros [Iuliu D. Roşca], *D–ale carnavalului.* În „Doina", II, nr.39, 15 apr.1885, p.62 („Din viaţa de Bucureşti").
Semnalează neregulile comise la premierea piesei. Concursul ar fi fost amânat special pentru ILC, iar caracterul secret nu a fost respectat. Subiectul piesei e imoral şi n–ar fi fost potrivit pentru scena Teatrului Naţional. Publicul a dezaprobat, „poate prea zgomotos verdictul" direcţiunii şi la a doua reprezentaţie s–a întâmplat ca golul locurilor să eclipseze strălucirea sălii, cu toată lumina electrică ce se inaugurase în ajun."

4294. Dera, *„Beizadea Epaminonda". Operă comică în 3 acte de d. I. Negruzzi, muzica de d. E. Caudella.* În „Doina", II, nr.39, 15 apr.1885, p.59.
Referiri la *Hatmanul Baltag.*

4295. Caros [Iuliu D. Roşca], *Beizadea Epaminonda.* În „Doina", II, nr.39, 15 apr. 1885, p.59 („Din viaţa de Bucureşti").
Referiri la *Hatmanul Baltag.*

4296. Ascanio, *Recensiuni dramatice.* În „Voinţa naţională", II, nr.226, 18 apr.1885, p.3.
Cronică dramatică. Îşi exprimă decepţia după cele două reprezentaţii cu *D–ale carnavalului*, „piesă rea şi foarte searbădă". Premierea ei de către Comitetul teatral era o cinstire a autorului pentru celelalte două comedii, nu o recunoaştere a meritelor acesteia din urmă. Socoteşte piesa un incident în creaţia lui ILC, arătându–şi respectul pentru creatorul *Scrisorii pierdute* şi al *Nopţii furtunoase,* „cele două preţioase giuvaiere în repertoriul nostru dramatic." „Marii interpreţi": Iulian, Mateescu, Catopolu şi Nicolescu, Frosa Sarandi şi Amelia Nottara nu reuşiseră, cu tot jocul lor strălucit, să salveze piesa de la cădere.

4297. De la Craiova, *„D–ale carnavalului". Piesă premiată de d–nu I.L. Caragiale.* În „Revista literară"[Literatorul], VI, nr.10,21 apr.1885, p.159–160.
Articol critic pamfletar contra comediei caragialiene care „calcă legile bunei cuviinţe".

4298. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2267, 25 avr./7 mai 1885, p.3.
Semnatarul a văzut câteva fete în sală la spectacolul cu *Le voyage de M. Perichon* , de Labiche. „Dacă tot vin la *D–ale carnavalului* şi la *Boccaccio*, de ce nu vin fetele şi la trupa franceză ? Chiar dacă nu ştiu limba franceză, nuditatea subiectelor este aceeaşi."

4299. *** [Racoviză–Sphinx], *O fluierătură.* În „România", II [?], 30 apr.1885, p.3 („Curierul teatrelor").
Vorbind despre localizarea *Nea frăţilă* de Al. Odobescu şi Ionescu–Gion, autorul se referă, fără a aminti numele autorului şi opera sa, la „căderea" piesei *D–ale carnavalului.*

4300. ***, *Curierul Teatrelor.* În „România", II, nr.106 (322), 16 mai 1885, p.3.
Anunţ. „Duminică 19 mai 1885, reprezentaţie extraordinară dată în scop filantropic,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

cu *O noapte furtunoasă sau Nr.9*, comedie originală în 4 acte de I.L. Caragiale". Anunţul se repetă. Nu se specifică cine beneficiază de fondurile colectate.

A – ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", IX, nr.2347, 17 mai 1885, p.1.
Se anunţă că este ultima reprezentaţie din actuala stagiune.

B – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des theatres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2286, 19/31 mai 1885, p.3.

4301. ***, *Curierul Teatrelor.* În „România", II,nr.111 (337), 22–23 mai 1885, p.3.
Anunţ, despre reprezentaţia extraordinară cu *O noapte furtunoasă* , pentru „joi", în grădina Stavri, în beneficiul actriţei Ana Dănescu.

4302. Scapin [Fr.Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2288, 23 mai/4 juin, p.3.
Anunţ : „mâine", *O noapte furtunoasă sau nr.9*, la Teatrul Naţional.

4303. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2292, 28 mai/9 juin.1885, p.3.
Anunţ – La sala Dacia se va juca *O scrisoare găsită* [replică la piesa lui ILC], iar autorul doreşte până atunci, să–şi păstreze anonimatul.

A – ***, *Ultime ştiri.* În „România liberă", IX, nr.2355, 28 mai 1885, p.3.
Informaţia fusese avansată de „un artist de la Teatrul Dacia".

4304. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2295, 31 mai/12 juin 1885, p.3.
Şarjă amicală: la o reprezentaţie cu *O noapte furtunoasă,* în timpul actului III, un spectator vrea să iasă din sală. „În pauză", anunţă imperios vecinul de scaun. Deodată, o mişcare generală, de tulburare olfactivă, se face în jurul împricinatului. – Ieşi odată, omule, spun cei din jur. –Nu, nu acum, ci... „après l'acte..."

4305. ***, *Spectacole.* În „România liberă", IX, nr.2364, 7 iun.1885, p.3.
Anunţă că „joi, 6 iunie, la Grădina Dacia se va juca, în beneficiul lui A.P. Marinescu, *O scrisoare găsită* de Miculi, comedie originală în 4 acte".

4306. ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", IX, nr.2374, 19 iun.1885, p.1.
O corespondenţă din Botoşani, trimisă „Românului", precizează că o trupă română va juca marţi, 18 iunie, *O scrisoare pierdută.* Trupa, din care făceau parte Aristizza Romanescu–Manolescu şi C. Nottara, venea din Bucovina, de la Cernăuţi, unde repurtase un succes deosebit.

A – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'indépendance roumaine", IX, no.23312, 20 juin/2 juil.1885, p.3.
„Românul" anunţase că în repertoriul trupei fuseseră incluse şi piesele *Ovidiu* şi *Fântâna Blanduziei* de V. Alecsandri.

4307. ***, *Cronica Săptămânei.* În „Cântarul", I, nr.16, 29 iun.1885, p.1.
Informaţie. „Theatru – Grădina Efrem: joi, 27 iunie s–a reprezentat *Scrisoarea*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

pierdută de Caragialli. Iulian, Mateescu şi Niculescu au fost admirabili." Trupa bucureşteană venise în turneu la Craiova.

4308. ***, *Cronica Săptămânei.* În „Cântarul", I, nr.19, 22 iul.1885, p.2.
Trupa Iulian–Mateescu va mai juca la Craiova o singură săptămână din stagiunea de vară. În repertoriu *D–ale carnavalului.*

4309. ***, *Teatru.* În „Cântarul", I, nr.21, 3 aug.1885, p.3.
Mini–cronică dramatică. Este lăudată trupa dramaatică a lui Popescu, de la „Pomul Verde" [din Craiova] pentru repertoriul ales cu îngrijire. În schimb este criticată opţiunea trupei Teatrului Naţional din Bucureşti, condusă de Şt. Iulian şi Mateescu, pentru alegerea piesei lui ILC, *D–ale carnavalului:* „... care, dacă nu a fost respins de craioveni, cauza a fost nu meritul piesei, care nu escelează decât printr–un maldăr de spirite rău aranjate, adeseori fără sare şi câteodată chiar revoltătoare, ci numai faptul că în această piesă a jucat Iulian şi Mateesscu".

4310. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2357, 13/25 aôut 1885, p.3.
Anunţă spectacolul cu *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional [„astăzi"].

4311. ***, *Spectacole.* În „România liberă", IX, nr.2416, 13 aug.1885, p.3.
Anunţ. „Marţi, 13 aug., reprezentaţie extraordinară în beneficiul d–lui Al. Catopol. Se va reprezenta *O noapte furtunoasă sau nr.9,* comedie originală în 4 acte." (Anunţul se repetă în nr.următor).

4312. ***, *Informaţiuni.* În „Voinţa naţională", II, nr.317, 13 aug.1885, p.3.
Anunţă că la 12 august, în grădina Stavri, se va reprezenta comedia *O noapte furtunoasă.*

A – ***, *Curierul Teatrelor.* În „România", II, nr.177 (404), 14 aug.1885, p.3.
Spectacol în beneficiul „iubitului artist Al. Catopolu". Opinie favorabilă pentru actor (mai mult) şi pentru piesă: „Suntem siguri că publicul bucureştean va încuraja pe tânărul artist asistând cât se poate mai mult la acest atrăgător spectacol".

4313. ***, *Cronica teatrală.* În „Poşta", VI, nr.34 (1469), 28 aug.1885, p.3.
Anunţă că se va juca la Galaţi *O scrisoare pierdută,* a „bunului nostru scriitor, d. Caragiali (tânărul)". „Miezul *Scrisorii pierdute* e aparatul electoral în mărime naturală..." Prezentare elogioasă, recunoscând „netăgăduita sa valoare literară".

4314. ***, *Din localitate.* În „Galaţii", III, nr.814, 30–31 aug.1885, p.2.
Informaţie culturală. „Trupa de comedii de sub direcţiunea veteranului scenei române, dl. M. Millo, a reprezentat „aseară" în sala Alcazar , pentru prima oară în Galaţi, comedia d–lui I.L. Caragiale, *O scrisoare pierdută".*

4315. ***, *Cronica teatrală.* În „Poşta", VI, nr.39 (1474), 4 sept.1885, p.3.
Informează că se jucaseră la Galaţi două piese de ILC: *O scrisoare pierdută* şi

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

O noapte furtunoasă. Cea dintâi reuşise „binişor". Nu plăcuse jocul actorilor Nisipeanu şi al dnei Moru. Pe nedrept, „multă lume condamna pe bietul Carageale".

4316. ***, *Cronică teatrală.* În „Telegraful", XVI, nr.3894, 13 sept.1885, p.3. Comentariu elogios asupra talentului actorului M. Mateescu, „distinsul paşnic cetăţean [turmentat] din *O scrisoare pierdută,* care înveselea publicul".

4317. ***, *Curierul Teatrelor.* În „România", II, nr.203 (430), 16–17 sept.1885, p.3. Anunţă închiderea stagiunii estivale la Grădina Stavri din Bucureşti cu piesa *O noapte furtunoasă.*

4318. ***, *Curierul teatrelor.* În „România liberă", IX, nr.2445, 18 sept.1885, p.3. Anunţă că joi, 19 septembrie se va juca la sala Orfeu *D–ale carnavalului,* în beneficiul lui Constantin Nottara.

A – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2387, 19 sépt./1 oct.1885, p.3.

„La joyeuse comédie de M. I.L. Caragiale"[aici: *O noapte furtunoasă*] va avea în distribuţie actorii: Nottara, Iulian, Mateescu, Catopol, Elena Petrescu şi d–na E.Fulgeanu.

B – ***, *Spectacole.* În „România liberă", IX, nr.2446, 19 sept.1885,p.3.

În spectacolul cu *D–ale Carnavalului* vor mai juca şi: I. Niculescu, C. Dumitrescu, I. Jianu. „Cititorii noştri ştiu că această farsă, premiată de comitetul teatral, a fost fluierată de spectatori când s–a reprezentat la Teatrul Naţional. Suntem curioşi să vedem acum, după timp şi explicaţii, dacă s–a operat sau nu vreo schimbare în gustul publicului nostru. În orice caz, curajul artiştilor e de remarcat." Este indicat greşit „sala Bossel". (Anunţul se reia în nr.urm.).

C – ***, *Sala Orfeu.* În „Voinţa naţională", II, nr.346, 19 sept.1885, p.3 („Ştiri teatrale").

Este indicată greşit data spectacolului: „18 septembrie" şi titlul piesei: *O noapte furtunoasă* . Se aminteşte despre insuccesul piesei: în aprilie trecut a făcut „un mare fiasco, fiind fluierată la cele două reprezentaţii, singurele ce le–a putut avea".

D – ***, *Curierul Teatrelor.* În „România", II, nr.205 (432), 19 sept.1885, p.3.

Se scontează pe succesul datorat mai mult jocului actorilor decât virtuţilor estetice ale piesei: „Sala fiind bine aerisită, artiştii dintre cei mai buni şi autorul piesei îndestul de cunoscut, sperăm că publicul va fi în mare număr la această representaţiune care, cu toată disgraţia în care se află piesa, va obţine un succes sigur prin silinţele şi jocul admirabil al artiştilor". Anunţul se repetă în nr.urm.

4319. ***, *Ştiri şi fapte.* În „România", II, nr.207 (437), 21 sept.1885, p.2. Anunţă amânarea spectacolului cu piesa *D–ale carnavalului* – în beneficiul lui C.I. Nottara, din lipsă de public, a cărui neparticipare este pusă în legătură, exclusiv, cu „resimţimintele publicului în contra piesei", resentimente care n–au putut fi învinse de popularitatea actorului („cu toată persoana mult simpatică a bineficientului, dl.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Nottara"). Mai mult ca sigur, spectacolul a fost suspendat, deoarece nu mai există în presa vremii nici o informaţie despre acest proiect.

4320. ***, *Din ale Iaşilor.* În „Lupta", II, nr.117, 30 oct.1885, p.3.
Anunţ. „Suntem informaţi că în curând se va reprezenta pe scena Teatrului Naţional din Iaşi, piesa *D–ale carnavalului,* ultima operă a d–lui Caragiali." Sunt indicaţi actorii care vor deţine rolurile principale: Hasnaş, Dimitrescu, Alexandrescu ş.a..

A – Scapin [Fr. Damé], *Théâtres et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2425, 2/14 nov.1885, p.3.

B – ***, *Din ale Iaşilor.* În „Lupta", II, nr.118, 1 nov.1885, p.3.
Premiera piesei pe scena ieşeană va avea loc la 3 noiembrie.

C – ***, *Teatre–Concerte–Petreceri.* În „Voinţa naţională", II, nr.383, 3–4 nov. 1885, p.3.

4321. Dorin, *Teatru.* În „Albina Buzăului", I, nr.32, 3 nov.1885, p.127.
Informează că trupa teatrală a lui I. Anestin va prezenta spectacolul cu *O scrisoare pierdută,* la Buzău, frumoasa piesă „care obţinuse la Bucureşti un mare succes de public".

4322. ***, *Cronica săptămânală.* În „Gazeta Buzăului", I, nr.94, 10 nov.1885, p.375–376.
Cronică dramatică. Se remarcă succesul *Scrisorii pierdute* la Buzău. O mulţime de aplauze. Actorii au fost chemaţi la rampă. Distribuţia: Zoe –D–na Anestin, Nae Caţavencu–Dl.Chintescu, Dandanache–I. Racoveanu (superior ca interpretare lui Pană, care a jucat la Bucureşti); alţi interpreţi: I. Penescu, Pandele Ionescu, Raiculescu. La cererea publicului, spectacolul se va reprezenta pentru a doua oară „duminica viitoare".

A – ***, *Curierul Teatrelor.* În „România", II, nr.251 (478), 14 nov.1885, p.2.
Bărbierul din Sevilla de Beaumarchais a fost cea de a doua piesă prezentată de trupa Anestin la Buzău.

4323. ***, *Din ale Iaşilor.* În „Lupta", II, nr.123, 13 nov.1885, p.3.
După ce se anunţase premiera piesei *D–ale carnavalului* pentru 3 noiembrie, acum se modifică data spectacolului – 14 noiembrie.

4324. Z. [Zamfir Arbore?], *Din ale Iaşilor.* În „Lupta", II, nr.125.
Cronică dramatică la premiera piesei *D–ale carnavalului.* Cu unele rezerve, consideră că aceasta „este o piesă hazlie, unde spiritul şi apropourile nu lipsesc şi care are acea parte de originalitate care face ca o piesă să nu fie piesa ce toată lumea a văzut–o sub diferite forme şi scrisă de toţi autorii".

4325. ***, *Din ale Iaşilor.* În „Lupta", II, nr.128, 27 nov.1885, p.3.
Anunţă reprezentaţia cu *O noapte furtunoasă* „pentru întâia dată" [?], joi 28 nov.", cu Aristizza Romanescu în rolul lui Spiridon.

4326. ***, *Spectacole.* În „România liberă", IX, nr.2510, 1/20 dec.1885, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunț. „Teatrul Național. Sâmbătă, 7 decembrie, *O scrisoare pierdută*."

4327. ***, *Teatrul Național.* În „Voința națională", II, nr.407, 2–3 dec.1885, p.2 („Teatre–Concerte–Petreceri").
Anunță pentru 5 decembrie, „pentru un scop filantropic", reprezentația cu *O scrisoare pierdută* „prima oară în această stagiune".

A – ***, *Spectacole.* În „România liberă", IX, nr.2507, 4/16 dec.1885, p.3.

B – ***, *Théâtres et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2458, 5/18 déc.1885, p.3.

C – ***, *Teatre, Concerte, Petreceri.* În „Epoca", I, nr.17, 6 dec.1885, p.3.

D – ***, *Curierul Teatrelor.* În „România", II, nr.269 (496), 6 dec.1885, p.3.

E – ***, *Programe des spectacles.* În „ L'Écho roumain", I, no.48, 8/20 déc.1885, p.48.

4328. Sphinx, *„Scrisoarea pierdută" de I.L. Caragiale.* În „România liberă", IX, nr.2514, 13/25 dec.1885, p.2–3.
Cronică dramatică.

4329. Scapin [Fr. Damé], *Théâtres et concets.* În „L'Indépendance roumainea", X, no.2484, 2/20 janv.1886, p.3.
Anunț: „Azi, 7 ian., *O noapte furtunoasă* la Național, împreună cu *Iles des amours* (balet)".

4330. Claymoor [M. Văcărescu], *Carnet du high–life.* În „L'Indépendance roumaine" X, no.2485, 9/21 janv.1886, p.2.
„Ieri s–a jucat la Național *O noapte furtunoasă,* în fața unei săli foarte calme."

4331. ***, *Cronica teatrală.* În „România", III, nr.16 (529), 22 ian.1886, p.3.
Cronică dramatică. Atitudine defavorabilă la adresa conducerii Teatrului Național din București, în al cărui repertoriu sunt înscrise piese licențioase (*Boccaccio, Mascota*) în detrimentul *Scrisorii pierdute,* „admirabila fotografie a lui Caragiale". Piesa a fost refuzată și–n urmă primită cu sila de către actualii membri ai Comitetului teatral.

4332. ***, *L'année littéraire 1885 en Roumanie.* În „L'Étoile roumaine", II, no.19, 25 janv./6 févr.1886, p.2.
Un bilanț literar. În „L'actif du théâtre roumain" se evidențiau două piese : *Ovidiu* de V. Alecsandri și *O scrisoare pierdută* („cette fraîche et gaie commédie") de ILC. „L'auteur a admirablement su dépeindre nos moeurs, il a surtout le grand mérite d'avoir effleuré la politique sans toucher aux personalités du jour et sans tomber dans la trivialité de certains à la douyaine, qui sont heureux d'attraper quelques misérables bravos en flottant les instincts de la foule et en attaquant ouvertement les hommes politiques les plus en vue." Nu plăcuse, însă, *D–ale carnavalului* („qui a été sifflée, malgré la popularité de M. Caragiali").

4333. ***, *Din ale Iașilor.* În „Lupta", III, nr.19, 19 febr.1886, p.4.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunţ. „Pentru beneficiul artistului decorator al Teatrului [din Iaşi], d. George Fredas, se va reprezenta joi în 20 februarie, *Scrisoarea pierdută,* comedie originală, de dl. I.L. Caragiali."

4334. ***, [*Anunţ*]. În „Dorinţa Argeşului", I, nr.6, 20 mart.1886, p.3.
Se anunţă spectacole în sala Ukler (Piteşti) , cu trupa condusă de Tudor Popescu. În repertoriul de comedii şi vodeviluri (are şi repertoriu de drame), se află şi *O scrisoare pierdută* . [Nici un anunţ ulterior că s–ar fi jucat.]

4335. ***, *Spectacole.* În „România liberă", X, nr.2611, 17/29 apr.1886, p.3.
Anunţă că la Teatrul Naţional se va juca joi, 17 aprilie 1886, *O scrisoare pierdută.* (Anunţ repetat în nr.urm.).

A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Voinţa naţională", III, nr.513, 17/29 apr.1886, p.3 („Teatre, Concerte, Petreceri") şi în nr.urm.

B – Scapin [Fr. Damé], *Théâtres et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", X, no.2579, 18/30 avr.1886, p.3.

4336. ***, *Teatre şi Belle Arte.* În „România", III, nr.86 (599), 18 apr.1886, p.3.
Anunţ. „Joi 17 apr.1886 se va reprezenta *Scrisoarea pierdută...* la Teatrul Dacia."

4337. Claymoor [M. Văcărescu], *Carnet du high–life.* În „L'Indépendance roumaine", X, no.2580, 19 avr./2 may 1886, p.2.
Cronică. „[*Scrisoarea pierdută*]... cette désopilante comédie de M. Caragiale, bien loin de vieillir, acquiert chaque fois un régain de jeunesse. Du reste, l'intérprétation est hors ligne. la salle est très belle mais peu de monde connu."

4338. ***, *Teatre şi Belle–Arte.* În „România", III, nr.155 (668), 16 iul.1886,p.3.
Anunţă reprezentarea *Nopţii furtunoase* la Grădina Raşca, în beneficiul actorului Ipcar. De remarcat că în repertoriul anunţat într–un număr anterior, această piesă nu fusese menţionată.

A – Scapin [Fr. Damé], *Théâtres et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", X, no.2654, 17/29 juil.1886, p.3.
Este greşit notat numele actorului: „Lipcor".

B – ***, *Grădina Raşca.* În „Voinţa naţională", III, nr.583, 17/29 iul.1886, p.3 („Teatre–Concerte").
Se menţionează participarea actorului Şt. Iulian.

4339. ***, *Cronica interioară.* În „Galaţii", IV, nr.1081, 9 aug.1886, p.2.
Anunţ. „«Lupta» din Iaşi zice că în seara de 2 a curentei, grădina din Chateau aux fleurs era plină de lume; trupa română juca piesa d–lui Caragiale, *D–ale carnavalului.* "

4340. ***, *Din ale Iaşilor.* În „Lupta", III, nr.94, 29 aug.1886, p.3.
Anunţ. „În grădina Tivoli se va reprezenta *O scrisoare pierdută*..."

4341. ***, *Ultime informaţii.* În „Epoca", I, nr.233, 3 sept.1886, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Se dă programul viitoarei stagiuni teatrale [1886–1887] a Societăţii Dramatice a Teatrului Naţional. „Din scrierile originale se vor juca: *Despot Vodă, Fântâna Blanduziei, Ovidiu, Vornicul Bucioc, Banul Măracine, Răzvan şi Vidra, Scrisoarea pierdută, Malul gârlei, Pribeagul, Curcanii, Visul Dochiei etc.*"

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Epoca", I, nr.234, 4 sept.1886, p.2.
Stagiunea Teatrului Naţional din Iaşi va începe la 27 septembrie.

B – ***, *Teatre şi Belle–Arte.* În „România", III, nr.196 (709), 5 sept.1886, p.3.
Informaţie detaliată referitoare la repertoriul Teatrului Naţional din Bucureşti în viitoarea stagiune.

C – ***, *Teatrul din Bucureşti.* În „Revista politică", I, nr.11, 15 oct.1886, p.13 („Sciri mărunte").

4342. ***, *Din ale Iaşilor.* În „Lupta", III, nr.97, 7 sept.1886, p.3.
Anunţă reprezentaţia cu *O noapte furtunoasă* în beneficiul actorului Cârjă.

4343. ***, *Teatru Theodorini din Craiova.* [...] *Programa stagiunei teatrale 1886–1887.* În „Olteanul", VIII, nr.36, 10 oct.1886, p.4.
Se va reprezenta şi *O scrisoare pierdută.*

4344. Highe, *Revista teatrală.* În „Noua revistă", III, nr.13, 27 nov./9 dec.1886, p.2–3.
Cronică dramatică la comedia *Deputaţii în halat,* de P. Gusti. Apreciind jocul actorilor, este lăudat Pruteanu, care „mai poate alătura o creaţiune pe lângă excelentele creaţiuni din *Scrisoarea pierdută* şi *O noapte furtunoasă".*

4345. ***, *De toate.* În „Noua revistă", III, nr.18, 21 dec.1886/2 ian.1887, p.72.
Anunţ. „Vineri, 26 decembrie, *Noaptea furtunoasă* a d–lui Caragiale." [la Teatrul Naţional din Iaşi].

4346. ***, *Ştiri teatrale.* În „România", IV, nr.34 (834), 14 febr.1887, p.3.
Anunţ – *Scrisoarea pierdută* la Teatrul Naţional, duminică 15 februarie. [Anuţul se repetă în nr.urm., la aceeaşi rubrică.]

A – ***, *Théâtres et concerts.* În „L'Indépendance roumaine",XI, no.2830, 15/27 févr.1887, p.3.

B – R., *D–ale teatrului.* În „România liberă", XI, nr.2842, 6/18 febr.1887, p.2.
Actorul Hasnaş în rolul poliţistului Pristanda.

C – ***, *Arte–Teatre–Baluri.* În „România liberă", XI, nr.2850, 15/27 febr.1887 p.3.
Se dă distribuţia.

4347. ***, *Ştiri teatrale.* În „România", IV, nr.40 (840), 21 febr.1887, p.3.
Anunţ. La 25 februarie „reprezentaţia extraordinară dată în folosul incendiaţilor de la Biserica Albă" cu *O scrisoare pierdută.*

A – ***, *Ultime informaţiuni.* În „Voinţa naţională", IV, nr.759, 25 febr./9 mart. 1887, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

B – ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XI, nr.2859, 26 febr./10 mart.1887, p.3.

4348. Claymoor [M. Văcărescu], *Carnet du high–life.* În „L'Indépendance roumaine" XI, no.2836, 22 févr./ 7 mars 1887, p.2.
La finele carnavalului, Teatrul Național a programat *O scrisoare pierdută* „que n'a pas retrouvé l'affluence d'antant" și datorită faptului că Iulian nu a jucat în rolul lui Pristanda.

4349. ***, *Știri și fapte.* În „România", IV, nr.64 (864), 21 mart.1887, p.1.
Informație detaliată despre împărțirea fondurilor colectate prin liste de subscripție și de la spectacolul cu *O scrisoare pierdută,* în favoarea incendiaților de la Biserica Albă din București. Se aduc mulțumiri autorului pentru sprijinul gratuit ce l–a dat în această circumstanță. Din suma totală de 3.657,75 lei, o parte (57,75 lei) au fost destinați „pentru văpsirea antreului bisericii".

4350. ***, *Din localitate.* În „Galații", V, nr.1265, 3 apr.1887, p.1.
„În cele trei zile ale sărbătorilor de Paște, trupa de comedii române Burienescu, va da în teatrul cel mare reprezentațiuni consecutive. Se vor juca mai multe piese, între care *O scrisoare pierdută.* (Anunțul se reia în nr.1267).

4351. ***, *Ultime informațiuni.* În „Lupta", IV, nr.222, 5 apr.1887, p.3.
Anunță spectacolul în beneficiul actorului Mihail Mateescu, pentru sâmbătă 11 aprilie, și cu *Conul Leonida față cu reacțiunea:* „Cine vrea să se înveselească, n–are decât să se ducă".

A – ***, *Știri teatrale.* În „România", IV, nr.76 (876), 5 apr.1887, p.2.

B – ***, *Spectacole.* În „Lupta", IV, nr.224, 10 apr.1887, p.3.

C – ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XI, nr.2893, 10/22 apr.1887, p.3.

4352. ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XI, nr.2903, 22 apr./4 mai 1887, p.3.
Anunț. „Sâmbătă, 1 mai, *O noapte furtunoasă,* în beneficiu". (Anunțul se repetă în nr.2906, 26 apr./8 mai, p.3, cu precizarea că spectacolul va avea loc la sala Dacia și în nr.2908, 29 apr./11 mai, p.3; 2909, 30 apr./12 mai, p.3; nr.2910, 1/13 mai, p.3.)

A – ***, *Știri teatrale.* În „România", IV, nr.93 (893), 29 apr.1887, p.3.
(Anunțul se repetă în numerele următoare, până la data spectacolului).

4353. ***, *Știri teatrale.* În „România", IV, nr.98 (897), 29 apr.1887, p.3
Anunță reprezentație cu *O scrisoare pierdută* „vineri seara [8/20 mai] la Teatrul Dacia" în beneficiul „d–nei Al. Alexandrescu", „cu concursul binevoitor al d–nei Am. Nottara și al d–lor Șt. Iulian, I. Panu, C. Nottara, M. Mateescu, I. Petrescu, I. Niculescu și V. Alexandrescu".

A – ***, *Au jour le jour.* În „L"Étoile roumaine", III, nr.99, 7/19 mai 1887, p.2.

4354. ***, *Théâtre et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2897, 8/ 20 may 1887, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunţă spectacolul cu *O noapte furtunoasă* la 8 mai, la sala Dacia, în beneficiul Ameliei Nottara, al Anei Dănescu şi al actorilor Iulian, N. Hagiescu, Mateescu şi C. Nottara.

A – ***, *Spectacole.* În „Lupta", IV, nr.248, 9 mai 1887, p.3.

4355. ***, *Cronica Theatrală.* În „Lumina", I, nr.2, 25 mai 1887, p.4.
„Trupa dramatică de sub direcţia d–lui Ion Anestin, care a început deja reprezentaţiile în Grădina Paradis din oraşul nostru [Brăila] ne oferă o plăcută distracţiune. La două reprezentaţii la care am asistat şi noi, una la 17 mai cu piesa *O scrisoare perdută* [sic], şi alta la 21 corent piesa *Revoluţia Românilor*, au fost bine reuşite."

4356. ***, *Théâtres et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XI, no.2924, 12/24 juin 1887, p.3.
Anunţ. „Azi, 23 iun., *O noapte furtunoasă* la grădina Stavri, în beneficiul lui Hasnaş şi P. Gusti."

A – ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XI, nr.2942, 12/24 iun.1887, p.3.
Anunţă şi concursul lui Şt. Iulian la acest spectacol.

4357. ***, *Din localitate.* În „Galaţii", V, nr.1330, 25 iun.1887, p.1.
Anunţ. „Diseară, trupa română Fani Tardini–Vlădicescu va da la teatrul cel mare o representaţiune extraordinară în folosul incendiaţilor de la Botoşani, sub patronajul d–nei Catinca M. Catargi. Se va juca *O scrisoare pierdută* , comedie în 4 acte de I.L. Caragiale."

4358. D.R.R., *Cursurile de declamaţiune.* În „Epoca", II, nr.475, 28 iun./8 iul.1887, p.2 („Cronica").
Ştefan Velescu era însărcinat să formeze elevi la Conservator pentru a deveni actori la Teatrul Naţional . Cronicarul nu este de acord cu alegerea pieselor pentru examen: „Ce să mai spui despre gustul care a domnit la alegerea bucăţilor? Un singur exemplu va fi de ajuns: o fetiţă de vreo 14 ani a învăţat şi recitat în faţa unui public compus din mame cu fetele lor... Ce? Ghiciţi! – A recitat rolul băiatului de băcănie din *Noaptea furtunoasă!!!* şi apoi s–a jucat toată scena cea mai scabroasă din această comedie!"

4359. ***, *D–na Arist. Manolescu–Romanescu.*. În „Hoţul", I, nr.23, iul.1887, p.178.
Medalion. Este menţionată interpretarea sa de excepţie din *Roma învinsă,* tragedie de Parodi, tradusă de ILC.

4360. Costa, *Curierul băilor. Câmpulung.* În „Lupta", IV, nr.313, 31 iul.1887, p.2.
Între „curiozităţile" staţiunii moldoveneşti, se află şi un teatru. „Eh! da, teatru, sub direcţia incomparabilului artist Creţu. Repertoriul: *Noaptea furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută* lângă *Banditul Radu Anghel, Tunsu, Miu* etc.etc.etc. Bietul Carageale... ce crunt e masacrat!"

4361. ***, *Teatrul Naţional.* În „România liberă", XI, nr.3013, 12/24 sept.1887, p.3.
Notiţă. Publicând repertoriul pentru stagiunea 1887/1888, Societatea Dramatică

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

îşi rezervă dreptul de a relua şi unele piese reprezentate în anii trecuţi, printre care şi *O scrisoare pierdută.*

4362. ***, *Program. Societatea dramatică română sub direcţiunea d-nei Maria Teodorini. Stagiunea teatrală 1887–1888.* În „Olteanul", VIII, nr.14, 8 nov.1887, p.3.
Se dă integral repertoriul teatrului Teodorini din Craiova. Între piesele ce vor fi jucate : şi *O scrisoarae pierdută.*

4363. ***, *Teatru.* În „Opiniunea", I, nr.33, 8 febr.1888, p.2–3 („Foiţa Opiniunii").
Revista craioveană are note critice la adresa Teatrului Teodorini din oraş. Apreciază doar reprezentarea *Scrisorii pierdute*, care se bucură de succes.

4364. Scapin [Fr. Damé], *Théâtres et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XII, no.3146, 6/18 mars 1888, p.3.
Anunţ: „Mâine seară" la Teatrul Naţional, *O scrisoare pierdută.*

A – ***, *Mai nou.* În „România liberă", XII, nr.3153, 6/18 mart.1888,p.3.
Se arată că piesa nu se juca „pentru reintrarea lui Iulian, cum spun afişele".

4365. Scapin [Fr.Damé], *Théâtres et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XIII, no.3149–B, 10/22 mars 1888,p.3 (et no.prochain).
Anunţă pentru sâmbătă, 12 martie „à la demande générale", *O scrisoare pierdută* (*Le billet perdu)* la Naţional, „la spirituelle comédie de M. Jéan Caragiali, dont la reprise a remporté dimanche dernier un succes eclatant".

A – ***, *Courier des théâtres.* În „La liberté roumaine", II, no.112, 12/24 mars 1888, p.3.

B – ***, *Ştiri teatrale.* În „România", V, nr.59 (1147), 12 mart.1888, p.2.
În rolurile principale: Iulian şi Mateescu.

C – ***, *Spectacole.* În „Telegraful", XIX, nr.4706, 12 mart.1888, p.3 (şi în nr.urm.)

D – Scapin [Fr. Damé], *Théatres et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XIII, no.3152–B, 13/25 mars 1888, p.2.

E – ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XII, nr.3159, 13/25 mart.1888, p.3.

4366. Racoviţă, D.D., *Iulian.* În „Revista nouă", I, nr.4, 15 mart.1888, p.157–160 („Profile din teatru").

A – *Idem.* În „România liberă", XII, nr.3165, 20 mart./1 apr.1888, p.2–3 („Foiţa României libere").
Articol, reprodus după „Revista nouă". În interpretarea personajului Nae Ipingescu din *O noapte furtunoasă* „se poate constata puterea de observaţie a lui Iulian"; „această singură creaţiune ar fi deajuns să ridice pe un actor la primul rang". O altă observaţie importantă: „singur Caragiale, începând cu *Noaptea furtunoasă,* a căutat să rupă acest obicei d-a fura aplauzele publicului numai cu tipuri străine, caraghioase prin pronunţarea stricată a limbii româneşti şi a reuşit să prindă din lume tipuri vii, cu carne şi oase".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4367. Strapontin [I.D. Malla], *Teatrul Românesc.* În „Stindardul țării", I, nr.8, 31 mart.1888, p.3.
Apreciază, ironic, *Scrisoarea pierdută* și *Noaptea furtunoasă* drept „cele mai bune piese de mahala", găsindu-le o mulțime de defecte: „De aceea zic că repetarea scenelor, vorbelor și chiar a *scrisorilor pierdute* și adreselor zăpăcite nu-ți lasă o impresie hotărâtoare, piesa părându-ți banală și vulgară".

4368. Racoviță, D.D., *Manolescu.* În „Revista Nouă", I, nr.6, 1888 („Profile din teatru").
A – *Idem.* În „România liberă", XII, nr.3212, 20 mai/1 iun.1888, p.2-3 („Foița României libere").
Articol reprodus după „Revista nouă". Manolescu a debutat la Teatrul Național în rolul Fabiu Maxim din *Roma învinsă.*

4369. ***, *Teatru.* În „Meseriașul român", I, nr.28, 26 mai 1888, p.2 („Știri locale").
Anunț: „Azi la Grădina Tivoli, 26 mai, Teatrul Național din Iași va reprezenta *O noapte furtunoasă sau Nr.9* , în folosul d-lui Teodor Costinescu, frizerul teatrului." Nu se menționează numele actorilor.

4370. Pipera, Ion, *Chronique de la semaine.* În „La Roumanie", I, no.10, 29 may 1888, p.4.
Informează despre un garden-party la palatul Cotroceni. „Le théâtre de Guignol sera le principal attrait de cette fête enfantine C'est M. Caradjali, l'heureux auteur d'*Une lettre perdue*, qui s'en est chargé".

4371. ***, *Spectacole.* În „Lupta", V, seria II, nr.569, 10 iun.1888, p.3.
Anunță reprezentarea, la 12 iunie, a comediei *O noapte furtunoasă.* Se menționează distribuția. Anunțul se repetă în nr.570 și 571.
A – ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr.3229, 11/23 iun.1888, p.3 (și în nr.urm.).
B – ***, *Știri teatrale.* În „România", V, nr.133 (1221), 12 iun.1888, p.3.
Spectacolul avea loc la grădina Dacia, „cu concursul d-lor Dănescu, Nottara, Fulgeanu și al d-nilor Iulian, Hagiescu, Mateescu, Nottara".

4372. ***, *Teatru.* În „Apărarea", I, nr.41, 21 iul.1888, p.3.
Anunț. La 24 iulie, societatea artiștilor români de la teatrul Teodorini din Craiova va da în grădina Pomul Verde, un spectacol cu *O noapte furtunoasă* „de Carageally". Interpreți: „I. Thănăsescu, Fărcășanu, Petreanu, Petrescu, N. Popescu, dna. M. Petrescu și dna Fărcășanu".

4373. ***, *Teatru.* În „Apărarea", I, nr.42, 25 iul.1888, p.2.
Despre succesul reprezentării piesei *O noapte furtunoasă* de către societatea artiștilor români de la teatrul Theodorini. „Succesul a fost strălucit și trupa a jucat admirabil." Pe lângă interpreții anunțați anterior, mai apare menționată Eugenia Procopiu în rolul lui Chiriac.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4374. ***, *Mai nou.* În „România liberă",XII, nr.3281, 18/30 aug.1888, p.3.
Notiţă despre apariţia „Revistei noi" nr.9 la 22 august. „Întârzierea de câteva zile se explică prin lipsa din Capitală a d-lui Hasdeu, din cauza grelelor încercări de familie." Se reproduce sumarul, unde găsim şi articolul *Profile din teatru: Nottara*, de D.D. Racoviţă. Referire la ILC şi la rolul mut al lui Nottara din *Roma învinsă.*

A – ***, *Notiţe literare.* În „România liberă", XII, nr.3294, 3/15 sept.1888, p.3.

4375. Manfred, *Chronique théâtrale.* În „La Roumanie", I, no.21, 12 sépt.1888, p.177.
Notă privind spectacolul cu *O noapte furtunoasă,* în beneficiul Aristizzei Romanescu.

4376. Racoviţă, D.D., *Profile din teatru: Nottara.* În „România liberă", XII, nr.3305, 18/30 sept.1888, p.2–3 („Foiţa României libere" – 17 sept.1888).
Profil al actorului, reprodus după „Revista nouă", nr.9/1888. „Multă vreme, Nottara a stat printre băieţii de rând ai culiselor, ieşind regulat *în cor* , spre deosebire de mulţi alţii, *actori* de la primul pas, – dar rămaşi aci până azi –, vesel dacă vreodată avea două–trei intrări mute în vreun rol mare! În *Roma învinsă*, ca principe al senatului, un rol semi–mut, Nottara atrase luarea–aminte a unui iubitor de teatru; Ascanio (Dim. Ollănescu) îl deosebi în «România liberă» dându–l ,«în seama direcţiunii teatrului»."

4377. ***, *Mai nou.* În „România liberă", XII, nr.3305, 18/30 sept.1888, p.3.
Anunţ. „Mâine, duminică, este a doua reprezentaţie a Elenei Teodorini la Teatrul Naţional" [al cărui director era ILC].

4378. ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XII, nr.3316, 1/13 oct.1888, p.3.
Anunţ. Stagiunea Teatrului Naţional se va deschide sâmbătă, 1 octombire, cu *Manevre de toamnă* (*Krieg im Frieden*), de Moser, comedie în 4 acte, adaptată. Alte piese din repertoriu: *O scrisoare pierdută, O noapte furtunoasă.* Se dă repertoriul lunii curente. Anunţ repetat în nr.urm.[Directoratul lui ILC].

4379. Arutnev [Gr. Ventura], *Deschiderea stagiunei: „Manevrele de toamnă"* . În „Adevărul", I, nr.44, 5 oct.1888, p.3 („Cronica teatrală").
Autorul critică direcţia Teatrului Naţional deoarece nu a deschis stagiunea cu o piesă originală sau cu o traducere a unei piese de valoare. „Dar se vede că scopul d–lui Caragiale nu este de a face din scena Teatrului Naţional o şcoală menită a forma atât gustul publicului, cât şi artişti buni, ci d–a provoca veselia şi d–a obţine prin aceasta succese uşoare şi d–ale momentului". Îl critică, de asemenea, pe director că şi–a înscris propriile comedii în repertoriu. Consideră acest fapt „un monopol Caragiale".

4380. ***, *Ştiri teatrale.* În „Lupta", V, seria II, nr.671, 22 oct.1888, p.3.
La Teatrul Naţional se anunţă noi reprezentaţii cu comedii, între care *O noapte furtunoasă.*

4381. Scaramouche, *Courrier des théâtres.* În „La Liberté roumaine", II, no.284, 23 oct./4 nov. 1888, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Informează că în aceeaşi seară la Teatrul Naţional era premiera piesei lui Alecsandri, *Kir Zuliardi* [sic]. Se juca şi *O noapte furtunoasă.*

A – ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XII, nr.3335, 23 oct./4 nov.1888, p.3. „Orchestra la 7 3/4; cortina la 8 ore precis."

4382. ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XII, nr.3336, 24–25 oct./ 5–6 nov.1888 p.3.

Anunţă că, sub directoratul lui ILC, „marţi, 25 oct. se va juca la Teatrul Naţional, *Vicleniile lui Scapin* de Molière şi *O noapte furtunoasă"* . Anunţ repetat în nr.urm.

A – Scaramouche, *Courrier des théâtres.* În „La Liberté roumaine", II, no.287, 28 oct./9 nov.1888, p.3 (şi în nr.urm.).

B – ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XII, nr.3339, 29 oct./10 nov.1888, p.3 (anunţul se repetă şi în nr.urm.).

4383. Scaramouche, *Courrier des théâtres.* În „La Liberté roumaine", II, no.285, 25 oct./6 nov.1888, p.3.

Informaţie privind reprezentarea piesei *O noapte furtunoasă*, care s–a bucurat de un succes reamintind de cel repurtat cu ani în urmă.

4384. Arutnev [Gr.Ventura], *Teatrul Naţional: „O noapte furtunoasă"; „Vicleniile lui Scapin"; „Teatrul bulevardului"; Beneficiul d–lui Nottara.* În „Adevărul", I, nr.64, 29 oct.1888, p.2.

Cronică dramatică. În comparaţie cu cronica anterioară, Gr.Ventura îşi îmblânzeşte puţin tonul critic faţă de ILC, considerând *O noapte furtunoasă* „cea mai bună" dintre piesele lui ILC, „o comedie naturalistă, bine reuşită şi hazlie, în care vedem tipuri adevărate, chiar uneori prea adevărate".

4385. Nerva, *Cronica teatrală.* În „Universul literar", I, nr.7, 31 oct./12 nov.1888, p.3.

O noapte furtunoasă era înscrisă în repertoriul Teatrului Naţional; *O scrisoare pierdută* se afla deocamdată în studiu.

4386. ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XII, nr.3341, 1/13 nov.1888, p.3.

Anunţă că marţi, 1 noiembrie, se va juca *O scrisoare pierdută* la Teatarul Naţional.

A – Scaramouche, *Courrier des théâtres.* În „La Liberté roumaine", II, no.291, 2/14 nov.1888, p.3.

4387. Binoclu, *Teatrul Naţional: „ Scrisoarea pierdută".* În „Telegraful român", I, seria II, 3 nov.1888, p.3 .

Cronică dramatică. „Aseară s–a reprezentat la Teatrul Naţional frumoasa comedie în patru acte a d–lui I.L. Caragiale, actualul director al teatrului. Succesul piesei a fost deplin. Acest succes se datoreşte atât talentului nediscutabil al autorului, cât şi jocului artiştilor, care cu un *ensamble* perfect au interpretat rolurile create cu o măiestrie uimitoare. Mai cu seamă a fost bine, dar bine de tot, artistul nostru iubit d. Şt. Iulian. Ghiţă poliţaiul a fost un tip de poliţai provincial model. D. Mateescu în cetăţeanul

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

turmentat a avut momente superbe şi a meritat aplauzele cu care îl gratifică publicul. Într-un cuvânt, reprezentarea a fost superbă: mulţumirile noastre, atât autorului, cât şi directorului teatrului, atât artiştilor, cât şi artistului nostru de frunte, d. Şt. Iulian."

4388. X, *Teatrul Dacia. C. Nottara.* În „România", V, nr.252 (1340), 14–15 nov.1888 p.2–3.
Cronică dramatică la *Curierul de Lyon.* Este, de fapt, un pretext destul de transparent pentru un atac împotriva lui ILC, directorul Teatrului Naţional.

4389. Scaramouche, *Courrier des théâtres.* În „La Liberté roumaine", II, no.314, 1/13 déc.1888, p.3 (anunţul se reia în nr.urm)
Anunţă reprezentaţia cu *O noapte furtunoasă* (împreună cu comedia *La băi* de P. Gusty) pentru seara de 1/13 decembrie.
A – ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XII, nr.3366, 2/14 dec.1888, p.3.
Titlul piesei lui ILC este însă *O scrisoare pierdută.*

4390. Tel [Ion C. Bacalbaşa], *De la Theatru.* În „Lupta", V, seria II, nr.713, 15 dec.1888, p.2.
La sfârşitul unei scurte cronici despre spectacolul cu *Avarul* de Molière, se spune: „ar trebui să se dea ceva nou, lumea doreşte să vadă piese noi şi direcţia ar trebui să se intereseze mai mult, căci *Noaptea furtunoasă* şi *Manevrele* [*de toamnă*] n–ajung".

4391. A., *Cronica teatrală.* În „Drapelul", I, nr.15, 2 ian.1889, p.3.
La Iaşi, se jucase în zilele de Crăciun *O noapte furtunoasă,* cu actorii: „Ionescu, Pruteanu, d–na A. Georgescu, d-na C. Micşunescu, Arceleanu, G. Dimitrescu". Piesa avusese succes.

4392. ***, *Informations.* În „La Liberté roumaine", III, nr.2, 3/15 janv.1889, p.3.
Se spune că reprezentaţiile cu *O noapte furtunoasă* de la Teatrul Naţional din Bucureşti continuau a se da în faţa unei săli goale.

4393. ***, *Informaţiuni.* În „Lupta", VI, nr.760, 13–14 febr.1889, p.3.
Se informează că în stagiunea respectivă, „noua comedie [?] a d–lui I.L. Caragiali nu se va juca, nefiind încă terminată..."

4394. ***, *De la teatru.* În „Lupta", VI, nr.807, 12–13 apr.1889, p.3.
Anunţ despre închiderea stagiunii la 15 aprilie, cu *O noapte furtunoasă.*
A – Scapin [Fr. Damé], *Théâtre et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", s.III, XIII, no.3466, 13/25 avr.1889, p.3.
B – ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XIII, nr.3469, 13/25 apr.1889, p.3.
În completare se juca *Vicleniile lui Scapin*, de Molière.

4395. ***, *Arte–Teatre.* În „România liberă", XIII, nr.3479, 27 apr./9 mai 1889, p.3.
Anunţ. La Teatrul Naţional, duminică, 30 aprilie, se vor juca *O noapte furtunoasă* şi *Nunu*, în beneficiul d–lor Petrescu şi Alexandrescu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4396. ***, *Informaţiuni.* În „Galaţii", VII, nr.1892, 22 iun.1889, p.2.
Informaţie. „ Aseară la teatrul Ionescu de la grădina Universal s-a reprezentat cu mult succes comedia *Noaptea furtunoasă.*"

4397. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Galaţii", VII, nr.1898, 30 iun.1889, p.3.
Anunţ. „Mâine seară Joi curent la grădina Universelle se va reprezenta de către trupa d-lui I.D. Ionescu frumoasa comedie originală: *Scrisoarea pierdută,* comedie în 4 acte de I.L. Caragiale. Succesul imens, ce această piesă a avut la Bucureşti, este cel mai bun titlu de recomandaţiune pentru gălăţenii iubitori de arte."

4398. X, *Din distracţia Bucureştilor.* În „Naţiunea", VIII, nr.2067, 28-29 aug.1889, p.2 („Cronica").
Reportaj la un spectacol cu *O noapte furtunoasă* la Teatrul Dacia („Mare reprezentaţie"). Vorbeşte despre condiţiile mizerabile de reprezentare, starea ordinară a sălii. Este binevoitor faţă de piesă. Laudă pe: Bozianu/Ipingescu, Mărculescu/Kiriac, M.Teodorescu/ Veta, Josephina Reitman/Spiridon („Mai puţin bine a fost d-na M. Ionescu").

4399. Demetrescu, Traian, *Cronica teatrală.* În „Revista olteană", II, nr.8, aug.1889, p.329.
Dare de seamă asupra repertoriului Teatrului Naţional din Craiova. „Din comediile câte s-au jucat până acuma, singura care împacă dorinţa noastră este *Noaptea furtunoasă* a spiritualului autor L. Caragialli." Laudă jocul actorilor: Anestin, M. Popescu, Maria Petrescu.

4400. Pencioiu, G.D., *Revista teatrală.* În „Revista olteană", II, nr.9, sept.1889, p.359.
Dare de seamă asupra dramaturgiei naţionale. „D-nu Caragiali a intrat în viaţa actuală a societăţii noastre şi a scos la iveală un tip: «Cetăţeanul turmentat». Anestin l-a privit lung şi i-a plăcut."

4401. ***, *Teatrul român.* În „Fulgerul", II, nr.18 (102), 3 sept.1889, p.2 („Informaţiuni").
Anunţă că la 3 septembrie se va reprezenta în grădina Tivoli din Craiova un spectacol extraordinar cu actorii Cârjă şi C. Ionescu, cu concursul artiştilor locali. Se va juca „frumoasa comedie" *O noapte furtunoasă.*

4402. ***, *Cronica teatrală.* În „Naţiunea", VIII, nr.2092, 30 sept.1889, p.3.
Este amintit succesul d-nei Dănescu în *O noapte furtunoasă* („inimitabil").

4403. ***, *Teatru.* În „Românul", XXXIII, 25 oct./6 nov.1889, p.1137.
La „22 corent" se deschisese stagiunea de iarnă a teatrului Lupescu din Focşani, cu *O noapte furtunoasă* şi *După bal mascat.*
A - ***, *Teatrul Lupescu.* În „Curierul Putnei", I, nr.10, 26 oct.1889, p.1-2.

4404. Criticus, *De la Theatru.* În „Ţara liberă", I, nr.5, 25 oct.1889, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Analizând piesele din repertoriul Naţionalului craiovean (*Nervoşii* de V. Sardou, *Îmblânzitorul de animale* de Ch. Edmond), cronicarul anunţă că: „Diseară se joacă frumoasa comedie a lui I.L. Caragiale – *O noapte furtunoasă*".

4405. Criticus, *De la Theatru.* În „Ţara liberă", I, nr.6, 1 nov.1889, p.3.
Cronică dramatică. „În seara de 24 octombrie la Teatrul Naţional [din Craiova] *O noapte furtunoasă*, comedie în 4 acte de I.L. Caragiale. Succesul, căci piesa a reuşit oarecum, s-a datorit mai cu seamă artiştilor. [...] Dar Caragiale zice, mi se pare, «Vocea Patriotului Naţionale», iar nu «Voinţa Naţionalului liberal», de ce astă schimbare a textului autorului? Ne-ar putea spune direcţia?"

4406. Scaramouche, *Courrier des théâtres.* În „La Liberté roumaine", III, no.278, 19/31 déc.1889, p.3.
Anunţă că ILC terminase o nouă piesă, *Năpasta*, care urma să fie reprezentată în curând la Teatrul Naţional din Bucureşti.

A – Interim, *Curierul teatrelor.* În „Fântâna Blanduziei", I, nr.13, 24–31 déc.1889, p.4.
Este anunţată piesa care fusese citită „la o serată literară a d-lui Maiorescu". „Toţi cei care au auzit-o sau răsfoit-o, îi prezic un bun succes."

B – ***, [*Anunţ*]. În „Gutinul", II, nr.2, 11 ian.1890, p.4.

C – Osric, *Ştiri teatrale.* În „Biblioteca familiei", I, nr.3, 14 ian.1890, p.45.
„Ca noutate pusă în studiu este *Năpasta*, dramă în 2 acte a d-lui I.L. Caragiali, care e alcătuită numai cu 4 persoane, şi de care se vorbeşte mult bine."

4407. ***, *Teatrale.* În „România jună", I, nr.25, 30 dec.1889, p.3.
„Astă seară s-a dat la Teatrul Naţional *Noaptea furtunoasă*, cunoscuta comedie a d-lui Caragiale, deoarece piesa *Moştenitorii*, anunţată pentru astă seară s-a amânat din cauza lipsei artiştilor la Ploieşti. Lume foarte puţină, totuşi artiştii s-au achitat conştiincios de roluri."

4408. ***, *Informaţiuni.* În „România", VII, nr.15 (1668), 20 ian.1890, p.2.
Anunţă începerea repetiţiilor la *Năpasta*, la Teatrul Naţional din Bucureşti, cu următoarea distribuţie: Gr. Manolescu (Dragomir), C. Nottara (Ion), C. Mărculescu (Gheorghe), Aristizza Romanescu (Anca).

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „România", VII, nr.17 (1670), 23 ian.1890, p.2.
Începerea repetiţiilor cu *Năpasta*: „azi".

B – ***, *Courrier des théâtres.* În „Bucarest", I, no.18, 26 janv./7 févr.1890, p.3.
Titlul piesei: *Năpastea.*

C – Scaramouche, *Théâtre National.* În „La Liberté roumaine", IV, no.25, 2/14 févr.1890, p.3 („Courrier des théâtres").
Anunţ pentru repetiţie la *Năpasta* în seara respectivă, ceea ce echivala cu o precipitare a lucrurilor în vederea premierei.

4409. ***, *Informaţii.* În „Lupta", VII, seria IV, nr.1030, 20 ian.1890, p.3.
Anunţă că joi 25 ianuarie va avea loc premiera dramei *Năpasta*. „După câte ni se

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

spune, această piesă va avea un mare succes."

4410. ***, *Informații.* În „România", VII, nr.25 (1681), 2 febr.1890, p.2.
Anunță că o dată cu noua piesă, *Năpasta,* la Teatrul Național din București se va reprezenta și *O noapte furtunoasă* „mult cunoscuta comedie a aceluiași autor".

4411. ***, *Courrier des théâtres.* În „Bucarest", I, nr.24, 4/16 févr.1890, p.3.
Anunță că în aceeași seară avea loc premiera dramei *Năpasta.*

A – ***, *Informațiuni.* În „Constituționalul", I, nr.183, 4/16 febr.1890, p.2.
„Astă seară prima reprezentațiune a frumoasei drame *Năpasta* a d-lui Caragiale. Evenimentul acesta literar ia proporțiunile unei adevărate solemnități artistice."

B – Scaramouche, *Théâtre National.* În „La Liberté roumain« IV, no.26, 4/16 févr. 1890, p.3 („Courrier des théâtres").
Împreună cu *Năpasta* se reprezenta și *Vicleniile lui Scapin* de Molière.

C – ***, *Informațiuni.* În „Democrația", III, nr.542, 4/16 febr.1890, p.3.

D – ***, *Știri teatrale.* În „România", VII, nr.26 (1682), 4 febr.1890, p.2.
Titlul piesei: *Năpastea.* Rolul principal din piesa lui Molière era interpretat de V. Toneanu.

4412. ***, *Știri teatrale.* În „România", VII, nr.27 (1683), 6 febr.1890, p.2.
Informează despre premiera *Năpastei* „aseară", remarcând „primirea rece făcută de public".

4413. Gros–René, *„Năpasta" („Calamité") de M. S.L. Caragiale* [sic] *au Théâtre National.* În „Bucarest", I, no.26, 7/19 févr.1890, p.2–3 („Chronique dramatique").
Cronică negativă. Acuzele sunt grave: „La bizarrerie des situations, la singularité des personnages". Viciul capital al dramei: „l'invraisemblence". Totul era o ratare. „M. Caragiale a tenté de faire tenir en deux actes une quintessence de Shakespeare." Actorul C. Nottara fusese, însă, „parfait dans le rôle du fou".

4414. Tel [Ion C. Bacalbașa], *De la Teatru.* În „Lupta", VII, nr.1044, 7 febr.1890, p.2.
Cronică dramatică la premiera *Năpastei.* Se menționează faptul că ILC a abordat un gen nou. „E foarte greu să te pronunți dacă Caragiali a ieșit victorios sau nu din noua lui încercare". Lucrare „serioasă și conștiincioasă", dar ca dramă „pare că lasă de dorit, că nu e complectă".

4415. ***[Th.M. Stoenescu?], *Săptămâna dramatică. XV. „Năpastea".* În „România", VII, nr.28 (1684), 7 febr.1890, p.2. Continuare: partea a II–a în nr.30 (1686), 9 febr.1890, p.1–2; partea a III–a în nr.31 (1687), 10 febr.1890, p.1–2; partea a IV–a în nr.33 (1689), 13 febr.1890, p.2.
Cronică dramatică defavorabilă la premiera *Năpastei.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4416. Strapontin [I.D. Malla], *Cronique dramatique. Théâtre National. Première répresentation de „Năpasta", drame en 2 actes de M. J. Caragialli.* În „La Liberté roumaine", IV, no.29, 8/20 févr.1890.

4417. ***, *Ştiri teatrale.* În „România", VII, nr.30 (1686), 9 febr.1890, p.2.
Anunţ. Prin jocul de cuvinte se prezintă defavorabil spectacolul cu *Năpasta*: „Astă seară pentru a treia oară *Năpasta,* dramă de d. I. Caragiale, care este o adevărată «năpaste» pentru casa teatrului."

4418. ***, *Courrier des théâtres.* În „Bucarest", I, nr.28, 9/21 févr.1890, p.3.
Anunţă că în seara respectivă va avea loc o altă reprezentaţie cu *Năpasta.*

A – Scaramouche, *Théâtre National.* În „La Liberté roumaine", IV, no.30, 9/21 févr.1890, p.3 („Courrier des théâtres").
Tot în aceeaşi seară se juca şi *O noapte furtunoasă.*

4419. Arutnev [Gr. Ventura], *„Năpasta". Dramă în două acte de I.L. Caragiale.* În „Adevărul", II, nr.443, 12–13 febr.1890, p.2–3.
Cronică dramatică. Consideră, veninos, drama lui ILC drept „o eroare dramatică a unui autor talentat". Face aluzii calomnioase la faptul că „ideea fundamentală a *Năpastei* se regăseşte în cutare autor francez, german sau rus". O numeşte pe Anca un fel de „Hamlet rural în fuste", iar pe Ion nebunul „un fel de Ofelie în ţări".

4420. ***, *Teatre–Concerte.* În „Adevărul", II, nr.452, 23 febr.1890, p.3.
Anunţă un alt spectacol cu *Năpasta* şi *O noapte furtunoasă* pentru joi, 22 februarie.

A – ***, *Informaţiuni.* În „Constituţionalul", I, nr.199, 23 febr./7 mart.1890, p.3.
B – ***, *Théâtre National.* În „La Liberté roumaine", IV, no.42, 23 févr./7 mars 1890, p.3 („Courrier des théâtres").
C – ***, *Ştiri teatrale.* În „România", VII, nr.42 (1698). 23 febr/1890, p.2.

4421. Osric, *Ştiri teatrale.* În „Biblioteca familiei", I, nr.11, 11 mart.1890, p.170–171.
Despre spectacolul cu *Voievodul ţiganilor,* în beneficiul actorului Iulian. Se reproduce o poezie, care fusese difuzată pe foi volante în teatru şi în care actorul era lăudat pentru rolurile sale, între care şi cel al lui Ipingescu din *O noapte furtunoasă.*

4422. A.C. Sor. [Iuliu D. Roşca], *Din viaţa de Bucureşti.* În „Amicul familiei", XIV, nr.7, 1 apr.1890, p.102.
Cronică negativă despre premiera *Năpastei.* Consideră că piesa, un „gen bastard, ce n–are destulă sare spre a fi o comedie, nici destul piper spre a fi o dramă, a fost o adevărată năpaste şi pentru actori şi pentru spectatori". „Fiascul a fost desăvârşit, singurul care a aplaudat fiind d. Gion." „Caragiali, scriitoriu de drame, e tot atât de neînchipuit ca un clown tragedian, ca August cel Prost al Circului Sidoli făcând pe omul de spirit."

4423. Alexandrescu, Gr.I., *Năpasta.* În „Adevărul", II, nr.514, 10 mai 1890, p.2–3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Cunoscuta cronică negativă, foarte amplă, apărută în „Arhiva societăţei ştiinţifice şi literare din Iaşi" şi reprodusă aici.

A – *Idem.* În „Lupta", 13 şi 15 iun.1890.

4424. ***, *Cronica.* În „Era nouă", nr.32, 13 mai 1890, p.4.
Notiţă despre reprezentarea *Năpastei,* cu deplin succes la Iaşi. Interpreţi: Aristizza Romanescu, Gr. Manolescu şi Cârjă. Premiera avusese loc la 11 mai.

A – ***, *Théâtres et Concerts.* În „Bucarest", I, nr.104, 15/27 mai 1890, p.3.
Informează despre marele succes repurtat la Iaşi, de *Năpasta.*

4425. 10 membri ai societăţii dramatice din Iaşi, *Ca să se ştie.* În „Adevărul", II, nr.519, 16 mai 1890, p.2.
Informează despre un scandal al actorului G. Cârjă care, între alte intrigi şi fapte necinstite, a scos afiş cu piesa *Năpasta,* fără a lua avizul Comitetului Teatrului Naţional din Iaşi.

4426. ***, *Revista teatrală.* În „Vocea dreptăţii", I, nr.1, 7 iun.1890, p.26.
Replică şi şarjă la adresa lui ILC, cu comedia–vodevil *O scrisoare găsită,* de Teodor Popescu, la teatrul Dacia.

4427. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Lupta", VII, nr.1154, 22 iun.1890, p.3.
Anunţă spectacolul cu *O noapte furtunoasă,* în beneficiul actriţei Ec. Dimancea, la grădina Pariziană .

A – ***, *Ultime informaţiuni.* În „Adevărul", II, nr.552, 24 iun.1890, p.3.
Spectacolul avea loc luni, 25 iunie 1890, la grădina Stavri (Liedertaffel).

B – ***, *Ultime informaţiuni.* În „Lupta", VII, nr.1157, 24 iun.1890, p.3 (şi în nr. urm.).

C – ***, *Informaţiuni.* În „Constituţionalul", II, nr.299, 26 iun./8 iul.1890, p.2.

D – ***, *Théâtres et Concerts.* În „Bucarest", I, no.140, 27 juin/9 juil.1890, p.3.

4428. ***, *Informaţiuni.* În „Poşta", X, nr.85 (2109), 29 iul.1890, p.2.
Cronică la spectacolul cu *Petecul lui Berechet,* de C. Bacalbaşa, dat de trupa Anestin–Vlădicescu. Consideră că piesa era „o imitaţiune a *Scrisorii pierdute*: aceleaşi personaje şi acţiunea se desfăşoară ca în *Scrisoarea pierdută".*

4429. Tel., *Teatrul Naţional.* În „Lupta", VII, nr.1236, 4 oct.1890, p.2.
Vorbind despre jocul Aristiţei Romanescu într–un spectacol cu piesa *Eva* de R. Woss, arată că „modul cum pronunţă pe «Ioane», e perfect acelaşi în care vorbea în *Năpastă*". Tot jocul actriţei îi dă iluzia că este identic rolului Ancăi. La fel altă actriţă, Dănescu, „de multe ori o lua à la *Noaptea furtunoasă".*

4430. Biletul redacţiei, *Teatrul Naţional.* În „Generaţia nouă", II, nr.10, oct.1890, p.294–295.
Ripostă împotriva celor ce critică noua direcţie a teatrului că nu reprezintă lucrări originale. „Dar de unde să le ia? [...] să se reprezinte continuu *Năpastea* ?[sic] dar dacă publicul şi gazetele au năpăstuit fără să priceapă pe bietul dl. Caragiale?"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4431. ***, *Cronica locală.* În „Ecoul Moldovei", I, nr.15, 24 dec.1890, p.3.
Societatea dramatică a hotărât să susţină iniţiativa Consiliului comunal [din Iaşi], prin reprezentarea „cunoscutei şi hazliei piese *O noapte furtunoasă sau Nr.9".*

4432. ***, *Cronica.* În „Era nouă", nr.65, 30 dec.1890, p.2.
Anunţă amânarea spectacolului cu *O noapte furtunoasă* de la Teatrul Circ Sidoli, programat pentru colectarea de fonduri necesare înfiinţării unui azil de noapte la Bucureşti.

4435. Ioniţă, Const., *Cronica lunară.* În „Revista nouă", II, 1889–1890, nr.11–12, p.479–480.
Informaţii despre diverse evenimente, între care şi spectacolele Teatrului Naţional. Între acestea, *Năpasta.* Comentând succesele actorului Iulian, se subliniază rolul magistral cu „nebunul din *Năpasta*".

4436. Tibişir, *Ion Niculescu.* În „Constituţionalul", II, nr.461, 17/29 ian.1891, p.1 („Artiştii noştri").
Printre rolurile actorului se numără şi Caţavencu din *O scrisoare pierdută* de ILC.

4437. Tibişir, *A. Catapol.* În „Constituţionalul", II, nr.468, 25 ian./6 febr.1891, p.1 („Artiştii noştri").
Printre principalele roluri ale sale se numără şi Farfuridi din *O scrisoare pierdută.*

4438. Tibişir, *Toneanu–Brezeanu.* În „Constituţionalul", II, nr.482, 13/25 febr.1891, p.1 („Artiştii noştri").
Unul dintre cele mai bune roluri ale lui I. Brezeanu a fost cel al poliţistului Ipingescu din *O noapte furtunoasă* de ILC.

4439. ***, *Cronica.* În „Era nouă", nr.72, 17 febr.1891, p.3.
Anunţă că în aceeaşi zi se juca la Teatrul Naţional (sala Sidoli), comedia *O scrisoare pierdută.*

4440. Tel, *De la Teatru.* În „Lupta", VIII, nr.1347, 22 febr.1891, p.2.
Enumerând mai multe spectacole, se întreabă „adică de ce direcţia nu reia *Năpasta?* [...] dacă Nottara are vreo creaţiune cu care se poate mândri, apoi desigur aceea e Ion nebunul." Cere, de asemenea, reluarea comediei *O noapte furtunoasă.*

4441. Vasal [V. Alexandrescu], *Cronica săptămânii.* În „Biblioteca familiei", II, nr.8,24 febr.1891, p.105–106.
Necrolog pentru cântăreţul Dumitru Roşianu care, între altele, a cântat şi în *Hatmanul Baltag*, de I.Negruzzi şi ILC.

4442. Caros, *Ştefan Iulian – Cei mai fericiţi cum petrecem.* În „Lumea ilustrată", I, nr.14, 1891, p.402–403 („Cronica").
Dintre rolurile de mare succes ale actorului este amintit Nae Ipingescu din *O noapte furtunoasă.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4443. Coralin, Emil, *Aristița Romanescu.* În „Telegraful român", III, nr.601, seria II, 19 mart.1891, p.2–3.
Un rol de mare succes al renumitei actrițe a fost cel al vestalei din tragedia lui Parodi, *Roma învinsă*, tradusă de ILC.

4444. ***, *Ultime informații.* În „Adevărul", III, nr.823, 10 mai 1891, p.3.
Anunț. „Luni, la 13 mai seara, se va da în Teatrul Național, cu grațiosul concurs al d-nei Darclée, din partea artiștilor români, în folosul Ligei pentru unitatea culturală a românilor, piesa d-lui Caragiali, *Noaptea furtunoasă.* "

A – ***, *Informațiuni.* În „Constituționalul", II, nr.553, 10 mai 1891, p.3 și în nr. 556, 14 mai 1891, p.3.

B – ***, *Pentru Liga culturală.* În „Resboiul vechi", 10 mai 1891, p.3 („Cronica zilei").

C – ***, *Ultime informații.* În „Lupta", VIII, nr.1411, 11 mai 1891, p.3.

D – ***, *Informațiuni.* În „Telegraful român", III, nr.643, seria II, 11 mai 1891, p.3.

4445. ***, *Informațiuni.* În „Lupta", VIII, nr.1414, 15 mai 1891, p.3.
Informează despre succesul spectacolului cu *O noapte furtunoasă,* în beneficiul Ligii.

A – ***, *Congresul Ligei Române.* În „Democrația", XV, nr.771, 26 mai 1891, p.3.
Deși „mai toți artiștii lipseau" (Mia Teodorescu, Ciucurescu, Orloff, Hagiescu, Catopol și Niculescu), piesa „a fost salvată".

4446. ***, *Teatru.* În „Ecoul săptămânei", I, nr.4, 7 iul.1891, p.44.
Informație culturală. „Întreg repertoriul pieselor lui Caragiale se va juca în stagiunea viitoare a Teatrului Național" [din București].

4447. ***, *Informațiuni.* În „Adevărul", III, nr.881, 11 iul.1891, p.2.
Anunț despre înmormântarea actriței Ana Dănescu, de la Teatrul Național din București, al cărui nume era cunoscut în toată țara și care a jucat, între alte roluri, pe cel al Vetei din *O noapte furtunoasă.*

4448. ***, *Informațiuni.* În „Galații", IX, nr.149, 12/24 iul.1891, p.2.
Anunț. „Astă seară" *O scrisoare pierdută* la grădina Universal (beneficiu Aristizza Romanescu), cu trupa lui Grigore Manolescu.

4449. Mărăcine, *O scrisoare pierdută.* În „Galații", IX, nr.150, 13/25 iul.1891, p.3 („Cronica teatrală").
„Comedia aceasta politică se joacă mai bine în realitate decât ne-o arată Caragiale pe scenă; dar rămân în picioare câteva tipuri...[Farfuridi, Pristanda, Brânzovenescu, Cetățeanul turmentat]". Laude speciale pentru Aristița Romanescu, mai ales în scena regăsirii scrisorii.

4450. Canianu, Mihail, *Caragiale.* În „Ecoul săptămânii", I, nr.5, 14 iul.1891, p.51–

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

52 („Siluete literare").
Un foarte frumos portret fizic şi spiritual al marelui scriitor. Numeroase date biografice, împănate cu împrejurări anecdotice, cum ar fi, de pildă, titlul dramei *Năpasta*, provenit, se spune, de la răspunsul pe care i l-a dat ILC lui C. Stăncescu, care-i cerea o piesă pentru scena Teatrului Naţional: „Na p-asta!"

4451. ***, *Informaţiuni.* În „Poşta", XI, nr.79 (2248), 14 iul.1891, p.2.
Anunţă că seara, trupa Manolescu reprezenta la Galaţi trei comedii într-un act, printre care şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea,* de ILC.

4452. ***, *Informaţiuni.* În „Poşta", XI, nr.79 (2248), 14 iul.1891, p.2.
Anunţ. La 11 iulie, la teatrul-grădină Universelle din Galaţi, *O scrisoare pierdută,* cu trupa Manolescu, în beneficiul Aristizzei Romanescu.

4453. Mărăcine, *Cronica teatrală.* În „Galaţii", IX, nr.152, 16/28 iul.1891, p.2.
Despre cele trei comedii într-un act, reprezentate la grădina Univeral („o scenă infamă"). *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* , cu Jianu, a fost „destul de bine executată". *O noapte furtunoasă* s-a amânat din cauza ploii.

4454. ***, *Informaţiuni.* În „Galaţii", IX, nr.153, 17/29 iul.1891, p.2.
Anunţă pentru „astăzi", *O noapte furtunoasă* la grădina Universal. Aristizza Romanescu va declama din *Avocatul şi ţăranul* şi *Femeia îndărătnică.*

4455. Caludescu, N., *Mihail Mateescu.* În „Adevărul", III, nr.891, 21 iul.1891, p.1.
Necrolog pentru artistul care, între alte roluri mari, a fost aplaudat în Cetăţeanul turmentat din *O scrisoare pierdută* şi în Rică Venturiano din *O noapte furtunoasă.*

4456. ***, *Din Giurgiu.* În „Telegraful român", III, nr.700, seria II, 24 iul.1891, p.3 („D-ale teatrului").

Printre reprezentaţiile trupei române conduse de N. Hagiescu, e amintită şi *O noapte furtunoasă* : „D. Hagiescu a fost prea bine în rolul lui Nae Ipingescu, D. Leonteanu care a jucat rolul lui Rică Ventureanu [sic] a avut un joc de scenă admirabil, o intonaţie excelentă ce rar se vede la actorii de provincie; d-sa, cu drept cuvânt, putem zice că a fost cel întâi în piesă."

4457. Z., *Francesca din Rimini.* În „Poşta", XI, nr.85 (2254), 28 iul.1891, p.3.
Împreună cu cronica la acest spectacol, se anunţă că la 1 august se va reprezenta la Galaţi , de către trupa lui Gr.Manolescu, *Năpasta*, împreună cu comedia *De la nevasta dintâi*, de Labiche. „Numele lui Caragiali şi al lui Labiche va atrage multă lume la reprezentaţia de sâmbătă seara şi mai cu osebire ea se joacă în beneficiul dlor Ionescu şi Caragiali, doi artişti care merită încurajarea noastră."

4458. Z., *Cronica teatrală.* În „Poşta", XI, nr.89 (2258), 7 aug.1891, p.3.
Informează că joi, 1 august, s-a jucat cu mare succes *Năpasta*, la teatrul-grădină Universelle din Galaţi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4459. ***, *Discursul rostit cu ocazia înmormântării artistei Ana Dănescu.* În „Biblioteca familiei", II, nr.23, 1 sept.1891, p.319–320.
Discurs funebru. „Creaţiunea sa din *Noaptea furtunoasă* a fost atât de perfectă, încât nimeni nu a mai putut–o înlocui atât de original, cum dânsa interpreta pe femeia de mahala [Veta]."

4460. Floridor, *Cronica teatrală.* În „Naţionalul", II, nr.126, 14 nov.1891, p.3.
E contra repertoriului „anost" al Teatrului Naţional, lăudând spectacolele de la sala Dacia, unde, la 14 noiembrie erau programate „hazliile comedii *O noapte furtunoasă* şi *Doctorul soacrelor.*

A – ***, *Teatrul Dacia.* În „Globul", I, nr.12, 15 nov.1891, p.3.

B – ***, *Spectacole.* În „România", VIII, nr.252 (21185), 15 nov.1891, p.2.

4461. ***, *Ştiri.* În „Secolul", I, seria II, nr.101, 11 ian.1892, p.2.
„Aseară s–a jucat la teatru [din Craiova] frumoasa comedie a prietinului nostru Caragiali, *Scrisoarea pierdută.* Anestin a izbutit de minune în Cetăţeanul turmentat. I se şi potriveşte totdeauna acest rol".

A – ***, *Ultimile ştiri.* În „Viitorul", II, nr.103, 12 ian.1892, p.3.

4462. ***, *Curierul spectacolelor.* În „Constituţionalul", III, nr.760, 2/14 febr.1892, p.3.
„De ce nu se mai joacă la Teatrul Naţional *Scrisoarea pierdută?"*

4463. Dunăriciu, *Critică Teatrală.* În „România", IX, nr.51 (2269), 5 mart.1892, p.2–3.
Cronică dramatică la spectacolul în beneficiul lui Nottara. În contextul general de abandonare a Teatrului Naţional de către înalta societate, care gustă numai spectacolele date de trupele străine, deplânge faptul că piesele lui ILC nu se mai joacă pe prima scenă a ţării.

4464. ***, *Ştiri Teatrale.* În „Buna credinţă", II, nr.92, 18 mart.1892, p.3.
Anunţă *O scrisoare pierdută* la sala Băilor Eforie, în beneficiu, pentru 27 martie, cu actorii Teatrului Naţional.

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Lupta", IX, nr.1665, 19 mart.1892, p.2.

B – ***, *Arte, teatre.* În „Românul", XXXVI, 23 mart./4 apr.1892, p.217.

C – ***, *Curierul spectacolelor.* În „Constituţionalul", III, nr.805, 25 mart./6 apr. 1892, p.3.

D – ***, *Informaţiuni.* În „Independentul", II, nr.69, 27 mart.1892, p.3.

4465. ***, *Ştiri Teatrale.* În „Buna credinţă", II, nr.95, 21 mart.1892, p.3.
Afiş mare, pe 1/2 coloană de ziar pentru anunţarea „reprezentaţiei extraordinare în beneficiu" cu *O scrisoare pierdută* la Sala Eforie, 27 martie.1892. Distribuţia: Nottara (Tipătescu), A. Marinescu (Dandanache), I. Petrescu (Trahanache), A. Catopol (Farfuridi), P. Liciu (Brânzovenescu), I. Niculescu (Caţavencu), Gh. Cârjă (Pristanda), I. Jianu (Cetăţeanul [turmentat]), A. Romanescu (Zoe).

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4466. ***, *Ultime informaţii.* În „Lupta", IX, nr.1673, 29–30 mart.1892, p.3.
Informează despre succesul „splendidei comedii" a lui ILC, *O scrisoare pierdută.* „Mare succes pentru această comedie izgonită de pe scena Teatrului Naţional de teribilii autori din capul direcţiei. Dacă la Eforie, fără decor, fără nimic din cele absolut indispensabile pentru punerea în scenă, şi comedia lui Caragiali a avut atâta succes, ce ar fi fost dacă ea se reprezenta la Teatrul Naţional?"

4467. ***, *Informaţiuni.* În „Galaţii", X, nr.98, 1/13 mai 1892, p.1.
Anunţă piesa *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* la teatrul Temistocli, în beneficiul actorilor Vladimir Cuzinschi, Hagiescu şi Leonescu.

4468. ***, *Ultime ştiri.* În „Democraţia socială", I, nr.29, 19 iul.1892, p.3.
Necrologul actorului Gr. Manolescu, cel care „a jucat şi pe anormalul Dragomir [din *Năpasta*]".

4469. Sever [Clement Blumenfeld?], *Teatrul local.* În „Cumpăna", I, nr.4, 26 iul.1892, p.III.
Sunt comentate spectacolele date la Turnu Severin de o parte dintre actorii Societăţii dramatice din Craiova. Critică repertoriul şi repetarea unor piese slabe. Pe lângă acestea sunt însă şi piese, între care *O scrisoare pierdută* care, „reprezentate chiar de mai multe ori, îţi fac întotdeauna plăcere a le vedea".

4470. Vas.Al. [V. Alexandrescu], *Grigore A. Manolescu.* În „Independentul", II, nr.164, 30 iul.1892, p.1.
Necrolog. Este evocat şi momentul debutului marelui artist în 1878, în *Roma învinsă* .

4471. ***, *Ultime informaţii.* În „Adevărul", V, nr.1251, 31 iul.1892, p.3.
Anunţ mortuar pentru actorul Ştefan Iulian, însoţit de câteva date biografice. În repertoriul acestuia a figurat şi rolul Nae Ipingescu din *O noapte furtunoasă.*

4472. Tel, + *Ştefan Iulian.* În „Lupta", IX, nr.1773, 1 aug.1892, p.1–2.
Necrolog. Ultimele mari creaţii ale actorului au fost cele din *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută.*

4473. Nicolescu, I., *Discurs funebru la înmormântarea actorului Ştefan Iulian.* În „Lupta", IX, nr.1774, 2 aug.1892, p.3.
Cel care ţine discursul este actor şi reprezintă pe societarii Teatrului Naţional, colegi ai dispărutului: „s–a dus veselia noastră: Peterman, Ipingescu, Jupan Mustochidis..."

4474. ***, *Ştefan Iulian.* În „Adevărul", V, nr.1254, 3 aug.1892, p.1.
Amplu necrolog, cu foarte multe date biografice, referiri la debutul actorului, când pe scena teatrului românesc străluceau mari talente între care şi Costache Caragiali. Aminteşte de rolul Ipingescu, din *O noapte furtunoasă.*

4475. ***, *Înmormântarea lui Ştefan Iulian.* În „Independentul", II, nr.168, 4 aug.1892, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Actorul a interpretat cu mare artă roluri din creaţia lui ILC („piesele sale sunt capodopere").

4476. Roco, D., *Amintiri despre Iulian.* În „Adevărul", V, nr.1256, 5 aug. 1892, p.2–3.
Între amintirile evocate se află şi una în care este inclus ILC, alături de I. Suchianu şi C. Bacalbaşa. Toţi trei, împreună cu actorul, luau adesea masa la birtul lui Enache, spunându-şi unul altuia anecdote şi cimilituri.

4477. ***, *Ştefan Iulian.* În „Realitatea", II, nr.30, 6 aug.1892, p.2.
Necrolog. Remarcă arta de interpret al rolurilor caragialiene.

4478. Alexandrescu, V., *Discurs la înmormântarea actorului Ştefan Iulian.* În „Biblioteca familiei", III, nr.12, 9 aug.1892, p.166–167.
Despre contribuţia actorului la „nemurirea" comediilor lui ILC.

4479. A.B. [Anton Bacalbaşa], *Iulian.* În „Democraţia socială", I, nr.33, 16 aug.1892, p.2.
Necrolog. „...În afară de repertoriul lui Caragiale, mai tot ce s-a jucat pe scena noastră nici n-a meritat onoarea de a fi interpretat de genialul Iulian, nici n-a meritat să pasioneze lumea."

4480. Petraşcu, N., *Iulian. (I).* În „Constituţionalul", IV, nr.966, 18/30 oct.1892, p.1, 2 („Curierul literar") şi „urmare şi fine" în nr.972, 25 oct./6 nov.1892, p.2 („Curierul literar").
Dintre rolurile de succes ale actorului, remarcă în mod special pe „Ghiţă Poliţaiul" din *O scrisoare pierdută.*

4481. ***, *Noutăţi din oraş şi judeţ.* În „Vocea Tutovei", II, seria II, nr.68, 24 aug.1892, p.2.
Informaţie despre reprezentarea pieselor *Năpasta* şi *Puiculiţa* la Bârlad, cu trupa Const. Ionescu, programată pentru data de „joi 20 curent".

4482. ***, *Săptămâna.* În „Alegătorul", I, nr.23, 13 sept.1892, p.2.
Anunţ.Un viitor spectacol cu *O noapte furtunoasă,* în folosul elevilor săraci, dat de N. Hagiescu în grădina Imperial din Giurgiu.

4483. Ris, *„Independentul" la Ploieşti.* În „Independentul", II, nr.203, 19 sept.1892, p.2.
Anunţă sosirea în oraş a trupei Teatrului Naţional, condusă de Hagiescu şi Leonescu, care vor da o reprezentaţie cu *O noapte furtunoasă*, la 24 septembrie.

4484. Petraşcu, N., *Manolescu.* În „Constituţionalul", IV, nr.949, 27 sept./9 oct. 1892, p.1 („Curierul literar").
Printre rolurile de succes ale actorului s-a numărat şi Dragomir din *Năpasta.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4485. Ris, *„Independentul" la Ploieşti.* În „Independentul", II, nr.218, 7 oct.1892, p.2.
La 8 octombrie, trupa lui Hagiescu şi Leonescu anunţa spectacol la Ploieşti, cu *Artiştii noştri* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea,* în beneficiul casierului teatrului.

A – ***, *Teatru.* În „Democraţia", XVI, nr.903, 8 oct.1892, p.2.
„Azi se reprezintă la Teatrul Grand–Hotel..."

4486. Triştan, *Cronici triste.* În „Adevărul", VI, nr.1334, 26 oct.1892, p.1–2.
Critică politica culturală a statului, care nu încurajează Teatrul Naţional. „Afară de câteva piese originale şi naţionale (în special ale lui Caragiale şi V. Alecsandri, care le–ar fi scris şi fără Teatrul Naţional şi care sunt expulzate dintr–însul), ce avem oare?"

4487. ***, *„Nos Intimes". „[Mam'zell] Nitouche". „Noaptea furtunoasă".* În „Democraţia", I, nr.3, 19 nov.1892, p.3 („Teatru").
La 17 noiembrie se jucase *O noapte furtunoasă;* nu plăcuse, deoarece cronicarul spune, lapidar: „Regret că nu pot zice nimic".

4488. Canianu, Mihail, *Caragiale.* În „Familia", XXVIII, nr.50, 13/25 dec.1892, p.597 („Salon").
Schiţă de portret şi amintiri.

4489. G., *Teatru şi arte.* În „Evenimentul", I, nr.4, 5 febr.1893, p.3.
Comentând piesa lui N.G. Rădulescu–Niger, *Printre vecini,* reprezentată pe scena Naţionalului ieşean la 31 ianuarie 1893, autorul apreciază că doar jocul Athenei Georgescu, „simpatica şi neîntrecuta coana Veta a lui Carageali" a mai salvat „ceea ce s–a putut salva".

4490. ***, *Teatrul nostru.* În „Revolta", I, nr.12, 7 mart.1893, p.1.
Articol de fond, deplângând faptul că „la Teatru [din Craiova] s–au pus peceţile" din cauza falimentului, vinovat fiind, repertoriul nepotrivit. În enumerarea unor titluri de piese, despre care se spune că nu au fost agreate de public, se află şi *O noapte furtunoasă.*

4491. Tel, *De la teatru.* În „Lupta", X, nr.1951, 10 mart.1893, p.2.
Despre câteva spectacole şi distribuţii nepotrivite. Referiri la ILC. „Ca mâine o să văd pe Niculescu în *Pygmalion,* pe Hasnaş în *Othello,* iar pe Nottara în Nae Ipingescu şi pe Petrescu în „Cetăţeanul indignat" [sic]."

4492. Iok, *Coana Veta.* În „Evenimentul", I, nr.46, 27 mart.1893, p.1 („Siluete").
Aluzie transparentă la actriţa ieşeană Athena Georgescu care, „când ai atacat–o la ambiţ, se face foc şi pară", dar care, când e în scenă, salvează un rol cât de ingrat ar fi el. „În *Noaptea furtunoasă,* ca şi în *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* , talentul ei se manifestă în toată splendoarea şi vioiciunea sa."

4493. Ozric, *Ştiri teatrale.* În „Biblioteca familiei", IV, nr.7, 25 apr.1893, p.100.
Anunţă un spectacol în beaneficiu cu *O noapte furtunoasă* , pentru 20 mai.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4494. ***, *Din localitate.* În „Galaţii", XI, nr.106, 20 mai 1893, p.1.
Anunţ. La Grădina Centrală începe turneul trupei Leonescu având în repertoriu 25 de piese de teatru, între care şi pe cele patru ale lui ILC.

4495. ***, *Informaţiuni.* În „Independentul", III, nr.107 (447), 27 mai 1893, p.3 (continuă în nr.urm.).
Anunţă că la 30 mai va avea loc la Teatrul Dacia din Bucureşti, spectacolul cu *O noapte furtunoasă* în beneficiul actorului I. Jianu.

4496. ***, *Pentru inundaţi.* În „Covurluiul", II, nr.67 (83), 13 iun.1893, p.3.
Anunţ. La 15 iunie, în Grădina Centrală din Galaţi va avea loc un spectacol cu *Năpasta* şi *Georges Dandin*, prezentat de trupa locală, în beneficiul victimelor inundaţiilor.

4497. ***, *De la teatru.* În „Covurluiul", II, nr.67 (83), 13 iun.1893, p.3.
Anunţă că în aceeaşi seară, la Grădina Centrală din Galaţi, „trupa română asociată" prezenta *O scrisoare pierdută.*
A – *Teatru.* În „Dacia", I, nr.72, 13 iun.1893, p.3.

4498. ***, *Cronica theatrală.* În „Galaţii", XI, nr.133, 22 iun.1893, p.2.
Anunţă că la 24 iunie se vor juca *Năpasta* şi *Voinicos, dar fricos*, de M. Millo.
A – ***, *Teatru.* În „Dacia", I, nr.74, 24 iun.1893, p.3.
B – ***, *Teatru.* În „Covurluiul", II, nr.71 (89), 25 iun.1893, p.2.

4499. ***, *Din ţară.* În „Adevărul", VI, nr.1608, 13 aug.1893, p.3.
Anunţ. „Sâmbătă seara [numărul ziarului este de vineri] va avea loc în Grădina Stavri o reprezentaţie în beneficiul dlui Vasile Leonescu. Se va juca: *Jean Marie, Cuconu Leonida* [sic] şi *Copiliţa de 48 de ani.*
A – ***, *Petreceri.* În „Lupta", X, nr.2075, 13 aug.1893, p.3.
B – ***, *Informaţii.* În „Independentul", III, nr.169 (508), 13 aug.1893, p.3.
C – ***, *Cronica teatrală.* În „Vestea", I, nr.104, 15 aug.1893, p.2.

4500. ***, *Grădina Teatrului Dacia.* În „Independentul", III, nr.192 (522), 11 sept. 1893, p.3 („Spectacole").
Anunţ. La 16 septembrie, Societatea Dramatică va da un spectacol cu *O scrisoare pierdută,* în beneficiul actorilor: I. Tănăsescu, I. Anestin şi A. Nanu.
A – ***, *Petreceri.* În „Lupta", X, nr.2100, 12 sept.1893, p.2.
Titlul piesei: *O scrisoare pierdută sau nr.9* [sic].
B – ***, *Teatru–concerte.* În „Adevărul", VI, nr.1635, 12 sept.1893, p.3.

4501. ***, *Teatru.* În „Dacia", I, nr.94, 19 sept.1893, p.2.
Informează că la 11 septembrie avusese loc spectacolul cu *Ucigaşul* de Labiche şi *Conu Leonida, faţă cu reacţiunea*, dat de trupa Hagiescu, în sala Alcazar din Galaţi, în beneficiul actorului I. Belianu, interpretul „sublim" în travesti al Efimiţei.

4502. Bacalbaşa, Anton, *Teatru.* În „Adevărul", VI, nr.1664, 11 oct.1893, p.1.
Foileton. Arată cauza lipsei de public la spectacolele Teatrului Naţional şi acuză

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„elita noastră socială", care nu încurajează dramaturgia originală. „Mi-aduc aminte că în seara când s-a jucat *Năpasta* lui Caragiale, nu erau decât trei loji vândute, dintre care una a dlui Maiorescu. Unde era cultă, artistică şi nepreţuita elită socială, care merită singură să aibă dreptul de a vota şi de a domni?"

4503. ***, *Din localitate.* În „Ecoul Moldovei", II, nr.15, 21 oct.1893, p.3.
Anunţă că la 24 octombrie, Societatea dramatică din Iaşi va reprezenta *O noapte furtunoasă.*

4504. Culis, *Teatru–Muzică–Arte.* În „Evenimentul", I, nr.220, 30 oct.1893, p.3.
Anunţ. „Duminică [31 oct.], societatea dramatică reprezintă [la Iaşi] *Noaptea furtunoasă* a lui Caragiali. Ideea e nimerită şi merită toată lauda."

4505. Inot [Toni Bacalbaşa], *Bastardul literar.* În „Adevărul", VI, nr.1684, 1 nov. 1893, p.1–2.
Critică repertoriul foarte slab de la Teatrul Naţional, în timp ce Direcţia teatrului a scos de pe scenă piesele lui ILC.

4506. ***, *Cronica theatrală.* În „Galaţii", XII, nr.243, 5 nov.1893, p.3.
Informează despre marele succes repurtat la 2 noiembrie de trupa Hagiescu cu *Mexicana* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* [dna Hagiescu în rolul Efimiţei].

4507. C., *Teatru–Muzică–Arte.* În „Evenimentul", I, nr.226, 6 nov.1893, p.3.
Anunţ. „Duminică [7 nov.] societatea dramatică din localitate joacă în teatrul Sidoli *Noaptea furtunoasă* a lui Carageali. Vom avea prilejul de a constata interesul ce poartă societatea ieşeană spectacolelor româneşti şi pieselor celui mai distins al nostru dramaturg!"

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Lupta", X, nr.2146, 7 nov.1893, p.2.

B – ***, *Informaţii locale.* În „Democraţia română", I, nr.23, 8 nov.1893, p.3.

4508. ***, *Ştiri teatrale.* În „Lupta", X, nr.2148, 11 nov.1893, p.2.
Informează despre reprezentaţia de la Teatrul Sidoli din Iaşi, din 7 noiembrie, cu *O noapte furtunoasă,* „pentru prima oară" [!] Comentarii despre spectacolul foarte reuşit şi păreri negative despre publicul lojelor care absenta, fiind deobicei prezent doar la reprezentaţiile date de trupele străine. „Dar la piesele româneşti, fie chiar cele mai bune, ca ale lui Caragiali, high–life şi bancherimea nu se amuză şi brilează prin absenţa lor."

4509. ***, *Cronica.* În „Era nouă", V, nr.215, 14 nov.1893, p.2 şi în nr.216, 21 nov.1893, p.2.
Anunţă că la 21 nov. se va reprezenta de către societatea dramatică locală Iaşi, *O scrisoare pierdută,* piesă pe care o mai jucase cu succes „în iernile precedente".

A – ***, *Teatrul nostru.* În „Curierul de luni", I, nr.1, 15 nov.1893, p.1 („Din localitate").

B – ***, *Teatru–Muzică–Arte.* În „Evenimentul", I, nr.235, 18 nov.1893, p.2.

C – Em., *Teatru–Muzică–Arte.* În „Evenimentul", I, nr.238, 21 nov.1893, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„Mâine, duminică, societartea dramatică reprezintă *Scrisoarea pierdută*, excelenta comedie a lui Carageale. Trebuie să relevăm faptul că, pe când Teatrul Național din București a izgonit din repertoriul său piesele singurului nostru scriitor dramatic talentat, Teatrul Național din Iași ne dă deja a doua piesă a lui Caragiale în această stagiune, și în curând ne va da și pe *Conu Leonida* și *Năpasta*."

4510. Demetrescu, Traian, *O figură de artist. Anestin.* În „Adevărul", VI, nr.1697, 15 nov.1893,p.2.
Medalion. „Cine l-a văzut în Spiridon, în *Noaptea furtunoasă,* nu-l va uita curând."

4511. ***, *Teatru.* În „Ecoul Moldovei", III, nr.20, 25 nov.1893, p.2 („Cronica artistică").
La 21 nov. se jucase la Iași *O scrisoare pierdută;* remarcă interpretarea trupei ieșene, caracterizată prin crearea unui „ansamblul perfect" și „producerea exactă a tipurilor excelente și atât de variate pe care eminentul scriitor le făcea să reiasă în comedia sa". Regretă că nu fusese un public prea numeros.

4512. ***, *Cronica locală.* În „Curierul Balasan", XII, nr.143, 25 dec./6 ian.1883, p. 3.
Anunță că la 26 dec. era programat la Teatrul Național din Iași spectacolul cu *O noapte furtunoasă.*

4513. ***, *Anunț.* În „Ecoul Romanului", II, nr.18, 1 ian.1894, p.3.
Anunță că se va reprezenta la Roman *O scrisoare pierdută* , „comedie cu cântece" [?!], de către trupa Fanny Tardini-Vlădicescu.

4514. ***, *Cronica teatrală.* În „Ecoul Romanului", II, nr.19, 9 ian.1894, p.2.
Informează despre spectacolul dat la 1 ian. la tearul Riven din Roman de trupa Fany Tardini-Vlădicescu, cu *O scrisoare pierdută.* Succes de sală. Vlădicescu interpretase pe Zaharia Trahanache. Se sugera reluarea spectacolului.

4515. ***, *Ultime informațiuni.* În „Evenimentul", I, nr.274, 9 ian.1894, p.3.
Anunță reprezentarea „frumoasei piese" *O noapte furtunoasă,* duminică, 16 ian., în beneficiul Ligii culturale.

4516. ***, *Ultime informațiuni.* În „Evenimentul", I, nr.274, 9 ian.1894, p.3.
Anunț. „Sâmbătă 15 ianuarie, societatea dramatică din Iași va da o reprezentațiune în beneficiul Societății pentru învățătura poporului român. Se vor reprezenta piesele *Fântâna Blanduziei* și *C.* [sic] *Leonida față cu reacțiunea,* de I. Caragiali." (Anunțul se repetă).

A – ***, *Teatru.* În „Ecoul Moldovei", III, nr.27, 13 ian.1894, p.3 („Cronica dramatică").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4517. ***, *Teatru.* În „Ecoul Moldovei", III, nr.28, 20 ian.1894, p.3 („Cronica artistică").
Informează despre spectacolul cu *Conu Leonida față cu reacțiunea,* dat în folosul Societății pentru învățătura poporului român. A interpretat „D-na Georgescu". Succes ; public numeros. La spectacolul cu *O noapte furtunoasă,* dat de Liga Culturală, publicul „nu a fost atât de numeros", dar a fost totuși un succes.

4518. A.B. [Anton Bacalbașa], *Iulian.* În „Adevărul", VII, nr.1753, 17 ian.1894, p.2.
Amplu medalion-necrolog, datat „1892". Sunt enumerate rolurile realizate de actor, între care și Nae Ipingescu, din *O noapte furtunoasă,* piesă despre care se spune că „a fost o lovitură de maestru, un glonț în inima repertoriului stupid, patronat de agramatele noastre direcții ale teatrului".

4519. ***, *Din localitate.* În „Ecoul Moldovei", III, nr.30, 3 febr.1894, p.3.
Anunță reprezentația *Năpastei* la Iași, pentru data de 3 februarie (cuplată cu *Strengarul de Paris*).

4520. Culis, *Teatrul Național.* În „Evenimentul", II, nr.297, 5 febr.1894, p.3.
Scurtă cronică asupra *Năpastei,* jucată cu o seară înainte. Remarcă pe: S. Dragomir, Gh. Dimitrescu (Ion Nebunul), D. Doria (George); mai puțin reușită în rol i se păruse „Dna Lașcu (Anca)".

4520 bis. Grad, *De la noi.* În „Independentul literar", I, nr.2, 20 febr.1894, p.6 („Știri literare").
„I.L. Caragiale a scris o nouă comedie: *O soacră.* De laude, Caragiale n-are nevoie."

4521. Un băet, *Athena Georgescu.* În „Evenimentul", II, nr.321, 5 mart.1894, p.1 („Siluete din teatru").
Printre eminentele creații ale actriței ieșene este rolul „Coanei Veta" din *O noapte furtunoasă.* „Caragiali, asistând la prima reprezentație a piesei sale în Iași, a mărturisit că Athena Georgescu este cea mai bună interpretă a rolului."

4522. Str. Quoda, *Cum cad piesele la noi.* În „Viața", I, nr.18.
Foileton critic față de atitudinea flască a publicului românesc, needucat. Între marele piese care au căzut se numără și *Năpasta,* „de un oarecare Caragiale".

4523. ***, *Informațiuni.* În „Naționalul", V, nr.86, 30 mart.1894, p.2.
Anunță spectacolul cu *O scrisoare pierdută,* pentru 30 aprilie, în beneficiul actorilor Ion Jianu și Petre Liciu.

4524. P.M., *Literatura noastră dramatică. Interview cu d.Gr.C. Cantacuzino.* În „Țara", I, nr.1, 4 apr.1894, p.1.
Directorul general al teatrelor nu socotea oportună reluarea pieselor lui ILC.; socotea că exista deja o saturație a gustului public în această privință. Opinează că singură *Năpasta* s-ar putea relua, cu toate că n-a avut succes până atunci.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4525. Stal, *Ştiri teatrale.* În „Lumina", I, nr.3, 7 apr.1894, p.3.
Informaţie. „La beneficiul dlui Livescu se vor reprezenta piese de-ale sale. La beneficiul d-lui Jianu, *O noapte furtunoasă* de Caragiale."

A – ***, *Petreceri.* În „Lupta", XI, nr.2277, 22 apr.1894, p.3 (şi în nr.următoare).
B – ***, *Muzică şi teatru.* În „Constituţionalul", V, nr.1408, 27 apr./9 mai 1894, p.3.
C – ***, *Spectacole.* În „Lumina", I, nr.17, 27 apr.1894, p.3.
D – ***, *Spectacole.* În „Adevărul", VII, nr.1849, 28 apr.1894, p.3.
E – ***, *Petreceri.* În „Lupta", XI, nr.2282, 29 apr.1894, p.3.
Publicul este îndemnat să nu piardă prilejul.
F – ***, *Ultime informaţii.* În „Naţionalul", V, nr.110, 30 apr.1894, p.3..

4526. Elvir, V.Gr., *Cronica teatrală.* În „România muzicală", V, nr.11, 15 mai 1894, p.79.
Cronică a spectacolului cu *O noapte furtunoasă.*

4527. ***, *Muzică şi teatru.* În „Constituţionalul", V, nr.1431, 25 mai/6 iun.1894, p.3.
Anunţ. „Teatru Lyric. Duminică, 29 mai a.c. se va reprezenta în beneficiu *O noapte furtunoasă sau Nr.9* de I.L. Caragiale". Anunţul se repetă.

A – ***, *Spectacole.* În „Lumina", I, nr.40, 25 mai 1894, p.3.
B – ***, *Petreceri.* În „Lupta", XI, nr.2304, 26 mai 1894, p.3
(Anunţul se repetă în nr.din 29 mai).

4528. ***, *Ştiri teatrale.* În „Lupta", XI, nr.2311, 5 iun.1894, p.3.
Anunţ despre turneul Trupei Vlădicescu, care „joacă de o lună la Bacău" şi va reprezenta, în 8 iunie, *Cuconu* [sic] *Leonida faţă cu reacţiunea.*

4529. Bacalbaşa, Ion C., *Examenele clasei de declamaţie.* În „Lupta", XI, nr.2321, 17 iun.1894, p.2-3.
Foileton. Între opiniile despre examene: „D-şoara Voiculescu are mijloace dar e prea impetuoasă. Mai puţină expansiune ar fi mai bine. Ne-a dat o Ziţă de care n-ar fi eroul Caragiali" [? confuz!]

4530. ***, *Teatru.* În „Covurluiul", III, nr.24, 1 iul.1894, p.2 („Din localitate").
Anunţ. Compania dramatică română din Iaşi va da spectacole la Galaţi. Se va juca *O noapte furtunoasă*, în beneficiul lui Carânski [sic. Cuzinski?].

4531. Bacalbaşa, Ion C., *Societatea dramatică.* În „Lupta", XI, nr.2337, 8 iul.1894, p.2-3.
Foileton. Face o trecere în revistă a activităţii Teatrului Naţional, de la înfiinţare. Critică lipsa unui repertoriu hotărât şi faptul că actorii, cu mici excepţii, nu şi-au fixat genul propriu. „Cine n-ar fi alergat la teatru să vadă pe Manolescu în *Hamlet* ? Când a fost sala goală, când ştia că Iulian joacă pe Nae Ipingescu ?..."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4532. ***, [*Aviz*]. În „Măseaua", II, nr.31, 20 iul.1894, p.3.
„Pentru d. Marinescu, directorul trupei locale. Publicul severinean cere cu insistenţă să se reprezinte nepieritoarea operă a lui Caragiale: *Scrisoarea pierdută*, cu d. I.D. Creţu în rolul Cetăţeanului turmentat."

A – ***, *Ştiri.* În „Măseaua", II, nr.32, 27 iul.1894, p.3.
Se cere, insistent, ultimativ, reprezentarea comediei lui ILC. „Mai cu seamă că s-a văzut că dramele nu prea reuşesc în sezonul mort şi că o comedie ca *Scrisoarea pierdută* ar atrage un public destul de numeros."

4533. ***, *Teatrul român.* În „Dacia", II, nr.99 [39], 29 iul.1894, p.3.
Anunţ. Trupa de teatru condusă de C. Ionescu, de la Teatrul Naţional din Iaşi, va da, la 13 august, în grădina Centrală din Galaţi, un spectacol cu *O noapte furtunoasă.*

A – ***, *Cronica teatrelor.* În „Covurluiul", III, nr.258, 7 aug.1894, p.2.

4534. Lear, *Ioan Niculescu.* În „Revista Theatrelor", I, nr.5 şi 6, 1894, p.72.
Medalion. Printre rolurile de mare succes ale actorului este amintit şi cel al lui Caţavencu, din *O scrisoare pierdută.*

4535. ***, *Teatru.* În „Dacia", II, nr.99 [44], 7 aug.1894, p.3.
Anunţă spectacol în beneficiul actriţei Bibi Fulgeanu, cu *O scrisoare pierdută.*

A – ***, *Din localitate.* În „Galaţii", XIII, nr.3372, 6 aug.1884, p.2.
Data reprezentaţiei: 6 august.

4536. ***, *Din localitate.* În „Galaţii", XIII, nr.3373, 9 aug.1894,p.2.
Anunţă amânarea spectacolului cu *Scrisoarea pierdută,* din cauza timpului nefavorabil „pentru azi".

4537. ***, *Teatru.* În „Dacia", II, nr.99 [45], 14 aug.1894, p.3.
Comentariu despre spectacolul cu *O scrisoare pierdută.* Se remarcaseră : Bibi Fulgeanu (Zoe), Arceleanu (Trahanache), D. Constantinescu (Pristanda), Cuzinski (Cetăţeanul turmentat), Ionescu (Caţavencu), Momuleanu (Farfuridi).

4538. Spectator, *Teatru–Muzică–Arte.* În „Evenimentul", II, nr.456, 26 aug.1894, p.3.
Se anunţă că, pe 4 sept., în grădina Tivoli, se va juca „pentru prima oară *O soacră* , comedie într–un act de Caragiali, piesă nejucată încă pe nici o scenă". Anunţul se reia în nr.461 din 1 sept., cu data spectacolului schimbată: 8 sept.

4539. ***, *Petreceri.* În „Lupta", XI, nr.2384, 6 sept.1894,p.3.
Anunţă reprezentaţie în beneficiul actorilor N. Hagiescu şi I. Anestin, în 11 sept., cu *O noapte furtunoasă,* „cunoscuta şi mult aplaudata piesă a spiritualului nostru autor dramatic I.L. Caragiale". (Anunţul se repetă în 8 şi 9 sept.).

A – ***, *Curierul petrecerilor.* În „Lumina ilustrată", I, nr.49, 12–13 sept.1894, p.3
Anunţă „reprezentaţie extraordinară" cu „nostima comedie" la Teatrul Lyric, „duminică 11 sept.". Se dă distribuţia.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4540. Bacalbaşa, Ioan C., *Cronica teatrală.* În „Lupta", XI, nr.2392, 16 sept.1894, p.2–3.
Cronică la spectacolul cu *O noapte furtunoasă,* de la Teatarul Lyric. Opinii elogioase despre transformările făcute de ILC, când era directorul teatrelor, în montarea pieselor şi în înzestrarea teatrului.

4541. ***, *Informaţiuni.* În „Lupta", XI, nr.2398, 23 sept.1894, p.2.
Anunţă reprezentaţia cu *O scrisoare pierdută* , jucată la Teatrul Lyric de Asociaţiunea dramatică a tinerilor absolvenţi ai conservatorului.

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", VII, nr.1938, 23 sept.1894,p.3.
Spectacolul avea loc „astă seară, joi", cu „binevoitorul concurs al dlui Nicolae Hagiescu", care, împreună cu tinerii va interpreta „spirituala comedie" a lui ILC.

B – ***, *Una–alta.* În „România Muzicală", V, nr.20, 1 oct.1894, p.139.

4542. Bacalbaşa, Ioan C., *Cronica teatrală.* În „Lupta", XI, nr.2398, 23 sept.1894, p.2–3.
Foileton. Dezbate problema angajamentelor de la Teatrul Naţional şi la Teatrul Lyric. Cronicarul se întreabă de ce absolvenţii merituoşi ai Conservatorului sunt lăsaţi pe dinafară? Menţionează talente (precum tânărul actor Soreanu) pe care le–a descoperit cu prilejul spectacolului cu *O noapte furtunoasă.* Constată că aceste reprezentaţii ocazionale sunt mai bine îngrijite (se referă la speactacolele cu *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută*).

A – ***, *Una–alta.* În „România Muzicală", V, nr.20, 1 oct.1895, p.139
Se dau câteva citate din cronica lui I.C. Bacalbaşa.

4543. ***, *Cronica teatrală.* În „Adevărul", VII, nr.1894, 24 sept.1894, p.2.
Cronică a spectacolului cu *O scrisoare pierdută* , la Teatrul Lyric. Este lăudat actorul Hagiescu, pentru reuşita rolului lui Trahanache.

4544. Bacalbaşa, Ioan C., *Cronica teatrală.* În „Lupta", XI, nr.2404, 30 sept.1894, p.2–3.
Cronică la spectacolul tinerilor din Societatea dramatică, cu *O scrisoare pierdută.* Opinii despre perenitatea dramaturgiei lui ILC.

4545. Elvir, V.Gr., *Noua asociaţie dramatică.* În „România muzicală", V, nr.20, 1 oct.1894, p.138.
Noua asociaţie dramatică, sub conducerea lui N. Hagiescu, avea în repertoriu piesele lui ILC : *O noapte furtunoasă, O scrisoare pierdută, Năpasta, O soacră.*

4546. ***, *Ştiri teatrale.* În „Lupta", XI, nr.2444, 19 nov.1894, p.3.
Anunţă spectacolul cu *O scrisoare pierdută,* jucată de trupa din Constanţa.

4547. Bacalbaşa, Anton, *Scrisori intime.* În „Adevărul", VII, nr.2045, 28 nov.1894, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Răspunde cu contraargumente acelora care îl acuză de criticism şi nihilism. Arată că are un cult pentru adevăraţii scriitori şi evocă momente în care, împreună cu ILC, îl citeau pe Eminescu, plângând. Îşi afirmă admiraţia fără rezerve pentru ILC.

4548. Quidam [Anton Bacalbaşa], *Iluziile unei Direcţii.* În „Adevărul", VII, nr.2058, 12 dec.1894, p.2.
Critică proasta orientare a Direcţiei teatrelor care promovează piese slabe şi le opreşte pe cele bune. Demonstrează cu piesele lui ILC, care stau în arhivă. „Ţara întreagă ştie că acesta e cel mai mare dramaturg al ei, în literatură, Caragiale ocupă un loc de frunte. Ei bine, operele lui sunt puse la dosar."

4549. Cordoneanu, C.M., *Teatrul Naţional.* În „România Muzicală", V, nr.25, 15 dec.1894, p.174 („Cronica teatrală").
Impută Comitetului Teatral că refuză înscrierea în repertoriu a pieselor valoroase din dramaturgia originală. „Pentru ce atâtea piese frumoase de valoare, de artă, ce avem din teatrul lui Alecsandri şi Caragiali, nu se dau? [...] Alecsandri şi Caragiali merită din partea teatrului, dacă nu iubire, cel puţin recunoştinţă."

4550. Demetrescu, Ilie, *Convorbiri teatrale.* În „România Muzicală", VI, nr.3, 1 febr.1895, p.20–21.
Este citată *Năpasta,* care „farmecă publicul cu dialogurile simple, auzite zilnic, dar măiestrite de un condei bun".

4551. ***, *Cronica zilei.* În „Evenimentul", III, nr.581, 9 febr.1895, p.2.
Anunţ. „Duminică, 12 februarie, de către societatea dramatică din Iaşi, se va juca pentru întâia oară în actuala stagiune *O noapte furtunoasă,* cunoscuta comedie a lui Caragiali." (Anunţul se repetă).

A – *Din localitate.* În „Ecoul Moldovei", IV, nr.31, 9 febr.1895, p.3.

4552. Rep., *Cronica teatrală.* În „Evenimentul", III, nr.586, 15 febr.1895, p.3.
Comentariu asupra reprezentării (pentru prima oară în stagiunea respectivă) a *Nopţii furtunoase,* bine interpretată de actorii ieşeni, remarcându-se, în mod deosebit, Arceleanu şi Dimitrescu. Consideraţiile despre piesă sunt laconice, dar favorabile. „Comedia, ce-i dreptul, e luată din viaţa păturii de jos şi de aceea mulţi s-au indignat din cauza aceasta. Noi credem că e perfect de bine şi de dorit ca şi viaţa acestui strat să fie studiat, el prezentând tot aşa de mare interes ca şi high-life-ul."

4553. Rival, *Amintiri din carnaval.* În „România Muzicală", VI, nr.4, 15 febr.1895, p.31.
Balul Andronescu la 10 februarie, în beneficiul casierului Teatrului Naţional, Alex. Andronescu. S-a jucat *D-ale carnavalului,* cu succes.

4554. ***, *Cronica zilei.* În „Evenimentul", III, nr.596, 26 febr.1895, p.2.
Anunţ. „Aflăm cu deosebită plăcere că societatea dramatică din Iaşi va juca – în beneficiul tinerei şi energicei societăţi a Studenţilor în Drept –, frumoasa comedie a lui Caragiale: *O scrisoare pierdută.* Deşi reprezentaţia e miercuri, 1 martie a.c., lojele în

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

mare parte s-au plasat şi, după cât ni se spune, High-Life-ul ieşean a hotărât a-şi da întâlnire la această frumoasă serată teatrală."

4555. ***, *„Năpasta" pe scena teatrului local.* În „Gazeta Bucovinei", V, nr.16, 27 febr./7 mart.1895, p.3.
Informaţie privind programarea *Năpastei* („în versiunea germană, nepublicată încă") la Teatru din Cernăuţi. Nu se specifică numele traducătorului [Adolf Last].

A – ***, *Una-alta.* În „România Muzicală", VI, nr.5, 1 mart.1895, p.39.
Anunţă că la Cernăuţi s-a montat în germană „drama modernă *Năpasta,* pe când la noi stă de ani în coşniţă".

B – ***, *Teatru.* În „Gazeta Bucovinei", V, nr.18, 2/14 mart.1895, p.3.
Anunţă data probabilă a premierii („începutul lunii următoare"), distribuţia şi regia („înscenarea"): dl. Razenhofer. Informaţia este reluată în nr.91.

4556. Elvir, V.Gr., *Cronica teatrală.* În „România Muzicală", VI, nr.5, 1 mart.1895, p.36.
Sunt daţi exemplu ILC şi Polizu [Micşuneşti?], ca scriitori de teatru, victime ale nepăsării publicului român.

4557. Emil [C. Mille], *Cronica teatrală.* În „Adevărul", VIII, nr.2129, 2 mart.1895, p.3.
Apreciind piesa lui I.C. Bacalbaşa ca o promisiune literară, observă inevitabile influenţe. „Aşa, fără a fi nici o asemănare între *Năpasta* şi *Mort fără lumânare,* ne aducem aminte de drama lui Caragiale şi de rolul nebunului, când vedem pe acela al Idiotului, deşi ambele aceste figuri sunt cu totul deosebite. Actul al doilea ne aminteşte de *Puternicia* [sic] *întunericului* de Tolstoi, fără însă să putem găsi imitaţiunea sau asemănarea".

4558. Dragomirescu-Ranu, *Teatrul Naţional.* În „Românul", XXXIX, nr.2, 3/15 mart.1895, p.1-2.
Cronică la *Mort fără lumânare,* de I.C. Bacalbaşa. A propos de asemănarea cu *Năpasta,* cronicarul crede că „n-are de-a face", deoarece *Năpasta* „e o piesă de valoare din viaţa de ţară", dar nu e nici o legătură între ele.

4559. Rep., *Teatrul naţional.* În „Evenimentul", III, nr.623, 31 mart.1895, p.3 („Ultime ştiri").
Printre piesele reprezentate în stagiunea 1894/1895 pe scena Naţionalului ieşean sunt amintite şi *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută.*

4560. Ozric, *Spectacole.* În „Biblioteca familiei", VI, nr.10, 1 apr.1895, p.76.
Anunţă spectacol în beneficiu cu *O scrisoare pierdută,* joi 20 aprilie. Anunţul se repetă în nr.11 şi12.

4561. ***, *Ştiri teatrale.* În „Lupta", III, nr.2562, 12 apr.1895, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunţul despre reprezentaţia , la 21 aprilie, a *Scrisorii pierdute* la Teatrul Naţional din Iaşi e însoţit de comentarii elogioase şi de reproşuri pentru faptul că „de cinci ani nu s-au mai jucat la Teatrul Naţional piesele talentatului nostru dramaturg".

A – ***, *Petreceri.* În „Lupta", XII, nr.2562, 12 apr.1895, p.3.
Titlul piesei este greşit indicat: *O noapte furtunoasă.* Era jucată în beneficiul lui V. Toneanu, I. Brezeanu şi I. Jianu.

B – ***, *Informaţiuni.* În „Lupta", XII, nr.2564, 14 apr.1895, p.2.

C – ***, *Spectacole.* În „Moş Teacă", I, nr.4, 16 apr.1895, p.7.

4562. Ralamb, *La teatru.* În „Gazeta poporului", I, nr.67, 22 apr./4 mai 1895, p.3.
La 21 aprilie avusese loc o reprezentaţie în beneficiu cu *O scrisoare pierdută.* După ce-şi exprimă nedumerirea că în stagiunea 1894/1895 comedia nu a fost deloc reprezentată, cronicarul comentează modul necorespunzător în care actorii au interpretat rolurile: Nottara (în Tipătescu) „peste măsură exagerat"; D-na Gănescu (Zoe) „nu ştia rolul" etc. (Cronica este reluată, fără modificări, în nr.68, 23 apr./5 mai 1895, p.2-3.)

4562 bis. Bacalbaşa, Ion C., *Cronica teatrală.* În Lupta, XII, nr.2570, 28 apr.1895, fl.2.
Salută iniţiativa actorilor de a reprezenta repertoriul caragialian în spectacole de beneficiu, acest lucru demonstrând, în pofida unor alegaţii despre perimarea pieselor lui ILC, că „ele trăiesc, deşi nu se mai joacă pe scena Teatrului Naţional".

4563. ***, *Informaţii.* În „Voinţa Craiovei", I, nr.55, 2 mai 1895, p.3.
Anunţă proiectul trupei dramatice din Craiova de a face un mic turneu prin Oltenia. În repertoriu era înscrisă şi *O noapte furtunoasă.*

4564. ***, [*Anunţ*]. În „Măseaua", II, nr.40, 27 mai 1895, p.3.
„Deseară, vineri 26 mai 1895, mare reprezentaţie teatrală în grădina «Bolta de bere», în beneficiul Ligei Culturale. Se vor reprezenta: *O noapte furtunoasă,* comedie în 3 acte de nemuritorul I.l. Caragiale, cu I. Anestin în rolul lui Titircă Inimă Rea şi cu I. Tănăsescu în rolul lui Nae Ipingescu, ipistat şi amic politic al celui dintâi."

4565. ***, *Cronica zilei.* În „Evenimentul", III, nr.682, 14 iunie 1895, p.2.
E relatată o anecdotă despre actorul ieşean Arceleanu, „creatorul lui Nenea Trahanache".

4566. ***, *„Moş Teacă" în provincie.* În „Moş Teacă", I, nr.19, 23 iul.1895, p.3.
La Bârlad, „cel mai reputat dintre dramaturgi – Caragiali" a fost „masacrat" la teatrul lui Dănescu.

4567. ***, *Producţia teatrală.* În „Revista Orăştiei", I, nr.34, 19/31 aug.1895, p.3 („Varietăţi").
Se anunţă că în seara de 19 august, la Băiţa, va fi reprezentată *O noapte furtunoasă* de către elevii gimnaziului din localitate.

4568. ***, *Spectacole.* În „Constituţionalul", VII, nr.1807, 13/25 sept.1895, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunţă pentru joi, 14 septembrie o reprezentaţie extraordinară la Teatrul Dacia, în beneficiul actorului I. Bellian, cu *Năzdrăvăniile divorţului,* comedie în trei acte, localizată de I.D. Malla. Spectacolul va începe cu *„Leonida* [sic] *faţă cu reacţiunea,* comedie într-un act de L.P. Caragiali [sic]". Anunţul se repetă.

A – ***, *Petreceri.* În „Lupta", XII, nr.2669, 13 sept.1895, p.3.

4569. De la Culise, *Ştiri teatrale.* În „Moş Teacă", I, nr.27, 17 sept.1895, p.7.
Anunţ. La Teatrul Naţional „ni se spune că se va juca şi o farsă a lui Caragiali: Numai să nu fie vreo farsă a Direcţiei".

4570. Rivel, *Noua asociaţie dramatică.* În „România Muzicală", V, nr.23, 15 nov. 1895, p.162.
Actorul Paciurea amintea în piesa *Săgeata,* de rolul lui Pristanda.

4571. ***, *„Moş Teacă în provincie (Piatra Neamţ).* În „Moş Teacă", I, nr.36, 19 nov.1895, p.6.
Interviu cu eroi caragialieni (Tipătescu), înzestraţi cu valoare exponenţială.

4572. Aguletti, Th.Avr., *Literatura noastră dramatică.* În „România Muzicală", VI, nr.24, 15 dec.1895, p.166–167.
Este citat ILC printre puţinii autori de opere originale româneşti: Alecsandri, Dabija, Polizu. Împreună cu Polizu [Micşuneşti?] au cultivat „genul modern".

4573. ***, *Din localitate.* În „Ecoul Moldovei", V, nr.24, 21 dec.1895, p.3.
În beneficiul actriţei Atena Georgescu şi a lui Const. Penel, spectacolul cu *O noapte furtunoasă* şi *Conu Leonida* [sic] „din repertoriul eminentului scriitor teatral Luca Caragiale".

4574. ***, *Producţiune teatrală.* În „Revista Orăştiei", I, nr.52, 23 dec.1895/4 ian.1896, p.3 („Varietăţi").
Se anunţă că în 27 decembrie 1895, la Bârlad, va fi reprezentată *O noapte furtunoasă,* în folosul elevilor săraci din gimnaziul local.

4575. ***, *Năpasta.* În „Gazeta Bucovinei", V, nr.102, 24 dec.1895/5 ian.1896, p.3.
Se anunţă că s-a fixat data pentru pentru reprezentarea *N ă p a s t e i* la Cernăuţi – – 11 ianuarie 1896 – şi se informează despre interesul crescut al publicului pentru acest spectacol: „Noi avem un interes pronunţat ca succesul primei reprezentări să fie un succes trainic, ca drama literaturii noastre să fie definitiv incorporată repertoriului teatral al scenei germane". Se anunţă totodată că piesa lui ILC se reprezintă şi la Paris, la Teatrul Mondaï.

4576. ***, *O dramă română pe scena teatrului Cernăuţian.* În „Gazeta Bucovinei", V, nr.103, 29 dec.1895/10 ian.1896, p.3 („Ştiri mărunte").
Se anunţă distribuţia : „Anca – dra Prandstetter, Ion – dl. Popp, Dragomir – dl.Metzl, George – dl.Berariu." „Costume originale ţărăneşti, comandate din Seliţte, sat fruntaş din Transilvania."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4577. ***, *Reprezentarea „Năpastei" la Cernăuți.* În „Gazeta Bucovinei", V, nr.104, 1/13 ian.1896, p.1.
Cronică dramatică. La 11 ianuarie 1896 s-a jucat la Cernăuți, în premieră, piesa *Năpasta*, de ILC, în traducerea lui Adolf Last, în prezența unui public „foarte distins", „un public care nu se vede în teatru în toate zilele". Se remarcă jocul „excelent al drei Prandstetter, care a știut să facă din Anca o figură mult mai simpatică decât a făcut-o Caragiale". Regizorul spectacolului de la Teatrul German din Cernăuți a fost „dl. Popp" (prin urmare, și schimbarea regizorului a fost unul din motivele pentru care premiera *Năpastei* la Cernăuți a fost amânată atât de mult timp).

4578. ***, *Cronica săptămânii.* În „Egalitatea", VII, nr.2, 12 ian.1896, p.13.
Informează despre reprezentarea *Năpastei* la Cernăuți. „Actorii au interpretat perfect pe autor". Se referă la critica „invectivă a unor foi germane".

4579. M., *„Revista publicațiilor".* În „Convorbiri literare", XXX, vol.I, nr.2, 1 febr. 1896, p.316.
Notă. „«Gazeta Bucovinei» ne aduce îmbucurătoarea veste că pe scena germană din Cernăuți s-a jucat la 11/22 ian. a.c., puternica dramă a lui Caragiale, *Năpasta,* și anume după o traducere a d-lui Adolf Last." Este lăudată traducerea, precizându-se că „piesa n-a pierdut aproape nimic din farmecul ei original". „Reprezentarea a avut un succes moral desăvârșit."

4580. ***, *Producțiune teatrală-declamatorică.* În „Revista Orăștiei", II, nr.13, 23 mart./4 apr.1896, p.59.
Se anunță că marți, 7 aprilie, va fi reprezentată la Alba-Iulia *O noapte furtunoasă,* în folosul „școalelor române" din localitate.

4581. ***, *Reprezentația actorului Tănăsescu.* În „Voința Craiovei", II, nr.34, 24 mart.1896, p.2 („Informațiuni").
Anunță pentru 28 martie primul dintr-o serie de spectacole ce vor fi date de un bătrân artist craiovean, în al cărui repertoriu figura și *O noapte furtunoasă*.

4582. Chițibuș [C. Mille], *La Constanța.* În „Adevărul", IX, nr.2496, 31 mart.1896, p.2 („Impresiuni și palavre").
Cronica se subintitulează: *Din aventurile lui Chițibuș, pe apă și pe uscat.* Una dintre aventuri este conversația cu o societate foarte amestecată, într-o cafenea de pe malul mării. Un conviv îi amintește „pe Iulian în rolul ipistatului din *Noaptea furtunoasă".*

4583. ***, *Spectacole.* În „Constituționalul", VII, nr.2011, 29 mai/10 iun.1896, p.3.
Anunță pentru duminică 2 iunie la grădina Rașca, „frumoasa piesă *Scrisoarea pierdută*, în beneficiul d-lui Mărculescu, artist al Teatrului Național".
A - ***, *Ultime informațiuni.* În „Dreptatea", I, nr.99, 2 iun.1896, p.3.

4584. ***, *Ultime informațiuni.* În „Adevărul", IX, nr.2584, 12 iul.1896, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunţă reprezentaţia pe care „simpaaticul şi talentatul nostru artist N. Hagiescu" o dă, în grădina Raşca, marţi, 16 iulie, cu piesa *O noapte furtunoasă.*

A – ***, *Spectacole.* În „Constituţionalul", VIII, nr.2049, 13/25 iul.1896, p.3.

B – ***, *Ultime informaţiuni.* În „Dreptatea", I, nr.136, 17 iul.1896, p.3.

4585. Interim, *Teatrul de vară.* În „Dreptatea", I, nr.137, 18 iul.1896, p.1.
Informează că *O noapte furtunoasă* este înscrisă în programele improvizate ale trupelor provinciale de teatru.

4586. ***, *Concert, teatru, joc.* În „Revista Orăştiei", II, nr.39, 21 sept./3 oct.1896, p.2.
Se informează că învăţătorul I. Muntean din Orăştie a jucat *O noapte furtunoasă* împreună cu o echipă de amatori.

4587. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Evenimentul", IV, nr.1087, 31 oct.1896, p.3.
Printre piesele înscrise în repertoriul Teatrului Naţional din Iaşi în stagiunea 1896/1897, se află şi *O scrisoare pierdută* şi *O noapte furtunoasă.*

4588. Cicerone, *Din Fălticeni.* În „Evenimentul", IV, nr.1137, 4 ian.1897, p.2 („Cronica zilei").
Informează despre reprezentaţia trupei Bobescu cu *O noapte furtunoasă* („aseară, 30 a.c.).

4589. I.C.B. [I.C. Bacalbaşa], *„Don Wagmistru" şi „Champignol".* În „Adevărul", X, nr.2725, 5 ian.1897, p.1–2.
Cronică dramatică şi pledoarie pentru dramaturgia originală cu referire la ILC. Se arată că unii din cei mai buni actori români, precum Iulian, Mateescu şi „Dăneasca" au avut cel mai mare succes în piesele lui ILC.

4590. ***, *Cronica zilei.* În „Evenimentul", V, nr.1234, 4 mai 1897, p.2.
Comentariu asupra piesei *Moş Teacă,* în care actorul Mihail Arceleanu realizează un rol de excepţie: „Închipuiţi-vă pe Cuconu Dumitrache din *noaptea furtunoasă,* pe Zaharia Trahanache din *Scrisoarea pierdută,* în sfârşit pe Mihail Arceleanu în Moş Teacă şi mai ţin-te de râs dacă poţi! pe C-na Veta-Atena [Georgescu] în rolul M-me Teacă."

4591. B., *Examenele de la Conservator.* În „Adevărul", X, nr.2851, 7 iun.1897, p. 1–2.
Între subiectele de examen se află *Năpasta* şi *O scrisoare pierdută.* Se fac aprecieri despre unii studenţi care dau mari speranţe, interpretând roluri caragialiene: Eugenia Ciucurescu în Anca din *Năpasta* şi D. Cernat în Ghiţă poliţaiul din *O scrisoare pierdută.*

4592. Stenio, *Reprezentaţii teatrale (Câmpu Lung).* În „Epoca", III, nr.522, 30 iul. 1897, p.2.
Informează despre succesul spectacolului din sala Clubului, cu *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.* Interpreţi: artiştii Teatrului Naţional din Bucureşti, I. Anestin şi Hagiescu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4593. Per., *Un bucureştean pe zi: Nottara.* În „Adevărul", X, nr.2904, 4 aug.1897, p.2.
În medalionul biografic sunt marcate şi rolurile realizate în piesele lui ILC. „După umila mea părere, Ion din *Năpasta* de Caragiale este rolul în care s-a întrecut şi care în adevăr îţi dădea fiori."

4594. ***, *Spectacole.* În „Voinţa Galaţilor", II, nr.12, 15 aug.1897,p.3-4.
Anunţă reprezentaţia piesei *Conu Leonida faţă cu reacţiunea,* în interpretarea trupei Al.B. Leonescu, pentru 15 august, la grădina Centrală.

4595. Dan, *Gh. Dimitrescu.* În „Evenimentul", V, nr.1325, 27 aug.1897, p.2.
Necrolog al cunoscutului actor ieşean care, printre multe alte roluri, interpretase cu strălucire pe Cetăţeanul turmentat din *O scrisoare pierdută.* „Caragiali, care asistând la serbarea primei reprezentaţiuni a piesei sale în Iaşi, a zis că Dimitrescu escelează în acest rol, interpretându-l cum nu se poate mai bine."

4596. ***, *Gh. Dimitrescu.* În „Noutatea", I, nr.55, 27 aug.1897, p.3 („Ultime noutăţi").
Necrolog. Printre „superbele creaţiuni comice" pe care le-a realizat actorul ieşean, este amintit şi rolul lui Chiriac din *O noapte furtunoasă.*

4597. Stăncescu, C.I., *Ştefan Iulian.* În „Foaia pentru toţi", I, nr.37, 3 sept.1897, p.289-290.
Medalion biografic. Între piesele în care s-a distins actorul sunt enumerate: *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută.*

4598. ***, *Teatrul Naţional.* În „Noutatea", I, nr.79, 26 sept.1897, p.2 („Noutăţi").
Anunţă repertoriul stagiunei 1897/1898; era programată şi *Năpasta.*

4599. I.C.B.[I.C. Bacalbaşa], *Repertoriul teatrului.* În „Adevărul", X, nr.2965, 8 oct. 1897, p.1-2.
Foileton. Comentează repertoriul stagiunii 1897/1898 a Teatrului Naţional Bucureşti, considerându-l foarte slab. Protestează împotriva faptului că piesele lui ILC nu erau incluse.

4600. I.C.B. [I.C. Bacalbaşa], *Chestiuni teatrale.* În „Adevărul", X, nr.2968, 11 oct. 1897, p.1-2.
Pledoarie pentru dramaturgia originală, care este neglijată pe scena Teatrului Naţional, în favoarea traducerilor de piese străine minore. Denunţă situaţia inadmisibilă din critica dramatică, unde fiecare nou venit şi neexperimentat îşi permite să trateze de sus autori consacraţi, precum ILC.

4601. Vlad, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", X, nr.2968, 11 oct.1897, p.2.
Foileton. Îşi exprimă revolta împotriva direcţiei Teatrului Naţional pentru calitatea inferioară a repertoriului.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4602. ***, *Aristița Romanescu.* În „Teatru, muzică, modă", I, nr.1, 24 oct.1897, p.3.
Medalion. Actrița a avut un mare succes în piesa lui Parodi, *Roma învinsă*, tradusă de ILC.

4603. ***, *Caragiale „localizat" și respins la Lugoj.* În „Familia", XXXIII, nr.43, 26 oct./7 nov.1897, p.515 („Literatură și arte").
„Multe piese s-au localizat din limbi străine în limba română; nu s-a pomenit însă să se fi localizat în românește o piesă românească. Acum s-a întâmplat și aceasta. Doi tineri au localizat în dialect lugoșenesc piesa *O noapte furtunoasă* de Caragiale! Pentru ce? Desigur pentru ca publicul d-acolo s-o înțeleagă mai bine. O societate de meseriași a și pus-o în studiu, voind s-o reprezinte." În ziarul „Dreptatea" se anunță că inteligența română din Lugoj, întrunindu-se într-o conferință a hotărât să nu sprijine inițiativa. „Reprezentația nu s-a ținut."

4604. Str., *Teatrul Național. „Narcis", tragedie în cinci acte de Brachvogel.* În „Liberalul", I, nr.263, 30 oct.1897, p.3.
Nottara făcuse o frumoasă interpretare a rolului lui Narcis, „eliberându-se" de rolul Ion din *Năpasta.*

4605. ***, *Ediția a doua.* În „Galații", XVI, nr.4268, 7 nov.1897, p.3.
Anunță pentru a doua zi spectacolul cu *O scrisoare pierdută* la Teatrul Mare, cu trupa lui Emil Niculaie.

4606. ***, *Din Iași.* În „Adevărul", X, nr.2995, 8 nov.1897, p.2.
O corespondență particulară a „Adevărului" care vorbește despre alcătuirea repertoriului Teatrului Național din Iași, un repertoriu judicios gândit pentru a spori veniturile teatrului, prin reprezentarea celor mai valoroase producții dramatice originale, între care și piesele lui ILC.

4607. M.I., *Teatre-concerte din Brăila.* În „Teatru-muzică-modă", I, nr.4, 14 nov. 1897, p.6.
La Brăila se jucase comedia *Conu Leonida față cu reacțiunea.*

4608. Pic., *Un bucureștean pe zi: I. Petrescu.* În „Adevărul", X, nr.3004, 17 nov.1897, p.2.
Medalion. Actorul I. Petrescu a jucat, între altele, rolul lui Trahanache din *O scrisoare pierdută.*

4609. Sin., *Maria Vasilescu.* În „Dreptatea", II, nr.546, 15 nov.1897, p.1.
Medalion. Este amintită creația acestei actrițe în rolul Junia din *Roma învinsă.*

4610. Costigore-Agiu, *Palatul Ateneului.* În „Distracția", I, nr.8, 23 nov.1897, p.6.
La 16 noiembrie, la Ateneu, se reprezentase *Conu Leonida față cu reacțiunea* (cuplată cu piesele *Jean-Marie* și *Bacalaoreata*) în beneficiul Mariei Constantinescu.

4611. Moșu, *Știri teatrale.* În „Adevărul", X, nr.3044, 31 dec.1897, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Cronică la spectacolul cu piesa *Curcanii* de Ventura. Pledoarie pentru dramaturgia originală. Alături de enumerarea unor piese originale valoroase de : Hasdeu, Polizu-Micşuneşti, se insistă asupra necesităţii reprezentării comediilor lui ILC : „Fără-ndoială că am avea o stagiune bună şi lumea ar veni la teatru cu plăcere, căci ar asculta piese pe care le înţelege."

4612. ***, *Informaţiuni.* În „Lupta Jiului", II, nr.38, 5 febr.1898, p.3.
Anunţă pentru 5 februarie reprezentaţia extraordinară cu *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* (cuplată cu alte piese) dată de artiştii trupei lui Al.B. Leonescu, „în folosul tinerimei silitoare şi fără mijloace" de la Gimnaziul local din Tg. Jiu.

4613. Stal 17, *Din Fălticeni.* În „Teatru-muzică-modă", I, nr.15, 6 febr.1898, p.7 („Teatre-Concerte").
Informează despre reprezentaţia trupei teatrale a lui Th. Popescu, cu piesele *Năpasta* şi *Două fete şi un flăcău,* care a avut loc la 30 ianuarie, în beneficiul lui Al. Olăreanu.

4614. Top, *Din T. Jiu.* În „Teatru-muzică-modă", I, nr.16, 13 febr.1898, p.6 („Teatre-concerte-baluri-serate").
Informează despre succesul reprezentaţiei din 5 februaarie, în beneficiul copiilor săraci ai gimnaziului T. Vladimirescu din Tg. Jiu.

4615. ***, *O serată.* În „Liberalul", II, nr.345, 17 febr.1898, p.2.
Informează despre serbarea şcolară dată la 14 februarie de către elevii Institutului Clinciu şi Popa din Bucureşti, în programul căreia a fost inclusă şi *O noapte furtunoasă.* Piesa a avut succes, dar, întrucât „se găsesc multe aluziuni de situaţiuni politice şi sociale şi chiar de altă natură", se recomanda pe viitor alegerea unor piese instructive, de preferinţă „cu subiect istorico-naţional".

4616. ***, *O noapte furtunoasă.* În „Opinia", I, nr.241, 22 febr.1898, p.2.
Afiş. Reprezentaţia extraordinară cu piesa lui ILC , marţi, 24 februarie, în folosul orfanilor regretatului artist Gheorghe Dumitrescu, societar al Teatrului Naţional din Iaşi.
A - ***, *Ultime informaţii.* În „Evenimentul", VI, nr.1465, 24 febr.1898, p.3.
B - ***, *Informaţii.* În „Ecoul Moldovei", VII, nr.48, 25 febr.1898, p.3.

4617. ***, *Ştiinţe-Litere-Arte.* În „Opinia", I, 26 febr.1898, p.2.
Cronică dramatică a spectacolului cu *O noapte furtunoasă,* care a avut loc la 24 februarie, în beneficiul orfanilor lui Gh. Dumitrescu, „comic neîntrecut al Iaşilor". Din distribuţie au făcut parte: Atena Georgescu (Veta), Arceleanu (Titircă), Ionescu-Pică, Momuleanu (Spiridon) ş.a.

4618. ***, *Ateneul Român.* În „Voinţa naţională", XV, nr.3947, 9/21 mart.1898, p.2 (şi în nr.urm.)
Anunţă că la 16 martie va avea loc o serbare artistică literară sub patronajul primarului Bucureştilor, C.F. Robescu, şi a soţiei sale, pentru dezvelirea bustului lui C.A. Rosetti. În program se afla şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea,* în interpretarea unor elevi de la Conservator (N. Petrescu, Ciuhurete, Clementina Dumitru).

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A – ***, *Ştiri artistice.* În „Dreptatea", III, nr.653, 10 mart.1898, p.3.
B – ***, *Teatrul Naţional.* În „Teatru–muzică–modă", I, nr.20, 13 mart.1898, p.3.

4619. I.C.B. [I.C. Bacalbaşa], *„Pygmalion" de Bengescu–Dabija.* În „Adevărul", XI, nr.3113, 13 mart.1898, p.1–2 („Cronica teatrală").
Critică interpretarea lui Nottara în rolul principal din această piesă, spunând că încă jocul actorului aminteşte prea mult de Ion din *Năpasta.*

4620. ***, *Carnetul spectacolelor.* În „Ecoul Moldovei", VII, nr.64, 15 mart.1898, p.3.
Anunţă, pentru 17 martie, spectacolul cu *Năpasta* (cuplată cu comedia *Doi surzi*). Anunţul se repetă în nr.66.
A – ***, *Ştiinţe–Litere–Arte.* În „Opinia", I, nr.260, 17 mart.1898, p.2.
Spectacolul are loc la Teatrul Naţional din Iaşi. Din distribuţie fac parte : actriţa Anicuţa Cârjă şi M. Aurelian, absolvent al Conservatorului.

4621. Gil, *De la teatru.* În „Evenimentul", VI, nr.1485, 19 mart.1898, p.2 („Cronica zilei").
Cronică dramatică a spectacolului cu *Năpasta,* de la Teatrul Naţional din Iaşi. Impresie bună. „Rolurile principale au fost ţinute de dnii Doria şi Cârjă şi au fost interpretate cu foarte mult succes."
A – Ieşean, *Din Iaşi.* În „Moda pariziană", I, nr.1, 20 mart.1898, p.6 („Teatre–Concerte").

4622. ***, *Ştiinţe–Litere–Arte.* În „Opinia", I, nr.262, 19 mart.1898, p.2.
Cronichetă la spectacolul din 17 martie cu *Năpasta* , la premiera pe scena ieşeană. Se evidenţiază succesul piesei, la care a contribuit în mare parte Gh. Cârjă (Ion Nebunul). Mai puţin reuşită a fost însă Anicuţa Cârjă în rolul Anca („nu fără oarecare succes...").

4623. ***, *Ştefan Iulian.* În „Adevărul ", XI, nr.3130, 30 mart.1898, p.1.
Mic medalion literar, însoţit de fotografia actorului. Sunt enumerate rolurile sale principale, începându–se cu Ipingescu din *O noapte furtunoasă* şi Pristanda din *O scrisoare pierdută.*

4624. ***, *Aristizza Romanescu.* În „Adevărul", XI, nr.3130, 30 mart.1898, p.2.
Mic medalion cu fotografie, cu enumerarea creaţiilor sale de excepţie, între care rolul Anca din *Năpasta* de ILC.

4625. ***, *C. Nottara.* În „Adevărul", XI, nr.3130, 30 mart.1898, p.2.
Mic medalion cu fotografie. Între creaţiile actoriceşti mai importante se află Ion din *Năpasta.*

4626. ***, *M. Ciucurescu.* În „Adevărul", XI, nr.3130, 30 mart.1898, p.2.
Mic medalion cu fotografie. Printre rolurile principale pe care le–a creat a fost şi cel al Vetei din *O noapte furtunoasă.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4627. Morse, *Din Iaşi.* În „Moda pariziană", I, nr.5, 17 apr.1898, p.7 („Teatre–Concerte").
Criticându–l pe actorul Gh. Cârjă pentru rolul său din *Hamlet,* i se atrage atenţia că nu toate rolurile i se potrivesc şi e sfătuit „să–şi vază de rolurile sale vechi din *Noaptea furtunoasă* ".

4628. ***, *Teatru.* În „Steagul", II, nr.11, 21 apr.1898, p.3.
Anunţă că Artiştii Asociaţi din Iaşi reprezentau la 28 aprilie în sala Grădinei Vârnav, a doua şi ultima reprezentaţie cu *Năpasta.* Interpretau: N. Vasilescu, C. Ionescu, Gh.Al. Cârjă şi M [Atena ?] Georgescu.

4629. ***, *Teatrul Naţional.* În „Voinţa Craioveı", III, nr.124, 21 apr.1898, p.4.
Anunţ. *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* va fi reprezentat la Teatrul Naţional din Craiova, în interpretarea trupei Hagiescu de la Teatrul Naţional din Bucureşti şi de actori din trupa locală, la 25 aprilie 1898.

4630. ***, *Ştiri artistice.* În „Dreptatea", III, nr.696, 25 apr.1898, p.2.
Anunţă că artiştii Teatrului Naţional vor da la Teatrul Liric un spectacol cu *O noapte furtunoasă,* în beneficiul lui I. Jianu.

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3153, 25 apr.1898, p.2.
„După luni întregi în care nu s–a jucat nimic din I.L. Caragiale, duminecă 25 aprilie, se dă la Teatrul Lyric o reprezentaţie extraordinară..."

B – ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3155, 27 apr.1898, p.2 şi în p.3 (la rubrica „Memento. Spectacole").

C – Eu, *O noapte furtunoasă.* În „Adevărul", XI, nr.3156, 28 apr.1898, p.2.
„...Piesa lui Caragiale care a făcut mai mult zgomot, se joacă astă seară la T. Lyric. Expulzată din Teatrul Naţional, văduvă de idealii ei interpreţi, Iulian, Mateescu şi Dănească, ea apare din când în când pe la câte un teatru de a doua şi a treia mână."

D – ***, *Astă–seară.* În „Dreptatea", III, nr.699, 28 apr.1898, p.3.

4631. Narcis, *Din Botoşani. Teatru.* În „Evenimentul", VI, nr.1513, 25 apr.1898, p.3 („Ultime informaţii").
Se informează despre spectacolul dat de actorii de la Teatrul Naţional din Iaşi la 21 aprilie , cu *Năpasta* la Botoşani , la „bufetul grădinei Vârnav".

4632. Arlequin, *Curierul teatrelor.* În „Moda pariziană", I, nr.7, 1 mai 1898, p.7.
Se informează despre spectacolul de la Teatrul Lyric în beneficiul actorului Iancu Jianu, societar al Teatrului Naţional, cu concursul mai multor artişti ai aceluiaşi teatru. „S–a jucat hazlia comedie a lui Caragiale, *Noaptea furtunoasă sau nr.9.* Artiştii au stârnit necontenit hazul publicului prin interpretarea cu dibăcie şi talent a rolurilor ce aveau."

4633. Claymoor, *Carnet du Heigh–Life.* În „L'Indépendance roumaine", XXII, no.6436, 3/15 may 1898, p.2.
Pe 2 mai , la serata literaro–muzicală din casa lui Petre Grădişteanu se jucase un act

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

din *O noapte furtunoasă*, cu concursul a doi studenţi ai Conservatorului („Petrescu şi Popescu). [Nu e amintită prezenţa lui ILC, dar este subînţeleasă!]

4634. ***, *Teatru.* În „Aurora", III, nr.13, 17 mai 1898, p.2.
Anunţă că trupa actorului Belianu va juca în sala palatului societăţii Albina din Roşiorii de Vede; din program făcea parte şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*

4635. ***, *Examenele Conservatorului.* În „Dreptatea", III, nr.739, 9 iun.1898, p.3.
Premiul II a fost împărţit d-rei Ciucurescu, cu rolurile din *Fedra* şi Camilia din *Horaţiu* şi lui N. Petrescu-Ciuhurete, cu rolul principal din *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*

A – C.B. [I.C. Bacalbaşa], *Examenele de la Conservator. I.* În „Adevărul", XI, nr. 3197, 10 iun.1898, p.1–2; partea a II-a în: nr.3198, 11 iun.1898, p.1–2.
Foileton. La examenele claselor I şi II de declamaţie, cu profesorii Aristizza Romanescu şi C.I. Nottara, între alte scene principale care au constituit obiectul examenului, au fost şi cele din *O scrisoare pierdută.* Protestează împotriva dificultăţii rolurilor care duce la imitaţie şi nu la crearea personală de roluri. În partea a doua a foiletonului, Bacalbaşa se referă la examenele anului III, clasa prof. Şt. Vellescu. Între alţi candidaţi, „dl. Petrescu Nicolae are succes din cauza figurei sale comice. Şi apoi a avut norocul să aleagă o bucată din cele mai hazlii: *Conu Leonida faţă cu reacţiunea,* de d. I.L. Caragiale. La drept vorbind, asta nici nu e pentru Conservator. Dar aşa e la noi: piesele pentru teatru au rămas să se joace la Conservator".

4636. Gir, *Din Călăraşi.* În „Adevărul", XI, nr.3204, 17 iun.1898, p.2 („Teatrale").
Informaţie culturală: „vineri [12 iunie] trupa lui Nicolau a jucat *O noapte furtunoasă* de Caragiale. S-a remarcat d. Nicolau în Chiriac şi d. Elefterescu a fost cât se poate de bine în Rică Ventureanu [sic]".

A – Gri-Gri, *Din Călăraşi.* În „Moda pariziană", I, nr.14, 19 iun.1898, p.7 („Teatre-Concerte").
„În oraşul nostru joacă de câtăva vreme o trupă dramatică, sub conducerea lui Pandele Nicolau, care atrage la reprezentaţiile sale pe tot ce Călăraşul are mai cult. Din trupă fac parte cunoscutele artiste Maria Nicolau şi Sabina Laxer, precum şi artiştii Nicolau, Constantinescu, Elefterescu şi alţii. S-a petrecut de minune şi s-a râs mult la reprezentaţia piesei *O noapte furtunoasă.* S-au distins, cu deosebire, Nicolau în Chiriac şi Elefterescu în Rică Vântureanu [sic]."

B – ***, *Informaţiuni.* În „Gazeta ilustrată", III, nr.23, 21 iun.1898, p.2.
Informează că, pe lângă *O noapte furtunoasă*, se joacă şi *O scrisoare pierdută.* Actorii fac parte din trupa artiştilor de la Cercul Militar din Călăraşi, care dă spectacole de trei ori pe săptămână.

4637. ***, *„Dreptatea" în ţară.* În „Dreptatea", III, nr.763, 4 iul.1898, p.3.
Informează că în seara de 28 iunie, pe scena grădinii Continental din Iaşi, trupa Teatrului Naţional reprezentase cu succes *O noapte furtunoasă,* de faţă fiind şi autorul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4638. ***, *Concert şi teatru în Deva.* În „Revista Orăştiei",IV, nr.27, 4/16iul.1898, p.3 („Noutăţi").
Anunţă concertul şi „producţiunea teatrală" care va avea loc în ziua de 12/24 iulie la Deva, în folosul bisericii româno-ortodoxe din localitate; printre piesele ce se vor prezenta figurează şi *O noapte furtunoasă.*

4639. Andrei, Emil, *Din Slănicul Moldovei.* În „Adevărul", XI, nr.3241, 25 iul.1898,p.2.
Într-o corespondenţă particulară a „Adevărului" se informează că „luni seara [20 iulie] s-a reprezentat *Noaptea furtunoasă* a lui Caragiale, de către trupa dlor Brezeanu şi Mărculescu [de la Teatrul Naţional din Bucureşti].
A – *Idem.* În „Adevărul", XI, nr.3242, 26 iul.1898,p.2.
Face în plus câteva consideraţii în legătură cu excelenta interpretare a rolurilor (Soreanu-Jupân Dumitrache, I.Brezeanu-Ipingescu, Mărculescu-Chiriac, Demetriade-Rică Venturiano, Dna Brezeanu-Spiridon, Dna Mărculescu-Veta).

4640. Bacalbaşa, I.C., *Examenele de la Conservator.* În „Adevărul", XI, nr.3246, 30 iul.1898,p.1-2.
Demonstrează, cu citate din propriile articole, publicate tot în „Adevărul", reaua organizare a clasei de declamaţie. Într-un citat este enumerată, ca piesă de examen la Conservator, *O scrisoare pierdută.*

4641. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3268, 22 aug.1898, p.2.
După schimbarea direcţiei Teatrului Naţional, preluată de Petre Grădişteanu, s-a stabilit repertoriul pe luna octombrie: *O scrisoare pierdută,* alături de, între altele, *Luiza Miller* de Schiller, *Răzvan şi Vidra* de Hasdeu, *Căsătoria lui Figaro* de Beaumarchais.

4642. Narcis, *Din Botoşani. Carnetul de la teatru.* În „Evenimentul", VI, nr.1609, 25 aug.1898, p.2 („Cronica zilei").
Anunţ. „Sâmbătă [29 aug.] are loc o reprezentaţie a trupei române de sub conducerea d-lui Th. Cosinschi, în grădina otelului [sic] Francez. Se va juca frumoasa operetă *Forin şi Florica,* precum şi hazlia comedie *Conu Leonida faţă cu reacţiunea."*

4643. Arlequin, *Curierul teatrelor.* În „Moda pariziană", I, nr.20, 28 aug.1898, p.6.
Anunţă că reprezentaţiile la Teatrul Naţional vor începe la 8 octombrie, din cauza reparaţiilor. La spectacolul inaugural se va juca şi *Concina* de V. Alecsandri. Vor urma, pe rând, *Răzvan şi Vidra* de Hasdeu şi *O scrisoare pierdută* de ILC.

4644. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3279, 2 sept.1898, p.2.
Anunţ. „La Teatrul Naţional se repetă *Scrisoarea pierdută* a lui Caragiale, care se va juca în cursul lunei octombrie. Rolurile lui Caţavencu şi Farfuridi au fost dublate."

4645. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3284, 6 sept.1898, p.2.
Se reproduce repertoriul Teatrului Naţional din Bucureşti pe luna octombrie.În 3 şi 4 oct.: *O scrisore pierdută;* la fel pe 22, 25 şi 31 oct. În 17 şi 26 oct.: *O noapte furtunoasă.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A – ***, *Repertoriul Teatrului Național.* În „Dreptatea", III, nr.826, 6 sept.1898, p.1.

B – *Idem.* În „Românul", XLII, nr.177, 9–10/ 21–22 sept.1898, p.1.

C – Arlequin, *Curierul Teatrelor.* În „Moda pariziană", I, nr.21, 11 sept.1898, p.6.

4646. ***, *Ştiri Teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3286, 9 sept.1898, p.2.
Anunţă că „d. V. Hasnaş a refuzat să dubleze rolul Cetăţeanului turmentat din *Scrisoarea pierdută.*"

4647. Mireillle, *D. P. Grădişteanu intervievat.* În „Dreptatea", III, nr.830, 16 sept. 1898, p.2.
Fragment de interviu à propos de reprezentarea *Nopţii furtunoase.* Îndiferent de ce voia autorul, spune directorul general al teatrelor, piesa se va juca.

4648. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3394, 17 sept.1898, p.2.
„D. I.L. Caragiale, asistând la repetiţiile piesei *O scrisoare pierdută,* a dat rolul Cetăţeanului turmentat d–lui I. Brezeanu şi a cerut d–lui C. Nottara să–şi păstreze rolul prefectului [Tipătescu]."

A – *Idem.* În „Adevărul", XI, nr.3308, 1 oct.1898, p.2.

4649. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3304, 27 sept.1898, p.2.
Anunţ. „Sâmbătă 3 oct., a doua reprezentaţie cu *Scrisoarea pierdută."*

A – ***, *Ultime informaţii.* În „Dreptatea", III, nr.847, 27 sept.1898, p.3.

4650. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3304, 27 sept.1898, p.2.
Anunţă că se află în studiu la Teatrul Naţional piesele: *Intrigă şi amor* de Schiller, *Fetele de la Saint–Cyr* , de A. Dumas, *Sburătorul,* de Polizu–Micşuneşti şi *O noapte furtunoasă* , de ILC.

4651. Domisoldo, *Teatrul Naţional.* În „România Muzicală", IX, nr.10, nr.16, 1 oct. 1898, p.138.
Sugerează noii conduceri a Teatrului Naţional să dispună reprezentarea pieselor lui ILC.

4652. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3310, 3 oct.1898, p.2 (şi în nr.urm.).
Anunţă pentru sâmbătă şi duminică [3 şi 4 oct.] reprezentarea *Scrisorii pierdute* la Teatrul Naţional din Bucureşti, cu: „dra Levanda şi dnii. C.Nottara, I. Niculescu, A. Catopolu, V. Toneanu, I. Brezeanu şi T. Petrescu."

A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Constituţionalul", X, nr.2687, 4/16 oct.1898, p.3.

B – ***, *Spectacole.* În „Epoca", IV, seria II, nr.276 (883), 4 oct.1898, p.3.

C – ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3312, 5 oct.1898, p.2

D – ***, *Memento. Spectacole.* În „Adevărul", XI, nr.3312, 5 oct.1898, p.3.
Afiş publicitar.

E – ***, *Astă seară.* În „Dreptatea", III, nr.855, 5 oct.1898, p.3.

F – ***, *Astă seară.* În „Dreptatea", III, nr.856, 6 oct.1898, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4653. ***, *Théatre National.* În „Bucarest Artistique et Mondaine", I, 3/15 oct.1898, p.5 („Chronique théâtrale").
Consideră că *O scrisoare pierdută* este o „amusante comédie de Mr. Caragiale", dar suferea de „le défaut d'être un peu vieillotte".

4654. Mefisto, *Teatru şi litere.* În „Familia", XXXIV, nr.40, 4/16 oct.1898, p.477–478 („Salon").
Corespondenţă din Bucureşti despre conflictul dintre P. Grădişteanu, directorul Teatrului Naţional şi ILC.

4655. D., *O scrisoare pierdută.* În „Adevărul", XI, nr.3313, 6 oct.1898, p.4 („Teatru–muzică").
Cronică. „Sâmbătă şi duminică s–a reprezentat la Teatrul Naţional cunoscuta şi hazlia piesă a d–lui I.L. Caragiale, *O scrisoare pierdută.* Succes deosebit din toate punctele de vedere. S–a râs şi s–a aplaudat aproape continuu. [...] Un succes care în acelaşi timp este şi o palmă pentru direcţia trecută care ţinea această piesă în cartoane. [...] Astă seară, luni se dă pentru a treia oară, *O scrisoare pierdută."*

4656. Nym, *Teatrul Naţional. Repriza „Scrisorii pierdute", comedie în 4 acte de I.L. Caragiale.* În „Constituţionalul", X, nr.2688, 6/18 oct.1898, p.3 („Muzică şi teatru").
Comentariu favorabil asupra *Scrisorii pierdute.* Este deplânsă absenţa îndelungată a pieselor lui ILC din repertoriul Teatrului Naţional.

4657. ***, *Ştiri teatrale.* În „Dreptatea", III, nr.856, 6 oct.1898, p.3.
Anunţ pentru al treilea spectacol cu *O scrisoare pierdută,* precedat de *Concina.* (Anunţul se repetă în nr.urm.).

4658. Viorel, *Scrisoarea pierdută.* În „Dreptatea", III, nr.856, 6 oct.1898, p.3.
Cronică entuziastă despre succesul repurtat la Naţional cu acest „preţios mărgăritar al literaturii noastre dramatice naţionale. Mulţumeşte lui Petre Grădişteanu pentru iniţiativă şi actorilor pentru reuşită. Sunt lăudaţi : Brezeanu, Catopol, Niculescu, Toneanu, dra Levanda, I. Petrescu, Carussy. Este de părere că Nottara fusese „dezastruos" în rolul prefectului.

4659. ***, *Informaţii.* În „Epoca",IV, seria II, nr.277 (884), 6 oct.1898, p.2.
Cronică dramatică la spectacolul cu „frumoasa piesă *O scrisoare pierdută".* Reprezentaţia „fusese o sărbătoare şi pentru public şi pentru artişti. Sala teatrului gemea de lume. Brezeanu în Cetăţeanul turmentat, Catopol în Farfuridis [sic] şi Niculescu în Caţavencu". „La sfârşitul actului I, publicul a izbucnit în aplauze frenetice, chemând pe autorul atât de iubit de bucureşteni. Aclamările nu încetară decât când d. Nottara apăru la rampă, anunţând publicul că autorul fiiind la Piatra Neamţ, Direcţiunea îşi rezervă plăcerea de a–i transmite aceste manifestaţii de simpatie." Autorul notei îşi exprimă nedumerirea de ce direcţiunea a scos de pe afiş piesa doar după două reprezentaţii.

4660. I.C.B. [I.C. Bacalbaşa], *O scrisoare pierdută.* În „Adevărul", XI, nr.3314, 7 oct. 1898, p.1–2 („Cronica teatrală").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Amplă cronică teatrală elogioasă. „Aceleaşi râsete sincere şi zgomotoase, aceleaşi aplauze furtunoase care izbucnesc fără voia spectatorilor, acelaşi mare succes. Operă scrisă de un om de mare talent, rezultat al unor observaţiuni profunde, ea trăieşte pentru că reprezintă o viaţă reală, tipuri din ţara noastră." Analizează realizarea rolurilor principale, interpretate cu talent de debutanţi.

4661. ***, *De la Teatrul Naţional.* În „Epoca", IV, seria II, nr.278 (885), 7 oct.1898, p.3 („Ultime informaţiuni").
Se publică repertoriul pe 3 luni; la matineele de duminică sunt incluse: *O scrisoare pierdută* (10 oct., 27 dec.); *O noapte furtunoasă* şi *Cinel–Cinel* de V. Alecsandri (13 dec.)

4662. I.C.B. [I.C. Bacalbaşa], *Inovaţiile de la Teatru.* În „Adevărul", XI, nr.3315, 8 oct.1898, p.1–2.
Salută iniţiativa noului director Petre Grădişteanu de a organiza matineurile şi reprezentaţiile de marţi, cu câte o piesă clasică sau originală, precum şi matineurile duminicale de la ora 14. În lista acestor matinee figurează pe primul loc, duminică 10 oct. *O scrisoare pierdută,* în 13 dec., *O noapte furtunoasă,* şi la 22 dec., *O scrisoare pierdută.*

4663. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3315, 8 oct.1898, p.2.
Anunţ despre „prima reprezentaţie populară" cu *O scrisoare pierdută,* „duminică la ora 2 din zi". „De astă dată rolurile vor fi ţinute de tinerii artişti care dublează pe creatorii rolurilor. Astfel vor juca: Ar. Demetriad–Tipătescu, Ah.Georgescu–Trahanache, P.Liciu–Caţavencu, N.Soreanu–Pristanda, I. Jianu–Cetăţeanul turmentat, dra E.Mihăilescu–Zoe.

4664. B., *Teatrul Naţional.* În „Adevărul", XI, nr.3315, 8 oct.1898, p.4 („Teatru–muzică").
Opinii despre reprezentarea piesei lui Schiller, *Intrigă şi amor*; se exprimă regretul că s–a întrerupt seria *Scrisorii pierdute*, care, desigur, ar fi atras lumea încă câteva seri. Măsura aceasta nu e deloc încurajatoare pentru scriitori. „Nimeni n–are să–şi bată capul să scrie o piesă originală pentru două reprezentaţii sau, mai bine zis, pentru maximum 500 lei."

4665. ***, *Reprezentaţiile speciale ale teatrului.* În „Dreptatea", III,nr.858, 8 oct.1898, p.3.
Anunţă pentru 10 oct., *O scrisoare pierdută,* în cadrul spectacolelor de dumineca, întocmite pentru şcolari, cu caracter educativ, cu preţ redus. Reapare şi duminică, 27 oct.

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3316, 9 oct.1898, p.2 (şi în nr.urm.).

B – ***, *Teatrul Naţional.* În „Constituţionalul", X, nr.2692, 10/22 oct.1898, p.3 („Spectacole"). Anunţul se repetă.

C – ***, *Spectacole.* În „Românul", XLII, nr.202, 10/22 oct.1898, p.3.
Apare schimbată data primei reprezentaţii: „11 octombrie".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

D – ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3319, 12 oct.1898, p.3.

4666. ***, *Reprezentaţiile speciale ale teatrului.* În „Dreptatea", III, nr.858, 8 oct.1898, p.3.
Anunţă pentru 13 dec., *O noapte furtunoasă* , în programul spectacolelor de dumineca, întocmite pentru şcolari.

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Românul", XLII, nr.200, 8/20 oct.1898, p.2.

4667. I.C.B. [I.C. Bacalbaşa], *Intrigă şi amor.* În „Adevărul", XI, nr.3316, 9 oct. 1898, p.1–2 („Cronica teatrală").
Întrebându-se de ce s-a reluat piesa lui Schiller, pe care o consideră slabă, analizează realizarea rolurilor şi se opreşte la Nottara care, aici, şi-a pus în evidenţă calităţile „şi n-a avut nici unul din defectele pe care le-am constatat în *Cronica* la *O scrisoare pierdută".*

4668. Fănică, *Scrisoarea pierdută.* În „Românul", XLII, nr.201, 9/21 oct.1898, p.1.
Cronică dramatică la spectacolul cu *O scrisoare pierdută* şi *Intrigă şi iubire.* Remarcă reuşita lui I. Brezeanu şi Toneanu în rolurile Cetăţeanului turmentat şi al lui Pristanda. Felicită direcţia Teatrului Naţional pentru reluarea comediei lui ILC.

4669. I.C.B. [I.C. Bacalbaşa], *Publicul nostru.* În „Adevărul", XI, nr.3318, 11 oct.1898, p.1 („Carnetul meu").
Adresează un reproş publicului aristocrat care „aleargă la trupele străine şi nici nu vrea să audă de teatrul românesc". Se comentează elogios reprezentaţiile cu dramaturgie originală, între care *O scrisoare pierdută.*

4670. C.M. [C. Mille], *Galeria.* În „Adevărul", XI, nr.3320, 13 oct.1898, p.1 („Carnetul meu").
Laudă măsura luată de Petre Grădişteanu de a da reprezentaţii populare duminica, ciclu început cu *O scrisoare pierdută.*

4671. B., *Reprezentaţie populară.* În „Adevărul", XI, nr.3320, 13 oct.1898, p.4 („Teatru-muzică").
Elogii pentru *O scrisoare pierdută* care, reluată în reprezentaţie populară, a avut un mare succes. „Râsete zgomotoase şi aplauze furtunoase izbucneau la fiecare moment. Şi să se noteze că piesa a fost jucată cu dubluri."

4672. I.C.B. [I.C. Bacalbaşa], *Prima reprezentaţie populară.* În „Adevărul", XI, nr.3321, 14 oct.1898, p.1–2 („Cronica teatrală").
Comentând inaugurarea uneia din bunele inovaţii ale noului director general al teatrului (reprezentaţiile populare duminicale, cu piese prestigioase), cronicarul aduce elogii comediei *O scrisoare pierdută,* care „a avut un enorm succes şi autorul a fost chemat cu aplauze furtunoase după fiecare act". Comentează, de asemenea, favorabil, străduania tinerilor actori (P.Liciu, Aristide Demetriad, Soreanu ş.a.), care „au căutat chiar să

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

joace într-un chip diferit de al creatorilor rolurile pe care le ţineau, şi până la un oarecare punct au reuşit".

4673. ***, *Ultimele informaţiuni.* În „Adevărul", XI, nr.3321, 14 oct.1898, p.4.
Anunţă înlocuirea spectacolului de „diseară" de la Teatrul Naţional – *Căsătoria lui Figaro* („din cauză de subită indispoziţiune a d-lui Toneanu", care deţinea rolul principal) – cu *O scrisoare pierdută* şi adresează o invitaţie publicului la această reprezentaţie : „Îndemnăm pe toţi cei care n-au asistat încă la reluarea splendidei comedii a lui Caragiale să meargă deseară la Teatru, căci nu vor regreta!"

A – ***, *Ultime informaţii.* În „Constituţionalul", X, nr.2695, 14/26 oct.1898, p.2.

4674. Nym, *Prima reprezentaţiune de zi a Teatrului Naţional: „Scrisoarea pierdută".* În „Constituţionalul", X, nr.2695, 14/26 oct.1898, p.2-3 („Notiţe teatrale").
Cronică favorabilă la spectacolul cu *O scrisoare pierdută.* Laudă iniţiativa Teatrului Naţional de a se juca piese şi la matineu.

4675. R., *Teatrul Naţional.* În „România muzicală", IX, nr.17, 15 oct.1898, p.147 („Cronica teatrală").
Arată că s-au jucat trei spectacole cu *O scrisoare pierdută.* Piesa a produs „acelaşi efect asupra publicului". Remarcă jocul lui I. Brezeanu (Cetăţeanul turmentat).

4676. ***, *Ştiri din ţară.* În „România muzicală", IX, nr.17, 15 oct.1898, p.151.
Informează că la 11 octombrie s-a dat un spectacol cu *O scrisoare pierdută;* biletele au fost cu preţ redus. Laudă iniţiativa a lui Petre Grădişteanu de a da la Teatrul Naţional spectacole cu preţ redus nu numai pentru „farse", dar şi pentru „opere serioase" [ca piesa lui ILC].

4677. I.C.B. [I.C. Bacalbaşa], *Teatru original.* În „Adevărul", XI, nr.3323, 16 oct. 1898, p.1 („Carnetul meu").
Pledoarie pentru promovarea teatrului original împotriva traducerilor. Aduce ca argument succesul de public la reluarea comediilor lui ILC.

4678. Fănică, *Reprezentaţiunile de duminică.* În „Românul", XLII, nr.206, 16/28 oct. 1898, p.1.
Cronică . În legătură cu spectacolul *O scrisoare pierdută* , cu care se deschisese seria de reprezentaţii populare, critică înlocuirea actorilor titulari in corpore, cu dublurile lor. Sugerează să se introducă treptat dublurile, altfel existând riscul de a pierde interesul publicului care va gândi că un spectacol ieftin la casă, este şi ieftin la interpretare.

4679. D'Argent, *Din Bârlad* [sic]. În „Evenimentul", VI, nr.1654, 21 oct.1898, p.2 („Cronica zilei").
Aspră critică la adresa actorilor bârlădeni care, în ziua de 17 oct. interpretaseră *Năpasta* într-o manieră execrabilă: „Sărmane autor! ce-ai fi zis tu, care te-ai opus, ca operile [sic] să fie reprezentate pe scena din Bucureşti, văzând masacrarea genialei tale opere de nişte călăi ai artei ?!"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4680. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3329, 22 oct.1898, p.2.
Anunţ. „Duminecă ziua, reprezentaţie populară; se va juca *Scrisoarea pierdută* [...]". Anunţul se repetă în 23, 24 şi 25 oct.).

4681. Nap, *Din Bârlad.* În „Moda pariziană", I, nr.23, 23 oct.1898, p.6 („Teatre–Concerte").
Cronică. „Sâmbătă î7 cr., s–a jucat în beneficiul elevilor săraci sub patronajul unui comitet compus din doamne din oraşul nostru, *Năpastea* [sic], dramă în două acte de I.L. Caragiale." Este lăudată reuşita spectacolului, la care a fost prezent „tot high–life–ul bârlădean". Aprecieri speciale pentru I. Gutter în rolul lui Dragomir şi I. Gheorghiu în rolul învăţătorului Gheorghe.

4682. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3330, 23 oct.1898, p.2.
Anunţ. „La Teatrul Naţional se repetă *O noapte furtunoasă,* comedie de d. I.L. Caragiale. Autorul însuşi conduce aceste repetiţii."

4683. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3331, 24 oct.1898, p.2.
Anunţă reprezentaţia cu *O noapte furtunoasă* pentru „luni seara" [26 oct.]. Anunţul se reia, cu uşoare modificări, în 25 şi 26 oct.
A – ***, *Muzică şi teatru.* În „Constituţionalul",X, nr.2704, 25 oct./6 nov.1898, p.3
B – ***, *Memento. Spectacole.* În „Adevărul", XI, nr.3334, 27 oct.1898, p.2.

4684. Colindător, *Teatre–Concerte.* În „Tribuna familiei", I, nr.1, 25 oct.1898, p.12.
„Teatrul Naţional, sub noua direcţie [a lui Petre Grădişteanu] cu *Scrisoarea pierdută* a lui Caragiale a făcut de mai multe ori săli pline."

4685. ***, *Ştiri teatrale.* În „Drapelul", II, nr.426, 28 oct.1898, p.3.
Cronică dramatică în care se observă o curioasă răstălmăcire a ironiilor lui ILC despre propriile piese, ca răspuns la aserţiunile lui Petre Grădişteanu despre „îmbătrânirea" repertoriului caragialian. „Luni seara s–a reprezentat la Teatrul Naţional *Odă la Elisa,* piesă într–un act de V.A. Urechiă şi *Noaptea furtunoasă* a lui Caragiale. Spectacolul a fost foarte bine vizitat, stalurile şi lojile erau arhipline. [...] Succes pe toată linia. Teatrul face afaceri bune. La sfârşitul primului act, lumea a strigat autorul. Dar d. Caragiale, a cărui opinie despre propriile sale piese este cunoscută, n–a vrut să vie pe scenă. La urma urmei însă a înţeles că nu e tocmai aşa de uşor lucru să–ţi renegi păcatele tinereţelor şi, graţie insistenţelor publicului şi a directorului, d. Grădişteanu, a consimţit să apară. Ce chin pe bietul om."

4686. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3336, 29 oct.1898, p.2.
Se anunţă pentru aceeaşi zi o şedinţă a Comitetului Teatral, în care, între altele, directorul Petre Grădişteanu va propune ca actorul I. Brezeanu (recomandat de ILC) să fie înaintat societar clasa a II–a.

4687. Corespondent, *Din Craiova.* În „Adevărul", XI, nr.3336, 29 oct.1898, p.2.
Între alte comentarii despre situaţia internă a teatrului din Craiova – intrigi,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

demisii, certuri, animozităţi – se anunţă deschiderea teatrului la 5 noiembrie. În repertoriu figurează şi *O scrisoare pierdută* şi *O noapte furtunoasă.*

4688. Strapontin, *„O noapte furtunoasă", comedie în patru acte de Carageale.* În „Liberalul", II, nr.542, 29 oct.1898, p.2 („Cronica teatrală").
Aprecieri superlative despre scriitor şi operă: „genialul autor". Piesa demonstra „neîntrecuta putere de studiu a caracterelor". Laudă interpretarea actorilor: M. Ionaşcu, Maria Ciucurescu, Catopol, Brezeanu, Murgeanu.

4689. Pic, *Un bucureştean pe zi. Ion Brezeanu.* În „Adevărul", XI, nr.3337, 30 oct.1898, p.2.
Medalion cu portret. Între creaţiile sale cele mai de seamă: Cetăţeanul turmentat din *O scrisoare pierdută* şi Ipingescu din *O noapte furtunoasă.*

4690. Bacalbaşa, Ion C., *Ion Brezeanu.* În „Adevărul", XI, nr.3338,31 oct.1898, p.1–2.
Articol foarte amplu în care se insistă asupra rolurilor de mare succes, precum Cetăţeanul turmentat şi Ipingescu. „Jocul lui Brezeanu în Cetăţeanul turmentat este o poemă!"

4691. ***, *Teatrale.* În „Propaganda", I, nr.101, 4 nov.1898, p.2.
Anunţă reprezentaţia din aceeaşi seară de la Teatrul Naţional, cu *O noapte furtunoasă.*

4692. Arlequin, *Curierul teatrelor.* În „Moda pariziană", I, nr.24, 6 nov.1898, p.6.
„Seria matineurilor, inaugurată cu *Scrisoarea pierdută* a lui Caragiale s–a urmat în fiecare duminică..."

4693. Nap, *Din Bârlad.* În „Moda pariziană", I, nr.24, 6 nov.1898, p.7 („Teatre–Concerte").
Informează că „Duminică 25 oct. s–a reprezentat de către trupa de sub direcţia dlui Th. Cozinschi, *Coroana lui Ştefan cel Mare* de Alecsandri şi *Servitoarea model,* comedii în câte un act." Spectacolul s–a început cu *Conu Leonida faţă de reacţiune* [sic].

4694. B., *Teatru–Muzică.* În „Adevărul", XI, nr.3345, 7 nov.1898, p.4.
„D. Petre Grădişteanu a luat în seamă cererea [lui I.C. Bacalbaşa] de a se reda autorilor originali, repertoriul. Aşa, sâmbătă se va juca *Noaptea furtunoasă,* admirabila comedie a d–lui I.L. Caragiale..."

4695. Sylviu, *Teatrul Naţional. „Dora". „O noapte furtunoasă".* În „Propaganda", I, nr.104, 7 nov.1898, p.3.
Cronică teatrală. „Publicul ieşean s–a respectat şi n–a venit la teatru. Auzi, să asişti la mahalagismele lui Caragialli ?! Ce n'est pas noble. Sărmane Caragialli!" Deplânge calitatea modestă a interpretării, dat fiind dezinteresul publicului. Distinge pe Arceleanu, Atena Georgescu (Veta), Ionescu (Rică) şi dna Petroni (Ziţa).

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4696. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3346, 8 nov.1898, p.2.
Se dă repertoriul lunii noiembrie de la Teatrul Naţional, în care – se precizează – direcţia teatrului a operat schimbări, înlocuind traducerile cu piese originale. Se vor juca şi : *O noapte furtunoasă* (sâmbătă, 7 nov.) şi *O scrisoare pierdută* (joi, 12 nov.)

4697. Eu, *Originale.* În „Adevărul", XI, nr.3346, 8 nov.1898, p.2 („Cronica").
Pledoarie pentru repertoriul original şi în cazul reprezentaţiilor populare. Se aminteşte că se reiau mai multe succese de casă, între care şi *O noapte furtunoasă.*

4698. ***, *Memento. Spectacole.* În „Adevărul", XI, nr.3346, 8 nov.1898, p.2.
Anunţă reprezentaţiile teatrului Naţional, între care şi *O noapte furtunoasă.*

A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Constituţionalul", X, nr.2715, 8/20 nov.1898, p.3 („Teatru şi Muzică").

4699. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3347, 9 nov.1898, p.2.
Anunţă, „pentru joi", *O scrisoare pierdută,* „piesă care totdeauna a avut un succes imens".

4700. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3350, 12 nov.1898, p.2.
Anunţă pentru „duminică seara" *O scrisoare pierdută.* (Anunţul se repetă cu modificări în 14, 15, 16 nov. şi la rubrica „Memento").

A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Constituţionalul", X, nr.2720, 14/26 nov.1898, p.3 („Muzică şi teatru").

4701. ***, *Cronica teatrală.* În „Foaia populară", I, nr.37, 15 nov.1898,p.3, 4.
Anunţând că *Noaptea furtunoasă* fusese reluată cu o săptămână în urmă, recenzentul rezumă conţinutul piesei, singura lui apreciere fiind: „*Noaptea furtunoasă* e plină de umor".

4702. ***, *Din localitate.* În „Ecoul Moldovei", VIII, nr.39, 19 nov.1898, p.3.
Anunţă că la 22 nov., Societatea dramatică din Iaşi prezintă *O scrisoare pierdută.*

4703. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3361, 23 nov.1898, p.3.
Anunţă spectacolul în beneficiul actorului Hagiescu, la 4 dec., la Teatrul Lyric. Se anunţă participarea lui ILC, care „va binevoi să citească câteva bucăţi literare", dramaturgul „voieşte astfel să dea un puternic sprijin talentatului artist care nu a fost angajat la Teatrul Naţional." (Anunţul se repetă, cu uşoare modificări, în 24, 28, 29 nov. şi 1 şi 4 dec.).

4704. ***, *Teatrale.* În „Propaganda", I, nr.117, 24 nov.1898, p.3.
Cronica spectacolului cu *O scrisoare pierdută,* „nemuritoarea piesă a lui Caragialli". Se informează despre succesul desăvârşit al actorilor : Arceleanu, Ionescu, Pella, Petrescu, Ciucuretti [sic].

4705. ***, *Cronica revistei „Ovidiu".* În „Ovidiu", I, nr.6, 1 dec.1898, coperta I, verso.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Informaţii teatrale. La 28 nov., Cercul literar „Ovidiu" dăduse o reprezentaţie cu *O noapte furtunoasă*, în sala Bristol din Constanţa.

4706. Viorel, *Bucureşteanul zilei: I. Brezeanu.* În „Dreptatea", III, nr.913, 2 dec.1898, p.2.
Este prezentat şi debutul actorului în rolul „beţivul din *Scrisoarea pierdută".*

4707. ***, *Din localitate.* În „Ecoul Moldovei", VIII, nr.44, 6 dec.1898, p.3.
Anunţă pentru 8 dec., a doua reprezentaţie cu *O scrisoare pierdută* la Iaşi.

4708. ***, *Teatrul Naţional.* În „Constituţionalul", X, nr.2739, 8/20 dec.1898, p.3.
Anunţ. „Mâine marţi *Noaptea furtunoasă* şi *Jean–Marie."*
A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3376, 9 dec.1898, p.2.

4709. Em., *Un bucureştean pe zi. D–na Elena Levanda.* În „Adevărul", XI, nr.3376, 9 dec.1898, p.2.
Medalion biografic. Între succesele actriţei, în stagiunea respectivă, menţionează rolul Zoei Trahanache din *O scrisoare pierdută.*

4710. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3378, 11 dec.1898, p.2.
Anunţ. „Astă seară se dă la Teatrul Naţional *O noapte furtunoasă* de d. I.L. Caragiale şi *Noapte de Paşte* de d–na Ciupagea." (Acelaşi anunţ la rubrica „Spectacole").
A – ***, *Astă seară.* În „Dreptatea", III, nr.921, 11 dec.1898, p.2 („Petreceri").

4711. Cobza, *Din Iaşi. Teatrale.* În „Dreptatea", III, nr.925, 15 dec.1898, p.1 („Informaţiuni teatrale").
Informează despre succesul *Scrisorii pierdute* la Teatrul Naţional din Iaşi. S–a distin N. Petrescu în rolul Cetăţeanul turmentat.

4712. ***, *Săptămâna teatrală.* În „Tribuna", III, nr.157, 15 dec.1898, p.3.
Este amintit cazul lui ILC care, fiind director al Teatrului Naţional, angajase pripit pe soţii Ion Fărcăşanu, de care nu a mai putut scăpa toată stagiunea, fără să le poată încredinţa vreun rol.

4713. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3391, 24 dec.1898, p.2 (şi în nr.urm.).
Anunţă pentru duminică [27 dec.], seara, *Scrisoarea pierdută*.
A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Constituţionalul", X, nr.2753, 24 dec.1898/5 ian.1899, p.3.
B – ***, *Ultime informaţii.* În „Dreptatea", III, nr.934, 24 dec.1898, p.3 (şi în nr. următoare).

4714. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XI, nr.3395,30 dec.1898, p.2.
Se anunţă că 25 de actori de la Teatrul Naţional au plecat la Galaţi pentru a da trei reprezentaţii (cu ocazia inaugurării Sălii Papadopol), între care şi una populară, cu *O noapte furtunoasă* şi o localizare de V.A. Urechia, *Soare de toamnă.*
A – ***, *Cronica spectacolelor.* În „Galaţii", XVIII, nr.288, 30 dec.1898, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Spectacolul va avea loc „mâine".

4715. Bi-Noclu, *În jurul sărbătorilor.* În „Adevărul", XI, nr.3396, 31 dec.1898, p.3-4 („Viaţa bucureşteană").
Este o rubrică mondenă, în genul lui Claymoor de la „L'Indépendance roumaine", cu descrieri de toalete etc. Între alte distracţii şi petreceri, sunt menţionate spectacolele de la Teatrul Naţional, subliniindu-se, în mod special, atracţia publicului către comediile lui ILC, *O scrisoare pierdută* şi *O noapte furtunoasă.*

4716. ***, *Cronica spectacolelor.* În „Galaţii", XVII, nr.289, 31 dec.1898, p.3.
Informează despre contramandarea spectacolului cu *O scrisoare pierdută* ce urma să aibă loc „ieri", în scopul ajutorării cantinelor şcolare din judeţ cu 40% din beneficiu.

A - Raymond, *Inaugurarea teatrului din Galaţi.* În „Dreptatea", III, nr.940, 1 ian. 1899, p.1.
În programul festiv nu mai fusese inclusă nici o piesă a lui ILC. La ieşirea din sală, actorii fuseseră ovaţionaţi de elevi, care le-au cerut să joace pentru ei, *O scrisoare pierdută.* Li se promisese un matineu în joia următoare.

B - Raymond, *Galaţi, 3 ianuarie.* În „Dreptatea", IV, nr.941, 3 ian.1899, p.1 („Informaţiuni din ţară").
Cauza contramandării spectacolului: anunţul fusese făcut prea târziu.

C - Raymond, *Galaţi, 4 ianuarie.* În „Dreptatea", IV, nr.942, 4 ian.1899, p.1 („Informaţiuni din ţară").
Semnatarul semnalează contramandarea spectacolului de binefacere, ca pe un incident neplăcut, datorat intrigilor provinciale contra lui ILC; crede că este vorba despre un boicot al autorităţilor, care anunţaseră spectacolul doar cu patru ore înainte de ora programată.

4717. Bacalbaşa, I.C., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XII, nr.3400, 6 ian.1899, p.1.
Foileton. Sunt cinci capitole: *Teatrul românesc, Repertoriul original, Inaugurarea teatrului din Galaţi, Hamlet* şi *Reprezentaţia de joi.* Autorul laudă atenţia ce a început să se dea dramaturgiei originale. „S-au jucat la noi, în cursul săptămânei trecute o serie de piese originale: *Răzvan şi Vidra, O scrisoare pierdută, Fântâna Blanduziei, O noapte furtunoasă* etc. Care literatură străină s-ar ruşina cu aceste opere?"

4718. ***, *Intelectuale.* În „Propaganda", I, nr.151, 6 ian.1899, p.3.
Anunţă că în numărul următor al revistei „Literatură şi artă", ILC va avea un studiu despre actorul Ion Brezeanu.

4719. Scapin [Fr. Damé], *Indiscrétions théâtrales.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6675, 13/25 janv.1899, p.3 („Courrier des théâtres").
Articol privind pregătirile care se fac la Naţional pentru viitoarea reprezentaţie a revistei *Veacul nostru* [*100 de ani*] de ILC: scenografia, costumele, subiectul etc. „M. Caragiali a discuté hier lui-même avec les artistes la distribution des rôles".

A - ***, *Ştiri teatrale.* În „Românul", XLIII, nr.278, 16/28 ian.1899, p.3.
Anunţă că s-a început confecţionarea decorurilor pentru noua piesă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4720. Netty, *Noua piesă a d–lui Caragiale.* În „Dreptatea", IV, nr.951, 14 ian.1899, p.1.
Îşi exprimă satisfacţia resimţită la ştirea apariţiei unei noi opere caragialiene, *Secolul al 19–lea* [*100 de ani*] . O prezintă detaliat şi speră că revista va avea „un succes monstru".

4721. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XII, nr.3408, 16 ian.1899, p.2.
Anunţă programarea premierei noii piese şi dă detalii în legătură cu subiectul şi pregătirile pentru spectacolul inaugural. „La începutul lunei februarie se va juca la Teatrul Naţional o piesă nouă a d–lui I.L. Caragiale: *Secolul nostru* [*100 de ani*]. Piesa se compune din o serie de tablouri aranjate de d. Caragiale, care reprezintă momentele cele mai importante din viaţa poporului român în timpul secolului al XIX–lea. D. Caragiale a utilizat bucăţi literare din Eliade, Alecsandri, Bolintineanu etc., care descriu evenimentele puse în scenă, poezii care au rămas populare etc. Piesa va avea vreo 15 tablouri şi la teatru se începe zilele acestea să se lucreze la decorurile necesare."
A – ***, *Săptămâna.* În „Steaua Dunării", III, seria II, 17 ian.1899, p.2.
„D. I.L. Caragiale a scris o nouă piesă de teatru, intitulată *Secolul al XIX–lea* [*100 de ani*]. Piesa e o recapitulare a tuturor momentelor mari din Istoria României."

4722. ***, *Din ţară.* În „Adevărul", XII, nr.3408, 16 ian.1899, p.2.
Ştiri culturale din Galaţi: anunţ despre reprezentarea „duminecă 10 cr.", în „sala teatrului cel mare de aci, o reprezentaţie în beneficiul micilor artiste Aneta şi Paraschiva Cristescu", dansatoare. Se va juca „comedia într–un act *Leonida faţă cu reacţiunea* [sic], jucată cu mult succes de dnii. Clinescu, fost artist al Teatrului Naţional din Iaşi, Meisencu şi dna Veta Alexandrescu".

4723. Bacalbaşa, Ion C., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XII, nr.3412, 20 ian.1899, p.1.
Comentează spectacolul cu *O căsnicie* , de cpt. G.C. Ursachy. „D. Brezeanu cât se poate de bine în beţivanul Pipirig, dar acest tip putea să apară mai rar, mai ales că are asemănare cu Cetăţeanul turmentat din *Scrisoarea pierdută."*

4724. ***, *Teatrul Naţional.* În „Drapelul", II, nr.496, 24 ian.1899, p.1, 2.
Este lăudată iniţiativa directorului Teatrului Naţional de a fi reintrodus în repertoriu „piesele originale bune" : *O noapte furtunoasă, O scrisoare pierdută.*

4725. ***, *100 de ani.* În „Epoca", V, seria II, nr.19 (978), 26 ian.1899, p.3 („Ultime informaţiuni").
Anunţ. „Luni, 1 februarie 1899, se va reprezenta pe scena Teatrului Naţional *100 de ani*, revistă istorică naţională a secolului XIX, în zece ilustraţiuni – mare spectacol – tablouri vii, evoluţiuni, danţuri şi cântece – proză şi versuri din literatura diverselor epoce, aranjată de d. I.L. Caragiale." Se reproduce sumarul.
A – ***, *Noua piesă a d–lui Caragiale.* În „Dreptatea", IV, nr.963, 26 ian.1899, p.3 („Ultime informaţiuni").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

B – ***, *Muzică şi teatru.* În „Constituţionalul", X, nr.2777, 27 ian./8 febr.1899, p.3.

C – ***, *Un eveniment teatral. O revistă istorică naţională de d. I.L. Caragiale.* În „Adevărul", XII, nr.3419, 27 ian.1899, p.1–2.

D – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6688, 27 janv./8 févr.1899, p.3.

E – ***, *Ştiri artistice.* În „Universul", XVII, nr.25, 27 ian.1899, p.3.

F – *** , ***, *Noua piesă a lui Caragiale.* În „Propaganda", I, nr.166, 28 ian.1899, p.3.

G – Arlequin, *Curierul Teatrelor.* În „Moda parizianã", I, nr.29, 29 ian.1899, p.6.

H – ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XII, nr.3423, 31 ian.1899, p.2.

I – ***, *Ecouri literare şi artistice.* În „Floare albastră", I, nr.17, 31 ian.1899, p.8.

J – Reporter, *Ştiri.* În „Gazeta muzicală", I, nr.2, ian.1899, p.1.

4726. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Piesa d–lui Caragiale.* În „Adevărul", XII, nr.3420, 28 ian.1899,p.1.

Comentarii pe marginea nedumeririi multor spectatori care se întreabă de ce ILC a preferat să înjghebe o revistă din bucăţi literare ale altor autori naţionali şi nu a prezentat o lucrare dramatică proprie. „În întrebarea pusă e mai mult dorul celor câteva sute de intelectuali de la noi care se pasionează pentru piesele psihologice şi care aşteaptă asemenea lucrări de la d. Caragiale, a cărui putere de observaţiune o cunosc." E.D. Fagure subliniază însă că majoritatea publicului n–a primit cum se cuvine *Năpasta,* râzând, de exemplu, cu totală neînţelegere, la apariţia pe scenă a lui Ion Nebunul. Se pune accentul pe necesitatea dezvoltării culturale a poporului.

4727. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XII, nr.3424, 1 febr.1899, p.2.

Se reaminteşte data premierei revistei *100 de ani* („mâine", adică 2 februarie 1899) şi se anunţă cel de al doilea spectacol care va avea loc „marţi, ziua", fiind o „reprezentaţie populară". Anunţul se repetă, schimbându–se datele: în loc de „mâine" – „astăzi"; în loc de „marţi" – „mâine".

A – ***, *Petreceri.* În „Epoca", V, seria II, nr.25 (984), 2 febr.1899, p.3.

B – ***, *Memento. Spectacole.* În „Adevărul", XII, nr.3425, 2 febr.1899, p.3.

C – ***, *Ultime informaţii.* În „Liberalul", III, nr.617, 2 febr.1899, p.3.

D – ***, *Renseignements mondaines.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6694, 2/14 févr.1899, p.2.

Se arată marele interes cu care este aşteptată noua operă caragialiană : „... le places ont été prises d'assaut et il y nombre d'amateurs qui se sont cassé le nez à la caisse".

4728. ***, *Informaţii.* În „Propaganda", I, nr.169, 2 febr.1899, p.3.

Notiţă. „Revista dlui Caragiale *100 de ani* a avut un succes enorm pe scena teatrului naţional din Bucureşti."

4729. Bi–Noclu, *O eră nouă de serbări şi sărbători.* În „Adevărul", XII, nr.3426, 3 febr.1899, p.3 („Viaţa bucureşteană").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Referire la revista *100 de ani*, numită „curioasă compilaţiune de fapte istorice, poetice şi prozaice".

4730. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XII, nr.3426, 3 febr.1899, p.2.
După repetarea anunţului privind cele două reprezentaţii din ziua respectivă cu *100 de ani,* se continuă: „miercuri şi joi este probabil că se va juca tot *100 de ani*".

A – ***, *Bucureşti. Astă-seară.* În „Dreptatea", IV, nr.971, 3 febr.1899, p.2 („Petreceri").

B – ***, *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6695, 3/15 févr.1899, p.2.

4731. B., *100 de ani.* În „Adevărul", XII, nr.3426, 3 febr.1899, p.3 („Teatru-Muzică").
Cronică dramatică.. Arătând că biletele pentru revista compusă de ILC s-au vândut ca la nici o altă piesă, lumea aşteptând de mulţi ani o nouă operă dramatică a autorului, B. îl critică pe dramaturg pentru că n-a reuşit să redea sau să evoce „tocmai momentele cele mai strălucitoare ale secolului acesta: revoluţia de la '48 şi domnia lui Cuza. Se pare că ţara aceasta nu există decât de la 10 mai 1866". Pe de altă parte se arată că însuşi ILC nu consideră revista ca pe o lucrare a sa şi declară că n-a făcut altceva decât operă de regizor. Se critică, de asemenea, jocul slab al actorilor şi punerea în scenă „cu multă economie".

4732. Interim, *Carnet du high-life.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6695, 3/15 févr.1899, p.2.
Cronică dramatică. Sunt menţionate suita de surprize ale spectacolului, varietatea procedeelor, dar şi criticile aduse de „gurile rele" privind inadecvarea, de principiu, a celei dintâi scene a ţării, la o atare reprezentaţie. „En somme, c'est une pièce d'avenir, susceptible de développements succesifs pendant les deux ans que nous séparent encore de la fin du siècle."

4733. ***, *Ştiri teatrale.* În „Universul", XII, nr.32, 3 febr.1899, p.2.
Notiţă. „Aseară s-a jucat la Teatrul Naţional *100 de ani*, revistă aranjată de D. Caragiale. Pentru azi nu putem spune decât că sala teatrului era plină de lume, rămânând ca în ziarul de mâine cronicarul nostru să-şi dea părerea asupra piesei."

4734. Gion, *100 de ani în 222 de minute.* În „Epoca", V, seria II, nr.27 (986), 4 febr. 1899, p.1-2 („Tribuna literară").
Cronică dramatică nefavorabilă. Consideră spectacolul „o răzbunare a Thaliei".

4735. Gorun, Ion, *Cronica teatrală.* În „Universul", XVII, nr.33, 4 febr.1899, p.1-2.
Autorul sublinaiză caracterul de improvizaţie, de „pripeală", al revistei istorice *100 de ani,* însăilare a unui „regizor" şi nu operă de maturitate a scriitorului reputat: ...d. I.L. Caragiale ne-a dat o compilaţie din operele scriitorilor noştri, aranjată cam aşa ca să ne închipuiască o trecere în revistă a istoriei celor două ţări româneşti din care s-a închegat regatul de astăzi, de la epoca redeşteptării noastre naţionale şi până în zilele noastre.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Nimic însă, sau aproape nimic, autorul n-a pus de la sine în această operă, o simbolizare; ilustraţiunile se succed într-o ordine mai mult sau mai puţin cronologică, fără să se simtă mâna maestrului care să fi frământat un material atât de bogat şi din el să fi alcătuit o operă nouă, închegată, alcătuită dintr-o bucată, la dogoarea propriei lui înflăcăriri de simţiri şi inspiraţie."

4736. Vax, *Telegrafie fără sârmă.* În „Adevărul", XII, nr.3427, 4 febr.1899, p:1 („Din fuga condeiului").
Tabletă satirică la adresa ziarului „Propaganda" din Iaşi care cu o zi înainte de premiera revistei *100 de ani*, anunţa deja că s-a jucat la Bucureşti cu un succes enorm".

4737. ***, *Memento. Spectacole.* În „Adevărul", XII, nr.3427, 4 febr.1899, p.2.
Anunţă a treia reprezentaţie la Teatrul Naţional cu revista *100 de ani* pentru „marţi 3 februarie". (Anunţul se reia la rubrica „Ştiri teatrale").

A – ***, *Bucureşti. Astă seară.* În „Dreptatea", IV, nr.972, 4 febr.1899, p.2.

B – ***, *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6696, 4/16 févr.1899, p.3.
Anunţă 2 spectacole: pe 3 şi pe 4 februarie (probabil la matineu).

4738. Stop, *93 de ani.* În „Adevărul", XII, nr.3427, 4 febr.1899, p.1.
Tabletă satirică la adresa autorului revistei *100 de ani.* „Mulţi, foarte mulţi dintre apreciatorii sinceri ai foarte talentatului autor au relevat numaidecât că din piesă a fost exclusă întreaga domnie a lui Cuza Vodă, adică 7 ani, de unde devine că dacă scădem aceşti şapte ani din cei 100 ai unui secol, pentru titlul piesei nu mai pot rămâne decât 93. Discuţia este deschisă!"

4739. A.B. [Anton Bacalbaşa], *93 de ani.* În „Dreptatea", IV, nr.973, 4 febr.1899, p.2-3 („Cronica teatrală").
Pamflet amical contra autorului piesei *100 de ani*, pentru compromisul de gust şi de calitate, după insuccesul cu *Năpasta.* Noua sa producţie era o operă pe gustul mediocru al epocii. Regretă că a sscos din acel secol cei şapte ani ai domniei lui Cuza, făcând elogiul regalităţii, ca „un impresario de istorii dinastico-naţionale".

4740. Brănişteanu, B., *Săptămâna.* În „Adevărul de joi", I, nr.17, 4 febr.1899, p.2.
Notă . „La Teatrul Naţional se reprezintă acum revista d-lui Caragiale, *O sută de ani.* Este o revistă a progreselor realizate în România în toate domeniile activităţii omeneşti. Pentru buna înjghebare tehnică a piesei şi pentru frumuseţea limbii, reputaţia d-lui Carageale sunt cea mai bună garanţie."

4741. ***, *Spectacolele capitalei.* În „Liberalul", III, nr.618, 4 febr.1899, p.2.
Anunţ. Seara se juca pentru a patra oară, *100 de ani.*

A – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6697, 5/17 févr.1899, p.3.

B – ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XII, nr.3428, 5 febr.1899, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4742. ***, *Spectacolele capitalei.* În „Liberalul", III, nr.619, 5 febr.1899, p.3.
Anunţă că în aceeaşi seară avea loc al cincilea spectacol cu *100 de ani.*

A – ***, *Carnet du high-life.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6697, 5/17 févr.1899, p.2.
„...Au théâtre national l'affiche n'a pas changé. C'est toujours la revue de M. Caragiale qui attire la foule."

B – ***, *Teatre şi baluri.* În „Universul", XVII, nr.34, 5 febr.1899, p.3.

4743. Vax, *Podul peste Dunăre.* În „Adevărul", XII, nr.3428, 5 febr.1899, p1 („Din fuga condeiului").
Referire la ILC într-un articol ce comentează construirea unui al doilea pod peste Dunăre, în dreptul teritoriului sârbesc. Referirea se face la piesa *100 de ani*, în care maşinistul Petrache a construit, în decor, un pod.

4744. Stop, *Pentru Caragiale.* În „Adevărul", XII, nr.3428, 5 febr.1899, p.1 („Cotidiane").
Referire la comentariile negative din presă pe marginea revistei istorice *100 de ani*, în care ILC a omis domnia lui Cuza. Autorul consideră că „pentru o singură greşeală nu trebuie executat un om cu atâta talent. Ţara noastră e săracă în oameni de talent şi fiecare pierdere individuală este o mare pierdere" [Premoniţie a autoexilului dramaturgului?]

4745. Bacalbaşa, Ion C., *„100 de ani", revistă istorică a secolului, în 10 ilustraţii, de I.L. Caragiale.* În „Adevărul", XII, nr.3429, 6 febr.1899, p.1 („Cronica teatrală").
Autorul cronicii încearcă să explice de ce ILC a scris această revistă, făcând rabat de la valoarea artistică, în loc să-şi continuie opera beletristică. „Dar ce voiţi să facă omul când se convinge că munca din greu nu e apreciată? Cu literatura nu se poate trăi la noi şi Ministerul Instrucţiunii nu s-a gândit să premieze o lucrare de artă, a comandat lucrări populare ca şi cum artistul poate să facă ceva pe comandă şi după un calapod stabilit de altul până în cele mai mici amănunte." Despre revista *100 de ani* se afirmă că este scrisă pripit şi că interpretarea şi prezentarea i-au fost defavorabile.

4746. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XII, nr.3429, 6 febr.1899, p.2.
Anunţă un alt spectacol [al şaselea] cu *100 de ani*, pentru sâmbătă [6 febr.].

A – Scapin, *Courrier des théâatres.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no. 6698, 6/18 févr.1899, p.3.

B – ***, *Petreceri.* În „Epoca", V, seria II, nr.30 (989), 7 febr.1899, p.3.

4747. Fenestrange [M. Văcărescu], *La soirée.* În „L'Indépendance roumaine", XXII, no.6698, 6/18 févr.1899, p.2.
Scrisoare către cititori, povestind distracţiile serii trecute. „Au théâtre national, j'ai vécu *100 ans* en trois heures. J'ai beaucoup baillé et à un moment donné j'ai cru que ma maladie [gripa] me reprennait. Après avoir passé le pont du Danube avec le train de Liliput, j'ai pris un automédon plus grand et me suis rendu au cirque..."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4748. Stal, *Bucureşteanul zilei.* În „Dreptatea", IV, nr.970, 7 febr.1899, p.2.
Prezentarea lui ILC, care a apărut cu o operă nouă la Teatrul Naţional. Se prezice revistei *100 de ani* „un succes colosal".

4749. Scapin, *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, nr.6701, 9/21 févr.1899, p.3.
Anunţă un alt spectacol cu *100 de ani* la Teatrul Naţional, „la 8 februarie".

4750. Vax, *Ceva subversiv la adresa reprezentării revistei „100 de ani".* În „Adevărul", XII, nr.3433, 10 febr.1899, p.1 („Din fuga condeiului").
Tabletă satirică. La a patra reprezentaţie s-ar fi produs o deraiere a vagonetelor care trebuiau să simuleze, în decor, trecerea peste Dunăre, ceea ce l-a făcut pe Anghel Saligny să se plângă guvernului de ceea ce a considerat a fi o aluzie maliţioasă din partea directorului Teatrului Naţional, Petre Grădişteanu.

4751. Bacalbaşa, Ion C., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XII, nr.3433, 10 febr.1899, p.1.
Foileton. Comentând repertoriul Teatrului Naţional, schimbarea afişului etc., cronicarul face aluzii răutăcioase la reprezentarea revistei istorice a lui ILC: „A trecut şi *100 de ani,* cum trec toate pe lumea asta şi mai ales pe afişul Teatrului Naţional. Terasa teatrului a reintrat în întunericul ei obişnuit. Poate că vreo reprezentaţie de caritate va reaprinde focul sacru al lampionului-afiş".

4752. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XII, nr.3433, 10 febr.1899, p.2 (şi în nr.urm.).
Anunţă pentru „miercuri", *Scrisoarea pierdută* la Teatrul Naţional.

A – Scapin, *Courriers des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6702 10/22 févr.1899, p.3 (anunţul se reia în nr.6704 din 12/ 24 febr.).

B – ***, *Bucureşti. Astăseară.* În „Dreptatea", IV, nr.979, 11 febr.1899, p.2 („Petreceri").

C – ***, *Petreceri.* În „Tribuna", I, nr.22, 11 febr.1899, p.3.

D – ***, *Teatru şi baluri.* În „Universul", XVII, nr.40, 11 febr.1899, p.3.

4753. Stelian, *Informaţiuni din ţară. Focşani.* În „Dreptatea", IV, nr.978, 10 febr. 1899, p.1.
Informează că la 2 februarie s-a jucat în oraş *O noapte furtunoasă,* în interpretarea trupei Vlădicescu-Tardini, pe care o consideră slabă. Sala a fost arhiplină. Spectacolul s-a dat în folosul Societăţii funcţionarilor publici.

4754. Claymoor [M. Văcărescu], *Carnet du high-life.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6704, 12/24 févr.1899, p.2.
Cronică a spectacolului cu *O scrisoare pierdută* de la Naţional. „La salle était vide, froide et ennuyeuse. L'intérpretation n'était guère bonne. Il n'y avait aucun entrain. Jouer devant des loges et des banquettes veuves des spectateurs, elle n'est guère encourageant pour les artistes."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4755. Bădescu, Scipione, *„100 de ani". Revistă istorică națională a secolului XIX, de I.L. Caragiale.* În „Curierul român", XIV, nr.6, 18 febr.1899, p.2 („Foiletonul Curierului român").
Sunt rezumate primele 5 tablouri ale revistei. „E un mare spectacol, în care efectul de scenă joacă principalul rol." [Continuarea rezumatului este anunțată pentru numărul următor, dar acest număr lipsește din fondul B.A.R.].

4756. Vax, *Dezlegarea unei enigme.* În „Adevărul", XII, nr.3458, 7 mart.1899, p.1 („Din fuga condeiului").
Tabletă satirică, pe subiectul respingerii reprezentării pe scena Teatrului Național, a revistei politice *Pardon*, a fraților Bacalbașa. Este acuzat Petre Grădișteanu de perfidie și joc dublu. Aluzii la preferința acestuia pentru revista *100 de ani* , „minus 7"[domnia lui A.I. Cuza].

4757. Bacalbașa, Ion C., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XII, nr.3461, 10 mart.1899, p.1.
Referire la decorurile ridicole din revista *100 de ani* de ILC. Cronicarul comentează spectacolul cu piesa *Ocolul pământului,* calificat drept „spectacol de panoramă".

4758. ***, *Teatrul Național.* În „Constituționalul", X, nr.2817, 17/29 mart.1899, p.3 („Muzica și teatru").
Anunță spectacolul cu *Scrisoarea pierdută*, pentru joi [18/30 martie].

4759. ***, *Teatrele.* În „Opinia", II, nr.252, 18 mart.1899, p.3.
Informație culturală detaliată despre reprezentația de binefacere de la Iași, în folosul orfanilor violonistului I. Bursuc, unde ILC va citi „niște schițe umoristice cu totul inedite". Se scontează, de aceea, pe participarea numeroasă a publicului: „Toți cei care iubesc adevărata literatură și râsul vor asista pentru a auzi pe iubitul dramaturg".

4760. ***, *Ultime informații.* În „Voința națională", XVI, nr.4245, 20 mart./1 apr.1899, p.3.
Informează că „în seara precedentă avusese loc la Teatrul Liric [din București] reprezentarea *Scrisorii pierdute*, în beneficiul Eleonorei Michăilescu, și cu actorii Teatrului Național". „Sala era cu desăvârșire plină și reprezentația a avut cel mai deplin succes."

4761. Petrașcu, N., *Iulian (1853–1892).* În „Literatură și artă română", III, nr.5, 25 mart.1899, p.310–315.
Medalion. Unul dintre cei mai talentați interpreți ai comediilor lui ILC, „își găsi drumul adevăratelor mari creații [...] în ziua în care se ivi și la noi o comedie de moravuri originală, în care trăiau tipuri reale din societatea noastră, reformată prin libertăți și constituționalism".

4762. ***, *Memento. Spectacole.* În „Adevărul", XII, nr.3478, 27 mart.1899, p.2.
Anunț. „Vineri 26 martie, Teatrul Național: *O noapte furtunoasă.* "

A – ***, *Teatrul Național.* În „Voința națională", XIV, nr.4250, 27 mart./8 apr.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

1899, p.3.

B – ***, *Astăseară.* În „Dreptatea", IV, nr.1023, 27 mart.1899, p.3 („Petreceri") (şi în nr.urm.)

C – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6746, 27 mars/8 avr.1899, p.3.

D – ***, *Teatre.* În „Universul", XVII, nr.84, 27 mart.1899, p.3.

4763. Claymoor [M. Văcărescu], *Carnet du high–life.* În „L'Indépendance roumaine" XXIII,no.6747, 28 mars./9 avr.1899, p.2.
Cronică la spectacolul de la Naţional cu *O noapte furtunoasă.* „L'interprétation se ressentait du vide de la salle. La pièse de M. Caragiale, qui este une étude remarquable prisé sur le vif dans une certaine catégorie de la société, ne parrait très déplacée sur la première scène de notre théâtre."

4764. R., *100 de ani.* În „Gazeta poporului", I, nr.3, 1899, p.2.
Critică revista istorică a lui ILC, pentru insuficienta ilustrare a sentimentului naţional. Omul „eliberator", Domnul Tudor, este prezentat „searbăd, rece, lipsit de orice viaţă". Autorul putea „să se plimbe prin lumea basmelor" la începutul secolului, acum nu! „Piesa în definitiv e reuşită, fără însă a ne arăta pe spiritualul creator al *Scrisorii pierdute* şi al *Nopţii furtunoase.* "

4765. ***, *Spectacole şi distracţii.* În „Propaganda", I, nr.217, 3 apr.1899, p.3.
Anunţă că la Teatrul Naţional se va juca *100 de ani*. (Anunţul se repetă mai multe numere).

4766. ***, *Informaţiuni.* În „România", VII, nr.76 (1732), 6 apr.1899, p.3.
Se anunţă, tendenţios, că ILC „ a fost licenţiat din redacţia ziarului «Constituţionalul»". Se mai anunţă că scriitorul intenţionează „să scoată în curând un ziar". Ca o aluzie la schimbarea opţiunilor politice ale dramaturgului, se face o remarcă maliţioasă : „Ca culoare politică, până acum nu s–a hotărât care va fi..."

4767. Interim, *O serată şcolară.* În „Adevărul", XII, nr.3495, 13 apr.1899, p.2 („Viaţa Bucureşteană").
O cronică despre serata dată vineri, 9 aprilie, la liceul Matei Basarab, cu ocazia vacanţei de Paşte, sub direcţia lui Take Popescu, profesor de muzică. După programul muzical, elevii au interpretat „cu mult succes piesa d–lui Caragiale, *Conul Leonida faţă cu reacţiunea".*

4768. ***, *Teatrale.* În „Opinia", II, nr.275, 14 apr.1899, p.3.
Anunţă o viitoare reprezentaţie la Teatrul Naţional din Iaşi cu revista *100 de ani*, care la Bucureşti avusese „un enorm succes". Se promit noi amănunte în numerele următoare.

4769. G.I. [Ion Gorun], *O stagiune.* În „Pagini literare", I, nr.13, 15 apr.1899, p.4–5.
Informează despre succesul reluării comediilor lui ILC în stagiunea care tocmai se încheia.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4770. ***, *Teatrale.* În „Opinia", II, nr.278, 17 apr.1899, p.3.
Anunţă amânarea spectacolul de la Iaşi cu revista *100 de ani*, pentru „joi 29 aprilie c. irevocabil"; amânarea se datora greutăţilor de montare. Se spune că cererile de bilete „sunt foarte numeroase".

A – ***, *100 de ani.* În „Evenimentul", VII, nr.1801, 22 apr.1899, p.3 („ Ultime informaţii").

B – ***, *Ştiinţe–Litere–Arte.* În „Opinia", II, nr.280, 22 apr.1899, p.2.
Se anunţă că autorul va participa la premiera revistei pe scena ieşeană.

C – ***, *100 de ani.* În „Evenimentul", VII, nr.1806, 29 apr.1899, p.2 („Cronica zilei").
„Mult discutată, dar şi mult jucată şi admirată, această revistă feerică face să defileze, într–un cadru scânteietor toate evenimentele mari ale secolului."

D – ***, *Teatrale.* În „Opinia", II, nr.285, 29 apr.1899, p.3.
Se spune că spectacolul „va fi o adevărată festivitate naţională la care va participa tot ce Iaşul are mai doritor de nou şi de frumos".

4771. ***, *Ştiinţe–Litere–Arte.* În „Opinia", II, nr.284, 28 apr.1889, p.2.
Anunţă o reprezentaţie la Teatrul Naţional din Iaşi, în beneficiul actriţei Atena Georgescu, interpretă „fără pereche" a eroinelor lui ILC.

4772. Rodion [A. Steuerman], *Feeria lui Caragiale.* În „Opinia", II, nr.285, 29 apr.1889, p.2.
Tabletă. Se face apologia dramaturgului. Rodion este de părere că ultima creaţie a lui ILC, *100 de ani*, a fost „pe nedrept întâmpinată cu cârtiri malicioase [sic] şi critice naive" şi, evident, nefondate, întrucât, crede autorul tabletei, ne aflăm în faţa încă unei opere de seamă a lui ILC.

4773. ***, *100 de ani.* În „Evenimentul", VII, nr.1807, 30 apr.1899,p.3 („Ultime informaţii").
Informează despre reprezentarea revistei *100 de ani*, pe scena Teatrului Naţional din Iaşi. Elogii. „Şi vrăjitorul e Caragiali şi povestea e istoria veacului nostru, evocată pe scenă de maestru. Spue cârtitorii ce or vrea, cârtitorii, castraţii intelectuali, opera îşi atinge scopul, deoarece îmi umezeşte ochii şi–mi înflacără sufletul..."

A – ***, *100 de ani.* În „Evenimentul", VII, nr.1807, 30 apr.1899, p.3 („Ultime informaţii").
„100 de ani nu va mai avea Iaşul ocazia de a vedea reprezintat pe frumosul său teatru, o lucrare de talia revistei *100 de ani* a lui Caragiali." Cine e doritor de artă şi chiar cine nu, să se grăbească a veni în astă seară la teatrul naţional."

B – ***, *Spectacole şi distracţii.* În „Propaganda", I, nr.237, 30 apr.1899, p.3.

C – ***, *Teatrale.* În „Opinia", II, nr.286, 30 apr.1899, p.3.
Remarcă faptul că, spre deosebire de spectatorii bucureşteni, publicul ieşean a întâmpinat cu căldură noua creaţie a lui ILC.

4774. ***, *De la Teatrul Naţional.* În „Propaganda", I, nr.238, 1 mai 1899, p.3.
Cronică dură a spectacolului cu *100 de ani* de la Teatrul Naţional din Iaşi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Parafrazându-l pe un admirator, se spune ironic: „Vor trece sute de ani poate şi pe scena teatrului nostru *100 de ani* credem că nu se va mai juca".

4775. ***, *Ştiinţe-Litere-Artae.* În „Opinia", II, nr.239, 2 mai 1899, p.2.
Informează că iniţiativa montării revistei *100 de ani* pe scena ieşeană îi aparţine actorului Gh. Cârjă.

4776. Bacon, *Închiderea stagiunii teatrale.* În „Dreptatea", IV, nr.1056, 2 mai 1899, p.1.
Consideraţii generale asupra repertoriului. *O scrisoare pierdută* şi *O noapte furtunoasă* s-au aflat pe lista pieselor jucate în stagiunea 1898/1899.

4777. Racoviţă, D.D., *Profile din teatru. Nottara.* În „Epoca", V, seria II, nr.114 (1073), 6 mai 1899, p.1-2 („Tribuna literară").
Medalion al actorului. „În *Roma învinsă*, ca Principe al Senatului, un rol semi-mut, Nottara atrase luarea-aminte a unui iubitor de teatru, Ascanio [Dim.Olănescu] îl deosebi în «România liberă», dându-l în seama direcţiunii teatrului."

4778. Gorun, I., *Teatrul nostru. Artiştii.* În „Pagini literare", I, nr.17, 13 mai 1899, p.5.
Aprecieri asupra unor interpreţi ai personajelor caragialiene: Ion Petrescu (Trahanache), I. Niculescu (Caţavencu).

4779. Bacalbaşa, I.C. *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XII, nr.3541, 2 iun.1899, p.1.
Unul dintre cele câteva subiecte ale cronicii este angajarea actriţei Agatha Bârsescu la Teatrul Naţional, pentru a juca în 10 reprezentaţii cu trupa românească. Autorul opinează că pe lângă piese străine, Agatha Bârsescu ar face bine să joace câteva roluri din piese româneşti, care „i-ar conveni de minune temperamentului său", aducând astfel şi un adevărat serviciu teatrului românesc. Între roluri enumerate: Anca din *Năpasta.*

4780. Bacalbaşa, I.C., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XII, nr.3548, 9 iun.1899, p.1.
Opinii pe marginea examenelor de la Conservator, la anii I şi II. Se apreciază că nivelul general a scăzut din lipsa unei pregătiri multilaterale şi se observă imitarea actorilor consacraţi. „Cea mai binişor dată a fost actul I din *O noapte furtunoasă* de d. I.L. Caragiale. Şi aceasta pentru că d. Apcar [Ipcar?] Baltazar, care făcea pe Ipingescu, era prin înfăţişarea d-sale un fel de Ipingescu." Examenele s-au dat la Ateneu, duminică 6 iunie. Studenţii care au jucat *O noapte furtunoasă* erau din clasa lui C.I. Nottara.

4781. Lear, *Examenile de la Conservator. Clasa de declamaţie.* În „Evenimentul", VII, nr.1860, 24 iun.1899, p.1 („Reportagiu").
„*Scrisoarea pierdută.* Actul I, din celebra comedie a lui Caragiali agăsit inteligenţi interpretatori [sic] printre elevii clasei de declamaţie."

4782. ***, *Informaţii.* În „Opinia", III, nr.79, 8 aug.1899, p.2.
Anunţă spectacol cu *O noapte furtunoasă*, duminică, 15 august, în interpretarea elevilor clasei de declamaţie de la conservatorul din Târgu Frumos. Reprezentaţia, patronată

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

de „D. Greceanu, prefectul județului", se dădea în beneficiul „școalei de meserii din comuna Păușești".

4783. Cloe, *Din Iași.* În „Adevărul", XII, nr.3600, 10 aug.1899, p.3.
Despre viitoarea stagiune de la Teatrul Național din Iași și despre noul comitet teatral. Se comentează negativ faptul că actorul Petrescu-Ciucuretti n-a fost reangajat, din cauza unor intrigi de culise, deși este unul dintre actorii cu care teatrul se poate lăuda și care a interpretat foarte bine, între altele, rolul Cetățeanul turmentat din *O scrisoare pierdută.*

4784. Rap., *De pe la noi.* În „Foaia poporului", VH, nr.33, 15/27 aug.1899, p.305 („De la reporterii noștri").
„Mircești, 21 august. Ieri un lucru însemnat s-a săvârșit în comuna noastră: s-a dat cea dintâi producțiune teatrală cu declamațiuni, care ca început a reușit bine [...] A urmat *Școala lui Lazăr,* scenă istorică din revista națională *100 de ani* de Caragiale. A reușit peste așteptare de bine."

4785. Bacalbașa, I.C., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XII nr.3631, 1 sept.1899, p.1.
Comentează numirea noului director general al teatrelor, Scarlat I. Ghica și a subdirectorului St. Vellescu. Cronicarul polemizează cu Nicolae Iorga care, într-o serie de articole publicate în „L'Indépendance roumaine", criticând repertoriul Teatrului Național, afirma și un lucru neadevărat, acela că director al Teatrului Național ar trebui să fie Caragiale și nu altcineva, dovedind, cum spune Bacalbașa, că Iorga nu cunoaște faptul că ILC a fost director în 1889.

4786. ***, *Informațiuni.* În „Craiova", I, nr.10, 2 sept.1889, p.3.
Anunță că la 3 sept., în „grădina Băilor Comerciale" din oraș, avea loc un spectacol filantropic dat de trupa teatrului cu *O noapte furtunoasă,* și cu concursul actorului I.D. Ionescu.

4787. ***, *Repertoriul Teaatrului Național.* În „Dreptatea", IV, nr.1186, 12 sept.1899, p.1.
În repertoriul stagiunii 1899/1900 figurau și *Năpasta* și *D-ale carnavalului.*

A – ***, *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6993, 12/24 sépt.1899, p.3.

B – L, *Repertoriul Teatrului Național pentru stagiunea 1899-1900.* În: „Opinia", III, nr.139, p.3.

C – Mixt, *Repertoriul Teatrului Național.* În „Moș Teacă", V, nr.236, 12 sept.1899, p.4 („Petrecerile capitalei").
Într-un scurt comentariu, citează pe Trahanache din *O scrisoare pierdută* alături de alți eroi ai dramaturgiei universale, ca tip exponențial.

D – Cronicar, *Repertoriul Teatrului Național.* În „Adevărul", XII, nr.3643, 13 sept. 1899, p.2, 4.

4788. Marin, *I.L. Caragiale la Brăila.* În „Adevărul", XII, nr.3644, 14 sept.1899, p.3 („Din Brăila").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„Eminentul autor dramatic a fost ieri în oraşul nostru spre a sesiza parchetul asupra faptului că o trupă de contrabandă de la Teatrul Capris [sic], de sub conducerea d-lui Armăsescu a anunţat reprezentaţia piesei *O noapte furtunoasă*, fără a fi obţinut mai întâi autorizaţia autorului, după cum prevede legea teatrelor."

A – Stop, *Actori necinstiţi.* În „Adevărul", XII, nr.3645, 15 sept.1899, p.1 („Cotidiane").

Piesa lui ILC fusese anunţată sub titlul *Nea Nae.* Dă şi alte exemple în legătură cu practicile necinstite ale unor actori; fraţii Bacalbaşa fuseseră şi ei victime a necinstei unor trupe ambulante.

4789. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Adevărul", XII, nr.3648, 18 sept.1899, p.3.
„D. I. Armăşescu ne roagă să anunţăm că d-sa lipseşte de mult timp din Brăila, aşa că nu ştie absolut nimic despre reprezentarea în aacel oraş a piesei *O noapte furtunoasă,* piesă ce s-ar fi reprezentat fără autorizaţia autorului."

4790. ***, *Informaţiuni.* În „Adevărul", XII, nr.3651, 21 sept.1899, p.2.
Se anunţă deschiderea stagiunii Teatrului Naţional din Bucureşti cu *Femeia,* dramă în cinci acte de Haşdeu. Între spectacolele imediat următoare: „marţi 28 se vor juca *D-ale carnavalului,* comedie şi *Năpasta,* dramă de d. I.L. Caragiale".

A – ***, *Teatre şi petreceri.* În „Adevărul", XII; nr.3652, 22 sept.1899, p.2 (şi în nr.urm. până la 30 sept.).

„Joi 30 sept. pentru a doua oară *D-ale Carnavalului* şi *Năpasta."*

B – ***, *De la Teatrul Naţional.* În „Constituţionalul", XI, nr.2965, 22 sept./ 4 oct. 1899, p.3 („Muzică şi teatru").

C – P.P.Lea, *Teatrale.* În „Epoca", V, nr.251 (1210), 23 sept.1899, p.1.

D – ***, *Ştiri teatrale.* În „Independentul", V, nr.82, 23 sept.1899, p.3.

4791. Bacalbaşa, I.C., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XII, nr.3652, 22 sept.1899, p.1.
Comentarii pe marginea primelor spectacole anunţate în deschiderea stagiunii Teatrului Naţional: „două reluări interesante". Sunt evocate împrejurările primelor reprezentaţii, fluieratul comediei *D-ale carnavalului* etc. şi este preţuit ILC pentru actuala punere în scenă a piesei. Este amintită distribuţia *Năpastei* la premieră, din care a rămas acum doar Nottara. Anca e jucată acum de dna Gănescu, iar Dragomir de V. Leonescu.

4792. Davila, Al. *Teatrul Naţional. Redeschiderea stagiunii. „Femeia", dramă de B.P. Haşdeu, „Năpasta", dramă şi „D-ale Carnavalului", comedie de I.L. Caragiale.* În „Literatură şi artă română", III, nr.11, 25 sept.1899, p.735–736 („Cronica").
Cronică dramatică. Despre *Năpasta,* T. Maiorescu, care era în sala „aproape goală" , s-ar fi exprimat: „Nu am regăsit aci impresiunile pe care piesa mi le-a produs la citire. Să fie actorii de vină?" „*D-ale Carnavalului* vor [sic] face serie mai ales neînsoţită de *Năpasta",* crede A. Davila. Motivul? „Actul întâi, cel mai bun din piesă, este dintre cele mai hazlii ce se pot vedea la teatru. Apoi puritanismul nostru de odinioară s-a mai îmblânzit."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4793. ***, *Teatrul Național.* În „Constituționalul", XI, nr.2970, 28 sept./10 oct. 1899, p. 3 („Muzica și teatru").
Anunț. „Astăzi luni [26 sept./8 oct.] *De ale Carnavalului* [sic] și *Năpasta."*
A – ***, *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6918, 28 sépt./10 oct.1899, p.3.

4794. Stal, *Reprezentațiile de ieri.* În „Dreptatea", IV, nr.1197, 28 sept.1899, p.3.
Cronică dramatică la spectacolul Teatrului Național, cu piesele lui ILC. Pune pe seama ploii lipsa de public. Laudă interpretarea actorilor. Remarcă succesul piesei *D–ale Carnavalului,* mai ales.

4795. ***, *Din țară.* În „România muzicală", X, nr.16, 1/13 oct.1899, p.128 („Scurte știri").
În legătură cu spectacolul cu piesele lui ILC de la Teatrul Național, remarcă „sala goală".

4796. Bacalbașa, I.C., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XII, nr.3659, 29 sept.1899, p.1.
Comentarii admirative pe marginea spectacolelor cu *D–ale Carnavalului* și *Năpasta,* din deschiderea stagiunii Teatrului Național din București. „Un eveniment pentru Teatrul Național: asista la reprezentație și d. Titu Maiorescu, care a aplaudat mult operele lui Caragiale, la a căror elaborare a prezidat. Dacă e vorba de farse, apoi desigur *D–ale Carnavalului* e superioară farselor franțuzești ce s–au dat în ultimii ani." Face recomandări pentru reluarea frecventă a acestor piese în cursul actualei stagiuni.

4797. P.P.Lea, *Teatrale.* În „Epoca", V, nr.257 (1216), 29 sept.1899, p.1.
Articol. Stagiunea s–a deschis cu *Femeia* de B.P. Hasdeu sâmbăta trecută. „Luni seara a avut în repriză *Năpasta,* dramă în 2 acte de I.L. Caragiale și *D–ale Carnavalului,* comedie în 3 acte de același. *Năpasta* fusese jucată acum câțiva ani cu puțin succes." Se rezumă subiectul. Rolul Ancăi interpretat de d–na Gănescu a fost masacrat. Leonescu nu–și dă seama de personalitatea lui Dragomir. „Este cu adevărat păcat că *Năpasta* s–a jucat în felul acesta. D. Nottara singur a făcut o adevărată întrupare a lui Ion nebunul."

4798. Claymoor [M. Văcărescu], *Carnet du high–life.* În „L'Indépendance roumaine", XXIII, no.6919, 29 sépt./11 oct.1899, p.2.
Cronică la spectacolul cu *D–ale Carnavalului.* „Toutes les loges s'ouvraient comme d'immenses dérins vides de leurs joyaux". Piesa este „une des comédies les moins bonnes de spirituel auteur de la *Nuit orageuse* et de *La lettre perdue.* Piesa nu este recomandabilă în repertoriul Naționalului.

4799. ***, *Ultime informațiuni.* În „Dreptatea", IV, nr.1199, 30 sept.1899, p.3.
Anunță că la 1 oct., la Teatrul Național, se juca *Năpasta* și *D–ale Carnavalului.*
A – ***, *Teatrul Național.* În „Constituționalul", XI, nr.2972, 30 sept./12 oct. 1899, p.3 („Muzica și teatru").
B – Scapin, *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", no.6920, 30 sept.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

/12 oct.1899, p.3 (şi în nr.urm.).

C – ***, *Memento. Spectacole.* În „Adevărul", XII, nr.3661, 1 oct.1899, p.2.

4800. Gorun, Ion, *„Năpasta", piesă în 2 acte şi „D–ale Carnavalului", comedie în trei acte de d. I.L. Caragiale.* În „Universul", XVII, nr.268, 30 sept.1899, p.1 („Cronica teatrală").

Remarcând debutul de excepţie al stagiunii Teatrului Naţional cu piese aparţinând lui Haşdeu, Alecsandri şi ILC, comentează reprezentarea operelor acestuia din urmă. În cazul *Năpastei,* constată lipsa de interes a publicului (nu prea numeros). Cam în aceeaşi situaţie se află şi reprezentaţia cu *D–ale Carnavalului,* „care se zice că ar fi fost fluierată la prima–i reprezentaţie de acum câţiva ani".

4801. Caion, *Săptămâna literară.* În „Adevărul", XII, nr.3662, 2 oct.1899, p.1.

Critică sistemul subvenţiilor ministeriale, care impune unor scriitori să accepte elaborarea unor lucrări străine de pregătirea şi spiritul lor. Sunt date exemple, între care Coşbuc cu *Povestea unei coroane de oţel* şi ILC, cu feeria *100 de ani.* Apreciază că pentru asemenea lucrări, cu caracter istoric, „se cer mai întâi studii îndelungate şi apoi cunoaşterea perfectă a slavonei. Şi suntem siguri că eminentul şi mult simpaticul dramaturg Caragiale nu ştie slavoneşte nici două cuvinte". Consideraţiile lui Caion, deşi juste în fond, nu sunt lipsite de veninul caracteristic .

4802. ***, *De la Teatru.* În „Adevărul", XII, nr.3663, 3 oct.1899, p.2.

„E probabil ca astă seară trupa română va reprezenta excelenta comedie a dlui Caragiale, *Scrişoarea pierdută.* De prisos să mai invităm publicul să se grăbească a petrece o seară delicioasă."

A – ***, *Ultime informaţiuni.* În „Indepèndentul", V, nr.91, 3–4 oct.1899, p.3.

B – ***, *De la Teatrul Naţional.* În „Dreptatea", IV, nr.1226.

4803. Reporter, *Teatrul Naţional.* În „Foaia poporului", II, nr.27, 3 oct.1899, p.3 („Teatru").

„Duminică seara a fost sărbătorit umoristicul nostru scriitor, d. Carageale. Deşi de la o vreme d–sa nu mai e în vervă de a scrie ceva de seamă, totuşi piesele sale vechi cuceresc încă glorii autorului lor." Sunt rezumate, în continuare, *D–ale Carnavalului* şi *Năpasta.*

4804. As, *Teatre.* În „Pagini literare", I, nr.24, 3 oct.1899, p.8.

Aprecieri asupra actorilor ce au interpretat piesele *D–ale Carnavalului* şi *Năpasta,* „cea mai de preţ lucrare din întreaga noastră literatură dramatică".

4805. P.P.Lea, *Teatrale.* În „Epoca", V, nr.265 (1224), 7 oct.1899, p.1.

Informează că Teatrul Naţional din Iaşi a jucat pentru a doua oară în stagiunea curentă *Năpasta* şi *D–ale Carnavalului.* Sâmbătă [9 oct.] urma să se joace *O scrisoare pierdută,* dar spectacolul a fost amânat din cauza morţii lui Velescu.

4806. ***, *De la Teatrul Naţional.* În „Dreptatea", IV, nr.1226, 2 nov.1899, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunţă că la 7 nov. se va juca la Teatrul Naţional din Iaşi *O scrisoare pierdută* în locul feeriei *Sânziana şi Pepelea.*

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Epoca", V, nr.304 [?] (1239), 2 nov.1889, p.3.

B – ***, *Teatre şi petreceri.* În „Adevărul", XII, nr.3693, 3 nov.1899, p.2 (Anunţul se repetă în 4, 5, 6, 7, 8 nov.).

C – ***, *Ştiri teatrale.* În „Drapelul", III, nr.720, 3 nov.1899, p.2 („Informaţii diverse").

4807. ***, *Memento. Spectacole.* În „Adevărul", XII, nr.3698, 8 nov.1899, p.2.
Anunţ. „Teatrul Naţional: orele 8 seara – *Scrisoarea pierdută".*

4808. ***, *Teatre şi petreceri.* În „Adevărul", XII, nr.3698, 8 nov.1899, p.2.
Anunţ. „D. A. Catopolu fiind bolnav de câteva zile, rolul Farfuride din *Scrisoarea pierdută* îl va juca astă seară d. Montaureanu." Anunţul se repetă şi în 9 nov.

4809. Bacalbaşa, I.C., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XII, nr.3700, 10 nov.1899, p.1.
Comentarii pe marginea mai multor spectacole, între care şi a celui cu *O scrisoare pierdută.* Opinia cronicarului este că „O piesă cu cât se joacă de mai multe ori cu atâta se joacă mai rău. Am avut o dovadă, alaltăseară, cu *Scrisoarea pierdută* de d. I.L. Caragiale. Ca la Mizil; la fiecare pas se încurcau unii actori." Acest spectacol jucat prost îi dă prilejul cronicarului să teoretizeze despre arta teatrală, tenacitate, conştiinciozitate profesională, necesitatea studierii continui a rolurilor importante.

4810. ***, [*Anunţ*]. În „Prahova", IV, nr.10 (71), 5 dec.1899, p.3.
Anunţă că în repertoriul stagiunii 1899/1900 a Teatrului „Cooperativa" din Ploieşti, figurau: *O scrisoare pierdută, O noapte furtunoasă* şi *D–ale Carnavalului.*

A – ***, *Teatrul cooperativei 1880.* În „Vocea Prahovei", XV, nr.26, seria II, 5 dec.1899, p.3.

Anunţă repertoriul şi deschiderea stagiunii „miercuri 1 dec.1899 [...] cu concursul trupei Teatrului Naţional din Bucureşti". Teatrul îşi propune să dea 10 spectacole lunar, în decembrie, ianuarie, februarie şi martie.

4811. ***, *Teatre şi petreceri.* În „Adevărul", XII, nr.3744, 25 dec.1899, p.2.
Anunţă lista cu spectacolele de la Teatrul Naţional în zilele Crăciunului. „Duminică, 26 decembrie, ora 2 p.m., *Scrisoarea pierdută."*

A – ***, *Ultime informaţiuni.* În „Dreptatea", V, nr.1270, 25 dec.1899, p.3.

B – ***, *Ştiri teatrale.* În „România jună", I, nr.23, 25 dec.1899, p.3.

4812. Claymoor [M. Văcărescu], *Carnet du high–life.* În „L'Indépendance roumaine" XXIII, no.7004, 20 déc.1899/10 janv.1900, p.2.
Informează că „Ieri s–a jucat în matineu *Scrisoarea pieardută* la Naţional". Sala a fost plină, iar piesa „a exaltat" publicul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4813. ***, *Teatrul Cooperative 1880.* În „Vocea Prahovei", XV, seria II, nr.29, 25 dec.1899, p.5.
Anunţ. „Sărbătorile de Crăciun. Sâmbătă 25 decembrie 1899. Fără abonament, *Noaptea furtunoasă.* Comedie în trei acte de I.L. Caragiale."

4814. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Dreptatea", IV, nr.1273, 31 dec.1899, p.3.
Anunţă pentru ziua de Anul Nou 1900, matineu la Teatrul Naţional cu *O noapte furtunoasă.*

4815. ***, *Constantin Nottara.* În „Almanahul artistic pe anul 1900", p.32–33.
Medalion biografic, însoţit de fotografia actorului. Sunt enumerate rolurile valoroase realizate de acesta, între care: Ion din *Năpasta* şi Tipătescu din *O scrisoare pierdută.*

4816. ***, *Aristizza Romanescu.* În „Almanahul artistic pe anul 1900", p.35–37.
Medalion biografic, cu fotografia actriţei. A. Romanescu s–a angajat la Teatrul din Iaşi în 1885, reintră în Societatea Dramatică din Bucureşti până în 1888 când, în timpul directoratului lui ILC, trece din nou la Iaşi. Conflictul dintre actriţă şi dramaturg este reflectat în presa timpului.

4817. ***, *Vasile Toneanu.* În „Almanahul artistic pe anul 1900", p.38–39.
Medalion biografic, cu fotografia actorului. După ce a terminat cursul de declamaţie la Conservatorul din Bucureşti, a fost angajat în stagiunea 1888–1889 la Teatrul Naţional (sub direcţia lui ILC) şi a debutat în piesa *Vicleniile lui Scapin.*

4818. ***, *Teatre şi petreceri.* În „Adevărul", XIII, nr.3749, 1 ian.1900, p.2.
Anunţ. „Mâine seară, sâmbătă, 1 ianuarie se va juca la Teatrul Naţional cunoscuta piesă *Ocolul pământului în 80 de zile,* iar duminică 2 ianuarie se va juca, ziua, la orele 2, *O noapte furtunoasă* a lui Caragiale, seara la orele 8, *Sânziana şi Pepelea,* mare feerie."

4819. Rodion [A. Steuerman], *Sfârşit de veac.* În „Opinia", III, nr.296, 1 ian.1900, p.1–2.
Foileton pe teme literare, cu caracter jubiliar. ILC este citat între marii creatori ai secolului al XIX–lea. Din nou, laude pentru revista *100 de ani,* care „rezumă în culori de apoteoză evoluţia uriaşă" realizată de România în acest secol.

4820. ***, *Informaţiuni.* În „Lumina", III, nr.179, 2 ian.1900, p.3.
Anunţ. „La Teatrul Cooperativa [din Ploieşti] se va da Duminică 2 ianuarie, *Scrisoarea pierdută* de I.L. Caragiale."

A – ***, *Teatrul Cooperativei 1880.* În „Vocea Prahovei", XV, seria II,nr.30, 2 ian 1900, p.3.

4821. Miramare, *Slatina.* În „Adevărul", XIII, nr.3754, 10 ian.1900, p.2 („Din ţară").
Anunţ. „Trupa Manolescu–Handoca, o bună trupă de provincie, şi–a început duminică 2 ianuarie, seria reprezentaţiilor ce se vor da în iarna asta în oraşul nostru cu piesele: *Gelosul* de Alecsandri şi *Năpasta* de Caragiale."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4822. ***, *Ultime informaţii.* În „Evenimentul", VIII, seria II, nr.12, 9 febr.1900, p.3.
Anunţ. „Joi 10 februarie se va reprezenta la Teatrul Naţional cunoscuta comedie în 4 acte a lui Caragiale, *Noaaptea furtunoasă* [...]"

4823. Penel, *V. Toneanu.* În „Antisemitul", II, nr.135, 11 febr.1900, p.1 („Profiluri") Medalion biografic. Aminteşte şi de creaţia sa de excepţie în rolul lui Pristanda din *O scrisoare pierdută.*

4824. Celian, Paul, *Scena.* În „Evenimentul", VIII, seria II, nr.18, 16 febr.1900, p.1.
Comentând reprezentarea *Nopţii furtunoase* pe scena Naţionalului ieşean, autorul consideră că „din toate figurile comediei, cel mai puţin verosimil e, poate, Rică Venturiano, deşi el a rămas tip. Se prea apropie de caricatură". E deplânsă, în continuare, „impietatea" manifestată de români faţă de „gloriile noastre naţionale". „Când se pune pe afiş numele unui Alecsandri sau Caragiale, nu-i e permis [publicului] a face aşa gol în sală."

4825. Alecu, *Teatrale. Târgu Jiu.* În „Adevărul", XIII, nr.3798, 23 febr.1900, p.2 („Din ţară").
Relatare despre reprezentaţia cu *Năpasta* (alături de o traducere, melodrama *Nebunul din amor*), care a avut loc în sala Teatrului Milescu, în 18 februarie, dată de artistul P. Caiseanu, cu concursul „distinsului artist I.D. Creţu, societar al Teatrului Naţional din Craiova" şi al altor actori. Rolul Ancăi a fost „slab ţinut de Dna Eug.Proc-Olarian"

A – Floridor, *Tg. Jiu.* În „Adevărul", XIII, nr.3811, 7 mart.1900, p.3 („Din ţară"). Informaţie culturală despre reprezentaţia din 27 februarie, de la Teatrul Milescu din localitate, dată în folosul bibliotecii gimnaziului Tudor Vladimirescu şi a Ateneului din oraş, din iniţiativa şi sub patronajul profesorului de gimnaziu. Actorii Al. Olarianu, P. Caiseanu, Petre Vasiliu, P. Ionescu, Eugenia Procopiu-Olarianu şi Florica Caiseanu au interpretat trei comedii: *Prânzul Madelenei, Coconul Leonida* [sic] şi *Doi procopsiţi,* „al căror succes a lăsat mult de dorit, deoarece artişii au susţinut slab rolurile".

4826. F., *Teatrul Naţional. „Mort fără lumânare".* În „Dreptatea", V, nr.1315, 24 febr.1900, p.3 („Din lumea artelor").
Cronică negativă despre piesa lui I.C. Bacalbaşa, pe care cronicarul o aseamănă cu o „parodistică imitaţie a puternicei drame *Năpasta* a maestrului Caragiale".

4827. ***, *Informaţiuni.* În „Tribuna", V, nr.7, 8 mart.1900, p.3.
Anunţă pentru 9 martie, un spectacol la Teatrul Naţional din Craiova. Se va reprezenta *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* [împreună cu *Bătaia damelor,* comedie de E. Scribe şi Legouvé] în beneficiul actorilor N.I. Popescu şi Al.Nanu.

A – ***, *Informaţiuni.* În „Voinţa Craiovei", VI, nr.143, 9 mart.1900, p.3.

4828. ***, *Ştiri mărunte.* În „Adevărul", XIII, nr.3819, 15 mart.1900, p.2.
Anunţ. „La serbarea artistică de la Brăila, dată de studenţii şi studentele universitare brăileni în folosul ţăranilor inundaţi din acel judeţ, va da concurs şi d. I.L. Caragiale.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

D-sa va citi mai multe scrieri ale sale şi va asista la reprezentaţia pe care o dau studenţii jucând *O noapte furtunoasă*. [...] Serbarea s-a hotărât pentru ziua a treia de Paşti."

A - ***, *Litere-Arte-Ştiinţe.* În „Epoca", nr.74 (1268), 18 mart.1900, p.2.

4829. ***, *Serată literară-muzicală.* În „Sinaia", III, nr.12, 23 mart.1900, p.3.
Informează despre serata organizată la cantina fabricii de postav din Azuga, de către „Liga" din Predeal. Muzică, plus „o frumoasă scenă din revista *100 de ani* a dlui Caragiale, executată de dnii Comănescu, profesor al şcoalei din Azuga şi Michailescu, profesor al şcoalei din Buşteni, împreună cu copiii şcoalei din Azuga".

4830. Petică, Şt., *Teatrul Naţional.* În „România Jună", II, nr.132, 23 apr.1900, p.1.
Este de părere că piesa *Năpasta* de ILC trebuie să fie reluată în repertoriul Teatrului.

4831. Rodion [A. Steuerman], *Oameni şi lucruri.* În „Evenimentul", VII, seria II, nr.70, 30 apr.1900, p.1.
Portret al actriţei Athena Georgescu, interpreta de neuitat a Vetei din *O noapte furtunoasă.*

4832. ***, *Un paria al artei.* În „Epoca", VI, nr.140 (1332), 25 mai 1900, p.1-2.
Paria este artistul N. Hagiescu. Se publică o scrisoare a acestuia, în care menţionează că a fost adus în Teatrul Naţional sub directoratul lui ILC.

4833. ***, *Examenele de la Conservator.* În „Adevărul", XIII, nr.3893, 30 mai 1900, p.3.
Sunt publicate subiectele şi numele studenţilor din anul I, „clasa de declamaţiune" a Aristizzei Romanescu. Aşa, Mihăilescu Aurelia a recitat şi monologul lui Spiridon din *O noapte furtunoasă;* Ştefănescu Paula, un fragment din rolul Coanei Joiţica din *O scrisoare pierdută;* Botez Ioan, un rol din *O scrisoare pierdută* [nu se spefifică ce anume].

4834. ***, *Examenele de la Conservator.* În „Adevărul", XIII, nr.3894, 31 mai 1900, p.3.
Se informează despre cum a decurs examenul la clasa lui C.I. Nottara, anul III. Grigorescu Nicolae s-a prezentat cu rolul principal din *Conul Leonida faţă cu reacţiunea.*

A - Spirescu, Oscar, *Examenele de la Conservator.* În „Epoca", VI, nr.148 (1340), 2 iun.1900, p.2.

„Din anul al III-lea s-au distins în prima linie d. Grigorescu Nicolae care, în scena din *Conu Leonida,* a dovedit calităţi în adevăr artistice."

4835. Costin, A., *Jubileul de 50 de ani al Teatrului Naţional.* În „Literatură şi artă română", VI, 1900, p.683-684.
La spectacolul jubiliar s-a reprezentat şi actul I din *O noapte furtunoasă* de ILC.

4836. Endymion, *Clopoţei.* În „Evenimentul", VIII, seria II, nr.110, 9 iun.1900, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„Ne-au ruşinat artiştii noştri dramatici. Ia vedeţi ce au jucat la Galaţi: «Astă seară se va reprezenta de către trupa dramatică din Iaşi la Grădina Centrală frumoasa *dramă umoristică* a d-lui Ion Luca Caragiale, *O scrisoare pierdută*». Să joace aşa farsă lui Caragiale cu drama d-lor!"

4837. ***, *Teatrale.* În „Galaţii", XIX, nr.134, 15 iun.1900, p.3.
Anunţ. „După succesul cu *Thérèse Raquin* , trupa de la Teatrul Naţional din Iaşi joacă astăzi *O scrisoare pierdută,* piesa «excelentului Ion Luca Caragiale»".

4838. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Zoe Jianu.* În „Adevărul", XIII, nr.3923, 29 iun.1900, p.1 („Carnetul meu").
O tabletă scrisă cu ocazia decesului Zoei Jianu, soţia actorului I. Jianu. Evocă roluri izbutite ale actriţei, între care al d-nei Albeanu din piesa *Curcanii* de Gr. Ventura. „Îmi dădea totdeauna lacrămi, şi Caragiale încă a căzut sub emoţia ce i-a dat Jianca în această scenă."

4839. ***, *Petrecere şi teatru în Blaj.* În „Tribuna", XVII, nr.177, 13/26 sept.1900, p.176.
Anunţă că la 16 sept., la hotelul Central din Blaj se va juca *O scrisoare pierdută.* O parte a venitului va fi alocată „Condictului de la gimnaziul român gr.-or.din Blaj". Se dă distribuţia: Tipătesscu-Petru Circo, Dandanache-Pavel Oprişa, Trahanache-Ioan Sipoş, Zoe-Letiţia Dămian, Farfuridi-Mihail Stoica, Brânzovenescu-Pavel Lazăr, Caţavencu-Ioan Radu, Pristanda-Ioan Bârna, Cetăţeanul turmentat-George Copos.

4840. ***, *Informaţiuni.* În „Adevărul", XIII, nr.4009, 23 sept.1900, p.2.
Anunţ. „D-rele Zoe Ştefănescu şi Elena Constantinescu ne roagă să anunţăm publicul că nu din cauza d-lor, ci din cauză că au găsit Sala Eforiei în reparaţie, deşi nu era când au închiriat-o, reprezentaţia piesei *Noaptea furtunoasă,* anunţată pentru aseară [21 sept.] în beneficiul d-lor, a fost amânată pentru o dată ce se va anunţa prin afişe speciale."
A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Universul", XVIII, nr.263, 24 sept.1900, p.2.
B – ***, *Ştiri teatrale.* În „Epoca", VI, nr.278 (1469), 10 oct.1900,p.3.

4841. ***, *Teatru-Concerte-Petreceri.* În „Adevărul", XIII, nr.4027, 11 oct.1900, p.2.
Anunţă amânarea reprezentaţiei cu *O noapte furtunoasă,* în beneficiul actriţelor Zoe Ştefănescu şi Elena Constantinescu pentru vineri, 13 octombrie (la Ateneu).

4842. ***, *Memento.* În „Adevărul", XIII, nr.4032, 16 oct.1900, p.2.
Anunţ. „Duminică 15 octombrie. Teatrul Naţional: ora 2 p.m., *Scrisoarea pierdută,* comedie în patru acte de Caragiale."

4843. E.D.P. [Emil D. Fagure], *Teatru-Muzică.* În „Adevărul", XIII, nr.4033, 17 oct. 1900, p.2.
„Pe ziua de ieri am avut la Teatrul Naţional două reluări: ziua, *Scrisoarea pierdută,* capodopera lui Caragiale, seara, *Ocolul pământului.* În tot cazul ar fi fost de dorit să se

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

fi aranjat spectacolele vice-versa de cum au fost aranjate. Lume puţină şi ziua şi seara. La *Scrisoarea pierdută*, artiştii s-au arătat la înălţime."

4844. Fagure, Emil.D., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XIII, nr.4034, 18 oct.1900, p.1.
Cronică la reluarea spectacolului cu *O scrisoare pierdută.* „Cu toate strălucitele analize ce s-au făcut acestei piese de d-nii. Maiorescu şi Gherea, aş avea tentaţia să vorbesc despre aceasstă piesă ca de o premieră şi să insist, în special, asupra admirabilelor frumuseţi pur dramatice din această capodoperă de teatru. De ce ţi-e drag, cu drag te ocupi şi ţi se pare că nimeni nu s-a ocupat în destul."

4845. ***, *Petreceri.* În „Universul", XVIII, nr.285, 16 oct.1900, p.3.
Anunţă spectacolul-matineu *O scrisoare pierdută*, pentru duminică 14 octombrie.

4846. Cabotin [Haralamb Lecca], *Suprema forţă.* În „Moş Teacă", VI, nr.293, 22 oct. 1900, p.3.
Cronică. Critică repertoriile teatrelor. „Eu cumpăr tot d'auna pepenii pe-ncercate. Mă duc la teataru la Shakespeare, la Sardou, la Ibsen, la Caragiale, fiindcă ştiu a priori că pepenele e copt şi dulce."

4847. Melpomeu, *Teatrul Naţional.* În „Universul", XVIII, nr.297, 28 oct.1900, p.2.
O scrisoare pierdută este menţionată printre piesele reluate în stagiunea 1900/1901 „care au fost şi de astă dată primite cu căldură de publicul bucureştean".

4848. ***, *Informaţiuni.* În „Viitorul", I, nr.11, 3 dec.1900, p.3.
Anunţă reprezentaţie cu *100 de ani*, în spectacol de amatori, la Şcoala Normală din Bârlad, la 10 nov.1900, orele 2. Venitul realizat va fi folosit pentru excursia în Transilvania, a elevilor din clasele a IV-a şia V-a .
A - ***, *Informaţii.* În „Vocea Tutovei", VI, nr.41, 7 dec.1900, p.2.

4849. Claymoor [M. Văcărescu], *Carnet du high-life.* În „L'Indépendance roumaine", XXIV, no.7324, 8/21 déc.1900, p.2.
Referinţă la *O noapte furtunoasă*, spectacol dat la Teatrul Naţional, în locul operei *Africana.* Cronicarul este de părere că schimbarea de pe afiş a îndepărtat spectatorii.
A - E.D.F. [E.D. Fagure], *Afişul Operei.* În „Conservatorul", I, nr.10, 29 dec.1900, p.1.

4850. ***, *Societatea de teatru diletant.* În „Deşteptarea", VIII, nr.56, 13 dec.1900, p.4 („Ştiri mărunte").
Se anunţă că această societate din Suceava,va da în sezonul de iarnă o serie de reprezentaţii, între care, la 16 decembrie, *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*

4851. Someş, *Serbarea artistico-literară. De la Şcoala Normală din Bârlad.* În „Vocea Tutovei", VI, nr.42, 14 dec.1900, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Cronică–reportaj de la respectiva manifestare culturală. Punctul 18 din program a fost: „Tablouri din *100 de ani*, de I.L. Caragiale", despre care se spune: „au fost reuşite, cele mai multe aplause le–a secerat scena cu Gh. Lazăr".

4852. Sganarellu, *Contesa Sarah* . În „Moş Teacă", VI, nr.301, 17 dec.1900, p.4 („Cronica dramatică").
Este inserat şi un anunţ privind spectacolul de la Teatrul Naţional cu *O noapte furtunoasă.*

4853. Macbeth, *C. I. Nottara.* În „Apărarea naţională", I, nr.331, 20 dec.1900, p.2.
Medalion biografic. Este amintită şi creaţia artistului în rolul Ion nebunul din *Năpasta.*

4854. Procopovici, Severin, *Teatru român la Suceava.* În „Deşteptarea", VIII, nr.59, 23 dec.1900, p.4 („Corespondenţa Deşteptării").
Cronică la spectacolul de amatori cu piesa *Conul Leonida faţă cu reacţiunea,* din 16 decembrie. Se arată că piesa nu s–a mai jucat până acum în Bucovina şi că ea a plăcut foarte mult publicului.

4855. ***, *Teatru.* În „Ecoul Romanului", III, nr.2, 28 dec.1900, p.3.
Anunţ. La 29 decembrie, trupa Hagiescu va da un spectacol cu *Năpasta* în sala Clubului Militar din Roman.[Ulterior programul va fi schimbat; în locul *Năpastei* se va juca *Ucigaşul*].

4856. ***, *Ştiri teatrale.* În „Conservatorul", I, nr.10, 29 dec.1900, p.2.
Se anunţă că „Duminică, 31 decembrie, se va reprezenta seara, la Teatrul Naţional, *Noaptea furtunoasă.* " (Anunţul se repetă).

4857. ***, *Cronica petrecerilor.* În „Ecoul Romanului", III, nr.3, 31 dec.1900, p.2.
Anunţă reprezentaţia trupei Hagiescu la Roman, din 2 ianuarie a piesei *Năpasta* (cuplată cu comedia într–un act *Găina cântă*) .

4858. ***, *Spectacole.* În „Epoca", VII, nr.1 (1550), 1 ian.1901, p.3.
„Duminică 31 dec. Teatarul Naţional. – Două afişe: unul cu *Sânziana şi Pepelea* la orele 2 şi *O noapte furtunoasă,* seara."

4859. ***, *Teatru.* În „Ecoul Romanului", III, nr.4, 4 ian.1901, p.2.
Comentariu favorabil despre reprezentarea *Năpastei* la Roman. Succes de public şi succes de interpretare.

4860. Mitică, *Cronica petrecerilor.* În „Ecoul Romanului", III, nr.5, 7 ian.1901, p.2.
Comentariu mediocru despre *Năpasta,* jucată la Roman. Se citează nominal prezenţe din societatea aleasă a oraşului.

4861. ***, *Romanească.* În „Calendarul Minervei", III, 101, p.51–52.
Medalion biografic. Printre rolurile Aristizzei Romanescu este amintit şi cel al vestalei din *Roma învinsă,* de Parodi, tradusă de ILC.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4862. ***, *Revista presei.* În „Evenimentul", VIII, seria II, nr.268, 10 ian.1901, p.2.
Este amintită „regretata şi mult excelenta artistă Dănească", a cărei interpretare în rolul Vetei din *Noaptea furtunoasă* a rămas neuitată.

4863. ***, *Ştiri teatrale.* În „Conservatorul", I, nr.30, 24 ian.1901, p.2.
Anunţ. „Pentru beneficiul d-lor. I. Brezeanu şi Liciu, care va avea loc la 1 februarie, se va juca: *O noapte furtunoasă,* de Caragiale şi *Mort fără lumânare* de I. Bacalbaşa." (Anunţul se repetă).

A – ***, *Informaţiuni.* În „Voinţa naţională", XVIII, nr.4781, 1/14 febr.1901, p.3. Era vorba despre debutul lui Petre Liciu în rolul lui Rică Venturiano.

B – ***, *Memento.* În „Adevărul", XIV, nr.4137, 2 febr.1901, p.2.

C – ***, *Teatre–Concerte–Petreceri.* În „Adevărul", XIV, nr.4137, 2 febr.1901, p.2

D – ***, *De la Teatrul Naţional.* În „Epoca", VII, nr.31 (1580), 2 febr.1901, p.2.

E – ***, *Ştiri artistice.* În „Universul", XIX, nr.30, 2 febr.1901, p.2.

F – ***, *Spectacole.* În „Epoca", VII, nr.31 (1580), 2 febr.1901, p.3.

4864. ***, *Memorandum.* În „Evenimentul", IX, seria II, nr.7, 1 febr.1901, p.2 (şi în nr.urm.).
Anunţ. „Joi 1 Februarie a.c. se va reprezenta pe scena Teatrului Naţional [Iaşi], pentru prima dată în această stagiune, cunoscuta comedie a d-lui Caragiale, *O scrisoare pierdută.*

4865. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Teatru–Muzică.* În „Adevărul", XIV, nr.4133, 3 febr. 1901, p.3.
Comentarii despre spectacolul dat în beneficiul actorilor I. Brezeanu şi P. Liciu cu piesa *O noapte furtunoasă.* Laude pentru jocul lui P. Liciu, debutant în rolul lui Rică Venturiano; actorul „a păstrat grotescul, dar l-a făcut logic, convingător; a împrumutat tipului adevărul, deci i-a dat viaţă". Restul distribuţiei: Ipingescu–I. Brezeanu, Jupân Dumitrache–Ion Petrescu, Chiriac–Murgeanu, Veta–M. Ciucurescu, Ziţa–dna Ionaşcu, Spiridon–dna Brezeanu. „Piesa lui Caragiale a exercitat asupra publicului acelaşi farmec ca în zilele cele mai bune, când ţinea afişul săptămâni de-a rândul."

4866. Claymoor [Mişu Văcărescu], *Carnet du high–life.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7376, 4/17févr.1901, p.2.
Cronicarul nu face nici un comentariu despre spectacolul cu *Noaptea furtunoasă* de la Naţional cu Brezeanu şi P. Liciu, în afara sublinierii că, anul acesta, „beneficiile" au început mai devreme decât deobicei.

4867. Celian, Paul, *Scrisoarea pierdută. – Minciuni convenţionale. - Controlorul vagónelor cu paturi.* În „Evenimentul", IX, seria II, nr.10, 6 febr.1901, p.1 („Scena").
Cronică asupra interpretării *Scrisorii pierdute* pe scena Naţionalului ieşean („Dl. Arceleanu a fost strălucit [în rolul lui Trahanache]), dar şi aprecieri asupra piesei: „Ţesătura intrigei e aceea a unei farse, bazată pe un echivoc. Tocmai grozavă nu-i nici intriga, prea spiritual nu-i nici echivocul. Valoarea indiscutabilă a piesei constă în biciuirea câtorva moravuri provinciale şi în desemnarea caricaturală a unor tipuri,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

care au intrat deja în vorbirea comună."

4868. Coresp., *Călăraşi.* În „Adevărul", XIV, nr.4149, 14 febr.1901, p.3 („Din ţară").
Informaţie culturală. „Reprezentaţie. Vineri 9 c. a avut loc în sala Curţei de Juri o mare reprezentaţie dată de elevii gimnaziului în folosul fondului din care se va înfiinţa o fanfară. S-a jucat *Conul Leonida faţă cu reacţiunea* şi dansuri naţionale. Reţeta a fost bunicică. Felicităm pe dl. director Stanciu pentru osteneala ce-şi dă."

4869. Absyrts, *Câmpulung.* În „Adevărul", XIV, nr.4152, 17 febr.1901, p.3 („Din ţară").
Relatare despre spectacolul dat în cinsta jubileului lui ILC cu piesa *Conul Leonidà faţă cu reacţiunea,* „jucat acum pentru prima oară în Câmpulung", de către trupa condusă de I. Bellian şi din iniţiativa şi cu concursul Societăţii Corpului didactic. Distribuţia: Leonida-G. Popescu, Efimiţa-I. Bellian (în travesti).

4870. ***, *Teatrul pentru Caragiale.* În „Epoca", VII, nr.51 (1600), 22 febr.1901, p.1 („D-ale zilei").
Anunţă că Teatrul Naţional va organiza o reprezentaţie numai cu piese de ILC. Încasările vor fi oferite dramaturgului (cu prilejul jubileului său literar). Este lăudată iniţiaativa directorului teatrului, Scarlat Ghica.

4871. ***, *Ştiri teatrale.* În „Universul", XIX, nr.75, 19 mart.1901, p.2.
„Luni seara se va da la Teatrul Naţional o reprezentaţiune populară cu preţuri reduse. Se va juca *Scrisoarea pierdută* de Caragiale."

4872. Fagure, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XIV, nr.4220, 29 apr.1901, p.1.
Discutând situaţia din Teatrul Naţional şi criticând repertoriul ultimelor două stagiuni, cronicarul se referă şi la distribuţiile greşite, între exemple fiind dată şi *Năpasta.*

4873. Scapin, *Seratele craiovene.* În „Tribuna liberală", I, trim.II, 1901, p.3 („Teatre şi concerte").
Se anunţă spectacole pe care le va da în timpul verii la Galaţi, o trupă de comedie din capitală (P. Liciu, V. Toneanu, I, Brezeanu etc.). „Repertoriul va fi cât se poate de variat", şi din el va face parte şi *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută,* „devenită clasică".

4874. R., *Kermesa de la Cotroceni.* În „Adevărul", XIV, nr.4243, 23 mai 1901, p.2.
Amplă relatare despre desfăşurarea unei chermeze organizată în parcul Cotroceni de Societăţile filantropice „Materna" şi „Obolul". În Teatrul Excelsior , primul spectacol „la care a asistat şi prinţul Ferdinand, a fost cu primul act din *Noaptea furtunoasă,* cu dnii. A. Georgescu, Brezianu [Brezeanu], Murgeanu şi dna. Giurgea."

4875. Claymoor, *Carnet du high-life.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7479, 24 mai/6 juin.1901, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Relatare de la „kermesse princière" de la Palatul Cotroceni, în cadrul căreia, la micul teatru Excelsior al Suzanei Socec–dn.Văsescu, s–a jucat din ceas în ceas câte–o piesă, între care şi *O noapte furtunoasă.*

4876. Fagure, Emil D., *Cronica dramatică.* În „Adevărul", XIV, nr.4252, 1 iun.1901, p.1.
Despre examenele şcolii de declamaţie, anii II şi III, păreri, în general, negative. Între excepţii: elevul Sigalia Iusa, din anul II, care a manifestat vervă comică, „a pus pasiune şi a colorat cu oarecare vioiciune, scena naraţiunei lui Jupân Dumitrache din *Noaptea furtunoasă.*"

4877. Florin, *Teatre–Concerte.* În „Cronica", I, nr.29, 5 iun.1901, p.2.
Informează despre reprezentaţia de la 2 iunie 1901, de la Grădina Raşca, în beneficiul ziaristului Marion. Se apreciază că piesa beneficientului, *Taman la Pont,* cuprinde „scene bine surprinse din viaţa mahalagiilor noştri", unde se vede influenţa lui ILC.

4878. Viutu, A., *D–ale teatrului.* În „Apărarea naţională", II, nr.150 (489), 9 iun.1901, p.1–2.
Recomandă comediile lui ILC pentru matineele teatrale, alături de piesele lui Millo şi V.A. Urechia.

4879. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Apărarea naţională", II, nr.189 (528), 19 iul.1901, p.3.
Anunţă că „mâine" se va reprezenta la Govora „de către artiştii din Bucureşti", *O noapte furtunoasă* .

A – ***, *Băile Govora (Vâlcea).* În „Cronica", I, nr.70, 20 iul.1901, p.2.
Trupa din Bucureşti era condusă de I. Brezeanu.

4880. Sanu, *Buzău.* În „Adevărul", XIV, nr.4343, 31 aug.1901, p.3 („Din ţară").
Anunţ. „Trupa veteranului artist M. Pascaly, care a jucat duminică seară în sala Moldova, frumoasa piesă *Oarba din Paris,* anunţă pentru joi seară, piesa lui Caragiale *O noapte furtunoasă,* în beneficiul simpaticei artiste, Ana Popescu."

4881. ***, *Tecuci. Serbare teatrală–muzicală.* În: „Apărarea naţională", II, nr.244 (493), 13 sept.1901, p.2 („Corespondenţe din ţară").
Anunţ. Reprezentarea piesei *Conu Leonida faţă cu reacţiunea,* în folosul copiilor săraci din localitate; preşedinta Comitetului de doamne care patrona manifestarea filantropică era doamna general Manu.

4882. Fagure, Emil.D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XIV, nr.4383, 10 oct.1901, p.1.
Comentând o falsă premieră, cu reluarea unei piese slabe [*Bibliotecarul* , de Moser], cronicarul se întreabă de ce nu se reiau piesele de succes literar, precum unele ale lui Alecsandri. „Nu mai vorbim de ale lui Caragiale, care sunt cu totul superioare şi ar da oricând reţetele pe cari le–a dat *Bibliotecarul* ."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4883. ***, *Invitare.* În „Poporul român", I, nr.7, 11/24 oct.1901, p.3 („Noutăţi").
Anunţ. „*Conu Leonida faţă cu reacţiunea* se va reprezenta la 18/31 oct., la «Astra» din Lipova."

4884. Scapin [Fr.Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7610, 16/29 oct.1901, p.3 (şi în nr.7619, 19 oct./1 nov.).
Anunţă *O scrisoare pierdută*, la Teatrul Naţional, joi, 18 octombrie.

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Apărarea naţională", II, nr.278 (527), 18 oct.1901, p.3.

B – ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", I, nr.244, 18 oct.1901, p.2 (şi în nr. urm.).

C – ***, *Ştiri teatrale.* În „Epoca", VII, nr.285 (1835), 18 oct.1901, p.2.
„Mult gustata comedie a ilustrului nostru dramaturg Caragiali [sic], *Scrisoarea pierdută* va fi reluată joi seara pe scena Teatrului Naţional. Creaţiunile splendide ce majoritatea artiştilor au în această piesă şi desăvârşitul succes al ei de odinioară va atrage, desigur, multă lume la teatru joi seara, când va putea sărbători din nou pe neîntrecutul scriitor." (Anunţ reluat, pe scurt, în nr.urm.).

D – *Curierul teatrelor.* În „Adevărul", XIV, nr.4392, 19 oct.1901, p.3.
Se dă distribuţia: Tipătescu–Aristide Demetriad; Dandanache–Th. Petrescu; Trahanache–I.Petrescu; Farfuridi–Al. Catopol; Brânzovenescu–G. Carussy; Caţavencu–I. Niculescu; Ionescu–V. Cernat; Popescu–A. Barbelian; Pristanda–N. Soreanu; Cetăţeanul turmentat–I. Brezeanu; Zoe–El. Levanda. Se publică şi un rezumat al subiectului piesei.

E – ***, *Spectacole.* În „Universul", XIX, nr.285, 19 oct.1901, p.3.

F – ***, *Muzică şi teatru.* În „Conservatorul", I, nr.243, 17 oct.1901, p.3 (anunţul se repetă).

G – Căpităneşcu, I., *Reprezentaţiile Teatrului Naţional.* În „România ilustrată", I, nr.11–12, oct.–nov.1901, p.148–149.
Îşi exprimă satisfacţia în legătură cu reluarea spectacolului şi face sugestia să se reia şi celelalte opere dramatice ale lui ILC „cu mai multă îndârjire".

4885. Fantezist, *Autorul !* În „Cronica", I, nr.144, 20 oct.1901, p.1.
Foileton prilejuit de reluarea *Scrisorii pierdute* la Teatrul Naţional. Şarjă necruţătoare împotriva scribilor ce nu cunosc dramaturgia originală şi nici pe ILC, dar îl cunosc pe...„Caragiale... berarul".

4886. Ranetti, George, *Teatrul Naţional: „Scrisoarea pierdută", comedie în 4 acte de I.L. Caragiale.* În „Universul", XIX, nr.286, 20 oct.1901, p.2 („Cronica teatrală").
Deplângând faptul că piesa „este pierdută cam des prin cartoanele teatrului", G. Ranetti, după ce o caracterizează în doar câteva cuvinte („Ce umor, ce vervă şi – mai cu deosebire – câtă iscusinţă în meşteşugul teatral!"), încheie cu aprecieri asupra spectacolului: „Că a fost un mare succes şi pentru autor – chemat de două ori la rampă – şi pentru aartişti – aplaudaţi furtunos, e inutil să mai spun".

4887. Fagure, Emil D., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XIV, nr.4404, 31 oct.1901, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Comentarii pe marginea mai multor spectacole şi pledoarie pentru un repertoriu original. A doua reluare, în stagiune, a comediei *O scrisoare pierdută* „a dat o reţetă superioară celor recoltate cu farse fraţuzeşti". „E o indicaţiune sigură că piesele lui Caragiale trebuiesc din nou minuţios studiate şi înscenate şi considerate ca făcând parte din repertoriul permanent al teatrului: trebuie studiate din nou şi *Noaptea furtunoasă* şi *D-ale Carnavalului* şi *Conul Leonida faţă cu reacţiunea* şi mai ales *Năpasta*. Dar trebuie să se schimbe întrucâtva şi distribuţiile şi suntem convinşi că am avea ùn ciclu de reprezentaţii reuşite."

4888. Eliade, Pompiliu, *Théâtre National: „Le Bibliothecaire" , de Moser; „Le gendre de Monsieur le prefet"* [adaptare de P. Gusty după Blumenthal] *şi „O scrisoare pierdută" , de Caragiale.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7621, 21 oct./3 nov.1901, p.1 („Chronique littéraire").
ILC părea trist, ieşind la rampă să mulţumească publicului. Cronicarul se întreabă dacă nu cumva scriitorul nu regretă faptul de a nu-şi fi continuat opera dramatică? Afirmă că îl consideră pe ILC „Molière al nostru", dar reiterează teoria privind perimarea pieselor sale , atunci când spune că „textul a mai îmbătrânit" şi se întreabă „oare Caragiale nu va avea soarta lui Alecsandri?"

4889. Fagure, Emil D., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XIV, nr.4397, 24 oct.1901, p.1.
Comentarii pe marginea mai multor spectacole, între care şi cel cu *O scrisoare pierdută.* Pledoarie pentru reluarea şi includerea permanentă în repertoriu a pieselor de autori consacraţi, între care în primul rând ILC. Arată însă că reluările nu trebuie să fie improvizate, ci bine pregătite, pentru a constitui un eveniment teatral deosebit.

4890. ***, *Muzică şi teatru.* În „Conservatorul", I, nr.250, 25 oct.1901, p.2.
Anunţ. „Vineri seara, de Sf. Dumitru, se va da o reprezentaţie extraordinară cu *Scrisoarea pierdută* a neîntrecutului nostru dramaturg, I.L. Caragiale. Succesul considerabil pe care l-a obţinut această piesă joia trecută, a determinat pe Direcţie s-o reia pentru vineri seară, când se prevede un nou şi mare succes." (Anunţul se repetă).

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Apărarea naţională", II, nr.285 (534), 26 oct.1901, p.3.
B – ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", I, nr.251, 26 oct.1901, p.2.
C – ***, *Ştiri teatrale.* În „Cronica", I, nr.149, 26 oct.1901, p.3.
D – Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7626, 26 oct./8 nov.1901, p.3.
E – ***, *Ştiri teatrale.* În „Epoca", VII, nr.294 (1839), 27 oct.1901, p.2.

4891. Bacalbaşa, Ion C., *Cronica teatrală.* În „Cronica", I, nr.149, 26 oct.1901, p.1.
Se pronunţă elogios despre spectacolul cu *O scrisoare pierdută*, care a avut loc la Teatrul Naţional în ziua de 26 octombrie.

4892. Reporter X.Y.Z., *Interview-express cu d. Panait Macri.* În „Zig-zag", I, nr.3, 8 nov.1901, p.3.
Referinţă superficială despre succesul înregistrat de *Scrisoarea pierdută.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4893. Fagure, Emil D., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XIV, nr.4418, 14 nov.1901, p.1.
Comentarii pe marginea spectacolului cu piesa *Zavistie* , dramă în 4 acte de V. Leonescu şi T. Duţescu–Duţu. Vorbind despre interpretare, afirmă că actorul Leonescu „a căzut în declamaţie în rolul lui Barbu", ca şi atunci când a interpretat pe Dragomir din *Năpasta.*

4894. Ventura, Grigore, *„Zavistie" – dramă de d–nii V. Leonescu şi Duţescu–Duţu.* În „Conservatorul", I, nr.265, 14/27 nov.1901, p.2 („Cronica Teatrală").
„De la *Năpasta* lui Caragiale încoace, mulţi din tinerii noştri autori dramatici se îndeletnicesc cu aşa zise subiecte ţărăneşti [...] Caragiale cu *Năpasta* a dramatizat, cu marele său talent scenic şi a condensat în două acte o dramă ţărănească. De aici au pornit alţii şi au crezut că pot să–l imite; însă *quod licet Jovi non licet bovi !* Nu e destul să pui în scenă un nebun, un asasin, un ocnaş şi vreo câţiva beţivi pentru a constitui o dramă ţărănească."

4895. Serviciul telefonic şi telegrafic al ziarului „Universul", [*Ştire*]. În „Universul", XIX, nr.311, 14 nov.1901, p.3.
Anunţă că primăria oraşului Galaţi a organizat pentru „marţi seară", o reprezentaţie în folosul săracilor, cu concursul trupei Leonescu şi Vernescu. Se va juca *O scrisoare pierdută,* de ILC.

4896. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7644, 15/28 nov.1901, p.3.
Anunţă reprezentaţia din 15 noiembrie, cu *O noapte furtunoasă.*

A – ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", I, nr.266, 15/28 nov.1901, p.3 (şi în nr.urm.).
A doua piesă din spectacol va fi *Măscile.*

B – ***, *Memento.* În „Adevărul", XIV, nr.4420, 16 nov.1901, p.2 („Spectacole").

C – ***, *Teatre–Concerte.* În „Cronica", I, nr.165, 16 nov.1901, p.2.

D – ***, *Spectacole.* În „Epoca", VII, nr.314 (1859), 16 nov.1901, p.3.

4897. Scapin [Fr. Damé], *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXV, no.7645, 16/29 nov.1901, p.3.
Scurte referiri la spectacolul din seara trecută, cu *O noapte furtunoasă.*

4898. ***, *La Teatrul Naţional.* În „Epoca", VII, nr.315 (1860), 17 nov.1901, p.2 („Teatrale").
Articol. „Aseară [vineri, 16 nov.] s–a jucat „a doua capodoperă a lui Caragiale, *O noapte furtunoasă".* Interpretarea bună. I. Petrescu – Titircă, Iancu Brezeanu în Nae Ipingescu „nu putea desigur să redea mai minunat tipul imaginat de Caragiale". Catopol în Rică Venturiano – „nostim". Murgeanu–Chiriac. „Dar în definitiv toţi au fost bine şi d–na Brezeanu în cel mai gentil Spiridon posibil, şi d–na Maria Ciucurescu o Vetă superbă în toată puterea cuvântului, şi d–na Ionaşcu în sentimentala Ziţa."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4899. Ranetti, George, *Teatrul Național – „Măscile", dramă într-un act de Roberto Bracco; „O noapte furtunoasă", farsă în 4 acte de I.L. Caragiale.* În „Universul", XIX, nr.314, 17 nov.1901, p.3 („Cronica teatrală").
„Micul juvaer al marelui nostru umorist Caragiale", cum numește Ranetti piesa, a fost impecabil interpretată de actori dar, în pofida faptului că „tipurile caricaturizate de mână de maestru, sunt și astăzi vii pe scenă. Trăiesc și vor trăi", se pare că publicul nu mai gusta piesa, din moment ce ea s-a reprezentat în fața unei săli aproape goale. (Cronica e reprodusă și-n nr.315, 18 noiembrie 1901, p.2.).

4900. Lentulus, *Buzău.* În „Adevărul", XIV, nr.422, 18 nov.1901, p.3 („Din țară").
Anunță (pe lângă alte comentarii pe teme teatrale) că „vineri 16, trupa d-lui Leonescu va mai da o ultimă reprezentație cu *Năpasta* și *Conu Leonida față cu reacțiunea.*

4901. Bacalbașa, Ion C., *Cronica teatrală.* În „Cronica", I, nr.170, 23 nov.1901, p.1,3.
Cronică dramatică la spectacolul cu *O noapte furtunoasă.* Bacalbașa este de părere că jocul neinspirat al actorilor (în afară de Ion Brezeanu în Ipingescu și Maria Ciucurescu în Veta) conduce la ideea „că piesa poate să pară îmbătrânită". De fapt, afirmă cronicarul, piesa „va rămâne vecinic tânără!"

4902. Demetriade, Mircea, *Teatrul Național.* În „Gazeta liberală",I, nr.25, 26 nov.1901, p.2–3.
Cronică la mai multe spectacole, între care și la cel cu *O noapte furtunoasă.* Arată că atât comedia caragialiană, cât și *Romeo și Julieta* de Shakespeare, reprezentate alternativ, „s-au jucat în toate stagiunile cu succes".

4903. Domisoldo, *Teatrul Național.* În „România muzicală", XII, nr.18, 1/14 nov.1901, p.132 („Cronica teatrală").
La 18 octombrie se reluase *O scrisoare pierdută,* „farsă electorală a dlui Ion Luca Caragiale, ale cărui tipuri exagerate au fost și mai exagerate de către actori și îndeosebi de dl. Al. Catopol".

4904. Idealist, *Jubileul Nottara.* În „Cronica", I, nr.179, 4 dec.1901, p.1.
Articol omagial. Între rolurile cele mai izbutite ale actorului este cel al lui Ion nebunul din *Năpasta* de ILC.

4905. Zeti, *Bacău.* În „Adevărul", XIV, nr.4442, 8 dec.1901, p.3 („Din țară").
Se anunță „pentru sâmbătă" [8 dec.] un spectacol cu *O scrisoare pierdută.* „Această reprezentație se dă în beneficiul elevilor săraci și a cantinelor școlare. Un cuvânt mai mult ca lumea să-și dea obolul cu mai multă plăcere."

A – Cor., *Teatru.* În „Epoca", VII, nr.337 (1882), 9 dec.1901, p.3 („Epoca în provincie").

4906. Dimitriade, Mircea, *Teatrul Național.* În „Gazeta liberală",I, nr.39, 10 dec.1901 p.2.
Medalion biografic. Elogii lui C. Nottara, pentru 25 de ani de muncă în teatru. Sunt enumerate cele mai mari creații ale actorului, între care Ion nebunul din *Năpasta.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4907. Bacalbaşa, Ion C., *Cronica teatrală.* În „Cronica", II, nr.212, 18 ian.1902, p.2.
Cronică dramatică negativă la spectacolul cu *Dona Laura,* de C. Mărculescu. Bacalbaşa este de părere că prezentarea unor asemenea piese pe prima scenă a ţării echivalează cu o veritabilă înjosire a repertoriului Naţionalului, unde ar trebui să se reprezinte numai piese de bună calitate, cum sunt cele ale lui ILC.

4908. ***, *Drăgăşani. Teatru.* În „Cronica", II, nr.214, 20 ian.1902, p.2.
Informează despre reprezentarea la 17 ianuarie, a „frumoasei şi iscusitei comedii *Noaptea furtunoasă* a d-lui Caragiale de trupa Grig.Văleşteanu, „un veteran artist":

A – Vasi, *Drăgăşani. Teatru.* În „Epoca", VIII, nr.18 (1920), 21 ian.1902, p.2 („Epoca în provincie").
Spectacolul a avut loc în „salonul Gusti" din Drăgăşani.

B – ***, *Drăgăşani.* În „Adevărul", XV, nr.4485, 24 ian.1902, p.3.
„...Artiştii s-au achitat destul de bine de rolurile lor şi semnalez că d. Văleşteanu-Jupân Dumitrache, N. Cristescu în Rică Venturiano, dna. Mihăilescu în Veta şi mai ales d. Isăcescu în rolul lui Nae Ipingescu au smuls multe şi frenetice aplauze de la public, care de data aceasta umplea sala literalmente."

4909. Fague, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XV, nr.4486, 25 ian.1902, p.1-2.
Într-o amplă cronică la spectacolul cu piesa *Câinii* de Haralamb Lecca, cronicarul se referă la reprezentarea vieţii politice în dramaturgie, evocându-l, firește, pe ILC, care „a satirizaat veleităţile păturilor noastre populare de a face politică".

4910. Scipione, *Reprezentaţie teatrală în Medgidia. Manifestaţie de simpatie a medgidienilor pentru Caragiale.* În „Epoca", VIII, nr.22 (1924), 25 ian.1902, p.2.
Relatare. „Cazul Caragiale-Caion ajungând la urechile cetăţenilor Medgidiei, a solicitat bunăvoinţa tinerimei să vie în Medgidia să manifeste în favoarea popularului dramaturg Caragiale, şi să i se reprezinte tocmai drama naţională *Năpasta,* calul de bătaie al necunoscutului geniu Caion (?) prin care a crezut că va deveni geniu. S-a jucat *Năpasta* în salonul Socrate din localitate de către artişti diletanţi ai Asociaţiei literare din Constanţa. În rolul lui Ion nebunul – Const.P. Demetrescu, primul secretar al Cercului Ovidiu. Români şi musulmani au strigat : Traiască Caragiale!"

4911. ***, *Memento.* În „Adevărul", XV, nr.4498, 6 febr.1902, p.2.
Anunţ. „Marţi, 5 februarie. Teatrul Naţional: *Scrisoarea pierdută,* comedie în 4 acte de I.L. Caragiale."

A – Scapin, *Courrier des théâtres.* În „L'Indépendance roumaine", XXVI, no.7716, 6/19 febr.1902, p.3.

4912. Fague, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XV, nr.4498, 6 febr.1902, p.1.
Comentând negativ spectacolul cu „opera comică" *Pescarii din Sulina,* de P.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Moruzzi, cronicarul critică repertoriul slab al Teatrului Naţional şi menţionează că mai mulţi membri din comitetul teatral sunt întrebaţi de spectatori de ce îngăduie asemenea spectacole. „D. Caragiale, alt membru în comitetul teatral, interpelat şi d-sa, s-a eschivat, declarând, cu humorul d-sale caracteristic, că nu se amestecă în cele muzicale."

4912 bis. ***, *Memento.* În „Adevărul", XV, nr.4503, 11 febr.1902, p.2.
Anunţă pentru „duminică, 10 februarie, ora 2 p.m." un spectacol cu *O scrisoare pierdută.*

4913. ***, *După cererea generală.* În „Forţa morală", II, nr.15, 17 febr.1902, p.2 („Arte şi litere").
Despre spectacolul cu *O scrisoare pierdută,* din 6 febr.1902, numită de adversarii lui ILC de la această revistă „Scrisoarea lui Sardou", aluzie a ceea ce aceştia numeau „plagiatul lui Caragiale".

4914. Fagure, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XV, nr.4519, 27 febr.1902, p.1.
Referire la ILC într-o cronică la spectacolul cu piesa lui N.D. Popescu, *Păstoriţa Carpaţilor.* „S-a dezgropat din cartoane o piesă care, acum vreo 25 de ani, pe când Caragiale era sufler al Teatrului Naţional, a făcut o serie de vreo 30 reprezentaţiuni cu Pascaly şi Dimitriadi."

4915. Brănişteanu, B., *Expoziţia „Tinerimii artistice".* În „Adevărul", XV, nr.4522, 2 mart.1902, p.1.
Cronică la vernisajul expoziţiei pictorilor întruniţi în cercul „Tinerimea artistică" sub patronajul Principesei Maria. Între aceştia se află şi V. Stâmbulescu care a expus, între altele, şi portretul actorului I. Brezeanu, „arătându-ni-l în faţă cu figura întreagă, iar pe fond în diferite roluri: Cetăţeanul turmentat (*Scrisoarea pierdută*) ş.a.".

4916. ***, *Cronica zilei.* În „Evenimentul", X, seria II, nr.35, 13 mart.1902, p.2.
Se anunţă că-n zilele de 23 şi 24 martie vor fi reprezentate, pe scena Teatrului Naţional din Iaşi, *Puterea întunericului* şi *Năpasta*, pentru ca ieşenii să se convingă singuri de „insinuările caraghioase ale copilului Caion".

4917. Graur, Const., *Criza literară.* În „Tribuna liberală", II, nr.382, 19 mart.1902, p.1-2.
Se referă la ignorarea oficială a valorilor literare. Arată că dacă ILC ar fi fost „încurajat", „n-ar fi fost berar". Afirmă că pentru *Năpasta*, dramaturgul n-a primit decât „70 de lei".

4918. Sirius [Iorgu Morţun], *Puterea întunericului.* În „Viitorul", I, nr.23, 29 mart. 1902, p.3 („Scena").
Cronică dramatică la spectacolul cu piesa lui Tolstoi, pe scena Teatrului Naţional din Iaşi. Cronicarul se arată nesatisfăcut de felul cum Athena Georgescu a interpretat rolul Matriona („un fel de Lady Mackbeth"), coborându-l în registrul melodramatic, foarte

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

asemănător cu personajul Veta din *O noapte furtunoasă* (rol în care, de altfel, actriţa a făcut o creaţie de excepţie).

4919. ***, *Din localitate.* În „Ecoul Moldovei", XI, nr.44, 23 mai 1902, p.3.
Anunţ. Cu ocazia Congresului medicilor naturalişti de la Iaşi, Teatrul Naţional va reprezenta la 2 iunie, *O noapte furtunoasă* de ILC.

4920. Ionescu-Gion, *Examene de declamaţiune.* În „Conservatorul", II, nr.121, 5/18 iun.1902, p.1-2 („De la Conservator").
Apropiindu-l (prin multiplele-i disponibilităţi) pe actorul Aurel Petrescu de Aristiţa Romanescu, autorul enumeră şi rolurile în care celebra actriţă a putut fi văzută, între care şi Spiridon din *O noapte furtunoasă.*

4921. ***, *Informaţii.* În „Gazeta ilustrată", VI, nr.12, 30 iun.1902, p.1.
Informează despre reprezentarea piesei *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* , „sâmbătă", la Călăraşi, „la care a asistat un numeros public". Din trupa Teatrului Naţional din Bucureşti au făcut parte: Ecaterina şi I. Livescu, N.P. Ciucurete, C. Niculescu, I. Petrescu, Vasilescu, Zaharia Bârsan ş.a. Celelalte piese reprezentate la Călăraşi au fost: *Aventuriera* (cu Amelia Hasnaş) şi *Napoleon* .

4922. Alecu, *Din ţară.* În „Adevărul", XV, nr.4667, 28 iul.1902, p.3.
Informaţie culturală. Între ştirile transmise din Bârlad se precizează că în oraş a venit de câteva zile trupa de teatru condusă de Al. Moru, care a şi dat o reprezentaţie în grădina Renaşterea, cu trei comedii, între care : *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*

4923. Absyrte, *Din ţară.* În „Adevărul", XV, nr.4682, 12 aug.1902, p.3.
Informaţie culturală. Între ştirile transmise din Câmpulung: „Trupa de teatru care joacă la grădina Centrală a dat în seara de 8 august, o reprezentaţie extraordinară cu piesa *O scrisoare pierdută* a maestrului Caragiale. În rolul Cetăţeanului turmentat, inteligentul elev al conservatorului d. Aurel A. Stroe, a avut un prea frumos debut scenic. Aplauzele şi repetatele chemări ale unui public numeros şi ales, venit cu o legitimă curiozitate pentru botezul de sânge al tânărului lor concetăţean, au putut dovedi existenţa unui puternic talent la debutant".

4924. ***, *Repertoriul teatrului.* În „Viitorul", I, nr.133, 17 aug.1902, p.3 („Informaţiuni").
Anunţă că toate piesele lui ILC, inclusiv revista *100 de ani* , sunt înscrise, „în fine", în repertoriul Teatrului Naţional din Iaşi pentru stagiunea 1902/1903.

A - ***, *Repertoriul teatrului.* În „Viitorul", I , nr. 172, 3 oct. 1902, p.3 („Actualităţi").

B - ***, *Culise.* În „Evenimentul", X, seria II, nr.199, 3 oct. 1902, p.3 („Informaţii").

4925. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Teatru-Muzică.* În „Adevărul", XV, nr.4739, 8 oct.1902, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Se comenteaxă spectacolul cu *Năbădăile dramatice*, vodevil de Dumanoir şi Clairville, de la Teatrul Naţional, considerat „decădere" şi „batjocură a artei dramatice". Se aminteşte de ILC care, între alţii, au făcut creaţii nemuritoare la Teatrul Naţional, alături de Shakespeare, Molière, Labiche şi Alecsandri.

4926. Popescu, Gherman, *În chestia teatrului.* În „Epoca", VIII, nr.288 (2109), 23 oct.1902, p.2.
Scrisoare a„veteranului artist" (el iscăleşte la sfârşit „artist bătrân"). Arată că a fost în teatru, sub direcţiunile lui „Dimitriad, Pascali, Millo şi Caragiale", despre care spune: „Aveam directori buni pe atunci, deşi nu exista societate ca astăzi, cu directori generali; dar erau directori cu ştiinţă de Teatru şi cunoşteau culisele Teatrului".

4927. ***, *„Cronica" la Ploeşti.* În „Cronica", II, nr.436, 29 oct.1902, p.3.
Informează despre reprezentarea piesei *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* în spectacol de amatori, cu elevii Institutului de băieţi „P. Eliade": „micii actori au fost la înălţime".

4928. E.D.F.[Emil D. Fague], *O piesă românească.* În „Adevărul", XV, nr.4792, 30 nov.1902, p.1 („Carnetul meu").
ILC este menţionat într-o enumerare de scriitori, în legătură cu reprezentaţiile în beneficiul Aristizzei Romanescu. „În piesele lui Alecsandri, Hasdeu, Caragiale, Urechiă, Polizu-Micşuneşti, Lecca, fruntaşa Teatrului nostru Naţional a încarnat rolurile principale cu toată căldura marelui său talent."

4929. ***, *Ştiri artistice.* În „Universul", XX, nr.343, 14 dec.1902, p.3.
Anunţ. „Miercuri 18 decembrie se va da la Teatrul Popovici din Botoşani [...] *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* [...], comedie într-un act de I.L. Caragiale, jucată de dnii C. Niculescu şi N. Ciucuretti, artişti ai Teatrului Naţional din Bucureşti."

4930. ***, *Carnetul spectacolelor.* În „Ecoul Moldovei", XII, nr.24, 19 dec.1902, p.3.
Anunţ. La 26 decembrie, la Teatrul Naţional din Iaşi, se proiectase reprezentarea piesei *D-ale Carnavalului.* [În alt „carnet", la 26 dec. era trecută a doua reprezentaţie cu *Peneş Curcanul.* Nu se mai jucase oare piesa lui ILC ?]
A - Posthumus, *Iaşi.* În „Gazeta artelor", I, nr.9, 25 dec.1902, p.6.

4931. Dragomir, State, *Repertoriul Teatrului Naţional.* În „Carmen Sylva", I, nr.3, 1 ian.1903, p.5.
Este citat ILC alături de Alecsandri.

4932. Dumbravă, M., *Mihalache Arceleanu.* În „Carmen Sylva", I, nr.3, 1 ian.1903, p.53.
Medalion biografic. Actorul fusese un interpret ideal al rolurilor din piesele caragialiene: Jupân Dumitrache, Trahanache, Leonida. „Niciunul din actorii noştri n-a putut egala pe Arceleanu în teatrul lui Caragiale"

4933. Soreanu, V., *Vladimir I. Cuzinski.* În „Carmen Sylva", I, nr.3, 1 ian.1903, p.57.
Medalion biografic. Actorul a creat, între altele, rolul lui Spiridon din *O noapte*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

furtunoasă.

4934. Maiorescu, T., *De la Teatrul Național.* În „Calendarul Minervei", V, 1903, p.162–170.
Vorbind despre actorul Iancu Brezeanu, T. Maiorescu citează din articolul lui ILC publicat în „Literatură și artă română". Dintre rolurile actorului sunt amintite și cel al lui Ipingescu din *O noapte furtunoasă* și al Cetățeanului turmentat din *Scrisoarea pierdută.*

4935. Fagure, Emil D., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XVI, nr.4849, 29 ian.1903, p.1.
Comentând ultimele spectacole ale Teatrului Național, face bilanțul stagiunii și protestează împotriva unui repertoriu care n–a inclus valorile autohtone. Nu s–a reluat nici o piesă de Alecsandri, Hașdeu, ILC. Cronicarul se întreabă: „Dar *D–ale Carnavalului, Conu Leonida față cu reacțiunea* sau *Năpasta* lui Caragiale nu găseau un loc pe afiș?"

4936. Fagure, Emil D., *Retragerea din Teatru a dnei Romanescu.* În „Adevărul", XVI, nr.4858, 7 febr.1903, p.1–2.
Amplu articol biografic – debut, turnee, enumerarea rolurilor. Între acestea, după ce se întoarce de la Chișinău, unde plecase în turneu, în 1885, Romanescu joacă și în *O scrisoare pierdută*, „după ce jucase într–o stagiune precedentă pe Spiridon din *Noaptea furtunoasă* a lui Caragiale. Premiera a fost fluerată și Aristizza–Spiridon a trebuit să ia pe Caragiale cu de–a sila și să–l scoată pe scenă, în mijlocul fluerăturilor unora și al aplauzelor altora".

A – Lafit, *Romaneasca și autorii naționali.* În „Adevărul", XVI, nr.4865, 14 febr. 1903, p.1.
Despre reprezentația de retragere a actriței, pentru care se pregătesc discursuri, versuri etc. Îi enumeră pe autorii naționali în piesele cărora a jucat marea artistă: Hasdeu, ILC, Ascanio, Macedonski, Bengescu–Dabija, Polizu–Micșunești, Gr. Ventura și își exprimă temerea că aceștia nu vor fi prezenți la sărbătorire. Actrița „a dat timp de 30 de ani, cu drept cuvânt, adevărata viață copiilor intelectuali ai acestor scriitori".

B – ***, *Aristița Romanescu.* În „Ilustrațiunea română", I, nr.4, 15 febr.1903, p.73.
Referire la interpretarea rolului „unei vestale din *Roma învinsă* " , tragedie de Parodi, tradusă de ILC.

C – Fagure, Emil D., *Retragerea din teatru a D–nei Romanescu.* În „Foaia poporului", VI, nr.4, 15 febr.1903, p.2.

4937. ***, *Muzică și teatru.* În „Conservatorul", III, nr.31, 11/24 febr.1903, p.3.
Anunț. „Reprezentațiunea extraordinară pentru comemorarea [sic] jubileului de 50 de ani al inaugurării Teatrului Național din București este fixată pentru ziua de Miercuri, 12 februarie 1903." Programul serbării cuprinde: poema lui Ollănescu–Ascanio, *Din viața teatrului, Cârlanii* de C. Negruzzi, un act din *Noaptea furtunoasă* de Caragiale și actul II din *Fântâna Blanduziei* de Alecsandri. (Anunțul se repetă).

A – ***, *Ultime informații.* În „Cronica", III, nr.515, 11 febr.1903, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4938. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Cincizeci de ani de la întemeierea Teatrului Național.* În „Adevărul", XVI, nr.4864, 13 febr.1903, p.1 („Note").
Critică modalitatea alcătuirii reprezentației omagiale, care a fost improvizată din câteva fragmente de piese de C. Negruzzi, Alecsandri, ILC. Critică indiferența guvernului și a autorităților față de acest important eveniment și compară sărbătorirea de la București cu festivitățile jubiliare din străinătate .

4939. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Jubileul Teatrului Național.* În „Adevărul", XVI, nr. 4865, 14 febr.1903, p.2.
Relatare de la festivitate. Între altele, în program: „a obținut un mare succes de ilaritate, primul act din *Noaptea furtunoasă* a lui Caragiale, cu d. Ion Petrescu în Jupân Dumitrache, Brezeanu în Ipingescu, dna. Brezeanu în Spiridon și d. Aurel Petrescu în Chiriac". Au asistat: regele Carol I (numai la primul act, la piesa lui ILC), regina, curtea regală, miniștri, primarul capitalei.

A – ***, *O lipsă de tact.* În „Conservatorul", III, nr.34, 14/27 febr.1903, p.1.

B – ***, *Informațiuni.* În „Voința națională", XX, nr.5365, 14/27 febr.1903, p.3.

C – Ranetti, George, *Teatrul Național – Reprezentația jubiliară a Teatrului.* În „Universul", XXI, nr.43, 14 febr.1903, p.3.
Fragmentul din *O noapte furtunoasă* „acest neprețuit juvaer al literaturii noastre dramatice, a stârnit hohote de râs homerice [...] Publicul a aclamat de mai multe ori pe autor, dar d. I.L. Caragiale era absent."

D – Scurtu, Ion, *Jubileul Teatrului Național.* În „Sămănătorul", II, nr.7, 16 febr. 1903, p.106–117.
„Maiestoasele versuri ale lui Alexandri [sic] a [sic] risipit hazul provocat de Nae Ipingescu și ne–a [sic] ridicat iarăși în sfera unei dispoziții sufletești solemne."

E – ***, *Săptămâna.* În „Litere și arte", I, nr.3, 19 febr.1903, p.1.

F – ***, *Informațiuni.* În „Deșteptarea", XI, nr.15, 20 febr.1903, p.2.

G – Bârsan, Z., *Jubileul Teatrului Național.* În „Tribuna poporului", VII, nr.35, 22 febr.1903, p.4 („Cronica Bucureștilor").

H – Popescu, N. D., *Reprezentația jubiliară a aniversării a 50 de ani de la deschiderea Teatrului Național din București – 1853–1903 – ce a avut loc în seara de miercuri, 12 febr.1903.* În „Calendarul pentru toți românii", XXXVII, 1904, p.140–143.

4940. ***, *Societatea literară a studenților de la gimnaziul din Năsăud.* În „Revista Bistriței", I, nr.7, 15/28 febr.1903, p.2 *„Noutăți").
Anunță reprezentarea piesei *Conu Leonida față cu reacțiunea* la 1 martie 1903, în interpretarea liceenilor din Năsăud.

4941. ***, *Informațiuni.* În „Tribuna liberală", IV, nr.648, 25 febr.1903, p.3 (continuă în nr.urm.).
Anunță viitoarea reprezentație la Galați cu *O scrisoare pierdută* , „care va fi condusă de însuși maestrul"[ILC].

A – Pena, *Din țară.* În „Gazeta artelor", I, nr.18, 2 mart.1903, p.7 (și în nr.urm.).

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ILC va citi între acte „câteva din admirabilele lui schiţe".

4942. ***, *Înmormântarea lui Gr. Cantacuzino.* În „Conservatorul", III, nr.46, 28 febr./13 mart.1903, p.3.
La moartea lui Gr. Cantacuzino, fost director al Teatrului Naţional din Bucureşti timp de 16 ani, în discursul ţinut de C. Nottara se aminteşte şi de faptul că „a fost primul nostru director care a instituit un concurs şi a pus premiu pentru piesele originale cele bune, numai ca să dea emulaţie autorilor să producă opere de valoare pentru scena noastră naţională, şi într-adevăr, ăst concurs dădu roadele sale, căci fură premiate: *Fata de la Cozia, D-ale Carnavalului* [de ILC], *Ştefăniţă Vodă* şi altele."

4943. ***, *Muzică şi teatru.* În „Conservatorul", III, nr.48, 2/15 mart.1903, p.2.
Anunţ. „Vineri 14 c. va avea loc la Teatrul Boulevard o mare reprezentaţie extraordinară dată în beneficiul veteranului şi talentatului comic I. Anestin, cu concursul artiştilor Teatrului Naţional. Se va juca *Scrisoarea pierdută* de Caragiale. Anestin va juca rolul Cetăţeanului turmentat." (Anunţul se repetă).

A – ***, *Informaţiuni.* În „Gazeta artelor", I, nr.19, 9 mart.1903, p.7.

B – ***, *Actualităţi.* În „Adevărul", XVI, nr.4893, 14 mart.1903, p.2.
Anunţul este însoţit de un micro-medalion biografic şi de o caricatură a actorului.

C – ***, *Teatrale.* În „Ţara", I, nr.48, 14 mart.1903, p.3 („Ştiri mărunte").

D – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXI, nr.72, 15 mart.1903, p.3.
Spectacolul va avea loc la Teatrul Eforiei.

4944. Portius, *Cronica teatrală.* În „Tribuna familiei", V, nr.16-17, mart.1903, p.160-161.
Aprobă iniţiativa lui Anestin de a juca în beneficiu *Scrisoarea pierdută* (14 martie, în sala Băilor Eforie); rolul Cetăţeanului turmentat este „una din cele mai frumoase creaţiuni ale sale".

4945. C.G.(Galaţi), *Turneul Carageale.* În „Gazeta artelor", I, nr.20, 16 mart.1903, p.3.
Articol amplu cu opinii elogioase despre reprezentaţiile trupei Leonescu, însoţită de ILC. S-a dovedit, se spune, „că totuşi mai poate trăi un teatru românesc". Reprezentaţiile s-au dat la Galaţi şi Brăila, cu *O scrisoare pierdută.* Între acte, dramaturgul a citit câteva schiţe ale sale.

4946. ***, *Informaţiuni.* În „Deşteptarea", XI, nr.22, 16 mart.1903, p.2.
Anunţă pentru duminică 5 aprilie, o reprezentaţie organizată de societatea Internatul de băieţi români ortodocşi din Rădăuţi, în sala de tir din oraş; pe lângă coruri şi recitări, se va juca şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*

4947. Viola, *Din ţară.* În „Gazeta artelor", I, nr.21, 23 mart.1903, p.7.
Informează că trupa Leonescu a prezentat la 20 martie, la Bârlad, comedia *O scrisoare pierdută,* „în onoarea şi cu concursul d-lui Caragiale".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4948. ***, *Teatrale.* În „Ţara", I, nr.62, 30 mart.1903, p.3 („Ştiri mărunte"). (anunţul se repetă în nr.68, 6 apr.).
Anunţă spectacolul cu *O scrisoare pierdută* în beneficiul actorilor I. Brezeanu şi soţia, pentru 7 aprilie (a doua zi de Paşti).

A – ***, *Spectacole.* În „Epoca", IX, nr.89 (1364), 2 apr.1903, p.2.

B – ***, *Spectacolele de Paşti.* În „Adevărul", XVI, nr.4916, 6 apr.1903, p.2.

C – ***, *Teatare şi concerte.* În „Cronica", III, nr.561, 6 apr.1903, p.3.

D – ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", III, nr.77, 6/19 apr.1903, p.3.

4949. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Teatrul Naţional.* În „Adevărul", XVI, nr.4916, 6 apr.1903, p.1 („Note").
Relatând despre întrunirea obişnuită a Comitetului Teatral, arată că s–au petrecut unele schimbări: „În locul dlui Caragiale, demisionat, a fost numit d. Const. Stăncescu, fostul subdirector al teatrului". Este sceptic în legătură cu orice schimbări, considerând Comitetul Teatral o ficţiune, fără nici o activitate reală.

4950. Fagure, Emil D., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XVI, nr.4924, 16 apr.1903, p.1.
Vorbind despre spectacolul cu *Shyllock* de Shakespeare şi despre interpretul principal, Petre Liciu, cronicarul face câteva consideraţii despre necesitatea distribuirii unui actor talentat în roluri cât mai diferite: „un actor care e adorabil în Ipingescu, poate fi emoţionant în *Avarul* etc.etc.".

4951. Tololoi, *Cronica melodramatică.* În „Adevărul" , XVI, nr.4926, 18 apr.1903, supl.„Belgia Orientului", p.2.
Cronică umoristic–satirică la spectacolul cu *Copiii părăsiţi,* reprezentaţia de adio a Agathei Bârsescu. Satiră la adresa suprimării unor scene din piesă. „Aflăm că s–a decis ca pe viitor să se suprime şi în *Hamlet* scena cu umbra, în *Othello* scena cu batista, în *Scrisoarea pierdută* scena cu scrisoarea etc."

4952. ***, *Dramă română la Teatrul Naţional din Budapesta.* În „Tribuna poporului", VII, nr.77, 29 apr.1903, p.3 („Noutăţi").
Notă privind reprezentarea *Năpastei* , la 14 iunie 1903 de către elevii Şcolii teatrale din Budapesta, sub direcţia lui Solymosi Elek, „cunoscut filo–român". Proiect de turneu: Sibiu, Braşov, Arad, Oradea, Cluj, Timişoara, Lugoj, Caransebeş.

4953. Coana Zoiţica, *Iancu Brezeanu.* În „Adevărul", XVI, nr.4988, 20 iun.1903, supl.„Belgia Orientului", p.1 („Simpatiile noastre").
Portret comic cu caricatură. Se aminteşte şi de un rol caragialian. „În Cetăţeanul turmentat, Brezeanu e neîntrecut, admirabil, gurile rele susţin însă că pauzele şi antractele, Nenea Iancu şi le petrece vis–à–vis de Teatru!" [la Berăria, deţinută într–o vreme de ILC].

4954. Săteanu, C., *Educaţia literară.* În „Literatură şi artă", I, nr.23, 2 iul.1903, p.1.
Articol despre reprezentarea, la Iaşi, într–un spectacol estival, a piesei *Conu Leonida*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

față cu reacțiune [sic]. Protest față de boicotarea dramaturgiei caragialiene, care se joacă foarte rar.

4955. Coresp., *Reprezentație școlară. Buzău.* În „Epoca", IX, nr.178, 3 iul.1903, p.2.
Notă. „Din inițiativa și prin îngrijirea domnului Constantin Giurescu, un bun și harnic director, s-a dat, în ziua de 29 iunie, de către elevii liceului, o reprezentație școlară în folosul unei excursiuni geografice și în ajutorul elevilor săraci. S-a jucat în primul rând *Conu Leonida față cu reacțiunea*, de elevii Al. Iacovescu (cls.VII), C. Deleanu (cls.VII) și Gr.Mocanu (cls.V). Interpretarea dată a fost destul de nemerită pe cât se poatae cere unor școlari care pentru prima oară jucau pe scenă."

4956. ***, *Din Huși.* În „Evenimentul", XI, seria II, nr.124, 9 iul.1903, p.2 („Cronica zilei").
Informează că „Astă seară, artiștii asociați ai Teatrului național din Iași au dat în grădina Otelui Iacob a 6-a reprezentație cu neîntrecuta comedie de moravuri în 4 acte, *Noaptea furtunoasă* a lui Caragiale." Se remarcă jocul actorilor : M. Arceleanu („Jupân Dumitrache fiind una dintre cele mai splendide creații ale sale"), Elena Botez (în Veta) și Ionescu-Iași (în Rică Venturiano).

4957. ***, *Informațiuni.* În „Sinaia", VI, nr.25, 28 sept.1903, p.3.
Anunță că la 28 sept. va fi la Grand Hotel un concert (dat de V.G. Oboini, laureat la Conservator), urmat de bal. Se va reprezenta și *Conu Leonida față cu reacțiunea.* Întreaga manifestare are scopuri de binefacere.

4958. ***, *Maria Ciucurescu.* În „Gazeta artelor", I, nr.33, 1-8-15 nov.1903, p.5 („Artiștii noștri").
Medalion biografic și portret. Între creațiile actriței: Zița și Veta din *O noapte furtunoasă,* Mița din *D-ale Carnavalului,* Coana Mândica din *O suarea la mahala* de Costache Caragiale.

4959. Maur, *Galați.* În „Adevărul", XVI, nr.5134, 13 nov.1903, supl.„Adevărul în țară", p.2 („De la corespondenții noștri").
Se comentează inițiativa lăudabilă de a se organiza „pentru pătura muncitoare din Galați, o serie de „matineuri populare", reprezentații teatrale însoțite de conferințe. La primele două matineuri a vorbit ziaristul Constantin Graur, unul dintre inițiatori. La al doilea matineu, el a vorbit despre ILC.

4960. Dragomir, State, *Societatea dramatică din Iași.(I).* În „Gazeta artelor", I, nr.35, 15-25 dec.1903, p.4-5 și II., nr.36-37, 15-30 ian.1904, p.7-8.
Între piesele originale reprezentate în stagiunea 1881/1882, *O noapte furtunoasă* apare de trei ori; în stagiunea 1882/1883, piesa se reprezintă o dată, la fel și în stagiunea 1883/1884. În stagiunea 1884/1885 se reprezintă *O scrisoare pierdută,* iar în stagiunea 1885/1886 se joacă și *D-ale Carnavalului,* alături de *O scrisoare pierdută.*

4961. Tofan, George, *Viața românească în Bucovina. Teatrul.* În „Viața românească", II, nr.1, ian.1904, p.110-123.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Printre piesele reprezentate în 1903 la Rădăuți și Suceava, de către trupa condusă de Olăreanu–Cuzinski, se află și drama *Năpasta* de ILC.

4962. ***, *Teatrale.* În „Gazeta ilustrată", VII, nr.16, 11 ian.1904, p.3.
Anunță pentru miercuri, 14 ian.1904, că „actorii Teatrului Național din București, cu prețiosul concurs al dlui C.I. Nottara, vor juca la Călărași *Reacțiune* [sic] de I.L. Caragiale".

4963. ***, *Ziua.* În „Epoca", X, nr.27, 29 ian.1904, p.2.
Anunț. Vineri, 30 ian. se va juca la Teatrul Național, *O scrisoare pierdută.* Anunțul se repetă în următoarele două numere.

A – ***, *Spectacole.* În „Vremea", II, nr.22 (211), 30 ian.1904, p.2–3.

B – Mister Stephens, *Cronica dramatică.* În „Vremea", II, nr.22 (211), 30 ian.1904, p.2–3.

C – ***, *Știri culturale.* În „Adevărul", XVII, nr.5207, 31 ian.1904, p.2.

D – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXII, nr.29, 31 ian.1904, p.3.

4964. ***, *Scrisoarea pierdută.* În „Voința națională", XXI, nr.5645, 1/14 febr.1904, p.2 („Curierul teatrelor").
Cronică la spectacolul din 30 ianuarie. Deși „timpurile teatrului lui Caragiale au început să dispară", teatrul său este viu și interesează publicul. „E singura tradiție artistică ce avem și noi." Elogiază piesa, pe care o consideră „cea mai bună comedie". Laudă interpretarea lui Nottara, Achile, Brezeanu. Așteaptă ca acest spectacol să fie reluat.

4965. Xeni, C., *Teatrul Național – „Scrisoarea pierdută", comedie în 4 acte de Caragiale.* În „Universul", XXII, nr.30, 1 febr.1904, p.2 („Cronică teatrală").
„E piesa noastră clasică, e lucrarea dramatică cea mai desăvârșită din literatura românească, e opera neîntrecută și fără cusur, afară, poate, de cusurul firesc al oricărui tablou de moravuri: că nu–i eternă.[...] De aceea s–ar cuveni ca *Scrisoarea pierdută* să nu lipsească niciodată din repertoriul stagiunei, și atâta timp cât publicul o mai poate gusta, să se reia cât mai des." Remarcă distribuția de excepție: C. Nottara (Tipătescu), Al. Catopol (Farfuridi), I. Niculescu (Caţavencu), N. Soreanu (Pristanda), Levanda–Crissenghy (Zoe), G. Achil (Trahanache), G. Carussy (Brânzovenescu), I. Petrescu (Dandanache), I. Brezeanu (Cetățeanul turmentat).

4966. Mister Stephens, *Teatrul Național.* În „Vremea", II, nr.23 (212), 1 febr.1904, p.3 („D'ale serii").
Cronică dramatică la spectacolul din 30 ian., cu *O scrisoare pierdută.* Deși nu fusese anunțată în repertoriul Naționalului bucureștean, piesa s–a reprezentat pentru prima oară în stagiunea curentă. Malițios, cronicarul mulțumește directorului „pentru că și–adus aminte că există încă în restrânsul număr al autorilor noștri dramatici, numele lui Caragiale". „Publicul, nu prea numeros, a râs totuși din toată inima."

4967. ***, [*Anunț*]. În „Dimineața", I, nr.3, 4 febr.1904, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„Teatrul Național – Societatea Dramatică. Marți 3 februarie orele 8 seara. *Noaptea furtunoasă* de Caragiale; [...] Jupân Dumitrache Titircă [sic] – Ion Petrescu; Nae Ipingescu, Brezeanu; Chiriac, Aurel Petrescu; Rică Venturiano, P. Liciu; Spiridon, dna L. Brezeanu; Veta, consoaarta lui Jupân Dumitrache, dna. M. Ciucurescu; Zița, sora ei, dna. Ionașcu."

A – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXII, nr.33, 4 febr.1904, p.3.

B – ***, *Ziua.* În „Epoca", X, nr.33, 4 febr.1904, p.3.

Ziua spectacolului : „marți – 3 februarie".

4968. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Teatru–Muzică.* În „Adevărul", XVII, nr.5212, 5 febr.1904, p.2.

Despre reprezentarea comediei *O noapte furtunoasă* la Teatrul Național, în 4 februarie. „*Noaptea furtunoasă,* deși reluată fără mai serioase pregătiri, a regăsit legitimul său succes." Are cuvinte de laudă pentru întreaga distribuție. Față de distribuția anunțată inițial s–au produs două schimbări: în rolul Ziței a jucat Pepi Moor (în locul dnei Ionașcu) și Aurel Petrescu (Chiriac) în locul lui Mărculescu.

4969. De la galerie, *Teatrul Național.* În „Dimineața", I, nr.4, 5 febr.1904, p.3 („Curierul teatrelor").

Cronică dramatică. „*Noaptea furtunoasă* a lui Caragiale, ca și deunăzi *Scrisoarea pierdută,* a fost jucată aseară în pripă pregătită [...]. Așa fel, firește, că deși actorii sunt de talent, totuși jocul împreună nu e șlefuit, nu e netezit și se pierd unele frumusețî ale piesei."

4970. Xeni, C., *Teatrul Național. – „Scânteia", comedie într–un act de Eduard Pailleron; „Noaptea furtunoasă", comedie în două acte de I.L. Caragiale.* În „Universul", XXII, nr.34, 5 febr.1904, p.2, 3 („Cronică teatrală").

Autorul nu comentează *Noaptea furtunoasă,* ci numai interpretarea ei. „Farsa lui Caragiale, jucată parcă cu mai puțină siguranță ca altă dată, a provocat iar vechea dispoziție și aproape neîntreruptul râs al sălii." Se dă distribuția.

4971. Mister Stephens, *Teatrul Național.* În „Vremea", II, nr.24 (214), 5 febr.1904, p.3 („Cronica Teatrală").

Cronică dramatică la *O noapte furtunoasă* (reprezentată „aseară") în stil elogios. Este entuziasmat de decizia Teatrului Național București de a include în repertoriul său piesele „celui ce plecase supărat din țară". Piesa este opera „unui talent viguros, a unui observator puternic al oamenilor și lucrurilor, în sfârșit opera unui adevărat artist." Se fac considerații elogioase asupra interpretării de excepție a Mariei Ciucurescu, în rolul Veta.

4972. ***, *Ziua.* În „Epoca", X, nr.35, 6 febr.1904, p.2.

Anunț. La 6 febr. se va juca la Teatrul Național *O noapte furtunoasă.*

4973. D.M. [M. Dragomirescu], *Teatrul Național.* În „Epoca", X, nr.35, 6 febr.1904, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Notiță critică despre reprezentarea – marți, 3 febr. – a piesei *O noapte furtunoasă*, „această comedie cu unele trăsături de farsă, dar cu un fond sufletesc adânc și durabil".

4974. ***, *Știri teatrale.* În „Dimineața", I, nr.6, 7 febr.1904, p.3 (și în nr.urm.)
Anunț. „Duminică [8 febr.] Teatrul Național joacă *Scrisoarea pierdută* de Caragiale" la orele 2 (matineu).

A – ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", IV, nr.28, 8/21 febr.1904, p.2.

B – ***, *Ziua.* În „Epoca", X, nr.37, 8 febr.1904, p.2 (și în nr.urm.).
Anunță greșit numele piesei lui ILC: *O noapte furtunoasă.*

C – ***, [*Anunț*]. În „Dimineața", I, nr.8, 9 febr.1904, p.1.
Anunță distribuția: Tipătescu – C.I. Nottara; Dandanache – T. Petrescu; Trahanache – G. Achile; Farfuridi –Al Catopol; Brânzovenescu – G. Carussy; Cațavencu – I. Niculescu; Pristanda – N. Soreanu; Cetățeanul turmentat – Iancu Brezeanu; Zoe – Levanda–Chrisenghi.

D – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXII, nr.38, 9 febr.1904, p.3.

4975. Dragomirescu, Mihail, *Teatrul Național, „O scrisoare pierdută", comedie în 4 acte de I.L. Caragiale (vineri, 30 ianuarie); – „O noapte furtunoasă", comedie în 2 acte de același (marți, 3 februarie)* . În „Epoca", X, nr.39, 10 febr.1904, p.1–2 („Cronica dramatică").
Se menționează „căldura cu care au fost primite comediile lui Caragiale".

4976. Fagure, Emil D., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XVII, nr.5218, 11 febr. 1904, p.1–2.
Comentariu amplu pe marginea reprezentării, la Teatrul Național, a comediei *O scrisoare pierdută.* Considerații despre moral și imoral în artă. Aprecieri ale interpretării comediilor lui ILC, „o întreagă galerie de adevărate creațiuni". Propune ca în stagiunea viitoare să se reia reprezentarea comediilor caragialiene, cu abonament special și schimbări de distribuție.

4977. D.M. [Mihail Dragomirescu], *Teatrul Național.* În „Epoca", X, nr.41, 12 febr. 1904, p.2–3.
Duminică, 8 februarie s–a reprezentat în matineu, *O scrisoare pierdută,* pentru a doua oară.

4978. ***, *Ziua.* În „Epoca", X, nr.50, 21 febr.1904, p.2.
Anunță că duminică, 22 februarie, la Teatrul Național se va juca *O scrisoare pierdută.* Anunțul se repetă în următoarele două numere.

A – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXII, nr.52, 23 febr.1904, p.3.

B – ***, *Știri culturale.* În „Adevărul", XVII, nr.5230, 23 febr.1904, p.2.

C – ***, [*Anunț*]. În „Dimineața", I, nr.22, 23 febr.1904, p.1.

4979. Dragomirescu, Mihail, *„Matineuri".* În „Epoca", X, nr.60, 2 mart.1904, p.1–2 („Cronica dramatică").
Cronicarul este de părere că *O scrisoare pierdută* nu trebuia reprezentată în matineu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„E adevărat, că *O scrisoare pierdută* ar avea în favoarea ei oarecare consideraţiuni temeinice. E o adevărată operă de artă şi ca orice operă de adevărată artă ea poate lăsa spectatorilor impresii *juste*, care în mod inconştient lucrează la perfecţionarea gustului lor. Dar până la folosul de mai târziu, noi trebuie să ne gândim la efectul imediat – iar acest efect nu e deloc îmbucurător. Succesul Cetăţeanului turmentat (d. I. Brezeanu) a fost, la reprezentarea de azi atât de accentuat, faţă de acela al celorlalate personagii, că mi-a născut numaidecât bănuiala că fragedul public uitase cu mult prea mult impresia pe care trebuie să i-o fi făcut la şcoală tablourile antialcoolice, editate de Minister." Comedia *Don Vagmistru* de C. Grigoriu „este o parodie a *Nopţii furtunoase* ".

4980. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Adevărul", XVII, nr.5241, 5 mart.1904, p.3.
Anunţ. „Uniunea Studenţilor dă lunea viitoare, în beneficiul ei, o reprezentaţie la Teatrul Naţional, sub patronagiul Princesei Maria. Se vor juca *Piatra din casă,* comedie în 2 acte de Alecsandri şi *D-ale Carnavalului,* comedie în 3 acte de Caragiale."

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Dimineaţa", I, nr.35, 7 mart.1904, p.3.

B – ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", IV, nr.52, 7/20 mart.1904, p.3.

4981. ***, *Teatrul Naţional.* În „Dimineaţa", I, nr.38, 10 mart.1904, p.3 („Curierul Teatrelor").
Informaţie culturală. „Aseară, în beneficul „Uniunei studenţilor" s-au reprezentat două piese pe care le-am revăzut cu o deosebită plăcere [...] *Piatra din casă* a lui Alexandri [sic] şi *D-ale Carnavalului* a lui Caragiale au regăsit succesele lor de altă dat, deşi pregătite în pripă aşa că schiopătau pe ici pe colo."

A – F., *Teatru-Muzică.* În „Adevărul", XVII, nr.5246, 10 mart.1904, p.2.

B – ***, *Aniversarea Uniunii.* În „Observatorul", II, nr.388, 10 mart.1904, p.2 p.2 („Informaţiuni").
La spectacolul de binefacere, în folosul societăţii „Uniunea", cu prilejul a trei ani de la înfiinţarea acesteia, au participat A.A.L.L. Principele şi Principesa, miniştri, alte oficialităţi. Iniţial se vorbise despre reprezentarea piesei *Heidelbergul de altădată* ; în cele din urmă s-a optat pentru piesele lui ILC şi Alecsandri.

C – ***, *Serbările „Uniunii studenţilor români".* În „Voinţa naţională", XXI, nr. 5677, 10/23 mart.1904, p.2.
Remarcă jocul „cu un succes deosebit" al actorilor: Brezeanu, Liciu, Toneanu şi Maria Ciucurescu.

D – ***, *Noutăţi.* În „Voinţa ", I, nr.21, 13/26 mart.1904, p.3.
Schimbarea repertoriului se datora faptul că „studenţii au considerat că trebuie să dea o replică reprezentaţiei anterioare cu piesa *Mme Flirt,* contra căreia studenţii au manifestat şi au observat în acelaşi timp, că li s-ar şedea mai bine şi lor ca să se adreseze publicului cu piese româneşti, decât cu traduceri. Tactul lor dă dovadă de înţelepciune şi sentimente sănătoase."

4982. Zanetto, *Uniunea studenţilor.* În „Cronica", IV, nr.826, 12 mart.1904, p.2.
Cronică dramatică elogioasă a spectacolului oferit de studenţi în folosul societăţii „Unirea".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4983. ***, *Ştiri teatrale.* În „Tribuna liberală", V, nr.1034, 13 mart.1904, p.3 („Informaţiuni").
Anunţă că trupa de comedii de la Teatrul Naţional din Bucureşti va da un spectacol la Galaţi cu *O scrisoare pierdută.*

4984. Dauş, Ludovic, *Ţărani asasini în literatura noastră.* În „Cronica", IV, nr.828, 14 mart.1904, p.1.
Articol. Autorul apreciază că „frumoasa" dramă *Năpasta* a fost „cap de serie" pentru o literatură care ponegreşte ţăranul român, arătându-l în cele mai defavorabile ipostaze: hoţ, beţiv, criminal. În piesele *Mort fără lumânare* şi *De la oaste* , de I.C. Bacalbaşa, *Nunta de la Văleni,* de Marco Brociner şi *Aur* de Constanţa Hodoş.

4985. Xeni, C., *Teatrul Naţional – „Manevrele de toamnă", comedie în 4 acte, localizată de d. P. Gusty.* În „Universul", XXII, nr.74, 16 mart.1904, p.2 („Cronica teatrală").
În cadrul cronicii se vorbeşte şi despre personajul Nae Ipingescu din *O noapte furtunoasă.*

4986. Kar.D. [D. Karnabatt], *„Aur".* În „Observatorul", II, nr.395, 18 mart.1904, p.1.
Cronică dramatică la piesa Constanţei Hodoş. Tangenţial, despre nivelul cultural scăzut al publicului care făcea haz „la cele mai emoţionante scene din *Năpasta* lui Caragiale".

4987. ***, *Ziua.* În „Epoca", X, nr.78, 18 mart.1904, p.2.
Anunţ. „Astăzi, 19 martie. Teatrul Naţional: *O noapte furtunoasă,* comedie în 4 acte de I.L. Caragiale."
A – ***, *Ştiri culturale.* În „Adevărul", XVII, nr.5256, 20 mart.1904, p.1.
B – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", I, nr.48, 20 mart.1904, p.1.
A doua piesă jucată împreună cu piesa lui ILC este *Frica de bucurie,* comedie într-un act de Girardin.
C – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXII, nr.78, 20 mart.1904, p.2.
A doua piesă este *Sacrificiul* de R. Bracco (în loc de *Frica de bucurie*).

4988. Dragomirescu, Mihail, *Sfârşitul stagiunii. Concluzii.* În „Epoca", X, nr.93, 6 apr. 1904, p.1–2 („Cronica dramatică").
Referiri critice la calitatea spectacolelor: „Nepilduită reprezentaţie a *Nopţii furtunoase* în care artiştii îşi ştiau aşa de puţin rolurile, încât nici chiar cei mai buni nu înnemereau adevărata intonaţie a frazelor, necum debutanţii..." „Reluările" , în afară de comediile lui ILC, „nu s-au putut bucura de un adevărat succes."
A – *Idem.* În „Tribuna conservatoare", II, nr.44, 13 mai 1904, p.2 („Cronica dramatică").

4989. Dragomirescu, Mihail, *Sfârşitul stagiunii. Concluzii.* În „Epoca", X, nr.129, 12 mai 1904, p.1.
Montare nouă pentru *Scrisoarea pierdută.*

4990. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Teatru–Muzică.* În „Adevărul", XVII, nr.5326, 2 iun.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

1904, p.3.
Trece în revistă prezentarea la examenul de declamaţie de la Conservator, a studenţilor din anii II şi III. *O noapte furtunoasă* se menţine în repertoriul rolurilor pentru examene.

4990 bis. ***, *Ecouri.* În „Tribuna liberală", V, nr.1098, 6 iun.1904, p.3.
În seara respectivă se juca în grădina Centrală din Galaţi, *O noapte furtunoasă,* în beneficiul Societăţii absolvenţilor şcolii comerciale. Distribuţia era asigurată de trupa Teatrului Naţional din Bucureşti, venită în turneu.

A – Sylvino, *Serviciul telegrafic.* În „Adevărul", XVII, nr.5332, 8 iun.1904, p.3.
A doua piesă care s–a jucat: *Conu Leonida faţă cu reacţiunea;* „succesul a fost desăvârşit".

4991. ***, *Informaţiuni.* În „Lumina", VII, nr.401, 13 iun.1904, p.3.
Anunţ. „Trupa pusă sub conducerea d–lor G. Cârjă şi C. Dimitriu, artişti de la Teatrul Naţional din Bucureşti, a început o serie de reprezentaţii pe scena grădinii Grivitza din Ploieşti. S–au dat până aci cu mult succes [...] *O noapte furtunoasă.* Sunt anunţate, în continuare, pentru miercuri, 16 iunie, *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* şi pentru joi, 17 iunie, *Năpasta.*

4992. Bacalbaşa, Ion C., *Frosa Sarandy.* În „Epoca", X, nr.167, 19 iun.1904, p.1–2.
Articol. „Când a venit Caragiale director general al teatrelor, Frosa Sarandy, decana actriţelor, a fost cea dintâi care a admis părerea directorului general ca să se dea reprezentaţii extraordinare, montate cu deosebită îngrijire şi la care figuraţia să o îndeplinească toţi actorii de orice grad, cari nu joacă în piesă. Frosa Sarandy a figurat [sic] în *Agake Fluture* [sic] de V. Alecsandri. Şi parcă o văd încă cu câtă bucurie se gătise punându–şi o floare roşie la cap, ca să figureze pentru hatârul lui Iencuţu [ILC]." A fost înmormântată la mănăstirea Ciorogârla.

4993. Liviu, *Carageale.* În „Tribuna liberală", V, nr.1156, 21 aug.1904, p.1.
La 20 august s–a reprezentat cu mare succes în Grădina High–Life din Galaţi, *O scrisoare pierdută.* Se regretă absenţa lui ILC, pentru că, astfel, nu s–a putut convinge de popularitatea de care se bucură. Deplânge plecarea scriitorului în străinătate, şi crede că astfel „dă cu piciorul unei reputaţii anevoie stabilită şi la care mulţi scriitori ar dori să ajungă". „Intelectualitatea şi cultura ar fi câştigat mult dacă Caragiale ar fi fost între noi, luând parte la toate frământările noastre, în care caz, desigur, ar mai fi dat ceva la lumină."

4994. ***, *Trupa Radovici.* În „Tribuna liberală", V, nr.1164, 31 aug.1904, p.3.
Anunţă că la teatrul Papadopol din Galaţi se va reprezenta la 1 septembrie, *Fântâna Blanduziei* de Alecsandri şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* (cu Dna.Reureanu şi N. Hagiescu).

4995. Lafit, *Deschiderea stagiunii.* În „Belgia Orientului", II, nr.34, 23 sept.1904, p.2.
ILC este citat şi comentat în discuţiile despre moralitate şi patriotism în artă. Nu este

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

un profesor de morală. Sunt citate personaje caragialiene din teatru. Referiri la Shakespeare şi Molière.

4996. Caion, *Racine, de Max şi bucureştenii.* În „Românul", XLVIII, nr.37, 18/31 oct.1904, p.259 („Note critice"). .
O ironie contra lui ILC, à propos de reprezentarea tragediei *Britannicus* de Racine la Bucureşti, cu de Max. Piesa era pentru elită: „este piesa puţinora, după cum trivialitatea dramatică a dlui Caragiale este a tuturora, a lui Stan ca şi a lui Bran".

4997. ***, *Jubileul Teatrului Naţional din Iaşi.* În „Observatorul", I, nr.289, 1 nov.1904, p.2 („Teatrul în Moldova").
Se poate realiza „calendarul" pieselor lui ILC jucate la Iaşi.

4998. Ramolot, *D–ale teatrului.* În „Furnica", I, nr.8, 1 nov.1904, p.9.
Autorul atrage atenţia asupra unei greşeli apărute în ziarul „Conservatorul", în care era pomenit „poliţaiul" din *O noapte furtunoasă,* care numără de către 10 ori un felinar. Se atrage atenţia că poliţaiul „din *Noaptea furtunoasă* ‚Pristanda [...] număra steagurile" şi nu felinarele." Dar greşeala este de ambele părţi: confuzia pieselor. Pristanda este erou al piesei *O scrisoare pierdută.*

4999. ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", IV, nr.244, 7/20 nov.1904, p.3.
Anunţă spectacol cu *O scrisoare pierdută,* pentru duminică 7/20 noiembrie, la matineu.
A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Furnica", I, nr.8, 7 nov.1904, p.8.
B – ***, *Ştiri culturale.* În „Adevărul", XVII, nr.5483, 8 nov.1904, p.2.
C – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", I, nr.280, 8 nov.1904, p.1.
D – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXII, nr.308, 8 nov.1904, p.3.

5000. C.X., *Teatrul Naţional – „Scrisoarea pierdută" de I.L. Caragiale; „Caporalul Simion", dramă în 5 acte de D'Ennery.* În „Universul", XXII, nr.309, 9 nov.1904, p.2 („Cronica teatrală").
„Un public destul de numeros, dar desigur nu îndestul de potrivit a apreciat în întregime opera lui Caragiale, a aplaudat în matineul de ieri [8 nov.] *Scrisoarea pierdută.* Zic, nu îndestul de potrivit, căci publicul matineurilor e format în mare parte de copii şi din elevi de şcoală care cu greu pot vedea în piesele lui Caragiale ceva mai mult decât glume spirituale sau tipuri comice."

5001. Tarascon [G. Ranetti], *O notă.* În „Furnica", I, nr.9, 14 nov.1904, p.6.
Este publicată o scrisoare adresată redactorului, în care i se atrage atenţia asupra confuziei pe care a făcut–o colaboratorul cu pseudonimul Ramollot între cele două comedii ale lui ILC, *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută,* afirmând că poliţaiul Pristanda este personaj al primei comedii.

5002. ***, *Din localitate.* În „Ecoul Moldovei", XIV, nr.11, 23 dec.1904, p.3.
Anunţă că la 4 ianuarie 1905, va avea loc un festival artistic la Iaşi, în onoarea actorului Mihail Arceleanu, care se pensiona. În program: *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5003. ***, *Spectacole.* În „Adevărul", XVIII, nr.5539, 9 ian.1905, p.2.
Anunţ. „Astăzi, sâmbătă 8 ianuarie, Teatrul Naţional: la orele 8 seara, *O noapte furtunoasă,* comedie în 3 acte." Nu se precizează autorul, fiind, bineînţeles, cunoscut.

A – ***, *Ziua.* În „Epoca", XI, nr.7, 9 ian.1905, p.2.

B – ***, *Curierul teatrelor.* În „Voinţa naţională", XXIII, nr.5914, 9/22 ian.1905, p.3.

C – ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", V, nr.5, 9/22 ian.1905, p.3.

D – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", II, nr.336, 9 ian.1905, p.1.

5004. ***, *Aristiţa Romanescu.* În „Jurnalul femeii", nr.12, ian.1905, p.2.
Profil al actriţei. Se aminteşte de rolul Vestalei din *Roma învinsă* de Parodi, tradusă de ILC.

5005. ***, *Ştiri artistice.* În „Democraţia", I, nr.4, 30 ian.1905, p.3.
Anunţă pentru 15 februarie un spectacol la Teatrul Naţional din Iaşi cu *O scrisoare pierdută,* în beneficiul actorului Mircea Pella.

5006. D.M. [M. Dragomirescu], *Notiţă dramatică.* În „Epoca", XI, nr.11, 13 ian.1905, p.3.
Împotriva jocului execrabil în *Noaptea furtunoasă.* Vina o poartă acei ce pun actorii să joace piesa lui ILC fără nici o repetiţie: „E permis ca artişti ca I. Petrescu, Brezeanu, d–na Maria Ciucurescu, Liciu şi chiar d. Aurel Petrescu şi d–na Brezeanu să nu ştie într–atât rolurile încât să nu accentuieze nici o frază cum trebuie şi să dea celui mai firesc stil din câte s–au scris în româneşte o aparenţă deşucheată şi nesuferită?" D–ra Ricoboni în Ziţa – sub orice nivel.

5007. Porţius, *Succesul lui „Manasse".* În „Tribuna familiei", VII, nr.16–18, 1–20 febr.1905, p.89–90 („Cronica teatrală").
Comentând succesul „colosal" al piesei lui Ronetti–Roman (ce s–areprezentat de „douăzeci şi mai bine de ori la rând"), autorul adaugă: „Piesele lui Caragiale, cărora nimeni nu le poate contesta valoarea literară au avut succes, dar niciodată nu s–a jucat de 20 de ori la rând vreuna din ele."

5008. ***, *Informaţiuni.* În „Conservatorul", V, nr.31, 10/23 febr.1905, p.3.
Anunţ. „Săptămâna aceasta se va juca la teatrul orăşănesc din Sibiu *Năpasta* lui Caragiale, în nemţeşte."

5009. ***, *Teatrul Naţional din Iaşi.* În „Expres", II, nr.7, 20 febr.1905, p.4 („Teatrale").
Informează despre reprezentarea *Scrisorii pierdute* pe scena ieşeană, în beneficiul actorului Mircea Pella, care a obţinut un frumos succes.

5010. C.X., *A 15–a reprezentare a lui „Manasse".* În „Universul", XXIII, nr.64, 7 mart.1905, p.2 („Cronica teatrală").
Vorbind despre deosebitul succes al piesei lui Ronetti–Roman, cronicarul aminteşte şi

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

de *Scrisoarea pierdută,* care, la apariţia ei, „s–a putut da de 13 ori".

5011. Foto, *Autorul lui „Manasse".* În „Adevărul", XVIII, nr.5619, 31 mart.1905, p.1.
Mic medalion biografic al lui Ronetti–Roman, însoţit de fotografie. Între datele biografice: „Amic al lui Caragiale, pe cât poate, totdeauna lângă autorul *Scrisorii pierdute".*

5012. Kapa, *Cronică.* În „Revista muzicală şi teatrală", I, nr.6, mart.1905, p.90.
Referire la ILC, în cronica la spectacolul cu piesa *Şarpele casei,* de V. Leonescu. Cronicarul se întreabă dacă „a ajuns oare la defavoare genul întronat de Caragiale? [...] S–a săturat publicul de dânsul? "

5013. ***, *Informaţiuni.* În „Lumina", VIII, nr.435, 17 apr.1905, p.3.
Informează că la 7 aprilie a avut loc o frumoasă serbare şcolară dată în institutul „Familia" din Ploieşti. „S–au reprodus 5 tablouri, bine reuşite, din revista *100 de ani* de L. Caragiali [sic]."

5014. ***, *Informaţiuni.* În „Universul", XXIII, nr.110, 25 apr.1905, p.2.
Anunţ. „Luni, 8 mai, o trupă de diletanţi, compusă din membrii soc. Armonia, va reprezenta mai multe piese teatrale în sala filarmonică din Cernăuţi. Programul e următorul: *Trei doctori,* comedie într–un act de Vlaicu; *Conu Leonida faţă cu reacţiunea,* comedie într–un act de Caragiale şi *Leac pentru soacre,* comedie într–un act de Focarul".

A – ***, *Buhalniţa.* În „Adevărul", XVIII, nr.5676, 31 mai 1905, p.3 („Din Bucovina").

5015. ***, *Examenele de la Conservator.* În „Adevărul", XVIII, nr.5695, 20 iun. 1905, p.3.
Comediile lui ILC continuă să fie piatra de încercare pentru studenţii Conservatorului. La clasa de declamaţie: „dnii Popea şi Danielopol au fost prea bine, precum şi toţi care au jucat în *Scrisoarea pierdută* ".

A – Argus, *Cronică.* În „Revista muzicală şi teatrală", I, nr.10, 1 iul.1905, p.155–156.
Sunt comentate examenele claselor de declamaţie, cursul Nottara şi Aristizza Romanescu. Studenta N. Vasiliu a interpretat rolul Zoei Trahanache, fiind apreciată. În schimb, studentul Romano, în Cetăţeanul turmentat a exagerat, astfel „că nu se înţelegea ce spune".

5016. Roco, D., *Amintiri despre Iulian.* În „Munca literară şi ştiinţifică", I, nr.6, 1905, p.479–480.
În „amintirile" despre actorul Iulian intervin şi referiri la ILC, la un grup de prieteni care se întâlneau la „Birtul Naţional" al lui Ienache.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5017. ***, *Spectacole.* În „Ecoul", I, nr.108, 27 iul.1905, p.3.
Se anunţă pentru luna august, sosirea la Galaţi a trupei de sub conducerea lui Vasile Leonescu, în al cărui repertoriu se află şi *O scrisoare pierdută* şi *O noapte furtunoasă.* [După anunţurile zilnice se pare că nu s-a jucat decât *O noapte furtunoasă.* Trupa pleacă în 17 aug.]

5018. Dragomir, State, *Statuia lui Vasile Alecsandri.* În „Arhiva", XVI, nr.7-8, iul.-aug.1905, p.316-321.
Amintiri despre poetul pe care l-a cunoscut reuşind, astfel, să-l interpreteze mai bine în spectacolul cu revista *100 de ani,* de ILC.

5019. ***, *Spectacole.* În „Ecoul", I, nr.116, 6 aug.1905, p.3.
Anunţ. „La [sala] High-Life [din Galaţi] se joacă diseară *Noaptea furtunoasă* " [Se anunţase că piesa va fi interpretată de actorii trupei Vasile Leonescu].

5020. ***, *Viitoarea stagiune.* În „Evenimentul", XIII, seria II, nr.187, 7 oct.1905, p.2 („Din lumea artistică").
În cadrul repertoriului stagiunii, ce se deschidea la 22 octombrie, erau anunţate şi *D-ale Carnavalului* şi *Năpasta* , de ILC.

5021. ***, *Informaţiuni.* În „Universul", XXIII, nr.287, 19 oct.1905, p.3.
Anunţ. „Corespondentul nostru din Cernăuţi ne scrie [...] că în curând va debuta acolo, în sala Bierpalast, trupa română sub conducerea d-lor Al. Olăreanu şi T. Cuzinschi. Ea va da numai trei reprezentaţiuni cu piesele: *Năpasta, Croitorul de dame* şi *Vinovat.*

5022. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Dim. Constantinescu.* În „Adevărul", XVIII, nr.5818, 25 oct.1905, p.1 („Păreri şi impresii").
Necrolog pentru un artist al Teatrului Naţional din Iaşi. Între datele biografice este amintit faptul că a jucat rolul lui Tipătescu din *O scrisoare pierdută.*

5023. ***, *Ştiri diverse.* În „Revista muzicală şi teatrală", II, nr.14, nov.1905, p.205, 206.
Anunţ. „La Teatrul Naţional se repetă *Scrisoarea pierdută* şi *O vizită la nuntă* a lui Alex.Dumas-fiul. Se vorbeşte, de asemenea, de reluarea *Năpastei* [...] rolul Ancăi va fi jucat de dra. Voiculescu.
A - ***, *Teatrul Naţional.* În „Expres", II, nr.68, 1 dec.1905, p.4 („Teatrale").

5024. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XVIII, nr.5856, 3 dec.1905, p.3.
Anunţ. „Luni, 5 decembrie se va juca pentru prima oară: *O scrisoare pierdută,* comedie în 4 acte de I.L. Caragiale. Această reluare desigur că va fi un nou succes pentru Teatrul Naţional, căci pe lângă că se fac decoruri şi costume noi, rolurile sunt ţinute de creatorii rolurilor, adică dnii. I. Petrescu, Al. Catopol, I. Niculescu, I. Brezeanu, N. Soreanu, Ar. Demetriade etc. Roluri noi vor fi: dna M. Ciucurescu, în Coana Zoiţica şi N.P. Ciucuretti în Dandanache."
A - ***, *Ştiri artistice.* În „Universul", XXIII, nr.333, 4 dec.1905, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

B – ***, *Ştiri teatrale.* În „Epoca", XI, nr.332, 5 dec.1905, p.3.
C – ***, *Spectacole.* În „Adevărul", XVIII, nr.5859, 6 dec.1905, p.3.
D – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", II, nr.664, 6 dec.1905, p.1.

5025. C.X., *Teatrul Naţional: „Scrisoarea pierdută" de I.L. Caragiale.* În „Universul", XXIII, nr.336, 7 dec.1905, p.2 („Cronica teatrală").
„Dacă asupra piesei am puţin de spus, voi menţiona însă cu plăcere că niciodată *Scrisoarea pierdută* n–a fost montată mai din belşug şi n–a fost jucată cu mai multă îngrijire." Se dă şi distribuţia.

5026. Fagure, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XVIII, nr.5860, 8 dec.1905, p.1.
„Reluarea *Scrisorei pierdute* a fost parcă reînvierea acelor mari succese ale Teatrului Naţional, care au stabilit reputaţiunea unui Caragiale şi au consacrat talentele atâtor fruntaşi artişti ai teatrului nostru." Se menţionează, în ce priveşte distribuţia, că I.L. Caragiale „a avut astă vară la Berlin, fericita idee" de a–i propune Mariei Ciucurescu să joace rolul Zoei.

5027. ***, *Spectacole.* În „Adevărul", XVIII, nr.5860, 8 dec.1905, p.2.
Anunţă a doua reprezentaţie cu *O scrisoare pierdută*, pentru miercuri 7 decembrie.
A – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", II, nr.666, 8 dec.1905, p.2.
B – ***, *Teatrul Naţional.* În „Expres", II, nr.69, 8 dec.1905, p.4 („Teatrale"). Informează şi despre „succesul colosal" al primei reprezentaţii: „La ora 7 seara, cassa nu putea să mai satisfacă nici o cerere."

5028. Panu, George, [*Anunţ*]. În „Săptămâna", V, nr.124, 9 dec.1905, p.1058.
„Teatrul Naţional a reluat cunoscuta piesă *O scrisoare pierdută* a d–lui. Caragiale, de care mă voi ocupa în numărul viitor."

5028 bis. Don Remi [Iuliu Roşca], *Teatrul Naţional. „Scrisoarea pierdută".* În „Cronica", V, nr.1323, 9 dec.1905,p.1–2.
Cronică dramatică. Deşi a fost unul dintre cei care „acum 21 de ani am luat apărarea lucrării lui Caragiale", cronicarul îşi exprimă acum dezacordul cu decizia Teatrului Naţional din Bucureşti de a relua piesa lui ILC, pe care o consideră „veche, prea cunoscută şi trezită farsă politică".

5029. ***, *Spectacole.* În „Adevărul", XVIII, nr.5862, 10 dec.1905, p.3.
Anunţă cea de a treia reprezentare a *Scrisorii pierdute* – vineri, 9 decembrie.
A – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXIII, nr.339, 10 dec.1905, p.3.
B – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", II, nr.668, 10 dec.1905, p.2.
C – ***, *Spectacole.* În „Ecoul României", I, nr.22, 10 dec.1905, p.7.

5030. ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", II, nr.670, 12 dec.1905, p.1.
Anunţă al patrulea spectacol din stagiune cu *O scrisoare pierdută* – 11 decembrie 1905.
A – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXIII, nr.341, 12 dec.1905, p.5.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5031. ***[G. Panu], *Săptămâna.* În „Săptămâna", V, nr.125, 16 dec.1905, p.1069–1076.
Cronică la primul spectacol cu *Scrisoarea pierdută,* din stagiunea în curs. Pornind de la observaţia că tipurile din piesă sunt persoane reale (Trahanache – dr. Anastasie Fătu), Panu prognostichează că, odată cu dispariţia lor fizică, piesa va cădea în desuetudine.

5032. Dragomirescu, Mihail, *Teatrul Naţional: „Scrisoarea pierdută", comedie în 4 acte de Caragiale.* În „Epoca", XI, nr.341, 14 dec.1905, p.1–2 („Cronica dramatică").
„Minunata comedie" a lui ILC a avut succes. Într–o săptămână au fost patru reprezentaţii. Publicul a dezminţit parcă „părerea acelora care au crezut şi poate încă cred că valoarea comediilor lui Caragiale şi a *Scrisorii pierdute* în special se va pierde o dată cu dispariţia moravurilor sociale ce se zugrăveşte într–ânsele".

5033. Haneş, Petru V., *Activitatea Teatrului Naţional.* În „Viaţa nouă", II, nr.22, 15 dec.1905, p.527.
Referitor la reluarea *Scrisorii pierdute* , cu mare succes. Datoria directorului Teatrului Naţional de a reprezenta integral opera dramatică a lui ILC.

5054. ***, *Teatrul Naţional.* În „Expres", II, nr.71, 22 dec.1905, p.4 („Teatrale").
Anunţă un alt spectacol cu *O scrisoare pierdută,* pentru marţi, 27 decembrie seara.
A – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXIII, nr.354, 25 dec.1905, p.5.
B – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa, II, nr.683, 25 dec.1905, p.2.

5055. ***, *Din farsele lui Nicu Poienaru.* În „Biblioteca Marion", I, 25 dec.1905, p.17–20.
Evocă o aventură de revelion, la Buzău. Autorul regretă că n–a avut timp să viziteze monumentele principale, dar a vizitat „gara Buzăului, unde prietenul meu Caragiale – of, fostul nostru berar şi marele nostru literat – te trimitea pachet, fie sau nu în *Noaptea furtunoasă.*"

5056. Leandru, *Câteva legende. III.* În „Conservatorul", V, nr.285, 31 dec.1905/3 ian.1906, p.2 („D–ale Teatrului").
În urma unui conflict cu Al. Davilla, directorul Teatrului Naţional, actorii Nottara şi Liciu au părăsit teatrul, acuzându–l pe director că nu joacă piese româneşti. Pentru a contracara afirmaţiile celor doi actori, Leandru aduce ca argument reprezentarea *Scrisorii pierdute* în chiar stagiunea în curs; mai arată că „se află totdeodată puse în repetiţie *Năpastea* [sic] şi *Noaptea furtunoasă".* Spune că au fost şi alte piedici: „Aşa, d. Liciu a refuzat să joace rolul lui Zoil din *Fântâna Blanduziei* şi al lui Dandanache din *Scrisoarea pierdută,* pe motiv că «nu e de demnitatea sa să joace un rol de actul IV»."

5057. ***, *Anestin.* În „Anuarul ziarului Patria", I, 1906, p.207.
În medalionul critic, este amintit şi ILC, care l–a angajat pe actor la Teatrul Naţional.

5058. Sir Georges, *Teatrul Naţional. Direcţiunea – repertoriul.* În „Urzica", I, nr.1, 1 ian.1906, p.2–3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

E de părere că stagiunea Teatrului Naţional s–ar fi putut deschide cu o piesă a lui ILC.

5059. Xeni, C., *Anul teatral 1905.* În „Viaţa literară", I, nr.1, 1 ian.1906, p.7 („Cronica teatrală").
Între cele şase reluări, la Teatrul Naţional, se află şi *O scrisoare pierdută.* Sunt aduse reproşuri direcţiei că reia piese vechi şi nu piese originale.
5060. Dragomirescu, Mihail, *Teatrul Naţional. Câteva constatări.* În „Epoca", XII, nr.3, 4 ian.1906, p.1–2 („Cronica dramatică").
Artistul Niculescu s–a manifestat mult mai cald anul trecut decât în stagiunea prezentă, în rolul lui Caţavencu din *O scrisoare pierdută.*

5061. ***, *Petrecerile Iaşului.* În „Evenimentul", XIII, seria II, nr.256, 4 ian.1906, p.3 („Zi cu zi").
Anunţ. „Joi 5 ianuarie 1906, la ora 2 p.m., va avea loc în sala Conservatorului o frumoasă matinée literară–muzicală, dată sub patronajul binevoitor şi gracios [sic] a mai multor Doamne din Societatea ieşeană." În program figurează şi *O făclie de Paşte,* de ILC, în lectura actorului Gh.Al. Cârjă. (Anunţul se repetă).

5062. ***, *Iancu Brezeanu.* În „Dumineca", II, nr.2, 8 ian.1906, p.7.
Portret, însoţit de explicaţii. Se menţionează că portretul îl reprezintă pe Brezeanu în rolul Cetăţeanul turmentat din *O scrisoare pierdută.*

5063. ***, *Teatrale.* În „Monitorul", II, nr.60, 8 ian.1906, p.2.
Informează că vineri, 6 ianuarie s–a jucat la Teatrul din Craiova *O scrisoare pierdută* de ILC, „în faţa unei săli arhipline".
A – ***, *Teatrale.* În „Monitorul", II, nr.60, 8 ian.1906, p.2.
În piesă jucase şi „iubitul nostru artist Anestin, în rolul Cetăţeanului turmentat. S–au prezentat desăvârşit şi ceilalţi interpreţi: d–na Calfogiu, d–nii Nicolau, Fărcăşanu, Nanu, Petrescu, Demetrescu ş.c.l."

5064. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Cronica teatrală..* În „Adevărul", XVIII, nr.5891, 11 ian.1906, p.1.
Despre rolul publicului în consacrarea dramaturgiei. Critică atitudinea unor cronicari dramatici care „aruncă anatema asupra farselor" şi localizărilor şi, implicit, asupra publicului care gustă comedia. „Dar cine, dacă nu acelaşi public a dat lui Caragiale marea popularitate pe care o are?"

5065. ***, *Ştiri diverse.* În „Revista muzicală şi teatrală", II, nr.16, ian.1906, p.236.
„Ca lucrări originale [la Teatrul Naţional din Bucureşti] n–am avut până acum decât doar reluarea *Scrisorii pierdute* şi a comedioarei *La 30 de ani.* Se mai anunţă *Năpasta* şi *Noaptea furtunoasă.* "

5066. Gama, *Cronică.* În „Revista muzicală şi teatrală",II,ian.1906, nr.16, p.234, 235.
Cronică la reluarea spectacolului cu *O scrisoare pierdută.* Sunt menţionaţi ca fiind noi în distribuţie: Maria Ciucurescu (Zoe) şi P. Ciucurete (Dandanache). Interpretarea de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

astăzi e considerată inferioară celei din 1884. Este lăudată, în schimb, montarea. Comentarii pertinente despre perenitatea operei caragialiene.

5067. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XVIII, nr.5902, 22 ian.1906, p.2–3.
Anunţ. „Teatrul Naţional: Joi, 26 ianuarie va avea loc o reprezentaţie extraordinară în folosul victimelor din Macedonia. Se va juca pentru prima oară *Năpastea*, puternica dramă în 2 acte a lui Caragiale. Spectacolul se va sfârşi cu frumoasa comedie *Noaptea furtunoasă,* tot a maestrului Caragiale. Va fi o adevărată sărbătoare pentru iubitorii de artă." [Anunţul se repetă succint pe 27 ian. Spectacolul este patronat de dr. Leonte].

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Epoca", XII, nr.19, 22 ian.1906, p.3.

B – ***, *Muzică şi teatru.* În „Conservatorul", VI, nr.18, 24 ian./6 febr.1906, p.2 şi în nr.20, 27 ian., p.3 („Petrecerile zilei").

C – ***, *Teatrul Naţional.* În „Expres", III, nr.73, 26 ian.1906, p.4 („Teatrale").

D – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", III, nr.709, 27 ian.1906, p.2.

E – Aida, *Spectacole.* În „Ţara", IV, nr.933, 27 ian.1906, p.2 („Din lumea petrecerilor") [Anunţul se repetă în nr.urm.].

5068. Petrescu, Alex., *Reprezentaţiuni teatrale: „Scrisoarea pierdută".* În „Tribuna", X, nr.397, 28 ian.1906, p.3.
În programul spectacolelor „populare" de la Teatrul Naţional din Craiova, se jucase *O scrisoare pierdută,* în care Anestin făcuse o creaţie deosebită.

5069. M.M.A., *Spectacole.* În „Ţara", IV, nr.935, 28 ian.1906, p.2 („Din lumea petrecerilor").
Anunţă spectacolul cu *Năpasta* şi *O noapte furtunoasă*, pentru duminică 29 ianuarie.

5070. M.A., *Un festival artistic. 45 de ani pe scenă !* În „Monitorul", II, nr.63, 29 ian.1906, p.1.
În februarie 1906 actorul I. Anestin împlinea 45 de ani de la prima sa apariţie scenică. „...să înduri timp de 45 ani atâtea mizerii şi totuşi să fii Anestin de astăzi, „cetăţeanul turmentat", din *Scrisoarea pierdută,* înseamnă să ai mai mult decât talent, înseamnă să fii un favorit al artei."

5071. ***, *Spectacole.* În „Adevărul", XVIII, nr.5911, 1 febr.1906, p.2.
Anunţă că la Teatrul Naţional se va juca *Năpasta* şi *O noapte furtunoasă,* marţi, 31 ianuarie.

A – ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", VI, nr.23, 1/14 febr.1906, p.3.

B – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", III, nr.714, 1 febr.1906, p.2.

C – M.M.A., *Spectacole.* În „Ţara", IV, nr.937, 1 febr.1906, p.2 („Din lumea petrecerilor").

D – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXIV, nr.30, 1 febr.1906, p.3.

5072. Fagure, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XVIII, nr.5911, 1 febr.1906, p.1.
Cronică la *Năpasta* şi *O noapte furtunoasă,* reprezentate la Teatrul Naţional din

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Bucureşti. Comentarii atât pe marginea interpretării, cât şi pe marginea atitudinii publicului faţă de drama caragialiană. „Publicul nu se împacă nici până acum cu eroina dramei [...]. În ziua când Anca va găsi pe interpreta ideală, *Năpasta* îşi va valora abea toate însuşirile sale." Distribuţia a avut-o în rolul Ancăi pe Marioara Voiculescu care n-a reuşit decât parţial. În celelalte roluri: Ion Petrescu (Dragomir), I. Brezeanu (Ion nebunul). În *O noapte furtunoasă* au jucat: Maria Ciucurescu (Veta), Lucreţia Brezeanu (Spiridon), Ion Petrescu (Dumitrache), I. Brezeanu (Ipingescu) ; în afara acestor actori ce echivalează cu distribuţia consacrată, au apărut şi trei interpretări noi: Eugenia Ciucurescu (Ziţa), N. Soreanu (Rică Venturiano), D. Maximilian (Chiriac).

5073. Miriam, *Teatrul Naţional: „Năpastea", dramă în două acte şi „Noaptea furtunoasă", comedie în două acte de I.L. Caragiale.* În „Epoca", XII, nr.29, 1 febr.1906, p.1-2 („Cronica dramatică").
„Joi, 27 ianuarie, s-a reluat la Teatrul Naţional, în beneficiul românilor macedoneni, *Năpastea* şi *Noaptea furtunoasă,* cunoscutele piese ale d-lui I.L. Caragiale, în faţa unei săli pline şi distinse. Actuala direcţiune a montat din nou aceste piese şi a făcut o nouă distribuţiune de roluri, destul de bine întocmită."

5074. ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", VI, nr.24, 2/15 febr.1906, p.3.
Anunţă spectacolul de la Teatrul Naţional cu *Năpasta* şi *O noapte furtunoasă* , din ziua de 2 februarie 1906.

A – ***, *Spectacole.* În „Adevărul", XVIII, nr.5913, 3 febr.1906, p.2.
B – ***, *Ştiri aartistice.* În „Adevărul", XVIII, nr.5913, 3 febr.1906, p.3.
C – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", III, nr.716, 3 febr.1906, p.2.
D – M.M.A., *Spectacole.* În „Ţara", IV, nr.939, 3 febr.1906, p.2 („Din lumea petrecerilor").
E – ***, *Teatrul Naţional.* În „Expres", III, nr.74, 4 febr.1906, p.4 („Teatrale").

5075. Ideal, *„O noapte furtunoasă" de I.L. Caragiale la Suceava.* În „Cronica", VI, nr.1137, 5 febr.1906, p.2.
Cronică dramatică a spectacolului realizaaţ de trupa teatrală a Reuniunii de cântare „Ciprian Porumbescu", la 1 februarie 1906. Cronicarul consideră că acest spectacol s-a constituit ca „o manifestaţiune grandioasă", un „moment rar de înfrăţire şi bucurie a românilor bucovineni". Se dă distribuţia, între care dl. Rebreanu [?] în rolul poliţaiului Ipingescu.

5076. I.T.G.[I.T. Ghica], *Săptămâna dramatică.* În „Secolul XX", VII, nr.1957, 5 febr.1906, p.1.
Cronică dramatică la spectacolul cu *Năpasta*, de la Teatrul Naţional (26 ian.). Cronicarul afirmă că rar s-a văzut o mai nimerită distribuţie. Succesul s-a datorat în principal actorilor (Ion Petrescu, M. Voiculescu, I. Brezeanu, G. Storin), spre deosebire de „echipa" Manolescu-Nottara.

5077. Don Remi, *Teatrul Naţional: „Răzvan şi Vidra".* În „Cronica", VI, nr.1369, 8 febr.1906, p.1-2 („Cronica teatrală").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Cronică dramatică. Are cuvinte de laudă pentru fostul director general al teatrelor, Gr. Cantacuzino, care s-a ocupat cu predilecţie de repertoriul naţional, înscriind între acestea piesele lui Alecsandri şi ILC.

5078. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Epoca", XII, nr.36, 8 febr.1906, p.2.
Notiţă. Serbarea „Caragiale" de la Teatrul Naţional din Iaşi, în beneficiul victimelor din Macedonia a adus un beneficiu net de 2500 lei.

5079. ***, *N. Soreanu.* În „Duminica", II, nr.7, 12 febr.1906, p.5.
Portret cu explicaţii. Se spune că s-a reluat, de curând, la Teatrul Naţional comedia *O noapte furtunoasă* cu Soreanu în rolul lui Rică Venturiano.

5080. ***[Panu, George], *„Năpastea". Dramă în două acte de Caragiali.* În „Săptămâna", VI, nr.13, 18 febr.1906, p.140–143.
Cronică nefavorabilă a piesei *Năpasta.* „Această dramă ar trebui suprimată din repertoriul teatrului nostru, căci n-are nici o valoare: personaje, intrigă, totul este o fantezie a lui Caragiale. Şi dacă în comedie acesta este permis, în dramă nu."

5081. I.T.G. [I.T. Ghica], *Săptămâna dramatică.* În „Secolul XX", VII, nr.1978, 26 febr.1906, p.1.
O scrisoare pierdută – în repertoriul Teatrului Naţional, foarte bine condus de Davila. Este în dezacord cu plecarea lui Nottara şi a lui P. Liciu din teatru.

5082. ***, *Spectacole.* În „Adevărul", XVIII, nr.5937, 27 febr.1906, p.3.
Anunţ. Duminică 26 februarie 1906, se va juca *Scrisoarea pierdută* la Teatrul Naţional.
A – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", III, nr.740, 27 febr.1906, p.2.
B – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXIV, nr.56, 27 febr.1906, p.3.

5083. Elias, A. Ernest, *Teatrul: clasic, modern.* În „Din liceu", I, nr.2, 1 mart.1906, p.6.
Constată că „mai toţi scriitorii, prozatori ori poeţi, n-au putut să se lipsească de a încerca şi genul teatral şi aceasta a devenit, cu timpul, preocuparea lor de căpetenie şi în el au strălucit mai bine." Demonstrează cu referire la opera lui Alecsandri şi a lui ILC.

5084. Aldea, Mircea, *Teatrul din Iaşi. Repertoriul – I.* În „Evenimentul", XV, nr.26, 14 mart.1906, p.1–2.
Dintre piesele originale care se anunţă, de obicei, în fruntea repertoriului teatrului din Iaşi, nu lipsesc nici „vreo trei din ale lui Caragiale", dar care, din păcate, „sunt uitate în biblioteca teatrului".

5085. M.B., *Cronica dramatică.* În „Secolul XX", VII, nr.2000, 29 mart.1906, p.2.
Privire generală asupra stagiunii 1905/1906, după scandalul studenţesc din martie [împotriva reprezentării piesei *Mme Flirt* , şi a repertoriului de piese bulevardiere în general]. În postură de „critic imparţial", autorul laudă întreg repertoriul, inclusiv piesele lui ILC.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5086. Zetta, *Cronică.* În „Revista muzicală şi teatrală", II, nr.19, mart.1906, p.264–265.
Despre spectacolele cu *Năpasta* şi *O noapte furtunoasă* , la Teatrul Naţional. Este apreciată ideea lui Al. Davila de a monta piesele lui ILC, „care merită să figureze din când în când pe afişul Teatrului Naţional". Lăudând limba şi stilul „de toată frumuseţea" din *Năpasta,* cronicarul afirmă că atmosfera nu e românească. „Anca nu poate fi româncă, nici chiar ţărancă. Sentimentele ei s–ar potrivi poate unei corsicane." Anca mai este comparată cu Electra şi Clytemnestra.

5087. ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", III, nr.774, 2 apr.1906, p.1.
„Teatrul Naţional [...] Luni [3 aprilie] Seara: *Scrisoarea pierdută*, comedie de I.L. Caragiale."

5088. M.B. [Mihail C. Bunescu], *Cronica dramatică.* În „Secolul XX", VII, nr.2009, 11 apr.1906, p.2.
Despre reluarea repertoriului după plecarea lui Davila de la Naţional. Găseşte foarte nimerită înlocuirea operată de Davila, pentru rolul Zoei Trahanache: Levanda Chrissenghy în locul Mariei Ciucurescu. revenirea în rol a celei din urmă a determinat încă o dată eşecul piesei, Zoe Trahanache nefiind o femeie comună, ci o subtilă inteligenţă duplicitară.

5089. ***, *Teatru românesc în Braşov.* În „Tribuna", X, nr.68, 11/24 apr.1906, p.5 („Noutăţi").
Anunţă reprezentaţia *Năpastei* în interpretarea trupei de teatru a lui Zaharia Bârsan pentru data de 1 mai st.n.

5090. ***, *Teatru românesc.* În „Luceafărul", V, nr.8, 15 apr.1906, p.183.
Cronică la spectacolul dat de trupa Bârsan la Braşov la 1 mai (stil nou), în sala de concerte a Redutei. În program: *Sacrificiul,* de Robert Bracca şi *Năpasta,* de ILC. Este subliniat jocul bun al lui Z. Bârsan în *Năpasta.* Alţi interpreţi: Olimpia Braşoveanu (Anca) şi Radu Popea (Dragomir).

A – ***, *Reprezentaţiune teatrală la Braşov.* În „Deşteptarea", II, nr.16, 20 apr./3 mai 1906, p.3.

5091. ***, *Teatru român în Sibiu.* În „Foaia poporului", XIV, nr.17, 23 apr./6 mai 1906, p.219.
„Săptămâna trecută s–au dat în Sibiu două reprezentaţii teatrale, de diletanţii de aici, în frunte cu artistul nostru Zaharie Bârsan, de la teatrul naţional din Bucureşti [...] Cu mare succes s–a dat apoi Duminică seara, în Casa naţională, două piese româneşti: *Năpasta,* de L. Caragiale [sic] şi *La Turnu–Măgurele* , de Alecsandri."

A – Hector, *Reprezentaţiuni teatrale.* În „Familia", XLII, nr.16, 30 apr./13 mai 1906, p.189 („Cronică sibiană").

B – I.D.P., *Reprezentarea „Năpastei".* În „Telegraful român", LIV, nr.49, 6/19 mai 1906, p.2.

C – Giotto, *Serbările din Sibiu.* În „Familia", XLII, nr.18, 14/27 mai 1906, p.8.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

D – ***, *Informaţiuni literare şi artistice.* În „Viaţa literară", I, nr.20, 14 mai 1906, p.8.

5092. Paltin, Ion, *Serbările de la Sibiu.* În „Luceafărul", V, nr.9–10, 15 mai 1906, p.200.
Cronică a spectacolului de la „Casa Naţională". Distribuţia: Z. Bârsan, R. Popea, I. Enescu şi Ana Lucia Cosma. „Succesul a fost mare..."

5093. Renert, M.A., *Arta şi teatrul la noi.* În „Doina", I, nr.1, iulie 1906, p.9–12.
Pledoarie stângace pentru dramaturgia autohtonă. Este împotriva comediilor bulevardiere, mai ales franţuzeşti şi evocă, cu regret, „acele timpuri frumoase când se reprezenta, pe lângă *Hamlet, Oedip rege* etc., comediile lui Caragiale", pe care le consideră valoroase. Aceleaşi aprecieri pentru drama *Năpasta.*

5094. ***, *Ion Niculescu.* În „Duminica", II, nr.28, 9 iul.1906, p.3.
Portret cu explicaţii. Se menţionează că debutul acestui actor s–a produs în *O scrisoare pierdută.*

5095. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Monitorul", II, nr.87, 30 iul.1906, p.3.
Anunţă un spectacol cu *Năpasta* la grădina Imperial [din Craiova], la 6 august, în interpretarea trupei de teatru a lui Al. Olăreanu.

5096. Marcu, Demetru, *Năpasta.* În „Monitorul", II, nr.87, 30 iul.1906, p.3.
Cronică dramatică la spectacolul dat de trupa Olăreanu la Craiova, marţi 25 iulie. Rolul lui Ion nebunul a fost interpretat de Al. Olăreanu. Alţi interpreţi: Bulfinsky (Dragomir), d–na Olăreanu (Anca). „Piesa maestrului Caragiale e poate cea mai plină de viaţă dramă din câte s–a [sic] scris în literatura noastră."

5097. ***, *Zaharia Bârsan la noi.* În „Revista Bistriţei", II, nr.44, 17 oct./4 nov.1906, p.3 („Noutăţi").
Informaţie despre turneului cunoscutului artist în Ardeal (Blaj, Sibiu, Orăştie, Oraviţa, Abrud, Braşov) cu un repertoriu bogat, în care a figurat şi *Năpasta.*
A – *Idem.* În „Tribuna", X, nr.205, 2/15 nov.1906, p.4 („Noutăţi").
B – ***, *Noutăţi.* În „Libertatea", V, nr.46, 4/17 nov.1906, p.3.
C – ***, *De peste săptămână.* În „Răvaşul", IV, nr.43–44, 10 nov.1906, p.3.

5098. Scurtu, I., *Teatru. I.* În „Sămănătorul", V, nr.44, 29 oct.1906 („Cronică").
Cronică dramatică. Se ocupă de repertoriul trupei lui Z. Bârsan în turneul din Ardeal.

5099. ***, *Concert, petreceri.* În „Tribuna", X, nr.212, 4/17 nov.1906, p.6.
Invitaţie–program. Afişul trupei Z. Bârsan în turneu la Oraviţa–montană, pentru spectacole date la 1, 2, 4 decembrie 1906. În program figura şi *Năpasta.*

5100. ***, *Noutăţi.* În „Libertatea", V, nr.47, 11/24 nov.1906, p.3.
Cronichetă a spectacolelor date de trupa Bârsan la Orăştie. Se laudă forţa de interpretare a lui Zaharia Bârsan şi a Olimpiei Braşoveanu în drama *Năpasta.* „De la

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Orăştie au plecat la Hunedoara, unde joacă azi, sâmbătă seara."

5101. Scurtu, I., *Teatru.* În „Sămănătorul", V, nr.46, 12 nov.1906 („Cronică").
Cronică dramatică despre succesul trupei Z. Bârsan în Ardeal. „La Blaj [...] reprezentaţia a fost admirabilă. În Ion Nebunul din *Năpasta* dânsul şi-a ajuns culmea."

5102. R.N., *Galeria artistelor noastre. Maria Ciucurescu.* În „Revista noastră", II, nr.13, 15 nov.1906, p.181.
Portret elogios. Între piesele enumerate, în care a jucat, sunt menţionate „comediile lui Caragiale". Semnificativă apropiere: „Molière – Caragiale".

5103. C.X., *Teatrul Naţional – „Gemeni", povestire în 3 acte de d. Theodor Dan Cerchez.* În „Universul", XXIV, nr.315, 16 nov.1906, p.2.
Comentând modul fastuos în care a fost montată piesa lui Cerchez, cronicarul adaugă cu amărăciune: „Pe Caragiale, dacă ne-ar fi dat o piesă nouă, l-am fi lăsat, desigur, cu mult mai prejos".

5104. ***, *Noutăţi.* În „Libertatea", V, nr.48, 18 nov./1 dec.1906, p.3.
Informaţie. „Teatrul Bârsan a avut la Hunedoara o reuşită frumoasă", cu *Năpasta.* „Acum merge la Oraviţa. Se întoarce înapoi la Haţeg".

5105. ***, *Noutăţi.* În „Libertatea", V, nr.49, 25 nov./8 dec.1906, p.3.
Anunţă reprezentaţia trupei Bârsan la Haţeg, cu *Năpasta.* Se face apel la intelectualitatea românească să participe la aceste spectacole de teatru românesc.

5106. Gropăşian, Dr.T., *Z. Bârsan la Oraviţa.* În „Tribuna", X, nr.228, 9/22 dec.1906 p.3.
Cronică teatrală. Remarcă succesul lui Z. Bârsan în interpretarea rolului „Ion ocnaşul" din *Năpasta.*

5107. ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", VI, nr.270, 9/22 dec.1906, p.3.
Anunţă un spectacol cu *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional din Bucureşti „mâine seară".

5108. Barbul, Sever, *Un turneu prin Ardeal.* În „Viaţa literară",I, nr.50, 10 dec.1906, p.6–7 („Cronica dramatică").
Cuvinte de laudă pentru calitatea spectacolelor trupei Z. Bârsan în Ardeal.

5109. S.Y.R., *Cazul Nottara la Cameră.* În „Adevărul", XVIII, nr.6217, 10 dec.1906, p.1.
Este amintit ILC în şirul directorilor Teatrului Naţional (Ion Ghica, Vasile Alecsandri, Grigore Gr. Cantacuzino) cu care a lucrat C.I. Nottara, demisionat din cauza neînţelegerilor cu directorul Al. Davila.

5110. ***, *Spectacole.* În „Adevărul", XVIII, nr.6217, 10 dec.1906, p.2.
Anunţ. „Sâmbătă 9 decembrie 1906, Teatrul Naţional: se va juca *Scrisoarea pierdută* [...]

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A – ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", VI, nr.271, 10/23 dec.1906, p.3.
B – ***, [*Anunț*]. În „Dimineața", III, nr.1025, 10 dec.1906,p.2.
C – ***, [*Anunț*]. În „Universul", XXIV, nr.339, 10 dec.1906, p.3.
D – ***, *Spectacole.* În „Secolul XX", VIII, nr.2202, 10 dec.1906,p.3.

5111. C.X., *Teatrul Național – „Scrisoarea pierdută", comedie în 4 acte de I.L. Caragiale.* În „Universul", XXIV, nr.340, 11 dec.1906, p.4 („Cronica teatrală").
„A intrat oarecum în tradiția primei noastre scene să nu treacă stagiunea fără reluarea *Scrisorii pierdute.* E o tradiție lăudabilă, căci, deși, fără îndoială, opera lui Caragiale, ca orice piesă de moravuri, nu scapă neatinsă de rugina timpului, totuși vor trece încă mulți ani până ce *Scrisoarea pierdută* sau *Noaptea furtunoasă* să ne lase indiferenți."

5112. Bârsan, Z., *Cincizecișitrei de reprezentații teatrale. Din aduceri aminte.* În „Luceafărul", V, nr.21–24, 15 dec.1906, p.441.
Amintirile actorului Zaharia Bârsan, despre turneul pe care l–a efectuat în Ardeal în 1906. *Năpasta* fusese jucată de 6 ori la Brașov, de 7 ori la Sibiu, de 2–3 ori la Blaj, o dată la Hunedoara, de 3 ori la Oravița și de 3 ori la Abrud.
A – Bârsan, Z., *Un turneu de teatru. Din aduceri aminte.* În „Lupta", I, nr.20, 24 ian.1907, p.3; nr.56, 8 mart., p.1; nr.83, 10 apr., p.2.

5113. M.B.[Mihail Bunescu], *Cronica dramatică.* În „Secolul XX", VIII, nr.2208, 17 dec.1906, p.2.
Cronică la *Nepotelul,* de P. Wolf. Este menționat și spectacolul cu *O scrisoare pierdută,* „în care se biciuiesc atât de bine relele noastre moravuri sociale".

5114. I.T.G. [I.T. Ghica], *Săptămâna dramatică.* În „Secolul XX", VIII, nr.2209, 19 dec.1906, p.2.
Consideră foarte bună ideea reprogramării *Scrisorii pierdute* în repertoriul Naționalului.

5115. ***, *Spectacole.* În „Adevărul", XVIII, nr.6228, 21 dec.1906, p.2.
Anunță pentru miercuri 20 decembrie 1906, un spectacol cu *O scrisoare pierdută* la Teatrul Național din București.

5116. ***, *Muzică și teatru.* În „Conservatorul", VI, nr.279, 20 dec.1906/2 ian.1907, p.2 .
Anunț. „Asociația generală a studenților universitari români organizează pentru seara zilei de 22 cr., o reprezentație de gală la Teatrul Național cu piesa *Scrisoarea Pierdută* [sic], a d–lui I.L. Caragiale." (Anunțul se repetă).
A – ***, *Informațiuni.* În „Universul", XXIV, nr.350, 21 dec.1906, p.2.
C. Dissescu, ministru al cultelor și instrucțiunii publice patrona serbarea studenților.
B – ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", VI, nr.2802, 21 dec.1906/3 ian.1907, p.2. (Anunțul se repetă în nr.urm.).
C – ***, *Informațiuni.* În „Adevărul", XVIII, nr.6229, 22 dec.1906, p.2 .
Anunțul se reia în nr.urm.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

D – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", III, nr.1036, 23 dec.1906, p.2.
E – ***, *Spectacole.* În „Secolul XX", VIII, nr.2213, 23 dec.1906, p.3.

5117. ***, *Spectacole.* În „Adevărul", XVIII, nr.6231, 24 dec.1906, p.2.
Anunţ. „Sâmbătă 23 dec.1906, Teatrul Naţional: se va reprezenta *O noapte furtunoasă,* comedie în 4 [sic] acte de I.L. Caragiale."
A – ***, *Petrecerile zilei.* În „Conservatorul", VI, nr.283, 24 dec.1906/6 ian.1907, p.3.
B – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", III, nr.1037, 24 dec.1906, p.2.
C – ***, *Spectacole.* În „Ecoul României", I, nr.24, 24 dec.1906, p.7.
D – ***, *Spectacole.* În „Secolul XX", VIII, nr.2214, 24 dec.1906, p.3.

5118. ***, *Spectacole.* În „Adevărul", XVIII, nr.6234, 28 dec.1906, p.2.
Anunţă un spectacol cu *O noapte furtunoasă* la 28 decembrie 1906 la Teatrul Naţional. A doua piesă din program: *La 30 de ani,* comedie într–un act de Polizu–Micşuneşti.

5119. C.X., *Teatrul Naţional. Reprezentaţiile de Crăciun.* În „Universul", XXIV, nr.355, 29 dec.1906, p.2 („Cronica teatrală").
Printre reprezentaţiile de Crăciun ale anului 1906 este amintită şi *O scrisoare pierdută.*

5120. Vir., *Teatrul Naţional: „Noaptea furtunoasă".* În „Acţiunea conservatoare", I, nr.190, 30 dec.1906, p.4.
Cronică dramatică. Afirmă că sepctacolul a fost primit cu „entuziasm" de către public. Aminteşte că se reprezentase de curând şi *O scrisoare pierdută.*

5121. I.T.G. [I.T. Ghica], *Săptămâna dramatică.* În „Secolul XX", VIII, nr.2215, 29 dec.1906, p.1.
Cronică dramatică. „După comediile uşoare ale lui I.L. Caragiale s–a reprezentat *Arleziana* de A. Daudet.

5122. Bunescu, Mihail C., *Cronica dramatică.* În „Secolul XX", VIII, nr.2216, 30 dec.1906, p.2.
Despre spectacolul cu *O noapte furtunoasă* şi *La 30 de ani,* de Polizu–Micşuneşti. Din *Conu Leonida* am „obţinut" *Noaptea furtunoasă,* iar din aceasta „în fine, avem *Scrisoarea pierdută,* dezvoltarea perfectă a embrionului aruncat în prima încercare". Remarcă succesul dramaturgiei lui ILC. „Dar, probabil descurajat, zic unii, Caragiale părăsise tărâmul literar pentru a–şi petrece restul vieţii liniştit şi departe de vârtejul ameţitor al publicităţii. [...] Ne bucură să auzim că, la Berlin, acest *Molière al teatrului român* lucrează o dramă, care desigur va atinge culmea talentului său."

5123. A.S., *La Agata Bârsescu.* În „Opinia", IV, nr.41, 5 ian.1907, p.1–2.
Informaţie referitoare la repertoriul actriţei, ce se pregătea pentru un turneu în America. Avea înscrisă în repertoriu, între altele, şi *Năpasta.*

5124. Petrescu, Maria, *Teatrul la noi.* În „Tribuna", XI, nr.7, 10/23 ian.1907, p.2–3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Foileton. Referitor la dramaturgia caragialiană opinează că în Transilvania este gustată numai drama *Năpasta*, şi nu comediile.

5125. ***, *Spectacole.* În „Adevărul", XIX, nr.6247, 14 ian.1907, p.2.
Anunţă un spectacol cu *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional din Bucureşti, la 13 ianuarie 1907.

5126. P.N., *Cronica dramatică.* În „Revista noastră", III, nr.2, 15 ian.1907, p.23.
Despre stagiunea în curs. Se enumeră spectacolele, între care şi *O scrisoare pierdută.*

5127. I.T.G. [I.T. Ghica], *Săptămâna dramatică.* În „Secolul XX", VIII, nr.2243, 6 febr.1907, p.1.
Regretă matineele teatrale de altă dată. *O scrisoare pierdută* „a înlocuit comediile lui Plaut şi ale lui Molière".

5128. ***, *Noutăţi.* În „Libertatea", VI, nr.8, 10/23 febr.1907, p.2.
Se anunţă un spectacol du *D–ale carnavalului* , „piesa plină de spirit scrisă de neîntrecutul persiflator de moravuri I.L. Caragiale". Spectacolul va fi dat la 2 martie 1907, la Orăştie, în „sala cea mare a hotelului Transilvania, de către tinerimea română din oraş, „în favorul gimnaziului român din Brad şi al atelierului de ţesătorie din Orăştie", pentru strângere de fonduri. Este anunţată şi distribuţia, formată din actori amatori. (Anunţul se repetă în nr.urm.).

A – ***, *Teatru la Orăştie.* În „Drapelul", VII, nr.18, 13/26 febr.1907, p.3 („Informaţiuni").

5129. ***, *Ştiri.* În „Secolul XX", VIII, nr.2248, 11 febr.1907, p.3.
Anunţă că la 14 februarie, elevii liceului Petru Rareş din Piatra Neamţ vor da o reprezentaţie cu *O scrisoare pierdută.*

5130. ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", III, nr.1080, 12 febr.1907, p.2.
Anunţă spectacolul Teatrului Naţional din Bucureşti cu *O scrisoare pierdută,* „astăzi: 11 (24) februarie 1907".

5131. ***, *Noutăţi.* În „Libertatea", VI, nr.9, 17 febr./2 mart.1907, p.2.
În legătură cu spectacolul *D–ale Carnavalului,* pregătit de o trupă de tineri amatori, se afirmă: „cum la Orăştie nu s–a jucat demult nimic din Caragiale, sperăm a avea în piesa de seară o reprezentaţie care să mulţumească toate aşteptările".

5132. ***, *Noutăţi.* În „Libertatea", VI, nr.10, 24 febr./9 mart.1907, p.3.
Informaţie culturală. Un amplu articol despre spectacolul cu *D–ale Carnavalului.* Se subliniază afluenţa de public: „de mult nu s–a mai văzut o mai numeroasă cercetare a inteligenţei române din loc şi din jur". Sunt evidenţiate în rolurile Miţa şi Didina, Hortensia Cristea şi, respectiv, Ana Ştefănescu.

5133. ***, *Cercul de cetire din Alexandria.* În „Neamul românesc", I, nr.84, 25 febr.1907, p.490.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Informează despre reprezentarea piesei *Conu Leonida față cu reacțiunea* în spectacol de amatori, la Alexandria.

5134. ***, *Diverse.* În „Revista muzicală și teatrală", III, nr.29, febr.1907, p.428.
„Înainte de a pleca în America cu o trupă românească, dra. Agatha Bârsescu și-a luat rămas bun de la publicul bucureștean într-o drăguță scrisoare adresată presei." Va juca, între altele, și în *Năpasta,* de ILC.

5135. I.T.G., *Săptămâna dramatică.* În „Secolul XX", VIII, nr.2261, 27 febr.1907, p.1.
Despre piesele originale reprezentate în stagiunea în curs. *O scrisoare pierdută* a fost jucată de șase ori.

5136. ***, *Litere-Științe-Arte.* În „Opinia", IV, nr.108, 28 mart.1907, p.2.
Anunț. Elevii liceului Internat din Iași pregătesc un spectacol cu *O scrisoare pierdută.*

5137. ***, *Reprezentațiune teatrală în Cernăuți.* În „Drapelul", VI, nr.37, 29 mart./ 11 apr.1907, p.3 („Informațiuni").
Anunț. „Societatea Armonia din Cernăuți aranjează în 18 aprilie reprezentație teatrală. Se vor preda: actul 5 din *Ovidiu* de Alecsandri și *Năpasta* de Caragiale."

5138. Locusteanu, P., *Închiderea stagiunei 1906-1907.* În „Epoca", XII, nr.79, 5 apr.1907, p.1.
La 31 martie, s-a închis stagiunea cu *Ovidiu* de V. Alecsandri. La reprezentarea pieselor lui ILC s-a observat „neîngrijire și lipsă de repetiții."

5139. Frasin, C., *Teatru românesc în Cernăuț* [sic]. În „Lupta", I, nr.84, 11 apr.1907, p.7 („Din Bucovina").
Informează că spectacolul societății Armonia cu *Năpasta* s-a bucurat de un deosebit succes.

A – ***, *Revista revistelor.* În „Școala", I, nr.1, mai 1907, p.32.
„Armonia a dat două reprezentații cu *Năpasta,* dramă în două acte de I.L. Caragiale și actul V din *Ovidiu* de V. Alecsandri. Reprezentațiile au succes foarte bine. S-au distins: d-șoara Eufrosina Täuber, dnii Ioan Broșu, Aurel Berar și Daschievici. Felicităm societatea."

5140. ***, *Cultura.* În „Neamul românesc", I, nr.100, 19 apr.1907, p.752 („Din țară").
Informație culturală despre activitatea culturală a Ateneului din Caracal (înființat la 3 decembrie 1906) : conferințe, serate dansante, producții artistice, lecturi (una a fost din opera lui ILC).

5141. ***, *Știri artistice.* În „Adevărul", XIX, nr.6369, 18 mai 1907, p.3.
Anunț. „Deschidera stagiunei la Rașca. Sâmbătă seara Bucureștiul va avea un eveniment teatral care va înveseli capitala. Neîntrecuta trupă de comedii care a făcut anul trecut deliciul bucureștenilor, deschide stagiunea de vară la Rașca cu capodopera lui Caragiale:

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Scrisoarea pierdută . E destul să spunem că în capul acestei trupe se află Maria Ciucurescu, Ion Brezeanu, Ion Niculescu, V. Toneanu, Ar. Demetriad, Alecsandrina Alexandrescu, Leontina Ioanid, Eugenia Ciucurescu, Lucrezzia Brezeanu, pentru ca să se ştie că se va petrece de minune la Raşca."

A – ***, *Ştiri teatrale.* În „Epoca", XIII, nr.113, 18 mai 1907, p.3.

B – ***, *Gazette des théâtres.* În „La Roumanie", X, no.2479, 18/31 mai 1907, p.3 (anunţul se repetă în nr.urm.).

C – ***, [*Anunţ–reclamă*]. În „Adevărul", XIX, nr.6371, 20 mai 1907, p.3.

D – ***, *Cronica.* În „Revista muzicală", III, nr.33, iun.1907, p.489.

5142. Rândunel, *Teatrale.* În „Cronica", VII, nr.734, 24 mai 1907, p.3 („Cronica la ţară").

Informează despre reprezentaţia cu *Năpasta* la Cernavodă, la 21 mai. Insuccesul spectacolului s–ar fi datorat exclusiv prestaţiei actoriceşti a trupei condusă de maestrul Potamian („rolurile fiind puţin studiate, publicul a fost mai mult plictisit decât distrat!").

5143. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Examenele de declamaţie.* În „Adevărul", XIX, nr.6381, 30 mai 1907, p.3 („Teatru–Muzică").

Piesele lui ILC sunt – sau ar trebui să fie mereu – piatra de încercare în examenele de la Conservator. „Păcat de avantajele fizice ale drei. Julieta Jablonsky", era bine să joace pe Ziţa. Titu Protopopescu a jucat o scenă din *D–ale Carnavalului.*

A – ***, *Examenele Conservatorului.* În „Acţiunea conservatoare", III, nr.312, 2 iun.1907, p.2.

Studenta J. Jablonski imita cu succes pe Ziţa, eroina lui ILC, în piesa *Furtuna casnică* !

B – Doria, Petre, *Producţia Conservatorului.* În „Viaţa literară şi artistică", I, nr.23, 17 iun.1907, p.188.

Despre examenele care au debutat cu o scenă din *D–ale Carnavalului*, jucată „silit şi stereotipat" de doi studenţi.

5144. ***, *Informaţiuni.* În „Tribuna liberală", VIII, nr.1645, 22 iun.1907, p.3 şi în nr.1652, 1 iul., p.3.

Anunţă că trupa lui Petre Liciu juca în aceeaşi seară, la grădina High–life din Galaţi, *O scrisoare pierdută.*

A – Xam, *Congresul socialist din Galaţi.* În „Adevărul", XIX, nr.8413, 2 iul.1907, p.2–3.

Relatare din ziua a doua a Congresului. Între altele: „Seara urma să se joace pe scena teatrului High–life piesa *Greva lucrătorilor* de Fulde. Autorităţile locale au înştiinţat pe d. Petre Liciu, directorul trupei în chestiune, să schimbe spectacolul, deoarece muncitorii ar veni în număr prea mare la reprezentaţie. În locul *Grevei lucrătorilor* s–a anunţat *Scrisoarea pierdută.* Publicul face mare haz de frica poliţiei".

5145. Călin, Victor, *Teatrele de vară din Bucureşti.* În „Lupta", I, nr.159, 20 iul. 1907, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Articol-reportaj privind repertoriul acestor teatre. ILC este citat printre autorii jucaţi la Teatrul Naţional.

5146. ***, *Litere-Ştiinţe-Arte.* În „Opinia", IV, nr.220, 17 aug.1907, p.2.
Se anunţă moartea actorului Mihail Arceleanu, care s-a remarcat prin interpretarea repertoriului caragialian la Teatrul Naţional din Iaşi.

A – ***, *Actualităţi.* În „Adevărul", XIX, nr.6460, 19 aug.1907, p.2.
Anunţ însoţit de portretul marelui actor, de care, se spune, însuşi ILC era încântat de felul natural, de modul firesc în care interpreta personajele sale.

5147. Aldea, Mircea, *Arceleanu.* În „Evenimentul", XV, nr.149, 17 aug.1907, p.1 („Oameni şi lucruri").
Necrolog.

5148. ***, *Teatrul românesc în America.* În „Acţiunea conservatoare", II, nr.372, 18 aug.1907, p.3.
Informaţie despre iniţiativa actorului Al.B. Leonescu de a constitui o trupă românească în Statele Unite, care să reprezinte numai repertoriu românesc la Teatrul Kalisch (fost Windsor). În curând, acolo se va reprezenta *Năpasta.*

A – ***, *Teatru românesc în America.* În „Deşteptarea", III, nr.34, 23 aug./5 sept., p.3 („Diverse").

5149. Michăileanu, Stempo, *Teatru şi literatura dramatică originală. VIII.* În „Viaţa literară şi artistică", I, nr.32, 19 aug.1907, p.258.
Într-un lung serial de discuţii teoretice, se face o scurtă referire la ILC : despre reprezentaţiile foarte reuşite, ca rezultat al armoniei dintre punerea în scenă şi jocul actorilor, exemplificându-se prin interpretarea lui Şt. Iulian în *O scrisoare pierdută.*

5150. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Mihail Arceleanu.* În „Adevărul", XIX, nr.6462, 21 aug.1907, p.1 („Păreri şi impresii").
Necrolog cu comentarii despre rolurile de excepţie ale actorului. „Arceleanu era ceea ce se cheamă un comic funebru, ceea ce nu-l împiedica să fie un extraordinar Trahanache în *Scrisoarea pierdută*, sau Jupân Dumitrache Titircă Inimă-Rea, în *Noaptea furtunoasă.*

5151. ***, *Teatrale (Slatina).* În „Acţiunea conservatoare", II, nr.378, 25 aug.1907, p.3 („Din ţară").
Anunţă că la 24 august, trupa de comedie a lui P. Constantinescu prezenta în Grădina Regală *O noapte furtunoasă,* în beneficiul actriţelor Mimi Olăer şi Lenuţa Ionescu.

5152. Călin, Victor, *Zile de toamnă. Viitoarea stagiune teatrală.* În „Lupta", I, nr.202, 18 sept.1907, p.2 („Viaţa în Bucureşti").
Articol-reportaj. „În ceea ce priveşte lucrările anunţate de pe vară ale maestrului I.L. Caragiale, până acum nu se ştie nimic la Direcţie şi, pe cât se pare, marele scriitor ţine să-şi păstreze încă în sertar cele două lucrări asupra cărora s-a vorbit şi polemizat destul." [Era vorba despre două piese de teatru, anunţate de presă, dar rămase la

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

stadiul de intenţie].

5153. Broscărescu, V., *Noua stagiune teatrală.* În „Monitorul", III, nr.149, 14 oct.1907, p.2–3.
În repertoriul Teatrului Naţional din Craiova se afla şi *Năpasta.*
A. – ***, *Teatrul Naţional. Craiova. Stagiunea 1907–1908.* În „Opinia publică", I, nr.11, 16 oct.1907, p.3.

5154. ***, *Cronica spectacolelor.* În „Epoca", XIII, nr.265, 10 nov.1907, p.2.
Anunţă o reprezentaţie cu *O noapte furtunoasă,* „astă–seară la Teatrul Liric", în beneficiul lui V. Alexandrescu, casierul Teatrului Naţional. Îşi dă concursul cunoscutul actor N. Hagiescu.

5155. ***, *Litere–Ştiinţe–Arte.* În „Opinia", IV, nr.291, 13 nov.1907, p.2.
Anunţ. Reprezentarea piesei *O noapte furtunoasă* („astă–seară") la Teatrul Naţional din Iaşi şi apropiatul spectacol cu *O scrisoare pierdută.*
A – ***, *Ştirile zilei.* În „Evenimentul", XV, nr.219, 14 nov.1907, p.3.

5156. Rodion [A. Steuerman], *Exotism.* În „Opinia", IV, nr.292, 14 nov.1907, p.1 („Oameni şi locuri").
Foileton. Săptămâna precedentă la Teatrul Naţional din Iaşi a aparţinut lui ILC, din dramaturgia căruia s–au reprezentat *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută.*

5157. ***, *Litere–Ştiinţe–Arte.* În „Opinia", V, nr.295, 17 no.1907, p.2.
Informează despre reprezentaţia din 13 noiembrie cu *O noapte furtunoasă,* care s–a bucurat de participarea unui numeros public ieşean (reţeta: 400 lei), mai ales dacă se avea în vedere că vremea a fost nefavorabilă în acea zi.

5158. ***, *Ultime informaţii.* În „Evenimentul", XV, nr.222, 17 nov.1907, p.3.
Anunţ. „Mâine seară se va juca la teatrul Naţional frumoasa comedie *Scrisoarea pierdută* datorită maestrului I.L. Caragiale."
A – ***, *Litere–Ştiinţe–Arte.* În „Opinia", V, nr.295, 17 nov.1907, p.2.

5159. Bunescu, Mihail C., *Cronica dramatică.* În „Sec.XX", VIII, nr.2496, 9 dec. 1907, p.2.
„Orice s–ar spune, parcă mai bună este şi mai ales pentru noi teatrul românesc, *Noaptea furtunoasă* decât *Joseta.*

5160. Ac., *Ecouri.* În „Epoca", XIII, nr.291, 12 dec.1907, p.1.
„Candelabrul Teatrului Naţional", adică Iancu Brezeanu, „valorosul interpret al Cetăţeanului turmentat", are bonuri cu cupoane."

5161. Ranetti, George, *Teatrul merge bine.* În „Epoca", XIII, nr.295, 16 dec.1907, p.1–2.
Dramaturgia naţională (Alecsandri, Hasdeu, ILC) nu este jucată la Teatrul Naţional

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

din Bucureşti, sub directoratul lui Davila: „numai din an în Paşti ne desfătează humorul admirabil al lui Caragiale". Articolul a născut discuţii – „urbane" – în „Conservatorul", datorate lui Gr.Ventura şi Al. Antemireanu. În articolul *Un avocăţel al d-lui Davila* („Epoca", XIII, nr.303, 28 dec.1907, p.1.), G. Ranetti ia atitudine împotriva unui articol de răspuns al lui Grant din ziarul „La Roumanie".

5162. ***, *Litere–Ştiinţe–Arte.* În „Opinia", V, nr.3319, 18 dec.1907, p.2.
Anunţ. Reprezentarea la Iaşi, la 21 decembrie 1907, a pieselor *Năpasta* şi *Conul Leonida faţă cu reacţiunea.*

5163. ***, *Litere–Ştiinţe–Arte.* În „Opinia", V, nr.320, 19 dec.1907, p.2.
Informează despre modul de desfăşurare a repetiţiilor cu piesele lui ILC la Teatrul Naţional din Iaşi. Se manifestă speranţa că autorul, va participa la reprezentaţia din 21 decembrie, deşi a anunţat că „interese mari îl reţin la Berlin".

5164. A.M., *Teatrul Naţional din Iaşi.* În „Adevărul", XIX, nr.6585, 24 dec.1907, p.2.
Subtitlul articolului: *Câteva cuvinte asupra trecutului şi prezentului acestei instituţii de cultură artistică".* Sunt enumeraţi actori care au făcut gloria acestui teatru, între care „Atena Georgescu, vestita Coană Veta" din *O noapte furtunoasă.*

5165. Bunescu, Michail C., *Stagiunea 1907–1908.* În „Biblioteca modernă", I, nr.1, ian.1908, p.12 („Cronica teatrală").
Articol–sinteză asupra stagiunii în curs. Solicită „să se joace din Caragiale şi Molière".

5166. B. [I.C. Bacalbaşa], *Teatrul în 1907.* În „Epoca", XIV, nr.1, 1 ian.1908, p.1.
„În 1907, Teatrul Naţional s–a învârtit în ce priveşte repertoriul original între Alecsandri, Hajdău şi Caragiale."

5167. Ranetti, George, *Teatrul Comercial, nu Naţional.* În „Epoca", XIV, nr.1, 1 ian. 1908, p.1.
Articol împotriva directoratului Davila. „Şi Alecsandri, Haşdeu, Caragiale etc. vor fi toleraţi şi ei în câte o seară să grăiască de pe prima scenă românească, după d. Bernstein, autor *en vogue* la Paris!"

5168. Sc. [I. Scurtu], *Cronica.* În „Sămănătorul", VII, nr.2, 6 ian.1908.
Informează despre manifestările prilejuite de sărbătorirea a 27 de ani de la înfiinţarea societăţii „Junimea" din Cernăuţi. Între acestea, s–a aflat şi reprezentaţia teatrală cu *D–ale Carnavalului.*

5169. Ranetti, George, *Apostolul franţuzomaniei.* În „Epoca", XIV, nr.4, 5 ian.1908, p.1.
„Aţi uitat, d–lor Ventura şi Antemireanu, triumfurile repurtate de piesele lui Caragiale." Cei doi ziarişti îl sprijineau pe Al. Davila, directorul Teatrului Naţional din Bucureşti.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5170. E., *Teatrul în Botoşani (septembrie–decembrie 1907).* În „Neamul românesc", III, nr.9, 20 ian.1908, p.134.
Informează despre reprezentarea *Scrisorii pierdute* la Botoşani, cu trupa P. Liciu. Se remarcă slaba participare a publicului la acest spectacol.

5171. ***, *Ştiri artistice.* În „Universul", XXVI, nr.19, 21 ian.1908, p.3.
Anunţ. „Joi 24 ianuarie c., se va relua la Teatrul Naţional [Bucureşti]: *Scrisoarea pierdută*, de I.L. Caragiale, cu o nouă distribuţie."

A – ***, *Teatrul Naţional.* În „Conservatorul", VIII, nr.303, 22 ian.1908, p.3 („Viaţa bucureşteană").

B – ***, *Ultimile informaţii.* În „Acţiunea", VII, nr.1472, 23 ian.1908, p.3.

C – ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XX, nr.6613, 25 ian.1908, p.2.

D – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", V, nr.1415, 25 ian.1908, p.2.

E – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXVI, nr.23, 25 ian.1908, p.3.

F – ***, *Spectacole.* În „Viitorul", II, nr.77, 25 ian./7 febr.1908, p.3.

5172. A., *„Scrisoarea pierdută" de I.L. Caragiale.* În „Universul", XXVI, nr.24, 26 ian.1908, p.2 („Cronica teatrală").
„Reluarea spiritualei comedii a d–lui Caragiale pare a fi primită oricând de public cu aceeaşi simpatie. Dovadă de aceasta e că şi aseară tipurile atât de măestric puse în scenă de cel mai de seamă autor dramatic al nostru au stârnit acelaşi umor, ca în toţi cei peste 20 de ani de când *Scrisoarea pierdută* face ocolul tuturor scenelor din ţară. [...] De altfel, un element de succes al comediei este chipul cum ea se joacă. Artiştii noştri de seamă: dnii Niculescu, Brezeanu, Catopol, Petrescu, Demetriade, Soreanu, dna.Chrisenghi dau comediei toată vioiciunea, la care contribuie nu cu puţin şi ceilalţi artişti mai tineri, Belcot, Mihăilescu etc."

5173. Stal 4, *Teatrul Naţional. , „Scrisoarea pierdută", piesă în 4 acte de I.L. Carageale.* În „Viitorul", II, nr.78, 26 ian./8 febr.1908, p.3.
Cronică dramatică. Aprecieri favorabile. Se face recomandarea ca piesa să fie ţinută mai mult pe afiş. Reluarea comediei lui ILC s–a făcut cu prilejul şi în cadrul „Zilei dramaturgiei originale", cu ocazia aniversării Unirii Principatelor. Cealaltă piesă a fost *Răzvan şi Vidra.*

5174. Ventura, Gr., *Cronica teatrală şi muzicală.* În „Conservatorul", VIII, nr.309, 30 ian.1908, p.1.
Consideră *O scrisoare pierdută* „un cap de operă în genul comic şi satiric", actuală şi peste o sută de ani.

5175. Bunescu, Mihail, C., *„Scrisoarea pierdută",* de Caragiale. În „Secolul XX", IX, nr.2526, 30 ian.1908, p.2 („Cronica dramatică").
Remarcă marele succes al reprezentaţiei. „Toţi au recunoscut în dosul veseliei autorului şi întristarea lui sufletească de starea în care se afla societatea noastră la epoca când a scris această piesă." Îşi pune întrebarea dacă vor rezista comediile lui ILC trecerii timpului? Răspunsul este afirmativ, vor rezista, precum *Avarul* lui Molière, „căci întotdeauna vor fi şarlatani şi proşti în politică şi totdeauna va avea influenţă în

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

acţiunile oamenilor amorul".

5176. Locusteanu, P., *Teatrul Naţional: „O scrisoare pierdută" de I.L. Caragiale, comedie în 4 acte.* În „Viitorul", II, nr.82, 30 ian./12 febr.1908, p.1.
Cronică dramatică favorabilă. Momentul reprezentării piesei coincidea cu aderarea scriitorului la Partidul conservator–democrat al lui Take Ionescu, act bine primit de ziarul „Viitorul" din Bucureşti. Se infirmă teoria caducităţii teatrului caragialian, opinie nemaiîntâlnită în optica unui ziar liberal.

5177. ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XX, nr.6621, 3 febr.1908, p.2.
Anunţă reprezentarea *Scrisorii pierdute* la Teatrul Naţional din Bucureşti, „astăzi, 2 februarie 1908".
A – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", V, nr.1423 bis, 3 febr.1908, p.2.
B – ***, *Cronica.* În „Ordinea", I, nr.56, 3 febr.1908, p.3.
C – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXVI, nr.32, 3 febr.1908, p.3.
D – ***, *Spectacole.* În „Viitorul", II, nr.86, 3/16 febr.1908, p.2.

5178. B., *Mişcarea culturală pentru popor la Iaşi.* În „Neamul românesc", III, nr.15, 3 febr.1908, p.227.
Informaţie culturală. Studentul Marcu a interpretat *Momente* de ILC la Casa românească de cetire pentru popor din Iaşi.

5179. Pora, N., *II. Partea socială şi artistică.* În „Ţara noastră", II, nr.7, 10/23 febr. 1908, p.59–60 („Viaţa în Bucureşti").
Remarcă pozitiv faptul că Teatrul Naţional „a trebuit să se ia şi după gustul publicului şi după cele scrise peste tot, dând vreo 2–3 piese originale", între care „minunata comedie de moravuri *Scrisoarea pierdută* a lui Caragiale".

5180. ***, *Litere–Ştiinţe–Arte.* În „Opinia", V, nr.364, 15 febr.1908, p.2.
Anunţ, referitor la repertoriul Teatrului Naţional din Iaşi, pe scena căruia era programată pentru „mai târziu" şi *D–ale Carnavalului.*

5181. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.322, 16 febr.1908, p.3 („Ziua de azi").
Anunţă un spectacol cu *Scrisoarea pierdută* la Teatrul Naţional.
A – ***, [*Anunţ*]. În „Ordinea", I, nr.67, 16 febr.1908, p.3.
B – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXVI, nr.45, 16 febr.1908, p.3.

5182. Bârsan, Z., *Mişcarea teatrală în Ardeal.* În „Lupta", II, nr.37, 16 febr.1908, p.2 („Foiţa ziarului Lupta").
Articol. Se referă la spectacolele cu *Năpasta* , pe care le–a dat în anul precedent, în turneul său prin Ardeal.

5183. ***, *Litere–Ştiinţe–Arte.* În „Opinia", V, nr.367, 19 febr.1908, p.2 (şi în nr.urm.).

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunţă reprezentarea *Năpastei* în seara de 21 februarie la Teatrul Naţional din Iaşi, în beneficiul actorului Bulfinski.

5184. ***, *Producţiile Conservatorului de muzică şi artă dramatică. Bucureşti.* În „Conservatorul", VIII, nr.326, 21 febr.1908, p.2.
„Sâmbătă 23 febr. ora 3 d.a. III. Producţia claselor de declamaţie (Prof. dna Aristizza Romanescu şi d. C. Nottara). [...] VI. *D–ale Carnavalului,* comedie de d. Caragiale. Actul I, Nae Girimia frizer d. C. Toneanu (1), Iancu Pampon d. C. Nebunelli (3), Mache Razachescu, zis şi Crăcănel, d. G. Niculescu (3). Un catindat de la percepţie, d. C. Calmuski (3). Iordache, calfă la Girimea, d. A. Popovici (3). Miţa Baston dr. Vîrginia Ionescu (2)."

5185. ***, *Litere–Ştiinţe–Arte.* În „Opinia", V, nr.369, 21 febr.1908, p.2.
Anunţă reprezentarea *Scrisorii pierdute* (programată iniţial pentru 15 martie) de către o echipă de diletanţi din Burdujeni, în folosul societăţii „Vatra Luminoasă". Cu această ocazie, magistratul Stroe va ţine o conferinţă despre *Caragiale şi opera lui literară.*

5186. Bunescu, Mihail C., *Cronica dramatică.* În „Secolul XX", IX, nr.2544, 21 febr. 1908, p.2.
Anunţă că la Teatrul Naţional din Bucureşti se joacă *Vlaicu Vodă* şi se repetă *Sanda,* de Al.G.Florescu şi *D–ale Carnavalului.*

5187. A.M., *De la Ateneu.* În „Adevărul", XX, nr.6644, 26 febr.1908, p.2.
Informează despre conferinţa ţinută de I. Livescu, artist al Teatrului Naţional: *Tot de ale teatrului.* Conferenţiarul a vorbit despre începuturile artei şi literaturii dramatice la români, despre evoluţia teatrului românesc până la zi. A vorbit şi despre activitatea celor ce au condus Teatrul Naţional: Millo, Rosetti, Bengescu şi, firește, ILC.

5188. ***, *Spectacole.* În „Universul", XXVI, nr.54, 25 febr.1908, p.5.
Anunţ. „Azi duminică, 24 februarie 1908, Teatrul Naţional – în matineu, *Scrisoarea pierdută.*

5189. Ozric, *Ştiri teatrale.* În „Biblioteca Modernă", I, nr.3, 1 mart.1908, p.14.
Anunţă reprezentarea pieselor *O noapte furtunoasă* şi *D–ale Carnavalului.*

A – R., *În jurul înlocuirii dlui Davila.* În „Adevărul", XX, nr.6650, 3 mart.1908, p.2.
Anunţă şi reluarea comediei *D–ale Carnavalului.*

B – ***, *Ultime informaţiuni.* În „Dimineaţa", V, nr.1453, 3 mart.1908, p.3 şi nr. 1457, 7 mart.1908, p.2 .

C – ***, *Ştiri.* În „Secolul XX", IX, nr.2556, 6 mart.1908, p.3.
Piesa lui ILC se va juca în folosul societăţii „Cultura şi ajutorul femeii".

D – ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.339, 7 mart.1908 („Ziua de azi").

E – ***, [*Anunţ*]. În „Ordinea", I, nr.84, 7 mart.1908, p.3.

F – ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", IX, nr.6656, 9 mart.1908, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„Astăzi, 7 martie 1908..." *D–ale Carnavalului* se juca împreună cu *Flori de piatră,* farsă într–un act de Oliviu Micşunești.

5190. Ventura, Grigore, *Teatrul Național: „Sanda". Teatrul Liric: „Farmecul unui vals (Walzertraum)".* În „Conservatorul", VIII,nr.339, 7 mart.1908, p.1 („Cronica teatrală").
Comentând succesul neobișnuit al piesei *Sanda,* de Al.G. Florescu, cronicarul apreciază că stagiunea e ca și încheiată, fiindcă cele 25 de reprezentații ce au mai rămas până la 1 aprilie vor fi „acoperite" de *Sanda, D–ale Carnavalului* („de trei ori") și *Manasse* („de vreo șase ori").

5191. Pralea, N., *Teatrul Național.* În „Secolul XX", IX, nr.2557, 7 mart.1908, p.1,2.
Despre problemele teatrului: repertoriul, actorii etc.

5192. ***, *Ultime informațiuni.* În „Acțiunea", VII, nr.1508, 8 mart.1908, p.4.
Informează despre reprezentarea piesei *D–ale Carnavalului,* din seara trecută, la Teatrul Național din București.

5193. F., *Teatru–Muzică.* În „Adevărul", XX, nr.6655, 8 mart.1908, p.3.
Relatare despre spectacolul cu *D–ale Carnavalului,* de la Teatrul Național. Reluarea piesei este socotită „totdeauna un excelent prilej pentru public de a petrece seri vesele". Laudă interpretarea „strălucită" a lui Brezeanu în Catindatul de la percepție, a Mariei Ciucurescu în „violenta republicană de la Ploiești [Mița Baston]", a lui „Toneanu în calfa de bărbier, Catopol în Mache zis și Bibicu, Achile în Pampon, Soreanu în Nae Girimea, Lucrezzia Brezeanu în Didina Mazu, Paciurea în Ipistatul cu «lotăria port–tabacului» [...] Formează cu toții o colecție de tipuri de un comic irezistibil."

5194. C.M.D., *Teatrul Național: „D–ale carnavalului", în 3 acte de I.L. Caragiale.* În „Ordinea", I, nr.85, 8 mart.1908, p.2 („Cronica teatrală").
Cronică favorabilă. Constată că piesa lui ILC a fost foarte bine primită de public, care a petrecut „o seară de fină estetică și superbe senzații [!]".

5195. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.341, 9 mart.1908, p.2 („Ziua de azi").
Anunță o altă reprezentație cu *D–ale Carnavalului,* „astăzi 8/21 martie 1908" la Teatrul Național din București.
A – ***, [*Anunț*]. În „Dimineața", V, nr.1459, 9 mart.1908, p.2.
B – ***, *Spectacole.* În „Țara", VII, nr.1569, 9 mart.1908, p.3.
C – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXVI, nr.67, 9 mart.1908, p.3.

5196. ***, *Teatru.* În „Depeșa Prahovei", II, nr.117, 9 mart.1908, p.3 („Informații").
Anunță că actorii bucureșteni de la Teatrul Național vor reprezenta la 19 martie, *O scrisoare pierdută,* la Teatrul Cooperativa din Ploiești.
A – ***, *Informații.* În „Democrația conservatoare", I, nr.6, 13 mart.1908, p.1.
B – Stavăr, *Din Ploiești.* În „Adevărul", XX, nr.6661, 14 mart.1908, p.2

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

(„Adevărul" în țară").
Se vor da două reprezentații. Biletele – la Librăria Stănciulescu.
C – ***, *Ştiri artistice.* În „Universul", XXVI, nr.72, 14 mart.1908, p.2 .
D – ***, [*Anunț*]. În „Curierul teatral", II, nr.24, 15 mart.1908, p.1 și p.4.
E – E.P., *Din centrele României.* În „Neamul românesc", III, nr.36, 23 mart.1908, p.563.

5197. Bunescu, Mihail C., *D–ale Carnavalului.* În „Secolul XX", IX, nr.2561, 12 mart.1908, p.2 („Cronica dramatică").
Consideră că această piesă este o „comedie de un gen inferior celor abordate de dl. Caragiale, dar în care se poate recunoaște tot humorul și tehnica scenei de care este cu prisosință împrejurat talentul autorului; [...] câtă vioiciune în dialog, câtă mișcare în acțiune, cât farmec în dezvoltare!" Tipurile viabile sunt : Catindatul, Crăcănel și „întrucâtva Pampon"; Mița Baston e o „marionetă care servește autorului pentru a ridiculiza puțin frazele la modă după acea vreme".

5198. ***, *„Scrisoarea pierdută", de I.L. Caragiale.* În „Curierul teatral", II, nr.24, 15 mart.1908, p.1–2.
Cronică dramatică. Laudă piesa și în general teatrul lui ILC. Crede că acesta va fi „etern, ca toate capodoperile teatrale. [...] Agenția noastră a voit să facă o noutate cu o piesă veche."

5199. ***, *Festivalul din Gara Burdujeni.* În „Gazeta Botoșanilor", I, nr.22, 15 mart. 1908, p.3 („Informațiuni").
Anunță spectacolul de binefacere cu *O scrisoare pierdută,* de „sâmbătă 15 curent" , în folosul „Vetrei Românești", spectacol pus sub înaltul patronaj al M.S. Regina Elisabeta. După piesa lui ILC, va avea loc o serată dansantă.

5200. ***, *Din Bucovina.* În „Tribuna", XII, nr.63, 16/29 mart.1908, p.3.
Anunță o reprezentație cu *O noapte furtunoasă,* în ziua de 6 aprilie, orele 20, la „Dom Polski" (str. Domnească, 40), cu actorii diletanți din societatea „Armonia" din Cernăuți.

5201. ***, *Litere–Ştiințe–Arte.* În „Opinia", V, nr.394, 21 mart.1908, p.2.
Anunță *O noapte furtunoasă* în spectacol de amatori, cu elevii Liceului Național din Iași, la 3 apr.1908, pe scena Teatrului Național din Iași.

5202. ***, *Informațiuni.* În „Monitorul", IV, nr.166, 30 mart.1908, p.3.
Anunță pentru „duminică, 6 aprilie", la Teatrul Național din Craiova, un spectacol în beneficiul lui I. Anestin în matineu (la ora 3 p.m.), cu *Coconul* [sic] *Leonida față cu reacțiunea.*

5203. Bunescu, Michail C., *Teatrul Național: „D–ale carnavalului", 3 acte de I.L. Caragiale.* În „Biblioteca modernă", I, nr.4, 1 apr.1908, p.10 („Cronica teatrală").
O noapte furtunoasă și *O scrisoare pierdută* „fac fala literaturei noastre originale". „*D–ale Carnavalului* este inferioară celorlalte piese ale lui Caragiale, [...] însă poartă

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ştampila talentului lui Caragiale. Nu se află aceleaşi creaţiuni trăinde ca în celelalte două piese ale d-lui Caragiale." Remarcă jocul interpreţilor" Brezeanu, Toneanu, Soreanu, Catopol, Achile, Ciucurescu.

5204. ***[N. Iorga], *Bucovina.* În „Neamul românesc", III, nr.40, 2 apr.1908, p.623 („Centre româneşti în străinătate").
Informează despre spectacolul cu *O noapte furtunoasă,* care va fi jucată de o trupă de amatori, luni 6 aprilie 1908 , la Casa Polonă din Cernăuţi. Trupa societăţii de cântare „Armonia", formată din diletanţi şi-a dat „mare silinţă să se achite pe deplin de rolurile lor. Mai ales d. A. Berariu a jucat foarte bine pe Rică Ventureanu [sic]. A fost multă lume românească, dar puteau să fie şi din cei *mari.* Străinii nu se prea îmbulzesc. În pauze a cântat muzica regim.41 mai multe cântece.româneşti".

5205. ***, *Informaţii.* În „Opinia", V, nr.406, 5 apr.1908, p.2.
Informează că reprezentaţia elevilor Liceului Naţional din Iaşi, dată în folosul colectării unor sume necesare achiziţionării cărţilor pentru biblioteca liceului, s-a bucurat de o foarte bună reţetă de public. În partea a doua a spectacolului, liceenii au jucat *O noapte furtunoasă.*

5206. ***, *Vizita fraţilor bucovineni.* În „Opinia", V, nr.416, 19 apr.1908, p.2-3.
Reportaj. În cadrul grandioaselor serbări din Iaşi, prilejuite de vizita delegaţiei bucovinenilor în Regat, în programul spectacolului de la Teatrul Naţional din Iaşi, a figurat şi reprezentarea a două opere caragialiene: *Conu Leonida faţă cu Reacţiunea* şi schiţa *Monolog,* interpretată de Petre Liciu de la Teatrul din Bucureşti.

5207. Rodion [A. Steuerman], *Aseară...* În „Opinia", V, nr.417, 20 apr.1908, p.1 („Oameni şi lucruri").
Cronică dramatică în registru sentimental. Se face o cronică a serii culturale închinată „fraţilor bucovineni", oaspeţi la Iaşi. Sala a fost „zguduită de râsul senin şi sănătos" când pe scenă au apărut personajele din *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* şi *Monolog.*

5208. ***, *Vizitele şi plecarea fraţilor din Bucovina.* În „Opinia", V, nr.417, 20 apr. 1908, p.2.
Reportaj al festivităţilor. Se dau detalii referitoare la distribuţia pieselor caragialiene interpretate. *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* fusese jucată cu mult umor de: C.B. Penel, Athena Georgescu, d-na Petrone.

5209. ***, *Reprezentaţie festivă...* În „Opinia", V, nr.417, 20 apr.1908, p.2 („Litere-Ştiinţe-Arte").
Alte relatări de la spectacolul de gală dat în onoarea delegaţiei bucovinene. Se remarcă din nou interpretarea deosebită a piesei lui ILC, care „n-a fost jucată niciodată cu o vervă mai îndrăcită".

5210. ***, *Sosirea oaspeţilor bucovineni.* În „Secolul XX", X, nr.2592, 20 apr.1908, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Informează că în onoarea delegației din Bucovina, la Teatrul Național din București s-a dat un spectacol de gală; alături de versuri din Alecsandri și Goga, s-a reprezentat și *Conu Leonida față cu reacțiunea.*

5211. ***, *Fany Tardini.* În „Ordinea", I, nr.122, 26 apr.1908, p.3.
Necrolog. Se amintește că ILC, împreună cu Eminescu, „la începutul vieții lor de bohemi" au făcut parte din trupa de teatru a acestei actrițe.

5212. ***, *Focșani.* În „Viitorul", II, nr.170, 30 apr./13 iun.1908, p.2 („Ce se petrece în țară").
Informează despre reprezentația de la Focșani (duminică, 27 aprilie) a pieselor: *Năpasta* și *Conu Leonida față cu reacțiunea,* spectacol dat de trupa Nicu Georgescu-Putna în sala Regal. Aprecieri asupra interpretării actoricești.

5213. Nistor, Iancu I., *Cronica.* În „Junimea literară", V, nr.4-5, apr.-mai 1908, p.95.
Cronică dramatică a spectacolului dat la 6 aprilie de societatea „Armonia" din Cernăuți, cu *O noapte furtunoasă.*

5214. ***, *Serbarea elevilor Liceului principele Carol, din Tulcea.* În „Amicul tinerimei", V, nr.16, 15 mai 1908, p.382.
Informează despre spectacolul cu piesa *Conu Leonida față cu reacțiunea,* care a avut loc la 3 mai, în sala teatrului din oraș, pentru strângerea fondurilor necesare unei excursii în Bucovina.

5215. Fernando, *Caragiale la Roman.* În „Adevărul", XX, nr.6722, 18 mai 1908, p.2.
Corespondență din Roman, datată : 16 mai. Relatare despre spectacolul dat în sala Teatrului din localitate, „în fața unui public compus din întreaga elită romașcană, în care ILC a citit din schițele sale (nu se specifică ce anume)". Aprecieri superlative: „Modul neîntrecut în care dsa. știe să dea viață personagiilor pe care le crează nu se poate compara decât cu felul cum îi[sic] scoate relief, cetindu-le".

5216. ***, *Noutăți.* În „Libertatea", VII, nr.23, 24 mai/6 iun.1908, p.5.
Anunță o reprezentație cu *O noapte furtunoasă,* în interpretarea unei trupe de amatori „din cercul meseriașilor noștri", sub conducerea regizorului Petru Manole.

5217. Privitor, *Brăila.* În „Neamul românesc", III, nr.63, 27 mai 1908, p.987 („Din centrele României").
Informează despre reprezentația teatrală de duminică, 18 mai, când s-a prezentat o dramatizare după schițele lui ILC, *Vizită* și *D-l Goe,* la școala de băieți nr.2 din oraș, în cadrul celei de a treia șezători culturale.

5218. ***, *Producția Conservatorului.* În „Viitorul", II, nr.199, 29 mai/11 iun.1908, p.3.
Anunț. Conservatorul de muzică și artă dramatică , clasa d-rei Tina Barbu, va da un spectacol la Teatrul Liric, la 1 iunie 1908, cu *O scrisoare pierdută.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5219. ***, *Reprezentaţiune teatrală în Orăştie.* În „Drapelul", VIII, nr.62, 31 mai/13 iun.1908, p.3 („Informaţiuni").
Anunţă reprezentaţia pe care o va da la 1/14 iunie Secţia industrială din Reuniunea Economică din Orăştie, în sala hotelului Transilvania, în beneficiu propriu, cu *O noapte furtunoasă.*

5220. ***, *Noutăţi.* În „Libertatea", VII, nr.24, 31 mai/13 iun.1908, p.5–6.
Se detaliază anunţul de la p.3, arătându–se că spectacolul va avea loc în ziua de Rusalii, se dă distribuţia. „După producţiune, dans! Ţăranii vor avea joc separat!"

5221. ***, *Producţia Conservatorului.* În „Viitorul", II, nr.201, 31 mai/13 iun.1908, p.2.
Anunţă spectacolul cu *D–ale Carnavalului,* la serbaraea de sfârşit de an. Se anunţă distribuţia. Nu este însă clar dacă această piesă a înlocuit *O scrisoare pierdută,* anunţată anterior, sau este vorba despre reprezentaţia unei alte clase de la Conservator.

5222. N.P. (N. Pralea), *De la examenele conservatorului de declamaţie.* În „Secolul XX", X, nr.2624, 1 iun.1908, p.2.
Cronică. Remarcă între eleve pe dra.Culitza, „cu farmec în mahalagioaicele lui Caragiale".

5223. Locusteanu, P., *Conservatorul nostru. Producţia claselor de declamaţie.* În „Voinţa naţională", XXV, nr.6893, 4/17 iun.1908, p.1.
Cronică. Studenţii de la Conservtor prezentaseră în programul final de la Teatrul Liric, piesa *D–ale Carnavalului.* Se remarcaseră tinerii G. Niculescu, C. Calmuski, Virginia Ionescu.

5224. N.P. [N. Pralea], *De la examenele de declamaţie.* În „Secolul XX", X, nr.2626, 5 iun.1908, p.2.
Cronică. Bănuţă Aurel a creat „câteva clipe fericite" într–o scenă din *O scrisoare pierdută.*

5225. Nicuşor, *Producţia meseriaşilor. Teatru la Orăştie.* În „Libertatea", VII, nr.25, 7/20 iun.1908, p.3.
Cronică dramatică a spectacolului cu *O noapte furtunoasă.* Remarcă faptul că actorii amatori n–au putut, totdeauna, să ţină pasul în ceea ce priveşte pronunţia valahă [regăţeană], necesară hazului piesei. Totuşi, le aduce laude pentru modul în care s–au achitat de rolurile lor. „Dacă luăm în seamă aceea că diletanţii noştri afară doar de unul, toţi sunt industriaşi, trebuie să fim foarte mulţumiţi cu prestaţiunile lor. Toţi erau destul de naturali, neforţaţi. Numai laudă li se cuvine pentru dragostea şi râvna cu care au jucat [...] ca să avem de sărbători ceva frumos, folositor şi românesc."

5226. ***, *Tablou de piesele ce s–au jucat de la înfiinţarea societăţii dramatice române până la 1/13 mai 1884.* În „Buletinul Societăţii Ateneul Român din Bucureşti", I, nr.3–4, 15 iun.1908, p.31.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Bilanțul unei prime etape din activitatea Teatrului Național din București. *O noapte furtunoasă* se jucase de 10 ori, aducând un profit de 12.338 lei; *Hatmanul Baltag* – în 7 reprezentații a produs suma de 7.745 lei, iar *Roma învinsă*, în 9 reprezentații – 7752 lei.

5227. ***, *Ultime informațiuni.* În „Doljul", I, nr.54, 3 iul.1908, p.3.
Anunță că în aceeași seară [ziarul se tipărea cu o zi întârziere] se reprezenta *O scrisoare pierdută*, în grădina Imperial din Craiova.

5228. ***, *Știri locale.* În „Tribuna liberală", IX, nr.1893, 24 aug.1908, p.3.
Anunță un spectacol cu *O noapte furtunoasă* în seara de 23 august, la „High-Life" din Galați. „Prețuri populare".

5229. X, *Marioara Cornescu.* În „Biblioteca modernă", I, nr.9, 1 sept.1908, p.1.
Profil al actriței. Este amintit ILC care, ca director al Teatrului Național din București, a distins-o printre elevele de la Conservator și a convins-o pe mama tinerei actrițe să o angajeze în teatru.
A – *Idem.* În „Doljul", I, nr.104, 3 sept.1908, p.3.

5230. Dan, *Teatrul Național din Iași.* În „Dimineața", V, nr.1639, 9 sept.1908, p.1.
În cadrul repertoriului pe 1908 este înscrisă și piesa lui ILC, *D-ale Carnavalului.*

5231. ***, *Teatru.* În „Ecoul Romanului", VIII, nr.339, 14 sept.1908, p.2.
Informează despre repertoriu trupei Moru, care dăduse spectacole la Roman la 11 și 14 septembrie. Se jucase și *Conu Leonida față cu reacțiunea.*

5232. ***, *Teatrul Național.* În „Conservatorul", VIII, nr.497, 23 sept.1908, p.2 („Știri artistice").
Printre piese anunțate la teatrul din București în stagiunea 1908–1909, se aflau și *Năpasta* și *O noapte furtunoasă*.

5233. Pralea, N., *Un teatru popular.* În „Secolul XX", X, nr.2725, 4 oct.1908, p.1 („Cronica teatrală").
Sunt citate „acele frumuseți ale teatrului nostru: *Noaptea furtunoasă, Scrisoarea pierdută, D-ale Carnavalului.*"

5234. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.513, 11 oct.1908, p.3 („Ziua de azi") și în nr.urm.
Anunț. „Vineri 10/23 octombrie 1908 Teatrul Național: *Noaptea furtunoasă* de Caragiale și *Săracu Dumitrescu* de G. Ranetti."
A – ***, [*Anunț*]. În „Dimineața", V, nr.1672, 11 oct.1908, p.2.
B – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXVI, nr.280, 11 oct.1908, p.3.

5235. Bacalbașa, I.C. *Teatrul Național: „O noapte furtunoasă", comedie de I.L. Caragiale.* În „Epoca", XIV, nr.239, 12 oct.1908, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Cronică. Interpretarea „de aseară" – foarte bună: I. Petrescu, I. Brezeanu, Soreanu, Maria Ciucurescu, Eugenia Ciucurescu.

5236. P. [N. Pralea], *Teatrele noastre.* În „Secolul XX", X, nr.2733, 14 oct.1908, p.2 („Note şi reflexiuni").
Noaptea furtunoasă pe afişul Teatrului Naţional Bucureşti în noua stagiune.

5237. Bacalbaşa, Ion C., *„O noapte furtunoasă", comedie în 2 acte de I.L. Caragiale.* În „Epoca", XIV, nr.241, 15 oct.1908, p.1 („Cronica teatrală").
Piesa a fost „minunat jucată".

5238. Alecsandrescu–Dorna, *Săptămâna teatrală.* În „Universul", XXVI, nr.286, 17 oct.1908, p.1, 2.
În legătură cu reluarea *Nopţii furtunoase* pe scena Naţionalului bucureştean, cronicarul face două observaţii: a) distribuţia să fie cu grijă aleasă, evitându–se repartiţia rolurilor unor debutanţi; b) să se interzică adaosurile de orice fel: „Am auzit la reprezentaţie cuvinte – poate de spirit – care însă nu sunt în text, am auzit mahalagisme pe care le–am întâlnit în revistele umoristice de spirit, dar nu în textele lui Caragiale".

5239. Spectator, *Isprăvile d–lui Pompiliu Eliad la Teatrul Naţional.* În „Dreptatea noastră", I, nr.31, 19 oct.1908, p.2.
Noaptea furtunoasă în repertoriul noului director.
A – ***, *Stagiunea 1908/1909.* În „Ecoul Moldovei", XVIII, nr.25, oct.1908, p.3.
B – Index, *Cronica teatrală.* În „Biblioteca modernă", I, nr.11, 9 nov.1908, p.5.

5240. ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XX, nr.6887, 2 nov.1908, p.2 şi în nr.urm.
Anunţ. „Sâmbătă, 1 nov. Teatrul Naţional: se vor juca *Noaptea furtunoasă* şi *Năpasta,* comedii [sic] de I.L. Caragiale."
A – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", V, nr.1694, 2 nov.1908, p.2.
B – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXVI, nr.302, 2 nov.1908, p.3.

5241. Pralea, N., *Teatrul Naţional: „Năpasta" şi „Noaptea furtunoasă".* În „Secolul XX", X, nr.2753, 7 nov.1908, p.1 („Cronica dramatică").
Năpasta a fost „jucată în condiţii mai bune decât nu a fost poate niciodată jucată" (I. Brezeanu şi Marioara Voiculescu). Despre Anca spune „că nu–i aşa o ţărancă de–a noastră". Domnişoarele Ciucurescu în Veta şi Ziţa: „Şi râzi cu hohote de toate scâlcielile de cuvinte... departe de a se fi stins viaţa aceea redată de dramaturgul nostru [ea este] încă în plină înflorire şi poate da naştere în curând la alte închegări artistice."

5242. R., *I. Fărcăşanu.* În „Biblioteca modernă", I, nr.11, 9 nov.1908, p.1.
Necrolog al actorului care a fost angajat la Teatrul Naţional în timpul perioadei când ILC a fost director.

5243. ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa, V, nr.1704, 11 nov.1908, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„Astăzi 11/24 noiembrie 1908 [...] Teatrul Național. Se va juca: *Năpasta,* dramă într-un act și *O noapte furtunoasă,* comedie în 2 acte de I.L. Caragiale."

A – ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XX, nr.6897, 12 nov.1908, p.2.

5244. ***, *Litere-Științe-Arte.* În „Opinia", V, nr.581, 11 nov.1908, p.2.
Anunță reprezentarea piesei *D-ale Carnavalului,* marți, 11 noiembrie, la Teatrul Național din Iași.

5245. ***, *Caragiale.* În „Opinia", V, nr.582, 12 nov.1908, p.2 („Litere-Științe-Arte").
Anunță programarea, timp de două săptămâni, a repertoriului caragialian pe scena Teatrului Național din Iași.

5246. Alecsandrescu-Dorna, *Săptămâna teatrală.* În „Universul", XXVI, nr.314, 14 nov.1908, p.2.
Cronică dramatică. Comentând drama *Mărul* , de Zaharia Bârsan, autorul apreciază că piesele originale românești sunt sancționate cu nejustificată asprime de critica teatrală: „Oare de la vremurile când *teatrul românesc* însemna *Oreste* a lui Voltaire, tradus de vornicul Beldiman, până la *Barbu Lăutaru* al lui Alecsandri și până la *Năpasta* a d-lui Caragiale, s-au făcut atâtea progrese și s-au cucerit atâtea merite pentru ca Teatrul Național să-și înalțe scena la rangul de tribună de Academie?"

5247. ***, *Cronica teatrală.* În „Doljul", I, nr.163, 16 nov.1908, p.2.
Piesa *O scrisoare pierdută* se jucase la Craiova, dar nu mai era „de actualitate", ea fiind „un document istoric". Interpretarea a fost modestă („a fost binișor jucată"), decorurile nereușite („mai ales în ultimele acte au lăsat de dorit"). Anestin era considerat cel mai bun actor (în Cetățeanul turmentat).

5248. Fagure, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XX, nr.6904, 19 nov.1908, p.1.
Ocupându-se de *Teatrul și societatea noastră,* autorul îl evocă pe ILC ca pe „unul din acei care au văzut la timp câteva din racilele nouei noastre alcătuiri și le-a văzut până la fund, fără a se înfricoșa de ele ca de o prăpastie care dă ameteli, ci, dimpotrivă, s-a apropiat de ele ca să le privească bine și când s-a simțit pe deplin stăpân pe cunoașterea lor, le-a pus pe scenă într-o formă artistică nepieritoare".

5249. Rodion [A. Steuerman], *Scrisori din Iași.* În „Adevărul", XX, nr.6904, 19 nov.1908, p.1.
Corespondență datată: „Iași, 11 nov.", în care autorul vorbește despre reprezentarea la Teatrul Național, în 11 noiembrie, a comediei *D-ale carnavalului.* În scrisorile (purtând subtitlurile: *Caragiale la Iași; Pe scena... politică; Maestrul și mahalaua; Caragiale și generoșii; Peripețiile unei candidaturi*) - autorul evocă interpreți excepționali ai comediilor lui ILC, la Iași, dintre care unii dispăruți: Arceleanu, Gh. Dumitrescu, Pruteanu, Gh. Rădulescu-Marin, Pekea Alexandru, Penel-„minunatul Conu Leonida".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

În legătură cu candidatura sa ca deputat conservator–democrat, se arată că popularitatea lui ILC în cercurile culte este imensă.

5250. Pora, N., *Viaţa în Bucureşti.* În „Ţara noastră", II, nr.48, 23 nov./6 dec.1908, p.391.
Între reprezentaţiile teatrale cu bune traduceri din repertoriul universal, în stagiunea curentă se vor juca şi piese din repertoriu original, între care *Năpasta* şi *O noapte furtunoasă.*

5251. O. [Octavian Goga], *Teatrul Naţional din Bucureşti.* În „Luceafărul", VII, nr.23, 1 dec.1908, p.560 („Cronică").
Cronică dramatică. Anunţă că în numărul viitor va vorbi despre comedia lui E. Augier, *Guerin Notarul,* tradusă de Brătescu–Voineşti şi despre *Năpasta* .

5252. ***, *Spectacole.* În „Universul", XXVI, nr.332, 2 dec.1908, p.3.
Anunţă un spectacol la Teatrul Naţional din Bucureşti, luni, 1 decembrie, cu *O scrisoare pierdută.*

5253. Fagure, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XX, nr.6918, 3 dec.1908, p.1.
Discutând despre spectacolul cu drama *Ultimul vlăstar,* de Pandelea, cu care s–a deschis stagiunea Teatarului Naţional din Bucureşti, cronicarul arată că nu e bine să se transforme în „principii de apreciere" indulgenţa cu care, în general, au fost primite lucrările originale. Este împotriva încurajării mediocrităţii şi consideră ca unică unitate de măsură în judecarea operelor dramatice originale, însăşi literatura dramatică românească anterioară, între care enumeră: *Despot Vodă, Fântâna Blanduziei, Răzvan şi Vidra, Năpasta, O scrisoare pierdută, O noapte furtunoasă, D–ale Carnavalului, Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*

5254. ***, *Răsuflate.* În „Evenimentul", XVI, nr.247, 5 dec.1908, p.1.
Ironii la adresa lui Vespasian Pella, directorul „Opiniei" din Iaşi, ce se slujea în articolele sale de proze „luate din scrisorile lui Caragiale, învechite şi bune doar pentru teatru".

5255. ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XX, nr.6921, 6 dec.1908, p.2.
Anunţ. „Vineri, 5 dec., Teatrul Naţional: *Năpasta* şi *O noapte furtunoasă."*
A – ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.558, 6 dec.1908, p.3.
B – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXVI, nr.336, 6 dec.1908, p.3.

5256. ***, *Spectacole.* În „Universul", XXVI, nr.337, 7 dec.1908, p.5.
Anunţ. „Sâmbătă, 6 decembrie 1908, Teatrul Naţional: – La 2 d.a. *Moştenitorii;* seara, la 8, *Scrisoarea pierdută."*

5257. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.559, 9 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Luni 8/21 decembrie 1908, Teatrul Naţional – *Năpasta."*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5258. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.560, 10 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Marţi 9/22 decembrie 1908, Teatrul Naţional – *Năpasta.*"

5259. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.561, 11 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Miercuri 10/23 decembrie 1908, Teatrul Naţional: *Năpasta.*"

5260. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.562, 12 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Joi 11/24 decembrie 1908, Teatrul Naţional – *Năpasta.*"

5261. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.563, 13 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Vineri, 12/25 decembrie 1908, Teatrul Naţional – *Năpasta.*"

5262. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.564, 14 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Sâmbătă 13/26 decembrie 1908, Teatrul Naţional – *Năpasta.*"

5263. *** [Oct. Goga], *Teatrul Naţional din Bucureşti.* În „Luceafărul", VII, nr.24, 15 dec.1908, p.68 („Cronică").
Cronică dramatică la spectacolul cu *Năpasta.* Rolul lui Ion Nebunul fusese deţinut de Ioan Petrescu, „cel mai mare temperament al Teatrului Naţional". În *O noapte furtunoasă*, remarcă: „popularul nenea Iancu Brezeanu ne face să uităm de necazuri în rolul lui Ipingescu".

5264. Demetrescu, C., *Starea teatrului din Iaşi. Convorbire cu d. Haralamb G. Lecca.* În „Minerva", I, nr.3, 15 dec.1908, p.1.
Interviu. În calitatea sa de director al teatrului din Iaşi, H. Lecca vorbeşte despre repertoriul stagiunii în curs, amintind că la Iaşi se juca şi *D–ale Carnavalului* de ILC, „care e autor cunoscut".

5265. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.565, 16 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Luni 15/28 dec.1908, Teatrul Naţional – *Năpasta.*"

5266. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.566, 17 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Marţi 16/29 dec.1908, Teatrul Naţional – *Năpasta.*"

5267. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.567, 18 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Miercuri 17/30 decembrie 1908, Teatrul Naţional – *Năpasta.*"

5268. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.568, 19 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Joi, 18/31 decembrie 1908, Teatrul Naţional – *Năpasta.*"

5269. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.569, 20 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Vineri, 19 decembrie 1908, Teatrul Naţional – *Năpasta.*"

5270. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.570, 21 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Sâmbătă 20 decembrie 1908, Teatrul Naţional – *Năpasta.*"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5271. Pora, N., *Viaţa în Bucureşti.* În „Ţara noastră", II, nr.52, 21 dec.1908, p.429.
Despre spectacolele Teatrului Naţional şi succesele cu piesele bune, pe gustul tuturor, între care *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută.* Salută faptul că a trecut vremea când teatrele erau invadate de piesele uşoare franţuzeşti.

5272. ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.571, 23 dec.1908, p.3.
Anunţ. „Ziua de azi – Luni 22 decembrie, Teatrul Naţional – *Năpasta.*"

5273. ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XX, nr.6938, 24 dec.1908, p.2.
Anunţ. „Marţi 23 dec. Teatrul Naţional: se vor juca *Noaptea furtunoasă,* comedie în 2 acte de I.L.Caragiale şi *Năpasta,* dramă într–un act de I.L. Caragiale."

A – ***, *Spectacole.* În „Conservatorul", VIII, nr.572, 24 dec.1908, p.3.

B – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXVI, nr.354, 24 dec.1908, p.5.
Se dă şi un scurt rezumat al piesei.

C – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", V, nr.1746, 24 dec.1908, p.2.

5274. ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XX, nr.6941, 29 dec.1908, p.2.
Anunţ.„Duminică 28 decembrie, Teatrul Naţional: în matineu – *Scrisoarea pierdută* [...]"

A – ***, *Cronica spectacolelor.* În „Minerva", I, nr.16, 29 dec.1908, p.4.

5275. ***, *Teatru şi dans în Sasca–Montană.* În „Drapelul", VIII, nr.148, 30 dec.1908/12 ian.1909, p.3 („Petreceri").
Anunţ. „Reuniunea de cetire şi cântări din Sasca–Montană aranjează miercuri în 31 decembrie 1908/13 ian.1909 în seara de Sân–Văsâi, în sala hotelului *Panonia* , teatru împreună cu dans [...] Se va reprezenta *Năpasta,* dramă în 2 acte de Caragiale."

5276. ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXI, nr.6944, 1 ian.1909, p.2.
Anunţă un spectacol la Teatrul Naţional cu *O scrisoare pierdută,* joi, 1 ianuarie 1909, la matineu.

5277. Stal No.8, *Scrisoarea pierdută.* În „Biblioteca modernă", II, nr.2 (14), 31 ian. 1909, p.10.
Cronică teatrală. La Teatrul Naţional. Subliniază tipologia universală a personajelor: „...păcat că publicul nostru nu vine mai mult la piesele lui Caragiale. Ce adevăruri usturătoare ar regăsi!" Laudă jocul actorilor: Brezeanu, Toneanu, Mihăilescu etc.

5278. ***, *Directorii Teatrului Naţional din Bucureşti.* În „Anuarul presei române şi politice", III, 1909, p.295.
Se publică o listă cu directorii instituţiei; apare şi: „I.L. Caragiale : 1888–1889".

5279. Alesandrescu–Dorna, *Săptămâna teatrală.* În „Universul", XXVII, nr.36, 7 febr.1909, p.2.
Cronică. Triumful piesei *Apus de soare* îi aminteşte cronicarului de un eveniment literar similar : „reprezentarea dramei,dlui Caragiale – *Năpasta.*"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5280. ***, *Serata Societăţii „Vasile Alecsandri".* În „Acţiunea", VIII, nr.1791, 3 mart.1909, p.2.
Informează despre reprezentarea primului act din *D-ale Carnavalului,* în cadrul seratei societăţii studenţeşti.

5281. ***, *Informaţiuni mixte.* În „Patria", I, nr.8, 4 mart.1909, p.3.
Anunţă că la 6 martie, „Societatea academică Junimea aranjează în sala Armoniei la orele 3 p.m., o şezătoare literară cu cetiri, declamări şi muzică [...] Sâmbătă în 6 mart. la orele 8 seara va avea loc în cabinetul societăţii o audiţie literară, la care se vor ceti bucăţi alese din Caragiale...."

5282. Ziarul, *Serata ziarului nostru.* În „Uniunea", I, 10 mart.1909, p.3.
Se spune că ziarul era „organul de luptă al lucrătorilor Chelneri, Bucătari, Cârmăţari, Vainburşi, Cafegii Londonieri şi Portari din România". Informează despre reprezentaţia dată de amatorii din Societatea chelnerilor, cu *D-ale Carnavalului,* şi anume o „scenă între Candidat [sic] şi Bărbier , foarte hazlie".

5283. ***, *Din localitate.* În „Democratul", II, nr.6, 13 mart.1909, p.2.
Anunţă reprezentarea piesei *O noapte furtunoasă* (alături de localizarea *O fatalitate*), la 14 martie, „la teatrul Moldova, cu actori amatori, tineri şi doamne din Buzău". Spectacolul este patronat de societatea „Alinarea", în beneficiul săracilor.
A – ***, *Serbarea Societăţii Alinarea.* În „Politica", I, nr.17, 15 mart.1909, p.3.

5284. Vasal [V. Alecsandrescu], *G. Achile.* În „Biblioteca modernă", II, nr.5 (17), 15 mart.1909, p.1.
Profil al actorului care a interpretat cu măiestrie rolul lui Pampon din *Noaptea furtunoasă.*

5285. T. [Octavian Tăslăoanu?], *Producţia literară.* În „Luceafărul", VIII, nr.8, 16 apr.1909, p.189.
Sinteză critică privind bilanţul literar al deceniului 1900–1909. Este citat ILC printre autorii de prestigiu.

5286. ***, *Cercurile culturale.* În „Minerva", I, nr.93, 19 mart.1909, p.2 („Informaţiuni").
„La şcoala din com. Colentina, sub conducerea dnei. Olga Negulescu, a avut loc o şedinţă a cercului cultural local. Cu o neîntrecută dibăcie, elevii acelei şcoale au recitat rugăciunea din şezătoarea *Ştefan –Vodă,* de Ionescu–Gion. Întreaga asistenţă a rămas uimită de modul cum nişte copilaşi au putut să exprime atât de curat gândirea şi simţirea autorului. Tot atât de bine au executat *Pedagogul* lui Caragiale."

5287. ***, *Serbarea societăţii „Alinarea".* În „Democraţia", II, nr.7, 21 mart.1909, p.3–4.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Cronică mondenă a seratei de binefacere, în cadrul căreia s-a reprezentat *O noapte furtunoasă.* Se dă distribuţia, asigurată de artişti amatori. Personajul Chiriac a fost interpretat de Anton Filotti, fratele fruntaşului conservator-democrat V. Filotti.

5288. ***, [*Anunţ*]. În „Deşteptarea", V, nr.13, 26 mart./8 apr.1909, p.3.
Anunţă că la Societatea soldaţilor români „Lumina" din Braşov, va avea loc la 30 martie, în sala hotelului Central, o petrecere, în programul căreia era prevăzută reprezentarea piesei *O noapte furtunoasă*, interpretată de cadre militare din garnizoană.

5289. ***, *Informaţii.* În „Biruinţa", I, X, nr.17, 12 apr.1909, p.3.
Anunţă spectacol cu *O scrisoare pierdută*, în reprezentaţie de diletanţi (elevii liceului din Bârlad), – „sâmbătă, 25 curent", în beneficiul Societăţii de lectură „Stroe Belloescu".

A – ***, *Bârlad.* În „Neamul românesc", IV, nr.43, 26 apr.1909, p.692 („Din centrele României").

5290. T., *Galaţi.* În „Neamul românesc", IV, nr.37, 12 apr.1909, p.598 („Din centrele României").
Informează despre reprezentarea *Nopţii furtunoase* în spectacol de amatori la Galaţi, la 21 martie 1909, sub auspiciile Ligii Culturale din Galaţi. A fost „o bună reuşită", atât „morală, cât şi materială". Remarcă jocul institutoarei Eufrosina Trancu.

5291. Cititor, *„Impresii din Ardeal", de Z. Bârsan.* În „Secolul XX", XI, nr.2872, 12 apr.1909, p.1 („Dări de seamă").
Recenzie. Se referă la turneul trupei Bârsan în Ardeal, unde a jucat şi *Năpasta.*

5292. Interim, *Cronica teatrală.* În „Biblioteca modernă", II, nr.7 (19), 19 apr.1909, p.11.
Cronică la spectacolul cu *O scrisoare pierdută,* „nemuritoarea comedie a lui Caragiale", singura piesă comparabilă cu cele din stagiunea 1908-1909.

5293. Teleor, D., *Moartea lui Marion.* În „Minerva", I, nr.137, 4 mai 1909, p.5.
Printre scriitorii care l-au preţuit pe Marion [Dumitru Marinescu] este amintit şi ILC.

5294. I., *Bârlad.* În „Neamul românesc", IV, nr.52, 17 mai 1909, p.837 („Din centrele României").
Informează despre succesul spectacolului cu *O scrisoare pierdută,* dat de elevii liceului Codreanu în folosul societăţii de lectură, la 2 mai 1909 (iniţial se anunţase data de 25 aprilie).

5295. ***, *Conservatorul de Muzică şi Artă dramatică. Examenul claselor de dramă şi comedie.* În „Conservatorul", IX, nr.112, 26 mai 1909,p.2.
Examenul fusese anunţat pentru „luni, 25 mai, orele 2 şi jum. şi marţi, 26 mai, orele 8 şi jum.dim." Din clasa lui C.I. Nottara câţiva studenţi au prezentat fragmente din piesele lui ILC. Anul II: Dumitru Alexandrescu: *D-ale Carnavalului,* Georgescu Petre: *O noapte furtunoasă* şi *D-ale Carnavalului* , Iancovescu Ioan: *D-ale Carnavalului* ,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Mărculescu Grigore: *D-ale Carnavalului,* Nedelcovici I. Constantin: *Năpasta,* Teodorescu Dumitru: *Năpasta.* Din clasa Aristizzei Romanescu o singură studentă din anul III, Ionescu Virginia, a prezentat un fragment din *O scrisoare pierdută.*

A – ***, *Examenele de declamaţie ale Conservatorului.* În „Adevărul", XXI, nr. 7086, 28 mai 1909, p.2.

5296. Ion, *Craiova.* În „Neamul românesc", IV, nr.73, 5 iul.1909, p.1173 („Din centrele României").
Informează despre serbarea societăţii Junimea, care a avut loc în grădina Băilor Comerciale, în seara de 20 iunie 1909; s-a reprezentat *Conu Leonida faţă cu reacţiunea,* de către o trupă de actori din localitate, între care se remarcă comicul Comănescu în rolul principal.

5297. Călin, *Teatru de diletanţi în Zărand.* În „Libertatea", VIII, nr.30, 11/25 iul. 1909, p.4-5.
Informează despre spectacolul cu *O noapte furtunoasă,* din 29 iunie, la Baia de Criş, unde de 22 de ani nu s-a mai pomenit petrecere românească. Se laudă jocul artiştilor amatori, semnalându-se totuşi dificultăţile pe care le-au avut amatorii pentru a juca o piesă dificilă [ca limbă].

5298. ***, *De la Teatru.* În „Curierul Băilor Slănic", VII, nr.4, 22 iul.1909, p.3.
Informează despre reprezentarea piesei *O noapte furtunoasă,* pe scena locală, de către o trupă a Teatrului Naţional din Iaşi, compusă din: M. Pella, I. Morţun, C. Ionescu şi d-nele Athena Georgescu şi M.C. Ionescu.

5299. Rep., *Compania dramatică A. Davila.* În „Adevărul", XXI, nr.7151, 2 aug. 1909, p.3.
Relatare amplă a solemnităţii de inaugurare a Teatrului Lyric, condus de A. Davila. Sunt rezumate diversele cuvântări şi reproduse urările sosite de la ILC. În cuvântarea sa, Emil D. Fagure, referindu-se la salutul marelui dramaturg, îl consideră „stema triumfului pe fruntea conducătorului acestui Teatru." A. Davila citeşte o scrisoare primită de la ILC, în care acesta, aflat într-o călătorie la Marea Nordului, salută călduros noul aşezământ teatral din România.

5300. ***, *Ultimele informaţiuni.* În „Adevărul", XXI, nr.7176, 28 aug.1909, p.3.
Se vorbeşte ca despre un adevărat eveniment literar de faptul că ILC a citit cu o zi înainte, în foaierul de recepţie al Companiei dramatice Davila, „un apropos într-un act, intitulat *Începem.* Piesa aceasta va servi ca *lever de rideau* la prima reprezentaţie a Companiei dramatice Davila. [...] Lucrarea dlui. Caragiale întruneşte toate calităţile pe care i le cunoaştem şi a stârnit admiraţia şi entuziasmul interpreţilor."

A – ***, *O lucrare nouă a lui Caragiale.* În „Dimineaţa", VI, nr.1982, 29 aug. 1909, p.1.

B – ***, *Piesă nouă de Caragiale.* În „Telegraful român", LVII, nr.46, 5/18 sept. 1909, p.397.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5301. ***, *Curierul Teatrelor.* În „Mişcarea", I, nr.2, 2 sept.1909, p.3.
Se publică repertoriul Teatrului Naţional din Iaşi, în stagiunea 1909–1910. La secţia „Piese originale", figurează şi *O scrisoare pierdută.*

A – ***, *Repertoriul Teatrului Naţional din Iaşi.* În „Epoca", XV, nr.203, 4 sept. 1909, p.3.
Alte piese originale: *Boierii şi ciocoii* , de V. Alecsandri, *Femeea* , de B.P. Hasdeu.

B – ***, *Teatrul Naţional din Iaşi. Repertoriul pe anul 1909–1910.* În „Ordinea", II, nr.513, 4 sept.1909, p.2.

C – ***, *Repertoriul Teatrului Naţional din Iaşi în stagiunea 1909–1910.* În „Conservatorul", IX, nr.193, 5 sept.1909, p.3.

5301 bis. ***, *Teatrul Davila.* În „Ordinea", II, nr.511, 2 sept.1909, p.2.
Informează despre deschiderea stagiunii 1909–1910 la 12 septembrie 1909, cu *Începem* „un apropos într–un act al d–lui I.L. Caragiale".

A – Menelazzio, *Compania dramatică Davila.* În „Biruinţa", IV, nr.168, 6 sept. 1909, p.3.

B – ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXI, nr.7192, 13 sept.1909, p.2.
Alături de *Începem!* de ILC, se va mai reprezenta şi *Stane de piatră,* piesă în 4 acte de H. Sudermann, tradusă de Emil D. Fagure. (Piesa lui ILC este menţionată numai la deschidere; în zilele următoare nu mai este pomenită).

C – ***, [*Anunţ*]. În „Dimineaţa", VI, nr.1997, 13 sept.1909, p.2.

D – Porn, Eugen, *În ajunul stagiunii teatrale. Public şi critici.* În „Noua revistă română", vol.VI, nr.19, 13 sept.1909, p.301–303 („Note şi discuţiuni").

E – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXVII, nr.251, 13 sept.1909, p.3.

F – ***, *Teatrale.* În „Egalitatea", XX, nr.37, 17 sept.1909, p.302 („Cronica săptămânei").

5302. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Dimineaţa, VI, nr.1997, 13 sept.1909, p.2.
Informaţie. „Aseară a avut loc înaintea unui public de invitaţi la Teatrul Leon Popescu (fost Lyric) repetiţia generală a spectacolului cu care astă seară Compania dramatică Davila îşi deschide prima stagiune. Instantanea [sic] *Începem !* de Caragiale a amuzat enorm lumea."

A – Bacalbaşa, I.C., *Compania Dramatică Davila. Deschiderea stagiunii.* În „Epoca", XV, nr.212, 15 sept.1909, p.3 („Teatrale").
„Pentru prima reprezentaţie s–a mai prezentat ca atracţie un instantaneu scris de I.L. Caragiale."

5303. Fagure, Emil D., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XXI, nr.7193, 14 sept.1909, p.1–2.
Amplă cronică la deschiderea primei stagiuni a Companiei dramatice Davila. Spectacolul a început cu „satirica instantanee [sic] *Incepem!* de Caragiale." Emil Fagure se ocupă pe larg de piesa caragialiană, considerând–o „o răzbunare împotriva incompetenţei şi prostiei prezumţioase [...], o răzbunare de duh a talentului revoltat [...], o răzbunaţe care răzbună nu numai pe Caragiale, dar pe toţi acei care n–au avut nevoie

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

de tratate de estetică pentru a se simți înrudiți cu literele și arta." [Instantaneul lui ILC ironiza pe Pompiliu Eliade, director general al teatrelor și autor al unui tratat de estetică].

5304. A.A.D. [Alecsandrescu–Dorna], *Teatrul Leon Popescu. Deschiderea stagiunei Companiei dramatice Davila.* În „Universul", XXVII, nr.252, 14 sept.1909, p.5 („Cronica teatrală").
Vorbind despre instantaneul *Începem !* cronicarul constată că el a plăcut, ca „o formă nouă a unui discurs de inaugurare, în care compania sau directorul ei și–ar exprima vederile, ar făgădui ce ar avea de făgăduit."

5305. Bacalbașa, Const.C., *Deschiderea Teatrului Davila. „Începem !" de I.L. Caragiale. „Stane de piatră" de Sudermann.* În „Conservatorul", IX, nr.200, 16 sept.1909, p.1 („Cronica teatrală").
„În fața unei săli cu toate locurile prinse, s–a ridicat cortina spre a fi reprezentată ultima lucrare a lui Caragiale: *Începem !*, piesă boteazată „Instantaneu", un fel de program dialogat al noului teatru Davila. Caragiale nu a scris fantezia aceasta spre a o încredința criticei. Câteva săgeți răutăcioase, fără a fi înveninate, la câteva adrese, un număr de mușcături – Caragiale tot mai are dinți – pentru un număr de „amici", un prilej pentru d–na Lucia ca să se „arate" și lumea a petrecut. Am auzit pe mulți nemulțumiți de această lucrare. Dar cine poate mulțumi lumea !"

5306. ***, *Mișcarea artistică și literară.* În „Mișcarea", I, nr.12, 15 sept.1909, p.2.
„Compania Davila și–a deschis stagiunea teatrală, la București cu *Stein der Stein (Stane de piatră),* dramă de H. Sudermann și cu un „lever de rideau", *Începem !*, datorit lui Caragiale. Ambele piese au obținut un succes desăvârșit."

A – ***, *Un nou teatru la București.* În „Conservatorul Constanței", I, nr.21, 20 sept.1909, p.1 („Însemnări").

5307. Alithos, *Teatrul Davila. Impresii de la deschiderea stagiunii.* În „Ordinea", II, nr.521, 16 sept.1909, p.1–2.
Cronică dramatică. Autorul crede că *Începem !* nu a fost gustată de public. Încearcă să inculce ideea că publicul nu a înțeles piesa decât ca o replică personală împotriva lui Pompiliu Eliade. „Mulți [...] au văzut în acest instantaneu o batjocură fină la adresa unor personajii, ba unii au și acuzat pe autorul lui *Începem !* ... de răutate."

5308. Aghiuță, *Titlu spiritual.* În „Voința națională", XXVI, nr.7259, 16/29 sept.1909 p.1.
Comentarii la inaugurarea teatrului Davila. Prezentare umoristică, socotind prologul lui ILC o glumă a sa.

5309. Beldiman, Gh., *Teatrul Davila.* În „Opinia", VI, nr.822, 17 sept.1909, p.2.
Cronică dramatică. Favorabil, chiar entuziast, despre *Începem !*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5310. ***, *Răzbunare !* În „Opinia", VI, nr.823, 18 sept.1909, p.2 („Litere–Ştiinţe–Arte").
Cronichetă. Referitor la instantaneul *Începem !* se comentează părerile unor critici care au văzut în piesa lui ILC „o răzbunare a dramaturgului în contra unei anumite persoane" şi anume Pompiliu Eliade, directorul Teatrului Naţional, cu care ILC se afla în conflict. Se constată astfel că, ocupându–se de relaţiile subterane, cronicarii dramatici au trecut sub tăcere noutatea genului acestei creaţii literare.

5311. Metaxa–Doro, G., *Teatrul Leon Popescu. Compania dramatică Davila: „Începem !", instantaneu într–un act de I.L. Caragiale şi „Stane de piatră", piesă în 4 acte de H. Sudermann.* În „Ordinea", II, nr.524, 19 sept.1909, p.1–2 („Cronica teatrală").
Începem ! era un spectacol contestat, deşi cronicarul încearcă şi el (ca şi Alithos) să–l „reabiliteze" pe ILC.

5312. *** [George Panu], *Săptămâna.* În „Săptămâna", IX, nr.24, 19 sept.1909, p.379–382.
Comentariu nefavorabil asupra instantaneului *Începem !* publicat de ILC în „Noua revistă română" şi jucat de teatrul Davila.

5313. G.M., *Teatrul Lyric.* În „Biruinţa", IV, nr.170, 20 sept.1909, p.2.
Cronică dramatică favorabilă lui ILC. *Începem* ! este, „ o prea subtilă inspiraţie, cea mai subtilă poate, a d–lui Caragiale. S–au remarcat cu deosebire alusiunile la adresa d–lui Pompiliu Eliade, directorul Teatrului Naţional din Bucureşti".

5314. Petrovici, I. (membru în Comitetul teatral), *Ziarul „Opinia" şi Teatrul Naţional.* În „Mişcarea", I, nr.16, 20 sept.1909, p.1.
Respinge campania ostilă Teatrului Naţional din Iaşi, pe care o cultivă „Opinia", publicând tot felul de opinii critice. Între altele, Petrovici afirmă: „Dl. I.L. Caragiale, printr–o petiţie publicată şi–n unele ziarae, interzice Teatrului din Iaşi să–i mai joace piesele sale, decât numai luând măsuri riguroase şi severe, şi toată această larmă, toată această ofensă publică, din cauză că teatrul, pe lângă multe tantieme achitate, nu îi plătise două (carii se ridică împreună la 50 de lei)."

5315. ***, *Teatrul care se cere.* În „Opinia", VI, nr.826, 22 sept.1909, p.2 („Litere–Ştiinţe–Arte").
Cronichetă. Se reproduce un pasaj din *Începem !* , în care marele sscriitor „dă indicaţiile cele mai preţioase şi mai adevărate" cu privire la menirea teatrului şi arta literară a dramaturgului : „Când or ieşi din teatru, nici doi ochi să nu fie uscaţi şi singuri; toţi să fie împătimiţi de emoţie, umezi de plâns ori de râs [...]".

5316. Moldovanu, Corneliu, *„Începem !"* . În „Convorbiri critice", III, nr.9, 25 sept.1909, p.617 („Cronica dramatică").
Al doilea teatru, întemeiat în Bucureşti de Al. Davila, şi–a deschis stagiunea cu instantaneul lui ILC, care „a fost un fel de disertaţie *pro domo"* a lui Davila, „şi,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

indirect, un atac împotriva Teatrului Național, – ceea ce a indispus pe toți iubitorii tradiționalei noastre scene. De altfel, instantaneul maestrului Caragiale are lucruri frumoase, deși e mai mult tendențios decât spiritual".

5317. C.G., *Deschiderea stagiunei Teatrului Național. Tradițiile primei noastre scene.* În „Conservatorul", IX, nr.211, 29 sept.1909, p.1 („Cronica teatrală").
Vorbind despre frumoasa tradiție a Teatrului Național de a-și deschide stagiunea cu o piesă românească [în cazul de față, *Apus de soare* de Delavrancea], autorul comentează și tentativa Teatrului Davila, ca, măcar în parte, să preia această tradiție. Pe lângă o piesă tradusă, el a jucat și „o lucrare originală românească, acel spiritual *Începem !* datorit d-lui Caragiale și aducând astfel contribuția sforțărilor sale pentru înflorirea literaturii noastre dramatice".

5318. ***, *Ultime informațiuni.* În „Mișcarea", I, nr.24, 30 sept.1909, p.3.
Anunț. „Artiștii Teatrului Național [din Iași] cari vor pleca la Botoșani pentru a da două reprezentații la Teatrul Popovici, cu ocazia jubileului liceului Laurian, vor juca în prima seară: *Trei crai de la răsărit* de Hasdeu și *O noapte furtunoasă* de Caragiale."

5319. ***, *Compania dramatică Davila.* În „Revista ilustrată", II, nr.6, sept.1909, p.5–7.
Prezentarea personalului artistic, cu date despre rolurile jucate. Despre I.G. Morțun se arată că a absolvit Conservatorul în 1905, angajat la Teatrul Național Iași, bursier la Paris în 1907. A avut o creație memorabilă în Ion nebunul din *Năpasta.*

5320. Atanasiu, A.D., *Teatrul Național.* În „Arta română", II, nr.7, sept.1909, p.120.
Articol sintetic. *O scrisoare pierdută* a fost una din piesele „de rezistență" ale Teatrului Național.

5321. Cronicar, *Un nou teatru: „Compania dramatică Davila".* În „Tribuna muzicală", I, nr.5, sept.1909, p.1.
Articol privind deschiderea stagiunii Teatrului Davila, care prezintă pe „cunoscutul scriitor dramatic I.L. Caragiale – cu o spirituală conversație dramatică, *Începem !*, și marele dramaturg Sudermann – cu *Stane de piatră* – au servit grupărei de mai sus să-și spună cuvântul-program".

5322. Dauș, Ludovic, *Impresii de la Teatrul Davila.* În „Ordinea", II, nr.536, 3 oct.1909, p.1.
Cronică dramatică. Laudă instantaneul *Începem !*

5323. Scurtu, I., *Teatrul Național și Teatrul Davila sau Statul și Dl. Popescu.* În „Sămănătorul", VIII, nr.40, 4 oct.1909, p.803–804.
Cronică dramatică. „*Începem !* – un act inaugural al d-lui I.L. Caragiale – o mică satiră personală, cam răutăcioasă (la adresa actualului director al Teatrului Național), creațiune «ușurică», precum a declarat-o însuși Davila, care s-a grăbit să o joace o

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

singură dată, aşteptând, împreună cu noi, alte opere ale dlui Caragiale, vrednice de incomparabilul său talent dramatic."

5324. ***, *Compania dramatică Davila.* În „Revista ilustrată", II, nr.7, 5 oct.1909, p.8–9.
Cronică . Despre instantaneul lui ILC se afirmă: „Verva, spiritul şi ironia genialului scriitor nu s–au exercitat niciodată cu mai mult succes, ca în această sceneţă în care se persiflează anumite teorii şi mai cu seamă extraordinara bogăţie de teorii a unor anumite cercuri oficiale. Publicul a râs cu lacrămi".

5325. Sfredeluş [P. Locusteanu], *Măgarul lui Buridan.* În „Furnica", VI, nr.5, 8 oct. 1909, p.5 („Cronica teatrală").
Şarjă satirică împotriva lui A. Davila şi, implicit, ILC. „Dl. Carageale a promis publicului bucureştean, în instantaneul scris înadins pentru inaugurarea Teatrului Davila, că noua întreprindere teatrală va fi totdeauna în curent cu toate creaţiile noi ale modei. Şi d–l. Davila, până acum, a ţinut cu sfinţenie făgăduiala d–lui Caragiale. Dovadă: noul teatru s–a transformat chiar de la a doua reprezentaţie într–un galantar vivant de mode şi confecţiuni."

5326. Pralea, N., *Teatrul Naţional: Matineele.* În: „Secolul XX", XI, nr.3012, 8 oct. 1909, p.1 („Cronica teatrală").
O scrisoare pierdută şi *Năpasta* s–au jucat cu acelaşi succes înregistrat la *Avarul* de Molière. De ce nu se joacă şi teatru italian, în speţă Goldoni?

5327. Râuleţ, Const., *Viaţa teatrală.* În „Voinţa naţională", XXVI, nr.7292, 25 oct./7 nov.1909, p.1–2.
Comentariu critic ambiguu despre *Începem !* la Teatrul Davila.

5328. N.P. [N. Pralea], *Teatrul Liric: deschiderea stagiunei companiei dramatice Davila.* În „Secolul XX", XI, nr.2994, 17 nov.1909, p.1 („Cronica teatrală").
Negativ despre prologul *Începem !* de ILC , prezentat înainte de *Piatră între pietre* [*Stane de piatră*] de Sudermann. „Instantaneul a plăcut celor ce admiră jocurile de cuvinte ale maeştrilor îmbătrâniţi, dar n–a prea plăcut multora. S–ar fi putut renunţa la această întâie scenă dintr–o mare revistă în *100 de ani*, pe care vreun alt maestru ne–o va da la sfârşitul veacului."

5329. Tcaciuc, N., *Reprezentaţiile noastre de diletanţi. Părerile unui privitor.* În „Patria", IV, nr.82, 21 nov.1909, p.1 („Foiţa literară").
Foileton. Critică un repertoriu foarte slab, când „reprezentaţiile noastre de diletanţi sunt singura hrană sufletească, în formă românească, a unui şir destul de mare de familii româneşti". Despre importanţa acestor reprezentaţii teatrale în educaţia naţională a românilor din Bucovina. „Publicul nostru a dat dovezi că înţelege piese serioase şi vine cu drag să le asculte; căci de altfel cum s–ar explica apariţia pe scenele noastre de diletanţi a pieselor ca *Năpasta* ...."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5330. A..A. [A. Atanasiu], *Cronici şi notiţe.* În „Arta română", II, nr.9–10, nov.–dec. 1909, p.183.
Despre matineurile literare pe care le dă „distinsa romăncă Lucia Rosand Calomeri", în sala Coloniei italiene din Bucureşti, în 29 nov., 6 şi 13 dec., „din autorii mai însemnaţi ai ţării"; între aceştia se numără şi ILC.

5331. ***, *Spectacole.* În „Tribuna liberală",X, nr.2093, 18 dec.1909, p.3.
Anunţ. La 20 decembrie, festival la Teatrul Papadopol din Galaţi, sub patronajul comitetului pentru ridicarea unei statui lui C. Negri. În program: *O scrisoare pierdută.*

5332. ***, *Pătrăşcanu şi Caragiali.* În „Convorbiri critice", III, nr.12, 25 dec.1909, p.838 („Note, discuţii, informaţii").
Notă critică. Împotriva ideii de a-l compara pe D.D. Pătrăşcanu din *Schiţe şi amintiri* cu ILC.

5333. ***, *Societatea şi petrecerile.* În „Doljul", III, nr.486, 13 ian.1910, p.2.
Anunţă pentru seara, la Teatrul Naţional din Craiova, piesa *Păţaniile lui Nae Girimea* [*O noapte furtunoasă ?!*] în beneficiul artistului Al. D. Nanu. Nu se indica autorul. E o contagiune în titlu sau o contrafacere în spiritul caragialian?

5334. Rodion [A. Steuerman], *Morala imorală.* În „Ordinea", III, nr.629, 29 ian.1910, p.1 („Oameni şi fapte").
Foileton. Autorul este în dezacord cu cenzura care a interzis spectacolul cu *Seara cea de pomină* , de Kampf; situaţia este similară cu cea prin care anumite ziare „socialiste", au cerut cu 25 de ani în urmă instituirea cenzurei teatrale în contra comediilor lui ILC.

5335. Dragomirescu, Mihail, *Mozaic critic.* În „Falanga literară şi artistică", I, nr.5, 7 febr.1910, p.3–5.
Însemnări critice mărunte. Referire la ILC. „Teatrul Naţional a făcut cu neputinţă reprezentaţia [...] comediilor lui."

5336. Fidelio, *De râs!* În „Mişcarea", II, nr.60, 17 mart.1910, p.2.
Tabletă umoristică, „cu prilejul beneficiului dnei Athena Georgescu", cu invocarea unui personaj caragialian. Actriţa este numită „irezistibila Coana Veta", „creatoarea rolurilor principale din comediile lui Caragiale".

5337. A.V., *Din Brăila.* În „Neamul românesc", V, nr.39, 29 mart.1910, p.19.
Informează despre şedinţa Ligii culturale din Brăila, la 13 martie 1910, unde avocatul Tănăsescu a citit „bucăţi din Caragiale".

5338. ***, *Mişcarea literară şi artistică.* În „Mişcarea", II, nr.72, 1 apr.1910, p.2.
Anunţă că direcţia Teatrului Naţional din Bucureşti a convocat pentru 4 aprilie pe toţi autorii dramatici, pentru a-şi alege reprezentantul în comitetul de lectură." Pe lista autorilor care întruneau condiţiile legale, se află şi numele lui ILC.

5339. ***, *Ultime informaţii.* În „Dimineaţa", VII, nr.2194, 7 apr.1910, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Informează că „aseară a avut loc în sala Liedertafel, a treia producţiune a Academiei de muzică şi artă dramatică de sub direcţiunea lui Th.M. Stoenescu [...] În urmă s-a jucat comedia *Bacalaureata*, de N. Ţinc şi *O soacră*, de I.L. Caragiale".

5340. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Lupta", I, nr.7, 10 apr.1910, p.3.
Anunţ. „Duminică 11 aprilie, orele 3 p.m. artistul Anestin a organizat un matineu la Teatrul Naţional [din Craiova]. Se va juca *C.c.* [sic] *Leonida faţă cu reacţiunea."* Din alt anunţ reiese că este un spectacol în beneficiul actorului Anestin.

5341. ***, *Examenul Academiei de muzică şi artă dramatică.* În „Dimineaţa", VII, nr.2245, 1 iun.1910, p.2.
Dintre „elevii de comedie" s-a remarcat Ticu Ştefănescu în rolul Ghiţă Pristanda din *O scrisoare pierdută.*

5342. ***, *Ştiri artistice.* În „Epoca", VI, nr.126, 2 iun.1910, p.2.
Notiţă. La Grădina Blanduziei, teatrul de sub conducerea artiştilor Brezeanu şi Toneanu joacă cu mult succes comedia *Tache şi Mache* [?].

5343. ***, *Diverse.* În „Steagul", XIV, nr.20, 10 iun.1910, p.3.
Anunţă că se amână reprezentaţia din Grădina Vârnav [din Botoşani?], prevăzută pentru 16 iunie, în al cărui program era şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea;* se mai juca *Candidat şi deputat,* de G. Sion.

5344. ***, *Din Giurgiu.* În „Adevărul", XXIII, nr.7476, 30 iun.1910, p.2 („Ştiri teatrale").
Informaţie. „Aseară, trupa de sub conducera artistului Lică Teodorescu avut un succes desăvârşit cu piesa *Năpastea* [sic], în care maestrul C. Nottara a excelat în rolul lui Ion. Un public numeros a asistat şi a răsplătit cu aplauze pe maestrul Nottara şi ceilalţi artişti."

5345. ***, *Reprezentările trupei Liciu în Bucovina. Al. Mihalescul.* În „Junimea literară", VII, nr.7–8, iul.–aug.1910, p.150–153.
Printre rolurile de succes ale actorului Al. Mihalescu, se numără şi Brânzovenescu din *O scrisoare pierdută.*

5346. ***, *Vulcana–Dâmboviţa. Concert–teatru.* În „Doljul", III, nr.647, 5 aug.1910, p.2.
Informaţie culturală. Asociaţia corpului didactic din judeţ prezentase în staţiune, la 1 august, o serată muzicală şi teatrală, cu concursul învăţătorilor. În partea a doua a programului se jucase *O noapte furtunoasă.*

5347. ***, *Vulcana–Dâmboviţa. Concert–teatru.* În „Doljul", III, nr.650, 10 aug.1910 p.2.
Informează că la 8 august s-a dat al doilea spectacol cu *O noapte furtunasă,* în interpretarea aceleiaşi formaţii de actori amatori.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5348. Fort, *Teatrul din Craiova.* În „Lupta", I, nr.103, 10 sept.1910, p.1–2 („Chestiuni locale").
Articol foarte amplu despre importanța teatrului, a unui repertoriu bine alcătuit, a personalului artistic. Repertoriul stagiunii curente avea 4 secțiuni: 1. piese în abonament; 2. piese în afară de abonament; 3. reprezentații populare; 4. matineuri școlare. ILC figurează doar în secțiunea 3, de reprezentații populare cu *D–ale Carnavalului.* [În stagiunea 1910–1911 nu s–a reprezentat însă această piesă !]

A – ***, *Repertoriul stagiunii 1910/1911 al Teatrului Național din Craiova.* În „Doljul", III, nr.677, 11 sept.1910, p.2.
În cadrul programului de „reprezentații populare" : *D–ale Carnavalului.*

B – Sorbul, Mihail, *Teatrul Național din Craiova. În ajunul stagiunii 1910–1911.* În „Scena", I, nr.2, 26 sept.1910, p.20–22.

C – Xam, *Stagiunea de iarnă a Teatrului Național din Craiova.* În „Dimineața", VII, nr.2345, 12 sept.1910, p.1.

5349. ***, *Cronică.* În „Luceafărul", IX, nr.19, 1 oct.1910, p.478.
Notiță informativă privind reprezentarea piesei *O soacră*, de către Asociațiunea [ASTRA?] din Dej.

5350. N. [N. Pralea], *Matineurile Teatrului Național.* În „Secolul XX", XII, nr.3304, 13 oct.1910, p.1 („Cronica teatrală").
ILC este citat printre autorii jucați la Teatraul Național din București.

5351. Fidelio, *Cronica teatrală cu deschiderea stagiunei.* În „Mișcarea", II, nr.229, 19 oct.1910, p.1–2.
Vorbind, între altele, despre repertoriul Teatrului Național din Iași, cronicarul dă o replică confratelui de la ziarul „Opinia", care cerea să se joace și piesele lui ILC. Cronicarul comunică că dramaturgul însuși ceruse Teatrului Național, în urmă cu doi ani, ca să nu i se joace nici o piesă. „Cererea maestrului există la Teatru și d. Sadoveanu n–a putut trece peste ea. Cum însă autorul *Scrisoarei pierdutei* este un bun prieten al «Opiniei», cronicarul ei teatral ar face bine să intervie pe lângă Caragiale ca să revie asupra acelei petiții și direcțiunea actuală a teatrului ne va reda piesele maestrului încă în cursul stagiunii curente."

5352. Verax, *Teatrul Național.* În „Noua revistă română", vol.VIII, nr.24, 24 oct. 1910, p.336–337 („Cronica teatrală").
Faptul că piesele lui ILC nu se mai joacă este pus pe seama presiunilor politicianismului asupra vieții teatrale și culturale, și nu a interdicției date de dramaturg Teatrului Național din Iași, care nu–i onorase în întregime drepturile de autor.

5353. I.N., *O sărbătoare intelectuală.* În „Deșteptarea Ialomiței", XI, nr.32, 18 nov.1910, p.2.
Informează despre serbarea școlară a Societății de lectură „Ion Creangă" și a elevilor gimnaziului „Știrbei Vodă", care a avut loc în sala parcului comunal din Roșiorii de Vede. După recitări, conferințe, coruri, elevii au jucat *O noapte furtunoasă.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5354. Alecsandrescu-Dorna, *Săptămâna teatrală.* În „Universul", XXVIII, nr.328, 29 nov.1910, p.1.
Vorbind despre evoluţia teatrului românesc, autorul marchează rolul hotărâtor al lui ILC: „satira vremurilor trăite an cu an, căreia minunata putere de observaţie a d-lui Caragiale i-a sigilat un definitivat asupra căruia nimeni nu se încumetă a reveni".

5355. Theodorian, Caton, *Dezgropate...* În „Scena", I, nr.6-7, 1 dec.1910, p.85-87.
Amintiri despre actorii Iulian, Mateescu, Niculescu pe care i-a văzut la Craiova, în turneu cu *O noapte furtunoasă* şi *O scrisoare pierdută*.

5356. Nădejde, Iosif, *Asupra mişcărei literare a anului 1909.* În „Almanahul Adevărul", 1910, p.113-126.
Articol. Marii scriitori, ILC, Slavici, Vlahuţă, Sadoveanu au scris articole în presa politică. „Cât despre programul teatrului Davila, el a fost admirabil de bine schiţat în „instantaneul" *Începem !* al maestrului Caragiale, jucat o singură dată, în seara deschiderii".

5357. Dascălul Oanţă, *Din Galaţi.* În „Neamul românesc", V, nr.145, 10 dec.1910, p.2319.
Informează că la a treia adunare a Casei de cetire a membrilor partidului naţional din Galaţi, din ziua de 6 noiembrie ţinută la sala Orfeu, profesorul Gr. Forţu a interpretat schiţe de ILC. Public a fost puţin, deoarece o altă trupă în turneu, Grigoriu, a făcut concurenţă serioasă, recurgând la „lucruri picante, echivocuri scandaloase, gesturi ruşinoase..."

5358. I.Th.M., *Reprezentaţie teatrală la Tecuci.* În „Duminica", VII, nr.2, 9 ian.1911 p.5.
Informaţie. În seara de 27 decembrie 1910 a avut loc la Tecuci o reprezentaţie teatrală dată de membrii societăţii culturale „M. Eminescu", pentru mărirea fondurilor acestei societăţi, la care s-a jucat *O scrisoare pierdută.* Aprecieri despre spectacol.

5359. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Mişcarea", III, nr.6, 11 ian.1911, p.3.
Anunţ referitor la spectacolul din 15 ianuarie de la Teatrul Naţional din Iaşi cu *Punctul negru,* în beneficiul actriţei Atena Georgescu, numită şi „irezistibila Coana Veta", deoarece jucase frecvent rolul Vetei din *O noapte furtunoasă.*
A – ***, *Informaţii.* În „Mişcarea", III, nr.7, 12 ian.1911, p.2.

5360. ***, *Ştiri teatrale.* În „Adevărul", XXV, nr.8027, 18 ian.1911, p.3.
Anunţ. „În cursul acestei săptămâni vor începe la Teatrul Naţional Bucureşti repetiţiile la următoarele piese ale marelui scriitor I.L. Caragiale: *Noaptea furtunoasă* şi *Conu Leonida faţă de* [sic] *reacţiune.* Săptămâna viitoare se va repeta *Scrisoarea pierdută.* "

5361. N.S., *Sărbătoarea Ligii Culturale, secţia Suceava.* În „Neamul românesc", VI, nr.12, febr.1911, p.205.
Informează că la serata din 3 ianuarie a Ligii Culturale din Suceava, fostul revizor şcolar Serafim Ionescu a citit *O petiţie,* de ILC. Serata a beneficiat de participarea lui M.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Sadoveanu, directorul Teatrului Național din Iași, care a citit din *Amintirile* lui Creangă și a ținut o cuvântare despre *Ideea națională în literatură.*

5362. S.B., *Cronica artistică.* În „Idealul nostru", I, nr.5–6, 10–25 mart.1911, p.87.
Informație culturală. „La 25 martie, în cadrul serbării date de elevele cursului inferior al școlii secundaare de fete , gr.II – Internat, eleva Elena Diamandopol, din clasa a IV–a a declamat *De închiriat*, de Caragiale, cu o intonație reușită, însă cu lipsă de gesturi."

5363. ***, *Cronica.* În „Ramuri", VI, nr.16, 15 mart.1911, p.301.
„În repertoriul trupei Davila se găsește „o nouă piesă a d–lui Caragiale (Știre preluată din ziare)."

5364. ***, *Informațiuni.* În „Voința națională", XXVIII, nr.7725, 29 apr.1911, p.3.
Anunță că artiștii Teatrului Națioal, conduși de P. Liciu făceau un turneu în Bucovina, cu un program în care figurau și operele dramatice ale lui ILC.

5365. Karnabatt, D., *Unitatea culturală.* În „Seara", II, nr.464, 30 apr.1911, p.1 („Note polemice").
Articol politic, referitor la necesitatea afirmării unității culturale a tuturor românilor. Anunță reprezentarea în Ardeal a unor piese de teatru de ILC, Alecsandri și Delavrancea, în spectacolele trupelor românești din regat, cu concursul unor artiști celebri: Aristizza Romanescu, C.I. Nottara, P. Liciu, soții Zaharia și Olimpia (Brașoveanu) Bârsan.

5366. ***, *De la Teatrul Național.* În „Adevărul", XXIV, nr.7780, 10 mai 1911, p.2.
Informează că s–a votat pentru alegerea unui nou membru în comitetul de lectură al Teatrului Național din București, în locul lui Al.G. Florescu, demisionat. Au fost 25 votanți. Au fost aleși: I. Negruzzi, G. Ranetti și Cincinat Pavelescu, urmând ca Ministerul Instrucțiunii să aleagă, din cei trei, pe noul membru al Comitetului. Între cei votați era și ILC, care a obținut doar un singur vot.

5367. L.A.A., *Examenele de la conservator. Clasa de declamație.* În „Conservatorul", XI, nr.118, 2 iun.1911, p.3.
În anul al III–lea, Ionescu Alex. a interpretat (sau mai bine zis a intenționat) un rol din *O noapte furtunoasă* dar, având un lapsus, a părăsit scena fără nici o explicație sau scuză.

5368. ***, *Din București.* În „Doljul", IV, nr.894, 2 iun.1911, p.3 („Ultima oră").
Anunț. O trupă în frunte cu C. Nottara și Aristizza Romanescu a plecat în turneu la Cernăuți și în alte orașe bucovinene, cu un repertoriu format din trilogia lui Delavrancea și „piesele lui Caragiale".

5369. Pușcariu, Sextil, *Zile de sărbătoare.* În „Junimea literară", VIII, nr.6, iun.1911, p.92–97.
Printre piesele ce s–au jucat în 1911 în Bucovina, de artiștii Teatrului Național din București, se numără și *Năpasta, O scrisoare pierdută, O noapte furtunoasă.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A – Timoteiu, D., *O trupă Nottara–Liciu în Bucovina.* În „Convorbiri literare", XLV, nr.7, iul.1911, p.837–839.
„În 19, 20 şi 21 [iunie] s–au dat piesele de Caragiale [...]"

B – B., *Cronică.* În „Luceafărul", X, nr.15–17, aug.–sept. 1911, p.390
Notă privind turneul trupei Nottara–Liciu la „Societatea pentru cultura şi literatura română". Este lăudată prestaţia actorilor Nottara, Liciu şi A. Romanescu, atât în trilogia istorică a lui Delavrancea, cât şi în piesele lui ILC; „adâncă impresie asupra publicului a făcut *Năpasta.*"

5370. ***, *Artistice.* În „Seara", II, nr.531, 6 iul.1911, p.1.
Anunţă reprezentarea piesei *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* de I.P.Caragiali [sic] de către o trupă „de mai mulţi artişti cu reputaţie stabilită" – „sâmbătă, la Grădina Dacia".

5371. ***, Aga, *Figuri din trecut şi prezent.* În „Evenimentul", XIX, nr.121, 12 iul. 1911, p.1.
Autorul consideră că „cele ce a scris maestrul Caragiale n–au fost închipuiri, au fost copii fidele, perfect de fidele după natură [...] Dacă pe timpul său, Caragiale n–a avut decât vreo două–trei tipuri pe care a trebuit să le picteze în diferite poziţii, în diferite atitudini, şi în diferitele lumini, azi un Caragiale, dispunând de talentul acestuia, ar putea să ne dea la lumină opere mult mai numeroase, şi poate chiar de o valoare mult superioară acelora, având modele multe, şi cu mult mai caracteristice."

5372. Râuleţ, Const., *Cronica teatrală.* În „Biblioteca modernă", IV, nr.6–7–8 (49–50–51), 1911.
Notă asupra alegerii lui I.C. Bacalbaşa în funcţia de codirector al Teatrului Naţional, prilej cu care, speră autorul, „se vor relua şi piesele maestrului Caragiale".

5373. ***, *Audiţiunea de ieri.* În „Doljul", IV, nr.938, 6 aug.1911, p.3 („De la Teatrul Naţional).
Despre artiştii stagiari; Al. Martinovici se prezentase cu o scenă din *O scrisoare pierdută,* iar Al. Olariu cu o scenă din *Năpasta.*

5374. Petra–Petrescu, Horia, *Publicul nostru şi teatrul.* În „Românul", I, nr.183, 21 aug./3 sept.1911, p.1–4.
Conferinţă publică cetită în a doua şedinţă a Societăţii pentru fond de teatru român, care a avut loc la Blaj, 13 aug.1911. Autorul consideră că *Năpasta* poate fi jucată cu „mare efect" şi în faţa ţărănimii şi în faţa intelectualilor.

5375. Teleor, D., *O conferinţă a lui Caragiale la Galaţi.* În „Minerva literară", II, nr.94,28 aug.1911, p.8.
Despre o conferinţă literară, ţinută de ILC cu 10 ani în urmă la Teatrul cel Mare din Galaţi. Impresar, un italian, care–l înşală la bani. Cuvântare plină de vervă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5376. ***, *Mişcarea literară şi artistică.* În „Mişcarea", III, nr.198, 11 sept.1911, p.2.
Organizarea unei „Săptămâni Caragiale" la Teatrul Naţional din Craiova, posibilă datorită faptului că dramaturgul „a cedat d-lui Em. Gârleanu, pentru suma de 2000 lei, dreptul de a-i reprezenta toate piesele pe scena teatrului din Craiova şi a tuturor scenelor din provincie, afară de teatrele din Iaşi şi Bucureşti.

A – ***, [*Dl. I.L. Caragiale ...*]. În „Seara", II, nr.597, 11 sept.1911, p.2 („Informaţiuni").
Se referă doar la hotărârea lui ILC de a acorda autorizaţia de a-i fi jucate piesele pe orice scenă din ţară, în afară de Iaşi şi Bucureşti şi în special la perfectarea înţelegerii dintre dramaturg şi Emil Gârleanu.

B – Xam, *Noua stagiune a Teatrului Naţional din Craiova.* În „Adevărul", XXIV, nr.7902, 12 sept.1911, p.2.
Va mai exista şi o săptămână a teatrului lui Vasile Alecsandri.

C – ***, *Programul stagiunii 1911/1912 a Teatrului Naţional din Craiova.* În „Doljul", IV, nr.965, 17 sept.1911, p.2.

D – Sorbul, M., *Teatrul Naţional din Craiova. Reportaj artistic.* În „Ordinea", IV, nr.1103, 27 sept.1911, p.2.
Crede că este necesar ca reprezentaţiile din „săptămâna Caragiale", „săptămâna Alecsandri" (şi, probabil „săptămâna Delavrancea"), să fie însoţite de o serie de conferinţe asupra dramaturgilor respectivi.

E – Cronicar, *Teatrele subvenţionate şi particulare.* În „Arta muzicală", I, nr.1, oct.1911, p.6.

F – Râuleţ, Const., *Cronica teatrală.* În „Ţara nouă", I, nr.1, 15 oct.1911, p.58-61.

5377. Toni, D.V., *Din Galaţi.* În „Neamul românesc", VI, nr.103, 12 sept.1911, p.1647.
Informează despre serbarea din târgul Bereşti a Casei de cetit pentru popor din Galaţi, prilej cu care a avut loc, la 3 septembrie 1911, spectacolul cu *O noapte furtunoasă,* în interpretarea unui grup de studenţi.

5378. Stoenescu, Th.M., *Grigore Manolescu.* În „Conservatorul", XI, nr.203, 20 sept.1911, p.1, 2 („Cronica").
Printre rolurile de succes ale actorului este amintit şi Fabiu Maxim din *Roma învinsă.*

5379. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Teatru-Muzică.* În „Adevărul", XXIV, nr.7918, 28 sept.1911, p.3.
Într-o scurtă relatare despre spectacolul Teatrului Naţional Bucureşti cu *Franţuzitele,* de C. Facca, autorul arată că piesa n-a mai fost reprezentată „de când Caragiale, făcând teatru în teatru, a introdus câteva scene din această comedie în revista ocazională *100 de ani.*"

5380. ***, *Ion Petrescu.* În „Junimea literară", VIII, nr.10, oct.1911, p.165 („Notiţe biografice").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Medalion biografic. Se menţionează faptul că actorul devenise societar clasa I la Teatrul Naţional din Bucureşti în timpul directoratului lui ILC. Dintre rolurile sale importante, este amintit şi Trahanache din *O scrisoare pierdută.*

5381. D.G., *State Dragomir.* În „Timpul", I, nr.5, 27 nov.1911, p.2 („Figuri artistice").
Mic medalion biografic al actorului, în care se arată că autorii şi poeţii români „n–au avut un mai dezinteresat şi ideal interpret". Între aceştia, ILC şi–a găsit în State Dragomir interpretul ideal.

5382. ***, *Înştiinţări.* În „Freamătul vremii", I, nr.22–24, 1 dec.1911, p.304.
În prima parte a festivalului artistic organizat de Societatea culturală „Mihai Eminescu" din Tecuci, la data de 6 ianuarie 1912, se va reprezenta piesa *D–ale Carnavalului.*

A – ***, *Ecouri.* În „Rampa", I, nr.66, 7 ian.1912, p.3.

5383. ***, *Ultima oră.* În „Adevărul", XXV, nr.8020, 11 ian.1912, p.5.
Anunţă începerea repetiţiilor la Teatrul Naţional din Bucureşti, „în cursul săptămânii viitoare", cu piesele lui ILC: *Cuconu* [sic] *Leonida faţă cu reacţiunea* şi *O noapte furtunoasă.* După aceea, se va repeta *O scrisoare pierdută.*

A – ***, *Caragiale la Teatrul Naţional.* În „Minerva", IV, nr.1102, 12 ian.1912, p.2 („Ultime informaţiuni").

B – ***, *De la Teatrul Naţional.* În „Românul", II, nr.11, 14/27 ian.1912, p.8 („Informaţiuni").

C – ***, *Ştiri teatrale.* În „Epoca", XVII, nr.17, 18 ian.1912, p.3.

D – ***, *Ultime informaţiuni.* În „Seara", II, nr.720, 18 ian.1912.

E – ***, *Artistice.* În „Universul", XXX, nr.17, 19 ian.1912, p.3 („Informaţiuni").

F – ***, *Teatrale.* În „Minerva", IV, nr.1109, 19 ian.1912, p.2.

G – ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.75, 20 ian.1912, p.3.

5384. ***, *Festival artistic.* În „Rampa", I, nr.74, 19 ian.1912, p.3.
Informaţie culturală. Se revine pe larg la anunţul din 7 ianuarie 1912, p.3. Festivalul a avut loc la Tecuci, pe 10 ianuarie 1912. Se anunţă distribuţia completă a piesei *D–ale Carnavalului.*

5385. ***, [*Informaţie culturală*]. În „Rampa", I, nr.77, 22 ian.1912, p.3.
Se referă la „interesul şi nerăbdarea" cu care publicul aşteaptă reluarea repertoriului caragialian, din care nu trebuie să lipsească, alături de comedii, *Năpasta.* „Publicul cere *Năpasta* şi d. Bacalbaşa *trebuie* să i–o dea !"

5386. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Adevărul", XXV, nr.8034, 25 ian.1912, p.3.
„Printr–o telegramă ce ne trimite astăzi din Berlin, maestrul Caragiale ne roagă să anunţăm că interzice oricărui teatru reprezentarea pieselor sale fără autorizare scrisă. Nu ne îndoim, deci, că teatrele care nu posedă o asemenea autorizare se vor conforma avizului de mai sus."

A – ***, *Efemeride.* În „Gazeta Ialomiţei", I, nr.7, 28 ian.1912, p.16.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5387. ***, *Informaţiuni.* În „Minerva", IV, nr.1117, 27 ian.1912, p.2.
Anunţă că la 30 ianuarie, cu prilejul jubileului de 60 de ani , se va organiza un „Festival Caragiale" ; se va reprezenta la Teatrul Comoedia, *D–ale Carnavalului.* Spectacolul va începe cu monologul *1 Aprilie,* interpretat de Ion Manolescu, directorul de scenă al teatrului.

A – ***, *Teatrale.* În „Minerva", IV, nr.1117, 27 ian. 1912, p.5 („Ultime informaţii").

B – ***, [*Informaţie culturală*]. În „Rampa", I, nr.81, 28 ian.1912, p.3.

C – ***, *Informaţii.* În „Timpul", IV, nr.109, 27 ian.1912, p.3.

5388. ***, *Festivalul Ligii Culturale.* În „Doljul", V, nr.1048, 29 ian.1912, p.2 („Din Caracal").
Informează că la acest festival se citiseră şi schiţe de ILC „şi mai multe molonoage".

5389. Nicolau, Emil, *D. Iancu Brezeanu şi Caragiale.* În „Rampa", I, nr.82, 29 ian. 1912, p.1–2 .
Memorialistică. Vorbeşte despre bunele relaţii dintre dramaturg şi unul dintre cei mai înzestraţi interpreţi ai pieselor sale. „Cum altădată Molière a descris şi a biciuit moravurile din vremea sa, tot aşa nenea Iancu al nostru a descris, a pictat parcă moravurile noastre, fie politice, fie sociale, şi le–a redat aşa încât piesele lui de teatru, tot făcând lumea să râdă, îndeplinesc rolul istoriei politice şi sociale a României de pe vremuri."

5390. Faust, M., *Caragiale şi Alexandru Davila.* În „Dimineaţa", IX, nr.2838, 30 ian. 1912, p.1.
Interviu acordat de Al. Davila lui M. Faust, în care relatează împrejurările în care l–a cunoscut pe scriitor: în 1882, în casa lui T. Maiorescu, când ILC a citit *O scrisoare pierdută*, de care „cercul «Convorbirilor literare» n–a fost încântat". Când a devenit director general al teatrelor, Davila a montat piesele lui, care au repurtat un succes uriaş. În 1909, venind în fruntea unei companii dramatice proprii, Davila a ţinut să deschidă stagiunea cu un cuvânt al dramaturgului: prologul *Începem !*, „o perlă literară de cea mai mare valoare". În concluzie, spune: „Caragiale este cel mai mare scriitor de teatru al nostru", iar piesele lui „ca studii de moravuri, ele sunt încă mai strânse şi mai puternice decât studiile de moravuri ale lui Molière..."

5391. L. de Funke, *Maestrul Caragiale şi Teatrul Naţional.* În „Rampa", I, nr.83, 30 ian.1912, p.1.
Articol referitor la reacţia publicului de înţelegere a hotărârii lui ILC de a interzice jucarea pieselor sale: „Lovitura a fost şi de data aceasta destul de puternică, dar era îndreptăţită, precum am văzut. Iată de ce timp de aproape cinci ani nu s–a mai reprezentat vreo piesă a lui Caragiale. Este deci justificată bucuria adâncă de care e cuprins fiecare la auzul vestei că e vorba să se reia reprezentarea pieselor lui Caragiale. Că Teatrul Naţional n–are decât să câştige de pe urma acestei hotărâri, e lesne de înţeles."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5392. ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.83, 30 ian.1912, p.4.
Afiş publicitar: *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional din Bucureşti, luni 31 ianuarie.

A – ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXV, nr.8040, 31 ian.1912, p.2.

B – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1112, 31 ian.1912, p.5.

C – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2839, 31 ian.1912, p.4.

D – ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance Roumaine", XXXVI, no. 11.036, 31 janv./13 févr.1912, p.4.

E – ***, *Spectacole.* În „Seara", III, nr.733, 31 ian.1912, p.2.

F – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXX, nr.29, 31 ian.1912, p.1.

5393. Vas, Al. [Vasile Alexandrescu], *Ion Petrescu.* În „Biblioteca Modernă", V, nr.1 şi 2 (58 şi 59), ian. şi febr.1912, p.3.
Medalion biografic. Remarcă interpretarea măiastră dată personajelor caragialiene, Trahanache şi Jupân Dumitrache.

5394. Fagure, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XXV, nr.8041, 1 febr.1912, p.1.
Amplă cronică la spectacolul Teatrului Naţional cu *O scrisoare pierdută,* ocazionat de aniversarea dramaturgului, cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani. Cronicarul relevă perenitatea operei caragialiene şi actualitatea satirei sale politice. Arată că năravurile se perpetuează şi e o iluzie faptul că unii cred că tipurile lui Caragiale au dispărut şi nu mai corespund „moravurilor noastre de azi". „Zgâriaţi puţin pe «stâlpii» politicei din provincie, pe poliţişti, mahalagii, candidaţi în alegeri, şi veţi da de gloria glorioasă a lui Nenea Zaharia Trahanache, a lui Ipingescu şi Pristanda, a lui Jupân Dumitrache cu Chiriac, cu Veta şi cu Ziţa, a lui Caţavencu şi Farfuridi şi Agamemnon Dandanache. Veţi da de fondul prim, de elementul determinant al isprăvilor acestei lumi care constituie, orice s–ar zice, starea latentă a vieţii noastre publice şi private, în păturile largi ale orăşenimei [...] Cu atât mai adevărat şi preţioasă ca exprimare literară este piesa lui Caragiale, cu cât nici până astăzi n–a trecut multor indivizi şi categorii sociale paraponul că au fost «categorisiţi» şi «daţi în stambă» astfel de vigurosul talent al lui Caragiale." Spectacolul a avut un mare succes; în sală „a vibrat ceva din dragostea şi mândria cu care ţara întreagă aclamă pe tânărul ei sexagenar, Caragiale".

5395. ***, *Viaţa bucureşteană.* În „Adevărul", XXV, nr.8041, 1 febr.1912, p.2.
Relatare despre reprezentarea, la Teatrul Naţional, a comediei *O scrisoare pierdută,* cu ocazia „jubileului Caragiale". „Aplauzele s–au transformat în adevărate ovaţiuni. Sala era arhiplină." Se înşiră multe nume aristocrate dintre spectatori.

A – ***, *Sărbătorirea lui Caragiale. La Teatrul Naţional.* În „Minerva", IV, nr.1122, p.4.

5396. De la galerie, *Teatrul Naţional. Reluare: „Scrisoarea pierdută", comedie în 4 acte de I.L. Caragiale.* În „Dimineaţa", IX, nr.2840, 1 febr.1912, p.2 („De la Teatru").
Cronică. „*Scrisoarea pierdută* a fost aseară regăsită de public, care nu o va lăsa, desigur, să rătăcească aşa curând în arhiva teatrului. Teatrul Naţional ţine un nou succes al stagiunei – şi unul care–i face mare cinste."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5397. Xam, *Sărbătorirea lui Caragiale. La Craiova.* În „Dimineaţa", IX, nr.2840, 1 febr.1912, p.2.
Relatare. „Craiova, 30 ianuarie. – Aseară a avut loc serata cercului cultural la teatrul Naţional fiind sărbătorirea maestrului Caragiale. Dra. Lucia Braborescu a recitat versuri, d. Şt. Braborescu a declamat poezii, iar artiştii teatrului au jucat comedia *Conu Leonida faţă cu reacţiunea."*

A – ***, *Ultime informaţiuni.* În „Doljul", V, nr.1049, 1 febr.1912, p.3.

B – ***, *Sărbătorirea lui Caragiale. La Craiova.* În „Minerva", IV, nr.1122, 1 febr. 1912, p.4.

5398. ***, *Ecouri.* În „Epigonii", I, nr.2, 1 febr.1912, p.60
Ziarul ieşean arată cu jenă că în timp ce la Bucureşti se reprezintă *O scrisoare pierdută* în onoarea lui ILC, la Teatrul Naţional din Iaşi se joacă prelucrări după Labiche.

5399. B.V. *Primele reprezentaţiuni. Teatrul Naţional: „Scrisoarea pierdută".* În „Epoca", XVIII, nr.31, 1 febr.1912, p.2.
Cronică. Aprecieri deosebite pentru Maria Ciucurescu, interpreta coanei Zoiţica.

5400. ***, *Echos.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11.037, 1/14 febr. 1912, p.1.
Informează că în seara precedentă se reprezentase *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional din Bucureşti, cu prilejul aniversării a 60 de ani de viaţă a autorului ei. „Notre scène nationale avait donné deja plus d'une reprise cette pièce mais jamais elle n'avait été accueillie par le public avec un aussi grand enthousiasme. Tous les artistes ont été frénétiquement applaudis."

A – ***, *Ecouri.* În „Rampa", I, nr.84, 1 febr.1912, p.1.
Ideea că succesul reprezentaţiei din 30 ianuarie ar trebui să determine direcţia Teatrului Naţional să „joace mai des teatrul lui Caragiale".

B – ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.84, 1 febr.1912, p.3.
Scrisoarea pierdută fusese jucată în vechea distribuţie, afară de rolul lui Farfuridi, interpretat de Const. Toneanu, „rol creat pe vremuri de distinsul artist Catopol".

5401. ***, *Informaţii aartistice.* În „Rampa", I, nr.84, 1 febr.1912, p.3.
Referitor la posibilitatea aproape certă de a se reintroduce *O noapte furtunoasă* în repertoriul Teatrului Naţional din Bucureşti.

5402. ***, *Sărbătorirea lui Caragiale la Craiova.* În „Minerva", IV, nr.1123, 2 febr. 1912, p.4 („Ultime informaţiuni").
Informaţie culturală. „Cu prilejul împlinirii a 60 de ani de viaţă, Caragiale a fost sărbătorit cu un deosebit fast de artiştii Teatrului Naţional din Craiova. S–a jucat *O scrisoare pierdută,* cu un desăvârşit succes."

A – Xam, *Sărbătorirea lui Caragiale – La Teatrul Naţional din Craiova.* În „Dimineaţa", IX, nr.2841, 2 febr.1912, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Remarcă jocul actorilor: Iancu Anestin, R. Bulfinski, Mia Teodorescu, D. Lascu.

5403. Ozric, *Cronica teatrală.* În „Biblioteca modernă", V, nr.1 şi 2 (58 şi 59), ian. şi febr.1912, p.3.
Reluarea *Scrisorii pierdute* era o sărbătoare pentru Teatrul Naţional. Din vechii interpreţi rămăseseră doar Ioan Petrescu (Trahanache) şi Ion Niculescu (Caţavencu). Totuşi „piesa n-a suferit nimic din vechea splendidă interpretare".

5404. ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXV, nr.8042, 2 febr.1912, p.2.
Anunţ. „Miercuri, 1 febr.1912, la Teatrul Naţional Bucureşti se va juca *O scrisoare pierdută."*

A – ***, *Dela Teatru.* În „Conservatorul", XII, nr.24, 2 febr.1912, p.3 („Ultime informaţiuni").

B – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2841, 2 febr.1912, p.5.

C – ***, *Teatrul Naţional.* În „Doljul", V, nr.1050, 2 febr.1912, p.2.

D – ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", no.11.038, 2/15 févr.1912, p.4.

E – ***, [*Afiş publicitar*]. În „Ordinea",V, nr.1202, 2 febr.1912, p.2 (şi în nr.urm.)

F – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.55, 2 febr.1912, p.4.

G – ***, *Spectacole.* În „Seara", III, nr.735, 2 febr.1912, p.2.

H – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXX, nr.31, 2 febr.1912, p.1.

5405. ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1125, 4 febr.1912, p.5.
Anunţă un al treilea spectacol al Teatrului Naţional cu *O scrisoare pierdută,* pentru „vineri, 3 februarie".

5406. ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.86, 3 febr.1912, p.3.
Succesul „neaşteptat, dar deplin justificat al *Scrisorii pierdute,* neasemuita lucrare a maestrului Caragiale", va face ca piesa să aibă cel puţin 15 reprezentaţii.

A – ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.87, 4 febr.1912, p.4.
Referitor la succesul celei de a doua reprezentaţii cu *O scrisoare pierdută.*

5407. ***, *Teatrale.* În „Flacăra", I, nr.16, 4 febr.1912, p.128 („Ecouri").
Cronică. „Succesul triumfal" cu *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional. În distribuţie: I. Brezeanu, I. Niculescu, N. Soreanu, Ar. Demetriade, V. Toneanu, I. Petrescu, Al.Mihăilescu, Maria Ciucurescu.

5408. M.S., *Săptămâna teatrală.* În „Timpul", IV, nr.110, 5 febr.1912, p.1.
Cronică. Este lăudat spectacolul cu *O scrisoare pierdută,* care a avut loc la Craiova, cu ocazia „jubileului Caragiale"; a fost o „adevărată reprezentaţie de gală", în care actorii (Bulfinski, Nanu, M.Ionescu, Demetrescu-Dan, Mia Teodorescu) au excelat prin jocul lor. Cuvinte de laudă şi pentru această iniţiativă a lui Emil Gârleanu, directorul teatrului.

5409. ***, *Informaţii.* În „Timpul", IV, nr.110, 5 febr.1912, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Relatare despre activitatea Cercului literar din Craiova, care îl sărbătorise pe ILC; în prima parte a festivității, actorul A. Demetrescu-Dan a citit schița *Mici economii* de ILC, și o schiță de Vlahuță ; în partea a doua , s-a reprezentat cu mare succes *Conu Leonida față cu reacțiunea,* cu I. Anestin și Crețu.

5410. ***, *Informații artistice.* În „Rampa", I, nr.89, 6 febr.1912, p.3.
Anunță că la Teatrul Național din Craiova continuă reprezentațiile „în abonament" cu *O scrisoare pierdută*, cu Iancu Brezeanu de la Teatrul Național din București în rolul Cetățeanului turmentat.

5411. Rodion [A. Steuerman], *După serbări.* În „Ordinea", V, nr.1205, 7 febr.1912, p.1-2.
Informații despre „Săptămâna literară Caragiale" , cum s-ar fi putut numi săptămâna ce trecuse, care a aparținut, întreagă, „maestrului prozei și gândirii românești", prin diversele manifestări din capitală și din țară care i-au fost închinate cu prilejul jubileului de 60 de ani de viață.

5412. ***, *Ședătoarea literară de la Teatrul „Comoedia".* În „Conservatorul", XII,

Informează că „eri s-a ținut la Teatrul «Comoedia» a doua ședătoare literară", în cadrul căreia s-a prezentat și schița *25 minute* de ILC , în interpretarea actorului Mărculescu.

5413. Gem, *„Scrisoarea pierdută". Comedie în 3 acte de I.L. Caragiale.* În: „Biruința", VII, nr.489, 8 febr.1912, p.2.
Cronică dramatică. Elogios, despre spectacolul de la Teatrul Național, cu ocazia jubileului de 60 de ani ai dramaturgului. Din nou, despre perenitatea teatrului caragialian. Comparație cu Molière. Exprimă regretul neparticipării lui ILC la această „reprezentație cu adevărat înălțătoare". Distribuția a fost prestigioasă: Soreanu (Pristanda), I. Niculescu, Iancu Brezeanu (Cetățeanul turmentat), Maria Ciucurescu (Zoe Trahanache).

5414. Mera, Gabriel, *Scrisoarea pierdută.* În „Doljul", V [în colecție datare greșită: IV și VI], nr.1052, 8 febr.1912, p.2.
Cronică dramatică la a patra reprezentație de la Teatrul Național din Craiova.. În rolul Cetățeanului turmentat jucase Iancu Brezeanu, de la Teatrul Național din București, care decepționase publicul, prezentându-se „sub așteptările noastre", în comparație cu jocul lui craioveanului Ion Anestin, care era titularul rolului și „cel mai de seamă interpret" al Cetățeanului turmentat.

5415. ***, *Teatrale.* În „Doljul", V, nr.1052, 8 febr.1912, p.2 („Societatea și petreceri").
Informează că în seara trecută se reprezentase *O scrisoare pierdută* , ocazie cu care fusese sărbătorit Iancu Brezeanu; i se oferise o statuetă din partea teatrului, iar Fotino rostise un discurs de felicitare.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5416. ***, *Ecouri teatrale.* În „Doljul", V, nr.1053, 9 febr.1912, p.2 („Societatea şi petreceri"). Se face o rectificare tipografică în corpul cronicii lui Gabriel Mera din 8 februarie.

5417. ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.93, 11 febr.1912, p.3.
Referitor la succesul lui Iancu Brezeanu în rolul Cetăţeanului turmentat.

5418. ***, *De la Teatru.* În „Conservatorul", XII, nr.32, 12 febr.1912, p.3 („Ultime informaţii").
Anunţă încă o reprezentaţie cu *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional din Bucureşti, pentru „miercuri seara, 15 februarie". Anunţul se repetă.

A – ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11.103, 12/13 25 févr.1912, p.4.

5419. E., *Influenţa maestrului. Caragiale asupra politicii sale.* În „Timpul", IV, nr.111, 12 febr.1912, p.1.
Foileton. Succesul *Scrisorii pierdute* la ultimul spectacol al Teatrului din Craiova a fost mai mare decât fusese la prima reprezentaţie. Realitatea politică conservator–democrată calchiază realitatea operei.

5420. ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.95, 13 febr.1912, p.3.
Este reluat anunţul despre începerea repetiţiilor cu *O noapte furtunoasă* la Teatrul Naţional din Bucureşti, în vechea distribuţie.

5421. ***, *Artistice.* În „Conservatorul", XII, nr.33, 14 febr.1912, p.3.
Anunţ. „Sâmbătă 3 martie a.c., orele 8 jumătate seara, Academia de Muzică şi Artă Dramatică din Bucureşti va da în sala Ateneului Român prima producţie din acest an a elevelor şi elevilor acestei şcoli, având următorul program: [...] Caragiale, I.L.: *D–ale Carnavalului,* scenă, – Dra Suhamel L. şi Rovin P."

5422. Mera, Gabriel, *Manasse Ronetti Roman* [sic]. *Caragiale la Teatrul Naţional.* În „Doljul", V, nr.1057, 15 febr.1912, p.2.
Cronică dramatică. Personajul Zelig Şor al lui Ronetti–Roman are afinităţi caracteriale cu ILC. In continuarea lui *Manasse* se jucase *Conu Leonida faţă cu reacţiunea,* cu actorii: Mih. Ionescu şi Remus Comăneanu, „doi interpreţi de efect".

5423. ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXV, nr.8056, 16 febr.1912, p.2.
Anunţă un alt spectacol la Teatrul Naţional din Bucureşti cu *O scrisoare pierdută* , „miercuri, 15 februarie".

A – ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11051 16/29 févr.1912, p.4.

B – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.97, 16 febr.1912, p.4.

5424. ***, *Echos.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11.052, 17 févr./1 mars 1912, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Informează că la spectacolul din seara trecută cu *O scrisoare pierdută*, au asistat regele şi principesa Maria .

5425. ***, *Informaţii culturale.* În „Rampa", I, nr.98, 17 febr.1912, p.3.
Anunţă că în programul săptămânii viitoare cu reprezentaţiile Teatrului Naţional din Bucureşti figurează şi *O scrisoare pierdută.*

5426. Teleor, D., *Artistul N. Hagiescu. Amintiri.* În „Dimineaţa", IX, nr.2858, 19 febr.1912, p.5.
„Când a fost numit maestrul I.L. Caragiale directorul general al teatrelor, a avut grijă să concentreze la Teatrul Naţional toate elementele artistice de valoare răzlețite prin ţară şi, în acest scop, a angajat pe eminentul comic Anestin, pe Hagiescu şi pe alţii [...] Toţi felicitau pe Caragiale pentru frumoasa lui idee de a chema pe Anestin şi pe Hagiescu."

5427. M.S., *D–ale Carnavalului.* În „Timpul", IV, nr.112, 19 febr.1912, p.3.
Relatare despre succesul acestei piese la Teatrul Naţional din Craiova, cu toate că în piesă sunt „multe lucruri care sunt cu desăvârşire demodate azi". Remarcă interpretarea actorilor M. Ionescu şi Coco Dumitrescu.

A – ***, *Ecouri teatrale.* În „Doljul", V, nr.1062, 26 febr.1912, p.3.
„Piesa lui Caragiale, *D–ale Carnavalului,* dealtfel cea mai slabă, a dat prilej de frumoase succese d–nei Aura Fotino, Ion Stănescu, Coco Demetrescu, Al. Nanu, Mih. Ionescu."

5428. ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.101, 20 febr.1912, p.4.
Anunţă un alt spectacol cu *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional.

A – ***, *De la Teatru.* În „Conservatorul", XII, nr.39, 21 febr.1912, p.3 („Ultime informaţii").

B – ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11056 21 févr./5 mars 1912, p.4.

C – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.50, 21 febr.1912, p.1.

5429. ***, *Serbarea Societăţii „Mihail Eminescu".* În „Minerva", IV, nr.1142, 21 febr.1912, p.3.
Informaţie culturală. S–a jucat şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.* Întregul program a fost interpretat de membrii societăţii: V. Pantazopol, Gr. Brănişteanu, d–ra Schneider, Copăceanu şi Vardala.

5430. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11059, 24 févr./8 mars 1912, p.4.
Anunţă un alt spectacol cu *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional, la 23 februarie.

A – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1145, 24 febr.1912, p.6.

B – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2864, 25 febr.1912, p.5 (şi în 27 febr. 1912, p.4).

C – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXX , nr.56, 27 febr.1912, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5431. Mera, Gabriel, *D–na Olimpia Bârsan.* În „Doljul", V, nr.1064, 1 mart.1912, p.2.
Interviu cu actriţa clujeană, soţia actorului Zaharia Bârsan. „Am câştigat succes surprinzător cu *Năpasta* lui Caragiale" [în turneul din Ardeal].

5432. V.V. , *Producţia Academiei de Muzică şi Artă Dramatică.* În „Conservatorul", XII, nr.52, 7 mart.1912, p.3.
Informează că „sâmbăta trecută a fost la Ateneu producţia semestrială a elevelor şi elevilor Academiei de muzică şi Artă Dramatică [...] Din secţia dramatică s–au recitat câteva scene între care *D–ale Carnavalului,* a d–lui I.L. Caragiale, de către elevii Rovin P. şi Suhamel Lelia, ambii dovedind mult talent şi un studiu îngrijit."

5433. ***, *Mare serbare şcolară.* În „Foaia noastră", III, nr.11, 11 mart.1912, p.7 („Cronica").
Se anunţă că în programul serbării elevilor institutului „Virgiliu Popescu", care va avea loc în sala Liedertafel, în ziua de 17 martie, va figura şi actul I din *D–ale Carnavalului.*

5434. ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXV, nr.8082, 13 mart.1912, p.2.
Anunţă reprezentarea *Scrisorii pierdute* luni, 12 martie, la Teatrul Naţional din Bucureşti.
A – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.119, 12 mart.1912, p.4.
B – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2881, 13 mart.1912, p.2.
C – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1163, 13 mart.1912, p.3.
D – ***, *Spectacole.* În „Ordinea", V, nr.1235, 13 mart.1912, p.2.

5435. ***, *Şezătoarea Ligei Culturale din Ploieşti.* În „Minerva", IV, nr.1164, 14 mart.1912, p.4.
În cadrul şezătorii, profesorul Munteanu–Râmnic a citit schiţa *Boborul!* „în care se descrie, aşa cum numai Caragiale poate descrie, un episod din hazlia republică a Ploieştiului".

5436. ***, *Informaţii.* În „Mişcarea", IV, nr.61, 16 mart.1912, p.2.
Anunţ pentru un spectacol organizat de elevii liceului militar din localitate [Iaşi]. Programul cuprinde şi piesa *Conu Leonida faţă cu reacţiunea,* jucată de elevii: Iacomi, Praporgescu şi Socrat Mardare.

5437. ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.128, 23 mart.1912, p.3.
Anunţ.În repertoriul săptămânii viitoare a Teatrului Naţional din Bucureşti este inclusă din nou reprezentarea *Scrisorii pierdute.* [Anunţul se reia în nr.urm., cu indicarea datei: marţi, 27 martie"].
A – ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXV, nr.8094, 25 mart.1912. Anunţă toate spectacolele de Paşti, între care şi piesa lui ILC.[şi în nr.urm.]
B – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2893, 25 mart.1912, p.4 (şi în nr.urm.).
C – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.83, 25 mart.1912, p.1.
D – ***, *Spectacolele.* În „Minerva", IV, nr.1176, 28 mart.1912, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5438. ***, *Informaţiuni artistice.* În „Rampa", I, nr.130, 29 mart.1912, p.3.
Anunţă că societatea „Armonia" din Cernăuţi va reprezenta *Hatmanul Baltag* , în spectacol de amatori, împreună cu corul societăţii (150 persoane).

5438 bis. ***, *Petreceri.* În „Libertatea", XI, nr.14, Paşti 1912, p.6.
Se anunţă că Comitetul din Făget al „Societăţii pentru crearea unui fond de teatru român" aranjează în lunea Paştilor o serată teatrală, când se vor preda piesele *Curiozitate femeiască* şi *O petiţiune* (după schiţa lui ILC).

5439. ***, *De la Teatru.* În „Conservatorul", XII, nr.69, 29 mart.1912, 3 („Ultime informaţii").
Anunţă că Teatrul Naţional din Bucureşti va reprezenta „vineri seara" *Scrisoarea pierdută.*

A – ***, *Teatru–Arte–Muzică.* În „Epoca", XIII, nr.86, 29 mart.1912, p.3.
B – ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXV, nr.8098, 31 mart.1912, p.4.
C – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2897, 31 mart.1912, p.4.
D – ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11092 31 mars/13 avr.1912, p.4.
E – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.132, 31 mart.1912, p.4.
F – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.86, 31 mart.1912, p.1.

5440. ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.132, 31 mart.1912, p.3.
Scrisoarea pierdută este mai des jucată la Bucureşti, de când „d. Brezeanu a luat interimatul Teatrului Naţional" [directorul în funcţie, I.C. Bacalbaşa s–a întors la post la 1 aprilie – cf. anunţ în „Rampa", I, nr.133, 1 apr.1912, p.3].

5441. Nora, *Producţia de la Conservator.* În „Arta", I, nr.4, 1 apr.1912, p.8.
Informează despre examenele Conservatorului. O candidată, C. Wolff, fusese nepotrivită în rolul „Joiţica din *O scrisoare pierdută".*

5442. ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.137, 6 apr.1912, p.4.
Anunţă spectacolul cu *O scrisoare pierdută,* în aceeaşi seară la Teatrul Naţional.

A – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.92, 6 apr.1912, p.1.

5443. Gorun, Ion, *Cronică bucureşteană.* În „Luceafărul", XI, nr.15, 8 apr.1912, p.293.
Reportaj. „Câteva seri de mari excepţiuni: serile reluării comediilor lui Caragiale şi serile reluării lui *Hamlet.* E de mirare că piesele lui Caragiale despre care toţi falşii profeţi spuneau că n–au să mai atragă lumea fiind căzute din actualitate, îl atrag [pe public] dimpotrivă, tot mai mult."

5444. ***, *Teatru.* În „Epoca", XVIII, nr.99, 11 apr.1912, p.2 („Viaţa literară şi artistică").
Anunţ. „La 16 aprilie Teatrul Naţional va relua din repertoriul Caragiale *Noaptea furtunoasă* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea."*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A – ***, *Ecouri.* În „Rampa", I, nr.146, 16 apr.1912, p.1.
Anunţă şi distribuţiile celor două piese; în *Noaptea furtunoasă* : I. Brezeanu, I. Petrescu, Maria Giurgea), în cea de a doua, Ion Niculescu în rolul Efimiţei.
B – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.146, 16 apr.1912, p.4.
Afiş publicitar. [Se pare că este vorba despre publicarea unui afiş mai vechi, care indică data de 9 aprilie 1912, în timp ce reprezentaţia avea loc peste o săptămână, la 16 aprilie.]
C – ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.146, 16 apr.1912, p.3 şi în nr.urm., nr.148, 19 apr.1911 [sic], p.4.
D – ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXV, nr.8115, 17 apr.1912, p.4.
E – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2914, 17 apr.1912, p.5.
F – ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11108 17/31 avr.1912, p.4.
G – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.103, 17 apr.1912, p.1.
Titlul piesei: *Conu Leonida faţă de* [sic] *reacţiunea.*

5445. ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXV, nr.8111, 13 apr.1912, p.2.
Anunţă spectacol în matineu cu *O scrisoare pierdută,* pentru joi, 12 aprilie.
A – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2910, 13 apr.1912, p.2.
B – ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11104 13/15 avr.1912, p.4.
C – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1192, 13 apr.1912, p.5.
D – ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I,nr.143, 13 apr.1912, p.3.
E – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.143, 13 apr.1912, p.4.
Afiş publicitar.
F – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.99, 13 apr.1912, p.1.

5446. ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.147, 17 apr.1912, p.3.
Notă: „Asupra reluării de aseară de la Teatrul Naţional [...] vom reveni în numărul nostru de mâine."

5447. E.D.F.[Emil D. Fagure], *Teatru–Muzică.* În „Adevărul", XXV, nr.8116, 18 apr.1912, p.3.
Cronică teatrală la reluarea celor două comedii caragialiene: *O noapte furtunoasă* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* , la Teatrul Naţional din Bucureşti, „unul din cele mai vii succese ale stagiunii". „Între scenă şi sală s–a stabilit de la prima ridicare a cortinei, acea comunitate sufletească proprie capodoperelor unei literaturi naţionale." Este subliniat meritul interpreţilor : Niculescu (Efimiţa), Brezeanu (Conu Leonida), Ion Petrescu (Jupân Dumitrache), Brezeanu (Ipingescu), Soreanu (Rică Venturiano), Atanasescu (Chiriac), Maria Ciucurescu (Veta), Eugenia Ciucurescu (Ziţa), Maria Giurgea (Spiridon).

5448. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no11109, 18 avr./1 mai 1912, p.4 (şi în nr.urm.).
Anunţă a doua reprezentaţie din stagiune cu *O noapte furtunoasă* la 18 aprilie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A – ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXV, nr.8117, 19 apr.1912, p.4.
B – ***, *Ultime informaţii.* În „Conservatorul", XII, nr.87, 19 apr.1912, p.3.
C – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2916, 19 apr.1912, p.4.
D – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1198, 19 apr.1912, p.5.
E – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.105, 19 apr.1912, p.1.

5449. Stal X., *De la Teatrul Naţional: „Conu Leonida faţă cu reacţiunea" şi „O noapte furtunoasă".* În „Minerva", IV, nr.1197, 18 apr.1912, p.2.
Cronică dramatică. Reprezentarea celor două piese „a fost o adevărată sărbătoare şi o seară din cele mai fericite pentru actuala direcţie a Teatrului Naţional. [...] Interpretarea fără de cusur a înfăţişat aievea, ca printr–o vrajă, lumea politică a mahalalelor noastre de–acum zeci de ani, cristalizată pentru toate timpurile în opera lui Caragiale".

5450. Al.Fr. [Al. Fronda], *Teatrul Naţional. Reluare: „Conu Leonida faţă cu reacţiunea" şi „O noapte furtunoasă".* În „Viitorul", V, nr.4504, 18 apr.1912, p.2 („După teatru").
Cronică dramatică. Remarcă marele succes al spectacolului. „Maria Ciucurescu a regăsit marele succes de altădată", alături de Iancu Petrescu în Jupân Dumitrache şi Iancu Brezeanu în Ipingescu.

5451. ***, *„O noapte furtunoasă" şi presa.* În „Rampa", I, nr.148, 19 apr.1912, p.3.
Revista reia aprecierile altor ziare despre piesele lui ILC. Spicuiri din cronicile dramatice publicate de Stal X în „Minerva", Al.Fr. în „Viitorul", *** în „Dimineaţa", toate de altfel foarte elogioase la adresa interpretării de excepţie a repertoriului caragialian, ca şi interesul publicului faţă de piesele lui ILC.

5452. ***, *Două reluări la Teatrul Naţional: „Noaptea furtunoasă" şi „Conu Leonida".* În „Rampa", I, nr.148, 19 apr.1912, p.2.
Cronică dramatică. Remarcă succesul pieselor; au făcut „sălile cele mai pline cu putinţă, [...] deşi suntem aproape de sfârşitul stagiunii, în epoca sălilor goale [...] S–a râs cu lacrimi [...] Satira lui Caragiale a avut acelaşi efect viu şi neslăbit pe care–l obţinuse acum aproape treizeci de ani, iar interpretarea superioară de care se bucură ambele comedii îi asigură o nouă carieră şi dintre cele mai strălucite. [...] S–a râs cu nesaţiu, cu delir [...] *Noaptea furtunoasă,* care se bucură de o asemenea interpretare va face săli pline nu numai acum, la sfârşitul acestei stagiuni, nu numai în stagiunea viitoare, când ar trebui să fie reluată, – ci în toate stagiunile, de acum până într–o sută de ani cel puţin, când vor fi uitate, poate, evenimentele şi oamenii pe care îi aduce, pe scenă, cu atâta umor, cu atâta vervă şi cu atâta putere de satirizare."

5453. ***, *Teatru.* În „Epoca", XVIII, nr.109, 21 apr.1912, p.1.
Articol. Comediile lui Caragiale au făcut săli pline. S–a dovedit că sunt pe gustul „rafinatului" nostru public.

5454. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no. 11112, 21 avr./4 mai 1912, p.4.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunţă al treilea spectacol cu *O noapte furtunoasă* la Teatrul Naţional, la 21 aprilie.

A – ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.1512, 22 apr.1912, p.3 şi afişul în p.4 („Spectacolele zilei").

B – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.108, 22 apr.1912, p.1.

5455. ***, *Spectacles et concets.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11113 22 avr./5 mai 1912,p.4.

Informează că la 21 aprilie s–a jucat la Naţional *O noapte furtunoasă,* iar la 22 aprilie se va reprezenta *O scrisoare pierdută.*

A – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2920, 23 apr.1912, p.2.

B – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1202, 23 apr.1912, p.5.

C – ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.152, 23 apr.1912, p.3.

D – ***, *Spectacolele.* În „Universul",XXX, nr.109, 23 apr.1912, p.1.

5456. ***, *Teatrul Naţional.* În „Voinţa Naţională", XXVIII, nr.8009, 22 apr.1912, p.3.

Anunţă programul spectacolelor cu piese ale lui ILC. La 21 aprilie: *O noapte furtunoasă* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* ; la 22 aprilie: *O scrisoare pierdută.*

5457. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVII, no.11114 23 avr./6 mai 1912, p.3.

Informează că la 22 aprilie s–a reprezentat *O scrisoare pierdută* la Naţional, iar la 22 aprilie [sic,] piesa este din nou programată.

5458. ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2921, 24 apr.1912, p.4.

Anunţă spectacol cu *O noapte furtunoasă* şi *Conu Leonida* la Teatrul Naţional, pentru luni, 23 apr.(6 mai) 191î.

A – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.110, 24 apr.1912, p.1.

5459. ***, *Ultime informaţii.* În „Conservatorul", XII, nr.92, 26 apr.1912, p.3.

Anunţă că Teatrul Naţional va reprezenta „mâine, joi, la orele 2 p.m.", *O noapte furtunoasă.*

A – ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11116 26 avr./19 mai 1912, p.4.

B – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2924, 27 apr.1912, p.4.

C – ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.154, 27 apr.1912, p.3 şi afiş în p.4

D – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.113, 27 apr.1912, p.1.

5460. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11117 27 avr./10 mai 1912, p.4.

Informează că la 26 aprilie se reprezentase *Noaptea furtunoasă* la Teatrul Naţional.

5461. Locusteanu, P., *Teatrul Naţional : retragerea artistului I. Niculescu.* În „Flacăra", II, nr.28, 27 apr.1912, p.224 („Cronica teatrală")/

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Face referire la rolurile de mare succes din piesele lui ILC, pe care le-a interpretat actorul.

5462. ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.114, 28 apr.1912, p.1.
Anunţă: „Astăzi, Vineri: Teatrul Naţional – *Cometa* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*"

5463. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11119 29 avr./12 mai 1912, p.4 (şi în nr.urm.)
Anunţă reprezentaţie cu *O noapte furtunoasă* şi *Conu Leonida* la Teatrul Naţional, la 29 aprilie.

A – ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.157, 30 apr.1912, p.3 şi afiş, p.4.
B – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.116, 30 apr.1912, p.1.
C – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2927, 30 apr.1912, p.7 („Memento").
D – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1200, 30 apr.1912, p.5.

5464. Ozric, *Cronica teatrală.* În „Biblioteca modernă", V, nr.3 şi 4 (60 şi 61), martie şi aprilie 1912, p.16.
Este de acord cu reluarea *Scrisorii pierdute*, apoi reluarea, în închiderea stagiunii, a comediilor *O noapte furtunoasă* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.* Succesul „colosal" al ultimei, bucurându-se de interpretarea lui I. Brezeanu şi I.Niculescu („un deliciu pentru public").

5465. ***, *Informaţiuni literare.* În „Ilustraţiunea română", II, nr.4, apr.1912, p.78.
Se remarcă succesul crescând al pieselor lui ILC: *O scrisoare pierdută* mai poate fi reprezentată în „vreo douăzeci" de spectacole; *O noapte furtunoasă* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea*, de asemenea, deoarece au obţinut un mare triumf. Vorbeşte despre succesul lui Ion Niculescu „în travesti" (rolul Efimiţei).

5466. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11121 1/14 mai 1912, p.4.
Anunţă spectacol cu *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional, la 1 mai 1912.

A – ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.158, 1 mai 1912, p.3 (şi afiş în p.4, la rubrica „Spectacolele zilei").
B – ***, *Ultime informaţii.* În „Conservatorul", XII, nr.97, 2 mai 1912, p.3. Anunţă şi un spectacol în matineu : „poimâine, joi, ziua".
C – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2929, 2 mai 1912, p.2 („Memento").
D – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1211, 2 mai 1912, p.5.
E – ***, *Spectacole.* În „Ordinea", V, nr.1275, 2 mai 1912, p.2.
F – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.118, 2 mai 1912, p.3.

5467. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11122 2/15 mai 1912, p.4.
Informează despre reprezentaţia din 1 mai cu *O scrisoare pierdută* de la Teatrul Naţional.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5468. ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2931, 4 mai 1912, p.4 („Memento").
Anunţ. La Teatrul Naţional, în matineu : *O scrisoare pierdută*, joi, 5 mai.

A – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1212, 4 mai 1912, p.4.

B – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.120, 4 mai 1912, p.2.

5469. ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2932, 5 mai 1912, p.4 („Memento").
Anunţă reprezentaţie cu *Conul Leonida faţă cu reacţiunea*, pentru aceeaşi zi.

A – ***, *Spectacole, expoziţii, muzee, teatre.* În „Minerva", IV, nr.1214, 5 mai 1912, p.5.

B – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.121, 5 mai 1912, p.1. („Astăzi, vineri...").

5470. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11125, 6/19 mai 1912, p.4.
Anunţă spectacol cu *O noapte furtunoasă* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* la 6 mai, la Teatrul Naţional.

A – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.2934, 7 mai 1912, p.4 („Memento").

B – ***, *Spectacole, expoziţii, muzee, teatre.* În „Minerva", IV, nr.1216, 7 mai 1912, p.5.

C – ***, *Spectacole–Expoziţii–Muzee.* În „Seara", III, nr.828, 7 mai 1912, p.2.

D – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.123, 7 mai 1912, p.1 („Astăzi, duminică, seara...").

5471. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11126 7/20 mai 1912, p.4.
Informează că „ieri" s–au reprezentat la Ţeatru Naţional, *O noapte furtunoasă* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*

5472. Darzan, Eugen, *Am jucat pe Caţavencu.* În „Rampa", I, nr.163, 7 mai 1912, p.2.
Memorialistică. Autorul este un amator care a jucat acest rol, înlocuindu–l pe un actor, „într–un târguşor de graniţă [?] în care o societate culturală locală era disperată că Caţavencu se îmbolnăvise". Deşi a avut succes, spune: „Numai de n–ar auzi autorul ce–a păţit *Scrisoarea* lui."

5473. ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.163, 7 mai 1912, p.3.
Consideraţii despre închiderea stagiunii 1911–1912 la Teatrul Naţional din Bucureşti, cu reprezentarea a „două din piesele maestrului Caragiale, *O noapte furtunoasă* şi *Conul Leonida faţă cu reacţiunea".* De fapt, după cum arată afişul publicat în pagina a patra, spectacolul se pare că a avut loc la matineu, iar seara s–a jucat *Înşir–te mărgărite.* Închiderea stagiunii a avut loc duminică, 6 mai 1912. Trebuie ţinut seama de neconcordanţa dintre ziua apariţiei ziarului şi specificaţia „astă seară". De fapt, „Rampa", ca şi multe alte ziare, apărea a doua zi după spectacol, ea înregistra spectacolele serii precedente.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5474. ***, *Ultime informaţii.* În „Seara", III, nr.830, 9 mai 1912, p.3.
Informează despre reprezentarea *Năpastei* , la 6 mai 1912, la Şcoala primară din Periş, spectacol pus sub patronajul doamnei Penescu, sora actorului P. Liciu (care decedase de curând).

5475. ***, *Reluarea teatrului lui Caragiale.* În „Revista pentru toţi", I, nr.13, 10 mai 1912, p.3.
Cronică dramatică. Salută iniţiativa Teatrului Naţional de a relua piesele lui ILC, „omagiul cel mai frumos ce se aduce maestrului în anul lui jubiliar" , dar şi „o deosebită satisfacţiune morală şi culturală ce se aduce publicului". S–au ovaţionat spectacolele cu *O scrisoare pierdută* şi *Conul Leonida faţă cu reacţiunea.*

5476. Lais, I.T., *Scrisoare din Bucovina.* În „Românul", II, nr.105, 13/26 mai 1912, p.7–8.
Necrologul artistului Aurel Berariu, care a interpretat şi personaje caragialiene: Crăcănel, Cetăţeanul turmentat. Se apreciază că, astfel, a avut un merit în răspândirea operei lui ILC în Bucovina.

5477. ***, *Armonia.* În „Viaţa nouă", I, nr.20, 19 mai 1912, p.3 („Informaţiuni").
Anunţă că societatea locală de muzică naţională şi artă dramatică, „Armonia", îşi propune să reprezinte pe scena Teatrului municipal din Cernăuţi piesele *Sanda* de Florescu şi *Hatmanul Baltag*, operă bufă, textul de J. Negruzzi şi ILC, muzica de Eduard Caudella.

5478. ***, *Serbarea de la Goioasa.* În „Lumina", I, nr.19, 27 mai 1912, p.3.
Informaţie culturală. Cu ocazia inaugurării, la 20 mai 1912, a teatrului popular din Goioasa [Oltenia], s–a reprezentat şi drama *Năpastea* [sic], jucată „cu multă inimă" de câţiva învăţători ai satului.

5479. ***, *Armonia.* În „Viaţa nouă", I, nr.21, 29 mai 1912, p.6 („Informaţiuni").
La anunţul precedent, din 19 mai, se fac precizări cu privire la data spectacolului (începutul lui iunie) şi se dă un mic rezumat al *Hatmanului Baltag.*

5480. Arica [Samuel Arion], *Teatrale.* În „Arta", I, nr.6, 1 iun.1912, p.12.
Câteva consideraţii privind „reluarea a două din comediile maestrului Caragiale – *O noapte furtunoasă* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea*, la Teatrul Naţional, cu Iancu Brezeanu, Soreanu, M. Ciucurescu, E. Ciucurescu ş.a. „Aceste două reluări a fost singura mulţumire care ne–a dat–o prelungirea actualei stagiuni".

5481. ***, *Armonia.* În „Viaţa nouă", I, nr.23, 8 iun.1912, p.5 („Informaţiuni").
Afiş. Reprezentarea operei *Hatmanul Baltag*, „luni 10 şi miercuri 12 iunie. Dirigent: Const. Sandru, Muzica – regimentului de infanterie nr.41".

5482. ***, *Moartea lui Caragiale.* În „Ordinea", V, nr.1308, 13 iun.1912, p.3.
Anunţă reprezentarea *Năpastei* la Năsăud, în semn de omagiu pentru ILC.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5483. Gheorghiu, M., *Caragiale-Brezeanu.* În „Rampa", I, nr.192, 13 iun.1912, p.1, 2.
Memorialistică. „Caragiale a fost zeul creator, Brezeanu cel care a pus scânteia vieţii în tipurile create de maestru."

5484. Dumbravă, Dinu, *Plâng şi „Siţa"* [sic] *şi „Veta" şi „Joiţica".* În „Rampa", I, nr.192, 13 iun.1912, p.2.
Cum a primit vestea morţii lui ILC Maria Ciucurescu, interpreta celor trei personaje caragialiene şi bună prietenă a dramaturgului.

5485. ***, *Comemorarea lui Caragiale la Craiova.* În „Universul", XXX, nr.162, 15 iun.1912, p.1 („Moartea lui Caragiale").
Anunţ. Societatea „Junimea" va ţine sâmbătă, 16 a.c., şedinţă solemnă pentru comemorarea marelui scriitor. Se vor citi câteva schiţe de ILC şi se va reprezenta *Năpasta.*

5486. ***, *Informaţiuni.* În „Voinţa naţională", XXVIII, nr.8050, 15 iun.1912, p.3.
Anunţă că stagiunea Teatrului Naţional din Craiova se va deschide cu două piese de ILC, *Năpasta* şi *O noapte furtunoasă.* Maria Ciucurescu va interpreta în premieră rolul Ancăi.

5487. Un spectator, *Opera bufă „Hatmanul Baltag" pe scena teatrului municipal din Cernăuţi.* În „Viaţa nouă", I, nr.24, 15 iun.1912, p.2.
Cronică dramatică. Spectacolul din 10 iunie 1912, desfăşurat sub auspiciile societăţii „Armonia" , a înregistrat un deosebit succes.

5488. ***, *Ultime informaţii.* În „Doljul", V, nr.1101, 16 iun.1912, p.3.
Anunţă pentru 16 iunie, o şedinţă în memoria lui ILC, care se va ţine în grădina Băilor Comerciale din Craiova. Al. Bărbulescu va vorbi despre viaţa şi opera dramaturgului, se vor citi câteva schiţe şi se va reprezenta *Năpasta.*
A – ***, *Informaţiuni.* În „Tribuna", XII, nr.481, 17 iun.1912, p.3.

5489. ***, *Ultime informaţii.* În „Mişcarea", IV, nr.132, 16 iun.1912, p.3.
Informaţii inedite despre reprezentarea pieselor lui ILC. „Este interesant de ştiut că piesele lui Caragiale au fost jucate pentru prima oară la Iaşi, după ce mai întâi *O noapte furtunoasă* a fost reprezentată într–o stagiune de vară la Huşi. Într–adevăr, în vara anului 1880, artiştii dramatici din Iaşi, sub conducerea lui Bălănescu au jucat la Huşi." Se indică distribuţia şi se mai face precizarea că, în acelaşi an, 1880, la deschiderea stagiunii teatrale din Iaşi, s–a jucat piesa şi la Teatrul de la Copou. „Piesa a obţinut un succes enorm şi s–a jucat de 9 ori în şir, ceea ce pe atunci era într–adevăr extraordinar. A noua oară piesa s–a dat în beneficiul lui Arceleanu, care a făcut o reţetă de 2000 lei.",„De la Iaşi, piesele lui Caragiale au trecut pe scena Teatrului Naţional din Bucureşti."

5490. ***, *Ultime informaţii.* În „Mişcarea", IV, nr.132, 16 iun.1912, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„Direcţiunea Teatrului Naţional din Bucureşti anunţă că va deschide viitoarea stagiune cu *Năpasta,* în care rolul Ancăi va fi ţinut de către dna. M. Ciucurescu."

5491. Mărculescu, C., *Impresiile unui artist.* În „Universul", XXX, nr.164, 17 iun. 1912, p.3 („Moartea lui Caragiale").
C. Mărculescu, alături de Brezeanu şi Toneanu – au fost primii absolvenţi de Conservator angajaţi la Teatrul Naţional din Bucureşti în timpul directoratului lui ILC. Actorul îşi exprimă şi acum prinosul său de recunoştinţă.

5492. ***, *Ultime informaţii.* În „Mişcarea", IV, nr.135, 20 iun.1912, p.3.
Anunţ. „Artiştii Teatrului Naţional din Bucureşti, de sub conducerea distinsului artist C. Belcot, care în turneul lor prin Bucovina joacă actualmente în oraşul Suceava, unde repurtează mari succese, vor aranja în cursul acestei săptămâni un mare festival comemorativ în Cernăuţi, în amintirea regretatului dramaturg I.L. Caragiale. Se vor reprezenta pe lângă mai multe comedii de-ale celebrului scriitor şi un bogat program de declamări şi recitări, la care vor colabora şi diferite personalităţi distinse de la noi."

A – ***, *Un mare festival artistic.* În „Viaţa nouă", I, nr.26, 29 iul.1912, p.3.
În semn de omagiu pentru dramaturgul de curând dispărut, trupa Belcot va juca la Cernăuţi piesa *Conu Leonida faţă cu reacţiunea,* care nu figurase în repertoriu.

5493. ***, *Ecouri.* În „Flacăra", I, nr.40, 21 ian.1912, p.320.
Anunţ. Deschiderea stagiunii Teatrului Naţional din Bucureşti, la 1 septembrie, cu piese de ILC. „Se va reprezenta seria întreagă de comedii şi drame a genialului defunct."

5494. ***, *Ştiri artistice.* În „Conservatorul", XII, nr.138, 23 iun.1912, p.2.
Anunţ. „În sala Liedertafel, Duminică 24 iunie orele 2 p.m. precis, va avea loc producţia de finele anului şcolar 1911–1912 a elevilor şi elevelor Academiei de Muzică şi Artă Dramatică cu următorul program: [...] Caragiale, I.L, *Noaptea furtunoasă,* Suhamel Lelia, Niculescu Elisa; [...] Caragiale, I.L., *D-ale Carnavalului,* Ştefănescu N. Ticu şi Suhamel Lelia."

5495. Nora, *Examenele conservatorului (dramă şi comedie).* În „Arta", I, nr.7, 1 iul. 1912, p.10–11.
Informează despre modul de desfăşurare a examenului. Vorbeşte despre interpretarea neinspirată a unei candidate în rolul Zoe Trahanache.

A – Arica [Samuel Arion], *Producţia elevilor şi elevelor Academiei de muzică şi artă dramatică.* În „Arta", I, nr.8, 1 aug.1912, p.11 („Viaţa literară şi artistică").

5496. ***, *Turneul maestrului Nottara.* În „Viitorul", V, nr.1582, 4 iul.1912, p.2.
Anunţ. C. Nottara intenţiona să prezinte *Năpasta* la 8 iulie la Băile Slănic, unde se afla în turneu.

A – ***, *Marele artist C. Nottara la Slănic.* În „Curierul Băilor Slănic", X, nr.5, 10 iul.1912, p.3.

5497. ***, *Informaţiuni.* În „Rampa", nr.226, 23 iul.1912, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunţ despre deschiderea stagiunii Teatrului Naţional din Bucureşti la 1 septembrie 1912, cu *Năpasta*, avându-l pe Iancu Brezeanu în rolul principal.

A – ***, *Informaţiuni.* În „Universul", XXX, nr.200, 23 iul.1912, p.3.
„Primele seri vor fi consacrate pieselor lui Caragiale."

5498. ***, *Ultime informaţii.* În „Mişcarea", IV, nr.169, 1 aug.1912, p.3.
Anunţă că reprezentaţiile la Teatrul Naţional vor începe la 15 august. „Între primele piese care se vor pune în studiu vor fi piesele lui Caragiale, cu care se va deschide stagiunea teatrală. Toţi artiştii şi artistele teatrului vor fi chemaţi a fi prezenţi în ziua de 15 august."

5499. Teleor, D., *Grădina Raşcă.* În „Minerva", IV, nr.1306, 5 aug.1912, p.1.
Printre piesele reprezentate de-a lungul vremii pe această scenă estivală bucureşteană, se află şi *Noaptea furtunoasă* a lui ILC.

5500. ***, *De la Naţional.* În „Rampa", I, nr.237, 5 aug.1912, p.3.
Anunţă că deschiderea stagiunii la Teatrul Naţional din Bucureşti va avea loc la 1 septembrie, cu *Năpasta*, („în semn de omagiu scumpului dispărut i se închină primele seri") şi *Concertul*, „o piesă nejucată, scrisă în ultimul timp la Berlin". [Informaţia este eronată. Era vorba doar despre un proiect literar nefinalizat.]

5501. Morariu, Victor, *Aurel Berariu.* În „Junimea literară", IX, nr.7–8, iul.–aug. 1912, p.128–130.
Amintiri despre actorul bucovinean Aurel Berariu, interpret al lui Rică Venturiano, al Cetăţeanului turmentat şi mare admirator al lui ILC.

5502. ***, *La Teatrul Naţional.* În „Adevărul", XXV, nr.8231, 11 aug.1912, p.2.
Subtitlul: *O nouă piesă a lui Delavrancea* indică faptul că autorul articolului se ocupă de deschiderea stagiunii, care urmează să aibă loc la 1 septembrie, cu *Viforul* de Delavrancea. Se menţionează că: „Se mai repetă acum *Năpasta*, care se va juca odată cu comediile lui Caragiale, imediat după *Viforul* şi, printre aceste comedii va fi şi una într-un act, *Soacra* [sic], mai puţin cunoscută."

A – *Idem.* În „Dimineaţa", IX, nr.3030, 11 aug.1912, p.1.

B – ***, *Stagiunea Teatrului Naţional. Repertoriul primelor luni.* În „Rampa", I, nr.248, 14 aug.1912, p.3.

5503. ***, *Festivalul artistic din Craiova. Cu ocazia congresului studenţesc.* În „Seara", III, nr.926, 13 aug.1912, p.2.
Se anunţă că organizatorii festivalului care va urma Congresului studenţesc (27–30 august) îşi propun să reprezinte piesa *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* , de ILC, ca semn de omagiu adus de studenţimea română marelui dispărut.

A – ***, *Echos.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11217, 17/30 aout 1912, p.1.
Se vor mai reprezenta: *Barbu Lăutaru*, de Vasile Alecsandri şi *Heidelbergul de-altădată.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

B – ***, *Informaţiuni.* În „Universul", XXX, nr.225, 17 aug.1912, p.3.

C – ***, *Informaţiuni.* În „Voinţa naţională", XXVIII, nr.8089, 17 aug.1912, p.3.

D – ***, *Ultime informaţiuni.* În „Fulgerul Doljului", III, nr.30, 21 aug.1912, p.3. Spectacolul va avea loc la Teatrul Naţional din Craiova, la 27 august.

E – ***, *Teatrul Naţional Craiova.* În „Lumina", I, nr.2, 27 aug.1912, p.3 („Informaţiuni").

F – ***, *Festivalul de la Teatrul Naţional.* În „Timpul", IV, nr.126, 2 sept.1912, p.3 („Literare şi Artistice").

5504. ***, *Ultime informaţii.* În „Mişcarea", IV, nr.179, 14 aug.1912, p.3.
Anunţ. „Miercuri, 15 august, se încep repetiţiile la Teatrul Naţional. S–au pus în studiu piesele lui Caragiale, cu care se va deschide stagiunea viitoare"

A – ***, *Informaţiuni.* În „Lupta", I, nr.12, 15 aug.1912, p.225.

5505. ***, *Ultime informaţii.* În „Seara", III, nr.930, 17 aug.1912, p.3.
Anunţă serbarea dansantă organizată de cercul „Emile Zola" în saloanele clubului german din Bucureşti, la 19 august. Fondurile încasate vor fi destinate înfiinţării unei mari biblioteci, ce va purta numele „Ion Luca Caragiale".

5506. ***, *Serată artistică.* În „Lumina", I, nr.27, 22 aug.1912, p.3.
Informează că la serata artistică ce a avut loc la Tg. Ocna, pentru adunarea unui fond în vederea construirii unei şcoli israelite, „s–a jucat cu mult brio comedia lui Caragiale, *O noapte furtunoasă.* "

5507. ***, *Noua stagiune a Teatrului Naţional.* În „Epoca", XVIII, nr.231, 23 aug. 1912, p.2.
Notiţă. Stagiunea Teatrului Naţional din Bucureşti se va deschide la 1 septembrie cu piesa *Viforul.* Va urma apoi o „Săptămână Caragiale", în cadrul căreia se vor juca: *D–ale Carnavalului, O soacră, Scrisoarea pierdută, O noapte furtunoasă, Năpasta, Conu Leonida faţă cu reacţiunea* şi monologul *1 Aprilie.*

A – ***, *La Prochaine Saison du Théâtre National.* În „L'Indépendance roumaine" XXXVI, no.11223, 23 aout/5 sépt.1912, p.2.

B – Gem., *De la Teatrul Naţional.* În „Biruinţa", VII, nr.587, 26 aug.1912, p.2 („Informaţii teatrale").

C – ***, *La semaine Caragiale.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no 11226 26 aout/8 sépt.1912, p.2 („Le Monde et la Ville").

D – Corespondent, *De la Teatrul Naţional.* În „Românul", II, nr.187, 26 aug./8 sept 1912, p.11.

5508. ***, *Informaţiuni.* În „Rampa", I, nr.255, 27 aug.1912, p.3 (şi în n–rele urm.).
Anunţă că stagiunea nu se va mai deschide cu *Viforul,* de Delavrancea, aşa cum se anunţase iniţial, ci cu „Săptămâna Caragiale". Sâmbătă, 1 septembrie, se vor juca *D–ale Carnavalului* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*

A – Alecsandrescu–Dorna, *Săptămâna teatrală.* În „Universul", XXX, nr.236, 28 aug.1912, p.4.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

B – ***, *Ecouri din culise.* În „Epoca", XVIII, nr.237, 29 aug.1912, p.2 („Viaţa literară şi artistică").

C – ***, *Ştiri artistice.* În „Biblioteca Modernă", V, nr.8 (65), aug.1912, p.14.

D – ***, *Efemeride.* În „Gazeta Ialomiţei", nr.39, 8 sept.1912, p.13/

5509. ***, *Ştiri.* În „Biblioteca modernă", V, nr.8 (65), aug.1912, 15.
Articol–necrolog pentru Anicuţa Popescu. Se aminteşte că artista a interpretat pe Ziţa la premiera *Nopţii furtunoase*, „cu un succes colosal".

5510. t., *Toastul.* În „Ordinea", V, nr.1371, 2 sept.1912, p.1 („Oameni şi fapte").
Foileton. Începerea stagiunii teatrale trebuie să se facă prin reluarea teatrului lui ILC.

5511. Gheorghiu, Matei, *Redeschiderea teatrului. Convorbire cu d. Bacalbaşa.* În „Rampa", I, nr.260, 2 sept.1912, p.1.
Interviu cu directorul general al teatrelor, care arată intenţia de a permanentiza repertoriul caragialian: „Am ţinut să deschid stagiunea actuală cu piesele celui mai mare om de teatru ce l–a avut ţara noastră, a cărui moarte ne–a izbit pe toţi. Piesele lui nu vor fi jucate numai în aşa–zisa «Săptămână Caragiale», ci vor fi reprezentate până când vor putea deţine afişul."

5512. ***, *Congresul studenţilor de la Craiova. Ziua a doua.* În „Seara", III, nr.942, 29 aug.1912, p.2.
Informează despre reprezentarea, cu mare succes, a piesei *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* la Teatrul Naţional din Craiova, pentru studenţii congresişti.

5513. Frou–Frou, *Stagiunea teatrală reîncepe.* În „Adevărul", XXV, nr.8251, 31 aug. 1912, p.1.
Autorul se ocupă de compania teatrală a Marioarei Voiculescu. În introducere se arată că Teatrul Naţional din Bucureşti „deschide de astă dată stagiunea sa la 1 septembrie printr–o săptămână în memoria lui Caragiale. Începând cu *D–ale Carnavalului,* se va relua tot teatrul lui Caragiale".

5514. Uhry, Rodolphe, *La semaine théâtrale.* În „L'indépendance roumaine", XXXVI, no.11229, 1/14 sépt.1912, p.2 („Feuilleton de l'Indépendance roumaine") şi în nr.urm.
Este lăudată iniţiativa lui I. Bacalbaşa privind reprezentarea integralei dramaturgiei caragialiene la Teatrul Naţional din Bucureşti. „Generaţii întregi vor râde de Jupân Dumitrache sau de Caţavencu." *O scrisoare pierdută* pictează „toată societatea românească, precum într–o frescă de Gustave Doré".

5515. ***, *Le Monde et la Ville.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11229, 1/14 sépt.1912, p.2.
Anunţă că „mâine 1 sept.n.n., la Teatrul Naţional" – „*Choses du carnaval* şi *Conu Leonida*", cu Brezeanu, Toneanu, Mihăilescu, Ciucurescu ş.a.

A – ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXV, nr.8253, 2 sept.1912, p.2 (şi în p.2, la „Informaţiuni").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

B – ***, *Ultime informaţiuni*. În „Dimineaţa", IX, nr.3052, 2 sept.1912, p.4 şi în p.7, „Memento, Teatre."
C – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.260, 2 sept.1912, p.4.
D – ***, *Spectacolele.* În „Universul", XXX, nr.241, 2 sept.1912, p.1.

5516. G.Em., *De la Teatrul Naţional.* În „Biruinţa", VII, nr.588, 2 sept.1912, p.2 („Informaţii teatrale").
Informează despre programarea „Săptămânii Caragiale" la Teatrul Naţional. Este de părere că aceasta „trebuie prelungită cu alte câteva săptămâni", pentru a da putinţa publicului să vadă toate piesele lui ILC.

5517. Teleor, D., *Teatrul Naţional cinsteşte pe Caragiale.* În „Minerva", IV, nr.1334, 2 sept.1912, p.1.
Felicită direcţia teatrului bucureştean pentru iniţiativa „de a cuprinde în noua stagiune toate piesele lui Caragiale".

5518. Ifer, *Deschiderea stagiunii teatrului Naţional.* În „Universul", XXX, nr.241, 2 sept.1912, p.4.
Este reamintit publicului că stagiunea se deschide cu reprezentarea tuturor operelor „nemuritorului Caragiale".

5519. Nicolau, Emil, *Interpreţii.* În „Rampa", I, nr.260, 2 sept.1912, p.1.
Articol referitor la arta interpretativă a actorilor în repertoriul caragialian.

5520. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Teatru–Muzică.* În „Adevărul", XXV, nr.8254, 3 sept. 1912, p.2.
Cronică dramatică la deschiderea stagiunii Teatrului Naţional din Bucureşti, cu *D–ale Carnavalului* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea,* „ca o pioasă închinare către memoria marelui dispărut". Este lăudată interpretarea: Brezeanu (Leonida) şi Niculescu (Efimiţa), „viu aclamaţi": Brezeanu (Catindatul), Toneanu (Calfa de bărbier), Achil (Iancu Pampon), Maria Ciucurescu (Miţa Baston), adevăraţi stâlpi ai comediei noastre." Noii interpreţi, la fel de valoroşi: Athanasescu (Nae Girimea), Mihalescu (Bibicu), Lucrezzia Brezeanu (Didina Mazu). „Moartea lui Caragiale a amintit şi mai mult publicului comoara grămădită în operele sale."

5521. De la Galerie, *Teatrul Naţional – Deschiderea stagiunei: „Conu Leonida faţă cu reacţiunea" şi „D–ale Carnavalului" de I.L. Caragiale.* În „Dimineaţa", IX, nr.3053, 3 sept.1912, p.4 („De la Teatru").
Cronică dramatică. Apreciază interpretarea actorilor din ambele piese. „Aceşti fruntaşi ai comediei noastre au reînviat aseară cele mai strălucite seri de veselie ale Teatrului Naţional."

5522. B.V. *Teatrul Naţional. Deschiderea stagiunei.* În „Epoca", XVIII nr.242, 3 sept.1912 p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Cronică dramatică. In faţa unui public numeros, s–au jucat cele două comedii ale lui ILC. Remarcă jocul actriţei Maria Ciucurescu (Miţa Baston); anunţă spectacolul cu *O scrisoarea pierdută,* pentru „astă–seară".

5523. ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.3053, 3 sept.1912, p.8 („Memento").
Anunţă spectacolul cu *O scrisoare pierdută* seara (2/15 sept.1912).

A – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.261, 3 sept.1912, p.4.

B – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXX, nr.242, 3 sept.1912, p.3.

5524. Karnabatt, D., *Deschiderea stagiunii. „Conu Leonida faţă de* [sic] *reacţiunea" – „D–ale Carnavalului".* În „Minerva", IV, nr.1335, 3 sept.1912, p.3 („Note de teatru").
Consideră prima piesă „un adevărat giuvaer de observaţie şi satiră", în schimb *D–ale Carnavalului* „alunecă pe panta comediei bufe, a farsei. Îndeosebi actul al doilea e puţin vrednic de talentul şi de abilitatea tehnică a lui Caragiale".

5525. Ifer, *Teatrul Naţional. Deschiderea stagiunei. „Săptămâna Caragiale".* În „Universul", XXX, nr.242, 3 sept.1912, p.1.
Informează că „stagiunea teatrului Naţional s–a deschis cu un succes moral şi material desăvârşit."

5526. ***, *Spectaolele zilei.* În „Rampa", I, nr.261, 3 sept.1912, p.4.
Afiş. *D–ale Carnavalului* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* programate pentru luni, 3 septembrie 1912.

A – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.3054, 4 sept.1912, p.6 („Memento").

B – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXX, nr.243, 4 sept.1912, p.4.

5527. T.Gr. [Gr. Tăuşan], *Săptămâna Caragiale la Teatrul Naţional. Împlinirea unei datorii artistice faţă de maestrul pierdut. Reluarea comediilor „D–ale Carnavalului" şi „Conu Leonida".* În „Viitorul", V, nr.1642, 3 sept.1912, p.2.
Cronică dramatică a spectacolului inaugural. Sala plină, „public select". Remarcă jocul actorilor: I. Brezeanu, I. Niculescu, V. Toneanu.

5528. E.D.F. [Emil D. Fagure], *Teatru– Muzică.* În „Adevărul", XXV, nr.8255, 4 sept.1912, p.2.
Scurtă cronică la spectacolul cu *O scrisoare pierdută,* „al doilea spectacol al «săptămânii Caragiale»". Distribuţia este din stagiunea trecută. „*Scrisoarea pierdută* se joacă astăzi cu o omogenitate de stil şi o aprindere pentru caracterul satirei, cum poate nu au fost realizate nici o dată pe scena Teatrului Naţional. Formidabil succes !"

5529. ***, *Echos.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11234, 4/17 sépt. 1912, p.1.
Informează că în seara precedentă, *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* repurtase un mare succes la Naţional. Directorul, I. Bacalbaşa, avea, deci, dreptul la „toute notre reconnaissance".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5530. ***, *Au théâtre National.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11234, 4/17 sépt.1912, p.2.
Se remarcă succesul „eclatant" cu *O scrisoare pierdută.* „Le Théâtre National a, dimanche soir, encaissé la plus forte recette qu'il fait depuis qu'il existe."

5531. D.K. [D. Karnabatt], *Teatrul Național: „Scrisoarea pierdută".* În „Minerva", IV, nr.1136, 4 sept.1912, p.3.
Cronică. Reprezentarea *Scrisorii pierdute,* „una dintre cele mai reușite comedii ale maestrului Caragiale", a constituit un adevărat triumf și datorită calităților de excepție ale interpreților: I. Petrescu, Soreanu, Iancu Brezeanu, Bețcot, M. Ciucurescu.

5532. Fagure, Emil D., *Cronica Teatrală.* În „Adevărul", XXV, nr.8256, 5 sept.1912, p.1–2.
Foileton. Cronica e prelejuită de „Săptămâna Caragiale". „Fiecare reluare a pieselor lui Caragiale a găsit publicul tot mai pregătit spre a–l gusta și a aprecia până în adâncul lor, spiritul de observațiune, humorul și puterea de satiră a marelui dramaturg." Are cuvinte de prețuire și individualizare pentru fiecare interpret.

5533. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11235, 5/18 sépt.1912, p.4.
Informează că la 4 septembrie s–au reprezentat la Teatrul Național *O noapte furtunoasă* și *Conu Leonida față cu reacțiunea.*

5534. ***, *Teatre.* În „Dimineața", IX, nr.3055, 5 sept.1912, p.9 („Memento").
Anunță că la Teatrul Național se va juca marți, 4 septembrie, *O noapte furtunoasă* și *O soacră.*

A – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.262, 5 sept.1912, p.3.

B – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXX, nr.244, 5 sept.1912, p.1.

5535. Rebreanu, R[sic! Liviu Rebreanu], *Teatrul Național. Deschiderea stagiunii. „D–ale Carnavalului", comedie în trei acte de I.L. Caragiale. – reluare 1 sept.1912.* În „Rampa", I, nr.262, 5 sept.1912, p.2.
Cronică dramatică. Se amintește că prima „Săptămână Caragiale" a fost introdusă de către Em. Gârleanu la Teatrul Național din Craiova, ca omagiu aniversar în [ianuarie–februarie 1912]. Cronicarul consideră că „*D–ale Carnavalului* nu este piesa cea mai tare a lui Caragiale [...] Ceea ce însă face ca această simplă farsă să ne farmece ori de câte ori o vedem, sunt tipurile ei caricaturizate cu atâta măiestrie, desemnate cu trăsături atât de puternice, este atmosfera ei atât de caracteristică pentru mahalalele noastre. Pampon, Crăcănel, Catindatul, Nae Girimea, Iordache, Mița Baston nu sunt, pentru noi, simple personagii de farsă; sunt tipuri pe care le întâlnim, despre care vorbim zilnic. Frazele lor, cuvintele lor schimonosite le auzim mereu, au devenit chiar proverbiale." Vorbește despre succesul de public al piesei, sala a fost arhiplină.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5536. E.D.F. [Fagure], *Teatru–Muzică.* În „Adevărul", XXV, nr.8256, 6 sept.1912, p.2.
Cronică la spectacolul cu *O soacră* şi *O noapte furtunoasă,* de la Teatrul Naţional din Bucureşti, în cadrul „săptămânii Caragiale". Arată că *O soacră* n–a fost niciodată prezentă de ILC pentru a fi jucată. Se ocupă de fiecare interpret, acordând spaţiu mai mare comediei *O soacră,* necunoscută publicului până acum.

5537. ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.3056, 6 sept.1912, p.6 („Memento").
Anunţă spectacolul de la Teatrul Naţional, la 6 sept., cu *D–ale Carnavalului* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*

A – ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11236 6/19 sépt.1912, p.4.

B – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.263, 6 sept.1912, p.4.

C – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXX, nr.245, 6 sept.1912, p.3.

5538. ***, *Teatrul Naţional. „Săptămâna Caragiale": „O soacră", „Noaptea furtunoasă".* În „Epoca", XVIII, nr.245, 6 sept.1912, p.2.
Articol. „Pentru prima oară s–a jucat aseară o comedie inedită de Caragiale, *O soacră."* În *O noapte furtunoasă* tânărul Atanasescu – un remarcabil succes în rolul lui Chiriac.

5539. L.R. [Liviu Rebreanu], *Teatarul Naţional.* În „Rampa", I, nr.263, 6 sept.1912, p.3.
Cronică dramatică la a treia reprezentaţie cu *D–ale Carnavalului,* spectacol care a fost ceva mai bun decât precedentele.

5541. ***, *Informaţiuni.* În „Rampa", I, nr.263, 6 sept.1912, p.3.
Despre interpreta Ancăi din *Năpasta* – Olimpia Z. Bârsan –, care a creat şi alte roluri celebre: Electra, Oana din trilogia lui Delavrancea ş.a.

5542. ***, *Teatrul Naţional: „O soacră".* În „Seara", III, nr.951, 6 sept.1912, p.2.
Cronichetă. Reprezentată cu o seară în urmă pe scena naţionalului bucureştean, piesa, considerată „o fantezie, o distracţie a unui dramaturg de talent şi atâta tot", a fost un spectacol slab. A doua piesă, *O noapte furtunoasă,* s–a bucurat, însă, de o interpretare de o înaltă ţinută artistică. Din distribuţie au făcut parte: Maria Ciucurescu (Veta), Eugenia Ciucurescu (Ziţa), Iancu Brezeanu (Nae Ipingescu), V. Toneanu (Rică Venturiano), Achile (Jupân Dumitrache).

5543. Al.Fr.[Al. Fronda], *Teatrul Naţional. În „Săptămâna Caragiale": „O soacră", farsă fantezistă într–un act şi „O noapte furtunoasă", comedie în două acte de Caragiale.* În „Viitorul", V, nr.1645, 6 sept.1912, p.2 („După Teatru").
Cronică dramatică favorabilă. Apreciază spectacolul cu *O soacră,* interpretat exclusiv de tineretul din teatru, „un ansamblu reuşit". *O noapte furtunoasă* s–a jucat fără I. Petrescu şi Maria Giurgea. În rolul Jupân Dumitrache, Achile l–a înlocuit pe Iancu Petrescu.

A – *Idem.* În „Voinţa Naţională", XXVIII, nr.8014, 6 sept.1912, p.2.
Prezentare critică mediocră.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5544. ***, *De la Teatru.* În „Conservatorul", XII, nr.197, 7 sept.1912, p.3.
Anunţă spectacol cu *O scrisoare pierdută* pentru 6 sept. („astă seară"). „Mâine seara, Vineri, *O noapte furtunoasă* şi *Soacra*."

A – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1339, 7 sept.1912, p.5.

B – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.264, 7 sept.1912, p.3.

5545. ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.3057, 7 sept.1912, p.7 („Memento").
Anunţă spectacol cu *D–ale Carnavalului* şi *Năpasta* pentru 6 sept. [la matineu?]

5546. ***, *Spectacles et concerts.* În „L"Indépendance roumaine", XXXVI, no11237 7/20 sépt.1912, p.4.
Informează că la 6 septembrie s–a reprezentat *O noapte furtunoasă* la Naţional.

5547. Rebreanu, L., *Teatrul Naţional. „O soacră", farsă fantezistă într–un act de I.L. Caragiale. Întâia oară: 4 sept.1912.* În „Rampa", I, nr.264, 7 sept.1912, p.3.
Cronică dramatică. Autorul este împotiva reprezentării acestei farse, despre care spune că nici nu crede că aparţine lui ILC, din moment ce ea nu figurează în *Opere complete*, apărute sub îngrijirea maestrului însuşi. „*O soacră* este slăbuţă de tot. Nu întâlnim într–însa nici meşteşugul atât de minuţios şi caracteristic al lui Caragiale, nici scăpărările şi frazele lui estraordinare. Farsei acesteia îi lipseşte ingeniozitatea, verva scânteietoare, în sfârşit, personalitatea lui Caragiale. Până şi limba din *O soacră* e departe de plasticitatea, de mlădierea şi de preciziunea limbii din *Scrisoarea pierdută.*"
Despre *O noapte furtunoasă*, Rebreanu are numai cuvinte de laudă la adresa interpretării actoriceşti, „în afară de d–na L. Brezeanu, în rolul lui Spiridon, rol inegalabil creat de d–na Giurgea."

5548. R.C., *Săptămâna Caragiale la Teatrul Naţional. Deschiderea stagiunii.* În „Românul", II, nr.197, 7/20 sept.1912, p.8 (, Cronica teatrală").
Cronică dramatică. „Săptămâna Caragiale" este considerată „o pioasă comemorare a marelui dispărut".

5549. t., *Pentru Caragiale.* În „Ordinea", V, nr.1375, 7 sept.1912, p.1 („Oameni şi fapte").
Foileton despre deschiderea stagiunii teatrale. Publicul se amuză copios la piesele lui ILC, lista de subscripţie pentru ridicarea unui monument scriitorului rămâne, însă, aceeaşi de două luni de zile. Autorul speră că toamna această „lacună" să se îndrepte.

5550. ***, *Informaţiuni.* În „Rampa", I, nr.264, 7 sept.1912, p.3.
Anunţ despre înlocuirea *Năpastei* cu *O scrisoare pierdută*, în spectacolul din aceeaşi zi.

5551. ***, *Anunţ.* În „Conservatorul", XII, nr.198, 8 sept.1912, p.3 („Ultime informaţii").
Anunţ. „La Teatrul Naţional se vor reprezenta: sâmbătă 8 septembrie: *Năpasta*, dramă în două acte, *1 Aprilie*, monolog şi *O soacră*, farsă fantezistă într–un act, toate de I.L. Caragiale."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.3058, 8 sept.1912 („Memento").
B – ***, *Informaţiuni.* În „Rampa", I, nr.265, 8 sept.1912, p.3 şi afiş la „Spectacolele zilei" din p.3.
Anunţă greşit *O scrisoare pierdută.*
C – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXX, nr.247, 8 sept.1912, p.4.

5552. ***, *Ecouri din culise.* În „Epoca", XVIII, nr.247, 8 sept.1912, p.2 („Viaţa literară şi artistică").
Notă. După „Săptămâna Caragiale", Teatrul Naţional va da „Săptămâna Delavrancea".

5553. Locusteanu, P., *Teatrul Naţional: Deschiderea stagiunii; „Conu Leonida faţă cu reacţiunea" şi „D–ale Carnavalului" de Caragiale.* În „Flacăra", I, nr.47, 8 sept.1912, p.375–376 („Cronica teatrală").
Cronică dramatică.

5554. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11238 8/21 sépt.1912, p.4.
Informează că la 7 septembrie s–a reprezentat *O noapte furtunoasă* la Teatrul Naţional din Bucureşti.

5555. Nottara, *Anicuţa Popescu – După înmormântare.* În „Flacăra", I, nr.47, 8 sept. 1912, p.371.
Memorialistică. Se referă la rolurile şi personajele lui ILC interpretate de defunctă.

5556. Moldoveanu, P.St., *Stagiunea Teatrului Naţional ieşean* [...]. În „Românul", II, nr.198, 8/21 sept.1912, p.7.
Anunţă o săptămână comemorativă la Teatrul Naţional din Iaşi.

5557. G.Em., *De la Teatrul Naţional.* În „Biruinţa", VII, nr.589, 9 sept.1912, p.2 („Informaţii teatrale").
Anunţă reprezentarea pieselor *D–ale Carnavalului* şi *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* în deschiderea stagiunii 1912/1913.

5558. Milli, *„D–ale Carnavalului" şi „Conu Leonida faţă cu reacţiunea".* În „Biruinţa",VII, nr.589, 9 sept.1912, p.2.
Cronica dramatică. Apreciază jocul trupei de actori a Teatrului Naţional din Bucureşti.

5559. ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.3059, 9 sept.1912, p.7 („Memento").
Anunţă că la Teatrul Naţional se va juca *Năpasta* la 8 septembrie.
A – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.266, 9 sept.1912, p.4.
Afiş teatral– spectacolul cu *Năpasta, 1 Aprilie, O soacră.*
B – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXX, nr.248, 9 sept.1912, p.3.

5560. Arghezi, T., *Cronica teatrală. Bucureşti.* În „Viaţa românească", VII, nr.9, sept.1912, p.352–356.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunţă că în memoria lui ILC, Teatrul Naţional din Iaşi îşi va deschidea stagiunea cu reprezentarea pieselor sale.

5561. E.D.F. [E. D. Fagure], *Teatru–Muzică.* În „Adevărul", XXV, nr.8261, 10 sept.1912, p.2.
Cronică la spectacolul cu *Năpasta*, din „Săptămâna Caragiale" la Teatrul Naţional din Bucureşti. „Cu cât trec anii, cu atâta *Năpasta* lui Caragiale câştigă în consistenţă şi valoarea ei literară şi morală creşte. Ion Nebunul apare tot mai desluşit ca un grandios simbol poetic al nenorocitei soarte a ţăranului nostru." Laudă creaţia deosebită a lui I. Brezeanu în rolul lui Ion, îl remarcă şi pe Const. Radovici în Dragomir. Rezerve pentru Olympia Bârsan în rolul Ancăi.

5562. Dela galerie, *Teatrul Naţional – „Năpasta", dramă în 2 acte de I.L. Caragiale.* În „Dimineaţa", IX, nr.3060, 10 sept.1912, p.3 („Dela Teatru").
Cronică dramatică. „Năpăstuita *Năpastă* a lui Caragiale a reapărut aseară pe afişul Teatrului Naţional şi parcă, de astă dată, mai mult ca–nainte a comunicat fiorul ce o străbate de la un capăt la altul."

5563. ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.3060, 10 sept.1912, p.7 („Memento").
Anunţ. *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* şi *D–ale Carnavalului* la 9 septembrie.
A – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1342, 10 sept.1912, p.5.
B – ***, *Informaţii artistice.* În „Rampa", I, nr.267, 10 sept.1912, p.3.

5564. ***, *Teatrul Naţional: „Năpasta".* În „Minerva", IV, nr.1342, 10 sept.1912, p.3.
Cronică dramatică. Pe scena Naţionalului bucureştean a continuat reprezentarea pieselor lui ILC, prin monologul *1 Aprilie* „spus cu multă finеţe comică" de C. Belcot şi prin „sumbra şi profunda dramă *Năpasta",* interpretată excelent de Ion Brezeanu, C. Radovici, dar „monoton" de Olimpia Bârsan (Anca).

5565. Braborescu, Şt., *I. Anestin.* În „Universul", I, nr.37, 10 sept.1912, p.3.
Medalion biografic. Numele acestui „nenea Iancu" rămânea legat „şi de acela al genialului I.L. Caragiale, tipurile clasice din comediile sociale ale acestuia, ca şi din acelea ale lui Alecsandri, au găsit în artistul craiovean un interpret de o formă de pătrundere şi reprezentare neîntrecută".

5566. ***, *Săptămâna Caragiale.* În „Conservatorul", XII, nr.200, 12 sept.1912, p.1 („Cronica teatrală").
Comentariu elogios asupra iniţiativei Teatrului Naţional de a dedica o săptămână teatrului lui ILC, considerată ca „un pas mare făcut înainte pentru martiriul intelectualităţii, dar şi către dragostea ce de aci înainte trebuie să manifestăm adevăratelor talente".

5567. ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.3062, 12 sept.1912, p.7 („Memento").
Anunţă un spectacol cu *Năpasta* [11 septembrie?].
A – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1344, 12 sept.1912, p.5.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

B – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.268, 12 sept.1912, p.4.
C – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXX, nr.251, 12 sept.1912, p.1.
D – ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.3064, 14 sept.1912, p.9 („Memento").

5568. Rebreanu, L., *Năpasta.* În „Rampa", I, nr.268, 12 sept.1912, p.2 („Cronica teatrală").
Cronicarul consideră *Năpasta* „poate singura piesă românească bună în care se simte influenţa ibsenianismului [...] Cu toate calităţile ei extraordinare, mărturisesc că *Năpasta* nu mi se pare aşa de desăvârşită ca bunioară *Scrisoarea pierdută* sau *O noapte furtunoasă* [...] Oamenii dintr-însa sunt români, negreşit, dar atmosfera prea e grea şi apăsătoare, prea e străină. E atât de tragică şi de crudă povestea aceasta, încât parcă ne striveşte."

5569. *** [Rodolphe Uhry], *Echos.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11242, 13/26 sépt.1912, p.1.
Informaţie.Aseară la Naţional a fost pană de curent şi *O soacră* s-a jucat la lumina lumânărilor, „comme au temps de Molière".

5570. Uhry, Rodolphe, *Chronique théâtrale.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11242, 13/26 sépt.1912, p.2.
Despre *Năpasta* la Teatrul Naţional din Bucureşti. Îl consideră pe autor „le Molière roumain". S-au mai reprezentat şi *O soacră* şi monologul *1 Aprilie.* „Dans ce terrible drame populaire, Caragiale applique aux effets de terreur ce sens du grossissement qu'a fait la fortune de ses pièces comiques..." Anca „a l'enormité d'une Elektra conduite par les Euménides"; atmosferă sofocleeană etc.

5571. Gheorghiu, M., *„Năpasta". Note şi impresii.* În „Rampa", I, nr.269, 13 sept. 1912, p.1.
Cronică dramatică. M. Gheorghiu consideră *Năpasta* singura piesă a lui ILC cu deschidere universală, singura piesă care poate fi gustată şi de publicul de pe alte meridiane „pentru că destramă în mod magistral contorsiunile pasiunilor sufletului omenesc – pretutindeni şi în toate vremurile acelaşi". Despre interpretare şi atitudinea publicului se spune: „Trebuie să adaug că *Năpasta* a avut noroc de astă dată şi de un public inteligent, care n-a mai râs când l-a văzut pe Brezeanu apărând în scenă în tragicul costum al lui Ion, aşa cum îmi aduc aminte că a fost primit când s-a jucat pe timpul lui Davilla. Nota aceasta face cinste spectatorilor de azi".

5572. Karnabatt, D., *Săptămâna Caragiale.* În „Seara", III, nr.957, 13 sept.1912, p.1 („Impresii din teatru").
Cronică dramatică. Cel mai bine interpretat a fost spectacolul cu *O scrisoare pierdută.* Remarcă jocul excepţional al lui C. Radovici în rolul Dragomir din *Năpasta* (piesa „are caracter general uman al marilor opere; ea se sprijină şi se clădeşte pe sentimente profund omeneşti, cari nu aparţin numai unei clase sociale, sau numai unui popor, ci omenirii"). D. Karnabatt consideră că celelalte piese „s-au perimat" însă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5573. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Inépendance roumaine", XXXVI, no.11243, 14/27 sept.1912, p.4.
Anunţă un spectacol cu *Năpasta*, la Teatrul Naţional (13 sept.).
A – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1346, 14 sept.1912, p.5.

5574. ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.3055, 15 sept.1912, p.7 („Memento").
Anunţă spectacolul cu *O scrisoare pierdută* la 16 sept., la Teatrul Naţional Bucureşti.
A – ***, *Spectacole.* În „Universul", XXX, nr.254, 15 sept.1912, p.1.
B – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", I, nr.272, 16 sept.1912, p.4.
C – ***, *Spectacles et concets.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no11244 16/29 sépt.1912, p.4.

5575. Locusteanu, P., *Teatrul Naţional: „Săptămâna Caragiale".* În „Flacăra", I, nr.48, 15 sept.1912, p.383.
Cronică dramatică. Reuşita „Săptămânii lui Caragiale". Semnificaţia actului. Consideraţii despre creaţia caragialiană. „Tipurile lui Caragiale trăiesc şi vor trăi în societatea noastră. Şi de aceea teatrul lui va fi de actualitate."

5576. ***, *Ştiri teatrale.* În „Scena", I, nr.1, 15 sept.1912, p.4.
Anunţ. Societatea de ajutor „Petre Liciu", constituită sub preşedenţia lui Ar. Demetriad, „va da luna viitoare în oraşul nostru [Piteşti] o reprezentaţie pentru mărirea fondului societăţii, cu piesa marelui şi în veci neuitatul I.L. Caragiale, *O scrisoare pierdută.*"

5577. G.Em., *De la Teatrul Naţional.* În „Biruinţa", I, nr.590, 16 sept.1912, p.2 („Informaţii teatrale").
Se referă la interpreţii teatrului caragialian. Remarcă creaţia de excepţie a lui Radovici în Dragomir (*Năpasta*) şi a Lucreziei Brezeanu în Didina Mazu (*D–ale Carnavalului*).

5578. Barbu Lăutarul, *Săptămâna teatrală.* În „Minerva literară", III, nr.149, 16 sept. 1912, p.3–4.
Despre deschiderea stagiunii Teatrului Naţional cu „Săptămâna Caragiale". Primul spectacol: *D–ale Carnavalului,* „una din capodoperile maestrului".

5579. ***, *Ultime informaţii.* În „Mişcarea", IV, nr.205, 18 sept.1912, p.3.
„Se ştie că stagiunea Teatrului Naţional se va deschide la Iaşi cu piesele lui Caragiale, care vor ţine afişul în prima săptămână. La prima reprezentaţie e vorba ca poetul Vlahuţă să ţie o dizertaţie în care să vorbească de opera regretatului dramaturg."

5580. Cosma, Lazăr, *Deschiderea stagiunii Teatrului Naţional. Săptămâna Caragiale.* În „Noua revistă română", vol.XII, nr.18, 16 sept.1912, p.268–269 („Cronica teatrală").
În cadrul „Săptămânii Caragiale", în afara pieselor *D–ale Carnavalului, Conu Leonida faţă cu reacţiunea, Scrisoarea pierdută, O noapte furtunoasă* şi *Năpasta,* s–a reprezentat sceneta *Soacra* , puţin apreciată, la propriu şi la figurat, şi s–a recitat monologul *1 Aprilie.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5581. Spectator, *Însemnările unui spectator. Ca-n alte vremuri.* În „Jurnalul de amiază", I, nr.1, 20 sept.1912, p.2.
Spectacolul cu *O soacră* de ILC la Teatrul Național îi prilejuiește autorului o evocare a modului în care se juca teatrul cu 60 de ani în urmă, cu policandre și lumânări. Motivul este stingerea luminii electrice, la un moment dat, în tot teatrul.

5582. ***, *Spectacolele serii.* În „Jurnalul de amiază", I, nr.1, 20 sept.1912, p.4 (Anunț în p.4, „Informațiuni")
Afiș pentru reprezentația cu *D-ale Carnavalului,* de joi, 20 septembrie la Teatrul Național din București, în matineu. Se dă distribuția: A. Atanasescu (Nae Girimea), G. Achile (Iancu Pampon), Al. Mihalescu (Mache Razachescu), I. Brezeanu (Catindatul), V. Toneanu (Iordache), Lucrezzia Brezeanu (Didina Mazu), Maria Ciucurescu (Mița Baston) ș.a.

A – ***, *Informațiuni.* În „Rampa", I, nr.275, 20 sept.1912, p.3.

B – ***, *Teatre.* În „Dimineața", IX, nr.3071, 21 sept.1912, p.9 („Memento").

5583. Roman, *Cronică din București.* În „Românul", II, nr.207, 21 sept./4 oct.1912, p.6.
Corespondență. Se reamintește despre desfășurarea „Săptămânei Caragiale" la Teatrul Național din București.

A – ***, *Teatre.* În „Ilustrațiunea națională", sept.1912, p.10.

B – Vlad, *Teatrul Național: „Săptămâna Caragiale".* În „Ilustrațiunea română", II, nr.9, sept.1912, p.160 („Teatrul în septembrie").
Vorbește despre gestul omagial al Teatrului Național din București. Consideră că piesele *O soacră* și *D-ale Carnavalului* sunt mai slabe; „cea dintâi n-are nimic din originalitatea celui mai original scriitor român".

5584. Barbu Lăutarul, *Săptămâna teatrală.* În „Minerva literară", III, nr.150, 23 sept.1912, p.3.
Referiri la „măreața «săptămână Caragiale» în care publicul și-a arătat dragostea față de opera marelui dispărut, deopotrivă cu toți artiștii teatrului Național, cu toții contribuind astfel la slăvirea celui mai de seamă scriitor dramatic al nostru..."

5585. ***, *Știri artistice.* În „Timpul", IV, nr.129, 24 sept.1912, p.3.
Anunță că Teatrul Național din Craiova își va deschide stagiunea cu *Năpasta,* avându-l pe Iancu Brezeanu (de la teatrul din București) în rolul lui Ion nebunul.

5586. ***, *Teatrul Național din Craiova. Viitoarea stagiune.* În „Jurnalul de amiază", I, nr.5, 25 sept.1912, p.1–2.
Comentarii și anunțuri despre vechea și noua stagiune. „Se va consacra, de asemeni, o săptămână lui Caragiale, lui Alecsandri și lui Molière."

5587. ***, *Spectacolele serii.* În „Jurnalul de amiază", I, nr.5, 25 sept.1912, p.4.
Anunță pentru marți, 25 septembrie, la Teatrul Național din București, spectacol cu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Năpasta, dramă în două acte de ILC. Este menţionată distribuţia: D. Radovici (Dragomir), Nedelsovici (Gheorghe), Iancu Brezeanu (Ion), Olimpia Bârsan (Anca). Se vor juca şi monologul *1 Aprilie* şi *O soacră.* Se dă şi distribuţia acestora.

A – ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11254 26 sépt./9 oct.1912, p.4.

B – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1358, 26 sept.1912, p.5.

C – ***, *Informaţii.* În „Rampa", I, nr.280, 26 sept.1912, p.3 (şi afişul în p.4).

5588. ***, *Informaţiuni.* În „Jurnalul de amiază", I, nr.7, 27 sept.1912, p.3.
Anunţă reprezentarea *Scrisorii pierdute* la matineu.

A – ***, *Informaţiuni.* În „Rampa", I, nr.282, 28 sept.1912, p.3.
Spectacolul avea loc „astăzi la matineu". În pag.4 se dă afişul.

5589. Mera, Gabriel, *Cu prilejul deschiderii stagiunii. Interpretarea „Năpastei".* În „Doljul", V, nr.1138, 30 sept.1912, p.2.
Cronicarul este nemulţumit de interpretarea lui Brezeanu în rolul lui Ion. Este criticat directorul teatrului craiovean, E. Gârleanu, pentru că a apelat la actori străini, ignorând forţele locale superioare artisticeşte, precum I. Anestin.

5590. ***, *Informaţii.* În „Mişcarea", IV, nr.216, 30 sept.1912, p.2.
„Comitetul de lectură al teatrului Naţional [Iaşi] s–a întrunit ieri la teatru pentru a fixa data deschiderii stagiunii teatrale. Au asistat, în afară de directorul teatrului, întregul comitet de lectură compus din dnii N. Gane, A. Naum, I. Găvănescul şi St. Dragomir. Comitetul a hotărât ca la deschiderea stagiunii care se va face cu una din piesele lui Caragiale, să fie invitat unul din scriitorii noştri care să ţie o dizertaţie despre opera regretatului dramaturg."

5591. Burada, T.T., *Teatrul în Moldova. Stagiunea 1881–1882.* În „Arhiva", XXIII, nr.7–8, sept.–oct.1912, p.312–316.
Se aminteşte, între altele, că prima reprezentaţie a piesei *O noapte furtunoasă* s–a dat la 14 ianuarie, din stagiunea avută în atenţie.

5592. A–Rica [Arion Samuel], *Teatrale.* În „Arta", I, nr.10, 1 oct.1912, p.11.
Cronică la spectacolul cu: *D–ale Carnavalului, Conu Leonida faţă cu reacţiunea* şi *Năpasta* („cea mai valoroasă lucrare a lui Caragiale"), interpretul principal: Iancu Brezeanu, iar în al doilea spectacol, C.I. Nottara.

5592 bis. ***, *Cronica critică.* În „Floare albastră", I, nr.5–6, sept.–oct.1912, p.80.
Notă favorabilă iniţiativei Teatrului Naţional din Iaşi de a înscrie în repertoriu „o săptămână Caragiale". Se remarcă jocul lui G. Cârjă în *Năpasta.*

5593. ***, *Informaţii.* În „Alarma", III, nr.14, 1 oct.1912, p.3.
Despre reprezentarea în cursul săptămânii precedente a „frumoaselor comedii ale lui Caragiale, care au atras un numeros public şi a obţinut un imens succes." (Informaţie reluată în nr.urm.)

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5594. Papa Gall, *Les deux masques. Qu'est ce que nous faisons ce soir?* În „Courrier de Danube", II, nr.11–12, 1/14 oct.1912, p.3.
Informează că în luna respectivă se reluaseră piesele lui ILC la Teatrul Național.

5595. ***, *Portretul lui C. Radovici.* În „Arta", an I, nr.10, 1 oct.1912, p.1.
Portretul actorului, însoțit de următoarea explicație: „Talentatul artist care a debutat cu un remarcabil succes la Teatrul Național în Dragomir din *Năpasta".*

5596. ***, *Informații.* În „Mișcarea", IV, nr.217, 2 oct.1912, p.2.
„La Teatrul Național [Iași] se repetă *Artistul ideal",* de O. Wilde, *Heidelbergul de altădată* de Forster și *O scrisoare pierdută* de Caragiale."

5597. Dauș, Ludovic, *Teatrale.* În „România ilustrată", IX, nr.1, oct.1912, p.20.
Evidențiază rolul lui Ion Bacalbașa, directorul general al teatrelor, în organizarea „Săptămânii Caragiale". Se referă și la interpreții de excepție: I. Brezeanu, V. Toneanu, I. Niculescu, Soreanu, C. Radovici (debutant).

5598. Fantasio, *Cronica lunei septembrie.* În „România ilustrată", IX, nr.1, oct.1912, p.1.
Se referă la deschiderea stagiunii teatrale cu *D–ale Carnavalului.* Este evocat superlativ ILC („geniul întâiului nostru dramaturg").

5599. ***, *Știri teatrale.* În „Alarma", III, nr.15, 5 oct.1912, p.3.
Informează despre reprezentarea în săptămâna trecută „a frumoaselor comedii ale lui Caragiale", cu mare succes de public.

5600. ***, *Informații.* În „Mișcarea", IV, nr.220, 5 oct.1912, p.2.
Anunță că la Teatrul Național din Iași se repetă piesele lui ILC – „după care va urma puternica dramă a lui Dostoievski, *Frații Karamazov."*

5601. ***, *Stagiunea teatrală.* În „Evenimentul", XX, nr.177, 7 oct.1912, p.2 („Informațiuni").
Anunț. „Stagiunea [Teatrului Național din Iași] se va deschide în seara de joi 18 octombrie cu piesa *Scrisoarea pierdută* de Caragiale și cu o conferință asupra operei marelui nostru scriitor dispărut."

A – Moldoveanu, P.Șt., *Până nu se luminează rampa.* În „Românul", II, nr.238, 7/20 oct.1912, p.4 („Corespondență din Iași").

B – ***, *Stagiunea Teatrului Național din Iași.* În „Rampa", II, nr.298, 17 oct.1912 p.2.
Aprecieri asupra repertoriului „Săptămânii Caragiale" programată la Iași.

5602. ***, *Teatrul Național. Deschiderea stagiunii.* În „ Timpul", IV, nr.130, 7 oct. 1912, p.3.
Informează despre deschiderea stagiunii Teatrului Național din Craiova. În program: monologul *1 Aprilie,* citit de A. Demetrescu–Dan; apoi au vorbit Emil Gârleanu și

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Victor Eftimiu, „citind povestiri din Caragiale". În final s-a jucat *Năpasta,* cu Iancu Brezeanu adus de la Teatrul Național din București.

5602 bis. ***, *Noutăți artistice.* În „Rampa", I, nr.290, 7 oct.1912, p.3.
Referire la deschiderea teatrului „Cooperativa" din Ploiești („ieri seara") cu *D-ale carnavalului,* în distribuția Teatrului Național din București.

5603. Mera, Gabriel, *Deschiderea stagiunii. „Năpasta" cu d-l Iancu Brezeanu. Angajamente.* În „Doljul", V, 10 oct.1912, p.2.
Cronică dramatică. Remarcă festivitatea „mișcătoare și impresionantă" de la Teatrul Național din Craiova. S-a recitat monologul *1 Aprilie* de Dan Demetrescu. Victor Eftimiu a citit amintiri despre ILC, Emil Gârleanu, directorul teatrului, a vorbit despre viața și opera dramaturgului. *Năpasta* a fost un spectacol reușit, o revelație artistică. Se referă la distribuție: Iancu Brezeanu, „un artist mare, face un rol de un dramatism zguduitor"; în alte roluri: Romald Bulfinski (Dragomir), Mia Teodorescu (Anca).
A – *Idem.* În „Rampa", I, nr.293, 11 oct.1912, p.2-3.

5604. ***, *Teatre.* În „Dimineața", IX, nr.3092,12 oct.1912, p.8 („Memento").
Anunță că se vor juca la Teatrul Național, în matineu: *Năpasta* și *O soacră.*
A – ***, *Noutăți artistice.* În „Rampa", I, nr.294, 12 oct.1912, p.3 (și afiș în p.4).
Iancu Brezeanu în rolul Ion nebunul.

5605. ***, *Informații.* În „Mișcarea", IV, nr.226, 12 oct.1912, p.2.
Anunță deschiderea stagiunii Teatrului Național din Iași la data de 18 octombrie, prima săptămână fiind consacrată reprezentării dramaturgiei caragialiene.

5606. ***, *Ultime informații.* În „Mișcarea", IV, nr.227, 13 oct.1912, p.3.
Completează anunțul din ziua precedentă. Deschiderea stagiunii Teatrului Național din Iași se va face la 18 octombrie, cu *O scrisoare pierdută.* Se dă distribuția. „Pe cât știm, direcțiunea teatrului a luat toate măsurile ca operele dramatice ale lui Caragiale, care vor urma în prima săptămână, să fie jucate cu o deosebită îngrijire, pentru ca ieșenii să sărbătorească în chip artistic, elogios, pe regretatul dramaturg pe care l-au iubit atât de mult."

5607. Meri, Geo, *Deschiderea stagiunii. Interpretarea „Năpastei".* În „Fulgerul Doljului", III, nr.37, 13 oct.1912, p.2 („Cronica artistică").
Noua stagiune a Teatrului craiovean s-a deschis cu „o sărbătorire pioasă" a lui ILC. Emil Gârleanu citise din opera caragialiană, se reprezentase *Ariciul* de V. Eftimiu și *Năpasta* . Succes enorm.

5608. C., *Însemnări.* În „Luceafărul", XI, nr.30, 15 oct.1912, p.641.
Cronică de spectacol la începerea stagiunii teatrului craiovean. Aprecieri despre program.

5609. ***, *Informații.* În „Mișcarea", IV, nr.229, 16 oct.1912, p.2.
Se relatează despre recepția noilor decoruri, realizate pentru Teatrul Național din Iași

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

de pictorul N. Alexandrescu. Referiri speciale la reprezentaţia cu *O scrisoare pierdută* şi decorurile pregătite.

5610. ***, *Ultime informaţii.* În „Mişcarea", IV, nr.231, 18 oct.1912, p.3.
Anunţ amplu pentru deschiderea stagiunii, a doua zi, cu *O scrisoare pierdută.* Se menţionează distribuţia. Se anunţă „sâmbătă seara : *O soacră* şi *D-ale Carnavalului."*

A – ***, [*Afiş*]. În „Mişcarea", IV, nr.323, 19 oct.1912, p.2.

B – ***, *Ultime informaţiuni.* În „Mişcarea", IV, nr.232, 19 oct.1912, p.3.

„În astă seară se deschide stagiunea Teatrului Naţional [Iaşi] cu admirabila satiră a neuitatului Caragiale – *O scrisoare pierdută.* Dl. M. Sadoveanu, directorul teatrului, va pronunţa cuvântul festiv întru comemorarea marelui dramaturg."

5611. ***[Moldoveanu, Şt.P.], *Deschiderea stagiunii.* În „Evenimentul", XX, nr.187, 19 oct.1912, p.2 („Informaţii"); reprodus în „Românul", II, nr.233, 21 oct./3 nov.1912, p.5–6.
Articol despre deschiderea stagiunii ieşene cu *Scrisoarea pierdută* „ a neuitatului (şi totuşi uitatului la... Berlin) maestru Caragiale." Alte informaţii: „Pentru întâia dată, această piesă [*O scrisoare pierdută*] a fost reprezentată de către artiştii teatrului naţional din Iaşi, pe-o scenă de vară de la Huşi. După un an, a fost reluată pe scena teatrului naţional din Iaşi. La Bucureşti ea s-a jucat mai târziu."

5612. ***, *Ultime informaţii.* În „Mişcarea", IV, nr.232, 19 oct.1912, p.3.
Se anunţă apariţia primului număr din revista *Teatrul.* În sumar, între altele: C. Alecsandrescu – *Iaşul şi Caragiale;* Narcis – *Deschiderea stagiunei;* V. Cuzinschi – *O scrisoare pierdută.* Se mai află şi câteva ilustraţii, una reproducând decorul actului al IV-lea.

5613. ***, *Curierul spectacolelor.* În „Adevărul", XXV, nr.8301, 20 oct.1912, p.2.
Anunţă pentru vineri, 19 octombrie, *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional Bucureşti.

A – ***, *Ultime informaţiuni.* În „Dimineaţa", IX, nr.3100, 20 oct.1912, p.8.

B – ***, *Noutăţi artistice.* În „Rampa", II, nr.301, 20 oct.1912, p.2.

5614. M.B., *Deschiderea Stagiunei Teatrale.* În „Evenimentul", XX, nr.188, 20 oct. 1912, p.2.
Informaţie culturală. Stagiunea Teatrului Naţional din Iaşi s-a deschis cu *Scrisoarea pierdută* de ILC. Înainte de spectacol, Mihail Sadoveanu, directorul, a ţinut o conferinţă despre dramaturg „în care d-sa a slăvit pe Molièrul Românilor, scoţând în relief valoarea operei maestrului şi influenţa ei socială, în perioada de tranziţie spre o civilizaţie mai dezvoltată".

5615. ***, *De actualitate.* În „Mişcarea", IV, nr.233, 20 oct.1912, p.1 („Din şagă").
Tabletă satirică. „În urma reprezentaţieie de aseară, a avut loc, între doi spectatori, următorul dialog de actualitate: – Cum ţi s-a părut Cuzinschi în rolul Cetăţeanului

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

turmentat din *Scrisoarea pierdută?* – Cum să-mi pară? Ca un Cetățean turmentat, care... n-a avut încă prilejul să-și exercite dreptul de... cetățean!"

5616. ***[M. Sadoveanu], *Comemorarea lui Caragiale.* În „Mișcarea", IV, nr.233, 20 oct.1912, p.1-2.
Se reproduce foarte ampla cuvântare a lui Sadoveanu, rostită cu prilejul deschiderii stagiunii teatrale și pentru comemorarea lui ILC.

5617. ***, *Informații.* În „Mișcarea", IV, nr.233, 20 oct.1912, p.2.
Relatare despre deschiderea stagiunii teatrale cu reprezentarea piesei *O scrisoare pierdută.* „Ieșenii au umplut sala teatrului în scopul de a comemora pe dramaturgul dispărut pe care l-au iubit atât de mult și ale cărui opere le-au savurat cu acelați nesaț cu care le urmăresc și acum." Despre cuvântarea lui M. Sadoveanu și despre spectacol, care „a provocat un râs omeric". Anunță programul săptămânii teatrale.

5618. ***, *Informații.* În „Mișcarea", IV, nr.234, 21 oct.1912, p.2.
Anunț. „În astă seară are loc la Teatrul Național din [Iași] a doua reprezentație consacrată comemorării lui Caragiale. Se va juca *O noapte furtunoasă* și *O soacră.* Mâine, ziua, în matineu: *O scrisoare pierdută,* iar seara *Năpasta* și *Conu Leonida.*

5619. ***, *Deschiderea stagiunii teatrale.* În „Mișcarea", IV, nr.234, 21 oct.1912, p.1.
Amplă relatare despre deschiderea stagiunii la Iași. Pledoarie pentru promovarea dramaturgiei originale și pentru includerea în repertoriul permanent a pieselor lui ILC.

5620. ***, *Anunț.* În „Teatrul", I, nr.1, 21 oct.1912, coperta I.
Se anunță spectacolul cu *Năpasta* la data de 21 oct.1912. Anunțul se reia pe coperta a III-a, cu precizarea că spectacolul va începe „cu farsa *Conu Leonida față cu reacțiunea.*"

5621. ***, *Anunț.* În „Teatrul", I, nr.1, 21 oct.1912, coperta a III-a.
Se anunță că în cadrul reprezentației din 25 oct.1912, se vor juca *D-ale Carnavalului* și *Conu Leonida față cu reacțiunea.*

5622. Narcis, *Deschiderea stagiunii. Cum se joacă azi „Scrisoarea pierdută".* În „Teatrul", I, nr.1, 21 oct.1912, p.13.
Omagiu adus „celui mai iubit autor dramatic", în onoarea căruia stagiunea Naționalului ieșean se deschide cu *O scrisoare pierdută,* interpretată de o echipă de tineri actori.

5623. Paul, *Deschiderea stagiunei Teatrului Național din Iași. Săptămâna lui Caragiale.* În „Epoca", XVIII, nr.291, 22 oct.1912, p.1 („Viața literară și artistică").
Articol. Teatrul Național din Iași și-a deschis porțile joi, 18 oct. Directorul Teatrului, M. Sadoveanu a ținut o cuvântare de deschidere a „Săptămânii Caragiale". S-a jucat *O scrisoare pierdută.* Vor urma: *O noapte furtunoasă* și *O soacră, Conu Leonida față cu reacțiunea* și apoi *Năpasta.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5624. Eliescu, Mihail, *Şase luni de la moartea lui Liciu. Reflecţii şi propuneri.* În „Neamul românesc", VII, nr.120, 22 oct.1912, p.2052–2055.
Articol comemorativ. Se arată că P. Liciu a fost un interpret de mare clasă al multor roluri caragialiene, printre care de neuitat rămâne cel al lui Rică Venturiano din *O noapte furtunoasă.*

5625. Lindoro, *Iaşi. Deschiderea stagiunii.* În „Rampa", II, nr.303, 22 oct.1912, p.3.
Cronică a spectacolului inaugural. Cuvântarea lui M. Sadoveanu a fost „caldă şi duioasă"; directorul teatrului „a făcut apologia marelui nostru dispărut, Caragiale. Conferenţiarul a fost aplaudat cu frenezie de sala plină".

5626. ***, *Litere–arte–ştiinţe.* În „Minerva", IV, nr.1385, 23 oct.1912, p.4.
Informează despre deschiderea stagiunii la Teatrul Naţional din Iaşi, cu spectacole consacrate, ca şi în Bucureşti, „operei marelui nostru Caragiale".

5627. ***, *Teatre.* În „Dimineaţa", IX, nr.3104, 24 oct.1912, p.8 („Memento").
Anunţă că la Teatrul Naţional din Bucureşti se vor juca: *O soacră, 1 Aprilie* şi *Năpasta* la 23 octombrie.

A – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1386, 24 oct.1912, p.5.

B – ***, *Spectacolele zilei.* În „Rampa", II, nr.304, 24 oct.1912, p.4.
Afiş teatral.

C – ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11282 24 oct./6 nov.1912, p.4.

5628. ***, *Spectacles et concerts.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11283 25 oct./7 nov.1912, p.4.
Anunţă că la 24 oct. se va juca *O scrisoare pierdută* la Teatrul Naţional.

A – ***, *Spectacole.* În „Minerva", IV, nr.1387, 25 oct.1912, p.5.

B – ***, *Teatrul în Capitală.* În „Rampa", II, nr.305, 25 oct.1912, p.2.
În pagina a patra se dă afişul cu distribuţia.

5629. ***, *Teatrul în ţară.* În „Rampa", II, nr.305, 25 oct.1912, p.2.
Anunţă reprezentarea la Vaslui, în zilele de 22 şi 23 oct.1912 a piesei *D–ale Carnavalului,* cu actorii Naţionalului ieşean.

A – [*Anunţ*]. În „Teatrul", I, nr.2, 28 oct.1912, coperta I–II.

5630. Fagure, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XXIV, nr.7946, 26 oct.1912, p.1–2.
ILC este citat în comparaţie cu dramaturgul francez Georges de Porto–Riche, pentru minuţia sa creatoare.

5631. ***, *Ultime informaţii.* În „Mişcarea", IV, nr.239, 28 oct.1912, p.3.
Anunţ. „În astă seară se joacă la Teatrul Naţional [din Iaşi] *O noapte furtunoasă*, de I.L. Caragiale". Se menţionează distribuţia; în rolul Nae Ipingescu, V. Cuzinski.

A – ***, [*Anunţ.*]. În „Teatrul", I, nr.2, 28 oct.1912, coperta I–II.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5632. ***, [*Anunţ*]. În „Teatrul", I, nr.2, 28 oct.1912, coperta III.
Anunţă spectacol în matineu, duminică, 28 octombrie, cu *D-ale Carnavalului* , la Teatrul Naţional din Iaşi.

5633. ***, [*Anunţ*]. În „Teatrul", I, nr.2, 28 oct.1912, coperta I–II.
Anunţă că la matineul de vineri, 26 oct.1912, se vor reprezenta la Teatrul Naţional din Iaşi, drama *Năpasta* şi farsa fantezistă într-un act, *O soacră*, de ILC.

5634. ***, *Arta română.* În „Teatrul", I, nr.2, 28 oct.1912, p.15 („Varia").
Considerat promotor al renaşterii teatrului românesc, actorul Petre Liciu a fost consacrat de rolurile interpretate în piesele lui Alecsandri şi ILC.

5635. ***, [*Anunţ*]. În „Teatrul", I, nr.2, 28 oct.1912, coperta I.
Se anunţă că piesa *O scrisoare pierdută,* cu care s-a deschis stagiunea la Iaşi, urmează să se reia. (Anunţul se repetă).

5636. Alexandrescu, C., *Săptămâna teatrală.* În „Teatrul", I, nr.2, 28 oct.1912, p.9–12.
Comentariu asupra pieselor reprezentate în „Săptămâna Caragiale", cu referire la jocul actorilor în *O scrisoare pierdută,* considerată cea mai bună operă a lui ILC, în timp ce farsa fantezistă *O soacră* – un eşec.

5637. Furtună, Eric, *Un om bun.* În „Teatrul", I, nr.2, 28 oct.1912, p.12–13.
În teatrul lui ILC există un singur „om bun", dar „bunătatea" nu e a personajului creat de dramaturg, ci a interpretului rolului respectiv – actorul Radu Demetrescu (Jupân Dumitrache).

5638. Arghezi, T., *Teatrul Naţional: 1. „Năpasta" de Caragiale; 2. „Un duşman al poporului" de Ibsen.* În „Viaţa românească", VII, nr.10, oct.1912, p.117–119 („Cronica teatrală").
Reprezentarea pieselor lui ILC a continuat şi după ce săptămâna închinată dramaturgului a luat sfârşit, dovadă a interesului publicului pentru personajele şi lumea caragialiană.

5639. Săteanu, C., *Pentru ochi – pentru suflet. Montările şi decăderile în teatru.* În „Teatrul", I, nr.2, 28 oct.1912, p.14.
Autorul remarcă atenţia acordată în ultima vreme montajului în teatru: „Aproape se dă mai mult pentru ochi decât pentru suflet. De aceea şi teatrul nostru a făcut însemnate sacrificii materiale pentru montare, cum am văzut în actul al 4-lea din *Scrisoarea pierdută.* Ori, părerea noastră, în dezacord cu toţi marii punători în scenă, e că teatrul trebuie să se adreseze înainte de toate sufletului – dacă nu chiar numai sufletului..."

5640. T.G., *Iaşi: Deschiderea stagiunii. „Săptămâna Caragiale".* În „Viaţa românească", VII, nr.10, oct.1912, p.123–125 („Cronica teatrală").
Aprecieri asupra spectacolelor din „Săptămâna Caragiale".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5641. ***, *De la Teatrul Național. „Cafeneaua mică".* În „Evenimentul", XX, nr.195, 30 oct.1912, p.2.
Comentând jocul actorului Vernescu-Vâlcea, autorul cronicii amintește de succesele sale: „Publicul ieșean a avut ocaziunea de a-l aplauda în *Noaptea furtunoasă* și în *D-ale Carnavalului*, unde a repurtat frumoase succese".

5642. ***, *Cronica critică.* În „Floare albastră", I, nr.5-6, sept.-oct.1912, p.80.
Notă. Aprobă inițiativa Teatrului Național din Iași de a începe stagiunea cu o „Săptămână Caragiale". Remarcă jocul excelent al actorului G. Cârjă în *Năpasta.*

5643. ***, *„Sapho" și „O noapte furtunoasă".* În „Mișcarea", IV, nr.245, 4 nov.1912, p.1 („Păreri și fapte").
Opinii despre două spectacole la Teatrul Național din Iași. Primul este *O noapte furtunoasă.* Aprecieri pentru prilejul „de a-l vedea pe d. Vernescu-Vâlcea în rolul lui Titircă Inimă-Rea [...] D-sa dă adevărată viață lui Jupân Dumitrache."

5644. Alexandrescu, C., *Săptămâna teatrală.* În „Teatrul", I, nr.3, 4 nov.1912, p.8.
Lui ILC i s-a acordat o a doua săptămână din programul Naționalului ieșean. Referiri la interpreții personajelor caragialiene.

5645. ***,[*Anunț*]. În „Teatrul", I, nr.3, 4 nov.1912, coperta I și coperta III .
Anunță matineu cu *O noapte furtunoasă* la Teatrul Național din Iași, pentru duminică, 4 noiembrie 1912.
A - ***, *Informațiuni.* În „Rampa", II, nr.314, 5 nov.1912, p.3.

5646. Thery, *Călărași.* În „Rampa", II, nr.316, 8 nov.1912, p.4 („Ultima oră").
Informează despre spectacolul cu *O noapte furtunoasă* la Călărași, cu trupa Vințescu și Petrescu, dar „publicul a asistat în număr foarte restrâns".

5647. Alexandrescu, C., *Săptămâna teatrală.* În „Teatrul", I, nr.4, 11 nov.1912, p.6-10.
Comentând și alte piese ale stagiunii Naționalului ieșean, autorul revine asupra reprezentației cu *Noaptea furtunoasă* (din 4 noiembrie), considerată cel mai reușit spectacol cu piesele lui ILC.

5648. Cristescu, Traian, *Jubileul artistului I. Anestin.* În „Epoca", XVIII, nr.318, 18 nov.1912, p.3.
La Teatrul Național din Craiova a avut loc, în seara zilei de 15 nov. un mare festival dat în onoarea unui veteran al scenei românești, I. Anestin, care s-a retras din teatru. A vorbit Emil Gârleanu, directorul teatrului: „Ca să ajungi la numele lui I. Anestin, în istoria teatrului nostru trebuie să rostești numele lui Caragiale, Pascali, Milo și alții, cu care sărbătoritul de astăzi a luptat alături ca să ne creeze un teatru românesc".

5649. Dumbravă, Dinu, *Turneul lui Caragiale.* În „Rampa", II, nr.329, 23 nov.1912, p.1.
Memorialistică. Anecdotă. Despre un proiectat turneu al actorului Al.B. Leonescu cu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

O scrisoare pierdută, pentru a-l scoate pe scriitor din sărăcie. Măcar în parte, turneul a fost realizat, nu însă şi scopul pecuniar atins. *Scrisoarea pierdută* s-a jucat atunci la Brăila, Galaţi, Bârlad.

5650. St., *Caragiale la Roman.* În „Actualitatea", I, nr.3, 25 nov.1912, p.2.
Amintiri despre ILC şi aspecte ale portretului său moral. Cultul prieteniei. Sunt evocaţi „doi prieteni romaşcani ai lui Caragiale": scriitorul Ronetti-Roman şi politicianul C. Cantacuzino-Paşcanu.

5651. Formol, *Brezeanu şi Caragiale.* În „Biruinţa", VII, nr.605, 28 nov.1912, p.1.
Amintiri – evocarea bunelor relaţii dintre dramaturg şi interpretul său favorit (în rolurile Cetăţeanul turmentat, Ion nebunul ş.a.).

5652. ***, *Jubileul artistului Ion Anestin.* În „Viitorul", V, nr.1728, 28 nov.1912, p.2 („Mişcarea artistică-literară").
Interviu cu Emil Gârleanu, directorul Teatrului Naţional din Craiova, unde a jucat actorul care se retăgea acum din viaţa artistică. Prin prodigioasa sa activitate pusă în slujba promovării dramaturgiei originale, numele jubilatului (cunoscut interpret al rolurilor din piesele caragialiene şi prieten al marelui scriitor), se poate înscrie între pionierii teatrului românesc: Costache Caragiale, Millo, Pascali.

5653. ***, *Detractorii lui Caragiale devin şampionii literaturii naţionale.* În „Epoca", XVIII, nr.330,30 nov.1912, p.1.
Articol polemic la adresa ziarului liberal, „Viitorul" din Bucureşti.

5654. ***, *Litere-ştiinţe-arte.* În „Actualitatea", I, nr.4, 2 dec.1912, p.2.
Trimitere la ziarul „Opinia", în care, în 29 noiembrie sunt reluate articole despre ILC apărute iniţial într-n număr al ziarului „Actualitatea".

5655. ***, *Un festival artistic.* În „Fulgerul", IV, nr.5, 3 dec.1912, p.3.
Referitor la spectacolul de retragere din teatru a cunoscutei actriţe ieşene Atena Georgescu, cea mai cunoscută şi mai bună interpretă a Vetei din *O noapte furtunoasă.*

A – ***, *Un festival artistic.* În „Evenimentul", XX, nr.223, 4 dec.1912, p.2.

B – C, *Atena Georgescu.* În „Mişcarea", IV, nr.269, 5 dec.1912, p.1 („Păreri şi fapte").

C – Archibald, *Marea artistă.* În „Ordinea", VI, nr.1447, 6 dec.1912, p.1.

D – ***, *Retragerea dnei Atena Georgescu din Teatrul Naţional.* În „Mişcarea", IV, nr.271, 8 dec.1912, p.2.
ILC i-ar fi zis: „Coana Veta", „adevărata", „irezistibila Coana Veta".

E – ***, *Athena Georgescu.* În „Teatrul", I, nr.8, 9 dec.1912, p.13-14.

F – ***, *Retragerea dnei Atena Georgescu.* În „Rampa", II, nr.344, 11 dec.1912, p.4 („Rampa în ţară").

G – Arald [B. Lăzăreanu], *Serbarea de la Teatrul Naţional din Iaşi. Retragerea dnei Atena Georgescu.* În „Viitorul", V, nr.1742, 12 dec.1912, p.2.

H – Sadoveanu, M., *Coana Veta.* În „Teatrul", I, nr.9, 16 dec.1912, p.1-2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5656. ***, *„Viitorul" şi literatura originală.* În „Epoca", XVIII, nr.334, 4 dec.1912, p.1.
Polemică. Se arată că sub direcţiunea liberală a lui Pompiliu Eliade, piesele lui ILC n-au fost jucate la Teatrul Naţional Bucureşti.

5657. Coresp., *Provincia. Roşiorii de Vede.* În „Rampa", II, nr.346, 13 dec.1912, p.3 („Noutăţi artistice").
Informează despre spectacolul cu *O noapte furtunoasă*, care a avut loc la 20 decembrie la Roşiorii de Vede, „în memoria lui Caragiale".

5658. ***, *Paşcani.* În „Rampa", II, nr.346, 13 dec.1912, p.4 („Rampa în ţară").
Informează despre şezătoarea literară a şcolii „Unirea" din localitate unde, între altele, „d. Moscovici a citit din Caragiale".

5659. ***, *Le Monde et la Ville.* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11338 23 déc.1912 /5 janv.1913, p.2.
Anunţă că la 25 decembrie se programase spectacolul cu *O soacră* şi *O noapte furtunoasă* la Teatrul Naţional din Bucureşti.

5660. Apostol, N., *Caragiale şi Eminescu.* În „Actualitatea", I, nr.7, 24 dec.1912, p.1-2.
O paralelă între cei doi scriitori, pe care îi consideră „cele mai strălucite figuri ale literaturii române".

5661. ***, *Petreceri.* În „Drapelul", XII, nr149, 24 dec.1912/6 ian.1913, p.3.
Anunţ. „Reuniunea română de cânt şi muzică din Vărădia aranjează concert împreună cu teatru a doua zi de Crăciun în localul d-lui Cipu, cu următorul program: [...] *Năpasta,* dramă în 2 acte de L. Caragiale [sic]."

5662. ***, *Spectacole de Crăciun.* În „Adevărul", XXV, nr.8367, 25 dec.1912, p.2.
„Teatrul Naţional: Marţi, în matineu, *O soacră* şi *Noaptea furtunoasă".*

A - ***, *Teatre, Spectacole de Crăciun.* În „Dimineaţa", IX, nr.3166, 25 dec. 1912, p.4 („Memento").

B - ***, *Spectacole de Crăciun.* În „Conservatorul", XII, nr.284, 25 dec.1912, p.3.

5663. ***, *Când au debutat.* În „Rampa", II, nr.318, 31 dec.1912, p.3.
Interviu cu 12 actori. Maria Giurgea spune că după debutul în *Răzvan şi Vidra,* a jucat la Ploieşti pe Spiridon din *O noapte furtunoasă.*

5664. Bârsan, Z., *Petre Liciu.* În „Calendarul Minervei", XV, 1913, p.145-149.
Printre rolurile de succes ale actorului sunt amintite: Rică Venturiano din *O noapte furtunoasă* şi Caţavencu din *Scrisoarea pierdută.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

C. SINTAGME DIN OPERA CARAGIALIANĂ INTRATE ÎN UZUL PUBLIC

5665. ***, *Gogoşi.* În „Cocoşul", I, nr.5, 20 apr.1883, p.4.
Permanenţă de gust caragialian în epocă.

5666. ***, *O scrisoare pierdută.* În „România liberă", VIII, nr.2201, 10 nov.1884, p.3.
„Să ne ierte amicul nostru Caragiale că-i împrumutăm titlul admirabilei sale comedii. Dar aşa vine vorba..." Autorul anonim [probabil Delavrancea] povesteşte cum o scrisoare de recomandare către doctorul Sergiu, membru în comisia interimară a Bucureştiului, s-a pierdut. A găsit-o d. Serurie, a păstrat-o 10 luni şi a folosit-o la alegeri, făcându-se mare zarvă la întruniri şi publicând-o în „Naţiunea" şi în alte ziare. A fost tradusă chiar şi în franţuzeşte. Se publică scrisoarea. Drept concluzie: „Slabi mai sunt cei care pun mâna pe astfel de arme".

5667. Passe-Partout, *Echos de Bucarest.* În „L'Indépendance roumaine", VIII, nr.2139, 17/29 nov.1884, p.3.
Dialog între doi poliţişti „auzit" ieri, după o reprezentaţie cu *O scrisoare pierdută.* Aluzie la Pristanda şi la „realitatea" inspiraţiei autorului.

5668. ***, *Poliţia.* În „Amicul poporului", I, nr.5, 6 ian.1885, p.3.
Articol politic, în care sunt folosite numeroase expresii caragialeşti, citate din *O scrisoare pierdută,* subliniate în text, fără referire la numele scriitorului.

5669. ***, *Din scrisoarea pierdută.* În „Amicul poporului", I, nr.6, 13 ian.1885, p.3.
Articol politic cu aluzii locale. O replică caragialiană adaptată (cea a lui Farfuridi: „Trădare să fie, dacă o cere interesul partidului, dar s-o ştiu şi eu!"). Articolul este semnat: „Emanoil Farfuridi".

5670. O.[Oscar Briol?], *La Situation.* În „L'Indépendence roumaine", IX, no.2186, 17/29 janv.1885, p.1.
Articol politic referitor la „ruperea" lui I.C. Brătianu de junimişti. Acest fapt ar putea constitui un subiect de inspiraţie pentru ILC : „Ce comedie drăguţă s-ar putea face cu cele de mai sus. recomand subiectul d-lui Caragiale şi sunt sigur că, în ciuda succesului meritat al *Scrisorii pierdute* ar recolta încă alţi lauri, scriind o operă cu titlul: *Un minister căutat şi pierdut".*

5671. R., *Întrunirea de la „Cuibul cu barză".* În „România", II, nr.59 (286), 14 mart.1885, p.3.
Reportaj al întrunirii politice la care a vorbit Radu Mihail, ministrul domeniilor publice.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Contaminare onomastică cu opera caragialiană: unul dintre alegători se comportă precum Cetăţeanul turmentat „din piesa *O scrisoare pierdută*". (Numele autorului piesei nu este menţionat).

5672. Panteleimon, Pr.M., *O scrisoare pierdută şi găsită de „Pricoliciu"*. În „Pricoliciul", I, nr.14, 7 apr.1885, p.2.
Contagiune caragialescă.

5673. Farfuride, *Curţi şi Tribunale*. În „Drepturile omului", I, nr.62, 17 apr.1885, p.3.
Rubrică de informaţii juridice. Contaminare onomastică cu opera lui ILC.

5674. ***, *Întâmplări din capitală*. În „Telegraful", XVI, nr.3882, 9 mai 1885, p.3.
Rubrică de informare. Contaminare frazeologică cu opera lui ILC: „soţietate fără principii".

5675. Scapin [Fr.Damé], *Courrier des théâtres*. În „L'Indépendance roumaine", IX, no.2292, 26 mai/9 juin 1885, p.3.
Anunţ. La sala Dacia se va juca *O scrisoare găsită*. Autorul, care–şi construieşte piesa în replică cu opera lui ILC – a se observa chiar titlul! – doreşte să–şi păstreze anonimatul, până la premiera spectacolului.

A – ***, *Ultime ştiri*. În „România liberă", IX, nr.2355, 28 mai 1885, p.3.

B – ***, *Spectacole*. În „România liberă", IX, nr.2364, 7 iun.1885, p.3.
Se indică numele autorului: Miculi ; piesa, „comedie originală în 4 acte" a fost reprezentată în beneficiul actorului A.P. Marinescu.

5676. ***, *O scrisoare pierdută*. În „Drepturile omului", I, nr.179, 16–17 sept.1885, p.2.
Foileton. Similitudine de situaţii cu piesa lui ILC.

5677. Stratilescu, Tereza, *Inserţiune*. În „Lupta", II, nr.129, 29 nov.1885, p.3–4.
Scrisoare adresată redacţiei, comentând un concurs pentru catedra de filosofie. Una dintre concurente declară că îşi poartă numele cu sfială şi introduce o replică caragialiană: „Rezo–o–on, ar zice dl. Caragiali. Eu socot că numele şi–l face omul singur".

5678. Penel, *Un debut*. În „Epoca", I, nr.13, 1 dec.1885, p.2–3 („Cronica parlamentară").
„Al. Djuvara ia cuvântul. *D. Djuvara:* Partida liberală are de şef pe d–nu Brătianu, marele cetăţean, marele patriot, marele... *O voce:* Farfuride! (Ilaritate generală, aplauzele şi râsetele nu se mai sfârşesc. Farfuride este numele unui personaj ridicol, a unui fel de orator în genul d–lui Djuvara, din comedia d–lui Caragiale)". [*O scrisoare pierdută*]).

5679. Fra Barbaro [Barbu Şt. Delavrancea], *Prolog*. În „Epoca", I, nr.20, 9 dec.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

1885, p.2 („Cronica teatrală. Foiţa ziarului Epoca").
„Contesele franceze sunt, mai mai, d–ale M–mes Trachanache et C–nie".

5680. ***, *Dandanache, O...* În „Albina Buzăului", I, nr.34, 15 dec.1885, p.136.
Mică şaradă politică, suferind de contagiune caragelianã.

5681. ***, *D–ale Carnavalului.* În „Gazeta Transilvaniei", XLIX, nr.44, 23 febr./7 mart.1886, p.3.
Relatare mondenă. Contaminare frazeologică cu titlul piesei lui ILC.

5682. ***, *Mai nou.* În „România liberă", X, nr.2596, 28 mart./9 apr.1886, p.3.
„Ieri Camera a votat, *f.f. urgent* , ca în comedia d–lui Caragiali, bugetele lucrărilor publice şi a ministerului afacerilor streine."

5683. Max [Dimitrie D. Rosetti], *Scrisoarea pierdută.* În „Epoca", I, nr.291, 12/24 nov.1886, p.2–3.
Articol politic. Contaminare: frazeologică (sintagme), de situaţii şi cu personaje din opera lui ILC. „Comedia d–lui Caragiali, *Scrisoarea pierdută,* părăsind de câtva timp scena Teatrului Naţional, a început să fie reprezentată pe stradele oraşului nostru. Monopolul acestei întreprinderi, mai puţin productiv negreşit decât acel al cărţilor de joc, a fost luat de d–nu Radu Mihai [director la ministerul Lucrărilor publice] care pierde regulat câte o scrisoare pe lună [...] Lucru demn de observat, *Scrisoarea pierdută* a lui Caragiali este pururea aceeaşi, oridecâteori se va juca comedia în cestiune, pe când *Scrisoarea pierdută* a lui Radu Mihai se schimbă mereu la faţă."

5684. D.R.R., *Bilet de favoare.* În „Epoca", II, nr.353, 20 ian–10 febr.1887, p.2 („Cronica teatrală").
„Ei! se întâmplă de nu ţi se dă, poate, dar ai puţintică răbdare, stimabile, cum zice Caragiale în *Scrisoarea pierdută*, căci la a doua, a treia, sau a patra reprezentaţie o să–ţi vină rândul să te furlandiseşti gratis, într–o loje."

5685. Ţandără, Radu [Const.C. Bacalbaşa], *Lucruri nepotrivite.* În „Epoca", II, nr.481, 7/19 iul.1887, p.2 („Cronica").
Articol politic. Referire la *O noapte furtunoasă* : „Destul cu glumele, să mai fac şi puţină filosofie. Măcar aşa s–o fac filosofia, d–un *pan plaisir,* cum spune madame Ziţa din *Noaptea furtunoasă."*

5686. Aga, *Rezon nene Nae!* În „Epoca", II, nr.484, 10/22 iul.1887, p.1.
Articol politic împotriva lui Ion Ghica, care face concurenţă „basmelor fantastice ale lui Edgar Poe" cu scrisorile sale.

5687. Max [D.R. Rosetti], *Nebuneli.* În „Epoca", II, nr.486, 12/14 iul.1887, p.2 („Cronica").
Articol satiric despre primarul Galaţiului, Timoleon Nebuneli. „Un autor dramatic, un Caragiali, un Millaud sau un Armand Silvestre îşi frământă creierii luni întregi ca să

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

dibuiască un nume caraghios şi cu mare greutate izbutesc să scoată la lumină pe un Ipingescu sau Dulamă, pe un Lequelpudubec sau Petarde."

5688. Mille, Const., *Teatrul nostru Naţional. (Săptămâna literară XXXIII).* În „Lupta", IV, nr.383, 29 oct.1887, p.2–3.
Foileton. Deplânge repertoriul abundând în piese străine minore şi arată că actorii noştri talentaţi nu pot juca lucruri pe care nu le–au văzut. În schimb, „pentru a juca pe cucoana Veta, pe Farfuride sau pe Ipingescu, actorul nu are decât să–şi întoarcă privirea în jurul său. Şi de aceea se poate uşor explica succesul căpătat cu piesele lui Caragiale".

5689. Drac, *Mercenari politici.* În „Amicul libertăţii", I, nr.1, 16 nov.1887, p.2 („Cronica").
Replică caragialiană folosită într–un articol politic: „Vorba lui Farfuridi, din *Scrisoarea pierdută*".

5690. ***, *Una–alta.* În „Stindardul ţării", I, nr.2, 10 mart.1888, p.3.
„Un membru din opoziţie, care se distinge prin atitudinea sa antidinastică în vorbe, este şi cel din *Scrisoarea pierdută*, care, somat să subsemneze o telegramă către Rege, în care se află repetat de trei ori «Infamie!» refuză de a o subscrie. Când însă aude că telegrama se va trimite anonim, exclamă: «Anonim?! Atunci o iscălesc şi eu! Cum nu?»"

5691. ***, *Sciri şi fapte.* În „Opinia", I, nr.65, 16 iun.1888, p.4.
Informaţii politice referitoare la campania electorală. Se aminteşte de : „Bătăuşii electorali, cu mirosul lor natural (vorba lui Caragiali)".

5692. ***, *Mai nou.* În „România liberă", XII, nr.3246, 5/17 iul.1888, p.3.
Un redactor al „Voinţei naţionale" afirmă că astăzi trăim sub un regim *inchizitorial.* „D. Caragiale ar trebui să ia notă pentru a–l introduce în *Noaptea furtunoasă.*"

5693. Costaforu, C.G., [*Articol*]. În „Scrisoarea săptămânei", I, nr.3, 25 sept.1888, p.3.
Este citat ILC şi personajul său, „nenea Nae ipistatul" [din *O noapte furtunoasă*].

5694. R., *Unire fără sărutat.* În „România", V, nr.225 (1313), 12 oct.1888, p.1.
Foileton politic împotriva fraţilor Brătianu. Parafrazarea situaţiei caragialiene redată prin cuvintele „Pupat toţi Piaţa independenţi". Altă parafrază: „hidra reacţionară".

5695. Tiflă, *Boierului Trahanache.* În „Drapelul", I, nr.15, 2 ian.1889, p.2.
Şarjă politică de inspiraţie caragealiană: „Să trăieşti mulţi ani cu ghine/ Şi–ţi doresc foarte fierbinte/ Să hii pururea la cinste: / Prezident şi Preşedinte."

5696. Costaforu, C.G., [*Articol*]. În „Scrisoarea săptămânii", I, nr.12, 5 febr.1889, p.5.
Este citat ILC şi *O scrisoare pierdută.*

5697. ***, *Carp şi Lahovari.* În „Democraţia", II, nr.280, 5/17 mart.1889, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Editorial în care este citată o apostrofă a lui P.P. Carp contra lui ILC, redactor la „Voința națională", că nu va putea „face politică independentă" dacă nu are „un venit de 40.000 lei pe an."

5698. ***, *Fortificații și trădare.* În „Naționalul", I, nr.26, 7 apr.1889, p.1.
Editorial. Se referă la acte de trădare ale liberalilor care „ar fi mulțumit pe eroii lui Caragiale din *Scrisoarea pierdută*".

5699. Tision, *„Carol VII la marii săi supuși". Tragedie de Al. Dumas, tradusă de N.A. Bogdan.* În „Țara", II, nr.59, 4 mai 1889, p.3 („Cronica teatrală").
Este citat personajul Rică Venturiano din *O noapte furtunoasă.*

5700. ***, *Patologie electorală.* În „Era nouă", nr.57, 4 nov.1890, p.4.
Referire la ILC, care trebuie să nu mai piardă vremea prin capitală, deoarece personajele virtuale mișunau în plină zi. Asocieri cu eroul său, reporterul Caracudi.

5701. ***, *Informațiuni.* În „Adevărul", II, nr.453, 24 febr.1890, p.2.
O satiră politică despre o „audiență pornografică" la Palatul regal. Sunt enumerate mai multe persoane din preajma regelui, cu diverse replici hazlii. Între aceștia, ILC, cu replica: „Ce mai, *Na p'asta* !"

5702. ***, *Diverse.* În „Luceafărul", I, nr.21, 26 aug.1890, p.3.
Extras din „Adevărul". Articol socio-politic, în problema „gheșeftului Alcaz", cu postavul de la Azuga, pentru armată. „Vorba lui Caragiali: «dacă e trădare, să o știm și noi»".

5703. Nazone [Const.B. Stamatin], *Din Focșani.* În „Adevărul", III, nr.626, 23 sept. 1890, p.2.
Sintagmă caragialiană, replică intrată în conștiința publică, folosită aici într-un articol de satiră politică: „Ce-o fi asta, cucoane Costachi? [Costachi Cernat, personaj politic local, oscilând între liberali și conservatori] Dacă e trădare, să știm și noi!"

5704. Bacalbașa, Const.C., *„Nimic".* În „Lupta", VIII, nr.1307, 3 ian.1891, p.1-2 („Cestiunea zilei").
„Nimicul" care a cuprins politica, domină și literatura. Dă exemple de diverse forme ale „nimicului", ca de pildă, moda de a merge în viligiatură etc. „Întocmai vorba lui Farfuridi din *Scrisoarea pierdută* : «Eu, am, n-am înfățișare, la orele 12 trecute fix mă duc la Tribunal.»"

5705. Brateș, *D. Triandafil și Galații.* În „Adevărul", III, nr.742, 14 febr.1891, p.1.
Replici caragialiene într-un articol politic împotriva ministrului justiției. Comportarea lui Gr. Triandafil este criticată și apreciată cu replica „Dacă e trădare, să știm și noi!"

5706. Bacalbașa, Constantin C., *Beizadeaua – Dandanache.* În „Lupta", VIII, nr.1380, 3 apr.1891, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Articol de fond, politic. Paralelă între Beizadea–Mitică [Dumitru Ghica] şi Dandanache. „Întocmai ca şi ridicolul personagiu de comedie, luminăţia sa, adresează alegătorilor o proclamaţie în care le vorbeşte de meritele sale, de ţara sa pe care o iubeşte [...] Şi câtă asemănare între Dandanache–Beizadea şi între Beizadeaua–Dandanache".

5707. Ester, *O scrisoare rătăcită.* În „Progresul comerciului şi industriei române", IV, nr.18, 1 iul.1891, p.2 („Cronică").
Schiţă. Eroul este Ghiţă Pristanda. Scrisoarea lui de amor către Rifca este în stil Rică Venturiano. (la 12 aug.1891, p.3 – un text similar).

5708. ***, *Comunicatul lui Ilariu.* În „Adevărul", III, nr.912, 12 aug.1891, p.2.
Articol politic, polemic, împotriva ministrului domeniilor, Ilariu, care a numit o anchetă cu prilejul vânzării unei moşii, comunicatul anchetei vorbind de „libertatea presei şi de pactul nostru fundamental ! ar crede cineva citind acel comunicat că l–a scris ipistatul din *Noaptea furtunoasă* a lui Caragiale".

5709. Rion, N.A., *Tropo tardo !...* În „România", VIII, nr.178 (2111), 14 aug.1891, p.2.
Foileton pe teme mondene din staţiunile balneare. Contaminare frazeologică: „Rezon, nene Nae, vorba lui Caragialli..."

5710. „Naie Catzavencu", *Epigrame.* În „Adevărul", IV, nr.967, 7 oct.1891, p.2.
Cu acest pseudonim împrumutat de la personajul lui ILC, sunt semnate două epigrame: *Lui Ferdel* [prinţul Ferdinand] şi *Carmen Sylvei* , cu aluzii la incidentul Elena Văcărescu.

5711. Roman, I.N., *Discurs.* În „Adevărul", IV, nr.1001, 11 nov.1891, p.2.
Tot numărul e consacrat publicării discursurilor rostite la întrunirea din sala Pastia din Iaşi, duminică 3 nov., cu scopul discutării „chestiunii evreieşti". I.N. Roman foloseşte în discursul său sintagme caragialiene: „Avem şi noi faliţii noştri – cum zice Caragiale".

5712. ***, *Electorale.* În „Era nouă", nr.120, 19 ian.1892, p.2.
Este citat personajul Nae Ipingescu, în polemica anticarpistă a ziarului ieşean.

5713. ***, *Întrunirea Liberalilor–Naţionali.* În „Vocea Buzăului", I, nr.16, 23 ian. 1892, p.2–3.
Relatare de la o întrunire politică. Se face un portret fizic al oratorului, care seamănă „lui Catzavencu".

5714. Vasal [V. Alexandrescu], *Glumă.* În „Independentul", II, nr.78, 9 apr.1892, p.2.
O glumă de pe vremea directoratului lui ILC la Teatrul Naţional, în legătură cu dispoziţia sa de a se pune pe afişe stema ţării, ca şi cum ar fi vrut să transforme Teatrul Naţional în Teatrul palatului regal.

5715. Piperuş, *Rubrica indiscretă.* În „Lupta", IX, nr.1643, 12–13 apr.1892, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

În relatarea unor fapte diverse şi incidente galante, se fac referiri la personajele lui ILC. „Aseară cerberul public [sergentul de stradă] simte că e trădare la mijloc şi, ca un personagiu d–al lui Caragiale, spune: dacă e trădare să ştiu şi eu."

5716. ***, *Un toast archi–ridicul.* În „Tribuna liberală", I, nr.16, 26 apr.1892, p.1.
Editorial. La banchetul Partidului conservator din Iaşi, de la 19 aprilie, Al. Lahovary a ţinut „un toast de care eroii comediilor lui Caragiale ar fi geloşi la culme".

5717. ***, *Răscoalele şi presa.* În „Democraţia socială", I, nr.34, 23 aug.1892, p,2.
Atac împotriva ziarului „Voinţa naţională". Este citat Ipingescu, cu replica: „E de–ai noştri, din Naţie".

5718. Bacalbaşa, Constantin C., *Alt necompetent.* În „Lupta", IX, nr.1795, 29 aug. 1892, p.1.
Articol de fond, politic. Polemică cu ziarul „Constituţionalul" care, singur, şi–a recunoscut necompetenţa într–o discuţie despre justiţia militară. Referiri, metaforice, la opera lui ILC: „însă când cineva este nepriceput până–n halul acesta şi când a pierdut memoria întocmai ca ramolitul Dandanache din *Scrisoarea pierdută,* facă bine a renunţa la rolul de cenzor..."

5719. Poştalion, *Răvaşe.* În „Lupta", IX, nr.1863, 19 nov.1892, p.1.
Din 16 noiembrie 1892, apare zilnic câte un „răvaş" umoristic, adresat personajelor importante din politică, literatură etc. În răvaşul adresat lui Constantin Bobeică, deputat, se fac referiri, prin comparaţie, la opera caragialiană: „politica are multe cerinţe şi nenumărate misteruri cari pun în încurcătură chiar pe cei mai modeşti cetăţeni precum s–a întâmplat «cetăţeanului indignat» [sic] din *Scrisoarea pierdută.* Şi adresantul răvaşului a ajuns să se întrebe: «dar noi cu cine votăm?»"

5720. Poştalion, *Răvaşe.* În „Lupta", IX, nr.1888, 18 dec.1892, p.1.
Răvaş adresat primarului Capitalei, Gr. Triandafil, acuzat de incapacitate: „Cu toţi eşti bine, cu toţi vrei să fii prieten, cu toată lumea eşti de acord. Român imparţial, nu altceva, Dandanache, na !..."

5721. Miron, *De sărbători.* În „Perdaful", XIX, nr.33, 25 dec.1892, p.1.
Este citat ILC : „Avem chiar şi faliţii noştri, vorba nemuritorului Caragiali".

5722. Vaian, Eugen, *Convorbire săptămânală.* În „Săptămâna ilustrată", I, nr.3, 17 ian.1893, p.1–2.
Pornind de la o afirmaţie a lui ILC – „mai bine să te faci băcan, decât scriitor" –, autorul încearcă să argumenteze că nu publicul ar fi de vină într–o astfel de situaţie, ci nivelul scăzut al presei şi al beletristicii româneşti.

5723. Roman, Ioan N., *Cu un edil de la Iaşi.* În „Adevărul", VI, nr.1444, 21 febr.1893, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Referire la ILC într-o polemică cu avocatul și consilierul comunal Abgar Buiucliu, „în cestiunea apei la Iași". Polemica se încheie astfel: „Buiucliu și susceptibilul! vorba lui Nae Ipingescu: parcă noi nu cunoaștem pe cucoana Veta !"

5724. Dragomirescu, Mihail, *Criticele domnului Titu Maiorescu.* În „Convorbiri literare", XXVII, nr.1, 1 mai 1893, p.8-31 și nr.3, 1 iul., p.248-267.
Referindu-se la ideile apusene neasimilate de societatea românească, îl citează pe ILC pentru modul în care el caracterizează această situație: „mofturi românești". Continuă polemica cu Gherea și, anulându-i argumentarea științifică, se slujește de un citat din *Scrisoarea pierdută* pentru a o caracteriza: „cum am zice... în sfârșit să trăiască !" (replica lui Dandanache).

5725. ***, *Cronica.* În „Era nouă", IV, nr.192, 6 mai 1893, p.2.
Notiță comică cu aluzie la personajul lui ILC, confundabil cu însuși autorul său : „Figura cunoscută a «Moftului român» a înveselit astfel lumea pe lângă care trecea [pe străzile Iașului]".

5726. ***, *Unde-s radicalii?* În „Democrația română", I, nr.12, 30 aug.1893, p.3.
Este citat „nenea Caragiali" „că avem și noi radicalii noștri [contagiune alterată - „faliții noștri"] à propos de radicalii politici ai lui Gh. Panu.

5727. Turcu, Mihail, *Articolele din „Țara".* În „Munca", IV, nr.31, 26 sept.1893, p.2.
Răspuns polemic împotriva unor articole antisocialiste din ziarul conservator „Țara".
„«Adevărul» caracterizează foarte bine pe ziariștii ăștia à la Rică Venturianu (din cari cei de la «Țara» pot fi fruntea): sceptici și muritori de foame își vând condeiul pentru a putea trăi și se fac apărătorii cumpărați ai unei cauze pentru care n-au nici dragoste, nici entuziasm."

5728. Observ. Ipocondric, *Din notițele unui observator ipocondric. (Foileton social).* În „Adevărul", VI, nr.1704, 22 nov.1893, p.2-3.
Deplânge tinerimea aflată în derivă care, protestând în numele culturii, democrației și libertății, se suprapune, ca profil moral, lui Rică Venturiano.

5729. Observator Ipocondric, *Din notițele unui observator ipocondric (Foileton social), VIII.* În „Adevărul", VI, nr.1731, 20 dec.1893, p.2-3.
Referire la personaje caragialiene într-un articol despre pătura cultă socialistă care la noi e „o ramificațiune neînsemnată a păturei culte burgheze". „Am văzut socialiști în rolul de agenți electorali sub comanda vreunui Ghiță Pristanda."

5730. Gherea, *Mișcarea literară și științifică.* În „Literatură și știință", 1893, p.1-28.
Constată o „secetă literară", considerând că o cauză a ei este aceea că scriitorii noștri mai de valoare nu scriu. „Cu alte cuvinte, cauza sărăciei noastre literare e lipsa ei, ori - parafrazând o spirituală expresie a lui Caragialae - o națiune fără literatură va să zică că nu o are !!" (Și alte referiri la ILC).

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5731. Afument, *Răcăciuni şi chitanţă.* În „Adevărul", VII, nr.1776, 9 febr.1894, p.1.
Folosirea unei replici caragialiene într-un articol politic care comentează cearta, cu injurii, dintre doi deputaţi în Cameră, „Coana Veta s-a făcut ruşinoasă, tocmai la isprăvitul târgului".

5732. ***, *Gianabeţii*. În „Ţara", II, nr.251, 19 mart.1894, p.1.
Articol satiric; sunt invocate personaje caragialiene.

5733. Şărcăleanu, C. [C. Stere], *Cum rămâne ?* În „Adevărul", VII, nr.1892, 4 apr. 1894, p.2.
Într-o polemică cu Vlahuţă şi revista „Viaţa", care îi atacă pe socialişti şi teoria „artei cu tendinţă", foloseşte o replică caragialiană: „să fie trădare, dar s-o ştim şi noi".

5734. Candrea, Aureliu, *Poreclele la români.* În „Revista nouă", VII, nr.8, mai 1894, nr.12, sept.1895.
Exemple din mulţi scriitori români, între care şi Caragiale, din *O noapte furtunoasă* („papugii", „coate-goale", „maţe-fripte", „scârţa-scârţa pe hârtie" etc.).

5735. ***, *Caţavencu.* În „Tifla", I, nr.1, iul.1894, p.2.
Poezie satirică folosind numele personajului caragialian în scopul ironiei politice. „Tache Caţavencu, zis şi Şegărceanu / care din păcate-i fiu lui Vlădoianu/ liberal la toartă... ştii, la cataramă/ a simţit c-alegeri vor fi chiar la toamnă..." etc.etc.

5737. ***, *Moft tot Moft.* În „Unirea", I, nr.3, 4 iul.1893, p.3.
Exprimă iritarea produsă de o glumă a „Moftului român": „ !!! *Moftangii* s-a [sic] născut, *Moftangii* şi cu *Mofturi* trăiesc..."

5738. Spriţ, *Miş-maş.* În „Lupta", XI, nr.2402, 28 sept.1894,p.1.
Săgeţi pamfletare politice, cu referiri la opera lui ILC: „Vă aduceţi aminte de vorba lui Caragiale din *Scrisoarea pierdută*: «Să avem şi noi faliţii noştri»?"

5739. Bacalbaşa, Const.C., *Treanca-fleanca.* În „Lupta", XI, nr.2445, 20 nov.1894, p.1.
Articol de fond. Polemică cu C. Vraja de la „Lumea nouă", în jurul propagandei electorale. Referiri la personaje caragialiene, precum Cetăţeanul turmentat.

5740. Bran [Anton Bacalbaşa], *Din Dealul Diurnei. Corp lovit şi corp... constituit.* În „Adevărul", VII, nr.2043, 26 nov.1894, p.1.
Sintagmă caragialiană într-o relatare a certurilor din Cameră. Despre o petiţie anonimă a studenţilor privind unele brutalităţi din acest for legislativ: „vorba lui Caragiale – Atunci o iscălesc şi eu !"

5741. Jip, *Fisionomia Camerei.* În „Lupta", XI, nr.2453, 1 dec.1894, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Rubrică permanentă. În acest medalion îl persiflează pe Barbu Şt. Delavrancea şi un discurs al său în Parlament, discurs compus din diverse clişee politice, asemănător cu cel al lui Caţavencu.

5742. ***, *Leonida Pancu, inginerul de carton al judeţului.* În „Măseaua", II, nr.38, 3 dec.1894, p.2–3 („Tipuri umoristice").
Portretul satiric al unui localnic prin intermediul unui personaj caragialian: „Rudă de aproape cu Agamiţă Dandanache din *Scrisoarea pierdută* a nemuritorului Caragiale. [...] Ia leafă de pomană, nu face nimic altceva decât în orice lună aşteaptă momentul fericit să-şi încaseze cei 700 lei".

5743. Jip, *Fisionomia Camerei.* În „Lupta", XI, nr.2462, 11 dec.1894, p.1.
Ironii la adresa lui Delavrancea şi a discursurilor sale în Parlament. Reproducerea anecdotică a unui scandal în Cameră, în care Delavrancea este asemănat cu Caţavencu.

5744. Cr. [Ion Gorun], *Nu încuragiaţi !* În „Adevărul", VII nr.2058, 12 dec.1894, p.1.
Teoretizează asupra primejdiei încurajării cu orice preţ a pieselor originale, numai pentru că sunt originale, ceea ce poate promova nulităţi precum „Ţinci şi Nigeri" [N. Ţinc şi Rădulescu-Niger]. Pentru autor tocmai îndemnurile şi încurajările din partea „competentei critici române – cum ar zice Caragiale [...] ţin mai mult în loc progresul literaturii dramatice".

5745. Bacalbaşa, Const. C., *Odihnă.* În „Lupta", XI, nr.2473, 24 dec.1894, p.1.
Articol de fond, politic, cu referiri la opera lui ILC : „... căci, vorba din *Scrisoarea pierdută* , am ori n-am ce scrie, la ora cutare, fix, trebuie să-mi dau articolul şi să nu întârziem apariţiunea gazetei". Replici caragialiene adaptate.

5746. ***, *Pentru d-nii abonaţi.* În „Miş-Maş", I, nr.3, 7 ian.1895, p.1.
În cadrul unui anunţ în care abonaţii sunt rugaţi să trimită costul abonamentului pe un an,– referire la ILC: „Vorba poliţaiului din *Scrisoarea pierdută,* – renumeraţia mică".

5747. ***, *Calomniatorii.* În „Drapelul", II, nr.40, 19 mart.1895, p.2.
Articol politic în care apare amintit şi numele lui Caţavencu, atribuindu-i-se o sintagmă ce nu-i aparţine însă: „Asta-i curată trădare ! vorba lui Caţavencu".

5748. Ţipirig, *Instantanee.* În „Adevărul", VIII, nr.2174, 20 apr.1895, p.1.
În schiţarea satirică a siluetei lui Ion Docan, om politic liberal, monarhist, cândva participant la acţiuni generoase, se foloseşte, în ghilimele, o sintagmă caragialiană: „român imparţial"; ghilimelele arată clar trimiterea la un text cunoscut.

5749. Eu, *Discursul matadorului.* În „Lupta", XII, nr.2578, 7 mai 1895, p.1 („Zeflemele").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Satirizarea discursurilor liberale, la întruniri, cu referiri – prin comparație – la personaje caragialiene. Despre un astfel de discurs se arată că nu-i al lui Cațavencu, ci al unui alt orator, tot așa de fain, al lui Palladi..."

5750. Chițibuș [C. Mille], *Cronica judiciară.* În „Adevărul", VIII, nr.2197, 14 mai 1895, p.2.
Sintagma caragialiană: „dacă e trădare, trădarea să o știm și noi" (în această formă memorată inexact) este folosită într-o cronică judiciară privind falsificarea vinurilor cu zaharină.

5751. Nădejde, I., *„Cucoana Veta".* În „Lumea nouă", I, nr.181, 16 mai 1895, p.1.
Foileton satiric împotriva unui confrate „rușinos". Contaminare onomastică cu personajul lui ILC.

5752. Săvescu, Gr., *La raison.* În „Democratul", XIX, nr.1157, 1 iun.1895, p.1.
Este citat Ipingescu cu replica sa, în polemica lui Gr. Săvescu cu ziarul „Timpul".

5753. ***, *De ce sunt capabili liberalii.* În „Unirea", I, nr.2, 22 iun.1895, p.1.
Aluzie caragialiană. Caton Theodorian îl numea pe liberalul Ed. Dioghenide din Craiova „Spanachide", „Spanachidi".

5754. ***, *Moș Teacă în provincie.* În „Moș Teacă", I, nr.20, 30 iul.1895, p.3.
Este citat, prin comparație, ILC: „într-o noapte [la Bârlad] mai furtunoasă ca *Noaptea furtunoasă* a lui Carageali..."

5755. ***, *Scandalul de la Sinaia.* În „Lumea nouă", I, nr.255, 2 aug.1895, p.2 („Informațiuni").
Foileton satiric. Polemică cu ziariștii conservatori. Contaminare onomastică cu personaje caragialiene. Este atacată falsa pudoare a unui ziarist „rușinos", precum eroina lui ILC, „coana Veta" din *O noapte furtunoasă.*

5756. T., *„Țara ne cunoaște".* În „Ordinea", I, nr.24, 15 aug.1895, p.2.
Pamflet antiliberal. Referință la ILC. „Mă cunoaște dom' Nae, ipistatul", răspunde un personaj ridicul din *Scrisoarea pierdută* a spiritualului Carageali."

5757. Iona, *Scandalul de la „Unirea".* În „Lumea nouă", I, nr.306, 26 sept.1895, p.2.
Relatare a ședinței societății Unirea, consacrată alegerii consiliului de administrație. Similitudine de situație cu scena alegerilor din *O scrisoare pierdută*: „scandalul" dintre taberele celor doi candidați: Boldur-Voinescu și Miclescu.

5758. Nădejde, I., *Noi și alegerile.* În „Lumea nouă", I, nr.323, 13 oct.1895, p.1.
Editorial politic pe tema alegerilor parlamentare. Contaminare onomastică cu opera și personajele lui ILC : „Noi cu cine votăm ?"

5759. Rad., *Români imparțiali.* În „Adevărul", VIII, nr.2342, 14 oct.1895, p.1.
Articol politic despre ziarul conservator „Opinia publică" de la Roșiorii de Vede,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ziar care a trecut imediat în tabăra liberală odată cu căderea de la guvern a propriului partid.Această labilitate politică este caracterizată cu ajutorul unei referiri la ILC şi cu o sintagmă din opera sa: „V–am făgăduit, iubiţi cititori, să vă dau un exemplu de «român imparţial în ţara lui», cum zice Agamiţă Dandanache a lui Caragiale".

5760. ***, *Piatra–Neamţ.* În „Moş Teacă", I, nr.36, 19 nov.1895, p.6 („Moş Teacă în provincie").
Interviu cu eroi caragialieni – Tipătescu.

5761. Dragoş, *Coana Veta.* În „Adevărul", VIII, nr.2398, 14 dec.1895, p.1.
Personajul caragialian din *O noapte furtunoasă* şi însuşirea sa: „ruşinoasă" – a devenit un loc comun în polemica politică din presă. Aici autorul se referă la „Gazeta poporului", devenită „pudică şi severă", „într–un cuvânt a căzut în doaga Coanii Vetii din *Noaptea furtunoaă".*

5762. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Adevărul", VIII, nr.2403, 19 dec.1895, p.3.
Se relatează despre adunarea de la redacţia „Gazetei poporului", în care s–a hotărât încetarea apariţiei ziarului. „Dl. I. Caragiale, redactor al «Gazetei», voind să vorbească, a fost împiedicat de către dl. Melisianu care i–a spus: «dta n–ai vot aici !'." Atmosferă similară cu cea din *O scrisoare pierdută.*

5763. N., *Moftul român.* În „Era nouă", VI, nr.332, 11 febr.1896, p.1.
Articol în spirit caragelian: „Mare şi nesfârşită este domnia ta, moftule, şi rău faci că nu chemi iarăşi în viaţă organul tău oficial, pentru ca să serbeze şi el succesele tale..."

5764. Chiţibuş [C. Mille], *Cronica judiciară.* În „Adevărul", IX, nr.2454, 15 febr.1896 p.2.
Cronica se subintitulează, sugestiv, *Coana Veta.* Personajul caragialian a devenit în publicistica vremii o definiţie pentru ipocrizie şi falsă pudoare. Aici o relatare despre un bal, la care Principesa Maria a silit poliţia să izgonească o demimondenă pariziană. „Coana Veta" o desemnează pe Principesa Maria.

5765. Chiţibuş [C. Mille], *Cronica judiciară.* În „Adevărul", IX, nr.2467, 28 febr. 1896, p.2.
Autorul foloseşte adesea în cronicile sale judiciare–umoristice sintagme caragialiene şi referiri la scriitori. Cronica de faţă este intitulată sugestiv, în acest sens, *De ale carnavalului.* Doi petrecăreţi la un bal mascat, dintre care unul este *studinte în drept* [însuşi Mille sugerează împrumutul, prin subliniere] sunt înşelaţi şi jefuiţi, adevărul ieşind la iveală „când aurora cu degetele de roze se ivea la orizontul locului viran..."

5766. Tol., *Puţintică răbdare !* În „Adevărul", IX, nr.2498, 2 apr.1896, p.1.
Tabletă care foloseşte frecvent, precum o arată şi titlul, sintagma caragialiană – replica lui Trahanache; aici este atribuită reprezentanţilor partidului liberal care ar fi folosit–o prin intermediul organului lor de presă, „Voinţa naţională".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5767. Icelo, *Din Iaşi.* În „Adevărul", IX, nr.2499, 3 apr.1896, p.2.
Articolul este o corespondenţă specială a ziarului „Adevărul", cu comentarii şi ştiri despre viaţa politică ieşeană. Unul dintre personajele politice – un deputat – la care se referă autorul articolului este supranumit cu numele unui personaj caragialian: „Caţavencu al nostru".

5768. Sfinx, *Muncitorii şi guvernul.* În „Adevărul", IX, nr.2500, 4 apr.1896, p.1.
Referire la personaje caragialiene intrate în conştiinţa publică, atunci când se comentează viaţa politică. Aici, din nou, despre coana Veta, „ruşinoasă" în comentariul făcut pe marginea luptei comune a conservatorilor şi liberalilor împotriva muncitorilor grevişti din Galaţi.

5769. Ghiţă Radu [I.L. Caragiale?], *Împăcăciunea. Idilă peste gard.* În „Epoca literară", I, nr.5, 13 mai 1896, p.2.
Sintagme carageliene: „bărbier de profesie", „remuneraţie după buget", „ma'ala", „epistat", „nene", alegători, mahalagii, noapte de Paşti...

5770. Ploieşteanu, *Invaziune legendară.* În „Egalitatea", VII, nr.22, 7 iun.1896, p.173.
Este citat ILC : „Vorba lui Caragiale: dacă e trădare s–o ştim încalte şi noi".

5771. Sfinx, *Şi noi ca alţii.* În „Adevărul", IX, nr.2566, 20 iun.1896, p.1.
Referire la ILC şi la personajul Veta, cu caracteristica ei – „ruşinoasă" –, într–o tabletă satiric–polemică la adresa moravurilor presei şi a limbajului neacademic pe care–l folosesc în dialoguri de confraţi. „Noi însă nu facem ca Vetele de pe la ziarele colectiviste, cari au contribuit în cea mai mare parte la destrăbălarea presei, cât a fost în opoziţie, şi cari azi fac pe *ruşinoasele* şi binecrescutele faţă de asaltul ce i–l dau guvernului [liberal] foile opoziţioniste."

5772. Mille, Const. *E ceva putred...* În „Adevărul", IX, nr.2567, 21 iun.1896, p.1.
Sintagmă caragialiană folosită într–unarticol polemic, de fond, la adresa descompunerii morale a paartidelor aflate în lupta pentru supravieţuire: *famelie mare, renumeraţie mică după buget !*

5773. Verax [Ion Nădejde], *Gherea şi Panu.* În „Lumea nouă ştiinţifică şi literară", II, nr.34, 30 iun.1896, p.1.
Articol de fond despre polemica dintre cei doi, găzduită de revistele „Lumea nouă" şi „Epoca literară". I. Nădejde îl declară pe Eminescu superior tuturor artiştilor literari români „trecuţi şi prezenţi": „Dle Caragiale, rosteşte–te, dar să fie... rezoon !"

5774. Ciocănaş, *Refecuri. Actualităţi.* În „Adevărul", IX, nr.2579, 6 iul.1896, p.1.
Polemică cu ziarul liberal „Voinţa naţională", pe marginea unor imputări exagerate, pe care liberalii le fac conservatorilor. Se foloseşte, cu acest prilej, o replică caragialiană, din memorie, inexactă, dovadă a pătrunderii în conştiinţa publică atât a sensului operei lui ILC, cât şi a unor sintagme în forma lor comică: „Este mi se pare cazul de a exclama cu politicianul din *Scrisoarea pierdută:* «soseşte, onorabile, şi la actualitate !»"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5775. ***, *„Moş Teacă" în Piatra Neamţ.* În „Moş Teacă", II, nr.75, 18 aug.1896, p.6.
Notiţă: „Costake Tipătescu, primul ramolit de la Golăşei, poreclit Andrieş" , face parate din „trinitatea Trahanake–Zozo–Tipătescu", care „a condus multă vreme destinele şi bugetul mult încercatului nostru judeţ".

5776. ***, *Ştiri artistice.* În „Dreptatea", I, nr.223, 1 nov.1896, p.2.
Comentariu amuzant pe marginea disputei dintre Ion Bacalbaşa şi ILC („mici răutăţi confraternele").

5777. ***, *Scrisoarea pierdută.* În „Coada dracului", II, nr.20, nov.1896, p.2.
Contaminare onomastică caragialiană.

5778. Nicorin, *O revistă bătrână.* În „Lumea nouă ştiinţifică şi literară", III, nr.4, 24 nov.1896, p.1.
Criticând revista „Convorbiri literare" ca o revistă perimată, care ignoră literatura modernă, trăind în trecut, autorul îl citează pe ILC, cu unul din articolele publicate în „Epoca", în care acesta aseamănă „Convorbirile literare" cu „una dintre acele babe bătrâne, uitate de moarte, care îşi îngroapă rând pe rând copiii, nepoţii şi strănepoţii şi care trăiesc o istorie întreagă povestind celor ce vor s–o asculte despre alte timpuri trecute, pierdute în negura veşniciei".

5779. ***, *Ştiri artistice.* În „Dreptatea", I, nr.257, 11 dec.1896, p.2.
Este citat Trahanache („Aveţi puţintică răbdare...") în comentariul la Clara Lardinois la *Hugo.*

5780. S., *Anonimatul.* În „România literară şi ştiinţifică", II, nr.1, 1 ian.1897, p.3.
Consideraţiile pe marginea semnificaţiilor negative şi pozitive ale anonimatului poartă ca motto, replica lui Brânzovenescu: „Dacă–i anonimă, o iscălesc şi eu".

5781. Coco, *D–ale carnavalului.* În „Dreptatea", II, nr.283, 16 ian.1897, p.2.
Aluzie indirectă la farsa lui ILC. „Oricâtă imaginaţie ar avea scriitorii veseli, tot nu pot să creeze situaţii mai comice decât acelea care se petrec zilnic în viaţa reală sub ochii noştri."

5782. ***, *Trădare !* În „Galaţii", XVI, nr.4079, 17 ian.1897, p.1.
Editorial. Sintagmă caragialiană încă din titlul articolului.

5783. Sandu [S. Sanielevici?], *Manualul omului de spirit. Despre clişeuri.* În „Povestea vorbei", I, nr.18, 8 febr.1897, p.4.
Despre spiritul român contemporan în literatura scrisă, unde se întâlnesc multe fraze–clişee. Toate exemplele sunt luate din comediile lui ILC (ex.: „Coana Veta, ruşinoasă, de ! mie îmi spui?" etc.etc.).

5784. Dragoş, *Un scandal.* În „Adevărul", X, nr.2769, 1 mart.1897, p.1.
Comentariu pe marginea unui scandal în înalta societate, stârnit de ministrul Rusiei

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

la Bucureşti, care a apărut la Teatrul Naţional însoţit de „o doamnă care nu-i este soţie". Autorul articolului satirizează lumea noastră politică care găseşte pretexte de acuzaţii morale făcând pe „coana Veta".

5785. Vax, *Balurile guvernamentale.* În „Adevărul", X, nr.2769, 1 mart.1897, p.1 („Satira politică").
Satiră la adresa unui pretins „bal popular cu antren şi cu alte gheşefturi patriotice", în programul căruia sunt cuprinse şi aşa-zise „tablouri vivante", precum „Potolirea opoziţiei sau Zaharia et compania". Aluzia la *O scrisoare pierdută* este evidentă.

5786. Livius, *„Trăsnetul".* În „Curierul Olteniei", VI, nr.184, 24 mart.1897, p.1.
Editorial. Este citat ILC: „vorba lui Caragiale – «Toate-s bune, toate-s rele,/ Ţara geme în belele»".

5787. I.Ch., *Citatul.* În „Foaie literară", I, nr.27 apr./9 mai 1897, p.28.
Este citat ILC în discuţia didactică despre folosirea citatului. „Când se zice «Unde nu e moral, acolo e corupţie ! este citat din Caragiale», este incorect spus, pentru că aceasta aparţine gândirii lui Trahanache."

5788. Stop, *Dizidenţa.* În „Adevărul", X, nr.2818, 1 mai 1897, p.1.
Articol politic polemic cu referire la ILC. „Toate partidele noastre au dizidenţele lor. Parcă este scris ca să se adeverească vorba din *Scrisoarea pierdută:* «Să avem şi noi faliţii noştri !»"

5789. Chiţibuş [C. Mille], *Impresiuni şi palavre.* În „Adevărul",X, nr.2824, 8 mai 1897, p.2.
Într-o corespondenţă către o cititoare, referire la ILC şi la personaje caragialiene intrate în conştiinţa publică: „Ca să-mi faci în ciudă, ţi-ai ales un nume ca acela al Coanei Frosa [sic], care ţine la ambiţul de familist al lui Titircă inimă rea."

5790. Bacalbaşa, Const.C., *Şiretenie.* În „Adevărul", X,nr.2835, 20 mai 1897, p.1.
Referire la ILC, într-un articol de fond despre nou-apărutul ziar „Drapelul", care este o decepţie pentru cei ce aşteptau o manifestare francă şi categorică împotriva cabinetului Sturdza. Vorbind despre d. Aurelian, se spune: „D-sa ar dori să se opereze pe tăcute, prin surprindere, cum ar zice Caragiale, prin machiaverlâc".

5791. Vax, *Plebicistul.* În „Adevărul", X, nr.2843, 29 mai 1897, p.1 („Satira politică").
Într-un articol politic, amplă referire la ILC, după cum o sugerează şi transcrierea deformată a cuvântului-titlu. „De la *Scrisoarea pierdută* nu mai auziserăm de *plebicist.* Auziserăm şi noi din bătrâni că la venirea lui Vodă Carol se întâmplase aşa ceva, poporul fusese invitat ca să iscălească cu da sau ba, iar Caragiale s-a grăbit ca să exploateze evenimentul pentru un motiv umoristic. Acuma avem alt *Plebicist,* organizat de gazete, cu simpatii, cu cititori şi cu apă la cap; atâta numai că despre dânsul posteritatea nu se va ocupa, iar Caragiale nu va mai scrie piese de teatru."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5792. Gr., *Copiii de astăzi.* În „Dreptatea", II, nr.408, 11 iun.1897, p.1.
Despre un soi de dl. Goe, cu pretenţii literare, care ştie orice, în schimb nu ştie de „scriitorul Caragiale", confundându-l cu „fanariotul Caragea".

5793. Dragoş, *Dinasticii noştri.* În „Adevărul", X, nr.2858, 14 iun.1897, p.1.
Referire la ILC şi sintagme caragialiene într-un articol politic. „Vă aduceţi aminte de o vorbă din *Scrisoarea pierdută* : De ce să nu avem şi noi faliţii noştri? Ei bine, s-au găsit unii cari să parafrazeze pe Caragiale şi să strige: De ce să nu avem şi noi dinasticii noştri?"

5794. ***[P.Th. Missir?], *Din carnetul săptămânii.* În „Era nouă", VIII, nr.384, 29 iun.1897, p.1-2.
Notă antiliberală. Referire la Farfuridi, ziarist agreat al liberalilor de la ziarul „Drapelul". Sunt folosiţi termeni caragelieni.

5795. Conda, Petru. *La vatră. De ce apun revistele noastre literare atât de în grabă ?* În „Foaie literară", I, nr.13, 11 iul.1897, p.100-102.
E citată o vorbă a lui ILC : „N-ai pentru cine scrie, n-ai cititori".

5796. ***, [*Anunţ*]. În „Foaia interesantă", I, nr.32, 17 aug.1897, p.5.
Anunţându-se volumul lui Petru Vulcan, *După natură,* se invocă opinia lui ILC referitoare la proza românească: „După cum d. Caragiale binevoieşte a o constata, avem destulă poezie - ba încă prea multă, proză însă *aleasă* cam rar ne dau scriitorii noştri".

5797. ***, *La schit.* În „Opinia", I, nr.90, 17 aug.1897, p.1 („Oameni şi locuri").
Foileton literar despre serbarea câmpenească de la „Schitul lui Toriţă", a cărui public aminteşte de eroii lui ILC: „mahalaua adorabilă, acea unică şi neîntrecută clasă care a făcut galeria lui Caragiale".

5798. Ics, *D-ale lui Caragiale.* În „Moş Teacă", III, nr.130, 7 sept.1897, p.2.
„Se ştie că acum câteva luni se încinsese un război fratricid, un război de moarte între Ploieşti şi Mizil. Ploeştii cerea *urbi et orbi* ca regimentul 23 de dorobanţi să fie adus în cetatea Stauei, Mizilul nu se lăsa nici mort şi revendica el onoarea de a găzdui regimentul. Stan Blegeanu, reprezentatul Ploieştiului şi Leonida Condeescu, reprezentantul Mizilului îi cer fiecare sprijinul lui Caragiale în afacere: «Fii pe pace, d-le Leonida [...] am să cer să aducă în Mizil nu numai regimentul dar am să cer să aducă şi podul de peste Dunăre !»"

5799. Sever, *La Vatră.* În „Foaie literară", I, nr.23, 7/19 sept.1897, p.181-182.
Contagiune carageliană à propos de personajul Mitică.

5800. Costache Modestu, *La bărbierie.* În „Distracţia", I, nr.1, 5 oct.1897, p.2.
Improvizaţie umoristică contagiată de carageal ismе.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5801. ***, *Poşta redacţiei.* În „Tesala", I, nr.6, 8 nov.1897, p.8.
I se răspunde [!?] unui corespondent cu pseudonimul „I.L. Caragiale" : „Nu te supăra că te–am pus d'asupra drei Lili [o altă corespondentă]. Ar trebui să te punem mai jos; chiar sub madmazel Mimi, că prea eşti moftangiu".

5802. Ix., *Radu D. Rosetti: „Duioase".* În „Distracţia", I, nr.6, 9 nov.1897, p.2 („Din lumea literară").
Cronică cu poante umoristice şi cu atacuri contra lui Al. Antemireanu, care îl susţinuse pe poet. Este invocat, umoristic, ILC.

5803. Mihăluscianu, *Ştampile şi peceţi.* În „Oglinda Brăilei", I, nr.12, 14 nov.1897, p.2.
Este amintită *O noapte furtunoasă*, într–un context ce nu are nici o legătură cu piesa lui ILC: „ *S* este *suvenire* de la Isac sau *Noaptea furtunoasă* şi *S* mai este şi sifonul instrument afurisit, care m–a trecut la nemurire în rândul oamenilor celebri, căci acum mă cunosc toate sifoanele din Galaţi, căci nu degeaba îmi zice mie *Burete sugativ.* "

5804. ***, *I. Brezeanu.* În „Dreptatea", II, nr.568, 19 dec.1897, p.1.
Este deplânsă incomprehensiunea oficialităţii faţă de talentul său actoricesc: i se refuzase o avansare, fiind lăsat societar cl. III la Teatrul Naţional. Evocarea se termină cu invocarea lui ILC şi cu o replică a sa: „«Ţară–i asta, mă ?» vorba lui Caragiale".

5805. Vlad, *Fără portofolii.* În „Adevărul", XI, nr.3063, 21 ian.1898, p.1.
Satiră politică, în chip de scenetă, jucată la redacţia ziarului „Drapelul" .Între „personajele" politice, nerăbdătoare de a primi portofolii: Aurelian, Lascăr, Porumbaru, Xenopol, Mârzescu, Şendrea. Aurelian încearcă să–i liniştească cu replica din *O scrisoarae pierdută* : „Aveţi puţintică răbdare". Delavrancea îi răspunde nervos: „Ce tot atâta răbdare? Ai ajuns ca Trahanache? " Replica şi numele personajului caragialian sunt folosite frecvent. Delavrancea chiar invocă: „Caragiale, unde eşti?"

5806. Viv., *O noapte furtunoasă.* În „Opinia", I, nr.220, 29 ian.1898, p.1.
Foileton politic. Contaminare onomastică cu personaje caragialiene, similitudine de situaţie între operă şi ultima şedinţă a consiliului comunal din Iaşi.

5807. ***, *Partidul liberal.* În „Voinţa Galaţilor", III, nr.12, 4 febr.1898, p.1–2.
Foileton politic. Contaminare onomastică cu personajele lui ILC: „Un Dandanache a reuşit la senat..."

5808. ***, *Oameni cu carte.* În „Opinia", I, nr.233, 13 febr.1898, p.1 („Actualităţi").
Foileton. Contaminare onomastică şi frazeologică în referirea la „ideea de republică la eroul lui Caragiale[Conul Leonida]: E treaba statului să se îngrijească de toată lumea!"

5809. ***, *Carnetul săptămânii.* În „Adevărul", XI, nr.3102, 2 mart.1898, p.1.
Sintagmă din replicele Ziţei din *O noapte furtunoasă* . Erau multe discuţii în presă, în urma câtorva dueluri cu final tragic. De curând N. Filipescu îl ucisese, astfel, pe Gh. Lahovary. „Neica Dincă Schileru, baş–porcarul Olteniei, s–a declarat în secţia sa în

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

favoarea duelului ! *Să mă îngropi, ţaţo !* [...] Uite, la toate ne aşteptam, dacă e la o adică !"

5810. Vlad, *Ciomag şi apostrofă.* În „Adevărul", XI, nr.3105, 5 mart.1898, p.1.
Replica-tic verbal a lui Trahanache, folosită frecvent într-o scenetă politică. Mai mulţi senatori şi deputaţi guvernamentali se consultă asupra alegerii vicepreşedintelui la Cameră şi la Senat: „D. Iliescu – Da noi cum alegem? – D. Iepureanu: –Ai puţintică răbdare, onorabile!" (toată atmosfera este caragialiană).

5811. Tanoviceanu, I., *Traducătorul din 1803 al Menechnilor. Vornicul Alexandru Beldiman.* În „Arhiva", IX, nr.3–4, mart.–apr.1898, p.165–181.
Într-o argumentare documentată pentru a dovedi că traducătorul comediei lui Regnard este Alex. Beldiman, Tanoviceanu profită de ocazie pentru a-l critica pe Ionescu-Gion. În portretul făcut lui Beldiman, Ionescu Gion pretindea „răcnete de mânie la auzul cărora să tremure cititorul". Tanoviceanu îl invocă pe autorul *Scrisorii pierdute* ca termen de referinţă şi argument în critica sa ridiculizantă.

5812. Sotir, *„Scrisoarea pierdută".* În „Botoşanii", I, nr.16, 19 apr.1898, p.1.
Contaminare caragialiană într-o polemică dusă cu N.D. Capşa.

5813. Sulivan, *După parodie !* În „Adevărul", XI, nr.3170, 13 mai 1898, p.1.
Pentru critica duşmanilor politici şi a abuzurilor se folosesc, frecvent, sintagme, personaje şi replici din piesele lui ILC. Aici, apare un *Cetăţean turmentat,* care intervine în discuţia dintre Prefect şi Comisar. Scenetă satiric-politică.

5814. Sulivan, *Hai la rivoluţie !* În „Adevărul", XI, nr.3192, 5 iun.1898, p.1.
Zeflemisirea guvernamentalilor, cu ocazia jubileului oficial al revoluţiei paşoptiste. Scenetă cu „flevişti"; un „Nea Nae" etc. „La rivoluţie, nenişorule, şi să poftească dom' comisar al secţiei respective ! (ameninţător) Ne-a venitără apa la moară, nene Pristandache !"

5815. Vlad, *Cu cine manifestăm?* În „Adevărul", XI, nr.3193, 6 iun.1898, p.1.
Scenetă politică, parafrazând replica cetăţeanului turmentat: „Eu cu cine votez?". „Scena se petrece în Dealul Spirei, un cetăţean (către alţi prieteni de la masă): Da' noi cu cine manifestăm pentru paşopt?" Parafrazarea este repetată.

5816. Gheorghiu, Gh., *Colectivul „ceată" şi sinonimele sale.* În „Arhiva", IX, nr.7–8, iul.–aug.1898, p.392–402.
O notă în subsol indică principalii scriitori citaţi, cu exemple, în acest studiu filologic. Între aceştia, ILC.

5817. Per., *Musceleanul.* În „Adevărul", XI, nr.3284, 7 sept.1898, p.2 („Un bucureştean pe zi").
Comentând un proces penal intentat pentru nişte poliţe pierdute, se fac referiri de genul: „Pe Caragiale l-a făcut celebru *Scrisoarea pierdută,* pe când pe D. Muşceleanu,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

O poliță pierdută.

5818. Sulivan, *Era trădărilor.* În „Adevărul", XI, nr.3285, 8 sept.1898, p.1.
Parafrazări și folosiri de replici caragialiene într-o micro-scenetă de satiră politică. Scena se petrece în marea familie liberală, la începutul sezonului politic. Personajele: Sturdza, Eugen Stătescu, Al. Djuvara, N. Xenopol etc.etc. folosesc frecvent, în dialog, replici ca: „Așadar.. trădare !" „Da, dar vezi că n-o știam și noi !" etc.

5819. ***, *Știri artistice.* În „Dreptatea", III, nr.843, 23 sept.1898, p.3.
Contagiune caragialiană. Se juca comedia *Pentru cine votăm ?* la Teatrul Liric din București.

5820. Sulivan, *Tragerea pe sfoară.* În „Adevărul", XI, nr.3302, 25 sept.1898, p.1.
Rubrică satirică, de satiră politică, dialogată, cu sintagme din piese caragialiene. Aici își dau replicile Sturdza, Aurelian și Delavrancea (liberali de diverse nuanțe). Delavrancea: „Dar bine, dle Aurelian, când o să știm noi odată cu cine votăm ? – Aurelian: Bine, măi băieți, ce sunteți așa de neastâmpărați? Aveți și voi puțintică răbdare..."

5821. Coresp., *Cațavencu nostru.* În „Drapelul", II, nr.402, 27 sept.1898, p.2 („Drapelul în țară. Huși").
„Dacă Europa are faliții săi, de ce n-am avea și noi faliții noștri? zice Cațavencu; iar eu zic: dacă orașul lui Trahanache are Cațavencul său, de ce n-am avea și noi Cațavencul nostru?" [„Cațavencul" Hușului era d. Vêntu].

5822. Vlad, *Hai la teatru !* În „Adevărul", XI, nr.3311, 4 oct.1898, p.1.
Scenetă satirică, confirmând pătrunderea operei lui ILC în conștiința publicului larg. Scena se petrece la mahala între un Musiu Ghiță, o Vetă, o Miță, o Lină, toți discută despre reprezentația cu *O scrisoare pierdută,* folosind frecvent, în dialog, replica: „Dacă e trădare, trădare să fie, dar... să știm și noi ! "

5823. Mille, Const., *Pentru cine votăm?* În „Adevărul", XI, nr.3314, 7 oct.1898, p.1.
Editorial politic, folosind frecvent sintagma caragialiană: „Da' eu pentru cine votez?"

5824. ***, *Poșta redacției.* În „Adevărul", XI, nr.3317, 10 oct.1989, p.4.
Folosirea , din memorie, a unei sintagme caragialiene, în răspunsul dat unui corespondent: „Va să zică tot vorba: dă-o anonimă, s-o iscălesc și eu".

5825. ***, *Ultime informațiuni.* În „Constituționalul", X, nr.2695, 14/26 oct.1898, p.3.
Comentariu ironic la adresa lui P.S. Aurelian, directorul „Drapelului", care-și conduce ziarul după binecunoscutul precept al lui Trahanache: „Aveți puțintică răbdare !".

5826. ***, *Ultime informațiuni.* În „Constituționalul", X, nr.2703, 24 oct/5 nov.1898, p.3.
Din nou, directorul „Drapelului" , P.S. Aurelian, este asimilat cu personajul lui ILC, Zaharia Trahanache: „D. P.S. Trahanache a sosit ieri în Capitală. D-sa a convocat

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

aseară pe membrii grupării de la «Drapelul» şi au hotărât în sfârşit campania împotriva guvernului."

5827. Mille, Const., *Socialiştii şi guvernul.* În „Adevărul", XI, nr.3332, 25 oct.1898, p.1.
Invocarea lui ILC şi a unei replici din *O scrisoare pierdută,* într-un editorial politic despre alianţa dintre liberali şi socialişti: „Aşa cum s-a făcut şi cum pare că se face pe sub mână încă, seamănă, vorba lui Caragiale, a trădare..."

5828. Iohn, *Eu cu cine votez ?* În „Propaganda", I, nr.97, 30 oct.1898, p.1.
Articol politic polemic. Sintagmă caragialiană în titlu.

5829. Mille, Const., *Coroana şi alegerile.* În „Adevărul", XI, nr.3338, 31 oct.1898, p.1.
Editorial cu comentarii pe marginea campaniei electorale. Fără a-l numi pe ILC, Millle foloseşte o replică tipică, subliniind-o, deci o citează: „Toamna însă se numără bobocii şi noi - cari nu voim să trecem de profeţi - ne temem să facem pronosticuri, cu atât mai mult cu cât, cu *puţintică răbdare* - vom ajunge până duminică, zi în care vom putea şti cine s-a bucurat cu drept cuvânt".

5830. ***, *Trădare ca trădare.* În „Steaua Dunării", II, seria II, nr.65, 1 nov.1898, p.1.
„Trădare, trădare, dar s-o ştim şi noi" - cunoscuta sintagmă caragialiană e folosită aici, modificată, referitor la trădarea socialiştilor : I. Radovici, Gherea, Nădejde, care ar fi recunoscut şefia liberalului D. Sturdza.

5831. ***, *Nu insultă !* În „Lumina", I, nr.90, 12 nov.1898, p.1.
Atac vehement la adresa conservatorilor, în care autorul îl invocă pe ILC: „Unde eşti Carageale, să vezi că bărbierul tău a găsit imitatori ! Căci ca şi bărbierul din *D-ale Carnavalului,* d. Ionescu nu înjură pe cetăţeni, ci numai îi informează că... sunt proşti".

5832. Sfinx, *Şefia.* În „Adevărul", XI, nr.3368, 30 nov.1898, p.1.
Replică din *O scrisoare pierdută,* din discursul lui Farfuridi, citată din memorie, cu inexactităţi, dar intrată, deci, în memoria publică. Replica este folosită într-un articol politic, de comentarii pe marginea dezbinării din partidul liberal. D.A. Sturdza, „cum voia el să facă pacea, ne aminteşte vorba lui Caragiale: să se modifice, dar să nu se schimbe nimic".

5833. Bivolar, *Proza prezidenţială.* În „Epoca", seria II, V, nr.22 (981), 29 ian.1899, p.1.
Articol. „Nici Trahanache, nici Farfuridi, nici del Serbu, nici conu Leonida în faţa reacţiunii n-au nemerit nota delicioasă pe care a găsit-o vicepreşedintele Camerei [B. Iepureanu] când s-a repezit la condei."

5834. ***, *Dacă e trădare, s-o ştim şi noi !* În „Opinia", II, nr.213, 30 ian.1899, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Foileton politic împotriva „generoşilor" (Nădejde, Radovici, Morţun, Stere) Contaminare frazeologică caragialiană în titlul foiletonului.

5835. ***, *O descoperire nouă.* În „Lumina", II, nr.111, 31 ian.1899, p.3.
„Confraţii din opoziţie, s-au gândit: bine a zis Caragiale: «până când să n-avem şi noi faliţii noştri?!'. şi ca să nu rămână mai prejos au tras concluzia: «în ţară sunt răscoale, la noi însă toată lumea e liniştită»; ei bine ! până când să n-avem şi noi răscoalele noastre ?!"

5836. Geo, *Scipione colaborator.* În „Botoşanii", II, nr.6, 7 febr.1899, p.1.
Este citat ILC, în polemica dusă cu Scipione Bădescu. Referinţă despre colaborarea lui ILC, Eminescu şi Scipione Bădescu la „Timpul". Îl asociază pe S.B. cu Rică Venturiano.

5837. Stop, *Conspiratorii.* În „Adevărul", XII, nr.3435, 12 febr.1999, p.1 („Cotidiane").
Tabletă satirică politică despre dizidenţe şi descordii în Partidul Liberal. Se foloseşte o replică caragialiană: „Dacă e trădare, să ştie şi dl. Fleva, şi d. Costinescu , şi d. Delavrancea!"

5838. Notes, *Bazdam-Pristanda.* În „Dreptatea", IV, nr.983, 15 febr.1899, p.1.
Delapidarea unei mari sume de bani din casa de bani a primăriei din Corabia de către primar, pretextând cumpărarea unui steag. Referire la Ghiţă Pristanda.

5839. ***, *A iscălit !* În „Liberalul", III, nr.664, 31 mart.1899, p.1.
Este amintit ILC, cu replica „Dacă este anonimă..." într-o nouă interpretare.

5840. ***, *Noaptea furtunoasă sau Nr.13.* În „Constituţionalul", X, nr.2824, 25 mart./6 apr.1899, p.1.
Nu este un comentariu al piesei lui ILC (cum ar putea să pară, după titlu) ci, relatarea în termeni ironici, cu fraze desprinse din *Noaptea furtunoasă,* a spaimei pe care Dim. Sturdza a resimţit-o în urma ameninţării cu moartea din partea opoziţiei.

5841. Stop, *Vestita scrisoare.* În „Adevărul", XII, nr.3499, 17 apr.1899, p.1 („Cotidiane").
Tabletă politică satirică, cu referire la comedia lui ILC. E vorba de o scrisoare „de consolaţie", trimisă de Rege lui D.A. Sturdza. „Regele şi-a împărţit favorurile în chipul următor: conservatorilor le-a dat puterea, iar ocultiştilor scrisoarea, un fel de *Scrisoare pierdută...* "

5842. Ywann, *Păţania lui Caragiale.* În „Epoca", seria II, V, nr.101 (1020), 25 mai 1899, p.1.
Despre un manifest naţional-liberal de influenţă caragialească, ca în *Scrisoarea pierdută.* „Singura superioritate care rămâne genialului dramaturg faţă de autorul manifestului este că el a luat discursurile de la întrunirile liberalilor şi le-a pus în gura personajelor

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

din comediile sale – pe când scribălăul colectivist a luat logosul tipurilor lui Caragiale şi a făcut din el manifestul."

5843. ***, *Informaţiuni.* În „Tribuna", IV, nr.178, 27 mai 1899, p.3.
Un junimist, orator, Take Policarp, numit de adversari „Caţavencu al junimist".

5844. Sfinx, *Cantacuzino–Trahanache.* În „Adevărul", XII, nr.3541, 2 iun.1899, p.1.
Tabletă politică. Personajul caragialian a intrat în conştiinţa publică ca termen de referinţă, mai ales în publicistica politică sau cu tentă politică. „Stimabilul Trahanache din *Scrisoarea pierdută* recomanda tutulora *să aibă puţintică răbdare* şi că *o ţară fără principii va să zică că nu le are.* Alt stimabil, d. Cantacuzino, care în loc să fie prezident al Consiliului de miniştri are multă asemănare cu Trahanache al lui Caragiale. În loc însă să ne recomande *puţintică răbdare,* ne face cunoscut că a dat ordine severe ca să se reintre în legalitate."

5845. Index, *Politica lui Conu Leonida.* În „Adevărul", XII, nr.3589, 21 iul.1899, p.1.
Tabletă de satiră politică, folosind personaje caragialiene. Este invocată actualitatea sensului satiric al comediilor lui ILC. „Cine ar fi crezut că piesele lui Caragiale vor deveni de mare actualitate în politica ţării? Cu toate astea faptul s–a întâmplat. E o mare onoare pentru autorul dramatic care a probat că şi–a cunoscut aşa de profund ţara, dar e un colosal ridicol pentru cei ce se inspiră în politică de la principiile lui Conu Leonida."

5846. ***, *Poliţia de moravuri.* În „Epoca", V, nr.275 (1234), 17 oct.1899, p.1.
Pamflet contra „Adevărului", redactat de coana Veta, „inimoasă şi amabilă".

5847. Pampon, *Felinarul dlui Puică.* În „Moş Teacă", V, nr.240, 17 oct.1899, p.9.
Notă polemică la ziarul „Ecoul Armatei". Tentă caragialiană în „o republicană ca Smara care acum s–a dus să comploteze la Roma cu nifilistul Galibardi...?"

5848. Tarasscon [G. Ranetti], *„Moş Teacă" şi telegraful.* În „Dreptatea", IV, nr.1214 19 oct.1899, p.1.
Şarjă amicală şi parodică a telegramelor din „Universul". Se improvizează o telegramă trimisă lui ILC.

5849. I.O.V., *Iorga în tom.XXI.* În „Epoca", V, nr.278 (1237), 20 oct.1899, p.1.
Polemică cu Iorga care scrisese un articol defăimător în „L'Indépendance roumaine": „fapta d–lui Iorga nu se poate califica altfel decât prin cuvintele lui Caragiale în *Scrisoarea pierdută*: trădare, trădare şi de o mie de ori trădare". Referire la Hasdeu.

5850. ***, *Informaţiuni.* În „Tribuna", IV, nr.204, 16 nov.1899, p.3.
Un „Take Caţavencu (zis şi Izvoranu)..." adică un adversar politic al conservatorilor craioveni.

5851. Mille, Const., *Impozitele.* În „Adevărul", XII, nr.3726, 6 dec.1899, p.1.
Articol de fond, cu referire şi analogii ale situaţiei politice, cu moravuri satirizate

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

de ILC. „E uşor a combate un guvern pe tema impozitelor, şi tot aşa de uşor este a-l apăra dacă cei ce atacă se mărginesc a se folosi de nemulţumirea pe care o crează întotdeauna dările noi, iar cei ce sunt nevoiţi a crea noi impozite ori a le îngreuia pe cele existente se mărginesc să împrumute spiritul lui Caragiale din *Conul Leonida faţă cu reacţiunea.*"

5852. Publius, *Atmosfera politică* . În „Vocea Prahovei", XV, nr.27, seria II, 12 dec.1899, p.1, 2.
Într-un comentariu de politică internă, primul ministru e numit „Dandanache Cantacuzino".

5853. Teodorescu, I., *Căsătoria ofiţerilor.* În „Adevărul", XII, nr.3736, 16 dec.1899, p.1.
Foileton. Referire la realismul tipurilor caragialiene şi la profunzimea observaţiei autorului *Scrisorii pierdute.* Evocarea lui ILC este prilejuită de un proiect de lege al generalului Lahovary asupra căsătoriei ofiţerilor. Acest proiect, spune autorul, „m-a convins că Caţavencu e un tip real, că el abundă pretutindeni şi sub pălăria civilă ca şi sub chipiele gros galonate".

5854. Scytul, *Cronica.* În „Lumina", III, nr.179, 2 ian.1900, p.2.
Ironii la adresa lui G. Cantilli: „După cum vedem, maestrul Caragiale, departe de a fi inventat ceva genial în *Scrisoarea pierdută* când pune pe unul din candidaţi să strige «cerem revizuirea constituţiei, dar să nu schimbăm nimic». Maestrul Caragiale a rămas cu mult, o cu mult pe jos faţă de acest *oratore* al «Democratului» care vrea mai mult chiar, vrea suprimarea unor servicii ale statului *bine înţeles,* fără să se dezorganizeze."

5855. ***, *Poşta redacţiei.* În „Moş Teacă", VI, nr.252, 9 ian.1900, p.7.
Răspuns lui „Leonida. Loco": „Epigrama cu Caragiale are două defecte: *primo* pentu că motivul nu e cunoscut de toţi şi *secundo* pentru că e... Caragiale."

5856. Viran, *Fructe de lectură.* În „Ovidiu", II, nr.6-7-8, 1 febr.1900, p.112.
Sunt reproduse mai multe citate, între care şi unul din ILC: „În război necurmat trăim, cu inamici în luptă, cu amici în armistiţiu".

5857. ***, *Puţintică răbdare.* În „Evenimentul", VIII, seria II, nr.31, 2 mart.1900, p.1.
Editorial îndreptat împotriva liberalilor ce se grăbeau să preia puterea. Se încheie cu replica lui Trahanache, care dă şi titlul articolului.

5858. ***, *Poşta redacţiei.* În „Moş Teacă", VI, nr.260, 5 mart.1900, p.7.
„Celorlalţi: Puţintică răbdare."

5859. Jip, *Fizionomia Camerei. Afacerea Hallier.* În „Adevărul", XIII, nr.3808, 4 maart.1900, p.1.
Folosirea unei sintagme caragialiene din *O scrisoare pierdută,* în comentariul pe marginea discuţiilor din camera deputaţilor, despre procesul Hallier, proces considerat ruşinos şi o lovitură dată independenţei ţării. Relatarea discuţiilor din Cameră se încheie

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

cu: „dacă-i trădare, s-o ştim şi noi", a propos de nesinceritatea guvernului şi diversele maşinaţii neoneste.

5860. Voinea, *Studenţii noştri.* În „Căminul", I, nr.2, apr.1900, p.12-14.
Articol politic, naţionalist, în care se foloseşte şi o replică caragialiană: „Avem şi noi faliţii noştrii". Şi alte referiri la „ironia muşcătoare a d-lui Caragiale".

5861. R.F., *Spoliatorii publicului.* În „Adevărul", XIII, nr.3882, 19 mai 1900, p.1 („Carnetul meu").
Evocarea lui ILC într-o critică a sistemului de spoliere încetăţenit între funcţionarii administraţiei [se referea la prefectul de Râmnic]. „Pacostea asta a mers crescând la noi. Pe vremea când Caragiale scria *D-ale Carnavalului*, procedeul era întrebuinţat de un simplu ipistat, care-şi punea tabacherea la loterie şi... tot el o câştiga ! Mai târziu, sistemul a fost adoptat de comisarii de toate clasele, carii plasau în raionul lor bilete de teatru, de concert, de bal etc. Astăzi procesul e în apogeu. Ipistatul lui Caragiale ar fi foarte mândru dacă ar vedea cât de sus-puşi sunt prozeliţii lui."

5862. Un dac, *Bărbierul de la „Dacia".* În „Moş Teacă", VI, nr.271, 21 mai 1900, p.3.
Notă polemică: „Vorba ăluia: Şi nimica mişcă, dar încă teatrul Dacia, care e ceva mai mic decât nimica".

5863. ***, *Informaţii.* În „Junimea", II, nr.55, 28 mai 1900, p.2.
Despre Mitiţă Dumitrescu, şeful ziarului „Trompeta": „Fiecare după cum devine, vorba lui Caragiale".

5864. ***, *Farfuriade* [sic]. În „Voinţa Craiovei", VI, nr.155, 2 iun.1900, p.1.
Contaminare cu onomastica caragialiană într-un pamflet politic.

5865. Tani, *O scrisoare pierdută.* În „Muncitorul", I, nr.1, 31 iul.1900, p.2.
Aluzie la titlul piesei lui ILC.

5866. ***, *Noapte furtunoasă la Carlăsbadu* [sic]. În „Prahova", V, nr.42 (103), 6 aug. 1900, p.1.
Contagiune caragialească, şarjă politică antiliberală.

5867. ***, *Învăţământul privat.* În „Tribuna liberală", I, nr.27, 12 aug.1900, p.1.
Starea degradantă a învăţământului privat; profesorii „examinau după sistemul caracterizat destul de bine de d-l Caragiale".

5868. Zou, *Caraghioslâcuri.* În „Curierul Olteniei", X, nr.425, 4 sept.1900, p.2.
Notă acidă la adresa unui craiovean, care „vorba lui Dandanache din *Scrisoarea pierdută*, tinghili, tinghili..."

5869. Figaro, *Conu Leonida faţă cu... naţionalismul.* În „România Jună", II, nr.273,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

18 sept.1900, p.1 („Cinetograme").
Contaminare onomastică.

5870. Vlahuţă, A., *Deşteaptă-te, Române !* În „România Jună", I, nr.1, 2 dec.1900, p.1.
Este citat ILC şi personajul său, Conu Leonida.

5871. ***, *5 %.* În „România Jună", I, nr.1, 2 dec.1900, p.1.
Este citat Ghiţă Pristanda, poliţaiul din *O scrisoare pierdută.*

5872. Mille, Const., *Proiectele d-lui Carp.* În „Adevărul", XIII, nr.4096, 21 dec.1900 p.1.
Editorial privind reformele de impozite proiectate de P. Carp în Camera deputaţilor. Critică unele aspecte inaplicabile, puerile, evocând comedia lui ILC, *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.*

5873. C.M. [Const.Mille], *Funcţionarii noştri.* În „Adevărul", XIV, nr.4126, 22 ian. 1901, p.1 („Carnetul meu").
Folosirea unei sintagme caragialiene, parafrazată, în aprecierea negativă a componenţei şi moravurilor poliţiei. Unii poliţai sunt ei înşişi foşti puşcăriaşi. „Ca şi Caragiale, d. Olănescu[un comisar din Bacău] – ar fi putut exclama: *Să avem şi noi pungaşii noştri !"*

5874. I.T. [I. Teodorescu], *Poşta redacţiei.* În „Adevărul", XIV, nr.4141, 6 febr.1901, p.1.
Răspunzând unui corespondent din Giurgiu, redactorul îl ia ca martor în argumentarea pretenţiilor absurde ale cetăţenilor de a primi pentru orice sprijin bugetar, pe ILC şi piesa sa, *Conu Leonida faţă cu reacţiunea.* „Nici-un bir şi lefuri la toată lumea. Iată deviza lui Conu Leonida. Despre bani, treaba statului că d'aia e stat !" [Replicile sunt reproduse din memorie, cu inexactităţi].

5875. ***, *Tocmeala s-a sfârşit.* În „Evenimentul", IX, seria II, nr.29, 28 febr.1901, p.2.
Ştirea că toate cărciumile din Iaşi vor fi deschise întreaga noapte a provocat „marea veselie a «Cetăţeanului turmentat»,

5876. Puff, *Mofturi.* În „Adevărul", XIV, nr.4160, 25 febr.1901, p.1 („Din fuga condeiului").
„Una a lui Caragiale, când a ascultat pe celebrul violonist Sicard: ,« – Cânta parc-ai trage o pisică de coadă. Mai bine şi-ar zice...Pisicar»".

5877. ***, *Rezolvarea crizei financiare.* În „Moftul român", nr.5, 29 apr.1901, p.6.
Pastiţă a stilului lui Marius Chicoş Rostogan, pedagogul absolut.

5878. Bum, *Al dracului şi Mitică !* În „Adevărul", XIV, nr.4243, 23 mai 1901, p.1 („Din fuga condeiului").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Folosirea sintagmelor caragialiene pentru un portret asemănător celebrului Mitică, cu aluzii la un personaj real, inamic ziaristului. După enumerarea mai multor „miticisme" caragialiene, dă un exemplu „pe altă strună": „De paregzamplu, am plecat eu în străinătate, imediaat Mitică se pune pe treabă: – Ai auzit de Bum? A șters-o. Știi, a umflat 20.000 lei ai statului, a luat și pe dna X de la bărbatu-său. E vorba să se facă lucru mușamea, mă-nțelegi, dar... Face și de astea domnu Mitică ! Dar când faci d-astea, matale ești o canalie, domnule Mitică și când oi pune mâna pe matale într-o zi, te iau de guler, domnule Mitică, și te bag la gros ! Parol că ți-o fac !"

5879. ***, *O gazetă rușinoasă.* În „Apărarea națională", II, nr.144 (483), 3 iun.1901, p.1.
Aluzie la eroina lui ILC. Ziarul „Adevărul la sate". este comparat cu Coana Veta.

5880. ***, *Mofturi.* În „Aurora", II, nr.4, iun.1901, p.2.
Contagiune caragialeană. Este amintit „Moftul Român" („mofturi sunt toate...").

5881. Ion-Pilea, T.Al., *Scrisoare deschisă, dar totuși intimă. Onor. Domn X Y student și prezidentul societății culturale „Susurul Prutului".* În „Pila", I, nr.2, 12 iun.1901, p.3.
Referire la una din comediile lui ILC, ilustrativă pentru pătrunderea operei sale în conștiința publică: ‚crede-mă, sincer îți mărturisesc, în entuziasmul meu, te-am comparat și te compar adeseori cu Conu Leonida a lui Dom' Caragiale".

5882. ***, *Poșta „Biciului".* În „Biciul", I, nr.9, 8 iul.1901, p.7.
Un corespondent din București și-a luat pseudonimul: Ghiță Pristanda.

5883. ***, *„Biciul în provincie".* În „Biciul", I, nr.10, 15 iul.1901, p.11.
Într-un cuplet satiric din Bacău, un dascăl de germană de la gimnaziu este poreclit: Pipoș Marius Rostogan sau Prostolan.

5884. Lys, *Incognito.* În „Epoca", VII, nr.191 (1741), 16 iul.1901, p.1 („Note zilnice").
„A ajuns astăzi întrebuințarea acestui cuvânt să amintească vorba omului lui Caragiale, cu anonima." Despre deplasările „incognito" ale suveranilor.

5885. ***, *„Biciul" în provincie.* În „Biciul", I, nr.11, 22 iul.1901, p.11.
Într-o corespondență satirică din Constanța, un personaj este numit : Ghiță Pristanda.

5886. ***, *„Aveți puțintică răbdare".* În „Lumina", IV, nr.269, 12 aug.1901, p.1, 2.
Atacuri la adresa ziarului „Prahova". Sintagma caragialiană apare doar ca titlu, în text nu mai apare.

5887. Gr., *O vorbă a lui Caragiale.* În „Tribuna liberală", II, nr.211, 24 aug.1901, p.1.
Aflându-se la masă ILC cu I. Nădejde, Gherea și autorul povestirii și discutându-se că vom fi ocupați de ruși – cum avea frică Nădejde, iar pe Caragiale îl va trimite în Siberia, dramaturgul ar fi replicat: „ – Lasă că e mai bine în Siberia pe socoteala statului, decât

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

aici pe socoteala mea."

5888. Fantezist, *Răsbunare sau apostazie ?* În „Cronica", I, nr.109, 7 sept.1901, p.1.
Foileton politic. Referire la metoda pedagogică a lui Marius Chicoş Rostogan aplicată la instrucţia poliţiştilor.

5889. ***, *„Biciul" în provincie.* În „Biciul", I, nr.18, 9 sept.1901, p.11.
Într-o corespondenţă satirică din Caracal, un personaj este numit: Trahanache.

5890. ***, *„Biciul" în provincie.* În „Biciul", I, nr.19, 16 sept.1901, p.8.
Un corespondent din Caracal şi-a luat un pseudonim caragialian: Katzavenco. Şi în nr.20, 23 sept.1901, p.8, tot din Caracal, o altă corespondenţă satirică semnată Catzavenco şi în care un personaj este Trahanache. În nr.22, 7 oct.1901, p.8, la fel este semnată corespondenţa din Caracal şi aceeaşi semnătură apare şi în nr.23, 14 oct.1901, p.9.

5891. Mănescu, Th.C., *Românii „împărţiali".* În „Gazeta Ialomiţei", V, nr.26, 16 sept.1901, p.1.
Editorial. Contaminare frazeologică în titlul articolului.

5892. Scyt, *Cugetări profunde.* În „Lumina", IV, nr.278, 21 oct.1901, p.2 („Cronica").
Pentru a-şi ironiza un confrate, Scyt îl numeşte „Demişte Brânzovenescu".

5893. Titina, *Carnet demi-monden.* În „Zig-Zag", I, nr.1, 25 oct.1901, p.4.
Referinţe umoristice mărunte la *O scrisoare pierdută.*

5894. Stin, *Mahalagiii.* În „Apărarea naţională", II, nr.292 (541), 4 nov.1901, p.2.
Sărmanul Yoric discuta ca „Mitică al dlui Carageali" [à propos de revista „Masalaua"].

5895. Aristot, *Epigrame.* În „Zig-Zag", I, nr.3, 8 nov.1901, p.4.
Epigramă-şarjă : „Lui nea Iancu Decalitru".

5896. Stin, *Iar „Masalaua".* În „Apărarea naţională", II, nr.298 (547), 11 nov.1901, p.2 („Cronica zilei").
Se citează ILC cu o vorbă de duh pe care ar fi spus-o lui Emil D. Fagure la berărie, sceptic de succesul revistei „Masalaua".

5897. *** [P. Macri], *Modificarea articolului 7.* În „Satira", I, nr.1, 18 nov.1901, p.4.
Satiră la adresa unui articol din „Adevărul de joi" din 10 nov.1901, în care se cere modificarea art.7 din Constituţie, în sensul ca să poată cumpăra pământ şi să întemeieze industrii în România doar acei străini care ar deveni, în prealabil, cetăţeni români. În versurile satirice se face referire la un personaj caragialian: „Nu cumva, sub vr-un cuvânt,/ Drept să aibă-n astă ţară / Ca să cumpere pământ./ Tot vorba lui Farfuride:/ «Să se schimbe, dar cu rost, / Încât să nu se cunoască, / Să rămâie cum a fost !»"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5898. G.R.[G. Ranetti], *În jurul a doi cumnaţi.* În „Zeflemeaua", I, nr.11, 9 dec.1901, p.2.
Articol politic. Autorul combate „nepotismul": „Şi fac această mărturisire cu riscul de a fi taxat drept un politician «fără principii şi fără moral» , vorba unuia din eroii lui Caragiale".

5899. ***, *Adevărat este ?* În „Apărarea naţională", III, nr.7 (591), 10 ian.1902, p.1.
Este citat personajul lui ILC într-o polemică („Dacă e trădare, s-o ştim şi noi !").

5900. ***, *Poşta redacţiei.* În „Tâmâia", II, nr.14, 12 ian.1902, p.8.
Contagiune umoristică caragealiană: „dra Veta Ruşinoasa".

5901. ***, Terenţiu, *Evreii în literatura română (B. Goldner-Giordano).* În „Apărarea naţională", III, nr.15 (599), 19 ian.1902, p.1.
Este amintită schiţa *Mitică*, cu glumele sale.

5902. Fantezist, *Trădare, trădare, de trei ori trădare !* În „Cronica", II, nr.238, 21 febr. 1902, p.1.
Foileton. Contaminare frazeologică cu opera lui ILC.

5903. Plic, *Lui Farfuridi.* În „Ecoul Buzăului", I, nr.11, 25 febr.1902, p.2 („Săptămânale").
„Confratele Farfuridi de la «Vocea Buzăului» ar face bine să înceteze cu citatele latineşti."

5904. Pac, *Din Piaţă.* În „Adevărul", XV nr.4539, 19 mart.1902, p.1 („Din fuga condeiului").
Ironizând reclama pe care şi-o fac diferite noi publicaţii efemere, autorul aminteşte şi de unele noutăţi ale sezonului, ale căror titluri sunt calchieri după titluri din comediile lui ILC: „*Gogoaşa nouă* şi-a scos firma pe piaţă. Imediat a sosit *Vocea Patriotului Naţionale* şi şi-a trântit şi ea firma cu inscripţia : «Nu citiţi decât *Vocea Patriotului Naţionale*»".

5905. Pac, *Dom' Epaminonda Caţavencu.* În „Adevărul", XV, nr.4545, 25 mart.1902, p.1 („Din fuga condeiului").
Articol de satiră politică, cu frecvente sintagme caragialiene, nume de personaje (Joiţica, Dandanache) şi replici din *O scrisoare pierdută.* Epaminonda Ciocanelli este un personaj real, candidat al partidului liberal, aflat în luptă electorală cu alţi candidaţi ai aceluiaşi partid. Din folosirea numelui personajului caragialian – Caţavencu – se vede care este opinia ziarului „Adevărul" faţă de profilul moral-politic al acestuia.

5906. Fantezist, *Ziua omului vesel.* În „Cronica", II, nr.274, 5 apr.1902, p.1.
Editorial politic antiliberal. „Omul vesel" (politicianul Rădulescu-Cocoş) concurează prin atitudinea sa personajele literare arhicunoscute: Bachus, Falstaff şi Cetăţeanul turmentat al lui ILC.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5907. ***, *Universalul Nenea Iancu.* În „Zeflemeaua", I, nr.29, 24 apr.1902, p.5.
Pamflet politic împotriva lui Iancu Brătescu, asemănaat cu „cetăţeanul din *Scrisoarea pierdută".*

5908. Bălăceanu, Constantin, [*O scrisoare deschisă*]. În „Adevărul", XV, nr.4597, 18 mai 1902,p.3.
Expeditorul, C. Bălăceanu, colaborator al revistei „La renaissance latine", relatând un incident căruia i-a fost victimă noapteą, în Piaţa Teatrului (fusese grav injuriat), se întreabă dacă a fost vorba de o gâlceavă de beţiv guvernamental *la „potere"* ; după „nostima terminologie a lui Caragiale".

5909. Caïr, G., *„Moftul român".* În „Zeflemeaua", I, nr.36, mai 1902, p.5.
O „cugetare" atribuită de Teleor lui ILC, în primul număr din a noua serie a „Moftului": „o inepţie de un rând atribuită lui I.L. Caragiale."

5910. Caïr, G., *„Moldovenii batjocoriţi".* În „Zeflemeaua", I, nr.38, 16 iun.1902, p.6-7.
Răspuns la un atac al ziarului „Patriotul" (din 5 iun.1902). Îşi consolidează replica ironică cu citate din ILC.

5911. Pac, *Feminismul „Universului".* În „Adevărul", XV, nr.4639, 29 iun.1902, p.1 („Din fuga condeiului").
Invocarea unui personaj caragialian şi a unor replici reproduse din memorie, cu inexactităţi, dovedind, însă, faptul că opera lui ILC era învăţată pe de rost în anumite straturi ale societăţii. Această invocare este prilejuită de satira îndreptată împotriva unei colaboratoare a ziarului „Universul" care iscăleşte Zina, cronici feminine afirmând dependenţa femeii de legi şi de soţ. „Că dacă, de un parexamplu este văduvă sau dizvorţată, iată că nu mai depinde, vorba Ziţei din *Noaptea furtunoasă:* – Junâ sunt, belă sunt, de nimeni nu depandaresesc, şi la o adică nenea Dumitrache îmi găseşte bărbat mai dihai ca musiu Ţârcădău !"

5912. Miclescu, Ioan G., [*Discurs la Congresul partidului conservator din 1902*]. În „Revista politică şi literaară", I, nr.11-14, iul.-aug.1902, p.345-349.
Un citat din ILC folosit de autor într-un discurs politic: „În piesa lui Caragiale, un erou zice: «dacă e trădare, să ştiu şi eu !»"

5913. Vrancea, Al, *Asupra situaţiei noastre politice şi economice.III.* În „Adevărul", XV, nr.4676, 6 aug.1902, p.1.
Foileton. Criticând „formele fără fond", referindu-se la societatea românească de după 1848, autorul îl invocă pe Caragiale în sprijinul caracterizărilor economice şi politice pe care le face. Se referă, cu citate, la unul din foiletoanele pe care ILC le-a publicat în „Universul" şi care „în ansamblul lor sunt o foarte pătrunzătoare satiră a societăţii noastre".

5914. Şnaps, *Din ale lui Mitică.* În „Adevărul", XV, nr.4689, 19 aug.1902, p.1 („Din fuga condeiului").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Sunt înşirate mai multe vorbe de duh, numite de autorul tabletei: „Ultimele creaţiuni ale spiritualului Mitică, tipul cel mai nou al maestrului Caragiale". Sunt enumerate cinci asemenea „miticisme".

5915. B.U., *Toată lumea pensionară.* În „Adevărul", XV, nr.4692, 22 aug.1902, p.1.
Editorial politic cu amplă referire la ILC. Unul din subtitlurile araticolului: *Idealul lui Conu Leonida.* Se începe cu acest paragraf: „Cât n–am râs noi când auzeam pe Conu Leonida, această admirabilă figură a lui Caragiale, expunându–şi idealul său ca fiecare om să–şi poată avea pensioara lui".

5916. Scyt, *La Club.* În „Lumina", V, nr.319, 1 sept.1902, p.2 („Cronici Cronice").
Joc de cuvinte în care, pentru a–l ironiza pe un oarecare Dem.I. Stef. Brânză, Scyt îl numeşte „Brânzovenescu".

5917. Scyt, Gh., *Cugetări de oameni celebri.* În „Lumina", V, nr.324, 10 oct.1902, p.3.
„*Brânzovenescu–Demişte* (solitar şi gânditor) : Sunt cum sunt şi voi rămâne/ Brânză rea–n burduf de câne."

5918. Dion [I. Dafin], *Obiceiuri... cetăţeneşti....* În „Viitorul", I, nr.188, 23 oct.1902, p.1 „Actualităţi"),
Foileton umoristic pe tema întrunirilor electorale, unde autorul recunoaşte, în asistenţă, personaje asemănătoare cu „cetăţeanul turmentat" al lui ILC.

5919. Scyt, Gh., *Suprinatul „Catindat".* În „Lumina", V, nr.326, 24 oct.1902, p.3.
Sintagmă caragialiană ce–l vizează pe unul dintre magistraţii locali [din Ploieşti].

5920. Fagure, Emil D., *Cronica teatrală.* În „Adevărul", XV, nr.4761, 30 oct.1902, p.1.
Foileton. Comentând reprezentaţiile de retragere a Aristizzei Romanescu, cronicarul îl invocă pe ILC atunci când critică absenţa societăţii înalte de la Teatrul Naţional. Indiferenţa faţă de marea artistă, este dezolantă. „Am auzit că s–ar fi format o ligă pentru cultivarea limbei române în saloare, căci am ajuns «să cultivăm» limba română în saloane ca şi cum ea n–ar mai fi limba pământului ! Vorba mare a lui Caragiale: «Noi nu suntem români, noi suntem cel mult filo–români !»"

5921. ***, *Chestia zilei.* În „Adevărul". În „Adevărul", XV, nr.4772, 10 nov.1902, p.1.
Personajul caragialian Ipingescu, folosit într–o caricatură politică referitoare la alegeri şi intitulată : *Să lucreze „licinţiaţii".* Comisarul se lăfăie pe un scaun şi în faţa lui un soldat îi dă raportul.

5922. Per, *Căderea Plevnei.* În „Adevărul", XV, nr.4791, 29 nov.1902 („Din fuga condeiului").
Tabletă satirică cu ocazia aniversării evenimentului istoric, în care este invocat şi personajul caragialian: Mitică.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5922 bis. Maiorescu, Titu, *Oratori, retori şi limbuţi.* În „Convorbiri literare", XXXVI, nr.12, 1 dec.1902, p.1057–1072 (partea I); XXXVII, nr.2, 1 febr.1903, p.97–105 (partea II–a); nr.3, 1 mart.1903, p.193–208 (partea a III–a).
Despre limbuţia găunoasă a politicienilor şi despre revizuirea constituţiei în 1884. „E caracteristic că tocmai în toamna acelui an cu revizuirea constituţiei apare pe scena Teatrului Naţional *Scrisoarea pierdută* a d–lui Caragiale, jucată pentru prima oară la 13 nov.1884. Adecă nu e caracteristic că apare, ci e caracteristic că este îndată primită cu cea mai mare favoare [...] Discursul lui Caţavencu la întrunirea electorală [...] seamănă aidoma cu discursurile „celebrităţilor" din prima epocă a elocvenţei noastre politice, de care se vede că publicul este acum saturat şi începe să râdă."

5923. Karr, D., *Chestiuni teatrale (II).* În „Tribuna literară", nr.193, 1902, p.172.
Studiu asupra noii direcţii de la Teatrul Naţional: „Să se reprezinte piesele naţionale ! Foarte bine, dar ele sunt tocmai ca industria naţională, de care vorbeşte un mucalit erou al lui Caragiale..."

5924. Claps, *Un orator de forţă !* În „Adevărul", XVI, nr.4850, 30 ian.1903, p.1.
Personaj caragialian utilizat în tableta de satiră politică despre Ilarie Izvoranu, „Vulturul Severinului", care a vrut să–i demonstreze în Senat, Prinţului Ferdinand, că–i mai orator decât Demosthene şi Bossuet şi n–a reuşit decât să–l întreacă pe Caţavencu.

5925. ***, *Sicretele de la „Pisciplină" sau Caţavencu... la Galaţi.* În „Lumina", I, nr.16, 9 febr.1903, p.2.
„Caţavencu" din Galaţi este avocatul Ionel I. Berceanu.

5926. ***, *Europa faţă cu Veneratul.* În „Propaganda", I, nr.14, 13 febr.1903, p.1.
Editorial. „La Berlin, andrisantul era necunoscut..."

5927. Manolescu, Gr., *Râsul şi plânsul la teatru.* În „Gazeta artelor", I, nr.16, 16 febr.1903, p.1–2.
Consideraţii despre dificultăţile artei teatrale şi mai ales despre dificultatea de a–l face pe spectator să râdă. Citat din ILC, replica lui Farfuridi din *O scrisoare pierdută:* „12 trecute fix".

5928. Ghimpe, *De la „Pisciplina" sau „Caţavencu" şi „Vlăduţu–Mamei.* În „Lumina", I, nr.17, 16 febr.1903, p.3.
Versuri dedicate aceluiaşi „Caţavencu", alias Ionel I. Berceanu.

5929. Remi, *Răvaş de la Sibiu.* În „Tribuna poporului", VII, nr.36, 23 febr.1903, p.1.
Articol politic. Este citat Trahanache, personajul lui ILC: „O societate fără prinţipuri... etc."

5930. Kiriac Napadarjan [G. Ranetti], *Franţuzomanie.* În „Zeflemeaua", II, nr.77, 23 mart.1903, p.2.
Foileton. Satirizează jargonul d–nelor din înalta societate, asemănătoare eroinelor lui ILC, ca şi predilecţia acestora pentru piesele franţuzeşti în spectacolele de binefacere.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5931. Scyt, Gh., *Întrunire conservatoare.* În „Lumina", VI, nr.348, 15 apr.1903, p.2 („Cronica rimată").
„Pe de lături străjuesc/ Câte un biet Brânzovenesc." [Aluzie la potentatul ploieștean Dem.I.Stef. Brânză"].

5932. ***, *Mitică și scobitorile.* În „Adevărul", XVI, nr.4926, 18 apr.1903, p.2.
În suplimentul „Belgia Orientului" se reproduce un „miticism".

5933. Per, *„Devin feroce".* În „Adevărul", XVI, nr.4928, 20 apr.1903, p.1 („Din fuga condeiului").
Replică caragialiană, folosită de sine stătător într-o tabletă de satiră politică. „Fiecare om mare își are vorba lui celebră. Bismark a zis: «La Canossa n-o să mergem!» Napoleon a zis: «Vae victis !» Farfuridi a zis: «Trădare să fie, dar s-o știm și noi !»

5934. Ics, *Expresii fericite.* În „Epoca", IX, nr.105 (1380), 20 apr.1903, p.1 („Schițe și păreri").
Articol. Termenul „spanac" cu toate derivatele sale. „Pe cât știm, Caragiale e cel care l-a întrebuințat la noi pentru prima oară."

5935. Hasmodeu, B.P., *Magnum moftologicum.* În „Adevărul", XVI, nr.4940, 2 mai 1903, supl. „Belgia Orientului", p.1.
Rubrică satirică la adresa lui Hașdeu. Pseudo-dicționar cu multe cuvinte stâlcite caragialian. De pildă: *nembru.* După definiri umoristice se exemplifică astfel: „Sunt nembru, d-le !" (*O scrisoare pierdută,* actul IV).

5936. Ad., *„Curate" alegeri !* În „Adevărul", XVI, nr.4946, 8 mai 1903, p.1.
Folosirea ticului verbal al lui Pristanda – pus în ghilimele – în aprecierea ironică a rezultatului și desfășurării alegerilor din mai 1903.

5937. ***, *D-ale lui Mitică.* În „Adevărul", XVI, nr.4953, 16 mai 1903, supl.„Belgia Orientului", p.1.
Reproducerea unui „miticism".

5938. Mille, Const., *Coana Veta rușinoasă !* În „Adevărul", XVI, nr.4974, 6 iun. 1903, p.1.
Folosirea unei replici caragialiene într-un articol politic, dovedind pătrunderea temeinică și durabilă a operei lui Caragiale, a sensului ei satiric, în conștiința publică. Articolul tratează despre demisia regelui Carol din demnitatea de proprietar al regimentului 6 infanterie, care în Serbia și-a ucis dinastia Obrenovici. Mille face o paralelă cu lovitura de stat împotriva lui Vodă Cuza. Regele e întrebat de ce i-a protejat pe conjurații anti-cuziști. Regele nu s-a simțit atunci rușinat cum se simte acum. „Iată întrebările cari ne sugerează actul regelui Carol I și iată cum se explică și titlul acestui articol luat din *Noaptea furtunoasă* a lui Caragiale: – Coana Veta? Cui o spui? Rușinoasă. Comedie maare !" [reproducere aproximtivă].

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5939. ***, *Un fenomen.* În „Tribuna liberală", IV, nr.752, 10 iul.1903, p.1 („Cotidiane").
ILC citat într-o şarjă politică.

5940. ***, *Ruşinoasă, Coana Veta !* În „Vremea", I, nr.58, 19 iul.1903, p.1 („Politice").
Personajul caragialian devenit loc comun în presa politică.

5941. Caion, *O poetă nouă – Riria şi adversarii ei.* În „Evenimentul", XI, seria II, nr.179, 17 sept.1903, p.1, 2 („Viaţa literară").
Exaltate laude la adresa Ririei („Doamna Riria înseamnă, în istoria noastră literară, începutul unei noi ere") şi furibunde atacuri împotriva „Junimii" care i-ar fi recunoscut talentul numai dacă poeta „ar fi făcut combinaţii şi ar fi pus pe Miţa Baston să spună trivialităţi", dar aşa, ea nu poate aparţine şcolii neo-junimiste şi „Titircă inimă rea grăieşte prin condeiul d-lor Kendi-Iorga."

5942. Ad., *Coana Vets ruşinoasă !* În „Adevărul", XVI, nr.5091, 1 oct.1903, p.1.
Titlul foloseşte o sintagmă caragialiană din *O noapte furtunoasă.* Aici, replica e folosită pentru satirizarea polemică a ziarului „Indepenţa română" [„L'Indépendance roumaine"], care „ruşinoasă, nevoie mare, ca orice cocoană Veta, se apucă şi ea ca şi «Voinţa Naţională» să moralizeze presa". Critică labilitatea de principii.

5943. ***, *Conu Leonida de la „Acţiunea".* În „Voinţa naţională", XX, nr.5554, 8/21 oct.1903, p.1.
Actualizează personajul caragialian în lumea conservatorilor. Implicat şi Take Ionescu. Personajul este om politic, ori redactor.

5944. Ind., *O nedreptate.* În „Adevărul", XVI, nr.5123, 2 nov.1903, p.1.
Personaj caragialian – Nae Ipingescu – invocat pentru caracterizarea unui personaj autentic, într-o notă de satiră polititcă. Este vorba de Stelian Popescu.

5945. I.F., *Cârpeală străină.* În „Adevărul", XVI, nr.5128, 7 nov.1903, p.1.
Invocarea unui personaj caragialian într-o notă de satiră politico-economică. S-au importat, cu vaporul, cârpe olandeze, destinate fabricilor de hârtie, deşi sunt cârpe şi în ţară. „Unde e bravul Caţavencu să exclame: Să avem şi noi cârpele noastre !"

5946. R., *Să protestăm !* În „Adevărul", XVI, nr.5137, 16 nov.1903, p.1.
Invocarea unui personaj al lui ILC într-o tabletă politică, în care guvernul este criticat că nu satisface nici o revendicare decât în urma protestelor repetate, degenerând chiar în mişcări stradale. „S-a râs mult timp de cetăţeanul indignat [sic] al lui Caragiale, care exclamă: Protestez ! Protestez şi eu !"

5947. Jorj Delamidzil [G. Ranetti], *Semizeul Moruzzi.* În „Zeflemeaua", III, nr.94, 16 nov.1903, p.8.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Foileton satiric. Se referă la tipul politicianului – Caţavencu, Brânzovenescu – recunoscut şi depăşit în realitate de Moruzzi.

5948. ***, *„Cu cine votăm !"* În „Gazeta Ialomiţei", VII, nr.14, 21 dec.1903, p.2.
Foileton politic pe teme electorale folosind, în titlu, o celebră replică caragialiană.

5949. Puff, *„Focul" din Teleorman.* În „Adevărul", XVII, nr.5191, 14 ian.1904, p.1 („Din fuga condeiului").
Tabletă satirică cu referire la un personaj caragialian. Despre o diversiune folosită la Alexandria, în scopul destrămării întrunirii conservatorilor. Se înscenează un foc, pentru ca pompierii să împrăştie lumea. Se evocă acest obicei „cam uitat de la paş' opt încoace. În adevăr, pe vremuri, de câte ori neagra reacţiune ţinea vro întrunire, câte un Ghiţă Pristanda d–al roşilor, punea să se dea alarma în stradă".

5950. ***, *Din dalta timpului.* În „Paloda literară", I, nr.1, 20 ian.1904, p.1–2.
Referire la ILC, în portretul făcut lui Delavrancea, ca orator. „În cele mai multe cazuri, întâlneşti din nenorocire, chiar la ţăranii noştri, o păsărească aşa de absurdă, încât un Farfuridi în zeghe şi iţari îşi aşteaptă încă nemurirea de la Caragiale." Deplânge faptul că nu se vorbeşte bine româneşte.

5951. Petraşcu, N., *Un critic de artă al „Epocei": D. Al. Tzigara–Samurcaş.* În „Conservatorul", IV, nr.38, 20 febr./4 mart.1904, p.1, 2.
Ironizând stilul criticului de artă, conchide că frazele lui „ar crede cineva că sunt o imitaţie după Lică Ventureano [sic] din *Noaptea furtunoasă* a lui Carageale, cel cu «Ori ce s–ar zice şi orice s–ar face... În van am spus–o şi o mai repetăm...»

5952. N.V., *O declaraţie d–amor. Ceva şi mai ca a lui Rică Venturiano.* În „Belgia Orientului", III, nr.4, 26 febr.1904, p.2.
Contagiune caragialiană.

5953. Pic, *Orologiile Bucureştilor.* În „Adevărul de dimineaţă", I, nr.37, 9 mart.1904, p.1 („După natură").
Pornind de la constatarea: „Românul nu e învăţat decât să se întâlnească *între orele* cutare şi cutare, niciodată la ora cutare", autorul invocă, în acest sens, şi o cunoscută sintagmă folosită de ILC în *Scrisoarea pierdută:* „La noi, când spui de pildă cuiva să vie la 10 fix, rişti să fii luate peste picior cu cunoscuta ironie: – Da, la *10 fix trecute* !"

5954. Don Salust, *Combaterea opoziţiei.* În „Adevărul", XVII, nr.5266, 2 apr.1904, p.1.
Invocarea unui personaj şi a unor replici caragialiene într–o satiră politică la adresa presei guvernamentale, care nu suportă atacurile din partea opoziţiei, dar nu e mulţumită nici când opoziţia tace: „Oficioasele guvernului aduc mult cu Crăcănel din *D–ale Carnavalului* a lui Caragiale; – Mie când îmi trage cineva palme, apoi nu mă las nici mort până nu pun mâna pe el şi nu–l întreb, să–mi spună, de ce mi–a tras palme?"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5955. Don Salust, *Descentralizarae centralizată.* În „Adevărul", XVII, nr.5273, 9 apr. 1904, p.1.
Tabletă de satiră politică cu referire la opera lui ILC. „Pentru literatura noastră politică au ieşit o serie de aforisme prudomeşti, care culminează în acela al celebrului erou din *Scrisoarea pierdută* : «Să se revizuiască, dacă trebuie, constituţia, dar să nu se schimbe nimic!»"

5956. Sfredeluş, *Interviu cu Brezeanu.* În „Adevărul", XVII, nr.5275, 11 apr.1904, p.2.
Ion Brezeanu, interpret al lui Caragiale, foloseşte în vorbirea curentă sintagme caragialiene. Îi răspunde reporterului, întrebat fiind de deplasarea sa la Craiova, unde va juca în *Avarul* de Molière: „Ia lasă-mă, frate, că aşa cum le aduci, dumneata, bobocule, mai rar !". (Se repetă în 12 apr., p.2.)

5957. Kar.D., [D. Karnabatt], *Cronica necinstită.* În „Observatorul", II, nr.431, 5 mai 1904, p.1.
Cronică literară – polemică cu Ilarie Chendi. Opiniile criticului ardelean sunt asemănate cu aserţiunile Conului Leonida despre Garibaldi.

5958. ***, *Capra sare masa...* În „Conservatorul", IV, nr.99, 6/19 mai 1904, p.1.
Pornind de la ştirea că directorul prefecturii din Botoşani împreună cu şeful de birou au fost suspendaţi pe câte 15 zile fiindcă au ţinut o loterie în birourile prefecturii, autorul comentează sarcasti: „Iată, dar, scena delicioasă a *portabacului cu muzică* din *D-ale Carnavalului*, documentată de către prefectura liberală din Botoşani."

5959. Tist, *10 Mai.* În „Adevărul", XVII, nr.5304, 11 mai 1904, p.1 („Din fuga condeiului").
Mimare, contagiune, pastişă după schiţa lui ILC, *La Moşi.*

5960. ***, *„Coana Veta ruşinoasă".* În „Ţara", II, nr.442, 25 iun.1904, p.3.
„Coana Veta" este ziarul „Epoca". În comentariu nu se indică autorul sintagmei.

5961. ***, *„Paşoptiştii" din 1904.* În „Epoca", X, nr.212, 4 aug.1904, p.1.
Articol. Referie la „Răcnetul Carpaţilor" şi „Gogoaşa patriotică" din piesele şi „mofturile" lui ILC.

5962. Alfa, *De ce d-nul Costinescu ?* În „Adevărul", XVII, nr.5439, 24 sept.1904, p.1.
Articol politic, cu referire la un personaj caragialian, folosind o cunoscută replică: „Vorba lui Nae Ipingescu – Rezoon !!"

5963. Stenograf, *Şedinţele comitetului „Furnicei".* În „Furnica", I, nr.4, 10 oct.1904 p.10.
Se mimează stenografierea discuţiei despre premii acordate abonaţilor. Sunt utilizate sintagme caragialiene: „dar, vorba maestrului Caragiale, aveţi puţintică răbdare" ş.a. ILC este absent de la discuţie şi se explică acest lucru prin faptul că: „Ilustrul nostru

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

prozator a încasat o moştenire fabuloasă care îi îngăduie luxul de a trăi ca un burghez infam şi – ce e mai grav – rentier !"

5964. Stenograf, *Şedinţele comitetului „Furnicei" (şedinţa de joi 28 octombrie).* În „Furnica", I, nr.7, 31 oct.1904, p.5.
„D–nii directori, înainte de a deschide şedinţa, o suspendă pentru 5 minute, în semn de omagiu adus lui Mitică, faimosul Mitică, eroul maestrului Caragiale, care şi–a serbat onomastica în ziua de Sf. Dumitru." Toţi membrii comitetului „beau câte un ţap de bere în sănătatea lui Mitică [...] şi pentru prosperitatea părintelui său intelectual, Caragiale".

5965. ***, *Onomastica d–lui Sturdza.* În „Conservatorul", IV, nr.241, 4/17 nov.1904, p.1.
Ironii la adresa prefectului de Covurlui care, pentru a aduna cât mai multe felicitări cu ocazia sărbătoririi onomasticii lui D. Sturdza, „a fost silit să imiteze pe poliţaiul din *Noaptea furtunoasă,* care număra de câte zece ori un felinar"[sic].

5966. Geping, *Al doilea concert „Sauer".* În „Furnica", I, nr.11, 28 nov.1904, p.10 („Cronica muzicală").
Comentarea concertului pianistului Sauer cu folosirea unei sintagme caragialiene: „ne–a gâdilat urechile într–un od plăcut – vorba d–lui Caragiale."

5967. Fonograf, *Situaţiunea sau Basmu cu Cocoşu Roşu.* În „Adevărul", XVII, nr.5514, 10 dec.1904, p.1.
Tabletă de satiră politică la adresa Parlamentului care discută, contradictoriu, balansându–se între „a rămâne" şi „a cădea". Deputaţii vor să ştie dacă „rămân la putere" sau „îşi fac bagajele", adică, apelând la o sintagmă caragialiană citată între ghilimele: „ca să ştiu şi eu cu cine votez".

5968. ***, *Varietăţi medicale. „Aveţi puţintică răbdare".* În „Tribuna lierală", V, nr.1247, 14 dec.1904, p.1.
Se constată că formula personajului lui ILC este un bun vademecum medical. Pretutindeni, trebuie spusă această formulă ca un adjuvant al individului solicitat de lumea modernă: „«ai puţintică răbdare, onorabile !» este un simbol pentru oamenii de azi cari nu au deloc răbdare, în înfrigurata şi grăbita lor existenţă".

5969. ***, *Farfuridi la Iaşi.* În „Voinţa naţională", XXII, nr.5921, 18 dec.1904/31 ian.1905, p.1.
Noul personaj caragialian nu era altul decât G.Gr. Cantacuzino. Acesta îl încarna pe Farfuridi.

5970. Prichindel, *Caţavencu la „Dacia".* În „Conservatorul", V, nr.279, 22 dec.1904/ 4 ian.1905, p.3.
„La 1875 publicul credea gogoaşele ce i se debitau de la înălţimea tribunei, cu fraze bombastice şi sforăitoare, astăzi el râde cu hohot când i se spun aceleaşi năzdvănii şi i se pare că aude pe Farfuride sau pe Caţavencu din *Scrisoarea pierdută* a lui Caragiale."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

5971. Pac, *Infamie !* În „Adevărul", XVII, nr.5532, 30 dec.1904, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică despre personajul real al lui ILC, Leonida Condeescu din Mizil.

5972. Rigoletto, *Telegrama lui Brânzovenescu.* În „Adevărul", XVIII, nr.5549, 19 ian.1905, p.1 („Adevăruri").
Micro-satiră politică la adresa lui Dinu Brătianu de la Letea și folosește, parafrazând, o replică caragialiană: „Trădare, trădare, de trei ori trădare !"

5973. ***, *Vrăbiescu-Cațavencu.* În „Tribuna", X, nr.368, 31 ian.1905, p.3.
Contagiune caragialiană în pamfletul contra prefectului județului Dolj, Iulian Vrăbiescu.

5974. ***, *Scrisoare deschisă.* În „Democrația", I, nr.6, 2 febr.1905, p.2.
Ziarul era liberal și-i combătea pe conservatori-democrați. Scrisoarea era adresată lui „Mitică... al lui Caragiale", la modul ironic și persiflant: „țara întreagă își pune speranțele în patriotismul dumitale încercat și în luminile talentului d-tale consumat".

5975. ***, *Cauză și efect.* În „Democrația", I, nr.6, 2 febr.1905, p.2.
Glumă politică antitakistă, citat și ILC („junimistul Caragiali").

5976. X, *Scrisoare deschisă.* În „Democrația", I, nr.7, 4 febr.1905, p.2.
Scrisoare ironică către „d-l Mitică... al lui Carageale", căruia îi cere să preia conducerea țării.

5977. Stâncă, Radu, *Cafenea. Viața de provincie.* În „Dumineca", I, nr.7, 13 febr. 1905, p.1.
În tipologia cafenelei, pentru caracterizări folosește comparații cu personaje caragialiene. De pildă, „Niculescu de la gară", tip mucalit, „este pentru provincie, ceea ce e *Mitică*, tipu' lui Caragiale pentru bucureșteni".

5978. Ranetti, G., *Sughițurile națiunii suverane.* În „Furnica", I, nr.26, 13 mart.1905, p.2.
Comentarii politice satirice la adresa lui Iancu Brătescu; este folosită o sintagmă caragialiană: „«boborul» – vorba lui Caragiale".

5979. Mille, Const., *Coana Veta conservatoare.* În „Adevărul", XVIII, nr.5641, 25 apr.1905, p.2.
Articol politic, folosind sintagma caragialiană și referindu-se direct la ILC și la un personaj din *O noapte furtunoasă*. Pe marginea polemicii dintre „Conservatorul" (ziar junimist) și „Epoca" (liberală), în legătură cu lealitatea sau nelealitatea celor două partide față de suveran. „Caragiale a creat pe Coana Veta rușinoasa. E însă de creat și o altă Coana Veta, cea politică, care la guvern este rușinoasă nevoie mare, iar când se întoarce să tragă de coada opoziției devine cea mai guralivă leliță de mahala și nu cruță pe nimeni, începând cu Majestatea Sa."

5980. ***, *Puțintică răbdare".* În „Evenimentul", XIII, seria II, nr.64, 3 mai 1905, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Cunoscuta sintagmă caragialiană este folosită ca titlu (şi repetată de-a lungul articolului) într-un comentariu politic.

5981. ***, *Vrăbiescu-Caţavencu.* În „Tribuna", X, nr.374, 20 mai 1905, p.3.
Continuă polemica cu adversarul junimist.

5982. Iorga, N., *O criză în viaţa universitară: Studenţi vechi şi studenţi noi.* În: „Sămănătorul", IV, nr.22, 29 mai 1905, p.361-364.
Articol polemic. Studenţii noi au adăugat o spoială de cultură modernă faţă de studenţii vechi (desemnat tipologic de personajul lui ILC, Rică Venturiano). „Celor de azi mai totdeauna le propovăduieşti în zadar. Urmărirea interesului, mulţumirea biruinţii, bucuria clevetirii şi a faptei rele îi stăpânesc cu desăvârşire. [...] Studentul lui Caragiale, Rică Ventureanu [sic] e mult mai rar astăzi decât în vremurile bune, şi e aşa încât nu-l vei mai recunoaşte. [...] Azi Rică Ventureanu se îmbracă în costum cultural. E grav, dogmatic, vorbeşte numai în acele bâiguiri abstracte pe care învăţaţii le numesc *filosofeme.* Nu mai este: «când o naţiune...» ci: «orice societate în cursul dezvoltării sale...» etc. Iarăşi, din literatura lui s-a dus curentul liric, învăpăiat, cu aripi şi...cu urechi, mari amândouă. Acum poesia lui - căci poet trebuie să fie totuşi ! - e subtilă, modernă, plină de subînţelegeri şi de neînţelegeri,- lucru iar, adus de departe, plătit scump. Atunci ce e Ventureanu ăsta simbolist şi sociolog înainte de toate? Ce-l deosebeşte? Însuşirile celui vechiu: credinţa în vorbe, lipsa desăvârşită a cunoştinţei de sine şi de alţii, uşurătatea şi grandomania, simţul genialităţei, care nu mai are nevoie de nimica. Mâne, cu siguranţă, el va fi un vulgar gheşeftar. A lăsat la garderoba vieţii mantia şi de cele mai multe ori a rămas... fără nici o haină pe dânsul. [...]"

5983. ***, *Ţepuşi.* În „Furnica", I, nr.44, 17 iul.1905, p.8.
E reprodusă o apreciere a deputatului de Iaşi, G.D. Şerban, apărută în „Buletinul Camerei de comerţ şi industrie" (XII, nr.20): „N-avem comerţ, n-avem industrie, n-avem meserii, n-avem bancheri şi spre nenorocirea noastră am început a nu avea nici agricultori români; [...] îmi pare că maestrul Caragiale, în *Scrisoarea pierdută* a plagiat pe luminatul deputat de Iaşi !" Referire la discursul lui Caţavencu.

5984. Ad., *Baliverne.* În „Adevărul", XVIII, nr.5721, 18 iul.1905, p.1.
Referire la personaje caragialiene într-un articol de comentarii politice. „Mare vorbă a spus acela care a împărţit în două pe cetăţenii României: în ,«patrioţi» şi în «trădători de patrie» ! Ca amicii dlui Carp şi Maiorescu, însă, să ajungă a reînvia la noi epoca *Farfurizilor* şi *Caţavencilor* , aceasta este o crudă ironie a soartei !" Omul politic satirizat în articol este N. Filipescu, supranumit Farfuridi.

5985. Doinaru, Alex.G., *Smaraida.* În „Papucul", I, nr.11, 23 iul.1905, p.5-6.
Satiră în versuri la adresa poetei Smara cu referire la un personaj din *O noapte furtunoasă:* „Liniştea, copila nopţii, / a cuprins tot mapamondul;/ domnu Nae Ipistatu/ Turmentat îşi face rondul."

5986. ***, *Plevna roşie.* În „Evenimentul", XIII, seria II, nr.133, 30 iul.1905, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Articol polemic la adresa „scribilor" de la „Voința" care, „sperează, că prin colțurile uitate ale țării, să se mai găsească încă mitocani proști, care ca personajul din *Noaptea Furtunoasă* a lui Caragiale, cetind beltelele d-lui Ioan Nădejde sau ori cărei alte caradale, să exclame: *bine combate, nene !*"

5987. ***, *Ecouri.* În „Ecoul", I, nr.124, 18 aug.1905, p.1.
Referire, într-o tabletă, la personaj și replică caragialiană. „Întâmplându-se zilele trecute mai multe turburări de stradă în Petersboug, prefectul poliției acelui oraș a făcut un raport țarului care a pus următoarea rezoluție: «Fenomene revoluționare nu mai trebuie îngăduite și să nu se mai permită nici o acțiune din proprie inițiativă a plebei». Vorba lui Conu Leonida: Nu poate fi revoluție, căci nu permite poliția să tragi cu revolverul pe stradă". Citatul este inexact.

5988. ***, *Pentru Milică Farfuride.* În „Tribuna liberală", VI, nr.1358, 18 aug.1905, p.1 („Epigrame").
Text de șarjă politică grosieră anticonservatoare.

5989. ***, *Pentru Milică Farfuride.* În „Tribuna liberală", VI, nr.1359, 21 aug.1905, p.1 („Epigrame").
Glume politice contra șefilor conservatorilor din Galați: „Gramatica face tăria !/ Așa căzut cum este-n tină,/ Bietul Milică Farfuride/ Mereu *declină.*

5990. ***, *Altă tinichea.* În „Tribuna liberală", VI, nr.1363, 4 sept.1905, p.1 („Epigrame").
Șarjă anticonservatoare, împotriva politicianului Milică *Farfuride* Vulpe. Contagiune onomastică cu personajul caragialian din *O scrisoare pierdută*.

5991. Nae Ipingescu, *Că bine zici !* În „Bibiloiul", I, nr.18, 11 sept.1905, p.1-2.
Autorul scenetei picante își ia ca pseusonim numele unui personaj caragialian.

5992. Rigoletto, *Silențiu lugubru.* În „Adevărul", XVIII, nr.5803, 10 oct.1905, p.1 („Adevăruri").
Folosirea – chiar în titlu – într-o tabletă satirică, a unei sintagme caragialiene, din rolul lui Rică Venturiano. Satiră la adresa ziarului „Voința Națională" care păstrează acest „silențium lububru" în legătură cu decizia privind iluminatul capitalei.

5993. Silex, *Poliția lui Ipingescu.* În „Adevărul", XVIII, nr.5816, 23 oct.1905, p.1.
Apelându-se la comparații cu personaje și situații din comediile caragialiene, se critică opinia falsă că impunerea uniformei în poliție ar duce la diminuarea ultragiilor. „Să lăsăm uniformele, să nu revenim la vremea lui Nae Ipingescu. [...] Să căutăm tot mai mult a face din poliție o a doua magistratură [...] și poliția, respectând, va fi respectată."

5994. Pac, *Uniformele în Poliție.* În „Adevărul", XVIII, nr.5817, 23 oct.1905, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică, invocând un personaj caragialian, pentru a critica o situație

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

considerată ridiculă şi inopeantă în poliţie. „Brezeanu a decis să apară şi el în public în uniforma lui Nae Ipingescu, care devine iar la modă."

5995. Graur, Const., *O spaimă zădarnică.* În „Curentul nou", I, nr.1, 15 nov.1905, p.45–50.
Articol politic, vorbind despre mizeria, în extindere, a proletariatului intelectual. Exemplificări cu personaje caragialiene: „Desigur, s–au împuţinat acei profesori care nu–şi cunoşteau materia [...], s–au împuţinat şi avocaţii de Târgovişte şi moaşele fără diplomă şi poliţiştii lui Caragiale".

5996. Silex, *Sufragiul universal.* În „Adevărul",XVIII, nr.5864, 12 dec.1906, p.1.
Scurt articol de satiră politică, cu caracterizări ale unor situaţii la zi, prin comparaţii şi referiri la *O scrisoare pierdută.* „Acum când s–a reluat la Teatrul Naţional *Scrisoarea pierdută,* am recomanda cu stăruinţă dlui Ionel Brătianu să asculte elocinţa lui Farfuridi şi în special clasicele sale soliţiuni asupra oportunităţii revizuirei constituţiei."

5997. Rigoletto, *Felicitări.* În „Adevărul", XVIII, nr.5860, 8 dec.1905, p.1 („Adevăruri").
Micro–tabletă satirică. Referire la spectacolul cu *O scrisoare pierdută,* precum şi aluzie la senatorul Nicolae Filipescu: „Ieri fiind ziua lui Nae... Caţavencu, maestrul Caragiale şi Ion Niculescu, interpretul lui Caţavencu, au primit numeroase felicitări !"

5998. Rigoletto, *Mizilul, săracul !* În „Adevărul", XVIII, nr.5883, 2 ian.1906, p.1 („Adevăruri").
Tabletă de satiră politică, cu aluzie la schiţa lui ILC despre Leonida Condeescu şi Expresul Berlin–Bucureşti.

5999. Rigoletto, *Cetăţeanul turmentat.* În „Adevărul", XVIII, nr.5886, 5 ian.1906, p.1 („Adevăruri").
Micro–tabletă satirică. Referire la personaje caragialiene, asociaţie de idei şi situaţii din *O scrisoare pierdută.*

6000. Pop, V., *O anchetă literară.* În „Nueluşa", I, nr.1–2, 20 ian.1906, p.6.
Dialog cu ţărani: „Moşule, ai auzit ceva de vreo operă a lui Caragiale? – Auzit, taică, auzit ! Şi de ciuma lui Caragea, nu numai Opler sau cum zici dta că a mai făcut".

6001. ***, *Bucătăria limbii româneşti.* În „Nueluşa", I, nr.1–2, 20 ian.1906, p.7.
Menu: „Ne lipseşte aproape cu desăvârşire civilizaţia ! Vorba ăluia: Industria română e o industrie admirabilă, e fără pereche, dar lipseşte cu totul!"

6002. E.D.F. [E.D. Fagure], *Balul mascat al Presei.* În „Adevărul", XVIII, nr.5903, 24 ian.1906, p.1 („Păreri şi impresii").
Vorbind despre balul mascat care se dă la Teatrul Naţional în folosul sindicatelor ziariştilor, se referă la eroi şi piese caragialiene pentru caracterizarea unei opinii despre ziarişti: De ce i–o fi crezând lumea pe gazetari atât de specialişti în baluri mascate?

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Poate fiindcă ştie lumea că gazetarii se pricep când e vorba de *tachinat* şi în astă privinţă, în adevăr, familia ziariştilor e specialistă şi fiecare din ei ar putea spune cu eroul lui Caragiale din *D–ale Carnavalului,* dar cu mai mult temei: – Straşnic tachinez ! Toţi în familia mea tachinează !".

6003. Bb., *Mofturi.* În „Ţivil–Cazon", I, nr.2, 1906, p.10.
Contagiune cu opera caragialiană.

6004. Delamizilu, Jorju [G. Ranetti], *S–a franţuzit Caţavencu !* În „Furnica", II,.nr.80 [1906], p.2.
Revoltat că doamnele de la societatea „Obolul" au vrut să joace piese franţuzeşti „pentru că nu găseau piese româneşti de acel nivel intelectual care ar fi putut atrage atâta lume cum atrag piesele franţuzeşti" (după cum relatează G.St. Pherikyde în „Universul"), autorul exclamă: „Nu, domnule Pherikyde, asemenea cuvinte alese nu veţi găsi în literatura dramatică a lui Alecsandri, Caragiale, Hasdeu, Haralamb Lecca etc."

6005. Pac, *Greva lui Conu Mitiţă.* În „Adevărul", XVIII, nr.5915, 5 febr.1906, p.1 („Adevăruri").
Micro–tabletă de satiră politică, vizându–l pe D.A. Sturdza. Folosirea unei replici caragialiene. Greve peste tot, „dar mai cumplită ca toate e greva lui Conu Mitiţă care, vorba Ancăi din *Năpasta* : «După faptă şi răsplată şi... grevă pentru grevă»" (Liberalii erau în opoziţie şi se reclama venirea lor la guvern, D.A. Sturdza, preşedintele liberal, nefiind de acord).

6006. ***, *Nelămurire.* În „Sula", I, nr.2, 10 febr.1906, p.3.
Şarjă comică. Contaminare frazeologică cu opera lui ILC: „dacă–i anonimă... iscălim şi noi".

6007. Lys, *Ziarele la sate.* În „Conservatorul", VI, nr.37, 18 febr./3 mart.1906, p.1 („Note şi impresii").
Sunt reproduse pasaje din articolul *Ziare şi cultura la sate*, apărut în „Revista asociaţiei învăţătorilor şi învăţătoarelor din România", ce apare în com. Smulţi din jud. Covurlui, unde autorul arată că ţăranii, în afară de ziare, nu citesc nimic, iar pe acestea le citesc „fie pentru trecerea timpului, fie să afle «cum mai merge ţara», vorba lui Conu Leonida al lui Caragiale".

6008. Sisifus, *Five o'clock thea* [sic] *la Madame Palavragescu.* În „Nueluşa", I, nr.3–4, 20 febr.1906, p.20.
„Poem umoristic". Contagiune frazeologică cu opera caragialiană în titlu.

6009. ***, *Caţavencu la Teatrul Lyric.* În „Conservatorul", VI, nr.44, 26 febr./11 mart.1906, p.1.
Este denumit astfel N. Iorga care, într–o conferinţă despre votul universal, a adus argumente şi pro şi contra, astfel încât „rolul pe care l–a jucat d. Nicolae Iorga pe scena Teatrului Liric la reprezentaţia Academiei politice a fost curat rolul lui Caţavencu".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6010. ***, *Un fiasco.* În „Conservatorul", VI, nr.45, 28 febr./13 mart.1906, p.1.
Vehementă diatribă la adresa liberalilor, denumiți generic „Cațavenci". „Cațavencii și-au făcut leatul; generația actuală cere altceva decât fraze seci și fără șir".

6011. Dandanache, *Elegie cu oarecari licențe turbate.* În „Țivil-Cazon", I, nr.3, p.11.
Contagiune onomastică cu opera caragialiană.

6012. ***, *D. Mișu Antonescu – Cațavencu.* În „Epoca", XII, nr.63, 7 mart.1906, p.1 („Ecouri").
„La adunarea de ieri de la Credit", „două ceasuri în șir, d. Antonescu ne-a arătat o reușită încarnațiune a lui Cațavencu, izbutind să exaspereze toată lumea cu belteaua neroadă pe care o debita pe această mică temă: amânarea discuției." [Vezi nr.urm. cu *Scandalul de la Creditul rural*].

6013. Mianet, *Curat politică !* În „Vocea Tutovei", XII, nr.2, 12 mart.1906, p.1.
Se remarcă titlul – contaminare cu opera scriitorului, prin reluarea sintagmei folosite de personajul caraagialian Pristanda.

6014. Mituș, *La teatru.* În „Țara", IV, nr.974, 16 maart.1906, p.1 („Caragioslâcul zilei").
„Neica Iancu Ipingescu/ Alerga cu părul claie:/ Și spunea că la Teatru/ E bătaie !// La obor îl întreabă lumea/ Ce ieșise din odaie:/ Ce e nene Ipingescu?/ E bătaie !// Iar acasă coana Veta/ Rumenă și bucălaie/ Ca să-l culce abia poate:/ E bătaie !"

6015. Nikita, A., *D. Iorga și „Junimea".* În „Conservatorul", VI, nr.66, 24 mart./6 apr.1906, p.1, 2.
Ironii la adresa lui N. Iorga care, inconsecvent ca atitudine față de junimiști, ar fi declarat într-o conferință publică: „Criticile d-lui Maiorescu – mofturi ! Traducerile și criticile d-lui Carp – mofturi ! Eminescu – moft ! Creangă, Conta, Caragiale, Lambrior, Slavici, Iacob Negruzzi, Gane, Panu toate gloriile mari și mici ale *Junimei* – mofturi."

6016. Nădejde, Ioan, *Limba românească.* În „Comoara tinerimei", I, nr.16, 25 mart. 1906, p.381-382.
Combătând limba „îngreuiată de vorbe și întorsături străine", autorul atrage atenția că „babilonia care slujește de limbă lui Rică Ventureanu [sic] în *Noaptea furtunoasă*, nu e prea mult departe de limba ziarelor și a «oratorilor» noștri".
6017. ***, *Rezon !* În „Conservatorul", VI, nr.91, 26 apr./9 mai 1906, p.1.
Articolul, care îi vizează pe junimiștii revoltați că nu sunt în guvern, poartă ca motto replica lui Agamiță Dandanache: „Eu care famelea mea de la pa's'opt e în Cameră eram să rămân dolez, neicusorule, puicusorule".

6018. Casier, *D'ale lui Mitică.* În „Oltenia", II, nr.15, apr.1906, p.1.
Foileton politic. Contaminare caracterologică cu opera caragialiană. „Mitică, celebra invenție umoristică a maestrului Caragiale" devine etalon pentru comportarea unui personaj politic din epocă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6019. Rigoletto, *Uniformele poliţiei.* În „Adevărul", XVIII, nr.6003, 7 mai 1906, p.1 („Adevăruri").
Micro-tabletă satirică. „Un reporter al «Dimineţei» apreciază că uniformele poliţiei au făcut o excelentă impresie ! Aşa e ! E vorba chiar ca să fie admise în *Scrisoarea pierdută* şi *Noaptea furtunoasă,* pentru Pristanda şi Ipingescu !"

6020. Argus, *Autorul ! autorul ! Să s-arate autorul !.* În „Dreptatea", I, nr.6, 17 mai 1906, p.1 („Frânturi").
Tabletă de satiră politică, referitoare la un articol de fond umoristic apărut în ziarul „Oltenia", al clubului liberal. Articolul este apreciat pentru fineţea ironiei. Citând fraza finală: „Geniul protector al României nu o va părăsi !", Argus face apropierea cu personajele caragialiene Rică Venturiano şi Caţavencu.

6021. Vultur, Dinu, *Un Congres de studenţi, după tipicul vechi.* În „Ramuri", I, nr.6, 1906, p.103-105.
Despre congresul studenţilor de la Turnul Severin, ale cărui lucrări semănau cu scene din *O scrisoare pierdută* de ILC.

6022. Pogrion, *Repausul duminical.* În „Cronica", II, nr.1466, 11 iun.1906, p.1 („Note şi impresii").
Foileton. Contaminare frazeologică. Aluzie la schiţa cu acelaşi titlu a lui ILC („Damblagii lui Nenea Iancu").

6023. Mieluş, *Coana Veta.* În „Ţara", IV, nr.1080, 21 iul.1906, p.1 („Caraghioslâcul zilei").
Pornind de la cunoscuta sintagmă caragialiană „Coana Veta-i ruşinoasă nevoie mare", autorul alcătuieşte câteva versuri: „Coana Veta-i ruşinoasă/ Da' cochetă !/ Dar iubeşte pe nea Nae/ Coana Veta" etc.etc.

6024. Trancu, Grigore L., *Gura ma'alalei.* În „Arhiva", XVII, nr.7-8, iul.-aug.1906, p.320-331.
Definiri psihologice ale mahalalei. Cercetează diverse tipuri de mahalagii, cu bogate exemplificări din opera lui ILC.

6025. Fort, *O victorie a d-lui Cerkez.* În „Epoca", XII, nr.197, 11 aug.1906, p.1.
Referire la Leonida Condeescu, personajul lui ILC din schiţa *O zi solemnă.* O cuvântare a lui Cerkez, de la Direcţiunea generală a poştelor, cu ocazia deschiderii liniei telefonice Bucureşti-Craiova.

6026. Pescuitor, *D. Iorga îndeamnă şi d. Iorga dezaprobă.* În „Ţivil-Cazon", I, nr.10, 1906, p.2.
Ridiculizarea lui Iorga şi asemănarea lui cu Caţavencu şi cu alte personaje caragialiene.

6027. Ciura, Al., *O săptămână la ţară. Note cu creionul.* În „Revista politică şi literară", I, nr.2, oct.1906, p.41-46.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

În cadrul comentariilor despre volumul lui Al. Ciura, anunţat că va apare în curând, scurtă referire ILC; despre „un cetăţean foarte cătrănit" se spune că „scăpase parcă de-a dreptul dintr-o piesă a lui Caragiale".

6028. S.Y.R., *Înjurături cu rost.* În „Adevărul", XVIII, nr.6230, 23 dec.1906, p.1.
Satiră politică, cu referire la personaje caragialiene. Despre insultarea lui Take Ionescu, ministrul de finanţe, de către „ziarul francez al Ocultei" [partidul liberal]. Înjurăturile intră în moravurile politice autohtone. „Aşa e: pentru adversarii săi politici, fraţii Brătianu, ministrul actual de finanţe este o patentă nulitate, un politician de provincie şi un orator de talia lui Farfuridi sau a lui Caţavencu. Nimic mai firesc: aşa adversar, aşa păreri!"

6029. ***, *Notiţe şi informaţiuni.* În „Viaţa literară şi artistică", I, nr.2, 14 ian.1907, p.15.
Protest împotriva aducerii unei slabe trupe franceze de operă. Gustul muzical nu poate fi înşelat „cu tot soiul de *cuburi de zahăr*, cum a botezat foarte bine Caragiale tot ce e treabă de amator în artă".

6030. Rigoletto, *A la Rică.* În „Adevărul", XIX, nr.6270, 6 febr.1907, p.1 („Adevăruri").
Micro-tabletă satirică cu invocarea unui personaj caragialian. Tableta ironizează un profesor universitar, colaborator la „*Violenţa*" [„Voinţa naţională"], pe care îl compară cu Rică Venturiano.

6031. Rigoletto, *Caţavencu.* În „Adevărul", XIX, nr.8275, 12 febr.1907, p.1 („Adevăruri").
Micro-tabletă de satiră politică, invocând un personaj caragialian.

6032. N.H., *Notiţe bibliografice.* În „Revista noastră", III, nr.4, 15 febr.1907, p.48.
Scurtă referire la ILC, în cadrul unor opinii despre traducerile în proză ale unor poezii din revista „Floarea darurilor". „Traducerea e o trădare – o spune un adagiu italienesc şi o spune şi Caragiale."

6033. ***, *Conferinţele de la Teatrul Naţional (Craiova).* În „Dreptatea", I, nr.25, 10 mart.1907, p.2.
Referire la personaje caragialiene, comparaţii cu personaje politice reale. Ironie la adresa lui V. Mihăilescu, profesor (a conferenţiat despre *Problemele statului român* care sunt în acelaşi timp şi problemele neamului românesc), conferinţă în care s-a dovedit la fel ca „toţi Caţavencii şi Farfurizii noştri politici".

6034. ***, *Debutul unui... (Comitet).* În „Adevărul", XIX, nr.6331, 8 apr.1907, p.3 („Informaţiuni").
Satiră invocând situaţii şi personaje din *O scrisoare pierdută*: Zaharia Trahanache, Farfuridi etc.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6035. Cosăcel, *Da' eu cu cine votez ?* În „Opinia publică", I, nr.3, 25 mai 1907, p.1 („Tribuna cetăţeanului").
Contaminare frazeologică caragialiană.

6036. ***, *Farfuridi redivivus.* În „Tribuna liberală", VIII, nr.1630, 3 iun.1907, p.1 („Cotidiane").
Ziarul „Epoca" „a ajuns în halul lui Farfuridi", în legătură cu modificarea constituţiei.

6038. ***, *O asemănare.* În „Tribuna liberală", VIII, nr.1637, 13 iun.1907, p.1.
După reprezentarea *Scrisorii pierdute* la 10 iunie, avocatul Victor Constantinescu a interpelat pe Ion Măgură [ambii politicieni conservatori, adversari ai ziarului gălăţean liberal]: „ – Ei, Măgură, te-ai recunoscut pe scenă? – În cine să mă recunosc? – În Caţavencu ca demagogie şi în Agamiţă Dandanche la rezultate."

6039. ***, *Haz.* În „Universul", XXV, nr.205, 29 iul.1907, p.2.
„La teatru de vară. – Cum?... Astă seară nu poţi să joci pe «cetăţeanu turmentat» din *Scrisoarea pierdută?* – Nu, d-le director, pentru că sunt prea... *turmentat.*"

6040. Răducanu, M., *Asupra „Poeziilor şi nuvelelor lui Eminescu".* În „Vocea Tutovei", XVIII, nr.20, 12 aug.1907, p.3 („Foiţa ziarului").
Articol de istorie literară. Este invocat numele lui ILC şi se dă un citat din opera sa, pentru a proba incorectitudinea editorilor faţă de textul poetic.

6041. Pac, *Patrioţi... anonimi.* În „Adevărul", XIX, nr.6491, 19 sept.1907, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică în legătură cu articolele polemice din „Universul" şi „Voinţa naţională", semnate „Un Ardelean" sau „Un Patriot" şi îndreptate împotriva ziarului „Adevărul". Folosirea unei sintagme caragialiene pusă în ghilimele: „Dacă-i anonim iscălesc şi eu, nu-i aşa ?!"

6042. Rigoletto, *Autentică.* În „Adevărul", XIX, nr.6508, 6 oct.1907, p.1 („Adevăruri").
Tabletă satirică cu referire la un personaj caragialian. O scrisoare adresată prefectului poliţiei, între timp mutat, se întoarce cu menţiunea: „necunoscut la adresă". „Vorba Cetăţeanului din *Scrisoarea pierdută:* Când andrisantul nu-i acasă, scriu: andrisantul lipseşte, şi pace !"

6043. ***, *Domnul Nădejde.* În „Acţiunea conservatoare", II, nr.423, 20 oct. 1907, p.1
Este parafrazată o cunoscută replică caragialiană: „...ţara noastră trebuie să aibă şi ea... escrocii ei internaţionali !" [à propos de Iosif Nădejde !]

6044. Pac, *Revoluţia de sus* . În „Adevărul", XIX, nr.6546, 14 nov.1907, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică. „Caragiale, în broşura sa asupra lui 1907, e de opinie că după revoluţia de jos, din martie trecut, trebuie una de sus". Satirizează guvernul lui N. Filipescu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

pentru această pretinsă „revoluție de sus", în numele marei proprietăți care ar putea „s–o deștepte iar pe cea de jos". „Dacă nici cu 2 revoluții n–o să fim în progres, atunci s–o dai dracului de fericire socială !"

6045. Calambur, *La grand Hotel.* În „Biruința", II, nr.82, 15 nov.1907, p.1 („Rubrica veselă").
Tabletă umoristică cu personaje caragialiene (Trahanache și Mitică).

6046. Rigoletto, *Farsă.* În „Adevărul", XIX, nr.6550, 18 nov.1907, p.1 („Adevăruri").
Tabletă satirică cu referire la replici și personaje caragialiane. „«Conservatorul» numește farsă, nu campanie de răsturnare, comitetul de acțiune al proprietarilor și întrunirile de la mahala organizate de dl. Filipescu în vederea răsturnării regimului. – Curat... *farsă*, coane Fănică ! – vorba lui Pristanda din *Scrisoarea pierdută.*"

6047. Delamunte, *Totul pentru țară. Nimic pentru noi.* În „Aurora", I, nr.11, 18 nov. 1907, p.1.
Articol politic. În final: „Să aștepte. Da, așa–i, bine zice I.L. Caragiale..."

6048. Dumitrescu, Al.I., *Dare de seamă asupra serbărei școlare ce a avut loc duminică la 25 nov.1907 la școala primară nr.2 „I.C. Brătianu" din Buzău.* În „Buzoianul", I, nr.3, 26 nov.1907, p.2.
Citat din ILC. Se rezumă conferința institutorului Nicolae Popescu–Movileanu, *Familia și școala ca institute.* Conferențiarul îl citează pe ILC: „Toate școalele dau absolvenților deprinderi și funcțiuni", fără a menționa din ce scriere citează.

6049. Fagure, Emil D., *Moravuri.* În „Adevărul", XX, nr.6606, 18 ian.1908, p.1 („Fapte și observațiuni").
Comentând falsul progres, autorul invocă situații caragialiene: „Subcomisarul lui Caragiale, care pune mereu «protabacul» la loterie și–l câștigă tot el, e considerat azi de unii ca anacronism, ca multe din moravurile administrative biciuite în comediile marelui maestru – și cu toate acestea Pristandalele sunt încă «bine mersi» [...] mobilurile personale au luat forma socială a interesului public".

6050. ***, *Informațiuni.* În „Dobrogea liberală", III, nr.28, 18 ian.1908, p.3.
Folosirea unei sintagme caragialiene într–o știre polemică despre un antreprenor de biserici care a comis delapidări. „Trădare să fie, dacă interesele partidului o cer; dar s–o știm și noi !"

6051. Pac, *Carpismul d–lui Filipescu.* În „Adevărul", XX, nr.6618, 31 ian.1908, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică folosind o sintagmă caragialiană. Sunt satirizați oameni politici inconsecvenți. N. Filipescu este, momentan, pro–carpist, din cauza sciziunii lui Take Ionescu, dar tot el îl înjura în cameră pe Petre Carp cu 8 ani în urmă. Va reveni la această atitudine ostilă. „Aveți puțintică răbdare, onorabililor !"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6052. ***, *Farfuridism.* În „Credința", I, nr.1, 3 febr.1908, p.3–4.
Actualizarea spiritului comediei caragiene. Este citată *O scrisoare pierdută.*

6053. ***, *Blazonul.* În „Democrația", I, nr.1, 4 febr.1908, p.1 („Zi cu zi").
Tabletă poltică, făcând apel, ca termen de referință, la un personaj caragialian: „ilustrei familii Măgureanu (ex–Cantacuzino), care probabil arde de dorința de a înfiera pe infamii calomniatori, le spunem ca celebrul Nea Zaharia Trahanache din *Scrisoarea pierdută* : «Aveți puțintică răbdare !»" Presupușii calomniatori contestaseră blazonul familiei Cantacuzino.

6054. Rigoletto, *Anonim.* În „Adevărul", XX, nr.6623, 5 febr.1908, p.1 („Adevăruri").
Folosirea unor sintagme caragialiene într–o tabletă satirică: „dl. Iorga nu cere celor ce aderă la programul său să iscălească: cel mul să... subscrie ! Așa fiind, dați–mi voie să strig: – Dacă e anonimă, iscălesc și eu, dar... nu subscriu !"

6055. ***, *Take Farfuride și Nae Cațavencu.* În „Viitorul", II, nr.90, 7/20 febr.1908, p.2.
Foileton – șarjă satirică antitakistă, aluzie la înscrierea lui ILC în partidul conservator–democrat.

6056. Dete, *Take Ionescu la lucru.* În „Adevărul", XX, nr.6629, 11 febr.1908, p.3.
O evocare a modului în care se lucra la Ministerul Cultelor până în 1866; critica birocrației, a avalanșei petițiilor, a formalităților goale. „I.L. Caragiale a descris cu mult humor o întâmplare de acest fel."

6057. Sfredelus [P. Locusteanu], *Interviu cu d. P.P. Carp.* În „Viitorul", II, nr.94, 11/24 febr.1908, p.1 („Moftul zilei").
Micro–foileton satiric anti–carpist. Satiricul remarcă pseudo–asimilare de către cunoscutul politician a „ideologiei" caragialiene.

6058. ***, *„Epoca" și Caragiale.* În „Vremea", I, nr.162, 17 febr.1908, p.1.
Foileton satiric anti–conservator. Contaminare frazeologică și caracterologică cu opera lui ILC. „Epoca" este ironizată deoarece numără voturile carpiștilor după cunoscutul sistem al lui Pristanda. Se dă toată scena cu numărătoarea steagurilor din *O scrisoare pierdută.*

6059. Stănescu, Stan, *Se reîntorc vremurile...* În „Epoca", XIV, nr.42, 21 febr.1908, p.1.
Articol polemic antitakist, construit pe sintagme caragialești, și invocarea personajelor Nae Cațavencu, Farfuridi, Ghiță Pristanda. Sunt persiflate opțiunea politică a lui ILC și înregimentarea sa în noul partid, conservator–democrat, al lui Take Ionescu. „Dar Caragiale !... să ajungă să imiteze pe d. Al. Xenopol și pe *Galibardi,* telegrafiind un fel de *Bravos* partid !... Nu !... nu !... nu !... de trei ori nu ! Aceasta nu se poate ! Mai mult decât oricând este neapărată nevoie să vină Caragiale *f.f. urgent* în mijlocul partidului [...] să ne dea ceea ce toți așteaptă de la el: o nouă întrupare a lui Take Farfuridi, Rică Venturiano, Brânzovenescu, Nae Cațavencu și toți ceilalți, și mai mari și mai mici, a

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

tuturor acestor *neastâmpăraţi,* iar au început, a *combate, terebel, domnule !* Caragiale trebuie să găsească o nouă *Scrisoare pierdută,* alta decât aceea către ziarul ilustrat francez ! La lucru, d–le Caragiale, la lucru ! Vremea grăbeşte !... d. Cancicoff de la «Ordinea» sau d. Caţavencu în «Aurora democratică» nu mai ştim care, atât de mult se aseamănă, a *afişat bariera «Democraţiei Conservatoare»* (!). Avem credinţa desăvârşită că vei găsi *Scrisoarea* pe care suntem în drept să o aşteptăm de la d–ta... Avem *puţintică răbdare."*

6060. Franctireur, *Cu takiştii, deci !* În „Biruinţa", III, nr.95, 21 febr.1908, p.1.
Editorial politic antitakist. Autorul îi acuză pe conservator–democraţi că utilizează „mijloace caţavenciste" pentru a accede la putere.

6061. ***, *Caragiale la Cameră.* În „Ordinea", I, nr.72, 22 febr.1908, p.2 („Litere–Arte–Ştiinţe").
„Ordinea" îl apără pe ILC de maliţia adversarior politici. Relatare de la şedinţa Camerei, în care deputatul D. Pătrăşcanu, vorbind despre corpul electoral, spune că e sintetizat în anonimul „Cetăţean indignat" [sic] din *Scrisoarea pierdută.* În răspunsul „Ordinei" se spune că ILC devine tot mai necesar „gândirii şi preocupărilor noastre sociale. El a sintetizat toată atmosfera noastră politică şi socială, al cărei cel mai perfect cunoscător este. Şi d. Panu îi nega dreptul de a vorbi politică !"

6062. Rodion [A. Steuerman], *Câinii...* În „Opinia", V, nr.377, 1 mart.1908, p.1 („Oameni şi locuri").
Contaminare frazeologică. „Cum ar zice Caragiale,... S.P.A. a apărut..."

6063. ***, *Lui Nicu Caţavencu.* În „Prahova", XII, nr.261, 2 mart.1908, p.2.
Contaminare de spirit caragelian într–un cuplet politic antitakist.

6064. ***, *Dl. Dimitrie A. Sturdza sau „venerabilul Titircă–Inimă rea ?* În „Evenimentul", XVI, nr.30, 5 mart.1908, p.1.
Este reprodus (pentru a fi înfierat, firește) un fragment dintr–un discurs al lui C. Stere, în care–l numeşte pe Dimitrie A. Sturdza („fiindcă Caragiale este la ordinea zilei") – „venerabilul Titircă Inimă–rea".

6065. Găvănescu, I., *Aşa vorbeşte revoluţia...* În „Evenimentul", XVI, nr.30, 5 mart. 1908, p.1, 2.
Dacă răscoalele ţărăneşti n–ar fi fost înăbuşite, s–ar fi declanşat o revoluţie, apreciază autorul, şi astfel „*sufragiul universal* al lui Caragiale ar da, în fine, o adunare naţională unde s–ar găsi rătăcit şi vreun biet român, bunului renume pierdut al neamului nostru".

6066. ***, *Nou ! Nou !! Nou !!! „The New Great Democrate Attraction". Take Ionescu and Company.* În „Evenimentul", XVI, nr.30, 5 mart.1908, p.2.
Relatare ironică a întrunirii partidului lui Take Ionescu în Sala Circului Sidoli. Este „reprodus" şi *Discursul d–lui Caragiale,* care reiterează numeroase sintagme

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

caragialiene: „D. Președinte anunță pe Caragiale. Nea Iancu înaintează legându-se spre rampă, într-o poză à la Zaharia Trahanache. – Onorabili cetățeni ! – Bravos, nene Iancule ! răsună o voce de la galerie. – Stimabile, nu întrerupeți ! Infama reacțiune de la șap'șapte-șapte'șopt... – Jos reacțiunea, jos bampirul poporului ! – Dați-mi voie... – Vorba e ce-i cu plebicistul, nene Iancule ? – Aveți puțintică răbdare... Domnilor, eu la școală am învățat retorica și logica ei, reacțiunea n-are nici logică, nici retorică ! (aplauze repetate). – Bine combate, dom'le ! Răsună o voce din public. – Stimabile...'ntrerupeți ! Nea Iancu începe apoi o poveste, o duce până la jumătate și o lasă-n drum. Toți întreabă ce-i cu nea Iancu ? – Mi-e sete dom'le ! D. Bădărău îi arată sticla cu apă. – Ce vrei, Alecule ? Să fac broască-n pântece la bătrânețe ? Și nea Iancu punându-și pălăria pe o ureche se duce să-și potolească setea."

6067. Rigoletto, *Mitică.* În „Adevărul", XX, nr.6656, 9 mart.1908, p.1 („Adevăruri"). Tabletă. „Mitică a lui Caragiale despre candidatura dlui. Mitică Graciano de la Stânca. – Cum o să reușească dacă nu se poate nici urni... de la Stânca la Dreapta ?!"

6068. Pif, *Dorința Adunării.* În „Adevărul", XX, nr.6664, 17 mart.1908, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă de satiră politică cu referire și similitudine de situații la comedia *O scrisoare pierdută.* Este satirizat politicianul Basile Missir care a prezidat, precum Trahanache, o adunare de deputați, în care se aflau personaje asemănătoare lui Farfuridi și Cațavencu.

6069. ***, *Un bărbat subțire.* În „Opinia", V, nr.390, 16 mart.1908, p.1.
Foileton politic în care este vizat candidatul carpist Grecianu, care a adresaat o scrisoare publică, neiscălită, alegătorilor săi, echivalată cu „o dulce variantă la iscălirea anonimelor după sistemul Caragiale".

6070. ***, *Ultime informațiuni.* În „Timpul", I, nr.7, 30 mart.1908, p.3.
Pastișă și contaminare frazeologică cu opera caragialiană. Candidatul liberal la Senat din partea județului Dolj era „dl. Gagamiță Dandanache-Pleșea".

6071. Lafit, *Strapontinul nr.9. Comedie guvernamentală într-un act.* În „Adevărul", XX, nr.6679, 1 apr.1908, p.1.
Satiră politică, cu referiri la ILC și comparații cu comediile sale. Satirizează înființarea „unui strapontin la banca ministerială" de către Ionel Brătianu, al 9-lea minister al comerțului, rupt de la departamentul agriculturii. Disensiuni între miniștri. „Pentru strapontin s-a tipărit un bilet cu nr.9. Ei, de aici a ieșit – vezi Caragiale – *O noapte furtunoasă sau nr.9*? Pe bilet nefiind tipărit decât cifra 9, când Ionel Brătianu a dat biletul viitorului ocupant, acesta l-a citit, se vede, răsturnat și și-a zis că e numărul 6. Cu numărul 6 deci în mână, a venit să-și ocupe locul. Spre marea surpriză însă, găsește la nr.6 pe d. Anton Carp." Urmează un dialog hazliu.

6072. ***, *„Să știm și noi".* În „Secolul XX", X, nr.2580, 4 apr.1908, p.1-2.
Atacă discursul lui ILC de la întrunirea takiștilor de la Roman, folosind sintagme din opera sa. „Nu-l mai recunoaștem pe dl. Caragiale. Ori poate este o satiră, cea mai

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

sângeroasă din toate, a cărei cheie o să ne-o dea odată, poate nu peste mult ? Avem răbdare. Dar, vorba e acum sau mai târziu, – am vrea... să ştim şi noi".

6073. ***, *Decadenţii noştri.* În „Secolul XX", X, nr.2582, 6 apr.1908, p.2.
De când avem şi noi melomanii, artiştii şi nonconformiştii noştri – adică „faliţii noştri", avem şi decadenţi în pictură...

6074. Locotenent ***, *O carte bună de învăţat: „Istoria lumii".* În „Vocea Tutovei", XIV, nr.2, 6 apr.1908, p.1,2.
Recenzie la cartea lui Nicolae Iorga. Numele şi un citat din opera lui ILC sunt invocate pentru a acuza pe criticii fără vocaţie şi substanţă.

6075. Agamiţă, *Din Dolj.* În „Neamul românesc", III, nr.43, 9 apr.1908, p.676.
Informaţie teatrală. Contaminare patronimică cu personaje caragialiene.

6076. ***, *Tragi-comedia de la clubul takist.* În „Prahova", XII, nr.268, 27 apr.1908, p.2.
Este invocat personajul Ghiţă Pristanda.

6077. ***, *Curaj şi diplomaţie colectivistă.* În „Vremea", I, nr.219, 1 mai 1908, p.1.
Foileton politic anti-liberal. Contaminare onomastică cu personaje caragialiene. Pentru a defini vetusteţea şi demagogia adversarilor, se recurge la relevarea asemănării lor cu personajele Rică Venturiano şi Agamiţă Dandanache.

6078. ***, *Răspuns unui stilist.* În „Înainte", IV, nr.17, 14 mai 1908, p.2.
Referinţe la personajul caragialian „Coana Veta" .

6079. Pac, *Ioină şi anarhismul.* În „Adevărul", XX,nr.6722, 18 mai 1908, p.2 („Năzbâtii").
Tabletă satirică, vizându-l pe Ion Nădejde („Ioină"). Se face apel la o replică caragialiană: „Vorba eroului lui Caragiale: «Puţintică răbdare, vă rog !" – pentru a-l face pe Ion Nădejde să renunţe a mai ataca ziarul „Adevărul".

6080. Tonon Le Tikalos, *Caţavencu redivivus.* În „Biruinţa", III, nr.107, 22 mai 1908, p.1 („Rubrica veselă").
Mini-foileton satiric antitakist. Onomastică caragialiană. Asemănarea limbajului ziaristului Alin Burlănescu de la „Alarma" (din Craiova) cu cel al cunoscutului personaj caragialian.

6081. ***, *Ştiri.* În „Acţiunea", VII, nr.1568, 25 mai 1908, p.1.
Este citat ILC cu personajul său, Cetăţeanul turmentat.

6082. Tonică Ticălosu, *Partidul gastronomic.* În „Biruinţa", III, nr.109, 5 iun.1908, p.1 („Zeflemele şi sarcazm").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Mini–foileton satiric anti–takist. Contaminare cu onomastica caragialiană. Sunt satirizate desele întruniri ale takiştilor, urmate de banchete, care se ţin în sala... „Farfuridi".

6083. Rigoletto, *Bine combate !* În „Adevărul", XX, nr.6742, 8 iunie 1908, p.1 („Adevăruri").
Tabletă satirică, invocând un personaj caragialian. Un ziarist de la „Conservatorul" care l–a atact, într–un articol, pe Take Ionescu, este comparat cu Rică Venturiano.

6084. ***, *D–l Take Farfuride.* În „Voinţa naţională", XXV, nr.6900, 12/25 iun.1908, p.1.
Tabletă satirică. Este citat ILC şi personajul său à propos de Take Ionescu, ca o încarnare a lui Farfuridi.

6085. Pac, *De la Paşopt !* În „Adevărul", XX, nr.6747, 13 iun.1908, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică, invocând un personaj caragialian cu o replică semnificativă. Este satirizat Ion Nădejde, cu multiplele sale porecle (printre care: Iţic Bampiru, Demonul cu ochelari, Ioină Rubinstein), şi comparat cu Farfuridi: „Să ne dea voie amicul Ioină, să–i spunem cu Nenea Zaharia Trahanache: – Lasă pe paşopt, onorabile ! Treci la Plebicist. E dorinţa adunării !"

6086. Rodion [A. Steuerman], *Şcoală de alegeri.* În „Opinia", V, nr.459, 14 iun.1908, p.1 („Oameni şi lucruri").
Foileton. Contaminare onomastică caragialiană. „...E imprudent a se asvârli generaţiile de elevi într–un joc de–a alegerea premianţilor, care va degenera în mod fatal într–o mică şcoală electorală pentru crearea Caţavencilor şi Farfurizilor de mâne."

6087. B., *Legile sociale ale ţărilor înapoiate. Constatările dlui Gherea.* În „Adevărul", XX, nr.6750, 16 iun.1908, p.1.
Este partea a II–a a unui articol de reflexii pe marginea unui nou studiu al lui Gherea, publicat, o parte, în „Viitorul social" şi alta în „Viaţa românească". Exemplifică cu un personaj caragialian, faptul că n–avem proletariat şi nici burghezie. „Că n–avem nici burghezie recunoaşte şi dl. Stere, când în articolul său despre poetul Goga ironizează pe marxiştii români cari au inventat pe malul Bahluiului nu numai un proletariat neexistent, ci şi o burghezie neexistentă, aruncând mantia de *tiers état* pe umerii bietului Titircă Inimă–rea."

6088. ***, *Ce e cu moara?* În „Deşteptarea Ialomiţei", IX, nr.12, 19 iun.1908, p.1.
Este citat ILC cu personajul său Conu Leonida într–un pamflet antiliberal. Adevăratul Conu Leonida era primarul liberal al Călăraşului, care nu ştia ce se petrece în urbea sa.

6089. ***, *Dl. Take Farfuridi.* În „Voinţa naţională", nr.6900, 12/25 iun.1908, p.1.
Este citat ironic ILC în compararea lui Take Ionescu cu Farfuridi.

6090. Florus, *Votul obştesc pentru Români.* În „Frăţia românească", I, nr.9, 22 iun.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

1908, p.119–120.
„Şi iată–l, deci, pe Taine, autorul *Inteligenţii,* părăsind erudiţia, estetica, teoria, pentru a scrie broşura politică *Du suffrage universel de la manière de voter* – preludiul grandioasei opere *Origines de la France contemporaine.* Ca să ştie *cu cine să voteze,* scria marele Taine această lucrare uriaşă – pe când aiurea, într–o ţară soră, *Cetăţeanul turmentat* întreba poticnindu–se şi sughiţând, pe un personagiu tot atât de conştient şi de orientat ca şi el: *Eu cu cine votez ?"*

6091. ***, *Puţintică răbdare.* În „Înainte", IV, nr.22, 22 iun.1908, p.1.
Referire la ILC.

6092. Cyrano [G. Ranetti], *Tache Ionescu – Mitică Popescu.* În „Furnica", IV, nr.198, 26 iun.1908, p.11.
Poezie în care apare şi cuvântul *bobor,* glosat la subsolul paginii: „*bobor* este un cuvânt nou, zeflemisind caracuda electorală, zestrea guvernamentală, plebea politicastră. Acest cuvânt nou a fost creat bineînţeles înainte ca născocitorul lui, d. I.L. Caragiale, să se fi înscris în paratidul d–lui Tache Ionescu, partidul *boborului* ".

6093. ***, *Făţărnicia takistă.* În „Voinţa naţională", XXV, nr.6915, 1/14 iul.1908, p.1.
Este comparat Take Ionescu cu Farfuride.

6094. Sfredeluş [P. Locusteanu], *O nouă piesă.* În „Voinţa naţională", XXV, nr.6920, 6/19 iul.1908, p.1 („Una–alta").
Şarjă antitakistă, cu reper în lumea personajelor lui ILC. Totodată, autorul este sceptic în privinţa apariţiei unor noi creaţii caragialiene.

6095. Dragomirescu, Mihail, *Sfârşitul unei campanii.* În „Ordinea", I, nr.187, 17 iul.1908, p.1.
Articol politic. Se incriminează politica liberală, singura care a fost ridiculizată în literatura română (de ILC şi Gr. Alexandrescu). Numele eroilor caragialieni alcătuiesc tipologia liberalismului.

6096. ***, *Din psihologia presei noastre.* În „Ordinea", I, nr.197, 28 iul.1908, p.1.
Articol în spirit pamfletar la adresa ziariştilor, dar şi a „miticismului" cititorului român. Fenomenul a fost admirabil caricaturizat de ILC în primul articol din prima ediţie a „Moftului român": „miticismul... acest *spleen* special al norodului nostru, de a vedea în toate mofuri, de a vedea în toate subiecte de îndoială şi glumă".

6097. All–right, *Caţavenco şi revoluţia din Turcia.* În „România muncitoare", IV, seria II, nr.23, 3 aug.1908, p.1.
Satiră antiliberală. Partidul liberal este numit „partidul Caţavenco la putere" şi şi „Farfuride se face ziarist guvernamental".

6098. Ghibu, Onisifor, *Cu privire la „Congresul studenţesc al tuturor Românilor".* În „Neamul românesc", III, nr.96, 13 aug.1908, p.1512.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Articol. Contamirare frazeologică şi patronimică cu personaje caragialiene: „Ca şi eroul lui Caragiale, mulţi dintre tinerii studenţi nu ştiu încă pe cine trebuie să aleagă drept reprezentanţi ai lor. E vorba de o veritabilă debulosare politică a acestora."

6099. Brăescu, Const.C., *În jurul votului universal.* În „Epoca", XIV, nr.199, 28 aug. 1908, p.1.
Referire la „sugrafiul universal" al lui ILC: „Chestiunea principală e că amicul Caragiale va vedea, în fine, realitatea, una din doleanţele de căpetenie a lui Nae Ipingescu: *sufragiul universal !"*

6100. Cuza, A.C., *Naţionaliştii şi magistratura.* În „Neamul românesc", III, nr.106, 5 sept.1908, p.1671.
Articol politic, contaminare onomastică cu opera caragialiană. În conturarea profilului moral al unui adversar politic – Al. Bădărău –, autorul face apel la opera lui ILC: „[Bădărău], ca un adevărat Galibardi, cum zicea Caragiale, diriguind în persoană operaţiile..."

6101. ***, *Ce e cu masele tachiste ?* În „Deşteptarea Ialomiţei", IX, nr.25, 18 sept.1908, p.1.
Este citat Jupân Dumitrache „din celebra piesă a maistrului Caragiale, *Noaptea furtunoasă",* care ştia cât de cât ce înseamnă sufragiul universal, pe când directorul politic al liberalei foi „Dunărea" nu ştia nici atât.

6102. Rodisi, *Universităţi comerciale.* În „Moldova de sus", III, 3 (36), 1 oct.1908, p.2–3 („Polemice") şi în nr.urm.
Polemică cu ziarul „jidovesc" „Opinia". Motto–ul articolului este o replică din *Scrisoarea pierdută:* „Anglia îşi are faliţii săi, Germania îşi are faliţii săi, până când să nu avem şi noi faliţii noştri?"

6103. Delavrancea, Barbu, *Grigorescu.* În „Calendarul Minervei", X, 1908, p.71–86.
Este citată o frază a lui ILC despre cunoscutul pictor: „e cel mai mare liric al României".

6104. Guron, I, *Primarii rurali.* În „Tribuna învăţătorilor", II, nr.57, 5 oct.1908, p.4.
Articol pe teme sociale, scris de un învăţător din Podu–Grosului (Mehedinţi). E citat ILC cu două sintagme: „Republica Ploeşteană" şi „Boborul m–a pus !!"

6105. ***, *Cu vârful acului.* În „Opinii", I, nr.3, 30 oct.1908, p.37.
Revista liberală din Ploieşti parodiază telegramele de felicitare primite de Take Ionescu, între care şi pe cea a lui ILC, folosind sintage proprii dramaturgului : „Să trăieşti, d–le şef, căci Ţara Românească fără d–ta nu poate merge înainte, şi o ţară care nu merge înainte stă pe loc".

6106. Y.X., *Revista revistelor.* În „Cultura română", V, nr.10, oct.1908, p.344.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Despre revista „Îndrumarea". Ridiculizează un articol semnat de Sebastian Moruzi, scris cu fals avânt liric, despre frumusețile Dobrogei: „cf. Caragiale – Tu ești aurora sublimă care deschide bolta azurie... etc.etc."

6107. Cioc, *Kir Farfuridis.* În „Vâlcea conservatoare", II, nr.49, 26 nov.1908, p.1.
Referire la personajele caragialiene în realitatea politică locală.

6108. ***, *Neroziile săptămânii.* În „Opinii", I, nr.7, 4 dec.1908, p.100.
Atac împotriva „Opiniei" din Iași care, vorbind despre d–na Steinheil o numește „Pomparudoaie", precum eroinele lui ILC.

6109. Leandru [I. Duscian], *Parlamentarism.* În „Ordinea", II, nr.3036, 11 dec.1908, p.1 („Oameni și fapte").
Foileton politic. Ședințele Camerei seamănă cu întrunirea electorală descrisă de ILC în *Scrisoarea pierdută.*

6110. ***, *Sosirea d–lui Fleva.* În „Viitorul", II, nr.390, 8/21 dec.1908, p.1.
Foileton politic antitakist, în revista liberală din București. Contaminare cu onomastica caragialiană. Autorul ridiculizează pompa cu care a fost primit „tribunul" Fleva, în care se recunoaște o întruchipare perfectă a lui Farfuride.

6111. ***, *Note politice.* În „Viitorul", II, nr.400, 18/31 dec.1908, p.1.
Microfoileton politic satiric la adresa lui N. Fleva; se reiterează o vocabulă („armăsar") cu care l–a caracterizat ILC într–un discurs pe companionul său politic.

6112. ***, *Note politice.* În „Viitorul", II, nr.402, 20 dec.1908/ 2 ian.1909, p.1.
Microfoileton politic satiric la adresa takiștilor în general și a lui N. Fleva în special. Se citează din nou vocabula neinspirată, cu conotație [voit?] ironică, a lui ILC: „armăsarul... răsuflat"

6113. Rigoletto, *Silentium.* În „Adevărul", XX, nr.6939, 25 dec.1908, p.1 („Adevăruri").
Tabletă satirică, cu sintagmă caragialiană. „O vorbă–vorbuliță nu mai suflă d. Filipescu despre rezultatul balotajului de la Neamț, unde „triumful candidatului carpist era asigurat ! *Un silențiu lugubru* s–a întins peste alegerea de la Neamț."

6114. Rodion [A. Steuerman], *Viață–n paradă.* În „Opinia", VI, nr.639, 21 ian.1909, p.1 („Oameni și lucruri").
Foileton satiric pe teme politice. Contaminare onomastică cu personajele lui ILC.

6115. Nicobrad, Ion, *O decapitare sau o noapte de surprindere.* În „Alarma", III, nr.2, 16 febr.1909, p.1.
Editorial în care este citată ca argument favorabil proliberal *Năpasta* !

6116. Brăileanu, Ion, *Conferință ținută în R.– Sărat de amicul nostru d...., avocat din acel oraș.* În „Epoca", XV, nr.37, 17 febr.1909, p.1 („Provinciale").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„Ilustrul Caţavencu, imortalizat de maestrul Caragiale în opera sa *Scrisoarea pierdută*, ar tresări de invidie auzind pe acest al doilea specimen de Spanachide exprimându-se astfel."

6117. ***, *Alegerea din Capitală.* În „Democratul", II, nr.6, 13 mart.1909, p.1.
Articol politic, polemică cu carpiştii. Contaminare onomastică şi caracterologică cu personajele caragialiene. Este ironizat „junele de 80 de ani", Theodor Rosetti, al cărui profil moral i-ar fi inspirat lui ILC personajul Rică Venturiano.

6118. ***, *Informaţiuni.* În „Gazeta Botoşanilor", II, nr.21 (65), 14 mart.1909, p.2.
Un ajutor de primar este acuzat că a lăsat urbea vraişte şi se ocupă de cu totul altceva decât treburile comunale: „învaţă şi face repetiţia lui Conu Leonida din piesa lui Caragiale. Curat vorba ceia: ţara geme şi lelea se plimbă cu lăutari".

6119. Orleanu, George G., *Cum scriau clasicii noştri.* În „Dunărea de Jos", I, nr.7, mart.1909, p.1-3.
Citează din memorie sintagme caragialiene: – „vorba lui Caragiale: «Ce stil, ce limbă !» ; «iar vorba lui Caragiale: faliţii noştri»" – în constatarea unei identităţi între *Muza de la Burdujeni* a lui C. Negruzzi şi piesa *Le Sapho de Quimpercorentin* de Théodore-Leclercq (1823, Paris).

6120. Mille, Const., *Letopiseţi.* În „Adevărul", XXI, nr.7025, 24 mart.1909, p.1-2.
Referire la ILC, în jurnalul săptămânal al lui Mille, la ziua *sâmbătă.* Comentarii politice şi referire la Cetăţeanul turmentat, care se întreabă „dar eu cu cine votez ?"

6121. Rep., *Cum au operat liberalii la balotajul de ieri.* În „Adevărul", XXI, nr.7025, 24 mart.1909, p.3.
Comentarii politice pe marginea alegerilor, cu adaptarea unei replici a lui Farfuridi: „Şi dacă-i trădare s-o ştim şi noi, s-o ştie şi marele public !"

6122. ***, *Nu mai merge cu obrăznicia.* În „Prahova", XII, nr.308, 29 mart.1909, p.2.
Este citat ILC în atacuri politice antitakiste.

6123. Duma, I., *Două volume de critică impresionistă.* În „Luceafărul", VIII, nr.7, 1 apr.1909, p.161.
Nu mai avem figuri eroice, în schimb „avem ciocniri violente, se dau lovituri graţioase", „vorba lui Caragiale, atâta încă e frumos, la un popor tânăr şi puţin, cum este poporul nostru".

6124. Pavlică, *Harababura.* În „Prahova", XII, nr.309, 12 apr.1909, p.1 („Nota veselă").
Este citat Caţavencu. Simpatetism caragialian.

6125. Leandru [I. Duscian], *I-a făcut o morală !...* În „Ordinea", II, nr.412, 28 apr.1909, p.1 („Oameni şi fapte").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Foileton. Contaminare caragialiană. Autorul recurge foarte des la exemplificări fie cu replici, fie cu personaje din teatrul lui ILC. Titlul foiletonului este o replică din *D-ale Carnavalului.*

6126. ***, *Informaţiuni.* În „Prahova", XII, nr.311, 6 mai 1909, p.3.
Contagiune caragialească.

6127. Pac, *Avem faliţii noştri !* În „Adevărul", XXI, nr.7067, 8 mai 1909, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică la adresa economiştilor de la ziarul „L'Indépendance roumaine" şi a lui N. Iorga, care „se plânge că sporesc faliţii". Satira are trimitere la ILC şi la un personaj din *O scrisoare pierdută.* În cazul personajului se face o confuzie: este citat Farfuridi în loc de Caţavencu.

6128. Leandru [I. Duscian], *Exemplul rău.* În „Ordinea", II, nr.427, 16 mai 1909, p.1 („Oameni şi fapte").
Foileton. Citat din ILC.

6129. Zaharia, N., *Parazitul politic.* În „Noua revistă română", vol.VI, nr.6, 17 mai 1909, p.84–89 („Ştiinţe sociale").
Sunt citate personajele lui ILC.

6130. ***, *Faliţii opoziţiei.* În „Secolul XX", XI, p.2904, 24 mai 1909, p.1.
Editorial. Citat Caţavencu...

6131. Mille, Const., *Letopiseţi.* În „Adevărul", XXI, nr.7106, 16 iun.1909, p.1–2.
Amintiri despre Eminescu, la cei 20 de ani de la moartea poetului. La ziua *joi* îl aminteşte pe ILC, căruia înmormântarea poetului i se păruse o ceremonie ridicolă, rece şi prea oficială, provocându-i următoarea exclamaţie: „Bietul Mihalache, unde este el să vadă toate acestea?"

6132. Vlahuţă, A., *„O ipohondrie trecătoare..."* În „Universul", XXVII, nr.190, 14 iul.1909, p.1.
Vorbind despre teama ungurilor de o eventuală revoltă a românilor din Ardeal, Vlahuţă invocă spaima lui Conu Leonida de revoluţii, „fandacsia" lui împinsă până la „ipohondrie".

6133. Rigoletto, *Refuz.* În „Adevărul", XXI, nr.7143, 25 iul.1909, p.1 („Adevăruri").
Tabletă satirică, cu replici ale Ziţei în ghilimele: „Foaia dlui Filipescu declară foarte foarte grav că «tratează cu refuz» avansurile takiste. «Fugi, ţăţico, că mor !»."

6134. Liviu, *Poliţa lui Maupassant. O întâmplare şi o amintire.* În „Opinia", VI, nr.785, 31 iul.1909, p.1–2.
Articol de istorie literară, pe tema unui episod biografic al scriitorului francez. Contaminare frazeologică cu opera caragialiană: „Credeam că numai la noi scriitorul e considerat un *scârţai-scârţai* [sic] pe hârtie, cum îl poreclise eroii lui Caragiale..."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6135. Vania [I. Duscian?], *Din tabăra lor.* În „Opinia", VI, nr.801, 21 aug.1909, p.1.
Foileton politic împotriva conservatorilor din Iaşi. Contaminare onomastică cu personajele lui ILC. „Cunoaşteţi pe *Cănuţă om sucit* cu care s–a îndeletnicit Caragiale ? Închipuiţi–vă 100 de Cănuţă adunaţi la un loc – veţi avea imaginea desăvârşită a partidului carpist local..."

6136. Pl, *Cum ne–a luminat presa (urmare).* În „Neamul românesc", IV, nr.99, 1 sept.1909, p.1597.
Articol–bilanţ, retrospectivă a presei româneşti. Contaminare frazeologică cu opera caragialiană, folosită în definirea conduitei morale a unui fruntaş takist: „«Dreptatea» lui N. Fleva a trăit numai până când «naşul» gazetei se statorniceşte în partidul conservator, după lupte seculare, care au durat aproape 40 de ani."

6137. ***, *Faliţii „Adevărului".* În „Conservatorul", IX, nr.195, 8 sept.1909, p.1.
Ironie la adresa „Adevărului", care foloseşte sintagma lui Caţavencu „faliţii noştri": „Falimentul fruntaşului tachist de la Dorohoi dă prilejul «Adevărului» să vorbească de «faliţii noştri»".

6138. Iorga, N., *Excursioniştii francezi şi moftangii români.* În „Neamul românesc", IV, nr.104, 16 sept.1909, p.1657.
Foileton. Contaminare caragialiană în chiar titlul articolului.

6139. ***, *Calamburul.* În „Opinia", VI, nr.821, 16 sept.1909, p.2 („Litere–Ştiinţe–Arte").
Micro–foileton ironic la adresa unui confrate neinspirat de la ziarul „Mişcarea" din Iaşi. Contaminare onomastică cu personaje caragialiene.

6140. ***, *Lui Nicu Caţavencu.* În „Prahova", XII, nr.321, 17 sept.1909, p.2.
Şarjă politică antitakistă contra lui Nicu Pârvulescu.

6141. Vasal [Vasile Alexandrescu], *D–ale Carnavalului.* În „Ordinea", II, nr.534, 1 oct.1909, p.2.
Schiţă umoristică.

6141. ***, *Câteva note.* În „Opinia", Vi, nr.848, 18 oct.1909, p.1.
Micro–foileton pe teme politice. „Port–tabacul subcomisarului lui Caragiale a luat o formă cu totul nouă..."

6142. ***, *Politice.* În „Mişcarea", I, nr.58, 11 nov.1909, p.1.
Tablete satirice cu referire la ILC. E vorba de un banchet la Ploieşti – „urbea lui Caragiale" – pentru o fuziune politică.

6143. ***, *Doctorul Farfuridi.* În „Ordinea", III, nr.580, 27 nov.1909, p.1.
Foileton politic. Contaminare onomastică. Personajul lui ILC este ales pentru a exemplifica un „caracter" de politician contemporan, dr. Turbure.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6144. ***, *Discursul lui Fleva.* În „Tribuna liberală", X, nr.2081, 4 dec.1909, p.1.
Politicianul conservator-democrat N. Fleva, văzut ca o întruchipare a lui Nae Cațavencu, dar un personaj caragialian întârziat („o copie depreciată"). Bătrânul septuagenar, fost ambasador la Roma, devenise un personaj vetust și ridicol.

6145. ***, *Cronică.* În „Luceafărul", VIII, nr.24, 16 dec.1909, p.565.
„Și mare e minunea dacă un lucru bun se poate duce până la sfârșit. Vorba lui Caragiale – «Românul e greu până începe, că de lăsat se lasă ușor»."

6146. ***, *Mișcarea literară și artistică.* În „Mișcarea", I, nr.91, 20 dec.1909, p.2.
Citat și trimitere la ILC. „Ca să facem economie de cuvinte, cum zicea Caragiale". E citat ILC în legătură cu ironia „senetizată" de poeții A. Mirea, în poezia *Grandomanie,* reprodusă din revista „Cumpăna".

6147. ***, *D. Nicolae Filipescu în „Scrisoarea pierdută".* În „Opinia", VII, nr.910, 5 ian.1910, p.1.
Foileton politic împotriva lui Nicu Filipescu. Situație caragialiană: „Nicolae Filipescu debutează în comedie... alegerea e una dintre cele mai fericite: *Scrisoarea pierdută* a lui Caragiale".

6148. ***, *Scrisori „pierdute".* În „Secolul XX", XI, nr.3082, 5 ian.1910, p.1.
Articol despre lupta dintre takiști și adepții lui Nicu Filipescu, cu aluzie la piesa lui ILC.

6149. Pierrot [D. Karnabatt], *Jos cu ei !* În „Seara", I, nr.355, 7 ian.1910, p.1 („Peste picior").
Mini-foileton politic antitakist. Limbaj și situații cu aer caragialian.

6150. Red., *Întrunirea conservatorilor carpiști.* În „Mișcarea", II, nr.6, 10 ian.1910, p.2.
Referire la ILC, în relatarea întrunirii și rezumarea ironică a discursurilor. Vorbind despre discursul lui N. Filipescu care, ca și ceilalți carpiști, îi atacă de dizidenții conservatori-democrați, autorul arată că, în schimb, oratorul „nu pomenește nimic despre Catindatul – vorba fostului lor prieten, Caragiale – C. Meissner".

6150 bis. [Fortunescu, C.], *Manifestații de la Clubul conservator din Galați. Discursul dlui....* În „Voința Teleormanului", II, nr.7, p.1, 2.
Discurs politic ce folosește celebra frază caragialiană : „Cu cine votăm?"

6151. ***, *Spicuiri de ocazie.* În „Drapelul", I, nr.2, 12 ian.1910, p.4.
Înțepături politice – cu referiri la un personaj caragialian. Un Ioniță Alexandrescu este interpelat astfel în campania electorală: „Dta. ești ceva care nu te poți făli decât cu Trahanache și cu mustățile dtale".

6152. Chilipir, *Mofturi.* În „Mica publicitate", I, nr.2, 15 ian.1910, p.5.
Contaminare caragialiană.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6153. ***, *Dnul Tătăranu aşterne o mușama peste murdărie.* În „Drapelul", I, nr.3, 17 ian.1910, p.3.
Despre un personaj politic local [din Râmnicul Sărat], A.P. Tătăranu, „scriitor azi în Țara Românească şi fost atunci prefect al județului nostru", care este acuzat de diverse incorectitudini şi mașinații electorale şi numit Trahanache.

6154. ***, *Spicuiri de ocazie.* În „Drapelul", I, nr.4, 26 ian.1910, p.3–4.
Un personaj politic local este numit, stăruitor, Trahanache, imputându–i–se tot felul de incorectitudini electorale.

6155. Iugurta, *Mitică de la „Evenimentul".* În „Drapelul", II, nr.20, 27 ian.1910, p.1.
Polemică cu un confrate de la ziarul ieşean, care publică versuri triviale la adresa „Mişcării". Finalul articolului parafrazează şi evocă pe ILC: „Fugi, Mitică, că te–ai prostit. Nu mai ai nici un chichirez. Aveam alte idei despre mata, când îmi vorbea Caragiale de Mitică, de faimosul Mitică".

6156. Sfredeluş [P. Locusteanu], *„Amanții poporului".* În „Seara", I, nr.20, 30 ian. 1910, p.1 („Peste picior").
Micro–foileton politic. Ironii la adresa „Ordinei", organ al partidului lui Take Ionescu. Contaminare cu opera caragialiană. N. Fleva,unul din fruntaşii partidului, este numit „amant al poporului", iar poporul este comparat cu personajul lui ILC, „coana Veta".

6157. Săpunaru, C., *Cărți pentru popor.* În „Neamul românesc", V, nr.15, 2 febr.1910 p.231.
Articol–pledoarie pentru culturalizarea poporului. Contaminare onomastică caragialiană. Pentru cititorul de ziare politice din mediul urban, autorul foloseşte apelativul „nenea Cațavencu", deoarece, pe lângă cititor, acesta este şi politician, uzând curent de frazeologia specifică personajului lui ILC.

6158. *** [Panu, George], *Partidul internațional.* În „Săptămâna", X, nr.5, 5 febr.1910 p.658–660.
Articol politic, în care este citată şi o frază din ILC: „De la Caragiale n–are să ne rămână piesele sale; n–au să treacă 20 de ani şi ele vor fi în completă uitare. Dar poate are să rămână câteva vorbe. Caragiale, ca să–şi bată joc de naționalismul–ultra, a făcut mi se pare în una din piesele sale, ca un personaj oarecare să se exclame [sic] cu mândrie: – În sfârşit, dle, avem şi noi faliții noştri!"

6159. Liviu, *Un caz foarte serios.* În „Opinia", VII, nr.938, 9 febr.1910, p.1, 2.
Articol–pamflet împotriva Tiței Pavelescu. Contaminare cu personaje şi situații caragialiene. Comportamentul vajnicei politiciene din Focşani, care îl atacase în „Sentinela" pe Take Ionescu, îl face pe autor să exclame: „Tița nu doarme, căci ar chinui–o conştiința ! imputându–i, ca eroul lui Caragiale: «şi tu dormi, națiune !»..."

6160. ***, *Agitația farsorilor.* În „Secolul XX", XI, nr.3111, 12 febr.1910, p.1.
Editorial politic. „Ce zici dle Caragiale? Nu sunt acestea ca aplauzele din comedia

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

dumitale *Scrisoarea pierdută,* când Cațavencu proclamă lipsa de orice travaliu, care nu se face deloc domnilor? ..."

6161. Scurtu, Ion, *Mistificare literară.* În „Seara", I, nr.48, 27 febr.1910, p.1.
Articol de critică literară. Între altele este vizat „triumviratul de cenzori în teatrele noastre: dnii Ferechide, Pompiliu Eliade și Davilla", cărora li se reproșează amputarea piesei de teatru *Israel* a lui Bernstein și prezentarea ei tendențioasă, fapt ce alimentează, astfel, conflictul dintre evrei și creștini. Autorul cere, ca în celebra farsă a lui ILC, *Jos reacțiunea !"*

6162. Ionescu–Quintus, I., *Contenciosul și cinstea politică.* În „Conservatorul", X, nr.53, 9 mart.1910, p.2.
„La Mizil erau numai doi primari: unul sub regimul conservator și celălalt sub regimul liberal. Pe unul îl cunoașteți, deoarece a avut grijă maestrul Caragiale să vi–l prezinte – imortalizându–l – este Leonida Condeescu."

6163. ***, *Cocoana Atena.* În „Opinia", VII, nr.971, 19 mart.1910, p.2 („Litere–Științe–Arte").
Micro–foileton. Eroina este o hazlie „coană Veta".

6164. ***, *Tulburelul Dinastiei.* În „Opinia", VII, nr.979, 28 mart.1910, p.1.
Foileton politic anti–liberal. Contaminare frazeologică cu opera caragialiană. Frații Brătianu, acuzați de evaziune fiscală: „«On y vole», ar zice Caragiale".

6165. ***, *Rrromânii guvernului.* În „Adevărul", XXIII, nr.7386, 31 mart.1910, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică – politică –, folosind și în titlu și în cuprins, caracterizarea caragialiană: „rrromâni, rrromânesc, rrromânismul pur sânge".

6166. ***, *Adversarii noștri și Nae Ipingescu.* În „Secolul XX", XII, nr.3153, 3 apr. 1910, p.1.
Editorial împotriva lui Take Ionescu: „Unde e cetățeanul Nae Ipingescu să–i dea un țignal cât să urle mahalaua și să–i strige o dată din toată puterea bojocilor: – «Urgent !» ?"

6167. ***, *Crisparea carpiștilor.* În „Tribuna liberală", XI, nr.3031, 11 apr.1910, p.1.
Polemică politică de pe poziții liberale. Unui anume adversar politic conservator „îi stă bine în *Noaptea furtunoasă* și [în] *Scrisoarea pierdută,* dar în politică îi stă foarte caraghioz, baate câmpii, înșirând diverse palavre".

6168. Cetățeanul Turmentat, *Epigramă.* În „Miș–maș", I, nr.2, 15 apr.1910, p.2.
Epigramă localizată: Brăila.

6169. Cetățeanul Turmentat, *Epitaf.* În „Miș–maș", nr.2, 15 apr.1910, p.3.
Epitaf localizat : Brăila.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6170. Scriban, Augustin, *Ce puţin ştiu românii româneşte.* În „Conservatorul", X, nr.84, 15 apr.1910, p.1, 2.
Considerând că „rari" („nici 40 în toată Dacia") sunt „surtucarii care ştiu bine româneşte, autorul propune ca remediu „pentru cei care au ieşit din liceu, poliţia... gramaticală să le aplice nuielușa (cum cere Carageali, care se iscăleşte *Caragiale* : «Universul», 18 mai 1909), sau mai bine după părerea mea cnutul şi nagaica, şi nu va fi păcat."

6171. Petronius [G. Tăuşan], *Literatură... comentată.* În „Secolul XX", XII, nr.3174, 1 mai 1910, p.2 („Note şi reflecţiuni").
Despre cometa Halley. „Iată o noapte, aceea de 5 mai, curent, care va fi departe de a fi calmă. *O noapte furtunoasă* în care ruşinoasa Veta e înlocuită cu dna. Halley."

6172. Mercuşor, *Din „Mofturile mele".* În „Miş–maş", I, nr.3, 1 mai 1910, p.1.
Poezie umoristică cu aluzii la celebrele „mofturi" caragialiene.

6173. Cetăţeanul Turmentat, *Plânsul unui poet. Versuri „croite" în berăria „Bulevard".* În „Miş–maş", I, nr.3, 1 mai 1910, p.1–2.
Poezie localizată: Brăila.

6174. Sifon, *Epitaf. Lui Cetăţeanul turmentat.* În „Miş–maş", I, nr.3, mai 1910, p.2.
„Aici zace–nmormântat/ Cetăţeanul turmentat./ Ce a fost: rupt şi fără ghete/ Scurt–n minte, lung în plete."

6175. ***, *Filotimie postumă.* În „Vremea", IV, nr.169 (390), 6 mai 1910, p.1.
Paralelă între ministrul industriei, Orleanu, cu „comisarul lui Caragiale din *Noaptea furtunoasă".*

6176. ***, *Cinstea dlui Tătăranu.* În „Drapelul", I, nr.8, 4 iun.1910, p.1.
Pamflet politic la adresa unui personaj politic local, identificat cu eroul caragialian: „acest Trahanache", „d. Tătăranu–Trahanache".

6177. ***, *Crăiniceanu–Caţavencu.* În „Facla", I, nr.16, 26 iun.1910, p.257 („Polemici").
„D. general Crăiniceanu e un perfect Caţavencu." Se vorbeşte de „adorabila suplețe de spirit a lui Caţavencu".

6178. Jemanfiş [I.C. Bacalbaşa?], *Andrisantul necunoscut.* În „Seara", I, nr.186, 19 iul.1910, p.1 („Tigheluri").
Microfoileton satiric. Contaminare frazeologică. Se ironizează modul deplorabil în care funcţiona Poşta Română.

6179. Petronius [Gr. Tăuşan], *Un nou polemist.* În „Secolul XX", XII, nr.3253, 12 aug.1910, p.2 („Note şi reflecţiuni").
Articol despre polemica lui V. Elefterescu, avocat din Iaşi cu Toma Stelian, ministrul justiţiei. Asocierea lui V. Elefterescu cu personajul lui ILC, Cetăţeanul turmentat, care

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

se întreabă: „Dar eu cu cine votez?".

6180. Ghiță Zeppelin, *Holera la grădina publică.* În „Săgeata humoristică", I, nr.2, 15 aug.1910, p.1–2.
O schiță umoristică. Printre personaje: Spiridon și Jupân Dumitrache.

6181. Cetățeanul Turmentat, *Răvaș.* În „Săgeata humoristică", I, nr.2, 15 aug.1910, p.3.
Poezie umoristică cu aluzie la personajul lui ILC.

6182. ***, *Palavra.* În „Ordinea", III, nr.789, 22 aug.1910, p.1.
Foileton politic. Contaminare onomastică cu un personaj a lui ILC. Cațavencu este considerat „tipul acestor negustori de palavre".

6183. ***, *Epitaf.* În „Caraghiosul", I, nr.20, 22 aug.1910, p.3.
Aluzie la ILC, sau contaminare caragialiană în manieră vulgară ? „Epitaf. *Lui Cetățeanu turmentat.* În această groapă zace,/ Cetățeanu turmentat,/ Care–n viață tot pe... gratis,/ A „pilit" și a mâncat." Răspunsul : în nr.22, 5 sept., p.1.

6184. X.Y.Z., *Chestiuni locale.* În „Lupta", I, nr.106, 14 sept.1910, p.1.
Sintagme din *Conu Leonida față cu reacțiunea* (care se și jucase, în același an, în 11 aprilie, la Teatrul Național din Craiova, cu actorul Anestin și în beneficiul său). Sintagmele sunt puse în ghilimele și subliniate, într–un articol de critică a poliției craiovene, abuzivă și ridicolă. Subtitlul articolului și încheierea sunt astfel: *„Bravos* poliție; *halal* poliție; *ha, ha, ha* poliție; *vivat națiunea !*

6185. Flirt, *Curățenie murdară.* În „Mișcarea", II, nr.217, 3 oct.1910, p.1 („Din șagă").
Tabletă satirică, folosind o sintagmă caragialiană și raportarea la un personaj din *O scrisoare pierdută:* „Vorba lui Pristanda: asta–i curat murdar..."

6186. ***, *Bobligații.* În „Opinia", VII, nr.1131, 8 oct.1910, p.1 („Chestii juridice").
Articol pe teme lingvistice; termeni explicați prin sintagme caragialiene: „bobligații", „bobor".

6187. Trancă, *De–ale lui Mitică.* În „Lupta", I, nr.136, 21 oct.1910, p.1 („Trăncănele").
Anecdote „miticiste", calchiate, adaptate local.

6188. ***, *Comedia continuă.* În „Secolul XX", XII, nr.3319, 2 nov.1910, p.1.
Editorial. Este citat personajul lui ILC, Farfuridi.

6189. Pac, *Silențiu lugubru !* În „Adevărul", XXIII, nr.7590, 4 nov.1910, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică, folosind – cum o arată și titlul – sintagme caragialiene în ghilimele. De pildă: „Să ducă telegrama andrisantului".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6190. ***, *Desfacerea partidului takist.* În „Deșteptarea Ialomiței", XI, nr.31, 11 nov. 1910, p.3.
Despre criza dinlăuntrul partidului conservator-democrat. Este citat „maestrul Caragiale" cu fraza „Cu cine votăm ?!"

6191. Jorju Delamidilu [G. Ranetti], *Da' eu cu cine votez ?* În „Furnica", VII, nr.10, 11 nov.1910, p.2.
Comentariu ironic asupra indeciziei Regelui în a opta pentru partidul lui Tache Ionescu sau cel al lui Petre Carp: „Bietul nostru Rege n-are la îndemână nici măcar resursa «cetățeanului turmentat» din *Scrisoarea pierdută* de-a întreba pe o «coană Joițica» oarecare cu cine să voteze."

6192. ***, *Comitetele Conservatorilor-Democrați.* În „Seara", I, nr.307, 17 nov.1910, p.1.
Foileton politic antitakist. Contaminare onomastică și frazeologică cu opera caragialiană.

6193. Cr., *Imitațiile.* În „Doljul", III, nr.730, 18 nov.1910, p.1 („Note").
Motto din ILC.

6194. ***, *Atentate celebre.* În „Deșteptarea Ialomiței", XI, nr.33, 25 nov.1910, p.1.
Este citat ILC cu o glumă naivă, potrivit căreia Papa ar fi „cumătru cu Galibardi [sic]".

6195. Don Ramiro, *Filosofia unor anunciuri.* În „Seara", I, nr.331, 11 dec.1910, p.1 („Note zilnice").
Foileton politic. Contaminare onomastică: „În blagoslovita Românie, asupra căreia vechiază spiritul corosiv al lui Dom' Mitică..."

6196. Eridan, *Cațavencu... reîntinerit.* În „Epoca", XVI, nr.289, 11 dec.1910, p.1.
Articol. Senatorul de Tutova, Nicorescu, în „La Roumanie".

6197. Diamandi, G., *Criticii „Bestiei".* În „Revista democrației române", I, nr.40, 12 dec.1910, p.1569-1578.
În cadrul suitei de răspunsuri celor ce i-au criticat piesa, Diamandi răspunde aici lui Alexandrescu-Dorna, făcând numeroase referiri și la ILC, unele folosind sintagme caragialiene: „Puteți critica înfăptuirea piesei, insuficiența ei, dar nu luați aere de «Veta rușinoasa»".

6198. Fantezist, *Aurora... Cioclopedică care v'a s'zică sau Noul program al d-lui Take Ionescu.*
Foileton politic. Contaminare frazeologică cu opera caragialiană, pentru a coborî în derizoriu cuvântarea șefului conservatorilor-democrați și a platformei sale electorale.

6199. ***, *Omul la necaz multe zice.* În „Deșteptarea Ialomiței", XI, nr.36, 16 dec.1910, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Foileton. În furia antiliberală, lui Take Ionescu „necazul i-a cam întunecat judecata şi a căzut în halul avocatului Farfuridi din comedia lui Caragiale".

6200. ***, *D. Diamandy-Caţavencu.* În „Facla", I, nr.41, 18 dec.1910, p.236 („Polemici").
„D. Diamandy este elevul lui Marx şi al lui Caţavencu".

6201. ***, *De la întrunirea takiştilor.* În „Politica", III, nr.7, 25 dec.1910, p.3.
Relatare. Contaminare frazeologică. Un orator, candidat la funcţia de primar al Mizilului, se exprimă „à la Leonida Condeescu", personaj real dar şi erou al lui ILC.

6202. Pella, Vespassian I., *Tablă de materii.* În „Opinia", VIII, nr.1200, 5 ian.1911, p.1.
Editorial politic, scris de directorul ziarului ieşean. Cu această sintagmă [după schiţa *La moşi* de ILC] în titlul articolului, defineşte Take Ionescu programul lui P.P. Carp, de curând ales şef de guvern.

6203. Pteacu, *Concert şi teatru la Năsăud.* În „Libertatea", X, nr.5, 20 ian./2 febr.1911, p.3.
Referire la ILC şi la personajul său, Marius Chicoş Rostogan, într-o cronică despre o manifestare artistică. „Publicul din Năsăud, la întrebarea: *Ce este muzica ?* n-ar răspunde cu vorbele măestrului Caragiale: Muzica este ceea ce cântă, domnule !".

6204. ***, *Ultimile informaţiuni.* În „Ordinea", IV, nr.908, 20 ian.1911, p.3.
Notiţă polemică adresată lui C.C. Bacalbaşa. Contaminare tipologică cu personajele lui ILC.

6205. Pierrot [D. Karnabatt], *Un discurs inedit.* În „Seara", II, nr.370, 22 ian.1911, p.1 („Peste picior").
Micro-foileton politic. Contaminare frazeologică şi tipologică cu opera lui ILC. Este ironizat conservator-democratul Nicolae Fleva, supranumit „tribunul poporului", în limbajul căruia foiletonistul descoperă similitudini cu vocabularul lui Caţavencu.

6206. ***, *Informaţiuni.* În „Mişcarea", III, nr.20, 27 ian.1911, p.2.
Un om politic al vremii, candidat la Senat, dr. Leon Cosmovici este poreclit „Caţavencu".

6207. Pierrot [D. Karnabatt], *Straşnic combate !* În „Seara", II, 30 ian.1911, p.1.
Micro-foileton politic. Sintagma caragialiană din titlu este folosită pentru a-l ironiza pe liberalul Ion Nădejde.

6208. Rinaldo, *Dr. Caţavencu.* În „Mişcarea", III, nr.25, 2 febr.1911, p.1 („Din şagă").
Tabletă satirică în versuri, adresată omului politic dr. Cosmovici, poreclit Caţavencu. În paginile ziarului se fac referiri frecvente la acest personaj.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6209. ***, *Eri şi azi. Morala Tachistă.* În „Voinţa Teleormanului", II, nr.12, 6 febr. 1911, p.1.
Foileton politic. Este preluată ironic denominaţia dată într-un discurs politic de ILC lui Take Ionescu: „Mesia".

6210. Cetăţeanul turmentat, *Manifest.* În „Trufandaua", I, nr.1, 10 febr.1911, p.3.
Către brăileni, în legătură cu ridicarea unei statui a împăratului Traian.

6211. Cetăţeanul turmentat, *Răvaş.* În „Trufandaua", I, nr.1, 10 febr.1911, p.4.
O epigramă dedicată: „Lui Costică Dinpoet".

6212. ***, *Informaţiuni.* În „Democratul", I, nr.7, 11 febr.1911, p.3.
Informaţie politică despre fruntaşul opoziţiei carpiste, I. Peseacov, supranumit „Zaharia Trahanache".

6213. ***, *Găgăuţii vorbesc.* În „Evenimentul", XIX, nr.6, 13 febr.1911, p.2.
„Găgăuţii" sunt redactorii de la „Opinia", care îşi permit insanităţi la adresa lui P.P. Carp: „Dar tu vrei să te arăţi că ai cetit operile unui mai mare al tău, şi de aceea îl asemeni pe Petre Carp cu Nae Caţavencu – Dar bine, de când ai intrat la «Opinia» nu ţi s-a întâmplat să te întâlneşti acolo în redacţie cu Nae, cu Tache şi toate celelalte personagii ale lui Caragiale, ori suferi de orbul găinei, de vezi toate pe dos ?!"

6214. Pierrot [Karnabatt, D.], *Merite fenomenale.* În „Seara", I, nr.392, 14 febr1911, p.1 („Peste picior").
Tabletă satirică împotriva cartelului politic dintre Take Ionescu şi Ionel Brătianu. Ziarul liberal „Viitorul" este numit caragialian, „Venitorele".

6215. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Lupta", I, nr.224, 16 febr.1911, p.3.
Se reproduce din „Epoca" un fragment din articolul *Farfuriizii*, apărut în 25 nov.1910, articol în care este criticat şi ironizat un oarecare Iulian Vrăbiescu şi discursul său politic pre-electoral. „Farfuridi şi Caţavencu sunt mai înfloritori ca oricând. De altfel, deputatul de Dolj a mai arătat, ceea ce se ştie prea bine, că dramaturgul cel mai talentat poate rămâne inferior, în tipurile ce crează, realităţii din care se inspiră, ori pe care o imită. Dnu Vrăbiescu a întrecut pe «oratorii» din comedia lui Caragiale." Ziaristul de la „Lupta" conchide: „aşadar, cetăţeni alegători, gândiţi-vă dacă acest modern Farfuridi merită încrederea şi voturile voastre".

6216. Ibrişim, *Vampiri !* În „Seara", II, nr.395, 17 febr.1911, p.1 („Tigheluri").
Tabletă satirică împotriva ziarului liberal „Voinţa naţională" : „...curat ca în *Scrisoarea pierdută:* «ciocoi, vampiri cari sug sângele poporului»".

6217. Cetăţeanul turmentat, *Un vis... dumnezeiesc.* În „Trufandaua", I, nr.2, 17 febr.1911, p.2.
Poezie umoristică.

6218. Cetăţeanul turmentat, *Întrunirea babelor de la Medjedia.* În „Trufandaua", I,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

nr.2, 17 febr.1911, p.2.
O proză umoristică.

6219. Chimiţă Haplea, *Înţepătură.* În „Trufandaua", I, nr.2, 17 febr.1911, p.2.
O epigramă dedicată „Cetăţeanului turmentat".

6220. Zaharia, N., *Prostul în viaţa socială.* În „Noua revistă română", vol.IX, nr.17, 20 febr.1911, p.334–337 („Ticuri sociale").
În viaţa socială şi în relaţiile particulare „Prostul" poate fi socotit chiar deştept: „Credeţi că Conu Leonida care spunea că nu se poate să fie revoluţie, fiindcă nu e voie de la poliţie era socotit ca prost de către respectabila sa jumătate?"

6221. ***, *Programul lui Caţavencu.* În „Mişcarea", III, nr.44, 25 febr.1911, p.3.
Şarjă politică la adresa omului politic dr. Cosmovici.

6222. Flirt, *Edilii de mâine.* În „Mişcarea", III, nr.48, 2 mart.1911, p.1 („Scântei").
Tabletă satirică la adresa noului ajutor de primar care este dr. Cosmovici – „prof.univ. Caţavencu", „distinsul moftolog".

6223. ***, *Tragicomedia takistă.* În „Epoca", XVIII, nr.52, 3 mart.1911, p.1.
O retrospectivă a celor 3 ani de când Take Ionescu s–a despărţit de partidul „ciocoilor reacţionari" pentru a se pune în serviciul „democraţiei române". Printre cei ce l–au urmat sunt şi „oameni şireţi cu privirile ţintă spre buzunarele celor dintâi, oameni de petrecere şi glumă, veniţi să adune păţanii de povestit: *Reacţiuni, Nopţi furtunoase* şi *Scrisori pierdute* ".

6224. ***, *D. Cosmovici la primărie.* În „Mişcarea", III, nr.51, 5 mart.1911, p.2.
Identificarea unui personaj politic real cu un personaj caragialian: „acel dr. Cosmovici căruia, în parlamentul ţării i s–a datr epitetul de Caţavencu, acel deputat care a făcut de râs Iaşul de l–a ales."

6225. Mănescu, Th.C., *Ingerinţele guvernului şi ingerinţele opoziţiei.* În „Deşteptarea Ialomiţei", XI, nr.48, 6 mart.1911, p.1.
Este citat cu aproximaţie, ILC cu *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* : „în republică, sufragiul înseamnă salarii şi posturi la toată lumea".

6226. ***, *Puţintică răbdare.* În „Conservatorul", XI, nr.52, 8 mart.1911, p.1.
Sintagmă caragialiană prin care „Conservatorul" cere „Independenţei" de a acorda credit noului consiliu comunal al Capitalei recrutat din rândul conservatorilor.

6227. ***, *Finanţele ţării.* În „Mişcarea", III, nr.55, 11 mart.1911, p.2.
Referire la un personaj şi o replică caragialiană. Critica unor reforme ale conservatorilor, măriri de salarii fără acoperire din fondurile statului: „Sau Statul, după cum spune C.c. Leonida nu va lua biruri, dar va da fiecărui român o pensie ?"

6228. Pierrot [D. Karnabatt], *„Paş'şapte, paş'opt".* În „Seara", II, nr.426, 20 mart.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

1911, p.1 („Peste picior").
Micro–foileton politic antitakist. Contaminare de limbaj (în titlu) şi personaje (Caţavencu, Rică Venturiano) cu opera lui ILC.

6229. ***, *C'coana Veta.* În „Ordinea", IV, nr.959, 23 mart.1911, p.1.
Foileton politic. Contaminare onomastică caragialiană.

6230. Ibrişim, *Cocoana Veta.* În „Seara", II, nr.430, 24 mart.1911, p.1 („Tigheluri").
Tabletă satirică antitakistă. Se răstălmăceşte spiritul în care a fost scris articolul *C'coana Veta* (din „Ordinea), Ibrişim afirmând că personajul caragialian e... „Take Ionescu când face pe moralistul, pe omul de statornicie şi principii".

6231. ***, *Revista revistelor.* În „Căminul nostru", I, nr.20, 25 mart.1911, p.318.
Comentându–se ironic revista „Viaţa nouă" pentru faptul că tratează cu dispreţ cuvântul „poporul", referiri la ILC: „Să ajungi de la Socec la «Boborul», cum zice Caragiale".

6232. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Secolul XX", XII, nr.3433, 25 mart.1911, p.3.
Ieri, la Senat, reprezentaţie de gală cu *O scrisoare pierdută.* „Rolul lui Caţavencu a fost jucat cu brio extraordinar de senatorul Emil Lăzărescu. Păcat că d. Caragiale n–a asistat la această reprezentaţie."

6233. Rodion [A. Steuerman], *Şcoala tangentei.* În „Opinia", VIII, nr.1272, 5 apr. 1911, p.1 („Oameni şi locuri").
Foileton. Aprecieri ale operei caragialiene. Aluzie la un articol publicat de ILC în „Românul" (Arad) şi la sintagma „a scăpa prin tangentă", utilizată acolo de scriitor pentru a marca un procedeu insolit de a te eschiva de la o discuţie. Sintagma a fost repede însuşită de mulţi condeieri.

6234. Archibald, *Scrisoarea Perdută* [sic]. În „Ordinea", IV, nr.986, 28 apr.1911, p.1.
Foileton politic. Contaminare cu personaje, replici, titluri caragialiene.

6235. ***, *Cuza – tangentă.* În „Opinia", VIII, nr.1292, 1 mai 1911, p.2 („Litere–Ştiinţe–Arte").
Micro–foileton politic, împotriva lui A.C. Cuza, dovedit plagiator. Contaminare frazeologică în titlu cu sintagma caragialiană „a scăpa prin tangentă" = „a te eschiva".

6236. Hogea, *Şerul* [sic], *Caţavencu, Scamatorii, Podarii... şi Civilizaţia.* În „Opinia", VIII, nr.1284, 4 mai 1911, p.1.
Foileton politic împotriva lui Mitică Cantacuzino.

6237. Ibrişim, *Camătă.* În „Seara", II, nr.474, 10 mai 1911, p.1 („Tigheluri").
Tabletă satirică împotriva ziarului liberal „Viitorul" (Bucureşti). Sintagme şi personaje din opera caragialiană: „coana Veta", ziarul „Venitorele".

6238. Ibrişim, *Rezon !* În „Seara", II, nr.476, 12 mai 1911, p.1 („Tigheluri").
Tabletă satirică împotriva unui fruntaş takist.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6239. ***, *Informaţiuni.* În „Mişcarea", III, nr.104, 14 mai 1911, p.2.
„Propunem maestrului Caragiale, pentru o viitoare reeditare a *Momentelor*, ca să ia act de cele ce se petrec acum la Iaşi şi să facă cuvenita preschimbare în frumoasa nuveletă studenţească, *Tempora.* Din cele ce s-au scris zilele acestea prin ziarele locale, maestrul Caragiale s-ar putea convinge că «studintele Coriolan Drăgănescu» a lăsat statuia lui Mihai Viteazul şi a venit la Iaşi ca să-şi rostească discursurile în Piaţa Unirii. Coriolan Drăgănescu la Iaşi însă, s-a schimbat la faţă; nu mai luptă contra guvernului ci, dimpotrivă, agită pentru...." Referiri la politica conservatorilor carpişti, la agresarea opoziţiei, la sălbăticia administrativă etc.

6240. B. [Mihail Bunescu?], *Mitică trăieşte.* În „Secolul XX", XII, nr.3468, 21 mai 1911, p.1.
Câteva poante à la Mitică, spre a-i demonstra viabilitatea. „Finul maestrului Caragiale e bine sănătos. Nici răscoalele de la 1907 nu i-au schimbat felul lui de a fi, nici ultimele schimbări de guvern nu l-au mişcat prea mult. Numai, din vreme în vreme, o umbră de melancolie se lasă pe faţa-i şi rămâne dus pe gânduri. Cauza, am bănuit-o. Din străinătate nu-i trimite nici măcar o ilustrată. Mitică nu merită o astfel de abandonare."

6241. Găvănescul, I., *Chestiuni de estetică.* În „Cultura română", VII, nr.6, 7, 8, apr., mai, iun.1911, p.153-170.
Referire la personaje caragialiene, în demonstraţia estetico-muzicală. Despre deosebirea dintre muzica „de care se delectează poporul şi aceea care face deliciile culţilor". Exemple de muzică pe care o apreciază cucoana Veta din *O noapte furtunoasă.*

6242. Pierrot [D. Karnabatt], *Puţintică răbdare !* În „Seara", II, nr.486, 22 mai 1911, p.1 („Peste picior").
Tabletă satirică împotriva lui Take Ionescu. Contaminare frazeologică (în titlu) şi cu personaje caragialiene (Trahanache) , pentru definirea profilului politic al celui ironizat.

6243. Pierrot [D. Karnabatt], *Diverse.* În „Seara", II, nr.508, 13 iun.1911, p.1 („Peste picior").
Micro-foileton satiric. Aprecieri asupra operei caragialiene, ce se dovedeşte a avea un serios impact asupra politicienilor vremii: Caţavencu s-a multiplicat în zeci de exemplare, iar în conflictul mitropoliţilor se uzează de procedee similare cu cele din *O scrisoare pierdută.*

6244. Archibald, *Poliţaiul lui Caragiale.* În „Ordinea", IV, nr.1023, 15 iun.1911, p.10.
Foileton politic - împotriva lui Barbu Şt. Delavrancea, a cărui reformă „este de calibrul reformei lui Ghiţă Pristanda, poliţaiul lui Caragiale... care număra de şapte ori aceleaşi felinare [sic]".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6245. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Lupta", II, nr.273, 19 iun.1911, p.3.
Sintagmă caragialiană din *O scrisoare pierdută.* Comentându-se campania electorală şi includerea pe listele de vot a unor angrosişti şi industriaşi olteni, autorul se întreabă pe cine vor vota alegătorii. „Prin urmare, dacă comercianţii nu vor vota această listă, care se prezintă cu atâta greutate morală sub raportul comercial, pe cine vor să voteze? *Pe coana Zoiţica, fiindcă-i dană bună ?*"

6246. Savel, Vasile, *Un român care a întrecut pe Koepernick şi Legageux.* În „Seara", II, nr.514, 19 iun.1911, p.1 („Note zilnice").
Foileton. Un personaj caragialian folosit drept termen de comparaţie pentru inventivitatea unui personaj real din epocă; autorul crede că este vorba de aceeaşi calitate psihologică cu cea a eroului care s-a dat drept *poetul Vlahuţă* în Ardeal (din schiţa cu acelaşi nume).

6247. Ibrişim, *Aduce.* În „Seara", II, nr.515, 20 iun.1911, p.1 („Tigheluri").
Tabletă satirică împotriva ziarului liberal „Viitorul". Contaminare frazeologică: „Vorba aia: dacă e anonimă, iscălesc !"

6248. Pierrot [D. Karnabatt], *O idee.* În „Seara", II, nr.520, 25 iun.1911, p.1 („Peste picior").
Tabletă satirică anti-liberală. Parafrazarea unei sintagme caragialiene, pentru a defini atitudinea lui Ion Nădejde faţă de conservatori, considerată a fi „mult mai comică decât a Conului Leonida faţă de Garibaldi".

6249. Ibrişim, *N-a murit !* În „Seara", II, nr.542, 17 iul.1911, p.1 („Tigheluri").
Tabletă satirică împotriva ziarului „Ordinea" din Bucureşti. Contaminare cu personajul Caţavencu.

6250. ***, *Simpatiile noastre. Mitică.* În „Mişcarea", III, nr.186, 26 aug.1911, p.1.
Pamflet politic. Un portret al lui Mitică. „Maestrul Caragiale ne-a prezentat pe Mitică în multe rânduri, ca un fel de ghiduş, un soi de Păcălici şi chiar băiat de spirit ! Falş, absolut falş ! Mitică al nostru de la Iaşi – ca să nu-l «cufundăm» cu vreun Mitică oriental – nu este nici băiat de spirit, nici băiat subţire (deşi e ca un ţâr) şi nu ştie ce e ghinionul." E vorba de un om politic, al cărui prenume „are miros grecesc".

6251. Nicolae-Glodeni, Pr., *Mitică ne ameninţă !* În „Voinţa Dâmboviţei", II, nr.37, 30 aug.1911, p.2-3.
Foileton politic. Contaminare cu personajele caragialiene. Conflictul declanşat între două feţe bisericeşti; autorul e numit într-un număr viitor al ziarului „logicianul de la Glodeni", în dispută aprigă cu Const. Cioranu.

6252. P.P., *Bobârnacii.* În „Libertatea", X, nr.38, 8/21 sept.1911, p.2.
Se comentează entuziast buna preţuire a foii umoristice „Bobârnacii", supliment al „Libertăţii" din Orăştie, cu referire la un citat din ILC: „Vorba maestrului Caragiale, cu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

o ocaziune, la Serbările din Blaj : Domnule, ştii ce? Ca să ai haz, trebuie să ai spirit şi publicul atunci are paciinţă [sic] !"

6253. B., *Încrederea în sine.* În „Lumina", I, nr.3, sept.1911, p.2.
Pledând pentru încrederea în sine a individului, dar cu moderaţie, autorul îl invocă pe Conul Leonida, personajul lui ILC, care „bunioară, de par examplu, dintr-un nu ştiu ce ori ceva, cum e nevricos, de curiozitate intră la o idee; a intrat la o idee? Fandacsia e gata; ei, şi după aia, din fandacsie cade în ipohondrie. Pe urmă fireşte şi nimica mişcă".

6254. Buţureanu, C.V., *Câteva cuvinte asupra jocurilor copiilor.* În „Uniunea femeilor române", III, nr.4, sept.1911, p.369.
În diversele consideraţii teoretice asupra semnificaţiei jocurilor de copii, institutorul ieşean face o referire la ILC, dând un pretins citat: „după cum se exprimă maistrul Caragiale «dintr-un boboc de scaiete un tradafir de lună, o privighetoare dintr-un pui de vrabie şi dintr-un căţelandru de vulpe un prepelicar de rasă»".

6255. Ibrişim, *Trahanache redivivus!* În „Seara", II, nr.597, 11 sept.1911, p.1 („Tigheluri").
Tabletă satirică vizându-i pe conservatorii-democraţi ai lui Take Ionescu, supranumit, aici, „Trahanache".

6256. Pierrot [D. Karnabatt], *Soluţie genială.* În „Seara", II, nr.609, 23 sept.1911, p.1 („Peste picior").
Foileton satirc împotriva lui Vintilă Brătianu. Parafrazarea unui titlu caragialian: „Conu' Vintilă în faţa reacţiunii".

6257. Ibrişim, *Mitică Diplomatul.* În „Seara", II, nr.614, 28 sept.1911, p.1 („Tigheluri").
Tabletă satirică împotriva takiştilor. Personajul lui ILC, Mitică, este ales ca prototip pentru unii dintre politicienii conservator-democraţi.

6258. Ibrişim, *Rezon !* În „Seara", II, nr.638, 22 oct.1911, p.1 („Tigheluri").
Tabletă satirică împotriva liberalilor, având ca titlu o sintagmă caragialiană.

6259. ***, *Polemice uşoare.* În „Drapelul", II, nr.33, 23 oct.1911, p.1.
Articol polemic la adresa unui ziarist constănţean, asemuit cu Mitică, „celebrul tip prin care maestrul Caragiale a căutat să reprezinte pe cei cu spiritul de duzină şi de ale căror glume trebuie să te gâdile ca să râzi".

6260. Pierrot [D. Karnabatt], *Reorganizarea.* În „Seara", II, nr.641, 25 oct.1911, p.1 („Peste picior").
Micro-foileton satiric împotriva ziarelor liberale. Personajul lui ILC, Conul Leonida, devine model pentru opiniile politice ale ziariştilor de la „Viitorul" şi „Voinţa naţională".

6261. M.G., *Cronică.* În „Luceafărul", X, nr.21, 1 nov.1911, p.492.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Notă privind concertul tenorului I. Rădulescu la Sibiu: „...am căpătat şi siguranţa că în faţa noastră avem un cântăreţ într–un «exemplar de lux» ci nu «într–o ediţie stereotipă» ca să întrebuinţăm o veche comparaţie a maestrului Caragiale."

6262. ***, *Brătianu – Caţavencu.* În „Evenimentul", XIX, nr.210, 4 nov.1911, p.1.
„Opera lui Caragiale va rămâne nemuritoare. Se credea că, în curând, *Scrisoarea pierdută* va avea numai un interes istoric, pentru a arăta viitorimei moravurile politice şi electorale din ţara românească de la 1888. D. Ionel Brătianu a ţinut să dovedească încă o dată că maestrul Caragiale a creat tipuri şi pentru viitorime. La consfătuirea colectivistă de Duminica trecută, şeful a jucat, cu mult brio, rolul lui Caţavencu."

6263. Pierrot [D. Karnabatt], *Bucuria paraponistului.* În „Seara", II, nr.652, 6 nov.1911, p.1 („Peste picior").
Micro–foileton politic împotriva gazetei liberale „Viitorul" din Bucureşti. Personajul Ipingescu, cu obiceiurile şi sintagmele specifice, reînvie în comportamentul politicienilor liberali.

6264. Ibrişim, *Debit.* În „Seara", II, nr.654, 8 nov.1911, p.1 („Tigheluri").
Tabletă satirică împotriva lui Ionel Brătianu, care, pentru demagogie este asemănat cu Caţavencu.

6265. ***, *Caţavencu la Iaşi.* În „Evenimentul", XIX, nr.216, 12 nov.1911, p.1.
„Nu se putea ca numai Bucureştiul să se bucure de fericirea de a vedea pe d. Ionel Brătianu încarnând personajul lui Caragiale. Trebuia şi Iaşu să–şi aibă părticica sa de divertisment artistic."

6266. ***, *Banu–Farafuride.* În „Epoca", XVII, nr.278, 16 nov.1911, p.1 („Registrul nostru").
Liberalii şi–au găsit un Farfuridi al lor: C. Banu, omul „Flacărei".

6267. Ibrişim, *Ce înţeleg ei.* În „Seara", II, nr.669, 23 nov.1911, p.1 („Tigheluri").
Tabletă satirică împotriva lui Take Ionescu, ridiculizat pentru că cere revizuirea Constituţiei fără a fi schimbat art.7; comportamentul său este asemuit celui al unui cunoscut personaj caragialian care cerea „modificarea constituţiei.. dar să nu schimbăm nimic !"

6268. ***, *Caţavencu Tribunei.* În „Înainte", I, 8 dec.1911, p.1.
Replică dată ziarului conservator „Tribuna". „Caţavencu «Tribunei» e aidoma cu eroul din piesa *O scrisoare pierdută* "...

6269. Petra–Petrescu, Horia, *Mitocanii. (Monolog comic pentru un tânăr).* În „Românul", I, nr.273, 14/27 dec.1911, p.7–8.
Schiţă. Un drum al autorului prin Ploieşti îi serveşte drept pretext pentru rememorarea persoanjelor lui ILC, ale căror prototipuri sunt uşor de recunoscut în urbea natală a scriitorului.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6270. ***, *Informaţiuni.* În „Înainte", I, nr.13, 15 dec.1911, p.3.
Referinţă la Caţavencu.

6271. Marşicu, Dr. Iustin, *Înfiripări de consecuenţe. Scrisoare deschisă către dl. O. Goga.* În „Românul", I, nr.276, 17/30 dec.1911, p.5.
Scrisoare deschisă, semnată de unul dintre fruntaşii partidului naţional român. Polemică cu ziariştii de la „Tribuna", aflaţi în dizidenţă. Stil polemic, acuzator faţă de O. Goga, pe care îl crede inconsecvent şi duplicitar („să scapi prin tangentă, făcându-te chinez, cum ar zice maestrul nenea Caragiale").

6272. M., *Spectacolele publice în educaţia poporului.* În „Ecoul Societăţii Alexandru Ioan I. Cuza", I, nr.18, 22 dec.1911, p.2.
Combătând imitaţiile după teatrul francez, „vorba lui Caragiale: am ţinut şi noi s-avem şi noi faliţii noştri".

6273. Archibald, *C'coana Veta.* În „Ordinea", IV, nr.1176, 29 dec.1911, p.1.
Foileton politic. Contaminare onomastică caragialiană.

6274. Pierrot [D. Karnabatt], *Cum stau lucrurile.* În „Seara", II, nr.702, 30 dec.1911, p.1 („Peste picior").
Tabletă satirică împotriva ziarului „Voinţa naţională". Pentru sprijinirea demonstraţiei, se aduce ca argument comportamentul similar al liberalilor cu unele personaje caragialiene (Conul Leonida).

6275. ***, *Epigramă.* În „Înainte", I, nr.16, 5 ian.1912, p.1.
O epigramă dedicată „Lui Caţavencu", adică unui ziarist de la „Tribuna" conservatoare din Turnul Severin.

6276. Gorun, Ion, *Cronică bucureşteană.* În „Luceafărul", XI, nr.2, 1912, p.57
„S-a mai retras opoziţia la '75, la '95... şi se va mai retrage, ca la '911, tot astfel şi la '921, la '31, la '41... Nu degeaba a spus-o asta de atâta vreme Caţavencu sau Farfuridi."

6277. P. Nicanor & co. [G. Ibrăileanu], *Revista catolică.* În „Viaţa românească", VII, nr.1, ian.1912, p.129-131 („Miscellanea").
Criticul ironizează programul „Revistei catolice", prin aluzii la personajele caragialiene (Mitică).

6278. Coresp., *Scrisoare din Cernăuţi.* În „Românul", II, nr.16, 21 ian./3 febr.1912, p.6.
Articol referitor la calitatea presei de limbă română din Bucovina. Atac împotriva „Vieţii noua" („E însă fandaxie... ar zice măiestrul Caragiale.").

6279. ***, *Turpitudinea politică. Spovedania unui cetăţean conştient.* În „Biruinţa", VII, nr.473, 15 ian.1912, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Editorial politic împotriva cartelului Take Ionescu–Ionel Brătianu. Cei doi politicieni sunt acuzaţi de comiterea unor „acţiuni demagogice" şi „declaraţii belicoase", din care nu lipsesc „bombasticismul ameninţărilor de Caţavenci târzii".

6280. Rigoletto, *Silenţiu !* În „Adevărul", XXV, nr.8036, 27 ian.1912, p.1.
Tabletă satirică, folosind sintagma caragialiană din *O noapte furtunoasă* : „silenţiu lugubru".

6281. ***, *Conu Milică faţă cu reacţiunea.* În „Galaţii", XXXI, nr.25, 5 febr.1912, p.1.
„Conu Milică" e „un gălăţean care s–a deprins numai cu slujbe fără să facă vreo treabă [...] şi pe care l–a imortalizat Caragiale, fără să–l fi văzut vreodată."

6282. ***, *Tramvaiele lui Caţavencu.* În „Epoca", XVIII, nr.45, 15 febr.1912, p.1.
Caţavencu este d. I. Cezărescu la o consfătuire în culoarea de galben.

6283. Pac, *Tramvaiul.* În „Adevărul", XXV, nr.8056, 16 febr.1912, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică folosind o sintagmă caragialiană: „Or, noi vedem că stă pe loc [e vorba de tramvai, de afacerea lui Vintilă Brătianu] – şi vorba eroului lui Caragiale: – Când stă ceva pe loc va să zică nu merge înainte !"

6284. ***, *Ultime informaţiuni.* În „Dimineaţa", IX, nr.2857, 18 febr.1912, p.2.
Anunţ. „Numărul viitor al «Faclei» va cuprinde [...] *Caragiale şi Iorga,* de Caţavencu."

6285. Pierrot [D. Karnabatt], *Garibaldi.* În „Seara", III, nr.751, 18 febr.1912, p.1 („Peste picior").
Micro–foileton politic. Lui Emil Vulpe, conservator–democrat din Galaţi, i se găseşte o similitudine de comportament cu Conu Leonida.

6286. Rinaldo, *„Să–i sară ochii".* În „Mişcarea", IV, nr.39, 19 febr.1912, p.1.
Ironizarea lui Lovinescu, cu prilejul unei critici a acestuia, apărută în „Rampa", la adresa piesei *Maica cea tânără* de Emil Isac. Este invocat ILC: „Vorba lui Caragiale: «să–i sară ochii care minte dacă datoria e de la chirie şi dacă soba n–a fost aşa !"

6287. Rigoletto, *Ţărănism.* În „Adevărul", XXV, nr.8068, 28 febr.1912, p.1 („Adevăruri").
Tabletă satirică cu referire la un personaj caragialian: „... vorba lui Pristanda: Famelie mare, remuneraţie după budget mică !"

6288. P. Nicanor & co. [G. Ibrăileanu], *Radu Rosetti redivivus.* În „Viaţa românească", VII, nr.3, mart.1912, p.452–453 („Miscellanea").
Portret maliţios al lui Radu Rosetti, un „Mitică în domeniul sentimentalismului".

6289. P. Nicanor & co. [G. Ibrăileanu], *Un monument de... incomprehensiune – ca să zicem aşa.* În „Viaţa românească", VII, nr.3, mart.1912, p.454–462 („Miscellanea").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Comentariu polemic prilejuit de un articol publicat de O. Densusianu (într-o „foaie bucureşteană" despre poporanismul „Vieţii româneşti". Ibrăileanu citează „vorbe" ale personajelor lui Caragiale, punctând ironic afirmaţiile lui O. Densusianu.

6290. ***, *Fuziune.* În „Democraţia Muscelului", I, nr.5, 1 mart.1912, p.80.
Lupta politică din judeţ pentru fuziunea a două partide, liderii fiind N. Filipescu de la conservatori şi Bădărău de la conservatori-democraţi. Este citat ILC, cu „vorba nemuritorului tip al lui Caragiale" à propos de revizuire.

6291. ***, *Informaţiuni.* În „Înainte", I, nr.25, 8 mart.1912, p.3.
Referire la Caţavencu.

6292. Ghiţă Harem, *Cetăţeanul indignat.* În „Mehedinţul", VII, seria VI, nr.128, 24 mart.1912, p.1 („Cronica").
Contagiune şi şarjă ironică pe temă caragialiană, în lupta politică locală: „A rămas pe jos Brezeanu,/ Acul altul l-a-ntrecut; / Cetăţeanul din *Scrisoarea/* Un actor nou a văzut." Satira este a conservator-democraţilor contra liberalilor şi conservatorilor.

6293. Gică, *Telegrafistele... şi măritatul.* În „Poppescu", I, nr.3, 25 mart.1912, p.2-3.
Este citat ILC şi personajul său, Ghiţă Pristanda („vorba lui Carageale").

6294. ***, *„Ideile triumfă – numai la oamenii... care au idei !"* În „Epoca", XVIII, nr.91, 3 apr.1912, p.1.
„D. Caragiale, fruntaş takist, se ţine departe – la Berlin – de actuala campanie a şefului său. Dacă ar fi pe malurile Dâmboviţei ar vedea că tipurile *Scrisorii pierdute* trăiesc încă. De pildă, Take Ionescu ieri la Dacia: «Ideile triumfă...»"

6295. ***, *Ca la noi.* În „Viaţa nouă", I, nr.14, 6 apr.1912, p.6 („Informaţiuni").
Informaţie economică despre criza Băncii centrale de credit maghiar. Situaţia falimentară a băncii din Cernăuţi atrage comparaţia cu replica lui Caţavencu: „Numai noi să n-avem faliţii noştri ? Această stare de lucruri este intolerabilă !"

6296. ***, *Informaţiuni.* În „Înainte", I, nr.31, 19 apr.1912, p.2.
„Caţavencu redivivus". Continuă polemica cu „Tribuna", ziar conservator din Turnu Severin.

6297. Stavăr, *Serbarea zilei de 1 Mai.* În „Adevărul", XXV, nr.8122, 24 apr.1912, p.4.
Amplă relatare despre întrunirea, manifestaţia şi serbarea din Capitală. Se reproduce cuvântarea dr. Racovski – care se referă şi la personaje caragialiene, de pildă: „Legea de organizare nu e făcută în folosul muncitorimii, ci în folosul lui Titircă Inimă-rea, în folosul meseriaşului român, căruia îi dă o putere legală de a schingiui pe bieţii Spiridoni". Analiză socială cu referire la personajele caragialiene, ca tipuri sociale reale.

6298. Karnabatt, D., *De ce ne mutăm.* În „Seara", III, nr.816, 25 apr.1912, p.1 („Note zilnice").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Foileton. Mutarea bianuală a bucureştenilor are şi alte cauze, mai profunde, nu numai „pentru a sparge ursuzlâcul", cum a spus cu atâta ironie ILC.

6299. A.S., *Cronica.* În „Zorile", I, nr.2, 29 apr.1912, p.15.
Ironie la adresa lui N. Davidescu care abuzează, în poeziile sale, de formula: „Şi–atâta tot...", ce apare la începutul şi nu la sfârşitul producţiilor lirice: „Aşa că, fără voie, ne gândim la irezistibilul Farfuridi al lui Caragiale care după ce făgăduieşte într–una că va încheia discursul cât se poate de scurt, se întoarce iar la început: «La anul una mie optsute două–zeci şi unui fix...» cu toate protestările din sală."

6300. Topârceanu, Gh., *Cu prilejul unui succes „jignitor".* În „Mişcarea", IV, nr.108, 18 mai 1912, p.2.
Referire la o schiţă caragialiană (*Five–o–clock),* semnificativă pentru atmosfera de mahala; imposibilitatea de a lăuda un talent fără a supăra susceptibilităţi groteşti. „Fireşte, la mahalamai marge: dacă laud pe Tănţica, se face foc Procopoaia." E vorba de tăcerea culpabilă a presei după succesul actriţei Aglae Pruteanu pe scena teatrului Comoedia. În afară de „Rampa" şi „Minerva", celelalte ziare au tăcut.

6301. Pac, *Să n–avem şi noi ?* În „Adevărul", XXI, nr.8148, 20 mai 1912, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică cu sintagme caragialiene. „... apoi dacă suntem, de ce să n–avem nu numai faliţii noştri, dar şi apaşii noştri?" ; „Vai, ţaţo, ne compromet ariseam !"

6302. ***, *Efemeride.* În „Gazeta ilustrată", I, nr.24, 26 mai 1012, p.13.
Pentru ziua de 22 mai, comentându–se un fapt divers de tâlhărie se foloseşte o sintagmă caragialiană, în comparaţia unor apaşi autohtoni cu alţii, iluştri, de la Paris: „avem şi noi pe Bonnot şi pe Garnier *ai noştri* – vorba lui Caragiale".

6303. Dumbravă, Dinu, *Dar coana Joiţica !...* În „Rampa", I, nr.185, 4 iun.1912, p.2.
Personajele din *O scrisoare pierdută* folosite ca arhetipuri ale finanţiştilor reali.

6304. În Şală, *Justificarea lui Cc. Iancu.* În „Mişcarea", IV, nr.122, 5 iun.1912, p.1.
Satiră politică la adresa lui Iancu Stamatiu, ajutor de primar, acuzat că „a îndosit materialul lemnos de pe vremea jubileului magnificului rector" şi care se justifică făcând nişte socoteli demne de Pristanda.

6305. ***, *Conu Leonida faţă cu legea meseriilor.* În „Epoca", XVIII, nr.160, 12 iun.1912, p.1.
Parafrazarea titlului cunoscutei comedii a lui ILC.

6306. Idem, *Răzbunarea lui Caţavencu.* În „Epoca", XVIII, nr.164, 16 iun.1912, p.1 („Vorbind pe şleau").
„Citind articolul d–lui Ciurcu, în care nu respiră decât un soi de orgolioasă răutate, am avut impresia că e Caţavencu care se răzbună."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6307. Anatema, *Rică Venturiano – Cum era acum douăzeci de ani – Cum este astăzi.* În „Facla", III, nr.24, 16 iun.1912, p.464–465.
Contaminare onomastică.

6308. Black, *Ironia unui dispărut.* În „Evenimentul", XX, nr.94, 26 iun.1912, p.1, 2 („Note").
Săgeți la adresa liberalilor și a takiștilor ce și-l revendică, pe rând, pe ILC (și „Voința națională" și „Opinia"). Pentru a potoli zelul „Opiniei", autorul reproduce câteva versuri ale lui ILC, adresate respectivului ziar: „Tu, Smul, ești leneș, zice Strul [...]/ Morala: Una–i Strul și alta–i Smul."

6309. Pierrot [D. Karnabatt], *Rezon !* În „Seara", III, nr.885, 3 iul.1912, p.1 („Peceți").
Sintagmă caragialiană servind drept titlu unei tablete satirice.

6310. Pac, *Concurs de frumusețe.* În „Adevărul", XXV, nr.8191, 2 iul.1912, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică la adresa unor afaceri ale lui Gr. Cantacuzino, cu referire la o situație din comedia *D–ale Carnavalului* : „Dar în ce privește premiul, cunoașteți povestea cu tabachera cu muzică pusă la loterie de comisarul din *D–ale Carnavalului* a lui Caragiale ! Comisarul avea un noroc extraordinar ! Regulat tot el câștiga tabachera."

6311. Ad., *„Vrem și noi gheșefturile noastre".* În „Adevărul", XXV, nr.8201, 12 iul.1912, p.1.
Articol de critică politică, cu referire la un erou caragialian și la o replică parafrazată: „Ca și eroul lui Caragiale, exclamă: Vrem și noi gheșefturile noastre !" Este vorba de ziarul „Epoca", care ia apărarea unei afaceri veroase, cu tripouri.

6312. Un socialist, *Obligativitatea votului și libertatea de conștiință.* În „Biruința", VIII, nr.582, 22 iul.1912, p.4.
Foileton. Contaminare cu onomastica caragialiană: Titircă, Brânzovenescu, Farfuride [sic], Cetățeanul indignat [sic].

6313. ***, *Cațavencu de la „Adevărul".* În „Voința națională", XXVIII, nr.8096, 14 aug.1912, p.3 („Informațiuni").
Denumire dată lui Iosif Nădejde.

6314. Pas, I., *Nicu Meț.* În „Dimineața", IX, nr.3037, 18 aug.1912, p.1 („Tipurile noastre").
Ploieștiul este numit „cetatea maestrului Caragiale, unde «boborul» declarase *republică* ".

6315. Rigoletto, *Pen'ce ?* În „Adevărul", XXV, nr.8264, 13 sept.1912, p.1.
Tabletă. Referire la un personaj și o replică caragialiană: „Asta e vorba lui Bibicu din *D–ale Carnavalului* ".

6316. P., *Puțintică răbdare !* În „Seara", III, nr.959, 15 sept.1912, p.1 („Peceți").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Micro-foileton satiric la adresa lui Take Ionescu. Contaminare lingvistică şi similitudine între caracterul politicianului cu personajul Trahanache.

6317. Pac, *Războiul şi mărăturile.* În „Adevărul", XXV, nr.8272, 21 sept.1912, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică cu referire la personajul caragialian Conu Leonida şi moratoriu („legea mărăturilor").

6318. Metaxa-Doro, G., *Cine combate !* În „Adevărul", XXV, nr.8272, 21 sept.1912, p.1.
Articol de polemică politică, cu referire la un personaj caragialian. Ziarul liberal „Viitorul" „pretinde că nu înţelege să se atace sau să se facă insinuări la adresa magistraturii", deşi în acest ziar fuseseră relansate insinuări la adresa unui magistrat care era împotriva unor afaceri necurate, împotriva guvernamentalilor. „Curat vorba calfei de bărbier din *D-ale Carnavalului* : - Dom' Nae, politicos cum este i-a luat banii care îi mai avea în buzunar, din porc şi măgar nu l-a mai scos, i-a dat câteva palme, un picior pe uşă afară şi-ncolo nu i-a făcut nimic."

6319. ***, *„Atmosferă încărcată".* În „Timpul", IV, nr.129, 24 sept.1912, p.1.
Contaminare caragialiană în plan politic local.

6320. Mora, M., *Apaşii.* În „Tribuna", I, nr.6, oct.1912, p.228.
Articol critic în contra vandalismului civic: „Caragiale dacă-şi scria comediile cu treizeci de ani mai târziu, ar fi cerut să avem şi apaşii noştri, în locul faliţilor invocaţi în *Scrisoarea pierdută.* "

6321. Răboj, *Rezon !* În „Seara", III, nr.986, 12 oct.1912, p.1 („Aşchii").
Micro-foileton politic. Sintagmă caragialiană în titlu.

6322. ***, *Farfuride + Conu Leonida = Decusară.* În „Facla", III, nr.44, 3 nov.1912, p.884-885 („Polemici").
Polemică cu periodicul „Neamul românesc".

6323. Comunist, *În jurul alegerilor. Socialiştii ieşeni nedumeriţi. În chestia reformei electorale.* În „Dreptatea", I, nr.1, 5 nov.1912, p.2.
Articolul are ca motto, replica caragialiană : „Dar eu cu cine votez?"

6324. ***, *Moftangii !* În „Evenimentul", XIX, nr.219, 16 nov.1912, p.1.
Atac violent la adresa liberalilor cu referiri la ILC. „Se vede că maestrul Caragiale când a creat tipul *Moftangiului* în «Moftul român» a avut de model pe d-nii liberali."

6325. ***, *Farfurizii carpişti.* În „Românul", I, nr.44, 18 nov.1912, p.2.
Personaje caragialiene invocate în polemică politică. „Cine vrea să vadă retrăind tipurile lui Caragiale din *Scrisoarea pierdută*, pe Farfuride şi Caţavencu, pe Trahanache şi Agamiţă Dandanache să citească fiţuica carpistă «Îndreptarea» şi să se gândească la tipurile din partidul carpist şi la personagiile din comedia lui Caragiale."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6326. ***, *Curat... „nu face".* În „Ròmanul", I, nr.44, 18 nov.1912, p.2–3.
Se referă la un articol din gazeta carpistă „Îndreptarea", intitulat *Nu face* – şi în care „Farfuridi retrăieşte în toată splendoarea lui".

6327. ***, *O istorie pierdută.* În „Adevărul", XXV, nr.8334, 22 nov.1912, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică cu referire la ILC. „La ce peripeţiuni dă loc *O scrisoare pierdută* a lui Caragiale – dar la ce peripeţiuni va mai da loc Istoria pierdută pe CFR de către d. Pompilică Eliade. Se ştie că d–sa şi–a pierdut pe CFR *Istoria spiritului public în România* [...]. Când cineva pierde spiritul e dovadă că l–a avut; dar când cineva pierde Istoria spiritului... public în România, asta e ca şi cum şi–ar pierde capul."

6328. Răboj, *Triumful lui Conu Leonida.* În „Seara", III, nr.1027, 22 nov.1912, p.1 („Aşchii").
Micro–foileton politic anti–liberal. Respectivul personaj caragialian este luat de exemplu pentru solicitările financiare necuvenite ale unor liberali.

6329. R., *Alta.* În „Seara", III, nr.1033, 28 nov.1912, p.1 („Aşchii").
Micro–foileton politic. Ziarul liberal „Voinţa naţională" este acuzat de a folosi limbajul caragialian (îl plagiază pe Nae Caţavencu !).

6330. ***, *„Îndreptarea" ne distrează.* În „Ròmanul", II, nr.3, 9 dec.1912, p.1.
Se referă la ziarul carpist din localitate, invocându–l pe ILC. „Un carpist pe care l–ai face prost s–ar indigna ca şi Cetăţeanul indignat [sic] al lui Caragiale, căruia spunându–i că miroase a vin , ţi–ar răspunde mirat: dar ce vrei să miros a gaz ? Acesta e mirosul meu naturel". Replica Cetăţeanului turmentat este parafrazată.

6331. ***, *Agămiţă Dandanache.* În „Mişcarea", IV, nr.275, 13 dec.1912, p.1 (Blok–notes).
Tabletă de satiră politică. Cu numele personajului caragialian este numit Paul Greceanu, „al cărui neam de la '48 a fost în Cameră" şi „n–are colegiu". „Dandanache–modern nu mai poate ocupa scaunul de deputat numai cu găsirea unei *scrisori pierdute* ."

6332. S.Y.R., *Caragiale la Cameră.* În „Adevărul", XXV, nr.8362, 20 dec.1912, p.1.
Atac, plin de sarcasm, împotriva deputatului liberal de Botoşani, Enăşescu care, în Cameră, a pus la îndoială oportunitatea acordării unei pensii văduvei lui ILC. „Ar fi fost cam banal ca o singură dată Caragiale să vie înaintea Camerei şi să nu–i iasă înainte nici un Farfuridi şi nici un Trahanache."

6333. Petronius [Gr.Tăuşan], *Inovaţii alimentare.* În „Viitorul", VI, nr.1749, 19 dec.1912, p.1.
Foileton pe tema importului de mode occidentale. Se foloseşte replica caragialiană „Să avem şi noi faliţii noştri !"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6334. ***, *Anul Dinescu* [Dissescu ?]. În „Cuvântul dreptății", II, nr.8, 20 dec.1912, p.1.
Articol polemic. Acest erudit jurist-consult a dat județul pe „mâinile unui putregai de agramați, personaje ridicole, printre care Caragiale și-a ales tipurile nemuritoarei sale opere".

6335. Răboj, *Scrisoarea d-lui Dandanache.* În „Seara", III, nr.1060, 25 dec.1912, p.1 („Aşchii").
Microfoileton. Este satirizat deputatul Enășescu care, după ce a fost atacat de „Seara", pentru că se opusese acordării pensiei viagere d-nei Caragiale, a trimis ziarului o scrisoare agramată, à la Dandanache, dorind să se disculpe.

6336. Răboj, *Tot dl. Agamiță.* În „Seara", nr.1060, 25 dec.1912, p.1 („Aşchii").

Micro-foileton. Împotriva deputatului Enășescu. „D-sa era de părere să se voteze *două* pensii, și de aceea a votat *contra* uneia. De unde urmează că dl. Agamiță e tot atât de tare în logică, pe cât și în gramatică !"

6637. Pac, *S-a suspandat !* În „Adevărul", XXV, nr.8368, 26 dec.1912, p.1 („Năzbâtii").
Tabletă satirică politică. Similitudini cu situații din *O scrisoare pierdută.* Referire la actul IV al comediei și la un dialog între Pristanda și Trahanache: „M-a trimis Conu Fănică să suspandați ! – și nenea Zaharia suspandă numaidecât. Așa s-a petrecut și la Londra cu Conferința pentru pace. Au șoptit ceva la ureche Marile puteri și aliații au declarat că suspandă tratativele. Acuma Europa stă cu deștul la tâmplă și se întreabă: – Suspandarea asta înseamnă că s-au ruptără tratativele, or că se mai pot relua ?"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

3834. Dion [Ion Dafin?], *Disperații.* În „Viitorul", I, nr.187, 22 oct.1902, p.1 („Discuții și păreri personale").
Critică literară. Se remarcă o nouă categorie de scriitori, „disperații" [aluzie la Caion și Macedonski], care vor să-i detroneze de pe soclurilor lor pe Coșbuc, ILC, Vlahuță...

3835. Ventura, Grigore, *Literatură-artă.* În „Universul", XX, nr.312, 13 nov.1902, p.1.
Printre „fruntașii literaturii noastre" autorul îl menționează și pe ILC, alături de: Alecsandri, Bolintineanu, C. Negruzzi, Odobescu, Hasdeu, Eminescu, Vlahuță, Macedonski.

3836. Dion [Ion Dafin?], *Este criză literară ?* În „Viitorul", I, nr.205, 13 nov.1902, p.1.
Articol. Criza literară se manifestă, după părerea lui Dion, nu prin abundența volumelor literare de proastă calitate, ci prin faptul că în afara lui ILC, Coșbuc, D. Zamfirescu, Vlahuță, literații contemporani sunt „simpli imitatori ai lui Eminescu".

3837. V., *Reputațiile.* În „Dorohoiul", I, nr.10, 14 nov.1902, p.1.
Editorial. „Azi, reputațiile se fac prin defăimare, un autor șuierat e un candidat la glorie, un politician înjurat e un ministru în viitor. Nicăierea mai bine ca la noi în țară, legea aceasta n-a fost dovedită de fapte." Demonstrează această teză prin enumerarea celor mai valoroși scriitori români care au fost, fie „tratați de nebuni sau ramoliți", fie de „pungași, de panglicari, de demagogi". „La noi mai mult decât oriunde aiurea, reputațiile meritate se fac prin negațiunea meritului, prin insulte și fluierături, probă Eminescu, Caragiale, Xenopol, Hasdeu, Delavrancea etc."

3838. Mărgăritescu, M., *Muzica la noi.* În „Gazeta artelor", I, nr.5, 24 nov.1902, p.1.
Paralelă între diversele arte care au evoluat, la noi, simetric. Între marile talente din literatură se află și ILC.

3839. Gheorghiu, Gh., *Colectivele în „ime".* În „Arhiva", XIV, nr.1-2, ian.-febr. 1903, p.15-28.
Studiu filologic. Între autorii consultanți, pentru exemplificări, se află și ILC.

3840. Duscian, I., *Vocea presei despre „Icoane din viață" de Petru Vulcan.* În „Ovidiu", II, seria II, nr.12, 1 febr.1903, p.177-179.
Elogii exagerate pentru cartea lui P. Vulcan și ironii amare pe seama operei lui ILC. Se consideră că publicul cititor și critica literară nu cunoasc decât câțiva scriitori. Între prozatori, „unii acordă și d. Caragiale unele calități de scriitor. În genere d. Caragiale e cunoscut ca directorul «Moftului român» și directorul unui lucru mai serios: unei bune berării române".

3841. Scurtu, Ion, *Informatorii străinătății. Din presa germană.* În „Sămănătorul", II, nr.8, 23 febr.1903, p.121-124.
Amendează articolul ziaristului Adolph Flachs din „Berliner Tageblatt", dedicat

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

literaturii române şi în special lui Al. Vlahuţă. „Între marii scriitori români, Adolph Flachs îi înscrie pe Alexandri [sic], Coşbuc, Caragiale, Vlahuţă, Slavici, Duiliu Zamfirescu, Delavrancea – fără să pomenească de loc pe cel mai apusean poet al neamului nostru, pe Eminescu."

A – ***[Scurtu, Ion], *Literaţii români şi străinătatea.* În „Ecoul Moldovei", XII, nr.33, 27 febr.1903, p.3.

3842. Redacţia, *Ştiri literare.* În „Pagini alese", II, nr.18 (21), 16 febr.1903, p.7–8.
Se reproduce un citat dintr–o polemică a lui Mihail Dragomirescu cu Ilarie Chendi (articolul apăruse în „Convorbiri literare", 15 mai 1898). Este combătut M. Dragomirescu care, după cum se exprimase, nu credea în valorile literaturii contemporane („Apoi, dacă scoatem pe Caragiale şi pe Duiliu Zamfirescu, cu ce mai rămânem?").

3843. ICS, *Aprecieri!...* În „Epoca", IX, nr.130 (1404), 16 mai 1903, p.1 („Schiţe şi păreri").
În materie de proză „d–l Macekonski ne–ar cita ca fruntaşi pe Caion, pe Smara, pe Aurel S. Geblescu de la Craiova şi alte figuri ilustre, în faţa cărora rămân eclipsaţi mâzgălitori de hârtie ca d–l Caragiale, Delavrancea şi alţii".

3844. Dragomirescu, Iuliu, *Curente literare.* În „Adevărul", XVI, nr.4965, 28 mai 1903, p.1 (suplimentul „Litere şi arte").
Recunoscând trei curente: naţionalist, modernist şi transilvănean, în anul literar curent, îşi propune să se ocupe în articolele viitoare, de primele două, „ai căror pionieri sunt personalităţile extraordinare ca Alecsandri, Eminescu, Hasdeu şi vastul Caragiale".

3845. Bârlad, Lucia, [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.4979, 11 iun.1903, p.2 (suplimentul „Litere şi arte").
La întrebarea „Pe care prozator român în viaţă îl preferaţi şi de ce?", corespondenta răspunde că pe lângă Rădulescu–Niger, pe care–l preferă („cel mai intim prieten al meu, cel mai iubit"), – sunt câţiva cărora le–ar spune că „de foarte multe ori am petrecut admirabil stând la sfat cu ei" – şi îi enumeră pe: Delavrancea, Radu Rosetti, dr. Urechia, Vlahuţă şi ILC.

3846. E.S., [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.4986, 18 iun.1903, p.2 (suplimentul „Litere şi artă").
La ancheta privind prozatorul preferat, cititorul din Fălticeni, răspunde: „Ce? prefer pe Caragiale pentru că în tot ce a produs a fost român".

3847. Landman, I., [*Răspuns*]. *Ancheta noastră.* În „Adevărul", XVI, nr.4986, 18 iun.1903, p.2 (suplimentul „Litere şi artă").
„Trecând cu respect" pe lângă scrierile lui Vlahuţă, „salutând cu drag" pe cele ale lui Radu Rosetti, „mă opresc la sublimul şi plinul de spirit, Caragiale". Îi face, în continuare, un portret literar mai amplu scriitorului preferat, care îi apare „ca un Sirius printre constelaţii, este luceafărul prozatorilor români".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

O scrisoare deschisă de felicitare şi omagiu cu ocazia celor 25 de ani de activitate literară: „Domnul Caragiale, prin admirabilele piese ce ni le-a dat, dă dovadă de o cunoştinţă adâncă de societatea noastră actuală şi a ştiut şi ştie să-şi râdă într-un mod destul de modest dar şi muşcător de toate părţile ridicule ale ei".

6643. Antonescu, George I., *Telegramă.* În „Caragiale", 23 febr.1901, p.7 („Telegrame").
Depeşă din Bucureşti, de la un „diplomat al Conservatorului de muzică", care se încheie cu o lozincă: „Trăiască maestrul literaturii române Caragiale !"

6644. Cornea, Nelly, *Telegramă.* În „Caragiale", 23 febr.1901, p.7 („Telegrame").
Depeşă din Bacău: „Geniului care străluceşte de douăzeci şi cinci de ani aduc omagiile mele".

6645. Ionescu, Al., *Telegramă.* În „Caragiale", 23 febr.1901 ,p.7 („Telegrame").
Depeşă din Bucureşti, din partea Societăţii Gutemberg.

6646. Stâncă, [Ştefan, dr.?], *Telegramă.* În „Caragiale", 23 febr.1901, p.7 („Telegrame").
Depeşă din Roman: „Fericiţi cei săraci cu duhul, căci lor ai sacrificat toată munca. Multă sănătate".

6647. Ursaky, Căpitan G., *Scrisoare.* În „Caragiale", 23 febr.1901, p.3.
Se scuză că nu poate participa la jubileul lui ILC, „fiind de opt zile grav bolnav de influenţă [gripă]". Donează suma de 10 lei.

6648. Adamescu, Gh., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
„Oprit de o subită indispoziţiune de a mă afla în mijlocul celor ce sărbătoresc pe autorul *Scrisorii pierdute,* îl rog să primească urări prieteneşti de viaţă lungă şi de putere de muncă spre a înzestra literatura română şi cu alte opere de valoare."

6649. Antonescu, Adela, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
O institutuoare din Huşi scrie: „Sunt mândră că ocaziunea se prezintă pentru a vă ruga să credeţi în admiraţiunea şi respectul meu. Tot înainte cu strălucite succese".

6650. Artiştii din Caracal, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Obştea artiştilor transmit că iau parte „cu inima la serbarea ce se dă marelui maestru al literaturii dramatice naţionale".

6651. Baiulescu, Maria, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Din Braşov: „Cele mai vii omagii şi călduroase felicitări marelui maestru al literaturii".

6652. Burghelea, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Vicepreşedintele Ateneului român din Dorohoi transmite urări scriitorului, anunţând, între altele, că V.A. Urechiă, preşedintele de onoare al Ateneului din Dorohoi, este delegat a-i reprezenta la festivitate.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6653. Căplescu, Căpitan, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, 26 febr.1901, p.3.
Telegramă din Ostrov: „Urez din inimă maestrului Caragiale sănătate ca să putem avea fericirea de a-l sărbători şi la 50 de ani. Trăiască maestrul Caragiale, gloria României !"

6654. Cârjă, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Semnând: „Cârjă, artist", actorul ieşean îl felicită pe „ilustrul maestru care face cinste neamului".

6655. Comitetul studenţilor anului I al Facultăţii de drept din Bucureşti, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Sunt transmise calde felicitări lui ILC, cu ocazia jubileului de 25 de ani de activitate literară.

6656. Corpul didactic primar din Piatra Neamţ, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegrama de felicitare prin care i se arată „maestrului Caragiale, cu ocazia jubileului său, sincera admiraţie şi recunoştinţă pentru nepreţuitele scrieri cu care a înzestrat literatura noastră" este semnată de: Eugenia Istrati, Ştefan Zamwell, Alexandru Gheorghiu, Alexandru Vasiliu, Olimpia Teodor, N. Eladescu, Elena Gh. Ştefănescu, A. Cancicov, A. Macarescu, Natalia Protopopescu, Elena A. Combary, Cristina Belian, Natalia A. Dimitriu, Corina Pătraşcu, Lucreţia Gh. Tistu, C. Parteni, Scutărescu, Z.C. Isăcescu, Elena Manoliu, M. Ionescu, P. Ştefănescu, Mihail Pantazi, Lucreţia Celus, C. Vrânceanu, Adela Anastasiu.

6657. Cornea, Neli, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegramă din Bacău: „Geniului care străluceşte de 25 de ani aduc omagiile mele."

6658. Condeescu, Leonida, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Primarul din Mizil, eroul imortalizat de ILC în schiţele sale, transmite felicitări sărbătoritului şi scuze pentru neparticiparea la importantul eveniment : „ Împrejurări serioase mă împiedică de a participa la festivalul ce se dă în onoarea dv., vă rog să primiţi urările mele sincere."

6659. Dimiu, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegramă rimată din Râmnicul Sărat: „Mulţi chemaţi, puţini aleşi/ Înainte, să trăieşti !"

6660. Dragomirescu, Mihail, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Din Dorneni, criticul şi istoricul literar transmite felicitări sărbătoritului: „Între ai tăi ai fost şi ai tăi te-au cunoscut, să trăieşti până te-or cunoaşte şi cei ce zic că te cunosc."

6661. Elevii gimnaziului din Sascut, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Telegramă din Râmnicul Sărat, din partea elevilor de gimnaziu, în numele cărora semnează Boerescu: „Daţi-ne voie a ridica şi noi un pahar în sănătatea celui ce azi e a tot sărbătorit şi împodobit de laurii gloriei. Onoare celui ce ne face onoare ! Ura !"

6662. Fumagalli, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Din Galaţi: „Permite-mi, ilustre maestre de a-uni şi eu pleiadei imense a admiratorilor tăi, glasul meu de italian, entuziast al meritelor tale strălucite. Trăieşte, Caragiale, creatore de artă latină".

6663. Gheorghiu, Teodora, *Telegramă* . În „Adevărul", nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegramă din Piteşti: „Felicităm pe genialul dramaturg al neamului românesc şi pe fostul meu revizor şcolar. Trăiască mulţi ani !"

6664. [Un grup de persoane din Brăila], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
„Maestre, sărbătorim în tine gloria literaturii româneşti."

6665. [Un grup de profesori din Brăila], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Moldovan Guşilă, Petre Şerbănescu, Christache Şerbănescu, Cernătescu, Marinescu, Popovici şi Munteanu-Râmnic urează scriitorului „ani îndelungaţi spre cinstea literaturii şi gloria neamului român".

6666. [Alt grup de persoane din Brăila], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Gheorghe Radovici, Anghel Teodorescu, G.N. Georgiadis se adresează „cu adâncă dragoste neclintită", „scriitorului neîntrecut şi românului celui mai cu duh".

6667. [Grup de persoane din Călăraşi], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Petre I. Rădulescu, Nicolae Tzopescu, Constantin I. Becescu, G. Luculescu „aduc prinosul lor de iubire şi admiraţiune primului dramaturg român".

6668. [Grup de persoane din Caracal], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Familia I. Aureliu Ciurea, Florian Becescu, farmacist Trandafirescu, portărel Al. Dumitrescu, portărel C. Teişeanu şi C. Polizu telegrafiază: „Marelui nostru dramaturg, unicului nostru satirist, geniului nostru literar îi urăm viaţă lungă şi spornică".

6669. [Grup de evrei din Craiova], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Heinrich Loebel, Moscu Beligrădeanu, David Rapf, Ignat Samitca, Demeter Baras adresează urări „puternicului creator de tipuri neperitoare, adâncului analist de inimi şi caractere, autorului *Făcliei de Paşte* ".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6670. [Grup de persoane din Dorneni], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, 26 febr.1901, p.3.
Loghi Ştefan, Strâmbu, Popescu, Petraşcu, Puşcariu, Anghel, Josif, Cioflec [pictori şi literaţi, vizitatori şi turişti la Dorneni] adresează o urare : „Maestre, să trăieşti !"

6671. [Un grup de doamne din Galaţi], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Elena N. Dinescu, Lilly Mănciulescu, Maria Mănciulescu, Victoria Găitan, Amelie Varlam, Eugenie Varlam, Lucreţia M. Ioanciu, Marie Rachigidi, Ecaterina C. Madgiaru, Domnica M. Păun transmit sărbătoritului „omagii de admiraţiune".

6672. [Alt grup de doamne din Galaţi], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Olga Deciu, Eufrosine Deciu, Virginie V. Gutzu, Elena G. Fernic, M.D. Tzăranu, Eleonora P. Păun, Caterina M. Similache, I.P. Radovici, Elisabeta M.Z. Ionescu, Eufrosine J. Deciu, Catherine Curtovich, Maria de Cerchez, Anette Movilă, Nelene Mille, Fancette Andreescu, Tania Ioan, Ecaterina Scriban, Elena Bonaki, Maria I.N. Păun şi Emilie G. Fernic transmit scriitorului urări de ani mulţi „pentru folosul culturei ţărei noastre".

A – Mikado, *Jubileul lui Caragiale.* În „Epoca", VII, nr.53 (1602), 24 febr.1901, p.3.

6673. [Grup de persoane din Iaşi], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Felicitări din partea mai multor ieşeni: Ion Paul, Gh. Lascăr, Gh.D. Ionescu, A. Frunză, I. Costin, Grigore Butzurean, Em. Constantinescu, Th. Ghica, Al. Aurescu.

6674. [Grup de persoane din Ploieşti], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Urări transmit institutorii şi învăţătorii: Zoe Sachelarie, Ştefanida Georgescu, Virginia Rufu, Dimitrie Glodeanu, Mihai Nicolescu, G. Petrescu, Ioan Crutzescu, Benica Stoenescu, Anastase Munteanu, G. Şerbănescu, Pr.Ivănceanu, Amelia Panţu, Pascu Popescu, Ionescu-Lungu.

6675. [Grup de persoane din Iaşi], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, p.3.
Grigoriu Havas, Prasin, dr. Lebell trimit „genialului maestru", „o cupă de şampanie de la Bolta rece".

6676. [Grup de persoane din Sascut], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, p.3.
Dragomir Botez, Mircea Trăncescu şi parohul Mircea Iliescu transmit felicitări.

6677. [Grup de persoane din Tg.Ocna], *Telegramă* . În „Adevărul", XIV, nr.4161, p.3.
Vartan Housepian, Niculai Ursu şi Robert Housepian transmit urări sărbătoritului.

6678. Guţă [?], *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Telegramă din Piteşti: „Noi am cucerit Plevna, tu ai cucerit lumea cultă. Să trăieşti ! Anii trec, puterile scad, păstrează-ţi condeiul !"

6679. Hogea, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Din Piatra Neamţ se transmit „călduroase urări neîntrecutului maestru al literaturii române din partea admiratorului său".

6680. Ibrăileanu, Garabet, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
„În amintirea trecutului şi în aşteptarea viitorului Caragiale, îi transmit urările de bine ale unui admirator."

6681. Illiant, mecanic, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegramă din Poiana, Calafat, în care i se urează „autorului lui Titircă şi al lui Conu Leonida să mânuiască încă mulţi ani condeiul spre binele şi prosperitatea literaturei şi teatrului român".

6682. Ionescu, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV,nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Un expeditor din Buzău: „Cu ocazia jubileului de 25 ani, mă simt măgulit că pot şi eu să-ţi zic din toată inima, ilustre maestre, să trăieşti şi în veci să trăiască numele de Caragiale cu vlăstarele sale".

6683. Isabela, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
O misterioasă corespondentă din Focşani: „Sărbătoresc jubileul cu dragostea unei vechi prietenii".

6684. Julev, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Din Piatra Neamţ: „Sincerile felicitări, vă urez să ajungeţi în fericire, serbarea epocei de aur".

6685. Lazariu, Gh., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Din Piatra Neamţ: „Sărbătorindu-ţi nunta, ilustre Caragiale/ Doresc zile senine şi flori în a ta cale !"

6686. Moscu, Scarlat C., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegramă de felicitare din localitatea Bibeşti: „Aplaud şi eu din inimă la începutul apoteozei fruntaşului condei român".

6687. Moscuna, căpitan şi Elena, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Familia craioveană telegrafiază: „Rugăm cerul a vă păstra încă multă vreme pentru fala neamului".

6688. Negreanu, I., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4151, 26 febr.1901, p.3.
„Felicit călduros pe ilustrul sărbătorit, urându-i viaţă lungă şi fericită."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6689. Nottara, C.I., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
„Regret că sunt de jurnă la Teatru; cu drag aș fi ciocnit în sănătatea creatorului lui *Ion* [Ion nebunul, din *Năpasta,* rol interpretat de marele actor]".

6690. Obregia, dr., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
„Cel mai adânc observator, cel mai plăcut descriitor al păcatelor societății noastre, ești cel mai mare clinician al patologiei sociale românești. Să ne trăiești ani mulți fericiți și să o vezi vindecată."

6691. Olteanu, Alexandru, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegrama unui ziarist craiovean: „Serbarea de astă seară este serbarea întregei suflări care cugetă și simte românește, căci mult ai contribuit, maestre, la întărirea în inimile noastre a acestui frumos sentiment. Rog pe unul din amicii mei să închine din parte-mi un pahar în sănătatea fruntașului literaturii românești, căruia îi doresc încă mulți ani de viață pentru gloria acestei literaturi".

6692. Orănescu, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
„Studenții țărani «România rurală» urează noroc și sănătate maestrului literat, iubitorul țărănimii."

6693. Pella, Vespasian I., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Ziaristul și politicianul telegrafiază din Râmnicu Sărat: „Cei ce te sărbătoresc astăzi, sărbătoresc cu drept cuvânt literatura dramatică română".

6694. Petrovici, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
„Aduc și eu un mănunchi de flori curate pentru cununa ce ți-o împletesc românii".

6695. Popescu, dr.N., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegramă din Râmnicul Sărat: „Iau parte alături cu toți acei cari serbează pe ilustrul nostru maestru al literaturii dramatice".

6696. Pucele, dr., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegramă de felicitare din partea corpului didactic și a elevilor liceului din Bitolia, din Monastir. Între alte urări și mărturisirea că „și pentru noi toți, Caragiale este o mândrie națională".

6697. Rainu, Nicolae, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Din Focșani: „Iau parte din depărtare la sărbătoririle acelei minunate minți, ale cărei producțiuni literare reprezint cu strălucire puterea de producțiune intelectuală a întregului neam românesc".

6698. Samitca, Ralian și Ignat, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr. 1901, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Institutul de editură craiovean telegrafiază „distinsului maestru al literaturii şi genialului dramaturg al scenei româneşti" cu urări de viaţă lungă astfel ca „urmând a produce scrieri măestre, să continue a înflăcăra şi a înălţa inimile româneşti".

6699. „Revista franco-română", *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr. 1901, p.3.
Din Paris, directorul revistei revistei „care apare curând", Th. Cornel şi redactorii Stan Golesteanu [compozitorul Stan Golestan] şi Ferdinand Brulin transmit felicitări sărbătoritului.

6700. Săulescu, Mişu, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegramă din Buftea, cu aluzii politice, precum şi réferiri la personaje caragialiene: „Când pe întreaga suprafaţă a ţărei Ghiţă se pregăteşte să opereze, e momentul a te sărbători pe tine, mare fisiolog al societăţei noastre. Ura băieţi ! Sus băieţi ! Pentru consolarea noastră morală, trăiască Caragiale ! Regretând că nu pot fi în mijlocul vostru, vă încredinţez însă, cum zicea nemuritorul Brânzovenescu, că nu e trădare".

6701. Societatea „Gutemberg", *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr. 1901, p.3.
În numele societăţii, Al. Ionescu „urează ilustrului prozator Caragiale muncă spornică pentru a putea da ţărei cât mai mulţi discipoli cari să ajute la dezvoltarea culturală a poporului român. Mulţi ani cu sănătate".

6702. Societatea Studenţilor în Medicină, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegrama este semnată de preşedintele societăţii, Constantin Poenaru: „Îmi îndeplinesc cea mai plăcută datorie urând distinsului şi valorosului literat, încă mulţi ani pentru îmbogăţirea şi progresul literaturii române".

6703. Societatea Studenţilor români „Junimea", *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegrama din Cernăuţi (Cernovitz), semnată de preşedintele societăţii, Antonovici, aduce omagii „creatorului dramei române".

6704. Speranţia, Th.D., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Scriitorul telegrafiază din Dorneni: „Literatura cuprinde şi arta de a face conserve sau arta de a fixa tipuri omeneşti. Unii cu mare trudă fac tipuri de carton, alţii numai cutii goale. Caragiale a făcut conserve vii. Caragiale va trăi. Trăiască !"

6705. Stănculescu, ing., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Transmite din Buzău: „Sunt cu tot sufletul printre cei care îşi sărbătoresc Luceafărul".

6706. Stănică, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Telegramă din Roman: „Fericiţi cei săraci cu duhul, căci lor ai sacrificat toată munca. Multă sănătate."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6707. Stere, C., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Scriitorul şi politicianul ieşean telegrafiază: „Regret că numai din depărtare pot participa la sărbătoarea artistului Caragiale. Prietenul Caragiale mă va ierta şi va primi o strângere de mână frăţească".

6708. „Şezătoarea ţăranului", *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Din partea revistei i se urează sărbătoritului „Noroc şi spor".

6709. Toma, A., *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
Poetul ploeştean adresează sărbătoritului o lungă telegramă ditirambică: „Suntem acei ce ascultăm prin vânt chemaraea Himerei. Şovăitor o urmăream printre stânci şi căutam drumul prin neguri ca cerbii rătăciţi. Dar iată, în apoteoza unui soare de amiază, ni se arată chipul tău pe culmile supreme. Mâna ta întinsă înspre noi ne îndrumă şi ne chiamă ca un glas. Şi mulţi îşi frâng grumazul, alţii sângerăm, dar peste colţuri şi prăpastii fascinul ne chiamă. Nu noi urcăm, ci tu ne înalţi. Cât mâna ta nu tremură, cheamă-ne mereu, maestre mult iubit".

6710. Toroceanu, *Telegramă.* În „Adevărul", XIV, nr.4161, 26 febr.1901, p.3.
„Primeşte micul dar sincerul meu tribut de admiraţiune".

6711. ***, *Pentru Teleor.* În „Evenimentul", IX, seria II, nr.69, 15 apr.1901, p.2 („Notele noastre").
Este reprodusă scrisoarea adresată de Teleor lui ILC, prin care se disculpă de acuza de plagiat după A.C. Cuza, invocând un model nemţesc, vechi de 16 ani, din „Fliegende-Blätter.

6712. [Axion, Elefterie], *O rectificare.* În „Moftul român", nr.3, 15 apr.1901, p.7.
Scrisoare, ridicolă prin ea însăşi, a unui „cântăreţ la strana dreaptă la bis. Mântuleasa". Axion îl conjură pe directorul „Moftului român" [ILC], să rectifice greşeala din *Art.214*: Pache n-a dărâmat, cu bulevardul, biserica Mântuleasa, ci Caimata.

6713. Săteanu, C., [*Scrisoare către Farmazon*]. În „Moftul român", nr.21, 19 aug. 1901, p.7.
Cere redactorului să pună o vorbă bună „pe lângă d. director ca să-mi acorde marele premiu al stuopidităţei", pentru nuvela *Într-o clipă...,* publicată pe aceeaşi pagină cu scrisoarea. Farmazon comentează: „Mărturisesc că mi-a venit foarte greu să fac ingerinţe asupra conştiinţei directorului revistei noastre [ILC], – însă dat fiind extrema raritate a acestei perle literare a colaboratorului meu C. Săteanu, alias Caron Schönfeld – Delapodulroş, Iaşi, m-am executat".

6714. [Axion, Elefterie], *O justă protestare.* În „Moftul român", nr.23, 2 sept.1901, p.3.
Este publicată scrisoarea lui Elefterie Axion, prin care acesta protestează pe lângă „d-l director [ILC]" pentru că, într-un articol din numărul trecut al „Moftului român",

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

intitulat *Liberal şi naţional* şi semnat Edgard Marchiz de Bucureştii Noi, s-a folosit expresia „mitocanul de Mântuleasa".

6715. Ranetti, G., *Domnule Caragiale.* În „Zeflemeaua", I, nr.7, 11 nov.1901, p.7.
Scrisoare deschisă în care se exprimă amar-ironic dezacordul cu atacurile „Moftului român" îndreptate împotriva revistelor ce oferă premii cititorilor în scopul, mascat, cum se spunea în „Moftul român, al vandabilităţii revistei. „Când astăzi negustorii au ajuns să-şi pue marfa sub ocrotirea literaţilor ca să şi-o poată desface, de ce adecă literaţii n-ar avea dreptul să-şi treacă producţiile lor cu ajutorul câtorva mărfuri date ca premii? [...] Sfârşind, îţi atrag luarea aminte, domnule Caragiale, că *Mitică* , nemuritorul tip ce creezi în momentul de faţă, a început să colaboreze la „Moftul român". Cu voia d-tale face asta mucalitul tânăr ?..."

6716. Comitetul „Uniunii studenţeşti", *Scrisoare.* În „Adevărul", XV , nr.4537, 17 mart.1902, p.3 („Ultime informaţii" : *Studenţii şi Caragiale*).
Comitetul „Uniunii studenţeşti" , întrunit în seara de 12 martie 1902, a adresat dramaturgului sentimentele de admiraţie pentru opera sa şi de durere pentru reprobabila înscenare pusă la cale de Caion. Semnează un grup de opt studenţi.

A – *Idem.* În „L'Indépendance roumaine", XXVI, no.7756, 18/31 mars 1902, p.3 („Informations").

B – *Idem.* În „Universul", XX, nr.75, 18 mart.1902, p.2 („Informaţiuni").

6716 bis. Dr. Blumenfeld, *Răspuns d-lui Caragiale.* În „Opinia", IV, nr.212, 5 aug. 1907, p.1-2.
Scrisoare. În termeni decenţi (de astă dată), dr. Blumenfeld răspunde maestrului, care îl atacase violent în scrisoarea deschisă publicată în „Liberalul". Redactorul „Opiniei" demonstrează cu argumente de ce a afirmat că ILC este autorul celor trei fabule apărute în „Convorbiri", aducând în discuţie faptul că aceste fabule au fost citite în casa lui ILC („maestrul prozei româneşti") de la Berlin.

6717. ***, *Incidentul Caragiale – d.dr. Blumenfeld.* În „Convorbiri", I, nr.18, 15 sept.1907, p.710-715.
Comentariu detaliat pe marginea scrisorilor Caragiale şi Dr. Blumenfeld în legătură cu fabulele publicate în revista „Convorbiri", pe tema răscoalelor ţărăneşti din 1907.

6718. Rodion, *Lapsus calami. D-lui I.L. Caragiale.* În „Opinia", IV, nr.281, 31 oct. 1907, p.1-2 („Oameni şi locuri").
Scrisoare deschisă a redactorului de la „Opinia". Aproape „terorizat" de a nu-l mai supăra cu ceva pe maestru, Rodion îşi cere scuze public, pentru o greşală [confuzia între H. Taine şi A. France] apărută într-un articol anterior, sancţionată foarte prompt de dramaturg. Totodată, Rodion foloseşte prilejul pentru a-l anunţa public pe ILC de bunele sentimente ale tuturor „confraţilor" de la gazeta ieşeană, în intenţia de a aplana conflictul dintre „Opinia" şi ILC, declanşat, după cum se ştie, de articolul lui Blumenfeld care deconspira pseudonimul „Un mare anonim", cu care ILC semnase fabule în „Convorbiri".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6718 bis. [Eliade, Pompiliu], [*Scrisoare către I.L. Caragiale*]. În „Viitorul", III, nr.622, 7/20 aug.1909, p.2.
Sub titlul *Dl. Caragiale vorbeşte,* ziarul publică scrisoarea directorului Teatrului Naţional din 19 mai 1909, prin care acesta opina că piesele lui ILC trebuie scoase din repertoriu, deoarece „îmbătrâniseră" lui ILC.

6719. Farfuridi, *O scrisoare (dlui I.L. Caragiale, Berlin, Wilmersdorf).* În „Mişcarea", II, nr.41, 24 febr.1910, p.1.
Sub pseudonimul personajului caragialian, autorul amplei scrisori îl pune la curent pe scriitor cu evenimentele politice şi comportamentul politicienilor din epocă. Scopul era acela de a reliefa identitatea operei caragialiene cu epoca reflectată în ea. Personajele comediilor lui ILC se regăsesc – viabile – pe scena politică. Aluzii la proiectata piesă *Titircă, Sotirescu et comp.* „Sunt gata să vă furnizez toate ziarele takiste, ca să vedeţi că vremurile nu s-au schimbat şi că partizanii d-voastră luptă cu toată dragostea ca şi Conul Leonida, ca şi Nae Caţavencu, şi că Agamiţă Dandanache n-a dispărut încă de pe orizontul politic din ţară. Aceste ştiri o să vă facă o deosebită plăcere, desigur, şi le veţi putea utiliza în piesa la care lucraţi."

6720. Colonia şi tinerimea română din Viena, *Scrisoare.* În „Românul", I, nr.40, 19 febr./4 mart.1911, p.2.
Vienezii îi mulţumesc scriitorului „pentru serviciul ce aţi făcut neamului românesc înfierând pe cei ce subminează unitatea şi deci existenţa naţiunii române în Ungaria" (referindu-se, desigur, la articolele politice publicate de ILC în „Românul" din Arad, organul de presă al Partidului Naţional Român).

6721. Goldiş, V., dr.Pop, dr.Suciu, dr. Marşicu, dr.Iancu, dr.Veliciu, *Telegramă.* În „Românul", I, nr.67, 23 mart./5 apr.1911, p.3 („Telegrame de felicitare d-lui Caragiale").
Telegramă de felicitare, prin care fruntaşii Partidului Naţional Român aprobă atitudinea lui ILC în luptele fratricide dintre membrii partidului şi dizidenţii de la „Tribuna": „Vă mulţumim din tot sufletul pentru sprijinul pe care îl daţi prin admirabilii d-voastră articoli luptătorilor naţionali care ostenesc întru salvarea solidarităţii noastre naţionale primejduită prin o ceată de răzvrătiţi."

6722. Mai mulţi membri ai Casinei Române din Braşov, *Telegramă.* În „Românul", I, nr.67, 23 mart./5 apr.1911, p.3 („Telegrame de felicitare d-lui Caragiale").
În legătură cu aceeaşi problemă a atitudinii publice a lui ILC faţă de dizidenţii din Partidul Naţional Român: „Văzând frăţeasca dragoste, agera pătrundere şi rara obiectivitate cu care judecaţi regretabilele noastre neînţelegeri prin articolii publicaţi în ziarul «Românul» [...]"

6723. ***, *Constituirea celei dintâi „Societăţi a autorilor dramatici români".* În „Minerva", III, nr.816, 26 mart.1911, p.3.
Comitetul societăţii (Polizu-Micşuneşti, A.G. Florescu, George Ranetti, I. Miclescu, Haralamb G. Lecca, George Diamandy, P. Gusty, Alexandrescu-Dorna) a adresat o telegramă Reginei „şi altele două către dnii. I.L. Caragiale şi Barbu Delavrancea."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6724. Goldiş, V., [*Scrisoare şi răspuns d–lui Caragiale*]. În „Românul", I, nr.94, 30 apr./13 mai 1911, p.2–3.
Sincer mâhnit de interpretarea dată de ILC unui articol prin care directorul „Românului" se adresa celor ce se amestecau, nepoftiţi, în afacerile interne ale Partidului Naţional, V. Goldiş face *mea culpa* şi arată că imputaţiile sale nu îl vizau pe marele scriitor, dovedit un prieten adevărat al românilor transilvăneni. „Ceea ce nu admit nici unui străin, nici chiar fraţilor din România este amestecul ilicit în afacerile de ordin absolut intern, mai mult administrativ ale Partidului Naţional Român din Ungaria şi Transilvania [...] Maestrului I.L. Caragiale îi cer scuzele, dacă l–au supărat cuvintele mele, se vede nu îndaestul de desluşite din nr.82 al acestui ziar şi–l rog să fericească pe cetitorii acestui ziar şi de aici încolo prin valoroasa–i colaborare."

6725. [Conducerea P.N.R.], *Măiestrului Caragiale.* În „Românul", II, nr.21, 26 ian./8 febr.1912, p.8 („Informaţiuni").
Telegramă de felicitare adresată de către fruntaşii Partidului Naţional din Transilvania, cu ocazia celei de a 60–a aniversări a dramaturgului: „Dumnezeu să vă ţină mulţi ani sănătatea şi forţa de muncă spre continuarea operei geniului Dvs. creator." Semnează: T. Mihali, I. Maniu, Al. Vaida, V. Goldiş, Vlad Bontescu, M. Popovici, Ştefan Pop.
A – *Idem.* În „Universul", XXX, nr.27, 29 ian.1912, p.3 („Informaţiuni").

6726. „Opinia", *Telegramă.* În „Opinia", IX, nr.1506, 31 ian.1912, p.3 („Ultimile informaţiuni").
Telegramă de felicitare adresată lui ILC la Berlin: „«Opinia» festivă salută pe ilustrul său prieten şi colaborator Caragiale, urându–i mulţi ani de viaţă spre bucuria ţării şi literelor româneşti".
A – Dan, *Sărbătorirea lui I. L. Caragiale la Iaşi.* În „Dimineaţa", IX, nr.2840, 1 febr.1912, p.2.

6727. [Liga Culturală, secţia Ploieşti], *Telegramă.* În „Universul", XXX, nr.29, 31ian. 1912, p.2 („Informaţiuni").
„În numele membrilor Ligei Culturale secţia Ploieşti, adunaţi cu prilejul unei şezători, vă rugăm să primiţi urări de trai îndelungat şi de omagii de recunoştinţă *pentru opera dv.* care, prin frumosul şi moralitatea ei, a contribuit puternic la propăşirea culturii naţionale. Preşedinte, Preotul Chirica; Secretar, Munteanu–Râmnic."

6728. [Ionescu, Take], *Telegramă.* În „Ordinea", V, nr.1201, 1 febr.1912, p.2 („Ultime informaţii").
Telegramă de felicitare adresată de şeful Partidului Conservator–Democrat.

6729. [Kiriac, dr.I.], *Telegramă.* În „Dimineaţa", IX, nr.2844, 3 febr.1912, p.4.
„Nimeni n–a lucrat cât tine şi nici sărbătorit ca tine. Să trăieşti cât vrei şi cum vrei tu."
A – *Idem.* În „Românul", II, nr.29, 7/20 febr.1912, p.10 („Sărbătorirea lui I.L. Caragiale").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6730. Societatea de lectură „M. Fontanin", *Telegramă.* În „Universul", XXX, nr.36, 7 febr.1912, p.2 („Informaţiuni").
„Membrii societăţii de lectură «Gh.M. Fontanin» a elevilor liceului «Carol I» din Craiova, întruniţi în şedinţă festivă, aduc prinosul lor de admiraţie marelui scriitor şi artist, fala neamului românesc. Preşedinte Th.I. Ionescu."

A – *Idem.* În „Dimineaţa", IX, nr.2846, 7 febr.1912, p.2 („Informaţiuni").

B – *Idem.* În „Minerva", IV, nr.1128, 7 febr.1912, p.2 („Sărbătorirea lui Caragiale").

6731. Jarnik, dr.Urban, *Scrisoare.* În „Românul", II, nr.29, 7/20 febr.1912, p.2.
O lungă scrisoare a savantului ceh , datată 9 febr. 1912, în care, pe lângă transmiterea urărilor de bine, face o trecere în revistă a momentelor cheie ale relaţiei sale cu ILC, de la data când s–au cunoscut în primăvara lui 1879, în casa lui Titu Maiorescu, unde l–a auzit pe dramaturg citind *O noapte furtunoasă,* întâlnirea de la Serbările ASTREI de la Sibiu, în 1911 ş.a.

A – ***, *Un savant străin despre maestrul Caragiale.* În „Minerva", IV, nr.1130, 9 febr.1912, p.1.

6732. Isac, Emil, *Lui I.L. Caragiale. Scrisoare.* În „Noua revistă română", vol.XI, nr.16, 12 febr.1912, p.345.

6733. De Luca, Benedetto, *Scrisoare.* În „Liga culturală", III, nr.1, ian.–mart.1912, p.15 („Pentru maestrul Caragiale").
Felicitări cu ocazia jubileului de 60 de ani.

6734. [Grup de intelectuali din Craiova], *Telegramă.* În „Egalitatea", XII, nr.9, 2 mart.1912, p.69 („Cronica săptămânii" – „Cu ocazia jubileului d–lui Caragiale").
Heinrich Löbel, Moscu Beligrădeanu, David Raff, Ignat Samitca şi Demeter Băras transmit felicitări scriitorului cu ocazia celei de a 60–a aniversări.

B. I.L. CARAGIALE

ÎN CORESPONDENŢA ALTOR PERSOANE

6735. [Vermont, dra. Fea],[*Scrisoare către redacţia ziarului „Lupta"*]. În „Lupta", V, seria II, nr.630, 1 sept.1888, p.2 („De–ale Teatrului Naţional").
Se reproduce un fragment dintr–o scrisoare semnată de actriţă, în care aceasta se plânge împotriva directorului Teatrului Naţional, ILC, deoarece ar fi dat–o afară din cauza

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

relațiilor sale încordate cu soțul ei, care îl criticase în „Adevărul". Ziarul reproduce însă, alăturat, un fragment din declarația altui artist de la Teatrul Național, care prezintă incidentul în altă lumină.

6736. D., *Teatrul Național.* În „Naționalul", VIII, nr.1960, 19 apr.1889, p.3.
Scrisoare deschisă către redacție, prin care se cere anchetarea stării financiare a Teatrului Național. Insinuări la adresa lui ILC în legătură cu repertoriul minor și imoral, cu cheltuielile nejustificate, cu stilul de lucru personal și dictatorial : „luându-se socoteala exactă Direcției acestui domn, care a maltratat prima noastră scenă și fondurile ei, timp de un an, fără a asculta pe membrii Comitetului și fără a suferi vreun control, afară poate de acel al colegului său Rosetti [Max]". Expeditorul scrisorii este de părere că sub directoratul lui ILC, Teatrul Național s-a transformat în „școală de literatură pornografică".

6737. Urechia, Dr., [*Scrisoare către directorul ziarului.*]. În „România Jună", I, nr.3, 4 dec.1899, p.1.
Revoltat de nedreptățile care se făceau în jurul său. Pomenește și de ILC care „e registrator la Regie", în timp ce „Scarlat Zero [Ghica] e director al Teatrului [Național]"

6738. Macedonski, Al., *Scrisoare adresată redacției.* În „Românul", XXXVII, nr.263, 17/29 nov.1893, p.1157 („O scrisoare").
Protestează contra guvernului, spunând că ILC a fost nevoit să se facă berar „pentru a putea să trăiască"... „eu, și mulți împreună cu mine suntem cuprinși de un dezgust enorm." Admirabil document de solidaritate intelectuală, ștergând amintirea autorului *Epigramei* contra lui Eminescu. E un gest mare și din partea lui Vintilă C.A. Rosetti care, publicând scrisoarea, se implica în acest act de revoltă.

A – Macedonski, Alexandru, *Notițele „Literatorului".* În „Literatorul", XIV, nr.6, nov.1893, p.16.

6739. Arbore, Z.C., *O scrisoare.* În „Adevărul", XI, nr.3316, 9 oct.1898, p.3.
Relatându-se despre un protest al lui Z.C. Arbore, publicat în ziarul „Istrul", condus de Ion Nenițescu, prefect de Tulcea, se referă la un amic al lui Arbore, dr. Petru din Tulcea care, printre alți mulți iluștri prieteni, ar fi și prietenul unor „fruntași literați" ca Vlahuță, ILC, Gherea.

6740. Urechiă, V.A., *Scrisoare către „Adevărul".* În „Adevărul", XIV, nr.4137, 2 febr.1901, p.3 („Ultime informațiuni").
„E vorba de a sărbători jubileul de 25 de ani de condei a lui I.L. Caragiale. Ader la propunerea «Adevărului», oricât sănătatea îmi este zdruncinată. A sărbători pre Caragiale este a sărbători pre cel mai mare dramaturg român, pre cel mai neîntrecut condei al prozei române. Numărați-mă, vă rog, între festivanții lui Caragiale, în orice mod veți organiza festivitatea. Salutare ! V.A. Urechiă"

6743. Ateneul Român din Dorohoi, *Telegramă către „Adevărul".* În „Adevărul", XIV, nr.4147, 12 febr.1901, p.3 („Ultimile telegrame").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

„Ateneul Român din Dorohoi ia parte la serbarea jubileului lui Caragiale, care este o glorie a literaturii noastre. Caragiale ocupă un loc de frunte printre cei mai distinşi ai noştri prozatori. Domnul V.A. Urechiă, preşedintele nostru de onoare, este delegat a ne reprezenta."

6744. Stăncioiu, Ion, *Scrisoare către „Adevărul".* În „Adevărul", XIV, nr.4149. 14 febr.1901, p.2 („Informaţiuni").
„Dintr-un colţ depărtat al ţărei primim următoarele rânduri: « Dle director, admirator sincer al scrierilor lui Caragiale, cu inima plină de bucurie, iau parte sufleteşte la serbarea de 25 ani, ca scriitor al neîntrecutului nostru dramaturg. Facă cerul ca la jubileul de 50 ani, maistrul să fie tot în deplina vigoare a duhului, neclintit în credinţa de izbândă, iar minunata-i pană să descopere încă taine nepătrunse de ochiul nostru muritor! Cu osebită stimă, Ioan Stăncioiu, învăţător, com. Domneşti, pl[plasa]. Nucşoara, jud. Muscel".

6745. Stăncescu, C.I., *Scrisoare către Comitetul de organizare a jubileului Caragiale.* În „Caragiale", 23 febr.1901, p.6.
Se scuză că nu poate participa la festivitate din cauza unui doliu de familie. Aprecieri despre *O noapte furtunoasă, O scrisoare pierdută* şi *Nuvele.*

6746. Stoenescu, Th.M., *Scrisoare deschisă.* În „Adevărul", XIV, nr.4455, 21 dec. 1901, p.2 („Informaţiuni").
Directorul „Revistei literare" în care apăruse acuzaţia lui C. Ionescu-Caion împotriva lui ILC, se disculpă, neagă faptul că ar fi scris un singur cuvânt împotriva dramaturgului şi se arată mirat că acesta i-a intentat proces alături de Caion, deoarece nu are nici un amestec în publicarea de către Caion a articolelor sale calomnioase în revista pe care o conduce. Caion „a publicat acele articole sub propria sa semnătură şi răspundere". Declară că îl suspendă pe Caion din postul de redactor al „Revistei literare".
A – *Idem.* În „Gazeta liberală", I, nr.50, 21 dec.1901, p.3 („Afacerea Caragiale").
B – Sebastocratul, *Zig-zaguri.* În „Cronica", I, nr.193, 21 dec.1901, p.1.

6747. [Caion], [*Scrisoare deschisă*]. În „Renaşterea", I, nr.1, 21 dec.1901, p.12.
Este reprodusă din revista „Secolul XX" o scrisoare în care calomniatorul lui ILC protestează împotriva suspendării sale din redacţia „Revistei literare", pe al cărui director, Th.M. Stoenescu, îl consideră laş şi nerecunoscător.

6748. Macedonski, Al., [*Scrisoare deschisă*]. În „Forţa morală", I, nr.9, 23 dec.1901, p.7.
Poetul protestează împotriva suspendării lui Caion din redacţia „Revistei literare", considerând că procedeul „ar putea să discalifice pe d. Stoenescu. Eu, care sunt convins că dl. Caion a spus adevărul, mă înscriu printre apărătorii săi la Curtea cu juraţi".
A – *Idem.* În „Gazeta liberală", I, nr.52, 23 dec.1901, p.3.
B – Sebastocratul, *Zig-zaguri.* În „Cronica", I, nr.195, 23 dec.1901, p.1.

6749. Un asistent, *Scrisoare deschisă. Scandalul de la Ateneu.* În „Adevărul", XV, nr.4511, 19 febr.1902, p.1 („Poşta redacţiei").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Scrisoare deschisă a unui martor ocular la scandalul provocat de Macedonski la Ateneu, prin referirile sale insultătoare la adresa lui ILC. „Înc-odată, e regretabil că un literat de talent provoacă scene ca cele de la Ateneu şi se expune unor manifestaţii ostile, cari nu sunt la adresa operelor sale literare."

6750. Fliwas, *Carte poştală D-lui Al. Macedonski.* În „Tribuna liberală", II, nr.360, 21 febr.1902, p.1.
Îl învinovăţeşte că a luat „sub aripa-ţi protectoare pe imberbul grafoman [Caion] şi, având pe acesta ca paravan, te năpusteşti asupra unui literat mare al ţării". Pliwas îşi exprimă satisfacţia că manifestaţia de la Ateneu l-a „readus la realitate" pe poet, fiind o adevărată „sentinţă aspră dar meritată" a publicului.

6751. [Cornel, Th.], [*Scrisoare către E. Halperine-Keminsky*]. În „Adevărul", XV, nr.4534, 14 mart.1902, p.2.
Sub titlul *Tolstoi-Kemeny*, se reproduce scrisoarea lui Th. Cornel, corespondentul „Adevărului" la Paris, adresată lui E. Halperine-Keminsky, o autoritate în materie de literatură rusă şi în special în ce priveşte scrierile lui Tolstoi. Scrisoarea doreşte să facă lumină în acuzaţia absurdă a lui Caion, precum că ILC ar fi plagiat *Năpasta* după *Puterea întunericului.* Se reproduce şi răspunsul savântului care arată că niciodată Tolstoi nu s-a servit de vreun pseudonim. Caion susţinuse, în ultimă instanţă, că Kemeny nu este un scriitor ungur, ci pseudonimul lui Tolstoi.

6752. [Elev din Blaj], [*Scrisoare către E.D. Fagure*]. În „Adevărul", XVI, nr.4943, 5 mai 1903, p.1 („Note. Două tinerimi române").
Se reproduce scrisoarea acestui elev, pentru a se exemplifica ideea că tineretul ardelean este mult mai studios şi mai serios decât cel din Regat. Elevul de 15 ani enumeră multe lecturi din literatura română, între care *Năpasta* .

6753. Apostolescu, N.I., *Idei conservatoare.* În „Epoca", XIV, nr.203, 2 sept.1908, p.1.
O scrisoare a lui Apostolescu din 14/27 aug.1908, din Grand-Bourg, către M. Mihăileanu. Îşi aminteşte de banchetul din 30 ianuarie 1899 în onoarea lui Hasdeu, la care au luat parte N. Filipescu, Take Ionescu, Delavrancea, Panu, ILC ş.a. Cu această ocazie, Hasdeu a închinat pentru *democraţia conservatoare* şi pentru *conservatorismul democratic,* denumind cu un deceniu înainte noua grupare politică a lui Take Ionescu, la care a aderat şi ILC.

6754. [Vlahuţă, Al.], [*Scrisoare către Iosif Vulcan*]. În „Luceafărul", VIII, nr.14-15, 15 iul.-1 aug.1909, p.345.
Sub titlul *Dl. Vlahuţă şi Academia* se publică o scrisoare din 1893, când Vlahuţă a refuzat să fie membru al Academiei Române. „Academia n-are premii pentru nimeni din noi. Caragiale a fost respins, Gherea a fost respins, eu am fost respins, Delavrancea va fi probabil respins."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6755. [Gârleanu, Emil], [*Telegramă către redacţia ziarului „Adevărul”*]. În „Adevărul”, XXV, nr.8036, 27 ian.1912, p.2 („Informaţiuni”).
Despre refuzul lui ILC de a participa la festivităţile organizate în ţară cu prilejul aniversării sale: „Deşi maestrul Caragiale a telegrafiat că nu poate veni, totuşi serbările vor avea loc”.

A – *Idem.* În „Dimineaţa”, IX, nr.2835, 27 ian.1912, p.3 („Ultimele informaţiuni”).

6756. [Societatea Academică „Junimea”], [*Telegramă către Emil Gârleanu*]. În „Adevărul”, XXV, nr.8041, 1 febr.1912, p.2 („Informaţiuni”).
Preşedintele Societăţii Scriitorilor Români, Em. Gârleanu, a primit din Cernăuţi următoarea telegramă: „Luăm cu sufletul parte la sărbătorirea maestrului Caragiale, căruia îi datorăm atâta iubire de limbă şi scrisul românesc”.

6757. Caragiale, d–na, *Telegramă către Take Ionescu.* În „Ordinea”, V, nr.1306, 12 iun.1912, p.3 („Ultime informaţii”).
Telegramă adresată la Sinaia, de văduva lui ILC lui Take Ionescu, şeful Partidului Conservator–Democrat: „CARAGIALE A MURIT “.

A – *Idem.* În „Adevărul”, XXV, nr.8171, 12 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale”).
B – *Idem.* În „Dimineaţa”, IX, nr.2970, 12 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale”).
C – *Idem.* În „Opinia”, IX, nr.1613, 12 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale”).
D – *Idem.* În „Românul”, II, nr.130, 14/27 iun.1912, p.2–3 („ + Ion Luca Caragiale”).

6758. [Familia Caragiale], [*Telegramă către B. Şt. Delavrancea*]. În „Ordinea”, V, nr.1306, 12 iun.1912, p.3 („Ultime informaţii”).
Familia Caragiale îl cheamă de urgenţă la Berlin pe prietenul intim, scriitorul Delavrancea.

A – *Idem.* În „Adevărul”, XXV, nr.8171, 12 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale”).
B – *Idem.* În „Opinia”, IX, nr.1613, 12 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale”).
C – *Idem.* În „Românul”, II, nr.130, 14/27 iun.1912, p.2–3 („ + Ion Luca Caragiale”).
D – *Idem.* În „Seara”, III, nr.864, 12 iun.1912, p.2 („Moartea lui Caragiale”).

6759. [Beldiman, Al.], [*Telegramă către regele Carol I*]. În „Viitorul”, V, nr.1559, 12 iun.1912, p.3.
Ministrul plenipotenţiar la Berlin îl anunţă pe Suveran de moartea dramaturgului.

6760. Ionescu, Take, *Telegramă către dna Caragiale.* În „Ordinea”, V, nr.1306, 12 iun.1912, p.1.
Telegramă de condoleanţe: „Nu pot descrie jalea mea adâncă pentru moartea scumpului prieten, iubitul d–tale soţ, şi celui mai mare dramaturg român. În durerea generală fie să găseşti curajul ca să suporţi o astfel de pierdere.”

A – *Idem.* În „Adevărul”, XXV, nr.8171, 12 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale”).

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

B – *Idem.* În „Dimineaţa", IX, nr.2970, 12 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale")
C – *Idem.* În „Românul", II, nr.130, 14/17 iun.1912, p.3 („ + Ion Luca Caragiale").
D – *Idem.* În „Tribuna", XII, nr.481, 17 iun.1912, p.1–2 („Moartea lui Caragiale").

6761. „Ordinea", *Telegramă către familia Caragiale.* În „Ordinea", V, nr.1306, 12 iun.1912, p.1.
Telegramă de condoleanţe trimisă de oficiosul Partidului Conservator–Democrat.
A – *Idem.* În „Voinţa naţională", XXVIII, nr.8048, 13 iun.1912, p.2 („Moartea lui Caragiale").

6762. Delavrancea, B.Şt., [*Telegramă către C.C. Arion*]. În „Seara", III, nr.864, 12 iun.1912, p.2 („Moartea lui Caragiale").
Prietenul defunctului se adresează ministrului cultelor, aflat la Buzău, rugându–l să vină de urgenţă la Bucureşti „în vederea discutării dacă cheltuielile de înmormântare vor fi făcute sau nu pe cheltuiala statului".

6763. „Românul", *Telegramă către Alexandrina Caragiale.* În „Românul", II, nr.128, 12/25 iun.1912, p.3.
Condoleanţe adresate văduvei de redacţia ziarului arădean: „Ziarul «Românul», care este expresia vie a întregului neam românesc din Ardeal şi din Ungaria, jeleşte moartea marelui Român şi a genialului scriitor Caragiale, a cărui glorie va învinge eternitatea. Vasile Goldiş."
A – *Idem.* În „Mişcarea", IV, nr.131, 15 iun.1912, p.7.
B – *Idem.* În „Universul", XXX, nr.162, 15 iun.1912, p.1.

6764. Arion, C.C., *Telegramă către d–na Caragiale.* În „Ordinea", V, nr.1306, 12 iun. 1912, p.3.
„Prin moartea ilustrului dv. soţ, România pierde pe marele său scriitor. Vă trimit şi vă rog să primiţi pe lângă viile şi respectuoasele mele condoleanţe, exprimarea durerii tuturor celor care citesc şi iubesc limba şi literatura românească în care Caragiale rămâne nepieritor."
A – *Idem.* În „Epoca", XVIII, nr.160, 12 iun.1912, p.3.
B – *Idem.* În „Conservatorul", XII, nr.129, 13 iun.1912, p.1 („Polemici şi fapte").
C – *Idem.* În „Universul",XXX, nr.160, 13 iun.1912, p.1 („Moartea lui Caragiale")
D – *Idem.* În „Românul", II, nr.130, 14/27 iun.1912, p.2 („+ Ion Luca Caragiale").
E – *Idem.* În „Politica", IV, nr.31, 24 iun.1912, p.3 („Informaţii").

6765. [Clubul Social–Democrat], [*Telegramă către d–na Caragiale*]. În „Adevărul", XXV, nr.8171, nr.1613, 12 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale").
Telegramă de condoleanţe. „În numele celor mulţi şi obijduiţi, pe care Caragiale i–a iubit şi îndrumat, vă prezentăm expresiunea compătimirei noastre".
A – *Idem.* În „Opinia", IX, nr.1613, 12 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale").
B – *Idem.* În „Dimineaţa", IX, nr.2971, 13 iun.1912, p.6 („Iaşul şi moartea lui Caragiale").
C – *Idem.* În „Ordinea", V, nr.1307, 13 iun.1912, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6766. Comitetul Clubului Conservator–Democrat, *Telegramă către d–na Caragiale.* În „Opinia", IX, nr.1613, 12 iun.19i2, p.3 („Moartea lui Caragiale").
„În numele Clubului Conservator–Democrat din Bucureşti, care avea mândria de a număra pe Caragiale printre ai săi, vă trimitem respectoasele noastre condoleanţe. Doliul dv. este doliul Ţării întregi şi Clubul Conservator–Democrat din Bucureşti ia o vie parte la durerea dv. Comitetul Clubului Cons.–democrat din Bucureşti."

A – *Idem.* În „Ordinea", V, nr.1307, 13 iun.1912, p.3.

B – *Idem.* În „Dimineaţa", IX, nr.2972, 14 iun.1912, p.5.

6767. Clubul Conservator–Democrat din Iaşi, *Telegramă către d–na Caragiale.* În „Adevărul", XXV, nr.8171, 12 iun.1912, p.5.
„Clubul conservator–democrat din Iaşi, adânc întristat de ştirea morţii lui Ion Luca Caragiale, soţul dv. şi unul din cei mai iluştri fii ai ţării, vă roagă să primiţi în aceste grele momente expresiunea celor mai sincere condoleanţe".

A – *Idem.* În „Dimineaţa", IX, nr.2971, 13 iun.1912, p.6 („Moartea lui Caragiale")

B – *Idem.* În „Ordinea", V, nr.1307, 13 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale").

C – *Idem.* În „Opinia", IX, nr.1615, 14 iun.1912, p.3 („ + Caragiale").

6768. Societatea Scriitorilor Români, *Telegramă către d–na Caragiale.* În „Adevărul", XXV, nr.8171, 12 iun.1912, p.3.
„Adânc mâhniţi de nemiloasa lovitură ce îndură literatura şi cultura românească prin dispariţia iubitului Dv. soţ şi a genialului nostru maestru, rugăm pe atotputernicul să vă dea mângâiere şi tărie. Preşedinte, Em. Gârleanu."

A – *Idem.* În „Conservatorul", XII, nr.129, 13 iun.1912, p.1 („Polemici şi fapte").

B – *Idem.* În „Dimineaţa", IX, nr.2971, 13 iun.1912, p.6 („Moartea lui Caragiale").

C – *Idem.* În „Ordinea", V, nr.1307, 13 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale").

D – *Idem.* În „Universul", XXX, nr.160, 13 iun.1912, p.1–2 („Moartea lui Caragiale").

E – *Idem.* În „Tribuna", XII, nr.481, 17 iun.1912, p.1–2.

6769. „România Jună", *Telegramă către d–na Caragiale.* În „Românul", II, nr.128, 12/15 iun.1912, p.6 („ + Ion Luca Caragiale").
„Societatea «România Jună», al cărui membru onorar a fost Caragiale, împărtăşeşte marea durere a neamului românesc, lovit aşa de curând prin fulgerătoarea moarte [...]"

A – *Idem.* În „Poporul român", XII, nr.25, 15/28 iun.1912, p.2.

6770. Bădărău, d–na, *Telegramă către d–na Caragiale.* În „Adevărul", 12 iun.1912, p.5.
„ [...] Caragiale va trăi cât va dăinui conştiinţa neamului românesc, a cărui glorie a sporit–o cu geniul său psihologic profund al unui popor în frigurile transformării spre civilizaţie, cu arta unei imaginaţiuni extraordinar de bogată şi originală, îmbrăcată într–o formă neîntrecută."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6771. Bădărău, Alex., [*Telegramă către d-na Caragiale*]. În „Opinia", IX, nr.1613, 12 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale").

Telegramă de condoleanţe adresată de fruntaşul Partidului Conservator-Democrat.

A – *Idem.* În „Ordinea", V, nr.1307, 13 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale").

B – *Idem.* În „Dimineaţa", IX, nr.2971, 13 iun.1912,p.6 („Moartea lui Caragiale").

C – Bădărău, Al., *Dépeches de condoléances...* În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11160, 13/26 juin 1912, p.2.

„La nouvelle de la mort imprévue de Caragiale a douloureusement touché tous les coeurs qui vibrent en roumain et a profondément désolé les admirateurs de Caragiale, qui espéraient que le génie du maître produirait encore des chefs-d'oeuvre. Caragiale vivra tant que durera la conscience de la race roumaine, dont il a grandi la gloire avec son génie psychologique profond, étudiant un peuple dans le fièvre de sa transformation vers la civilisation et avec l'art d'une imagination extraordinairement riche et originale revôtue: d'une forme incomparables. Nous, ses contemporains, nous espérons que la postérité considèrera que, par Caragiale, nous nous sommes acquittés du devoir que nous avions d'augmenter le capital artistique et littéraire de notre race. Quant à moi, j'ai admiré et aimé Caragiale dans toute l'entité de sa nature, je partage profondément votre douleur et celle de vos enfants et vous prie d'agréer mes hommages de condoléances, me consolant à l'idée que vous avez tout fait pour que le génie du maître ait à tout moment libre pour produire des ouvres impérissables."

6772. „Opinia", *Telegramă către d-na Caragiale.* În „Opinia, IX, nr.1613, 12 iun. 1912, p.3 („Moartea lui Caragiale").

„«Opinia» îndoliată de ştirea ireparabilei pierderi încercată prin moartea ilustrului dv. soţ, nepreţuit colaborator al «Opiniei», vă roagă să primiţi omagiul ultim datorit aceluia care a fost gloriosul Caragiale, al cărui geniu literar va străluci printre neamuri, luminos şi nemuritor."

A – *Idem.* În „Adevărul", XXV, nr.8171, 12 iun.1912, p.5 („Informaţiuni").

B – *Idem.* În „Dimineaţa", IX, nr.2971, 13 iun.1912, p.6 („Moartea lui Caragiale")

6773. Congresul Cercurilor Comerciale din Craiova, *Telegramă către D-na Caragiale.* În „Adevărul", XXV, nr.8171, 12 iun.1912, p.5.

„Comercianţii şi industriaşii întruniţi în al treilea congres la Craiova, adânc mişcaţi de dureroasa veste a morţei ilustrului vostru soţ, deplâng împreună cu voi pierderea celui mai de seamă fruntaş al literaturii româneşti. Dea Dumnezeu ca în durerea generală, care covârşeşte în aceste momente sufletele a tot ce este românesc, dumneavoastră să găsiţi consolaţia meritată. Avram Marinescu, preşedintele congresului."

A – ***, *Congresul cercurilor comerciale.* În „Dimineaţa", IX, nr.2971, 13 iun. 1912, p.7.

B – ***, *Congresul şi moartea lui Caragiale.* În „Conservatorul", XII, nr.129, 13 iun.1912, p.7.

C – ***, *Congresul cercurilor comerciale din toată ţara.* În „Doljul", V, nr.1100, 13 iun.1912, p.2.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

D – ***, *Al treilea Congres al Cercurilor comerciale şi industriale.* În „Vocea poporului", IV, nr.136, 15 iun.1912, p.1–3.

E – Ciocârdia, N., *Congresul cercurilor comerciale din toată ţara. Congresul şi moartea lui Caragiale.* În „Universul", XXX, nr.160, 13 iun.1912, p.3.

6774. Legaţia română de la Berlin, *Telegramă către „Universul".* În „Universul", XXX, nr.160, 13 iun.1912, p.1 („Moartea lui Caragiale").
„Caragiale decedat sâmbătă, orele 6 dimineaţa în urma unui anevrism. Cu câteva zile înaintea morţii, Caragiale proiectase să vină în ţară pentru mai mult timp."

6774. [Sadoveanu, M.], *Telegramă către familia Caragiale.* În „Mişcarea", IV, nr.129, 13 iun.1912, p.3 („Ultime informaţii").
Fragment din telegrama de condoleanţe transmisă de directorul Teatrului Naţional din Iaşi, prin care se arată „marea pierdere ce o suferă teatrul românesc prin moartea celui mai mare dramaturg."

6775. Dumitrescu–Câmpina, *Telegramă către d–na Caragiale.* În „Universul", XXX, nr.160, 13 iun.1912, p.1 („Moartea lui Caragiale").
În numele său personal şi al redacţiei, directorul „Universului" a adresat o telegramă de condoleanţe văduvei: „Împărtăşim din adâncul inimii durerea d–voastră care e şi a neamului întreg. Depunem o lacrimă pe corpul neînsufleţit al marelui scriitor şi nepreţuitului nostru colaborator".

6776. Cantacuzino–Paşcanu, C., *Telegramă către d–na Caragiale.* În „Ordinea", 14 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale").
Telegramă de condoleanţe, trimisă de fruntaşul conservator–democrat doamnei Caragiale, în numele său şi al amicilor politici din Roman.

A – *Idem.* În „Adevărul", XXV, nr.8173, 14 iun.1912, p.3.

B – *Idem.* În „Ecoul Romanului", XII, nr.578, 15 iun.1912, p.3 („Informaţii").

C – *Idem.* În „Tribuna", XII, nr.481, 17 iun.1912, p.1–2 („Moartea lui Caragiale")

6777. Delavrancea, Cella, [*Scrisoare către d–na B. Şt. Delavrancea*].În „L'Indépendance roumaine", XXXVI, no.11.161, 14/27 juin 1912.
Scrisoare. Descrierea împrejurărilor decesului lui ILC de către tânăra pianistă care, în acele zile fusese oaspetele familiei Caragiale la Berlin.

A – ***, *O scrisoare emoţionantă a d–şoarei Cella Delavrancea.* În „Minerva", IV, nr.1255, 15 iun.1912, p.1.

B – *Idem.* În „Seara", III, nr.867, 15 iun.1912, p.2.

C – [Delavrancea, Cella], [*Cum a murit Caragiale*]. În „Românul", II, nr.132, 16/29 iun.1912, p.5.

„22 iunie, sâmbătă noaptea. Mamă, Îţi scriu deoarece cred că tăcerea ar fi o tortură după depeşele primite. – Caragiale–i mort, mort, şi grozava zi de azi ne–a apropiat şi mai mult, pe mine şi pe sărmanii săi copii, numai acum îţi pot vorbi un pic. – Au trecut două ceasuri şi numai pendula ceasului şi murmurul d–nei Zarifopol, care o mângâie pe d–na Caragiale, adeveresc şi mai mult ceea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ce am petrecut eu în orele aceste. – Lovitura a fost îngrozitoare... când Luchi [fiul mai mic al dramaturgului, Luca] s-a fost întors de la liceu şi noi ne pregăteam să mergem la masă, mutter s-a dus să-l trezească pe Caragiale. – Am auzit cum tuşia noaptea şi de aceea nimeni n-a intrat în camera sa înainte de 1 1/2 h p.m. – Eu lucram în salon, când Tuşchi [fiica scriitorului, Ecaterina] intră ţipând... fără să vorbim, am înţeles îndată că o mare nenorocire e la mijloc... Pe coridor era d-na Corez [menajera?] cu ochii plini de groază, uşa deschisă larg. Luchi în odaie cu mâinile în aer şi aproape de pat, lungit pe pământ, cu gura deschisă, palid cu privirea fixă, scumpul nostru Herr Direktor [ILC]. Primele momente sunt imposibil de descris... toţi ţipau... După ce-am văzut că era într-adevăr mort, eu şi Tuşchi am alergat pe stradă să căutăm unul, doi, trei doctori. Ei au sosit, dar în zadar, căci moartea data deja de vreo şapte ore. A murit subit. Nu voi putea să-ţi descriu toată ziua aceea; ea, sărmana femeie, din spasmele de plâns trecea într-un leşin îngrozitor, Tuşchi a fost destul de tare, după cât îi permiteau puterile, Luchi însă a fost admirabil, dând întregii lumi probe de curaj şi alergând la legaţie, la societatea de pompe funebre etc. Eu însămi l-am ajutat după cât am putut, încât m-am mirat de rezistenţa mea. La miezul nopţii a sosit şi d. şi d-na Zarifopol, nişte prieteni excelenţi, aşa că cel puţin nu mai suntem singuri. Înainte de a fi dânşii numai eu şi Luchi eram mai cu judecată; bonele sunt aşa de tinere şi de înspăimântate, încât nu ştiau nimic ce să facă... Îl aşteptăm pe Picu [B.Şt. Delavrancea?] cum aştepţi lumina soarelui. Luchi crede orbiş în el. Corpul trebuia transportat în România şi atunci ne vom întoarce cu toţii. Mâine îl vor îmbălzăma. Lovitura a fost aşa de neaşteptată, încât noi am rămas strâns lipiţi unii de alţii, ca şi când am simţi încă inevitabila lovitură de trăsnet... Chiar şi la ceasul acesta de odihnă, toate uşile-s deschise şi noi vorbim toată vremea; afară cerul e limpede, se zăreşte de ziuă. Eu îmi adun toată energia de care am nevoie pentru ca să li-o împărtăşesc şi celor din jurul meu. Dragă mamă, în această confuzie, tu plângi desigur şi împărtăşeşti durerea noastră şi desperarea acestei sărmane femei care-l adora. – Şi abia azi a fost prima zi frumoasă din vara aceasta ! Cella."

6778. Vlahuţă, [Al.], *Telegramă către C.C. Arion.* În „Universul", XXX, nr.162, 15 iun.1912, p.1 („Moartea lui Caragiale").

„Berlin, 13 iun. Corpul îmbălsămat al lui Caragiale a fost depus într-un cavou al cimitirului luteran de aici, provizoriu până în noiembrie, când îl vom aduce în ţară spre a i se face funeraliile naţionale. Vlahuţă."

A – *Idem.* În „Evenimentul", XX, nr.87, 16 iun.1912, p.3 („Ultime ştiri").

B – *Idem.* În „Minerva", IV, nr.1356, 16 iun.1912, p.2 („Moartea lui Caragiale").

C – *Idem.* În „Mişcarea", IV, nr.132, 16 iun.1912, p.3 („Ultime informaţii").

D – *Idem.* În „Ordinea", V, nr.1310, 16 iun.1912, p.2 („Moartea lui Caragiale").

E – *Idem.* În „Tribuna", XII, nr.481, 17 iun.1912, p.3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6779. Filotti, Victor, *Telegramă către d-na Caragiale.* În „Dimineaţa", IX, nr.2973, 15 iun.1912, p.5 („Moartea lui Caragiale").
Deputatul de Buzău, scrie: „Plâng din suflet pierderea ilustrului maestru al cărui nume va fi veşnic legat de cultura şi literatura ţărei româneşti. Dzeu să vă întărească în cumplita durere ce încercaţi.Copiiii vor face fericirea mamei."

A – *Idem.* În „Rampa", I, nr.195, 16 iun.1912, p.3 („Noutăţi literare şi artistice").

B – *Idem.* În „Tribuna", XII, nr.481, 17 iun.1912, p.1–2 („Moartea lui Carágiale").

6780. [Societaţile pentru literatură şi cultură română „Bucovina" şi „Moldova"], *Telegramă către d-na Caragiale.* În „Universul", XXX, nr.162, 15 iun.1912, p.1 („Moartea lui Caragiale" – Impresii din Bucovina).
„În şedinţele lor academice, societatea românilor din Bucovina şi Moldova îşi exprimă condoleanţele cele mai sincere pentru pierderea celui mai mare geniu dramatic al românilor. Seniorul «Bucovinei», Cantemir; Seniorul «Moldovei», Munteanu."

6781. Societatea „Petru Maior", *Telegramă către familia Caragiale.* În „Mişcarea", IV, nr.132, 16 iun.1912, p.3 („Ultime informaţii").
„Societatea Petru Maior a studenţimei române academice din Budapesta stă nemângâiată în marea ei durere la moartea gloriosului apostol al culturei noastre, a celui mai bun părinte povăţuitor al tinerimei române, a fostului ei membru onorar, Caragiale."

6782. Duscian, dr.I., *Telegramă către familia Caragiale.* În „Dimineaţa", IX, nr.2974, 16 iun.1912, p.7 („Moartea lui Caragiale").
„Familiei Caragiale sincerele mele condoleanţe. Găsească în doliul ce România întreagă poartă pentru maestru, o slabă consolare a pierderei celui mai frumos geniu pe care l-a avut ţara."

6783. [Învăţătorii din judeţul Ialomiţa], *Telegramă către Em. Gârleanu, preşedintele Societăţii Scriitorilor Români.* În „Adevărul", XXV, nr.8176, 17 iun.1912, p.3 („Ultime informaţii").
„Învăţătorii judeţului Ialomiţa plâng alături de dv. pierderea scriitorului mare care ne-a adus glorie şi lumină. N. Ţopescu, revizor şcolar."

6784. Ofiţerii-elevi ai Şcolii speciale de jandarmerie, *Telegramă către d-na Caragiale.* În „Universul", XXX, nr.164, 17 iun.1912, p.3 („Moartea lui Caragiale").
„[...] îndureraţi de pierderea neaşteptată a celui mai mare dramaturg al neamului românesc, vă exprimă adâncile lor păreri de rău. Unica voastră mângâiere aflaţi-o în doliul unui neam întreg."

6785. [Uniunea generală a Corpului didactic israelito-român], *Telegramă către d-na Caragiale.* În „Dimineaţa", IX, nr.2978, 19 iun.1912, p.7.
Centrala Iaşi a acestei organizaţii a transmis următoarele: „[...] luăm o vie parte la doliul întregei ţări şi vă rugăm să primiţi expresiunea adâncelor noastre regrete pentru nemărginita durere ce încercaţi prin moartea ilustrului dv. soţ, marele maestru Caragiale. A. Magder, preşedintele societăţii."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6786. Burghelea, Gh.G., *Telegramă către redacţia ziarului „Ordinea”.* În „Ordinea”, V, nr.1312, 19 iun.1912, p.2 („Pentru monumentul lui Caragiale”).
Fostul senator şi preşedinte al Ateneului Român din Dorohoi transmite condoleanţe, îşi arată recunoştinţa faţă de iniţiativa lui Take Ionescu de a lansa o listă de subscripţie publică în scopul ridicării unui monument lui ILC, care a fost şi membru de onoare a Ateneului din Dorohoi şi roagă să fie înscris cu suma de 100 lei, expediată prin Banca Română.

A – *Idem.* În „Mişcarea”, IV, nr.135, 20 iun.1912, p.3 („Ultime informaţii”).

6787. Constantinescu, D., *Scrisoare către redacţia ziarului „Universul”.* În „Mişcarea”, IV, nr.135, 20 iun.1912, p.3 („Ultime informaţii”).
Scrisoarea trimisă de fostul subdirector general al poştelor şi unul din bunii şi vechii prieteni ai lui ILC, are drept scop rectificarea unor date privind biografia dramaturgului, în speţă studiile sale; aduce dovezi că ILC, care i-a fost coleg, a absolvit întreg gimnaziul la liceul „Petru şi Pavel” din Ploieşti. Diverse alte amintiri.

6788. [Macedonski, Al.], *Scrisoare către redacţia ziarului „Adevărul”.* În „Adevărul”, XXV, nr.8178, 20 iun.1912, p.3.
Sub titlul *Macedonsky şi Caragiale*, este reprodusă, la rugămintea poetului, o scrisoare datată: „Leiz Sigmaringen, 1912, 18 iunie”, în care poetul îşi exprimă durerea pentru moartea lui ILC: „Ne loveam adesea, pentru că ne iubeam mult. Pierd în el un rar prieten şi ţara un uriaş al condeiului. Unele din scrierile lui vor rămâne o vecinică podoabă a literaturii noastre”.

A – *Idem.* În „Mişcarea literară”, IV, nr.136, 21 iun.1912, p.2.

6789. Pella, Vespasian, *Telegramă către d-na Caragiale.* În „Ordinea”, V, nr.1437, 24 nov.1912, p.3.
Telegramă de condoleanţe adresate văduvei de către directorul ziarului „Opinia” din Iaşi, cu ocazia înhumării rămăşiţelor pământeşti ale lui ILC.

6790. ***, *În jurul lui Hagi Tudose.* În „Adevărul”, XXV, nr.8363, 21 dec.1912, p.2.
Polemică literaro-dramatică. Sunt publicate scrisori pe care şi le-au adresat Delavrancea şi Al. Davila. Davila îl pomeneşte pe ILC într-o enumerare de dramaturgi admiraţi de el.

6791. Enăşescu, deputat, *Scrisoare către redacţia ziarului „Adevărul”.* În „Adevărul”, XXV, nr.8366, 24 dec.1912.
Scrisoare deschisă (datată 21 dec.1912, Buhăceni) adresată redacţiei de deputatul de Botoşani, constituindu-se într-un răspuns-explicaţie la notele polemice apărute în „Adevărul” (şi în foarte multe ziare), în legătură cu atitudinea sa în Cameră, faţă de proiectul de lege pentru acordarea unei pensii văduvei lui ILC. Acuză ziarul că-i face nedreptate şi că a apreciat faptele trunchiat, unilateral.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

V. ICONOGRAFIE

6792. ***[Jiquidi], *Teatrul Național. Activitatea neobositului director I.L. Caragiale, povestită de el însuși.* În „Foarfeca", I, nr.44, 27 nov.1888, p.2–3.
Caricaturi împotriva lui ILC.

6793. ***, [*Grupul Maiorescu*]. În „Bărbierul", I, nr.1, 1 oct.1889 (f.p.).
Caricatură reprezentând pe ILC între mai mulți junimiști.

6794. ***, *Costache Caragialy.* În „Independentul", II, nr.96, 3 mai 1892, p.1.
Fotografie și medalion cu date biografice prețioase comunicate de Iorgu Caragiale.

6795. ***, *I.L. Caragiale.* În „Săptămâna ilustrată", I, nr.3, 17 ian.1893, p.1.
Fotografie.

6796. ***, *Luca I. Caragiale.* În „Vestea", I, nr.12, 14 mai 1893, p.1.
Fotografie a lui ILC.

6797. ***, *„Convorbiri literare".* În „Adevărul", VI, nr.1688, 1 nov.1893, p.3.
Ilustrație reprezentând un cavou în care se văd sicriele lui Alecsandri, Eminescu, Conta, Creangă, Lambrior. Deasupra pietrei se ridică, drepți, politicienii Junimei: Maiorescu, Pogor, P. Carp. Lateral, în dreapta, stând jos pe pământ, ILC arată cu degetul firma de deasupra capului său: „Berăria română I.L. Caragiale".

6798. ***[Rolla Piecarschi], *I.L. Caragiale.* În „Adevărul ilustrat", VIII, nr.11 (2198), 15 mai 1895, prima copertă exterioară.
Fotografie.

6799. Tantal '95, *Scene tragice din clubul radical.* În „Ardeiul", I, nr.7, 16 sept.1895, p.8.
Ilustrație pe ultima pagină a revistei. Ca explicație, un extras din „Adevărul", nr.2309, în care este vorba și de admiterea lui ILC în Partidul radical. Ilustrația îl reprezintă pe Hasdeu (Fachirul), sărutat de ILC, din buzunarul căruia iese o foaie pe care scrie: „Înscrierea în clubul radical sau Antologia pentru aprobare".

6800. ***, *I.L. Caragiale.* În „Adevărul",VII, nr.2388, 3 dec.1895, p.1 („Tipuri").
O caricatură a lui ILC, ce însoțește articolul : Vardalabum [C.C. Bacalbașa], *I.L. Caragiale,* medalion axat pe ideea labilității politice a scriitorului.

6801. Jiquidi, *I.L. Cațavencu.* În „Moș Teacă", II, nr.43, 7 ian.1896, coperta I.
Este caricaturizat Păucescu, supranumit de G.D. Palade: I.L. Cațavencu: „Face–vă–ți milă și pomană cu un biet radical, și botezați–l pre dânsul ca măscărici".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6803. Jiquidi, *Actualităţi de...* În „Românul", XL, nr.525, 8/20 oct.1896, p.1.
Caricatură reprezentându-l pe ILC bătând la poarta teatrului. Se dă explicaţia: „În figura de mai sus cititorii pot recunoaşte pe Caragiale, înarmat cu *Năpasta* şi *Scrisoarea pierdută*". Se face aluzie la refuzul primit de dramaturg când solicitase postul de director al Teatrului Naţional din Iaşi, iar acum ar fi venit să ceară „un post de...*uşier*".

6804. ***, *I.L. Caragiale.* În „Adevărul", XI, nr.3282, 5 sept.1898, p.2 („Un bucureştean pe zi").
Caricatură a scriitorului, însoţind un micro-medalion satiric, semnat Per.

6805. ***, *I.L. Caragiale.* În „Adevărul de joi", I, nr.1, 15 oct.1898, p.3.
Fotografie.

6806. Caragiale, I.L., *În vreme de război.* În „Revista ilustrată Gazeta săteanului", XV, nr.21, 5 dec.1898, p.452.
Reproducere fotografică a unui han: „La hanul lui Stavrache".

6807. ***, *I.L. Caragiale.* În „Adevărul", XII, nr.3431, 8 febr.1899, p.2.
Caricatură: ILC, însoţind articolul *„100 de ani"*. Îl înfăţişează pe dramaturg la masă, scriind, însoţită de următorul text: „Caragiale (scriind).: 1848 ! ce-o să-mi producă anul acesta? să-l şterg repede. Cuza Vodă ! nu-mi poate da nici o subvenţie. Să-l şterg... Trăiască, deci, Carol I, graţiosul nostru suveran !"

6808. ***, *I.L. Caragiale.* În „Adevărul de joi", I, nr.18, 11 febr.1899, coperta I.
Caricatură ce-l reprezintă pe ILC la picioarele tronului, înclinându-se, dar în mână cu o bombă, însoţind articolul: *După un veac – un om.*

6809. ***, *I.L. Caragiale.* În „Pagini literare", I, nr.4, 11 febr.1899.
Caricatură a lui ILC însoţind articolul: G.M.Z., *Păcatele tinereţii şi operele maturităţii.*

6810. ***, *I.L. Caragiale.* În „Pagini literare", I, nr.18, 20 mai 1899, p.6-7.
Portret caricaturizat al lui ILC însoţind articolul: Coco, *Nenea Iancu la Braşov.*

6811. ***, *Jubileul lui 'Conu Iancu Caragiale.* În „Pagini umoristice", I, nr.2, 28 ian. 1901, coperta I.
Caricatură înfăţişându-l pe ILC purtat triumfal de eroii pieselor sale. „Ilustrul dramaturg, pe un car mitologic, e purtat în triumf de 'Conu Leonida, Ipingescu, bărbierul Girimea, «Catindatul» cu falca legată,Farfuridi, Brânzovenescu, Cetăţeanul turmentat etc., etc. În fund şi la dreapta, Teatrul şi [berăria] Cooperativa, cele două altare pe care maestrul şi-a sacrificat cele mai sublime momente ale vieţii sale. Ca un omagiu meritat, Cooperativa i-a oferit *o halbă de jubileu*, o halbă fără urmă de guler, pe care sărbătoritul erou o ţine cu ostentaţie în mâna stângă."

6812. Petrescu, N., *I.L. Caragiale.* În „Foaia populară", IV, nr.4, 15 febr.1901, prima copertă interioară.
Desen. Poartă menţiunea: „ după o ultimă fotografie, semnat pentru «Foaia populară» de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

artistul N. Petrescu".

6813. Jiquidi, *Caragiale.* În „Foaia populară", IV, nr.4, 15 febr.1901, coperta I.
Caricatură. Poartă mențiunea: „de răposatul Jiquidi".

6814. ***, *I.L Caragiale.* În „Adevărul", XIV, nr.4150, 15 febr.1901, p.3 („Jubileul lui Caragiale").
Portret sub care este următoarea explicație: „I.L. Caragiale, maestrul literaturii române, al cărui jubileu de 25 ani de condei se va serba la 23 februarie".

6815. ***, *Jubilentul și creațiunea sa.* În „Adevărul", XIV, nr.4158, 23 febr.1901, p.1 („Chestia zilei").
Caricatură reprezentându-l pe ILC pe scaun la o masă și în fața lui, în picioare, Cetățeanul turmentat, cu o sticlă în mână și clătinându-se pe picioare. Sub caricatură, explicația: „*Cetățeanul turmentat* (prezentându-se lui Caragiale): Cum adecătelea, Coane Iancule, toată lumea să bea în sănătatea dumitale, numai eu nu? Pardon ! Și eu, și eu sân' nembru !"

6816. ***, [*I.L. Caragiale, V.A. Urechia, I. Brezeanu*]. În „Caragiale", 23 febr.1901, p.4.
O caricatură executată de un necunoscut admirator, reprezentându-i pe cei trei prieteni sprijinindu-se de un „drojdiometru".

6817. Jiquidi, *Caragiale.* În „Caragiale", 23 febr.1901, coperta I.
Caricatură înfățișându-l pe dramaturg în haine orientale, cu un baston în mână, la colțul unei clădiri: pe o latură scrie Capșa, pe cealaltă „Epoca".

6818. Petrescu, N.S., *I.L. Caragiale.* În „Caragiale", 23 febr.1901, coperta.
Desen înfățișându-l pe scriitor cu mustață, căciulă și ochelari, în jiletcă.

6819. ***, *Jubileul lui Caragiale.* În „Adevărul" XIV, nr.4159, 24 febr.1901, p.1 („Chestiunea zilei").
Portret (semi-profil, arnăut).

6820. ***, *Iancu Brezeanu în* [rolul] *Nae Ipingescu.* În „Moș Teacă", VII, nr.312, 4 mart.1901, p.1.
Caricatură. Nae Ipingescu citește „Vocea patriotului naționale", care are înscris pe verso meniul de la banchetul dat în cinstea aniversării dramaturgului.

6821. ***, *I.L. Caragiale.* În „Biciul", I, nr.1, 13 mai 1901, p.2.
Portret-desen.

6822. ***, *I.L. Caragiale.* În „Biciul", I, nr.25, 28 oct.1901, p.1 („Tipuri de actualitate").

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Caricatură prezentându-l pe scriitor având în mâna dreaptă un toc ridicat în sus, în stânga o halbă. Explicația: „De-acum tocul arunc jos/ Căci comerțu-i mai bănos". La aceeași rubrică au apărut și caricaturile, însoțite de explicații, ale mai multor politicieni: P.P. Carp, M. Ferechide, Iancu Brătescu, Doru Paladu [Paludu?], Take Ionescu.

6823. ***, *Kemeny-Tolstoi.* În „Păcală cu Tămâia", II, nr.22, 9 mart.1902 (f.p.)
Caricatură pe fundalul scandalului „Caragiale-Caion".

6824. ***, *Caion-Caragiali.* În „Păcală cu Tămâia", II, nr.22, 9 mart.1902 (f.p.)
Caricatură favorabilă dramaturgului.

6825. ***, *Caion chelner la Caragiale.* În „Zeflemeaua", I, nr.24, 10 mart.1902, coperta I.
Desen apărut cu ocazia câștigării procesului de către dramaturg, care îl înfățișează la o masă de berărie, împreună cu avocații săi, Panu și Delavrancea. Caion, pe post de chelner, aduce trei halbe de bere. Textul: „Junele Caion, convingându-se, în urma procesului de la jurați..."

6826. ***, *După procesul Caragiali-Caion.* În „Tămâia", II, nr.23, 16 mart.1902, p.2.
Caricatură.

6827. ***, *I.L. Caragiale.* În „Almanahul Adevărului pe anul 1902", p.26.
Portret în peniță puțin cunoscut.

6828. ***, *I.L. Caragiale.* În „Adevărul", XVI, nr.5121, 31 oct.1903, supl. „Belgia Orientului", p.1.
Portret-caricatură a lui ILC ilustrând articolul : Tololoi, *Simpatiile noastre: André de Lorde,* în care A. de Lorde este ironizat pentru plagiatul său după *Năpasta.* Între altele, se spune: „a scris o serie de alte piese, precum *La lettre perdue, La nuit orageuse ou Coana Veta l'honteuse, Aventures de Carnavale* ou *„Știi s-o scoți ? Scoate-o !, CC Leonidas en face de la réaction,* toate într-o franțuzească din cele mai alese".

6829. ***, *I.L. Caragiale.* În „Paloda literară", I, nr.3, 28 mart.1904, p.1.
Portret cunoscut, semi-profil, cu căciulă.

6830. ***, *I.L. Caragiale.* În „Dumineca", I, nr.50, 11 dec.1905, p.4.
Portret, profil, cu bonetă albaneză, însoțit de explicații ample, cu date bio-bibliografice și aprecieri elogioase.

6831. ***, [*Personajele din „O scrisoare pierdută"*]. În „Adevărul", XVIII, nr.5864, 12 dec.1905, p.3 („Săptămâna teatrală").
Galerie de șapte portrete-caricatură din distribuția piesei: Maria Ciucurescu (Zoe), Catopol (Farfuridi), Ion Niculescu (Cațavencu), I. Brezeanu (Cetățeanul turmentat), N. Soreanu (Pristanda) și Carrussy (Brânzovenescu), ilustrând cronica dramatică la *O scrisoare pierdută,* semnată : Capriccio.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6832. Iser, *Caragiale.* În „Viaţa literară şi artistică", I, nr.4, p.29, 28 ian.1907.
Caricatură.

6833. ***, *I.L. Caragiale.* În „Dimineaţa", IV, nr.1345, 9 nov.1907, p.2.
Fotografie, având următoarea legendă: „Marele nostru dramaturg şi nuvelist; autorul broşurei *1907, din primăvară până-n toamnă,* în care descrie în termeni sângeroşi pe politicienii ţării, asupra cărora aruncă întreaga răspundere a răscoalelor ţărăneşti".

6834. ***, *I.L. Caragiale.* În „Dumineca", III,nr.44, 11 nov.1907, p.1.
Caricatură cu explicaţii.

6835. ***, *I.L. Caragiale.* În „Dimineaţa", V, nr.1454, 4 mart.1908, p.1.
Reproducerea unui desen în peniţă, necunoscut, care are următoarea legendă: Marele nostru autor dramatic pozând înaintea unui celebru pictor din Berlin".

6836. ***, [*Grup de conservatori-democraţi*]. În „Credinţa", I, nr.17, 1 iun.1908, p.2.
Caricatură antitakistă, cu un citat din ILC, însoţind articolul : Gheorghe Biciuşcă, *Tachinării takiste.*

6837. ***, [*Fruntaşii partidului conservator-democrat*]. În „Democratul", I, nr.6, 15 iun.1908, p.4.
Fotografia lui ILC, alături de membrii marcanţi ai partidului, încadrând fotografia-medalion al lui Take Ionescu, ilustrând un articol despre noua grupare politică, apărut în „La Vie Illustrée" din Paris.

6838. ***, [*Grup de scriitori*]. În „Anuarul presei române şi al lumei politice", II, 1908, p.207.
Fotografie-fotomontaj prezentându-l pe ILC alături de: T. Maiorescu, Delavrancea, C. Dobrogeanu-Gherea şi alţii.
A – *Idem.* În „Almanahul general al presei române", II, 1908, p.207.

6839. ***, *Colaboratorii ziarului „Universul".* În „Universul", XXVII, nr.45, 16 febr. 1909, p.1.
Fotografie: ILC alături de: Al. Vlahuţă, G. Ranetti, Al. Hodoş [Ion Gorun], I.G. Duca.

6840. ***, *I.L. Caragiale.* În „Dimineaţa", VI, nr.1982, 29 aug.1909, p.1 şi în nr.2032, 18 oct.1909, p.1.
Fotografie cunoscută.

6841. ***, *I.L. Caragiale.* În „Calendarul literar şi artistic pe anul 1909", nr.21-24, 1909 (f.p.).
Fotografie, pe care scriitorul a notat: „1901, febr.23".

6842. ***, *Directorii Teatrului Naţional din Bucureşti de la fundarea Societăţii dramatice până în prezent.* În „Anuarul general al presei române", III, 1909, p.295.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Fotografie. ILC alături de Al. Davila şi Pompiliu Eliade.

6843. ***, *I.L. Caragiale.* În „Almanah [Adevărul] pe anul 1910, p.122.
Portret.

6844. ***, *I.L. Caragiale.* În „Adevărul", XXIII, nr.7478, 2 iul.1910, p.1 („Scrisori din călătorie").
Portretul dramaturgului, însoţind articolul lui Emil D. Fagure, *O după amiază la Caragiale.*

6845. ***, *I.L. Caragiale.* În „Revista ilustrată", III, nr.17–18, sept.–oct.1910, p.3.
Portret.

6846. ***, *I.L. Caragiale.* În „Minerva", III, 805, 15 mart.1911, p.1.
Fotografie cunoscută, îl prezintă pe scriitor din profil, cu pălărie neagră şi guler tare.

6847. Iser, *I.L. Caragiale.* În „Flacăra", I, nr.1, 22 oct.1911, p.4.
Desen, ilustraţie la un medalion literar, semnat: Atta Troll.

6848. ***, *I.L. Caragiale.* În „Flacăra", I, nr.7, 3 dec.1911, p.1.
Fotografie. Legenda, în chenar, deschizând numărul respectiv: „Caragiale... Cu prilejul unui nou volum".

6849. ***, *I.L. Caragiale.* În „Adevărul", XXV, nr.8039, 30 ian.1912, p.1.
Portret, ce însoţeşte un articol aniversar scris de C. Mille.

6850. ***, *D. I.on Luca Caragiale.* În „Dimineaţa", IX, nr.2838, 30 ian.1912, p.1.
Fotografie cunoscută: din faţă, cu ochelari şi pălărie albă, reprodusă de Ş. Cioculescu în ediţia *Opere*, 1964.

6851. ***, *Davila–Caragiale.* În „Dimineaţa, IX, nr.2838, 30 ian.1912, p.1.
Fotografie mai puţin cunoscută; Davila în stânga, ILC în dreapta.

6852. ***, *I.L. Caragiale.* În „Universul", XXX, nr.29, 31 ian.1912, p.1.
Fotografie din profil, cu căciulă pe cap şi lavalieră.

6853. ***, *I.L. Caragiale.* În „Minerva", IV, nr.1121, 31 ian.1912, p.1.
Fotografie.

6854. ***, *I.L. Caragiale.* În „Ilustraţiunea română", II, nr.2, febr.1912, p.20.
Fotografie.

6855. Iser, *Caragiale şi „tipurile" sale.* În „Flacăra", I, nr.16, 4 febr.1912, p.1.
Caricaturi pe toată pagina în numărul dedicat scriitorului, cu ocazia împlinirii vârstei de 60 de ani.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6856. ***, *I.L. Caragiale.*În „Doljul", V, nr.1058, 17 febr.1912, p.2.
Fotografie, ce însoţeşte răspunsul scriitorului la felicitările transmise de Anestin, în articolul: *O scrisoare a maestrului Caragiale către artistul Anestin din Craiova,* pe care ILC a scris o dedicaţie: „Primului prieten din tinereţe, eminentului artist Iancu Anestin, cu înaltă stimă şi dragoste frăţească. Caragiale."

6857. ***, *Ion Luca Caragiale.* În „Cosânzeana", II, nr.7, 18 febr.1912.
Portret din profil, cu explicaţia: „Ion Luca Caragiale, după cea mai nouă fototgrafie pe care ne-a pus-o la dispoziţie un prietin al scriitorului".

6858. ***, *Caragiale.* În „Revista politică şi literară", IV, nr.5, 1 mart.1912, p.142-144.
Fotografie din profil.

6859. ***, *I.L. Caragiale.* În „Revista politică şi literară", IV, nr.5, 1 mart.1912, p.142.
Fotografie, profil, ce însoţeşte articolul lui Al. Ciura, *Cronica literară. I.L. Karagiale* [sic].

6860. ***, *Premiile Teatrului Naţional.* În „Ilustraţiunea română", II, nr.4, apr.1912, p.68.
Fotografia lui ILC, încadrată de portretele celorlalţi premianţi: D. Anghel, V. Eftimiu, A. de Herz, Şt.O. Iosif, [Em.?]Nicolau şi Simionescu [Râmniceanu?].

6861. ***, *I.L. Caragiale.* În „Biblioteca modernă", V, nr.5 (62) şi 6 (63), mai şi iun.1912, p.1.
Fotografie.

6862. ***, *I.L. Caragiali.* În „Tribuna", I, nr.13, iun.1912, coperta I.
Fotografie în chenar îndoliat.

6863. ***, *I.L. Caragiale.* În „Ilustraţiunea română", II, nr.6, iun.1912, p.98.
Fotografie, semnată: „Caragiale 1901, fevr.23".

6864. Frăţilă, pictorul, *I.L. Caragiale.* În „Ilustraţiunea română", nr.6, iun.1912, p.97.
Desen pe toată pagina.

6865. ***, *I.L. Caragiale.* În „Dimineaţa", IX, nr.2970, 12 iun.1912, p.3.
Fotografie în numărul special, cu ocazia morţii scriitorului.

6866. ***, *I.L. Caragiale.* În „Minerva", IV, nr.1252, 12 iun.1912, p.1 („Moartea lui Caragiale").
Fotografie cunoscută (din profil, cu pălăria neagră, vestă închisă la culoare, guler tare), în cadrul necrologului.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6867. ***, *I.L. Caragiale.* În „Ordinea", V, nr.1306, 12 iun.1912, p.1 („Moartea lui Caragiale").
Fotografie , „ultimul portret al scriitorului", însoţind fair-part-ul.

6868. . ***, *I.L. Caragiale.* În „Universul", XXX, nr.159, 12 iun.1912, p.1 („Moartea lui Caragiale").
Fotografie cunoscută, din profil, cu căciulă.

6868 bis. ***, *I.L. Caragiale.* În „Viitorul", V, nr.1559, 12 iun.1912, p.1.
Fotografie în numărul special, în chenar îndoliat, închinat lui ILC.

6869. Piekarsky, Rolla, *I.L. Caragiale.* În „Minerva", IV, nr.1253, 13 iun.1912, p.1.
Fotografie după desen, purtând menţiunea: „Caragiale la 40 de ani, după un desen de Rolla Piekarsky"

6870. ***, *I.L. Caragiale.* În „Universul", XXX, nr.160, 13 iun.1912, p.1 („Moartea lui Caragiale").
Fotografie, cu legenda: „Caragiale, după ultima fotografie".

6871. ***, *I.L. Caragiale.* În „Dimineaţa", 14 iun.1912, p.1.
Fotografie.

6872. ***, *Prietenii lui Caragiale plecând la Berlin.* În „Dimineaţa", IV, nr.2972, 14 iun.1912, p.3.
Fototgrafie realizată pe peronul Gării de Nord din Bucureşti, cu: D-na şi dl. C. Dobrogeanu-Gherea, B.Şt. Delavrancea, Al. Vlahuţă, d-na Duţescu [sora Alexandrinei Caragiale] şi alţi prieteni.

6873. Iser, *I.L. Caragiale.* În „Facla", III, nr.24, 16 iun.1912, p.461.
Desen, cu explicaţia „Cei cari nu mor".

6874. ***, *I.L. Caragiale.* În „Flacăra", I, nr.35, 16 iun.1912 (f.p.)
Portret îndoliat în cadrul anunţului *Moartea lui Caragiale.*

6875. ***, *I.L. Caragiale.* În „Gazeta ilustrată", I, nr.27, 16 iun.1912, p.5.
Portret.

6876. ***, *I.L. Caragiale.* În „Săptămâna politică şi culturală", II, nr.28, 16 iun.1912, p.335.
Fotografie în chenar îndoliat.

6877. ***, *Casa în care a murit Caragiale.* În „Dimineaţa", IX, nr.2975, 17 iun.1912, p.4.
Fotografie. Legenda: „Locuinţa lui Caragiale din Schoeneberg [sic] Insbruckerstrasse nr.1, în care a murit Caragiale".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6878. ***, *I.L. Caragiale.* În „Flacăra", I, nr.36, 23 iun.1912 (f.p.).
„Caragiale (ultima fotografie)". Imaginea cu capul gol, şi pozat din partea dreaptă.

6879. ***, *I.L. Caragiale.* În „Cosânzeana", II, nr.26, 30 iun.1912, p.323–324.
Portret ce însoţeşte necrologul semnat de Al. Ciura.

6880 ***, *I.L. Caragiale.* În „Ilustraţia", II, nr.5–6, iun.–iul.1912, p.4.
Portret şi necrolog.

6881. ***, *I.L. Caragiale.* În „Arta", I, nr.7, 1 iul.1912, coperta I.
Portret îndoliat.

6882. ***, *I.L. Caragiale.* În „Familia literară", I, nr.1, 15 iul.1912, p.1.
Fotografie.

6883. ***, *I.L. Caragiale.* În „Familia literară", I, nr.1, 15 iul.1912, coperta I.
Fotografie în chenar îndoliat.

6884. ***, *I.L. Caragiale şi Coşbuc.* În „Minerva", IV, nr.1283, 18 iul.1912, p.1.
Fotografie, reprodusă după „Luceafărul" din Sibiu.

6885. ***, *I.L. Caragiale.* În „Minerva literară ilustrată", III, nr.137, 24 iul.1912, p.2.
Portret.

6886. ***, *I.L. Caragiale.* În „Mişcarea", IV, nr.164, 26 iul.1912, p.1.
Portret ce însoţeşte articolul *În memoria lui Caragiale.*

6887. ***, *I.L. Caragiale.* În „Luceafărul", III, nr.7, iul.1912, p.1.
Fotografie în chenar îndoliat, ce însoţeşte necrologul semnat de Şt.Ilie Vasilescu–Stilvaş.

6888. ***, *I.L. Caragiale.* În „Junimea literară", IX, nr.7–8, iul.–aug.1912, p.147.
Fotografie.

6889. ***, *I.L. Caragiale şi interpreţii săi.* În „Rampa", I, nr.260, 2 sept.1912, p.1.
În numărul special închinat *„Săptămânii Caragiale" la Teatrul Naţional,* se prezintă fotografii ale dramaturgului şi ale lui: I. Brezeanu (Cetăţeanul turmentat), Maria Ciucurescu (Zoe Trahanache, Miţa Baston, Veta), N. Soreanu (Ghiţă Pristanda), V. Toneanu (Farfuridi, Iordache), Ion Niculescu (Caţavencu, Efimiţa), Eugenia Ciucurescu (Siţa [sic]), G. Achile (Iancu Pampon), Aristide Demetriad (Tipătescu) şi fotografia lui I.C. Bacalbaşa, directorul general al teatrelor.
A – *Idem.* În „România ilustrată", IX, nr.1, oct.1912, p.6–7.

6890. ***, *I.L. Caragiale.* În „Minerva", IV, nr.1335, 3 sept.1912, p.3.
Fototgrafie cunoscută: cu capul descoperit, cămaşă albă, lavalieră de culoare închisă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6891. ***, *I.L. Caragiale.* În „Universul", XXX, nr.242, 3 sept.1912, p.1.
Fotografie cunoscută.

6892. B'arg, *„1 aprilie" de Caragiale.* În „Jurnalul de amiază", I, nr.8, 28 sept.1912, p.1.
Caricatura actorului C. Belcot, în monologul lui ILC.

6893. B'arg, *Teatrul Național.* În „Biruința", VII, nr.600, 20 nov.1912, p.1.
Caricaturi cu actorii interpreți din teatrul caragialian.

6894. ***, *Sicriul și corpul lui Caragiale.* În „Dimineața", IX, nr.3132, 21 nov.1912, p.3.
Fotografie, cu specificarea: „Sicriul cu corpul lui Caragiale, acoperit cu capacul și flori depuse de admiratorii și prietenii marelui defunct, așezat pe catafalc în biserica Sf. Gheorghe".

6895. ***, *Mia Theodorescu.* În „Rampa", II, nr.327, 21 nov.1912, p.1.
Fotografia actriței, interpreta Ancăi din *Năpasta.*

6896. ***, *I.L. Caragiale.* În „Alarma", III, nr.20, 23 nov.1912, p.1 („Doliul zilei").
Fotografie sub titlul în chenar negru.

6897. ***, *I.L. Caragiale.* În „Adevărul", XXV, nr.8335, 23 nov.1912, p.1.
Portret, ce însoțește necrologul semnat de redacție.

6898. ***, *I.L. Caragiale.* În „Dimineața", IX, nr.3134, 23 nov.1912, p.1.
Fotografie cunoscută: cu ochelari și pălărie albă.

6899. Iser, *„Făclia de Paște".* În „Rampa", II, nr.329, 23 nov.1912, p.2–3.
Ilustrație la nuvela lui ILC.

6900. ***, *I.L. Caragiale.* În „Universul", XXX, nr.324, 24 nov.1912, p.3.
Fotografie cunoscută.

6901. ***, *I.L. Caragiale.* În „Viitorul", V, nr.1724, 24 nov.1912, p.1.
Una din ultimile fotografii ale scriitorului.

6902. ***, *Cortegiul funerar în Piața Teatrului Național din București.* În „Seara", III, nr.1029, 24 nov.1912, p.2.
Fotografie ce însoțește reportajul: G. Caliga, *Funeraliile lui I.L. Caragiale.*

6903. ***, *Caragiale și fiul său.* În „România ilustrată", IX, nr.2, nov.1912, p.7.
Fotografie, după o carte poștală trimisă de la Berlin, cu patru ani în urmă, de prietenul scriitorului, pianistul Dimitriu.

6904. ***, *Scoaterea sicriului din biserică.* În „Ilustrațiunea română", II, nr.11, nov.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

1912, p.187.
Fotografie, ilustrând articolul: *Înmormântarea lui Caragiale.*

6904. ***, *Convoiul din faţa Universităţii.* În „Ilustraţiunea română", II, nr.11, nov.1912, p.187.
Fotografie, ilustrând articolul : *Înmormântarea lui Caragiale.*

6905. ***, *Familia lui Caragiale.* În „Adevărul", XXV, nr.8338, 26 nov.1912, p.1.
Două fotografii, cu legenda: „O fericită întâmplare ne-a făcut să punem mâna pe fotografia lui Luca Caragiale din Ploieşti şi a soţiei sale, părinţii ilustrului scriitor."

6906. ***, *Ioan Procopiu vorbeşte...* În „Facla", III, nr.48, 1 dec.1912, p.947.
Desen, reprezentându-l pe Preşedintele Sindicatului Ziariştilor, a cărui neinspirată cuvântare la funeraliile lui ILC a indispus asistenţa. Legenda: „Piciorul Măgarului..."

6907. ***, *Caragiale în mijlocul prietenilor: Goga, Iosif, Ciura, Vlaicu etc.* În „Flacăra", II, nr.7, 1 dec.1912 (f.p.).
Fotografie de grup, executată la serbările ASTREI , Sibiu, august 1911.

6908. ***, *Cortegiul mortuar al lui Caragiale, în piaţa Teatrului Naţional.* În „Gazeta ilustrată", I, nr.51, 1 dec.1912, p.2.
Fotografie.

6910. ***, *I.L. Caragiale.* În „Almanach pe anul 1913 (Adevărul şi Dimineaţa)", p.56.
Fotografie realizată în condiţii tehnice inferioare.

6911. ***, *I.L. Caragiale* [*într-un grup de prieteni*] . În „Almanahul Patria", III, 1912, p.191.
Fotografie ; scriitorul este însoţit de Coşbuc, Vaida-Voevod cu soţia, şi un avocat.

6912. ***, *I.L. Caragiale.* În „Almanahul Societăţii scriitorilor români", I, 1912, p.55.
Fotografie.

6913. ***, *I.L. Caragiale.* În „Calendarul Asociaţiunii pe anul 1913", II, nr.22, dec.1912, p.116.
Portret lucrat în desen, înfăţişându-l pe scriitor citind.

6914. ***, *I.L. Caragiale.* În „Calendarul Drobetae. Comercial, agricol, muncitoresc", 1913, p.53.
Fotografie cunoscută a scriitorului, cu pălărie şi lavalieră.

6915. ***, *I.L. Caragiale.* În „Calendarul cultural al învăţătorilor pe anul 1913", p.119.
Fotografie, purtând explicaţia: „Un mare educator".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6916. ***, *I.L. Caragiale.* În „Calendarul Lumea ilustrată", XX, 1913, p.117.
Fotografie.

6917. ***, *I.L. Caragiale.* În „Calendarul Minervei", XV, 1913, p.81, 85, 87.
Trei fotografii.

6918. ***, *I.L. Caragiale.* În „Călindarul poporului pe anul 1913", XXIX, 1913, p.88.
Fotografie, în chenar îndoliat, pe toată pagina (cu borsalina pe cap).

6919. ***, *I.L. Caragiale.* În „Almanahul S.P.A. pe anul 1913", p.66.
Fotografie, cu pălărie. Poartă explicația: „I.L. Caragiale 1852–1912".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

VI.

BELETRISTICĂ

ÎNCHINATĂ LUI I. L. CARAGIALE

6920. ***, *Lucruri pocite şi mucalite.* În „Paraponisiţii", I, nr.13, 22 sept.1874, p.4.
E luată în zeflemea activitatea de redactor a lui ILC la „Ghimpele": „Spirtosul Car...ag. (două litere mai lipsesc de la nume pe lângă alte multe ce-i lipsesc; hai să adăugăm *aghios* la rădăcina Car...).

6921. ***, *Lucuri pocite şi mucalite.* În „Paraponisiţii", I, nr.15, 6 oct.1874, p.4.
Înţepături la adresa lui Ghedem [G. Dem. Teodorescu] şi Car... [I.L. Caragiale], redactori ai „Ghimpelui".

6922. ***, *Macsime latine.* În „Foarfeca", I, nr.22, 23 oct.1888, p.1.
Maximă satirică despre ILC: „Honeste bibere. I.L. Caragiale".

6923. ***, *Verzi şi uscate.* În „Ghiţă Berbecu", II, nr.36, 15 ian.1889, p.2.
Glumă măruntă pe seama lui ILC, director general al teatrelor.

6924. Bran, *Dupe „Năpasta". Comedie logică şi psihologică într-o singură scenă.* În „Biblioteca familiei", I, nr.7, 11 febr.1890, p.101-102.
Scenetă între personaje închipuite care discută despre *Năpasta.*

6925. Mireille, *Din carnet.* În „Constituţionalul", I, nr.189, 11/23 febr.1890, p.2.
„Caragialle ducându-se pe la Teatru acum câtva timp, un membru din comitet l-a întrebat: – Ce piesă ne dai? – *Na p'asta !* îi răspunse Caragialle scoţând noua sa dramă din buzunar."

6926. Fante, *Berăria Caragiale.* În „Revista theatrală", I, nr.4, dec.1893, p.58-59 („Cronica zilei").
Epigramă amicală dedicată lui ILC cu ocazia deschiderii berăriei: „Toţi suntem într-o părere:/ Se conjugă *a bea bere/* S-a convins şi *Caragiale/* Că din *bere faci parale*".

6927. El, *Ce cred ţăranii despre „Vatra" noastră. Între Ion şi Dumitru.* În „Vieaţa", I, nr 13, 20 febr.1894, p.6.
Se reproduce un fragment din *Cum se înţeleg ţăranii,* publicat de ILC în „Vatra" şi se imaginează un dialog între ţăranii Ion şi Dumitru, după citirea lui. Concluzia lor: autorul e „un ciocoi prost".

6928. Pick, *Chiar noroc !* În „Miş-maş", I, nr.1, 24 dec.1894, p.2.
Câteva versuri umoristice, în care este şi o referire la ILC: „Caragiale-i dă cu berea".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6929. ***, *Una, alta.* În „Ardeiul", nr.2, 30 mart.1895, p.10.
„La teatru, după reprezentaţia piesei *O scrisoare pierdută* : – Ia ascultă, mon cher, *Scrisoarea pierdută* nu e de Negruzzi? – Nu, dragă, de *răposatul* Ion Luca Caragiale. Autentic."

6930. Fl., *Scrisoarea lui Caragiale către Panu.* În „Evenimentul", III, nr.754, 14 sept. 1895, p.1.
Ironie la adresa dramaturgului, devenit membru al partidului radical al lui G. Panu: „Iubite amice, fiind c–am aflat/ Că de–acum–nainte v–aţi pus pe lucrat,/ Fiind c–aţi dat dovadă, de atâtea ori,/ Că sunteţi cu toţii buni consumatori;/ Iau iar antrepriza unei berării,/ Şi voind, tot clubul, să–mi fiţi muşterii/ *Hotărât* în clubul vostru mă înscriu/ Ca, de–acum–nainte radical să fiu."

6931. Flişki, *Tripe şi quadruple alianţe.* În „Evenimentul", III, nr.755, 16 sept.1895, p.1.
Versuri ironice la adresa alianţei „radicale": Panu, Hasdeu, ILC : „[...] Panu, Hăjdău şi Carageale/ Cu Bădărău fac un quartet,/ În scop de–a ataca energic/ Mult atacatul, biet buget !"

6932. Atharvan, *Scene tragice din clubul radical.* În „Ardeiul", nr.7, 16 sept.1895, p.7.
Aluzii la articolul *Fachirul şi Fachirul* din „Revista nouă". Închipuirea unui dialog hazliu, între Fachir şi ILC.

6933. R.O.M., [*Domniei sale D.lui I.L. Caragiale*]. În „Moş Teacă", I, nr.28, 24 sept.1895, p.4.
Epigramă ironizând aderarea dramaturgului la partidul radical: „Către «Lupta» (farsă–i oare?)/ o scrisoare ai făcut/ Te–a–nălţat tot *O scrisoare.../* Şi–o scrisoare te–a pierdut".

6934. Jocu, *Dec !* În „Evenimentul", IV, „număr extraordinar", 26 dec.1896, p.3.
Schiţă satirică, unde apare şi numele lui ILC. „Carageale vrea să fie director al teatrului nostru [din Iaşi]. – Dec ! răspunde Manoliu, dar e atât de tare şi mândru acest biet actor, încât mai vrea să şi argumenteze, că numirea lui Carageale n–ar fi potrivită şi mai bine îi şade lui ca scriitor la teatru."

6935. Redacţia, *O amintire... Lui Caragiale.* În „Moş Teacă", III, nr.99, 2 febr.1897, p.4.
Poezie. „Divina mea bucătăreasă,/ O unguroaică durdulie,/ Avea un păr ca de mătasă/ Şi ochii plini de poezie.// Părea o drăgălaşă zână,/ Din basme–aevea întrupată/ Spre–a migăli cu alba–i mână/ Cea mai superbă marinată.// „Îndură–te, crudelă Roză,/ Fii milostivă şi cuminte:/ Voesc să uit a vieţii proză/ În sărutarea ta fierbine !"// Dar ea, neîndurătoare, rece,/ Mi–a zis: – La mine ai borbat/ Nem larma, altfel mâine plece/ Şi spui la Ianoş ce–ntâmplat !"// S–a dus infama făr–o vorbă,/ Dar mi–a lăsat ca amintire,/ În ziua–aceea chiar, în ciorbă.../ O buclă blondă şi subţire."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6936. Vulcan, Petru, *Cămaşa vrăjită (nuvelă extra-ordinară).* În „Soarele", I, nr.14, 16 febr.1897, p.5-6.
Nuvela este dedicată: *Lui I.L. Caragiale.*

6937. Ţânţar, *Nefericitul leopard. Lui Caragiale.* În „Ţesala", I, nr.5, 23 oct.1897, p.2 („Parnasul ţesalei").
O parodie în versuri, după Macedonski, într-un limbaj gongoric, metaforizat excesiv.

6938. Scytul, Gh., *Ce-i de vină Caragiale.* În „Lumina", I, nr.80, 25 oct.1898, p.3.
„- Caragiale-i 'n Bucureşti/ Badea Sfadă-i în Ploieşti./ - Ei şi ce-are a face nene:/ Vrei să povesteşti pe semne,/ Ce se ştie pe de rost:/ ... Ce-i de vină Caragiale/ Dacă Sfadă-al vostru-i prost,/ Dacă cronicele sale,/ Unde-şi scurge atâtea bale,/ Nu fac nici două parale."

6939. Sfadă, *Ce-i de vină Caragiale?* În „Vocea Prahovei", XIV, seria II, nr.26-34, 29 oct.1898, p.3.
Epigramă, răspuns la epigrama lui Gh. Scytul din „Lumina" (nr.80): „Ce-i de vină Caragiali/ Că e Sfadă cronicar,/ Radovici un potlogar,/ Iară Scyt/ Un izmenit."
A - *Idem.* În „Lumina", I, nr.85, 31 oct.1898, p.2.

6940. Indiscret, *Băncuţele lui Radu Rosetti. Schiţă după natură.* În „Moş Teacă", V, nr.204, 7 febr.1899, p.4.
Glumă între scriitori (ILC, Arthur Stavri, Marion ş.a.), pe seama piesei lui Radu Rosetti, *O lecţie.*

6941. Rică, *„100 de ani".* În „Pagini literare", I, nr.4, 11 febr.1899, p.7.
Epigramă la adresa lui ILC, autorul revistei istorice *100 de ani.* „Veacul nostru-i o minune/ Caragiale-o dovedeşte: / Un veac timpul ţi se pare/ Piesa pân' se isprăveşte."

6942. Stans, *În viligiatură. Domnului I.L. Caragiale.* În „Floare-albastră", I, nr.31, 9 mai 1899.
Dialog-parodie, în maniera artistică a lui ILC.

6943. B.C., *Revista Pardon.* În „Pagini literare", I, nr.16, 16 mai 1899, p.7.
Epigramă. „Cic-ar fi scris acest *Pardon* / Ion, Costache şi Anton;/ Dar răsfoind cu jale teancul/ Zici: Parcă-ntreg ar fi de Iancu."

6944. Nastratin, *Scrisoare pierdută...* În „Epoca", V, nr.293 (1242), 5 nov.1899, p.1 („Opinii sincere").
O poezie de atac politic, contra lui Mitiţă Sturdza.

6945. ***, *În treacăt.* În „România Junâ", II, nr.202, 3 iul.1900, p.1.
Instantaneu-schiţă avându-l ca personaj pe ILC.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6946. Plic, *Răzbunarea lui 9.* În „Evenimentul", VIII, seria II, nr.19, 17 febr.1900, p.1.
Dialog imaginar între ILC şi Tiriplic (redactor la „Evenimentul"), cu aluzii transparente la inconsistenţa tantiemelor încasate de dramaturg pentru reprezentarea *Nopţii furtunoase*; autorul primise „6 lei" !

6947. Caion, *Săptămâna literară.* În „Adevărul", XIII, nr.3803, 28 febr.1900, p.1.
Diverse comentarii critice, între care şi acelea pe marginea epigramelor lui D. Teleor, un volumaş pe care-l consideră strălucitor, dând mostră o epigramă dedicată lui Caragiale: „Piesa *100 de ani* / a căzut, precum se ştie: / în comerţ n-ai avut şansă/ nici când ţineai berărie".

6948. Tarascon [G. Ranetti], *Ce fac literaţii români.* În „Moş Teacă", VI, nr.276, 25 iun.1900, p.2.
Şarjă în versuri: „Caragiale la Regie/ Bea tutun pe veresie."

6949. Caracangea, *La „Moftul român".* În „Năbădăile", XII, nr.245, f.d. [1899–1901], p.4.
Versuri. Un salut de solidarizare cu revista lui ILC şi de urări: „Să duci fama-n ţara toată/ d-acolo din Bucureşti !"

6950. Vulcan, Petru, *Lui Caragiale.* În „Epoca", VII, nr.49 (1598), 20 febr.1901, p.1–2 („Tribuna literară").
Poezie „cu ocazia jubileului său", localizată: Constanţa.
A – *Idem.* În „Familia", XXXVII, nr.8, 25 febr./10 mart.1901, p.92.
B – *Idem.* În „Caragiale", 23 febr.1901, p.7.

6951. Duţescu-Duţu, T., *Lui I.L. Caragiale.* În „Caragiale", 23 febr.1901, p.2.
O poezie ocazională.

6952. Marion, *Lui Caragiale.* În „Caragiale", 23 febr.1901, p.3.
Poezie.

6953. Rosetti, Radu D., *De ocazie.* În „Caragiale", 23 febr.1901, p.3.
Epigramă.

6954. Emilgar [Em. Gârleanu], *Maestrului Caragiale, cu ocazia jubileului.* În „Arhiva", XII, nr.3–4, mart.–apr.1901, p.145.
Catren dedicat lui ILC.

6955. Bosnier-Paraschivescu, N., *Visul pescarului.* În „Arhiva", XII, nr.3–4, mart.–apr.1901, p.141–143.
Amplă poezie dedicată: „Lui Caragialli".

6956. ***, *Ecouri.* În „Curierul literar", I, nr.1, 7 oct.1901, p.8.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Glumă cu subtext pro–caragialian. Lumea ar veni la teatru, dacă ar apare o piesă nouă a lui ILC.

6957. Caïr, *Spre adevăr. (Vezi revista «Rodica», prima pagină).* În „Moftul român", nr.28, 28 oct.1901, p.27–28.
Poezie–pamflet la adresa lui Caion: „Campania ce–o duc cu fală/ A–nfuriat pe Caragiale;/ Mai bine şi–ar vedea de treabă/ Şi berăria dumisale..."

6958. Cridim, *Epigrame.* În „Renaşterea", I, nr.1, 25 dec.1901, p.7.
„De Caragiale nu mă mir ce–aud:/ A plagiat şi el... ca un creştin;/ Mă mir de–amicul meu, Caion: ce crud !/ s–a alegat de el din chiar senin".

6959. Delamidil [G. Ranetti], *Pledoaria d–lui Macedonski.* În „Zeflemeaua", I, nr.16, 13 ian.1902, p.7.
Versuri ironice atribuite lui Al. Macedonski, prin care poetul îi ia apărarea lui Caion.

6960. Octav, *Odă lui Caion.* În „Zeflemeaua", I, nr.15, 1 ian.1902, p.2.
Pamflet versificat împotriva detractorului lui ILC. „La luptă pornit–ai cu Caragiale,/ Crezând că vei face scofală.../ Dar nu te–ai gândit tu, Caion imprudent,/ Că un gest aşa temerar/ Nu–i de–ajuns când încă nu ai instrument/ Şi vrei să dărâmi un zid de ciment,/ Din al nostru câmp literar ?[...]"

6961. ***, *Cine–i Kemeny.* În „Zeflemeaua", I, nr.23, 3 mart.1902, p.6.
Anecdotă împotriva detractorilor lui ILC. „Care va să zică, faimosul Istvan Kemeny, după care ar fi plagiat Caragiale nu există? – Nu. – Atunci de unde mi l–au scos? – Dragul meu, ca să zic aşa, Kemeny este un copil făcut de Macedonski cu Caion."

6962. ***, *Puterea întunericului. Caion tradus.* În „Apărarea Naţională", III, nr.56 (631), 12 mart.1902, p.1 („Ecouri").
Glume anti–Caion.

6963. Jorj Delamidil [G. Ranetti], *Condamnarea lui Caion.* În „Zeflemeaua", I, nr.25, 17 mart.1902, p.5.
Versuri–pamflet împotriva lui Macedonski („Macabronski"), susţinătorul lui Caion.

6964. ***[Cincinat Pavelescu?], *O epigramă lui Caragiale.* În „Evenimentul", X, seria II, nr.41, 20 mart.1902, p.2 („Răbojul meu").
Epigramă atribuită lui Cincinat, cu o largă circulaţie prin berăriile capitalei: „Ion Luca Caragiale/ Vinde berea cu măsură/ Face şi literatură,/ Însă nu face parale."

6965. Jorj Delamidil [G. Ranetti], *La ocnă, Teleor ! (Rechizitor sever dar drept).* În „Zeflemeaua", I, nr.34, 19 mai 1902, p.4.
Ranetti deconspiră manevra lui Teleor de a scoate o nouă ediţie a „Moftului român" fără participarea lui ILC: „«Moftul» fără Caragiale/ Apăru în van;/ Se vându doar opt ocale/ Pentr–un franc, unui băcan".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6966. Rocambole[G. Ranetti?], *Cenaclul lui Macabronski. Vedenia lui Eminescu (Satira a V-a).* În „Zeflemeaua", I, nr.34, 19 mai 1902, p.4.
Satiră împotriva lui Macedonski: „De vrei să ai vreo fală şi cinste de la oameni/ Împrăştiază-ţi gloata de răi, perfizi şi fameni/ Şi lasă să se-mbete la minister Coşbuc,/ Caragiale-n proză, Vlahuţă-n cauciuc...".

6967. Endymion, *Lui Caragiale.* În „Evenimentul", X, seria II, nr.107, 13 iun.1902, p.2 („Efemere").
Epigramă. „De e sau nu e bine,/ Îţi spunem, ca raiale:/ Năpaste-i pentru tine/ *Năpastea*-ţi , Caragiale."

6968. Baican, E., *Lui Caragiali.* În „Cronica", II, nr.356, 19 iul.1902, p.2.
Epigramă cu acrostih: „Caragiali-mbată lumea/ Adâncită-n desfătări;/ Resboind chiar inocenţa/ Asupra relei purtări./ Glumele lui, perle scumpe !/ Iad, însă, pentru cei bruţi./ Ajuns-au şi vor ajunge:/ Largi focare, dulci izvoare/ Inimilor celor culţi !"

6969. Teleor, D., *Banda veselă. Schiţă.* În „Tribuna familiei", IV, nr.32, 33, 34, 1, 2, 20 aug.1902, p.661.
Parsonajele: ILC, Dimitrie Rocco, Ion (Sache) Suchianu şi artistul Şt. Iulian se amuză să vorbească ca grecii într-un birt grecesc din str. Pătraşcu Vodă. Până la urmă însă, unul dintre ei se decoperă vorbind curat româneşte, spre revolta generală a muşteriilor greci aflaţi în birt.

6970. Don Quichot, *Neînţelegere.* În „Zeflemeaua", I, nr.52, 22 sept.1902.
Schiţă umoristică, împotriva acoliţilor lui Macedonski. La revista sa, marii scriitori sunt judecaţi de către... „trei tineri studenţi".

6971. Ollănescu, Dem.C., *Din viaţa teatrului: Tablou în versuri jucat cu ocazia jubileului de 50 de ani al Teatrului Naţional.* În „Literatură şi artă română", VII, nr.3 şi 4, 25 mart. şi 25 apr.1903, p.99-110.
Câteva versuri se referă şi la personajele lui ILC. „Dar Neica Nae Ipingescu, subcomisar din Dealul Spirii?.../ «Rezon, rezon, nea Dumitrache ! e ruşinoasă Coana Veta,/ ce mie-mi spui?... Dă-mi o ţigară şi să vedem ce'ce gazeta/ (citeşte greoi şi fără de interpunctuaţie):/ – Nu, în van noi am spus-o şi o mai spunem, situaţiunea României nu se va putea clarifica; ceva mai mult, nu va putea intra pe calea adevăratului progres, până ce nu vom avea un Sufragiu universale !...»"

6972. Ţaţa [D. Teleor], *Trei epigrame.* În „Adevărul", XVI, nr.5037, 8 aug.1903, (supl.„Belgia Orientului"), p.2.
Una dintre epigrame se intitulează: *Dialog cu Caragiale.*

6973. Ionescu-Quintus, *Epigrame.* În „Jurnalul politic, literar, ştiinţific, umoristic", I, nr.13, 9 nov.1903, p.6.
„Lui A. de Lorde: Din toate astea, drept îţi spui,/ Constat cu multă jale:/ Că piesa îi rămâne lui;/ Iar *piesele* [banii] matale !"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6974. Rică Venturianu, *Salutul lui Carageale.* În „Ţara lui Hübsch", I, nr.1, 30 nov.1903, p.3.
„Motto: Adio Patrie ! / Ţara maestrului Hübsch, ţară binecuvântată,/ Ţară–n care a–c = ac am cetit întâiaşi dată,/ Ţara mândrelor izvoare, ţara marilor eroi,/ Ţara basmelor străbune, şi–a cirezilor de boi/ Azi te las, mă duc, şi–n minte–mi trec puzderii de imagini./ Adormi–vor pui de şoareci printre galbenele pagini/ Ale cronicelor pline de vitezii voievozi.../ A !... pârdalnice de şoarec, slava ţării tale rozi,/ Şi nu–i nimeni, nici o mâţă care să–şi salveze ţara!/ Lasă cronicele, şoarec, ia volumele de Smara.// Strâmbi din nas? ţi–e teamă poate de vreo cursă cu otravă?/ O ! te–asigur, proza Smarei e plăcută şi suavă, /Tonică şi nutritivă, spirituală şi drăguţă...." etc.etc.

6975. Cyrano, *Monsieur Machin.* În „Epoca", X, nr.40, 11 febr.1904, p.1.
Poezie în care autorul satirizează pe franţuziţi: „P–Alecsandri, pe Eminescu,/ Nu i–am citit, dar nu regret;/ Pe Caragiale, Maiorescu,/ Pe Delavrancea îi înjur."

6976. Tarascon [G. Ranetti], *Scrisoare lui Caragiale.* În „Furnica", I, nr.17, 9 ian. 1905, p.4.
Scrisoare în versuri (14 catrene) adresată lui ILC la Berlin. Pretext de critică a saloanelor bucureştene, a franţuzomaniei, a disprețuirii talentului, a inechităţii sociale. La sfârşitul fiecărei strofe revine laitmotivul: „Ce noroc, Maestre, că stai la Berlin !", cu excepţia ultimei strofe: „Hai maestre–n luptă ! Facem cruci şi–aminn !/ Jertfeşte odihna dulce din Berlin !/ Pristanda şi astăzi de la steaguri fură,/ Trahanache este tot o secătură. / Caţavencii calea zilnic ne–o aţin.../ Nu–i răbda, maestre, sau... ia–i la Berlin !"

6977. Caiafa [G. Ranetti], *Împământenirea d–lui Ronetti–Roman. – Tragedie într–un act.* În „Furnica", I, nr.29, 3 apr.1905, p.3–4.
Ironie la adresa lui Ronetti–Roman, care ceruse împământenirea. În acest context, apropierea de ILC are un caracter tendenţios: „*Cilibi* [Moise]: Ascultă, jupân Manasse, Zeilig [Schor] ăla este un fel de Mitichi al lui Caragiale. /.../ *Manasse:* Îmi pomenişi de Caragiale. Nu–i aşa că l–a dat gata Ronetti–Roman al nostru? *Cilibi :* Vai de mine, jupân Manasse, nu vorbi cu păcat ! eu ştiu una şi bună: Românii trebuie să se ocupe de slujbă, Grecii de moşii, nemţii de meşteşuguri, englezii de marină, francezii de modă, bulgarii de zarzavat, israeliţii de negoţ."

6978. Gornist, *Trompeta.* În „Ţivil–Cazon", I, nr.15, 1906, p.4.
Versuri (ocazionate de o recenzie din nr.7 al revistei „Viaţa românească"), în care se face referire la „maestrul comediei noastre", atacat de Caion.

6979. Pavelescu, Cincinat, *Calul şi măgarul.* În „Convorbiri", I, nr.6, 15 mart.1907, p.303.
Fabulă dedicată „lui I.L. Caragiale".

6980. Un mic anonim [G. Ranetti?], *Ce–o fi zicând marele anonim?* În „Furnica", III, nr.148, 12 iul.1907, p.8.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Epigramă dedicată lui ILC, care are ca motto nota lui Mihail Dragomirescui din „Convorbiri": „Versurile de mai sus sunt datorite celui mai mare scriitor al nostru dar nu-i dăm numele". „Ce-o fi zicând deşteptul Caragiale/ Citind nota lui Mişu cea sublimă? / – S-o fi gândind la proştii dumisale/ Când iscălesc – depeşa anonimă !"

6981. Biciuşcă, Gheorghe [G. Ranetti], *Congrèsul democraţiei.* În „Epoca", XIV, nr.28, 5 febr.1908, p.1.
Poezie satirică. Referire la ILC şi Take Ionescu: „Că nea Iancu, cam cu chef,/ L-a purtat duios pe şef,/ Ameţindu-l cu rachiu,/ Şi-a zis: Bravo damblagiu !..."

6982. Biciuşcă, Gheorghe [G. Ranetti], *Era fatal.* În „Epoca", XIV, nr.30, 7 febr. 1908, p.1.
Poezie satirică având ca motto următorul fragment din articolul lui ILC despre Take Ionescu: „Observatorul deprins citeşte câtă adâncime se ascunde sub zâmbetul afabil şi mângâetor al acestui bărbat de stat, zâmbet însoţit totdeauna de o uşpară clipire a pleoapelor".

6983. Biciuşcă, Gheorghe [G. Ranetti], *La boite à Take.* În „Epoca", XIV, nr.40, 19 febr.1908, p.1.
Poezie satirică. „Nenea Iancu, deşi-şi pierde/ Vremea-n cârciuni, şi-i păcat,/ Joacă binişor în verde/ *Cetăţeanul turmentat*."

6984. Biciuşcă, Gheorghe [G. Ranetti], *Caragiale faţă cu „Boborul".* În „Epoca", XIV, nr.55, 7 mart.1908, p.1.
O notă: „Autorul regretă că nu poate da acest titlu decât unor modeste versuri. Un asemenea titlu e vrednic de o piesă care ar face un nostim «pendant» la *Conu Leonida faţă cu reacţiunea* ": „Caragiale scriitorul/ Admirabilul artist/ Ieri zeflemisea *boborul* / Azi e orator takist etc.etc."

6985. Biciuşcă, Gheorghe [G. Ranetti], *A mai vorbit şi d. Caragiale...* În „Epoca", XIV, nr.112, 16 mai 1908, p.1.
Poezie satirică despre discursurile rostite la Piteşti. „Nu face nici două parale/ Talentul la takişti... Vai da! / Dovadă că p-un Caragiale / Îl trece la... etcetera."

6986. Biciuşcă, Gheorghe [G. Ranetti], *Tachinării takiste.* În „Epoca", XIV, nr.123, 30 mai 1908, p.1.
Versuri satirice pe teme culese din cuvântările adepţilor lui Take Ionescu. Nu lipseşte nici ILC.

6987. Teleor, D., *Târgul moşilor.* În „Viitorul", II, nr.204, 4/17 iun.1908, p.1.
„Cronică (veselă)"; fără a se indica modelul literar, autorul realizează o parodie reuşită după schiţa lui ILC, *La moşi (Tablă de materii).*

6988. Biciuşcă, Gheorghe [G. Ranetti], *Ceva nou !* În „Epoca", XIV, nr.150, 1 iul. 1908, p.1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Poezie satirică având ca motto un fragment din discursul lui Take Ionescu la banchetul de la 22 iunie. „E *ceva nou* un Caragiale/ Prostituind talentul său/ În adunări de puşlamale/ Ca cel din urmă... Bădărău !"

6989. Biciuşcă, Gheorghe [G. Ranetti], *„Graniţele specialităţei"*. În „Epoca", XIV, nr.160, 12 iul.1908, p.1.
Versuri satirice. Un motto din ILC: „Dumneata nu ştii pesemne, cât sunt de aspre la noi aşa-numitele graniţe ale specialităţei". „Dar nu vezi, scumpe Caragiale,/ Că mai ales sunt la takişti/ Specialiştii dumitale ?.../ O, ce de mai specialişti !"

6990. Bum, *Fugitive.* În „Evenimentul", XVI, nr.263, 18 nov.1908, p.1.
Are ca motto: „Iată-l pe Caragiale zugrăvind cât poate mai bine o ridicolă aventură..." (G. Ibrăileanu, „Viaţa românească", p.56). „Aluzia e la momentul/ Când literatul Caragiale,/ Actor al comediei sale,/ La Sidoli-şi uza talentul/ Voind să scoată-n relief/ *Democraţia* şi-al ei *şef*."

6991. Bum, *Fugitive.* În „Evenimentul", XVI, nr.239, 26 nov.1908, p.1.
Motto: „Mă tem să nu scap trenul" (începutul şi sfârşitul discursului lui ILC la Botoşani). „Degeaba frica şi refrenul/ Nu avea cum să scape trenul/ Maestru' Iancu Caragiale,/ El, ce acum a deraiat/ Şi prin el singur a probat/ Valoarea operilor sale."

6992. ***, *Cu vârfu' acului.* În „Opinii", I, nr.6, 27 nov.1908, p.83 („Ecouri").
Un „moft" la adresa lui ILC. „– Cum îi place lui Nea Iancu să meargă: pe suiş sau pe lin? – ... pelin !"

6993. Ceres, *Imposibilităţi.* În „Epoca", XIV, nr.289, 5 dec.1908, p.1 („Strofe glumeţe").
„În *nenea Iancu* de-ar lovi/ Ca Moise, – cu bâtul/ Desigur apă n-ar ţâşni..."

6994. Costache Modestu, *Dedicaţie revistelor vii şi moarte.* În „Ţânţarul", I, nr.9, 23 mai 1910, p.11 („Revista revistelor").
Versuri. Între revistele efemere este numit şi „Moftul român" al lui ILC.

6994 bis. ***, *Miş-Maş. Epigramă.* În „Miş-Maş", I, nr.2, 15 apr.1910, p.2.
„Nea Iancu e pentru orice partid/ Şi nimănuia nu-i vrăjmaş./ E pentru alb şi pentru roşu,/ E pân' şi pentru un.../ Miş-Maş."

6995. Portos, *Scrisoare. Satiră.* În „Ţânţarul", I, nr.9, 23 mai 1910, p.3.
Versuri despre starea materială precară a poeţilor, enumerând şi câteva excepţii de „barosani", între care este numit şi ILC.

6996. Pavelescu, Cincinat, *În goana artei.* În „Luceafărul", X, nr.12, 16 iun.1911, p.274.
Poem dedicat „lui Caragiale", din volumul „ce va apărea în curând" (Bucureşti, 1911, editura Sfetea).

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

6997. Cioban, Maria, *Prinos.* În „Românul", II, nr.24, 29 ian./11 febr.1912, p.6.
Poezie aniversară, închinată lui ILC, deşi numele scriitorului nu este menţionat.

6998. Pavelescu, Cincinat, *O fabulă. Lui Caragiale.* În „Opinia", IX, nr.1506, 31 ian.1912, p.1.
Fabulă. Elogiu adus lui ILC, cu ocazia jubileului de 60 de ani, revelând, metaforic, originalitatea demersului artistic al scriitorului. „Nebun, sălbatec, fără frâu; / Prin arătură şi prin grâu,/ Peste livezi, peste câmpii,/ Sărind bariere şi hotare,/ Şi şanţuri mari, şi garduri vii,/ Fugea un cal, fugea mai tare,/ Ca vântul prin pustii./ Sub el pământul tremura/ Şi orice piatră scăpăra/ Scânteietor,/ Dar el, în vraja unei ţinte,/ Pe care nimeni n–o vedea,/ Fugea, fugea–nainte/ Mai iute, tot mereu mai iute,/ Părând că–n aprigul lui zbor/ Îl poartă aripi nevăzute./ Dar în fantasticu–i transport/ Frângându–şi gâtul, cade mort./ Atunci măgarul ce venea / Pe drum încet, împovărat,/ Cu pasul rar şi măsurat,/ A exclamat: „Ce animal !"/ Şi–a râs c–un râs spiritual/ Ca râsul oricărui măgar/ Adevărat.../ Şi râsul lui par'că zicea:/ De ce n–a mers şi el ca mine,/ La pas, pe drumul cel bătut ?"

6999. Giordano, *Maestrului jubiliar.* În „Opinia", IX, nr.1506, 31 ian.1912, p.2.
Epigramă – omagiu lui ILC.

7000. Vulcan, Petru, *Lui Caragiale. (Cu prilejul aniversării celui de al 60–lea an al vieţii sale).* În „Universul", XXX, nr.30, 1 febr.1912, p.1.
Versuri dedicate lui ILC.

7001. Ranetti, George, *Toastul „Cetăţeanului turmentat".* În „Furnica", VIII, nr.22, 2 febr.1912, p.10.
Poezie dedicată lui ILC, cu prilejul sărbătoririi a 60 de ani de la naştere. „[...] Şaizeci de ani să aibă în astă seară oare?/ Ei aşi ! E–o păcăleală! Căci Meşterul meu drag/ Voinic în dreapta–i ţine, ca spadă sclipitoare,/ Condeiul, – nu ca moşii nevolnici, un toiag !"

7002. ***, *Maestrul Victimă...* În „Opinia", IX, nr.1508, 2 febr.1912, p.2.
Epigramă, à propos de colaborarea în numărul festiv al „Opiniei", dedicat lui ILC, a trei doctori în medicină: „Îmi zic: vai ! cum i–o fi/ De–atunci încoace?/ „Que voulez–vous qu'il fit/ Contre trois ?"

7003. X, *Lui Caragiale.* În „Mişcarea", IV, nr.24, 2 febr.1912, p.1 („Din şagă").
„Atâta proză proastă/ De ziua dumitale/ Te–nalţă prin reviste,/ Maestre Caragiale./ Şi tu eşti vinovatul/ Acestui scris funest,/ De–aceea cu durere,/ Maestre, te detest !"

7004. ***, *Scara (lui Caragiale).* În „Fronda", I, nr.3, iun.1912, p.33.
Elegie, în chenar negru pe coperta interioară: „La altarul tinereţii am îngenunchiat tremurând şi ochii noştri, cari n–au privit încă viaţa decât prin pulberea roză a visului, au plâns amare lacrimi, hărăzite ţie, Părinte... Murind, ai renăscut pe firmamentul adorării şi noi am aprins o sfioasă candelă la icoana Ta, aninată de peretele veciniciei."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7005. Aslan, I.C., *Nemuritorului Caragiale.* În „Universul", XXX, nr.160, 13 iun. 1912, p.1 („Moartea lui Caragiale").
Versuri.

7006. Oreste, *La moartea lui Caragiale.* În „Rampa", I, nr.193, 14 iun.1912, p.1.
Odă funebră. „Năpraznică mai fuse şi lovitura asta !/ Trăim fatalitatea şi chinul din *Năpasta*./ Simţim că e o crimă, stupidă şi nedreaptă,/ Noi toţi, crescuţi în gluma-i frumoasă şi-nţeleaptă !// Azi flamura de doliu umbreşte România/ Şi pretutindeni astăzi se curmă veselia:/ Azi sufletele noastre se învesmântă-n jale/ Căci a murit divinul maestru Caragiale !"

7007. Nigrim, *Lui Caragiale.* În „Rampa", I, nr.201, 23 iun.1912,p.1.
Poezie – omagiu postum lui ILC.

7008. Stoica, Constantin, *Lui Caragiale.* În „Rampa", I, nr.202, 24 iun.1912, p.1.
Sonet.

7009. Biciuşcă, Gheorghe [G. Ranetti], *Cioclii reclamagii.* În „Furnica", VIII, nr.15, 28 iun.1912, p.10.
Poezie dedicată tuturor celor care, după moartea lui ILC, s-au împăunat abuziv cu sentimente inexistente în timpul vieţii Maestrului: „Azi, Caragiale-i mort !... Toţi cei/ Cari – trăind Maestrul – nu/ I-ar fi împrumutat cinci lei,/ Toţi spun c-au fost cu el *per tu*."

7010. Mihail, Elena, *Lui Caragiale.* În „Viitorul Dobrogei", V, nr.23, 8 iul.1912, p.2.
Elegie prilejuită de moartea scriitorului; producţie minoră, cu accente macabre, dar şi siropoase: „Ce de pământ îi acoperă [pe cei plecaţi]... nici o rază de soare nu poate străbate prin scândurile raclei... etc.etc."

7011. V.M.D. [Volny M. Duval], *Regretul românismului.* În „Familia literară", I, nr.1, 15 iul.1912, p.1.
Versuri închinate memoriei lui ILC. „Românimea e în doliu şi jale/ La nereîntoarcerea cugetătorului,/ Regretând inocenţa morţii sale/ Care i-a arătat: calea viitorului.// Caragiale a murit, dar opera-i trăieşte.../ În drum spre cer, a ajuns la capătul drumului/ Şi de acolo... la noi priveşte,/ Parc-ar spune: Că-şi va recăpăta răsplata zbuciumului."

7012. Călămăr, Haralamb, *În amintirea lui Caragiale.* În „Bobârnacii", II, nr.14, 18 iul.1912, p.1.
Versuri scrise cu prilejul morţii scriitorului. „Un geniu românesc s-a stins.../ Şi-n clipa mult nefastă,/ Un neam în doliu stă pierdut/ de jalnica-i *Năpastă*..."

7013. ***, *„Ardeleanul"*. În „Bobârnacii", II, nr.15, 25 iul.1912, p.1.
Versuri satirice la adresa publicaţiei „Ardeleanul", lipsită de duh şi de vlagă, în concepţia autorului. Este citat: „chiar Caragiale însuşi,/ doar ne-a spus-o, cum se ştie:/ «Mari sunteţi voi, Ardelenii,/ Mari în toate – şi-n prostie !»"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7014. Răpeanu, Gh., *Lui Caragiale. La moartea lui.* În „Lumina", I, nr.27, 22 aug. 1912, p.2.
Versuri.

7015. Vasilescu-Delaargeș, Gh., *Dedicație în memoria „Lui Ion Luca Caragiale". Decedat la Berlin, sâmbătă, 9 iunie 1912.* În „Meseriașul independent", III, nr.10, 9 iul.1912, p.2.
Autorul acestei poezii cu acrostih era un „cofetar" din Rm. Vâlcea.

7016. Chic, *Maestrului Caragiale.* În „Rampa", I, nr.261, 3 sept.1912, p.2 („Proiectile").
Epigramă. Aluzie la Emil Isac, care publicase într-un număr anterior patru scrisori ale lui ILC, mândrindu-se că dramaturgul îi aprecia opera și l-a considerat prieten: „Rămâi nemuritor în lumea ta cea nouă,/ Nu căuta-ntre noi să mai cobori vr-odată./ Ai nărui atâtea *glorii* și pe cari/ Să le consacri, nu visat-ai niciodată !"

7017. Rigoletto, *D-ale lui Caragiale.* În „Adevărul", XXV, nr.8336, 24 nov.1912, p.1 („Adevăruri").
Tabletă. „Auzind ieri pe d. Mihail Dragomirescu că-i ține discurs funebru în biserică, nenea Iancu s-a întors pe partea cealaltă și a șoptit: – Mă pândișI, Mihalache, și mi-o făcuși !"

7018. Gramofon, *Caragiale și Sf. Petre.* În „Adevărul", XXV, nr.8337, 25 nov.1912, p.1.
Dialog comic între scriitorul decedat, ajuns la poarta Raiului și Sf. Petre. Acesta nu-i recunoaște lui ILC dreptul de a intra în Rai decât la sfârșitul numeroaselor invocări de necazuri și suferințe din timpul vieții, care au culminat cu discursul funebru al lui I. Procopiu, președintele Sindicatului Ziariștilor. Este singurul argument la care devine sensibil și păzitorul raiului.

7019. Sfredeluș [P. Locusteanu], *Înmormântarea lui Caragiale. Interviul unui ziarist din lumea cealaltă cu genialul mort.* În „Românul", II, nr.273, 12/25 dec.1912, p.1-2.
Parodie amară.

7020. Giordano, *Maestrului Jubiliar.* În „Opinia", IX, nr.1506, 31 dec.1912, p.2.
Epigramă. „Când trăiești numai o viață/ Anii-nseamnă pe-a ei carte,/ Însă fiii cugetării/ Viețuiesc și după moarte."

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ADDENDA
(la volumul I)

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7021. ***, *[Anunț]*. În „România liberă", IV, nr. 914, 20 iun. 1880, p. 3.
„Grădina 'Orpheu'. Direcțiune: I.D. Ionescu. În toate serile spectacol variat. Cu programul schimbat în fiecare seară. Intrarea la locul I 2 fr. – Locul II 1 fr.". Anunț repetat în nr. 916 din 22 iunie, 917 din 24 iunie. Locul unde se va juca comedia *O noapte furtunoasă*.

7022. ***, *Cronica zilei*. În „România liberă", VII, nr. 1765, 15 mai 1883, p. 1.
Notiță. „Direcția Teatrului Național a intervenit către d. ministru al Instrucției Publice pentru iluminarea templului artelor cu lumină electrică. Cestiunea va fi supusă Consiliului miniștrilor". Proiect realizat în timpul directoratului lui ILC.

7023. ***, *Cronica zilei*. În „România liberă", VII, nr. 1870, 22 sept., 1883, p. 2.
Notiță. „Direcțiunea teatrului nostru tratează, după cum auzim, cu societatea «Anglo-Austrian-Brux Electrical Company» pentru introducerea luminii electrice în teatru. Această invitațiune fiind, după cum credem, în avantajul teatrului, dorim să se realizeze".

7024. ***, *Ultime știri*. În „România liberă", nr. 2022, 3 aug. 1884, p. 3.
„Direcțiunea Teatrului Național a terminat tot și, temându-se ca nu cumva să-i amorțească mâinile de nelucrare, a hotărât să introducă lumina electrică în teatru". Împotriva „noii inspirațiuni: ce-i lipsea chelului? tichie de mărgăritar! Ne croim fracuri și n-avem pantaloni pe noi!". Lumina electrică a fost totuși introdusă în vremea directoratului lui ILC.

7025. ***, *Ultime știri*. În „România liberă", VIII, nr. 2149, 7 sept. 1884, p. 3.
Notiță. „Se pare că Teatrul Național va fi luminat și äst-timp tot cu gaz și cu rapiță". Afacerea cu iluminarea electrică a T.N. se va concretiza de-abia în 1888, în timpul directoratului lui Caragiale.

7026. ***, *Ultime știri*. În „România liberă", nr. 2286, 28 febr. 1885, p. 3.
„Ni se spune că d. I.L.Caragiale a obținut premiul pentru piesa sa *D-ale carnavalului*, supusă la concursul de estimp".

7027. ***, *Ultime știri*. În „România liberă", nr. 2296, 12 mart. 1885, p. 3.
„Astă-seară [11 mart., luni, n.n.] d. Caragiale va citi la Palatul Regal comedia sa *D-ale carnavalului*, premiată la ultimul concurs de direcțiunea teatrelor".

7028. Sphinx, *Teatrul Național. Simplă constatare „pro domo"*. În „România liberă", IX, nr. 2467, 13/25 oct. 1885, p. 2.
Polemică cu Luca; cronică, în „Voința națională" din 8 oct., despre reprezentația *Lucia de Lammermoor*. „Ar fi de dorit însă ca acest organ autorizat al guvernului, – prin pana dlor Caragiali, cunoscutul dramaturg și Ascanio-Olănescu, autor, uneori critic – să ia mai de aproape cestiunea Teatrului Național, și să demonstre răul nemărginit ce se

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

aduce gustului public şi propăşirii artistice, prin întronarea operetei pe scena destinată cultivării şi înfloririi artei şi literaturii dramatice".

7029. ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", IX, nr. 2495, 19 nov./1 dec. 1885, p. 2.
„Moştenirea răposatei Momulo o pretinde acum o fată naturală a acestei femei. Se ştie că moştenirea e de mai multe milioane".

7030. ***, *Cronica zilei.* În „România liberă", IX, nr. 2517, 17/29 dec. 1885, p. 1.
„Procesul relativ la moştenirea Momolo (sic) nu s-a judecat sâmbătă [14 dec. – n.n.]. S-a amânat.

7031. ***, *Mai nou.* În „România liberă", XI, nr. 2917, 10/22 mai 1887, p. 3.
„Moştenirea Momolo se încurcă iar. De astă dată vin cu pretenţiuni nişte noi nepoţi de frate. S-a cerut sechestru judiciar şi restituirea averii deja împărţite la rudele mai depărtate. Avocaţii noilor moştenitori sunt dnii Corbescu şi Petroni".

7032. ***, *Mai nou.* În „România liberă", XI, nr. 2931, 30 mai/11 iun. 1887, p. 3.
„Marţi [1 iunie – n.n.] are să se judece la secţia II a Tribunalului Ilfov procesul dintre nepoţii defunctei Momulo şi moştenitorii cari le apucaseră înainte".

7033. Ioan N. Roman. *Istoria limbei şi literaturei române de Ioan Nădejde.* În „România liberă", XII, nr. 3141, 21 febr./4 mart. 1888, p. 2–3 (Foiţa „României libere"). Critică opinia autorului manualului potrivit căreia Eminescu, Iacob Negruzzi, Caragiale ar fi reacţionari.

7034. ***, R., *Ancheta de la Teatrul Naţional.* În „România liberă", XII, nr. 3233, 17/29 iun. 1888, p. 1-2.
Articol. Acţiune ce a premers numirea ca director al T.N. a lui ILC.

7035. ***, *Mai nou.* În „România liberă", XII, nr. 3238, 23 iun./5 iul. 1888, p. 3.
În legătură cu un atac al unui ziar franţuzesc (nu „L'Indépendance roumaine") ref. la ancheta inspectorului Constantinescu la Teatru Naţional. Afacerea a premers numirea lui ILC.

7036. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr. 3303, 16/28 sept. 1888, p. 3.
Notiţă. Joi, 15 septembrie prima reprezentaţie dată de dra Teodorini.
Se reproduce programul în 3 părţi.

7037. ***, *Mai nou.* „În România liberă", XII, nr. 3303, 16/28 sept., 1888, p. 3.
Notiţă. „Diseară la Teatru Naţional prima reprezentaţiune dată de dra Teodorini".
Directoratul lui ILC.

7038. *** *Mai nou.* În „România liberă", XII, nr. 3304, 17/29 sept., 1888, p. 3.
Notiţă. „Aseară, publicul strâns în sala Teatrului Naţional a primit ca p-o regină a cântului pe dşoara Elena Teodorini; – cu deosebire în dramatica scenă din actul al 4-lea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

din opera lui Ponchielli, aplauze unanime au izbucnit [...]; dşoara Teodorini a plâns, am putea zice, zdrobitoarea suferinţă a *Giocondei*".

7039. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3305, 18/30 sept. 1888, p. 3.
Se anunţă că duminică, 18 septembrie, la T.N., va avea loc reprezentaţia extraordinară a dşoarei Teodorini. Se vor reprezenta actele I, II, IV, din opera *Il Trovatore* de Verdi.

7040. ***, *Mai nou*. În „România liberă", XII, nr. 3306, 20 sept./ 2 oct. 1888, p. 3.
Anunţ. „Mâine seară a treia reprezentaţiune dată de dra Teodorini la Teatrul Naţional. Se vor cânta actul IV, din *Norma* şi actul IV din *Gioconda*". Deşi afişul anunţă că va fi ultima reprezentaţie, se speră că E. Teodorini va mai cânta cel puţin o dată *Faust*.

7041. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3307, 21 sept./ 3 oct. 1888, p. 3.
Anunţ. Afişul cu a treia reprezentaţie a E. Teodorini (marţi, 20 septembrie) la Teatrul Naţional.

7042. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3310, 24 sept./ 6 oct. 1888, p. 3.
Notiţă. Sâmbătă, 24 septembrie, va avea loc, la Teatrul Naţional, o mare reprezentaţie de binefacere, sub înaltul patronaj al M.S.Regina, în folosul surorilor de caritate. De la Teatrul Naţional, sub direcţiunea lui I.L. Caragiale, au participat Frosa Sarandi, Hagiescu, Niculescu, Catopol şi Leonescu.

7043. ***, *Mai nou*. În „România liberă", XII, nr. 3311, 25 sept./7 oct. 1888, p. 3.
Anunţ. Duminică, 25 septembrie, ultima reprezentaţie a E. Teodorini.

7044. ***, *Mai nou*. În „România liberă", XII, nr. 3312, 27 sept.,/ 9 oct. 1888, p. 3.
Sâmbătă, 1 oct., se deschide stagiunea Teatrului Naţional, „aşa cum spun afişele prealabile împărţite de direcţiune". Probabil piesa de deschidere va fi o „localizare", *Manevrele de toamnă*. S-ar putea ca *Agachi Flutur* să aibă primele onoruri.

7045. ***, *Mai nou*. În „România liberă", XII, nr. 3312, 27 sept./ 9 oct. 1888, p. 3.
Anunţ. Din cauza unei indispoziţii a drei Teodorini, reprezentaţia anunţată pentru aseară s-a amânat pe mâine.

7046. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3316, 1/13 oct. 1888, p. 3.
Stagiunea Teatrului Naţional se va deschide sâmbătă, 1 octombrie, cu *Manevre de toamnă* (*Krieg im Frieden* de G. Moser), comedie în 4 acte, adaptată. „Piese din repertoriu: *Scrisoarea, Noaptea furtunoasă*". Se dă repertoriul lunii curente. Anunţ repetat în numărul următor.

7047. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3318, 4/16 oct. 1888, p. 3.
Se anunţă că deschiderea stagiunii la T.N. va avea loc marţi, 4 octombrie, cu *Manevrele de toamnă*. Anunţ repetat în nr. următor.

7048. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3330, 17, 18/29, 30 oct. 1888, p. 3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Marți, 18 octombrie, se va juca *Politica Babachii*, etc.

7049. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3343, 3/15 nov. 1888, p. 3.
Joi, 3 noiembrie, la T.N., se va juca piesa *Manevre de toamnă*. Anunț repetat în numărul următor.

7050. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3345, 5/17 nov. 1888, p. 3.
La T.N., sâmbătă, 5 noiembrie, se va juca *Regele Lear*, tragedie în 5 acte de W. Shakespeare. Anunț repetat în nr. următor.

7051. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3347, 7, 8/19, 20 nov. 1888, p. 3.
La Teatrul Național, marți, 8 noiembrie, prima reprezentație a actriței Sarah Bernhardt: *Dama cu camelii*, dramă în 5 acte de Alexandre Dumas-fils. Anunț în limbra franceză.

7052. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3349, 11/23 nov. 1888, p. 3.
La T.N., turneul actriței Sarah Bernhardt. Se va juca, la 10 noiembrie, *Adrienne Lecouvreur*, dramă în 5 acte de E. Scribe și E. Legouvé. Anunț în limba franceză.

7053. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3350, 12/24 nov. 1888, p. 3.
La Teatrul Național, a patra reprezentație a actriței Sarah Bernhardt, vineri, 11 noiembrie. Se va reprezenta *Frou-Frou*, comedie în 5 acte de H. Meilhac și L. Halévy. Sub direcția lui Henry E. Albey și Maurice Grau. Cu concursul lui J. Damala. Anunț în limba franceză.

7054. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3351, 13/25 nov. 1888, p. 3.
Sâmbătă, 12 noiembrie, la T.N., a cincea reprezentație a actriței Sarah Bernhardt: *Tosca*, dramă în 5 acte și 6 tablouri de Victorien Sardou. Anunț în limba franceză.

7055. ***, *Mai nou*. În „România liberă", XII, nr. 3352, 14, 15/26, 27 nov. 1888, p. 3.
„Dna Sarah Bernhardt, ale cărei succese sunt strălucite, și care a fost viu felicitată de M.S. Regina, va juca și pe *Fedra*".

7056. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3352, 14, 15/26, 27 nov. 1888, p. 3.
Luni, 14 noiembrie, la T.N., a 7-a reprezentație a actriței Sarah Bernhardt. Se va juca *Teodora*, dramă în 5 acte și 8 tablouri de Victorien Sardou. Anunț în limba franceză.

7057. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3354, 17/29 nov. 1888, p. 3.
La Teatrul Național, turneul actriței Sarah Bernhardt. Miercuri, 16 noiembrie, a 9-a reprezentație cu *Tosca* de Victorien Sardou. Anunț în limba franceză.

7058. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3355, 18/30 nov. 1888, p. 3.
La T.N., joi, 17 noiembrie, spectacolul de adio și în beneficiul actriței Sarah Bernhardt. Se va juca *Dama cu camelii* de Alexandre Dumas fils și al doilea act al *Fedrei*, tragedie în cinci acte de Racine. Anunț în limba franceză.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7059. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr. 3356, 19 nov./ 1 dec. 1888, p. 3. Sâmbătă, 19 noiembrie, la T.N., se va juca piesa *Calea Victoriei 352*, comedie în 4 acte, localizată de P. Gusty. Anunţ repetat în nr. următor.

7060. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr. 3358, 23 nov./ 5 dec. 1888, p. 3. La T.N., marţi, 22 noiembrie, se va juca piesa *Manevre de toamnă*, comedie în 4 acte.

7061. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr. 3359, 24 nov./ 6 dec. 1888, p. 3. La T.N., joi, 24 noiembrie, se vor juca piesele: *La băi*, comedie într-un act de V.Alexandrescu şi *Vicleniile lui Scapin*, comedie în 3 acte de Molière. Anunţ repetat în nr. următor.

7062. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr. 3361, 26 nov./ 8 dec. 1888, p. 3. Sâmbătă, 26 noiembrie, la T.N., se vor juca piesele: *O casă liniştită*, comedie în 3 acte, localizată de A.C. Brăiloiu şi *Vicleniile lui Scapin*, comedie în 3 acte de Molière. Anunţ repetat în nr. următor.

7063. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr. 3364, 30 nov./ 12 dec. 1888, p. 3. Anunţ. La T.N., marţi, 29 noiembrie, se vor juca piesele: *O casă liniştită*, localizare, şi *Căsătorie silită* de Molière.

7064. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr. 3367, 3/15 dec. 1888, p. 3. La T.N., sâmbătă, 3 decembrie, piesele: *Căsătorie silită*, comedie într-un act de Molière şi *O slujbă grea*, comedie în 3 acte de A. Brisson. Anunţ repetat în nr. următor.

7065. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr. 3372, 10/22 dec. 1888, p. 3. La T.N., sâmbătă, 10 decembrie, *Manevre de toamnă*, adaptare de Gusty. Anunţ repetat în nr. următor.

7066. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr. 3374, 13/25 dec. 1888, p. 3. La T.N., marţi, 13 decembrie, se va juca *Avarul*, comedie în 5 acte de Molière. Anunţ repetat în nr. următor.

7067. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr. 3376, 15/27 dec. 1888, p. 3. Joi, 15 decembrie, la T.N., se va juca *Avarul* de Molière. Anunţ repetat în nr. următor.

7068. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr. 3379, 18/30 dec. 1888, p. 3. Sâmbătă, 17 decembrie, la T.N., se va juca piesa *Avarul*, comedie în 5 acte de Molière.

7069. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XII, nr. 3380, 20 dec. 1888, p. 3. La T.N., în 20 decembrie, se va juca *Pasărea albastră* (*Le réveillon*), comedie în 3 acte de H. Meilhac şi Lud. Halévy. Anunţ repetat în nr. următor.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7070. ***, *Mai nou*. În „România liberă", XII, nr. 3382, 22 dec. 1888/ 3 ian. 1889, p. 3. Anunţ. „De sărbători, Teatrul Naţional va relua *Banul Mărăcine*, dramă istorică a dlui V.A. Urechiă; se speră într-un şir de reprezentaţiuni populare".

7071. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3382, 22 dec. 1888/ 3 ian. 1889, p. 3.
La T.N., joi, 22 decembrie, se va juca *Pasărea albastră* (*Le réveillon*), comedie în 3 acte de H. Meilhac şi Lud. Halévy, şi *Un leu şi un zlot*, comedie într-un act. Anunţ repetat în nr. următor.

7072. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3384, 24 dec. 1888/ 5 ian. 1889, p. 3.
La T.N., duminică, 28 decembrie, se va juca *Două orfeline*, dramă în 5 acte şi 9 tablouri, de D'Ennery. Anunţ repetat în nr. 3385 (25 decembrie).

7073. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3386, 29 dec. 1888/ 10 ian. 1889, p. 3.
La T.N., joi, 29 decembrie, se vor juca: *Avarul*, comedie în 5 acte de Molière, şi *Un leu şi un zlot*, comedie într-un act. Anunţ repetat în nr. următor.

7074. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XII, nr. 3388, 31 dec. 1888/12 ian. 1889, p. 3.
La T.N., în 31 decembrie, *Pasărea albastră*, şi *La băi*.

7075. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3389, 1/13 ian. 1889, p. 3.
La T.N., sâmbătă, 31 decembrie, se vor reprezenta: *Pasărea albastră*, comedie în 3 acte şi *La băi*, comedie într-un act.

7076. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3391, 4/16 ian. 1889, p. 3.
Anunţ. La Teatrul Naţional, marţi, 3 ianuarie 1889: *Amorul Cleopatrei*, comedie în 3 acte şi *Sfredelul dracului*, comedie într-un act.

7077. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3392, 5/17 ian. 1889, p. 3.
Vineri, 6 ianuarie, la T.N., *Regele Lear*. Anunţ repetat în nr. următor.

7078. ***, *Mai nou*. În „România liberă", XIII, nr. 3394, 10/22 ian. 1889, p. 3.
„Sâmbătă [7 ianuarie – n.n.] s-a oficiat căsătoria civilă, iar duminică căsătoria religioasă a amicului nostru Caragiale, directorul general al teatrelor, cu gentila dră Alexandrina Bureli. Căsătoriţii au plecat ieri seară [duminică, 8 ianuarie n.n.] cu *Fulgerul* spre Italia".

7079. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3394, 10/22 ian. 1889, p. 3.
Marţi, 10 ianuarie, se va juca *O casă liniştită*, comedie în 3 acte şi *Domnul Choufleuri*, operetă într-un act. Anunţ repetat în nr. următor.
Directoratul lui ILC. Repertoriu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7080. ***, *Cronica teatrală. Două orfane.* În „Epoca", IV, nr. 941, 11/23 ian. 1889, p. 2.
S-a jucat mişcătoarea melodramă, *Două orfane*, a lui Adolf d'Ennery. Altădată – succes, acum – sala goală. Cauza principală – lipsesc vechii actori care ţineau spectacolul: „... nici noua direcţiune a Teatrului Naţional nu poate fi silită să învieze autori morţi şi să trimită trenuri anume ca s-aducă pe cei risipiţi prin ţară, numai în acest scop d-a reprezenta cu toată pompa *Două orfane*...".

7081. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3396, 12/24 ian. 1889, p. 3.
Joi, 12 ianuarie, la T.N., se va juca piesa *Talere cu două feţe*, comedie în 4 acte. Anunţ repetat în nr. următor.

7082. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3397, 14/26 ian. 1889, p. 3.
Sâmbătă, 14 ianuarie, la T.N., se va juca *Pasărea albastră* şi *Domnul Choufleuri.* Anunţ repetat în nr. următor.

7083. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3399, 15/27 ian. 1889, p. 3.
Anunţ cu repertoriul turneului de adio al celebrului tragedian Ernesto Rossi. Reprezentaţiile vor avea loc pe scena Teatrului Naţional. Anunţ repetat în nr. 3400 (17 ianuarie); nr. 3401 (18 ianuarie).

7084. ***, *Spectacole.* În „Epoca", IV, nr. 947, 17/29 ian. 1889, p. 3.
„Celebrul tragedian Ernesto Rossi va da la Teatrul Naţional o serie de reprezentaţii care vor începe la 21 cor. cu *Hamlet.* Iată întreg repertoriul: *Hamlet, Ludovic XI, Othello, Regele Lear, Moartea civilă, Scylock* (sic), *Macbeth* şi *Kean.* Anunţ repetat în nr. 951, 21 ian./2 febr. 1889, p. 3.

7085. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3400, 17/29 ian. 1889, p. 3.
Marţi, 17 ianuarie, la T.N., *Uite popa nu e popa*, comedie într-un act, *Domnul Choufleuri*, operetă într-un act şi *Adevăr dar cu măsură*, comedie într-un act. Anunţ repetat în nr. următor.

7086. ***, *Spectacole.* În „Epoca", IV, nr. 947, 17/29 ian. 1889, p. 3.
Notiţă. Notara „s-a întors în Bucureşti, în urma invitaţiunei ce a primit din partea noii direcţii a Teatrului Naţional. Se crede că astăzi se va încheia înţelegerea între artistul nostru şi direcţie. Ar fi în adevăr un câştig enorm şi pentru teatru şi pentru public".

7087. [Racoviţă, D.D.] *Cronica teatrală. Teatru[l] Naţional.* În „Epoca", IV, nr. 948, 18/30 ian. 1889, p. 2. Nesemnat.
Un bilanţ al activităţii, de când la direcţia teatrului s-a instalat o nouă conducere, după ancheta financiară. „Dintru început mărtusiresc că n-am fost din aceia care au aplaudat când d. Caragiale avu norocul să fie numit director al Teatrului Naţional". Directorul Caragiale a scos un „soi de manifest dramatic, pe care a simţit nevoia să-l împartă prietenilor, cunoscuţilor, ziarelor, publicului". În el acuză fostele direcţiuni. Caragiale îşi prezintă programul zilnic. „Dar această stricteţe mi-o impun şi mie însumi, tocmai ca să n-aibă nimeni încotro. Intru dimineaţa la 8 ceasuri în teatru, lucrez în birou până la

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

11, la 11 ore precise trec în sala probelor, unde dirijez, cu regizorul dnu Gusty, repetiția până la 3 după amiază. De la 3 până la 6 teatrul e închis, avem o pauză. La șase precise, nici un minut mai târziu" etc. etc.

7088. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3403, 20 ian./ 1 febr. 1889, p. 3. Spectacolele tragedianului Ernesto Rossi pe scena T.N.; se dă personalul trupei și seria reprezentațiilor. Anunț repetat în nr. 3405 (22 ianuarie), nr. 3407 (25 ianuarie); nr. 3408 (26 ianuarie).

7089. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3403, 20 ian./ 1 febr. 1889, p. 3. Joi, 19 ianuarie, se va juca piesa *Manevre de toamnă*, comedie în 4 acte.

7090. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3405, 22 ian./ 3 febr. 1889, p. 3. Anunț. Sâmbătă, 21 ianuarie, se va juca piesa *Talere cu două fețe*, comedie în 4 acte.

7091. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3406, 24 ian./ 5 febr. 1889, p. 3. Marți, 24 ian., la T.N., se vor juca piesele; *Ceața*, comedie în 3 acte, *Din glumă*, comedie într-un act și *La băi*, comedie într-un act. Anunț repetat în nr. următor.

7092. ***, *Două piese noi.* În „Epoca", IV, nr. 955, 25 ian./6 febr. 1889, p. 3.
Notă. „Duminică s-au dat la Teatrul Național două comedii a dlui Malla, una originală intitulată *Din glumă* și cealaltă având titlu *Ceața*". Au jucat Frosa Sarandi, Anestin, Hagiescu, Niculescu, dna Ionașcu precum și „gentila dra Fulgeanu".

7093. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3408, 26 ian./ 7 febr., 1889, p. 3. Joi, 26 ianuarie, la T.N., se vor juca: *Ceața*, comedie în 3 acte, *Pascal Fargeau*, dramă într-un act și *Adevăr dar cu măsură*, comedie într-un act. Anunț repetat în nr. următor. Informație despre repertoriul din timpul directoratului lui ILC.

7094. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr..3410, 28 ian./ 9 febr. 1889, p. 3. Anunț. Vineri, 27 ianuarie 1889, prima reprezentație dată de trupa Rossi la T.N.: *Hamlet.*

7095. ***, *Mai nou.* În „România liberă", XIII, nr. 3411, 29 ianuarie/10 febr. 1889, p. 3.
Nottara, societar al T.N., „timp de patru luni în concediu", și-a reluat locul pe scenă. Mâine seară, 29 ianuarie, va debuta cu *Sărmanul artist* (*Pauvre Jacques*) și *Noaptea de octombrie.* „Constatăm cu plăcere reîntoarcerea dlui Nottara în teatru și dorim ca și ceilalți artiști, dna Romanescu și d. Gr. Manolescu, să urmeze cât de curând exemplul camaradului lor. E timpul ca, după o experiență cam aspră, să se completeze iar personalul artistic al primei noastre scene, așa încât să poată lupta cu orice neajunsuri și anevoințe de orice natură ar fi ele. E drept să se recunoască o parte din meritul revenirii artiștilor buni actualei direcțiuni interimare, mai norocoasă poate în a-i ademeni și atrage". E de presupus „că direcțiunea interimară" nu ar fi acționat fără acordul lui Caragiale.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7096. ***, *Mai nou*. În „România liberă", XIII, nr. 3411, 29 ian./ 10 febr. 1889, p. 3.
Notă. Despre primul spectacol al lui Rossi cu *Hamlet* la Teatrul Naţional. Sala plină.

7097. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3411, 29 ian./10 febr. 1889, p. 3.
Duminică, 29 ianuarie, la T.N., pentru reintrarea lui Nottara se vor juca piesele: *Sărmanul artist*, dramă într-un act, *Noaptea de octombrie*, dialog în versuri, *Adevăr dar cu măsură*, comedie într-un act şi *Domnul Choujieuri*, operetă într-un act.

7098. Racoviţă, D.D., *Cronica teatrală. Teatrul Naţional*. În „Epoca", IV, nr. 960, 1/13 febr. 1889, p. 2.
„Înainte d-a păşi mai departe, apropiindu-ne de activitatea noului director al teatrelor, se cuvine să reducem puţin laudele ce i-am adresat".

7099. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3412, 1/13 febr. 1889, p. 4.
Notiţă. La T.N., marţi, 31 ianuarie, se vor juca piesele *Sărmanul artist*, dramă într-un act, *Noaptea de octombrie*, dialog în versuri şi *Ceaţa*, comedie în 3 acte. „Orchestra la $7^3/_4$. Cortina la 8 ore precis".

7100 ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3412, 1/13 febr. 1889, p. 3.
Anunţ. Miercuri, 1 februarie, la T.N., a treia reprezentaţie dată de trupa Rossi. Se va juca *Regele Lear*.

7101. ***, *Mai nou*. În „România liberă", XIII, nr. 3412, 1/13 febr. 1889, p. 3.
Notă. „Reintrarea lui Nottara în Teatrul Naţional a fost o adevărată sărbătoare". A emoţionat în *Sărmanul artist* şi *Noaptea din octombrie* (sic).

7102. ***, *Mai nou*. În „România liberă", XIII, nr. 3412, 1/13 febr. 1889, p. 3.
Notă. Ernesto Rossi îşi continuă reprezentaţiile.

7103. ***, *Mai nou*. În „România liberă", XIII, nr. 3413, 2/14 febr. 1889, p. 3.
Anunţ. „Diseară" la T.N., a patra reprezentaţie a lui Rossi. Se joacă *Regele Lear*.

7104. ***, *Teatru-concert*. În „Epoca", IV, nr. 962, 3/15 febr. 1889, p. 2.
Notă. Descrie reîntoarcerea triumfală a lui Nottara la Teatrul Naţional. Însemnări despre turneul lui Rossi.
Evenimente petrecute la T.N. în timpul directoratului lui Caragiale.

7105. ***, *Spectacole. Teatrul Naţional*. În „Epoca", IV, nr. 963, 4/16 febr. 1889, p. 2.
Notă. O reprezentaţie de binefacere şi spectacol Rossi.

7106. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3414, 4/16 febr. 1889, p. 3.
Anunţ. La T.N., vineri, 3 februarie, a cincea reprezentaţie a trupei lui Ernesto Rossi. Se va juca *Moartea civilă*, dramă în 5 acte de Giacometti.

7107. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3414, 4/16 febr. 1889, p. 3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Un anunţ în limba franceză. La T.N., sâmbătă, 4 februarie, reprezentaţia dată în beneficiul Societăţii Elisabeta, sub înaltul patronaj al M.S. Regina, şi în beneficiul Societăţii de binefacere între francezi. Reprezentaţia va fi organizată de doamna Thénard de la Comedia franceză. Anunţ repetat în nr. următor.

7108. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3415, 5/17 febr. 1889, p. 3.
Anunţ. Duminică, 5 februarie, la T.N., a şasea reprezentaţie a trupei Rossi. Se vor juca: *„Shylock sau negociantul din Veneţia, George Sulivan sau negociantul şi artistul*, celebră piesă în 3 acte".

7109. ***, *Ecourile zilei.* În „Epoca", IV, 965, 7/19 febr. 1889, p. 2.
Anunţ. Sâmbătă seara (4 febr.) reprezentaţia dnei Thénard la T. N.

7110. Racoviţă, D.D. *Cronica teatrală. Teatru/l/ Naţional.* În „Epoca", IV, nr. 966, 8/20 febr. 1889, p. 2.
Ca director al teatrelor, C. n-a izbutit să-şi menţină reputaţiunea sa de om de gust şi de artist. Broşura a fost scrisă „tocmai când autorul ei era subjugat de acel pesimism intermitent". C. a şi aplicat însă teoriile ciudate în materie de artă dramatică, spre paguba teatrului. Autorul cronicii critică ideea „sufragiului universal în materie de artă". Grămădirea publicului într-un local nu e o dovadă că acolo e un altar al artei. Reprezentarea „farselor groase", cele mai decăzute piese, pentru un public „de-a treia mână". A căzut în păcatul „d-a batjocori [...] scrierile din repertoriile mari străine", distribuind actori nepotriviţi: Petrescu în *Regele Lear* şi Hagiescu în *Avarul.* Fiasco la reprezentarea piesei *Fata domnului Fabriciu.* Alte piese sunt demne de „teatrele de barieră". *Năbădăile Cleopatrei, Calea Victoriei.*

7111. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3418, 9/21 febr. 1889, p. 3.
Miercuri, 8 februarie, la T.N., a opta reprezentaţie a trupei Rossi. Se va juca *Kean*, comedie în 5 acte de A.Dumas-fiul.

7112. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3418, 9/21 febr., 1889, p. 3.
La T.N., joi, 9 febr., se vor juca: *Petecul lui Berechet*, comedie în 3 acte şi *Adevăr dar cu măsură*, comedie într-un act. Anunţ repetat în nr. următor.

7113. ***, *Mai nou.* În „România liberă", XIII, nr. 3419, 10/22 febr. 1889, p. 3.
Notiţă. „Maestrul Rossi a avut aseară, în *Kean*, mai multe scene admirabile. Publicul i-a făcut ovaţii".

7114. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3421, 12/24 febr. 1889, p. 3.
Anunţ. Duminică, 12 februarie, la T.N., se vor juca piesele *Petecul lui Berechet* şi *Insula Tulipatan*, operetă într-un act.

7115. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3423, 15/27 febr. 1889, p. 3.
Anunţ. Marţi, 14 februarie, se vor juca, la T.N., piesele: *Petecul lui Berechet* şi *Insula Tulipatan*, operetă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7116. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3424, 16/28 febr. 1889, p. 3.
Anunţ. Joi, 16 februarie, la T.N., se vor juca piesele: *Petecul lui Berechet* şi *Adevăr dar cu măsură.*

7117. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3426, 18 febr./2 mart. 1889, p. 3.
Anunţ. Sâmbătă, 18 februarie, la T.N., se va juca *Muşchetarii,* dramă în 5 acte.

7118. Racoviţă, D.D. *Cronica teatrală. Muşchetarii.* În „Epoca", IV, nr. 979, 23 febr./7 mart. 1889, p. 2.
Critică ideea de a „scoate de sub pulberea arhivelor piesa *Muşchetarii*". Nu e „un semn de progres al Teatrului Naţional sub direcţiunea actuală".

7119. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3433, 26 febr./10 mart. 1889, p. 3.
Anunţ. Miercuri, 1 martie, reprezentaţie extraordinară la T.N.: *Othello* cu Ernesto Rossi.

7120. ***, *Mai nou.* În „România liberă", XIII, nr. 3433, 26 febr./10 mart. 1889, p. 3.
Notiţă. „Vestitul tragedian Ernesto Rossi va juca, pentru beneficiul său, miercuri, 1 martie, la Teatrul Naţional, tragedia *Othello.* Admiratorii săi nu vor mai avea apoi ocazie să-l vadă pe scenă".

7121. ***, *Mai nou.* În „România liberă", XIII, nr. 3435, 1/13 mart. 1889, p. 3.
Notiţă. La T.N., o reprezentaţie, la 17 martie, sub patronajul M.S. Regina, cu domnişoara Alina Ananescu, absolventă a Conservatorului de declamaţie din Bucureşti. Se vor juca, între altele: *L'aveu,* comédie de dna Sarah Bernhard şi *Sărutarea* de Th. Banville, tradusă în versuri de G.Sion.

7122. ***, *Ecourile zilei.* În „Epoca", IV, nr. 985, 2/14 mart., 1889, p. 2.
Anunţ. „Reintrarea dlui Gr. Manolescu în Teatrul Naţional e fixată pentru 17 martie. D-sa va debuta în *Hamlet*".

7123. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr.3436, 2/14 mart. 1889, p. 3.
Anunţ. Joi, 2 martie, la T.N., se vor juca: *Fântâna Blanduziei* şi *Chir Zuliardi* (sic) , comedie într-un act.

7124. ***, *Mai nou.* În „România liberă", XIII, nr. 3437, 3/15 mart. 1889, p. 3.
„Ultima reprezentaţie a tragedianului Rossi e diseară. Se va da *Kean*".

7125. ***, *Mai nou.* În „România liberă", XIII, nr. 3437, 3/15 mart. 1889, p. 3.
„Aseară, M.M.LL. Regele şi Regina au asistat la reprezentaţia dată de Ernesto Rossi în Teatrul Naţional". Anunţ repetat în nr. următor.

7126. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3438, 4/16 mart. 1889, p. 3.
Anunţ. Sâmbătă, 4 martie, la T.N., se vor juca piesele: *Moştenitorii,* comedie în 3 acte şi *Vicleniile lui Scapin,* comedie în 3 acte.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7127. Lir. *De-ale Bucureştilor*. În „Epoca", IV, nr. 987, 5/17 mart. 1889, p. 2.
Articol datat „sâmbătă, 4 martie 1889".
„Diseară, la Teatrul Naţional, joacă Millo pentru prima oară în această nenorocită stagiune" [...] „În tinereţea lui Millo, artiştii electrizau sala; azi, sau mai propriu anul acesta, electricitatea există însă în Teatrul Naţional; e în sală, şi pe Piaţa Teatrului în superbe lampe Jablocoff, dar nu mai este electricitatea lui Millo, electricitatea artei".

7128. Racoviţă, D.D. *Cronica teatrală*. În „Epoca", IV, nr. 991, 9/21 mart. 1889, p. 2.
În ultimele zile repertoriul T.N. este găsit „variat şi destul de atrăgător". S-a jucat *Fântâna Blanduziei* şi *Noaptea furtunoasă* „ajunse populare", apoi *Vicleniile lui Scapin* şi *Kir Zuliardis* de Alecsandri. „Înainte vreme, la direcţia teatrului şi în comitet erau adesea oameni fără pretenţii literare, în mare parte; stau acolo din pricina vârstei şi mai ales a poziţiunei sociale. Acum, din fericire, şi directorul e om de condei şi comitetul e plin cu vârf de tineri ce fac zgomot în lumea noastră cultă, cu deosebire în anevoioasa critică; ar fi drept ca licenţiaţi ca traducătorul lui Molière din anul acesta să se mulţumească cu pergamentul licenţei, fără a mai încerca să-i invedereze valoarea."

7129. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3443, 10/22 mart. 1889, p. 3.
Anunţ. La T.N., joi 9 martie, se va juca piesa *Bibliotecarul*, comedie în 4 acte.

7130. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3444, 11/23 mart. 1889, p. 3.
Sâmbătă, 11 martie, la T.N., se va juca piesa *Moştenitorii*, comedie în 4 acte, cu concursul lui M. Millo. Va urma *Discursul lui Napoleon Păunescu*, monolog zis de d. I. Niculescu. Anunţ repetat în nr. următor.

7131. ***, *Spectacole*. În „Epoca", IV, nr. 994, 12/24 mart. 1889, p. 2.
Notiţă. „Diseară la Teatrul Naţional se dă *Moştenitorii*, comedie în 3 acte, cu concursul bătrânului nostru artist M. Millo. Spectacolul se va sfârşi cu *Discursul lui Napoleon Păunescu*, zis de I. Niculescu".

7132. Racovitză, D.D., *Cronica teatrală*. În „Epoca", IV, 984, 13/25 mart. 1889, p. 2.
Teatrul Naţional lâncezeşte. Repertoriul – o „înşelătorie". Faţă de situaţia „încordată, anormală" se propune soluţia schimbărilor, „situaţia actuală de la Teatrul Naţional este [...] cu desăvârşire provizorie, un fel de încercare, o experienţă".

7133. ***, *Spectacole*. În „Epoca", IV, nr. 995, 14/26 mart. 1889, p. 2.
Notă. „Aseară la Teatrul Naţional s-a jucat «Othello» cu d. Nottara. Cum a ieşit? Cam dureros de spus. Nottara n-a fost Rossi, dar a fost bine. A avut scene mult mai slabe decât ale celebrului italian, dar a avut şi părţi unde a ajuns pe maestru".

7134. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3450, 18/30 mart. 1889, p. 3.
Notiţă. Sâmbătă, 18 martie, la T.N., se vor juca piesele: *O noapte în Carnaval*, comedie în 3 acte şi *Adevăr dar cu măsură*, comedie într-un act. Duminică, 19 martie, pentru reintrarea dnei Aristizza Romanescu şi a lui G. Manolescu se va reprezenta *Hamlet*.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7135. ***, *Spectacole.* În „Epoca", IV, nr. 1000, 19/31 mart. 1889, p. 3.
Notă. „Aseară" la T.N. o reprezentație în beneficiul drei Alina Ananescu, sub patronajul M.S. Regina. Succes strălucit, cu deosebire dna Bruzzesi și d. C. Nottara. Diseară la T.N. *O noapte în carnaval* și *Adevăr dar cu măsură.*

7136. ***, *Spectacole.* În „Epoca", IV, nr. 1001, 21 mart./2 apr. 1889, p. 2.
Articol. „Pentru reintrarea dnei Aristița Romanescu și a dlui Gr. Manolescu s-a dat aseară la Teatrul Național «Hamlet». Ovațiunile făcute dlui Gr. Manolescu dovedesc înc-o dată că galeria dictează și că, sub raportul cultural, suntem cu 100 de ani dedesubtul nivelului epocei. D. Manolescu numai Hamlet n-a fost în cele mai multe părți". Aristița Romanescu a fost Ofelia. Ea a meritat aplauzele. „Căci nu trebuie să uităm că d-sa nu numai e cea mai talentată, dar e chiar singura femeie, de pe scena Teatrului nostru, care merită numele de artistă". Petrescu în micul rol al actorului a fost pe drept aplaudat.

7137. *Informațiuni.* În „Democrația", II, nr. 293, 21 mart./2 apr. 1889, p. 3.
Anunț. C. Nottara s-a retras din teatru „definitiv", din cauza neînțelegerilor cu ILC. „Balamuc" la Teatrul Național din cauza „boroboațelor" directorului. Scandalul pornise de la surprinderea „directorului", de către Nottara, în patul soției sale, actrița Amelia Wellner, cu care era căsătorit încă din octombrie 1883 (Vezi *Cronica zilei.* În „România liberă", VII, nr. 1889, 18 oct. 1883, p. 2).

7138. ***, *Arte-Teatre.* În „România liberă", XIII, nr. 3452, 21 mart./2 apr. 1889, p. 3.
Anunț. La T.N., marți 21 martie, se va juca piesa *Mândrie și amor*, dramă în 4 acte și 5 tablouri.

7139. ***, *Mai nou.* În „România liberă", XIII, nr. 3452, 21 mart./2 apr. 1889, p. 3.
Notă. „Aseară, la Teatrul Național, ceva mai multă lume ca de obicei; se reprezintă *Hamlet*, pentru revenirea dnei Aristița Romanescu și a dlui Gr. Manolescu. Publicul a primit cu o deosebită căldură pe amândoi artiștii, la apariținea fiecăruia în scenă, s-au ascultat apoi, aplaudând cu voioșie, părțile de căpetenie ale tragediei în care se disting artiștii noștri".

7140. ***, *Spectacole.* În „Epoca", IV, nr. 1002, 22 mart./3 apr. 1889, p. 2.
Notă. „Astă seară" la T.N. se dă *Mândrie și amor* (*Le maître de forges*), dramă în 4 acte și 5 tablouri de Georges Ohnet. Rolul ducelui de Bligny va fi interpretat de Costache Nottara, cel al lui Phillippe Derblay de Gr. Manolescu, iar Clara de Beaulieu va fi Aristița Manolescu.

7141. R.[acovitză], D.D. *Cronica teatrală.* În „Epoca", IV, nr. 1003, 23 mart./4 apr. 1889, p. 2.
Despre reintrarea lui Nottara și revenirea Aristizzei Romanescu și a lui Gr. Manolescu. Personalul primei noastre scene este complet, „așa cum ar fi trebuit să fie de la începutul stagiunii". Dar completarea, „voită sau întâmplătoare", se face, din păcate, la sfârșitul stagiunii. Publicul s-a „îndărătnicit" față cu tot ce s-a făcut și se face estimp în Teatrul Național. La prima reprezentație a lui Nottara sala a fost mai plină, dar apoi „seria de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

săli goale a fost neîntreruptă". Duminică seara, la *Hamlet*, pentru reintrarea lui Manolescu şi a Aristizzei Romanescu, s-a umplut sala. La *Mândrie şi amor* însă, publicul a dat înapoi, „afară de cinci ori şase loji ocupate de ofiţerimea tânără, încolo sala era întocmai ca în serile cele mai rele din iarna aceasta". E un avertisment „pentru cine va voi, sau va putea să înţeleagă". Îndeamnă la chibzuinţă pentru a se lua măsurile necesare pentru stagiunea viitoare. Altfel „vom asista... în primăvara viitoare la moartea Teatrului Naţional". Laudă pe Manolescu în Hamlet şi pe A. Romanescu în Ofelia.

7142. ***, *Spectacole*. În „Epoca", IV, nr. 1003, 23 mart./4 apr. 1889, p. 3.
Anunţ. Mâine seară la Naţional – *Vinceneta* cu A. Romanescu în rolul titular.

7143. ***, *Spectacole*. În „Epoca", IV, nr. 1005, 25 mart./6 apr. 1889, p. 2.
Anunţ. „Mâine seară (duminică, 26 mart./6 apr.) la T.N. *Uriel Acosta*, tragedie în 5 acte de C. Gutzkow. În rolul lui Uriel, Gr. Manolescu.

7144. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă, XIII, nr. 34566, 25, 26 mart./6, 7 apr., 1889, p. 3.
Anunţ. Joi, 23 martie, la T.N., se va juca piesa *Uriel Acosta*, tragedie în 5 acte.

7145. ***, *Spectacole*. În „Epoca", IV, nr. 1008, 28 mart./9 apr. 1889, p. 3.
Notă. „Aseară" la T.N. *Ruy-Blas*, dramă în 5 acte de Victor Hugo. „Stalurile şi galeria pline. Lojile nu tot aşa". Costache Nottara a interpretat rolul lui Don Salustiu. „Aplauze entuziaste", succesul „a fost strălucit, perfect, uimitor". „Dna Aristizza Manolescu a fost ca întotdeauna la înălţime. D. Grigore Manolescu a avut multe scene cu măiestrie executate".
„Mâine seară" se dă *Nerone*, tragedie în 5 acte, şi un prolog de Pietro Cossa, tradusă după originalul italian de dnul Titus Dunca.

7146. R[acovitză, D.D.]. *Cronica teatrală. Ruy-Blas*. În „Epoca", IV, nr. 1009, 29 mart./10 apr. 1889, p. 2.
Traducerea piesei, în versuri, de Dim. Olănescu (Ascanio). Reluarea piesei – o sărbătoare, „mai ales azi, când scena e năclăită cu pretinse localizări şi traducţiuni, a căror ultimă expresiune sunt *O casă liniştită* sau *Bibliotecarul*, şi când atâtea luni fusesem lipsiţi de talentele artiştilor de frunte ai teatrului nostru". În rolul lui Ruy-Blas – Gr. Manolescu – „una din creaţiunile sale de valoare". Nottara în Don Salustiu iar A. Romanescu în rolul Reginei.

7147. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3459, 30 mart./11 apr. 1889, p. 3.
Anunţ. La T.N., joi, 30 martie, se va juca *Hamlet*.

7148. ***, *Spectacole*. În „Epoca", IV, nr. 1012, 1/13 apr. 1889, p. 3.
Anunţ. „În beneficiul dlui Gr. A. Manolescu se dă mâine seară la Teatrul Naţional *Otrava* (*L'Assomoir*), dramă în 5 acte după celebrul roman al lui Émile Zola. D.Gr. Manolescu va juca rolul lui Coupeau".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7149. ***, *Ultimele informaţiuni*. În „Epoca", IV, nr. 1013, 2/14 apr. 1889, p. 3.
„*Naţionalul* anunţa ieri seară că întregul comitet teatral va fi dizolvat pentru rea administraţie. Se vede că redacţia *Naţionalului* nu ştie că membrii comitetului sunt numiţi conform legei pe *patru ani*. Apoi am vrea să mai ştim dacă actualul ministru al instrucţiunei a avut vreme să numească vreo anchetă, care i-a şi înfăţişat raportul său constatând că teatrul a fost rău administrat? Iute ar fi lucrat în 24 de ore de putere!"

7150. ***, *Spectacole*. În „Epoca", IV, nr.1013, 2/14 apr. 1889, p. 3.
„Concertul şi producţiunea dramatică ce trebuia să se dea în noul palat al Ateneului de societatea "Cultura" la 2 aprilie s-a amânat pentru 14 aprilie din cauză că artiştii Teatrului Naţional ce-şi oferiseră concursul sunt nevoiţi, din ordinul direcţiunei, să joace pe scena acelui teatru". Anunţ repetat în numărul următor.

7151. Lir. *De-ale Bucureştilor*. În „Epoca", IV, nr. 1013, 2/14 apr. 1889, p. 2.
Articol. „Alt spirit, alte obiceiuri, alte porniri! [...] Să vedeţi diseară – observaţiunea va fi interesantă! – Pentru prima oară în Bucureşti se va juca *L'Assommoir*, mult cunoscuta dramă sau melodramă naturalistă, făcută după şi mai mult cunoscutul roman al lui Émile Zola".

7152. R[acovitză D.D.]. *Cronica teatrală. Relâche*. În „Epoca", IV, nr. 1016, 6/18 apr. 1889, p. 2.
O dispoziţie a capului bisericii interzice reprezentaţiile în timpul săptămânei mari. O analiză a situaţiei T.N., înainte de venirea lui Manolescu şi după reîntoarcerea marelui actor: „credeau că toate greşelile, toate deficitele, toată strântorarea strigătoare în care se găsea teatrul aveau să dispară printr-o serie de săli pline, acum la urmă, care să înlesnească directorului răspunsul ce avea în gând să dea tuturor": plată bună pentru actori etc. etc.

7153. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3455, 7/19 apr. 1889, p. 3.
Vineri, 14 aprilie, în beneficiul casierului se va juca, la T.N., piesa *Bibliotecarul*, comedie în 4 acte. Spectacolul se va sfârşi cu *Furtuna casnică*. Anunţ repetat în nr. următor.

7154. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3468, 9, 10, 11/21, 22, 23 apr. 1889, p. 3.
Anunţ. Duminică, 9 aprilie, la T.N., se va juca *Otrava*, dramă în 5 acte şi 9 tablouri.

7155. ***, *Informaţiuni*. În „Epoca", IV, nr. 1020, 13/25 apr. 1889, p. 3.
"Unele ziare au răspândit ştirea că d. Ştefan Velescu, profesor de la conservator, va fi numit director al teatrelor".

7156. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3470, 14/26 apr. 1889, p. 3.
Anunţ. La T.N., miercuri, 12 aprilie, se va juca *Ruy-Blas*, dramă în 5 acte.

7157. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3470, 14/26 apr. 1889, p. 3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Anunţ. La T.N., duminică, 16 aprilie, se va juca *Romeo şi Julieta*, în beneficiul dnei Aritizza Romanescu.

7158. ***, *Informaţiuni*. În „Democraţia", II, nr. 312, 15/27 apr. 1889, p. 3.
Implicat ILC. Direcţia Teatrului Naţional intenţiona să dea în judecată impresarul trupei franceze, care debutase la 23 apr. la Băile Eforiei, fiindcă angajase sala teatrului.

7159. ***, *Informaţiuni*. În „Democraţia", II, nr. 312, 15/27 apr. 1889, p. 3.
Anunţ că societarii teatrului ceruseră o anchetă pentru a se verifica gestiunea finanţelor. Ei pretindeau că nu erau informaţi corect asupra sumelor disponibile comunicate lor atunci „când li s-a făcut repartiţiunea". Unul dintre instigatori va fi fost sigur Iulian.

7160. ***, *Spectacole*. În „Epoca", IV, nr.1023, 16/28 apr. 1889, p. 2.
Anunţ. Duminică, 16 apr., la T.N., *Romeo şi Julieta*, tragedie în 5 acte de W. Shakespeare, traducere de d. Sc. Ghika. Rolul Julietei – Aristizza Romanescu, iar Romeo – Gr. Manolescu. Marţi, 18 apr., tot la T.N., beneficiul St. Julian. Se vor da Dnul *Choufleuri*, operetă într-un act şi *Răposatul dumnealui*, comedie în 2 acte.

7161. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3472, 18/30 apr. 1889, p. 3.
Marţi, 18 apr. 1889, la T.N., se vor juca piesele: *Dnul Choufleuri*, operetă într-un act şi *Răposatul dumnealui*, comedie în 2 acte. Beneficiul lui St. Iulian. Anunţ repetat în nr. următor.

7162. Stal. *Un director pentru Teatrul Naţional*. În „Epoca", IV, nr. 1024, 18/30 apr. 1889, p. 1.
Articol. „Pare că actualul Ministru al Instrucţiunii Publice se gândeşte să înlocuiască pe d. Caragiali, directorul Teatrului Naţional. Lucru are să fie foarte uşor, de vreme ce d. Caragiali, chiar dacă ar fi rugat să-şi păstreze funcţiunea, e hotărât să se retragă şi să dea teatrul pe mâna unuia din aspiranţii la directorat. Greutatea cea mare nu constă dar în a înlocui pe d. Caragiali, ci în a-i găsi un înlocuitor. D. Esarcu nu primeşte directoratul, precum nu-l vor primi nici alte persoane mai cu vază în lumea politică sau literară. Greutăţile sunt prea mari, neajunsurile nenumărate, iar răsplata chiar morală ce culege acel ce se pune în capul direcţiunei teatrului aşa de minimă – când nu se soldează prin deficit – încât nu e nevoie să stai mult pe gânduri ca să răspunzi nu". Autorul articolului discută critic eventuala numire a lui Ştefan Velescu.

7163. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3472, 18/30 apr. 1889, p. 3.
La T.N., sâmbătă, 22 aprilie se va juca piesa *Avarul*, comedie în 5 acte, în beneficiul lui N. Hagiescu. Anunţ repetat în nr. următor.

7164. ***, *Mai nou*. În „România liberă", XIII, nr. 3473, 19 apr./1 mai 1889, p. 3.
Notă. Reprezentaţii „după închiderea stagiunei Teatrului Naţional": *Romeo şi Julieta*, dată de dna Ar. Romanescu; „diseară", publicul va merge să aplaude pe Iulian în *Mr.Choufleuri*; „duminică seara, Nottara îşi va obţine compensarea lipsei sale din teatru de la începutul stagiunei, prin reprezentarea piesei *Briganzii* de Schiller, când îşi va dezvălui robustul său talent în rolul lui Franz Moor".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7165. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3474, 20 apr./2 mai 1889, p. 3. Anunţ. Joi, 27 apr., la T.N., se va juca *Fănică Fumureanu* (urmare la *Manevrele de toamnă*) în beneficiul dlui Anestin.

7166. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3474, 20 apr./2 mai 1889, p. 3. Anunţ. La T.N., joi, 27 aprilie, se va juca piesa *Mascotta*, în beneficiul dnei Amelia Nottara.

7167. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3474, 20 aprilie/2 mai 1889, p. 3. Anunţ. Luni, 24 aprilie, la T.N. se va juca *Romeo şi Julieta*.

7168. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3474, 20 apr./2 mai 1889, p. 3. Notiţă. La T.N., în beneficiul dlui Nottara se va juca, duminică, 23 aprilie, *Briganzii*, de Schiller. „Beneficientul joacă pe Franz Moor, una din creaţiile sale cele mai reuşite".

7169 ***, *Informaţiuni*. În „Democraţia", II, nr. 316, 20 apr./2 mai 1889, p. 3. Scandalul la spectacolul dat în beneficiul lui Iulian. Minimalizat ILC, „gelos de succesul acestei serate". Pretinsese o chirie a sălii mai mare decât era tariful, apoi îi sechestrase banii invocând datoria artistului către casa teatrului. Schimb violent de vorbe între cei doi. Iulian susţinea că, din contra, teatrul îi mai datorează „o sumă bunicică", ameninţându-l cu solicitarea unei anchete la minister. Condamnarea administraţiei lui ILC („nechibzuită").

7170. ***, *Spectacole*. În „Epoca", IV, nr. 1027, 21 apr./3 mai 1889, p. 2. Anunţ. „Duminică 23 aprilie se va juca la Teatrul Naţional în beneficiul dlui C. Nottara piesa *Briganzii*, tragedie în 5 acte de Schiller. Simpaticul beneficient va juca în rolul lui Frantz Moore (sic) o admirabilă creaţiune a sa".

7171. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3477, 23 apr./5 mai 1889, p. 3. Anunţ. Luni, 24 aprilie, la T.N., reprezentaţie extraordinară în scop de binefacere cu concursul Aristizzei Romanescu şi a lui Grigore Manolescu. Se va juca *Romeo şi Julieta*.

7172 ***, *Spectacole*. În „Epoca", IV, nr. 1029, 23 apr./5 mai 1889, p. 2. Luni, 24 apr., la T.N., *Romeo şi Julieta*, trad. I. Ghica, în scop de binefacere (repetat în 25 apr.). La 28 apr. o reprezentaţie extraordinară pentru ridicarea unui monument artistului decedat Louis Wiest. Se vor juca: *Răposatul dumnealui* şi *Moştenirea de la răposata*. (repetat în 25 apr., 27 apr., 28 apr.; în 29 apr. se anunţă data de 5 mai).

7173. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr.3477, 23 apr./5 mai 1889, p. 3. Notiţă. Vineri, 28 aprilie, la T.N., reprezentaţie extraordinară pentru ridicarea unui monument artistului Louis Wiest. Se vor juca *Răposatul dumnealui*, comedie în 2 acte şi *Moştenirea de la răposata*, comedie într-un act.

7174. ***, *Informaţiuni*. În „Epoca", IV, nr. 1030, 25 apr./7 mai 1889, p. 3.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Notiță. Ieri seară la T.N. *Briganzii* de Schiller. Beneficientul a avut un succes strălucit. Publicul l-a rechemat de zece ori.

7175. ***, *Arte-Teatre*. În „România liberă", XIII, nr. 3479, 27 apr./9 mai 1889, p. 3. Anunț. La T.N., în 29 aprilie, se va juca piesa *Fănică Fumureanu* (urmare la *Manevre de toamnă*) în beneficiul dlor Anestin și Gusti.

7176. ***, *Spectacole*. În „Epoca", IV, nr. 1032, 27 apr./9 mai 1889, p. 3.
În curând, la T.N., *Fănică Fumureanu* (urmare la *Manevrele de toamnă*), comedie în 4 acte. În beneficiul lui Anestin. Duminică, 30 apr., în beneficiul dlor I. Petrescu și V.Alexandrescu, piesa *O noapte în carnaval* de V. Alexandrescu. Anunțuri repetate în 28 apr., și 29 apr.

7177. Vulcan, Iosif. *De la București*. În „Familia", XXV, nr. 18, 30 apr./20 mai 1889, p. 213–214 (Salon).
Articol. Ref. Caragiale la T.N.

7178. ***, *Ultime informațiuni*. În „Epoca", IV, 1037, 3/15 mai 1889, p. 3.
„Renumita tragediană română dra A. Bârsescu are intențiunea să vie la București spre a da trei reprezentații în cursul săptămânii viitoare pe scena Teatrului Național. Dșoara Bârsescu ar veni cu o trupă germană".

7179. ***, *Banchetul de la 29 ianuarie*. În „Epoca", III, nr. 365, 1 febr. 1897, p. 1.
Banchet în marele salon de marmoră al hotelului Boulevard în onoarea dlui Nicu Filipescu. A luat cuvântul și Caragiale, alături de Al. Catargiu, N. Filipescu, C. Disescu, Ionel Grădișteanu, Ion Lahovari, D.E. Păltineanu, M. Săulescu, Dimitrie Nenițescu.

7180. ***, *Literatura sănătoasă*. În „Epoca", III, nr. 416, 2 apr. 1897, p. 2.
La *Foaia interesantă*... „Caragiale, Coșbuc, Gheorghe din Moldova, Teleor și atâtea alte pene maestre semnează articole de valoare incontestabilă".

7181. ***, *Banchetul Cercului de studii*. Supliment gratuit la ziarul „Epoca". În „Epoca", III, nr. 426, 13 apr. 1897, p. 6.
La finalul dării de seamă și a prezentării discursurilor ținuta la *Cercul de Studii Sociale* se face următoarea precizare:"Au mai vorbit: d. I.L.Caragiale, pentru bărbații de stat luminați ai partidului conservator -- un toast plin de spirit, care, din nenorocire, n-a fost stenografiat".

7182. ***, *Informații*. În „Epoca", V, nr. 1250–301, 13 nov. 1899, p. 2.
„D. I.L.Caragiale va termina în curând *Istoria populară a Românilor*, cu care a fost însărcinat de ministrul cultelor, acum vro doi ani".

7183. ***, *Litere-Arte-Științe*. În „Epoca", IV, nr. 1268–74, 18 mart. 1900, p. 2. Un grup de studenți brăileni vor da a treia zi de Paște o serbare, în sala Rally, cu concursul lui Caragiale. Beneficiul va fi împărțit țăranilor din jud. Brăila inundați anul trecut. „Serbarea va începe prin lectura mai multor bucăți umoristice de către d. Caragiale, va

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

urma apoi un concert de mai mulţi domni, doamne şi domnişoare din elita brăileană şi se va termina cu reprezentarea piesei *Noaptea furtunoasă*".

7184. ***, *Un paria al artei.* În „Epoca", VI, nr. 1331–140, 25 mai 1900, p. 1–2.
Paria este artistul N. Hagiescu. Se publică o scrisoare a acestuia, în care menţionează că a fost adus în Teatrul Naţional în perioada când ILC era director.

7185. ***, *Teatrul pentru Caragiale.* În „Epoca", VII, nr. 1600–51, 22 febr. 1901, p. 1 (D-ale zilei).
Teatrul Naţional va organiza o reprezentaţie numai cu piese de Caragiale. Încasările vor fi oferite dramaturgului. Este lăudată iniţiativa directorului Scarlat Ghica.

7186. Mikado, *Jubileul lui Caragiale.* În „Epoca", VII, nr. 1602–53, 24 febr. 1901, p. 3.
Anunţ despre banchetul de la $8^1/_2$. Peste 60 de persoane vor lua parte.

7187. Mikado, *Jubileul lui Caragiale.* În „Epoca", VII, nr. 1602–53, 24 febr. 1901, p. 3.
O telegramă de felicitări din Galaţi semnată de 30 de doamne.

7188. ***, *Moftul român.* În „Epoca", VII, nr. 1631–82, 25 mart. 1901, p. 3
Anunţ cu iminenta apariţie a noii serii. Repetat şi amplificat (apare „miercuri") în nr. 1633–84 din 27 mart. şi în continuare.

7189. ***, *Ultimele informaţiuni.* În „Epoca", VII, nr. 1637–88, 31mart. 1901, p. 3.
Succesul numărului de Paşti al „Moftului român": „Mii de exemplare, în Capitală şi în provincie, s-au vândut şi se vând necontenit".

7190. ***, *Ultimele ştiri.* În „Epoca", VII, nr. 1644–94, 8 apr. 1901, p. 3.
Se reproduce, selectiv, sumarul „Moftului român", nr. 2. Repetat în nr. următor.

7191. ***, *Ultimele informaţiuni.* În „Epoca", VII, nr. 1671–121, 6 mai 1901, p. 3.
„Numărul «Moftului român», apărut ieri obţine un succes tot aşa de frumos ca numerile anterioare ale acestei minunate reviste". „Talentatul desenator Mantu a ilustrat numărul acesta cu două frumoase desemnuri" (sic.). Repetat în numărul următor.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A. OPERA PUBLICATĂ

2. Momente şi schiţe. Reminiscenţe (amintiri)

7192. Caragiale, *Răsplata jertfei patriotice.* În „Epoca", III, nr. 414, 30 mart. 1897, p. 1–2.

7193. Caragiale, *Baioneta inteligentă. Episod din revoluţiunea de la 48.* În „Epoca", III, nr. 387, 27 febr. 1897, p. 1–2 (Tribuna literară).

7194. Caragiale. *Fapte diverse, I.* În „Epoca", III, nr. 524, 1 aug. 1897, p. 1–2; II, nr. 525, 2 aug. 1897, p. 1–2 (Tribuna literară). Republicată în „Moftul român", I, nr. 16, 15 iul. 1901. Vezi *Groaznica sinucidere din str. Fidelităţii.*

3. Nuvele şi povestiri

7195. Caragiale, *Între două poveţe...* (Din revista *Literatura şi arta română*). În „Epoca", III, nr. 416, 2 apr. 1897, p. 1–2. (Tribuna literară). Schiţă.

6. Notiţe critice. Cronici dramatice şi muzicale

7196. Caragiale, *Salonul 1897 la Ateneu.* În „Epoca", III, nr. 452, 15 mai 1897, p. 2 (Tribuna literară). Cronică plastică.

7197. [Caragiale, I.L.], *Instituţiile de artă.* În „Epoca", III, nr. 528, 6 aug. 1897, p. 1–2; nr. 529, 7 aug. 1897, p. 1–2. Semnat Ion. (Tribuna literară).
Articol despre proiectul Haret de reorganizare a Teatrului Naţional şi a conservatorului. Pagina din 7 august parţial tăiată.

7198. Caragiale, *O nouă „Carte de citire".* În „Epoca", III, nr. 545, 28 aug. 1897, p. 1–2; II, nr. 540, 29 aug. 1897, p. 1–2. (Tribuna literară). Despre *Cartea de citire* de Miron Pompiliu şi Ion Paul.

7199. [Caragiale, I.L.], *Opera naţională.* În „Epoca", III, nr. 556, 11 sept. 1897, p. 1–2.
Semnat Ion. (Tribuna literară). Articol.

7200. [Caragiale, I.L.], *„Sufletele obosite". Un nou roman de moravuri.* În „Epoca", III, nr. 577, 4 oct. 1897, p. 1–2 (Tribuna literară). Semnat I. Recenzie a noului roman al lui Const. I. A. Nottara.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

7201. Caragiale. I.L, *Literatura şi politica.* (Toastul dlui Caragiale la banchetul dat în onoarea dlui N. Filipescu la 29 ianuarie). În „Epoca", nr. 366, 2 febr. 1897, p. 1–2 (Tribuna literară).

7202. Caragiale, *Infamie...* În „Epoca", III, nr. 390, 2 mart. 1897, p. 1.
Editorial politic.

7203. Caragiale, *Un articol regretabil.* În „Epoca", III, nr. 454, 17 mai 1897, p. 2. (Tribuna literară).
Literatura faţă de morală. Articolul regretabil apăruse în nr. 6 al revistei „Literatura şi arta română", sub titlul *Învăţământul universitar.*

7204. [Caragiale, I.L.], *Nihil sine Deo.* În „Epoca", III, nr. 455, 18 mai 1897, p. 1.
Nesemnat. Editorial.

7205. [Caragiale, I.L.], *„Merge mai bine!".* În Epoca", III, nr. 460, 24 mai 1897, p. 1.
Nesemnat. Articol prodinastic.

7206. Caragiale, *Palatul Cotrocenilor.* În „Epoca", III, nr. 462, 27 mai 1897, p. 1 (Tribuna literară).
Publicat în *Opere*, IV (1938). Republicat în *Opere*, 3 (1962), grav cenzurat..

7207 Caragiale. *Politică şi delicateţe.* În „Epoca", III, nr. 400, 13 mart. 1897, p. 1–2 (Tribuna literară). Republicat în „Calendarul Dacia", 1898, p. 137.

7208. [Caragiale, I.L.1 *10 mai 1897.* În „Epoca", III, nr. 440, 11 mai 1897, p. 1.
Editorial. Nesemnat.

7209. [Caragiale, I.L.], *Cazul dlui Pawlowsky.* În „Epoca", III, nr. 565, 21 sept. 1897, p. 1–2.
Semnat Ion. (Tribuna literară). Retipărit în *Opere*, III, 1932, Addenda, p. 235.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

În procesul editorial complex al unei întreprinderi de o asemenea anvergură, ca şi datorită absenţei (unanim regretată) a coordonatorului şi a câtorva dintre cercetători (pensionaţi), s-au produs unele disfuncţionalităţi asupra cărora ţinem să atragem atenţia.

La LISTA PERIODICELOR (publicată în vol. I) se impun următoarele corectări de *date* (ani) şi *autori* (cercetători):

ADEVĂRUL, Bucureşti, 1888–1912 (continuă)..... R.Fl.
ADEVĂRUL, Focşani, 1881–1888..... R.Fl.
ALARMA, Buzău, 1898–1912..... M.B.
ANALELE LITERARE, Bucureşti, 1885–1888..... R.Fl.
ARTA, Bucureşti, 1903–1904..... M.A.
ARTA, Bucureşti, 1912..... D.C.M., R.Fl.
ARTA ROMÂNEASCĂ, Iaşi, 1908–1912..... M.A., R.Fl.
AVÂNTUL, Buzău, 1906–1908..... R.Fl.
BELGIA ORIENTULUI (supl. „Adevărul"), Bucureşti, 1903–1905..... M.B.
CALENDARUL FAMILIEI PE ANUL 1887, Bucureşti, 1885, 1887..... R.Fl.
CALENDARUL PT. TOŢI FIII ROMÂNIEI, Bucureşti, 1878–1906..... R.Fl.
COMOARA TINERIMEI, Bucureşti, 1905–1906..... R.Fl.
CREDINŢA, Târgovişte, 1908..... M.B.
CULTURA ROMÂNA, Iaşi, 1903–1911..... R.Fl.
DEMOCRATUL, Vaslui, 1906–1907; 1911–1912..... R.Fl.
DOBROGEA, Tulcea, 1900–1906..... R.Fl.
DOBROGEA LIBERALĂ, Tulcea, 1905–1910..... R.Fl.
DORINŢA ARGEŞULUI, Piteşti, 1886–1888..... R.Fl.
DRAPELUL, Râmnicul Sărat,1910..... R.Fl.
ECOUL ROMÂNIEI, Bucureşti, 1903..... R.Fl.
MIHAI EMINESCU, Bucureşti, 1909 (col.incompl.)..... R.Fl.
FOAIA ANUALĂ B.P.T., Bucureşti, 1907–1908..... M.B.
FOAIA ILUSTRATĂ („Lupta"), Budapesta, 1907–1912..... R.Fl.
FOAIA INTERESANTĂ („Libertatea"), Orăştie, 1905–1912..... R.Fl.
GAZETA ILUSTRATĂ, Bucureşti, 1911–1912..... R.Fl.
INDEPENDENTUL LITERAR, Bucureşti, 1893–1894..... R.Fl.
MASCA, Craiova, 1911..... M.A.
MINERVA, Bucureşti, 1908–1912 (continuă)..... D.G.
MODA PARIZIANĂ, TEATRU ŞI MUZICĂ, Bucureşti, 1898–1899..... R.Fl.
MODA „UNIVERSULUI", Bucureşti, 1899..... R.Fl.
MOLDOVA, Botoşani, 1904–1905; 1911–1912..... R.Fl.
REVISTA ILUSTRATĂ, Reteag, Şoimuş, Bistriţa, 1898–1900..... M.B.
REVISTA MODERNĂ, Bucureşti, 1901–1903..... R.Fl.
ROMÂNIA LITERARĂ ŞI ŞTIINŢIFICĂ, Bucureşti, 1895–1897..... R.Fl.
SATIRA, Bucureşti, 1901..... R.Fl.
SFATUL POPORULUI, Huşi, 1907–1910..... D.C.M.
TRIBUNA DOBROGEI, Constanţa, 1905–1907..... R.Fl.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ŢARA NOASTRĂ, Sibiu, 1907–1909 ..... R.Fl.

Au fost omise:

AMICUL PROGRESULUI ROMÂN, Bucureşti, 1893–1913 ..... R.Fl.
RAŢIUNEA, Bucureşti, 1911–1912 ..... R.Fl.
REVISTA ILUSTRATĂ, Bucureşti, 1908–1910 ..... R.Fl.
ŞCOALA ROMÂNĂ, Bucureşti, 1902–1906 ..... R.Fl.

Un număr mic de fişe bibliografice, având date relevante pentru două secţiuni ale lucrării, au fost repetate ca atare.

ADDENDA (realizată de Stancu Ilin) completează unele date din volumul I, conţinând, în plus, informaţii importante îndeosebi referitoare la repertoriul Teatrului Naţional din Bucureşti în perioada directoratului lui Caragiale (iunie 1888-mai 1889).

INDICELE DE NUME la vol. II a omis nenumăratele persoane particulare prea puţin importante (admiratori, artişti „diletanţi", învăţători, profesori, elevi, politicieni mărunţi de provincie, notabilităţi locale etc.) care apar mai ales în cap. IV CORESPONDENŢĂ; în schimb a reţinut, *în paranteză*, aluzii clare, numele implicite sau parafrazate, autorii pieselor, operelor ş.c.l. semnificative (citate fără nume în text).

În fine, pentru o dreaptă apreciere (statistică), să precizăm că, în procesul culegerii computerizate, *numerotarea* „poziţiilor" bibliografice are unele omisiuni („salturi") – nu însă şi de fişe! –; aşadar, în loc de 7.200, a rezultat un total (real) de 6.912 „poziţii", la care adăugând 2.261 fişe subordonate celor principale (numerotate cu A, B, C... vz. *Nota asupra ediţiei* din vol. I) obţinem un total general de **9.173 fişe bibliografice adnotate** în întreaga lucrare.

Şi totuşi, din cauza spaţiului editorial limitat, a rămas necuprins un număr apreciabil de fişe (mai puţin revelatorii?!) din această vastă cercetare a periodicelor dintre 1852–1912, cu referire la viaţa şi opera lui I. L. Caragiale; cele două volume constituie însă, fără îndoială, fundamentul necesar şi obligatoriu al oricărei abordări de-acum a Marelui Clasic şi, sperăm, al unei viitoare ediţii critice integrale a OPEREI.

RED.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

INDICE DE NUME

ALCĂTUIT DE MARCEL DUȚĂ

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

A.: 3561, 4391, 5172.
A.B.: 4100.
A.G.D.: 3522,4007.
A.M.: 3419, 5164, 5187.
A.N. – R.: 3544.
A.S.: 5123, 6299.
A.V.: 3753, 5337.
Absyrts/Absyrte (pseud.): 4869, 4923.
Ac.: 5160
Achil/Achile G.[Georgescu]: 4964, 4965, 4974–C, 5193, 5203, 5284, 5520, 5542, 5543, 5582, 6889.
Adam, Ioan: 3589.
Adamescu, Gh.: 6648.
Afument (pseud.): 5731.
Aga (pseud.): 5371, 5686.
Agamiţă (pseud.): 6075.
Aghiuţă (pseud.): 5308
Aguletti, Th. Avr.: 4572.
Aida (pseud.): 5067–E.
Albey, Henry E.: 7053
Aldea, Mircea: 5084, 5147.
Alecsandri, Vasile: 3171, 3176, 3178, 3181, 3182, 3201, 3205, 3232, 3234, 3237, 3257, 3279, 3283, 3287, 3317, (3336), 3339, 3348, 3353, 3358, 3367, 3371, 3373, 3377, 3382, 3386, 3392, 3396, 3397, 3399, 3400, 3405, 3409, 3440, 3441, 3465, 3511, 3557, 3696, 3699, 3720, 3740, 3741, 3746, 3748, 3768, 3770, 3772, 3804, 3805, 3806, 3809, 3814, 3828, 3830, 3835, 3841, 3844, 3851, 3882, 3891, 3902, 3916, 3918, 3919, 3922, 3956, 3959, 3961, 3981, 4015, 4017, 4022, 4023, 4039, 4061, 4097, 4123, 4275, 4306–A, 4332, 4381, 4486, (4516), 4549, 4572, 4643, 4661, 4693, (4717), 4721, 4800, (4806), (4818), 4821, 4824, 4858, 4882, 4888, 4925, 4928, 4931, 4935, 4937, 4938, 4939–D, 4980, 4981, 4992, 4994, 5018, (5056), 5077, 5083, 5091, 5109, 5137, 5138, 5139–A, 5161, 5166, 5167, 5210, 5246, (5253), 5301–A, 5365, 5376–B, 5503–A, 5565, 5586, 5634, 6004, 6797, 6975, (7044), (7123), 7128.
Alecu (pseud.): 4825, 4922.
Alexandrescu, Alexandrina: 4353, 5141.
Alexandrescu, C.: 4320, 5612, 5636, 5644, 5647.
Alexandrescu, Dumitru: 5295.
Alexandrescu, Grigore: 3746, 3809, 3981, 4017, 4090, 4123, 6095.
Alexandrescu, Gr.I.: 3203, 4423.
Alexandrescu, N.: 5609.
Alexandrescu, V.: 4353, 4395, 5154.
Alexandrescu/Alecsandrescu, Vasile: 4406–C, 4421, 4441, 4470, 4478, 4493, 4560, 5189, 5284, 5393, 5403, 5464, 5714, 6141, 7061, 7176
Alexandrescu, Veta: 4722.
Alexandrescu-Dorna, Aurel: 3300, 3415, 3533, 4084, 5238, 5246, 5279, 5304, 5354, 5508–A, 6197, 6723.
Alexandru (pseud.): 3226.
Alexe, G. 4078.
Alexici, G., dr.: 3381, 3513, 3941.
Alfa: 5962.
Alfa şi Omega: 3954.
Alin – vezi: Burlănescu–Alin, N.
Alithos (pseud.): 5307, 5311.
Allegro [pseud. I.L.C.]: 3706, 4270.
All-right (pseud.): 6097.
Aman, Theodor: 3552.
Ananescu, Alina: 7121, 7135.
Anatema (pseud.): 6307.
Andrei, Emil: 4639.
Andronescu, Alex.: 4553.
Anestin, Ion/Iancu: 4263, 4321, 4322–A, 4355, 4399, 4000, 4428, 4461, 4500, 4510, 4539, 4564, 4592, 4943, 4944, 5057, 5063–A, 5068, 5070, 5202, 5247, 5340, 5402–A, 5409, 5414, 5426, 5565, 5589, 5648, 5652, 6184, 6856, 7092, 7165, 7175, 7176.
Anestin, Maria: 4322.
Anestin, Victor: 3324, 3347, 3605, 3952, 3959.
Anghel, Dim.: 4053, 4106, 6670, 6860.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Antemireanu, Al.: 3288, 3289, 3293, 3771, 3778, 3782, 3791, 3826, 3863, 3878, 5161, 6169, 5802.
Antonescu, George I.: 6643.
Antonovici (stud. Cernăuţi): 6703.
Apcar [Ipcar?], Baltazar: 4780.
Apostol, Neculai: 3583, 5660.
Apostolescu, N.I.: 6753.
Arald (A): 3547, 4066.
Arbore, Zamfir: 4324, 6739.
Arceleanu, Mihail/Mihalache: 4159, 4391, 4537, 4552, 4565, 4590, 4617, 4695, 4704, 4867, 4932, 4956, 5002, 5146, 5147, 5150, 5249, 5489.
Archibald (pseud.): 5655–C, 6234, 6244, 6273.
Arghezi, Tudor: 4055, 5560, 5638.
Arginte (?), Corneliu: 3468.
Argus (pseud.): 5015–A, 6020.
Arion, C.C.: 4080, 6762, 6764, 6778.
Arion, Samuel: 5480, 5495–A, 5592.
Aristot (pseud.): 5895.
Arjocianu, V.: 3936.
Arlequin (pseud.): 4632, 4643, 4645–C, 4692, 4725–G.
Armand (pseud.): 3618.
Armăşescu, I.: 4788, 4789.
Arnold, Robert F.: 3396.
As.: 3384, 3523, 4804.
Asachi, Gh.: 3187, 3549.
Ascanio – vezi: Ollănescu, D.C.
Aslan, I.C.: 3236, 3463, 7005.
Atanasiu, A.D.: 5320, 5330.
Athanasescu, Aurel: 5447, 5520, 5538, 5582.
Atharvan (pseud.): 6932.
Audran, Edmond: 4331.
Augier, Émile: 3356, 5251.
Aurelian, M.: 4620–A.
Aurelian, P.S.: 5790, 5805, 5820, 5825, 5826,
Axion, Elefterie: 6712, 6714.

B

B.: 3643, 4591, 4664, 4671, 4694, 4731, 5178, 5369–B, 6087, 6253.
B.b.: 6003.
B.C.: 6943.
B.U.: 5915.
B.V.: 5399, 5522.
Baboianu, N.: 3850.
Bacalbaşa, fraţii: 4756, 4788–A.
Bacalbaşa, Anton C. („Tony"): 3227, 3280, 3532, 3598, 3600, 3604, 3611, 3669, 3709, 3711, 3712, 3724, 3725, 3726, 3728, 3733bis, 3749, 3759, 3765, 3891, 3892, 4479, 4502, 4505, 4518, 4547, 4548, (4590), 4739, 5740.
Bacalbaşa, Constantin C.: 3190, 3192, 3279 (?), 3282, 4169, 4237, 4428, 5305, 5685, 5704, 5706, 5718, 5739, 5745, 5790, 6204, 6800.
Bacalbaşa, Ion C.: 3236, 3238, 3239, 3240, 3248, 3261, 3269, 3278 (?), 3303, 3305, 3321–A, 3342, (3403), 3805, 3961, 4390, 4414, 4416, 4529, 4531, 4540, 4542, 4544, 4557, 4558, 4562 bis, 4589, 4599, 4600, 4619, 4635–A, 4640, 4660, 4662, 4667, 4669, 4672, 4677, 4690, 4694, 4717, 4723, 4745, 4751, 4757, 4779, 4785, 4791, 4796, 4809, 4826, 4863, 4891, 4901, 4907, 4984, 4992, 5166, 5235, 5237, 5302–A, 5372, 5385, 5440, 5511, 5514, 5529, 5597, 5776, 6178, 6889.
Bachelin, Léo: 3766.
Bachus (pseud.): 3521.
Bacon (pseud. – Bacalbaşa, Const.): 4776.
Baican, E.: 6968.
Balzac, Honoré de: 3582, 3926.
Banu, Constantin: 4090, 4097, 6266.
Banville, Th. de: 7121.
Barbellian, Aurel: 4884–D.
Barbu Lăutaru (pseud.): 5578, 5584.
Barbu, Mihail: 3395.
Barbu, Tina: 5218.
Barbul, Sever: 5108.
B'arg/B'Arg [Ion Bărbulescu]: 6892, 6893.
Bart, Jean [Eugeniu P. Botez]: 3811.
Basilescu, N.I.: 3890, 3937.
Bassarabescu, I.A.: 3504, 3508, 3516, 3548, 3550, 3559, 3871, 3946, 3951.
Bayerlein, Franz Adam: 3359.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Bădărău, Alex.A.: 6066, 6100, 6290, 6770, 6771, 6931, 6988.
Bădescu, Scipione: 4755, 5836.
Bălăceanu, Constantin: 5908.
Bălănescu, C.: 5489.
Bălcescu, Nicolae: 3805, 3813, 3830.
Băncilă, Octav.: 3665.
Bănuţă, Aurel: 5224.
Bărbulescu, Al.: 5488.
Bârna, Ioan: 4839.
Bârsan, Olimpia: 5090, 5100, 5365, 5431, 5541, 5561, 5564, 5587.
Bârsan, Zaharia: 3435, 4921, 4939–G, 5089, 5090, 5091, 5092, 5097, 5098, 5099, 5100, 5101, 5104, 5105, 5106, 5108, 5112, 5182, 5246, 5291, 5365, 5431, 5664.
Bârseanu, Andrei: 4184.
Bârsescu, Agatha: 4779, 4951, 5123, 5134, 7178.
Beaumarchais: 4322–A, 4641.
Belcot, Casimir: 5172, 5492, 5531, 5564, 6892.
Beldiceanu, N.N.: 3929.
Beldiman, A.: 6759.
Beldiman, Alexandru/Alecu: 5246, 5811.
Beldiman, Gh.: 5309.
Belianu/Bellian, Ion: 4501, 4568, 4634, 4869.
Benedec, Iancso: 3475.
Bengescu-Dabija, G. (gen.): 3232, 3249, 3281, 3307, 3348, 3435, 3918, 3919, 4572, 4619, 4936–A, 5187.
Bentoiu, I.: 3996.
Bera, G.: 3895.
Berariu/Berar, Aurel: 4576, 5139–A, 5204, 5476, 5501.
Berindei, N.A.: 3365.
Bernhardt, Sarah: 7051–7058, 7121.
Bernstein, Henry: 5167, 6161.
Bibicescu, Ioan G.: 4044.
Biciuşcă, Gheorghe – vezi: Ranetti, G.
Binoclu/Bi-Noclu/Benoclu: 4290, 4387, 4715, 4729.
Bismarck, Otto: 5933.
Bivolar (pseud.): 5833.
Black (pseud.): 6308.
Blag (pseud.): 3541.
Blegeanu, Stan: 5798.
Blumenfeld, Clement (dr.): 3586, 3587, 3588, 4469, 6716 bis, 6717.
Blumenthal: 4888.
Bogdan, N.A.: 5699.
Bogdan-Duică, G.: 4051.
Boileau: 4145.
Bolintineanu, Dim.: 3232, 3593, 3830, 3835, 3856, 3882, 4721.
Bolliac, Cezar: 3805.
Borelli, Napoleone: 3473.
Bosnier-Paraschivescu, N.: 6955.
Botez, Corneliu: 3306.
Botez, Elena: 4956.
Botez, Ioan: 4833.
Botez, Octav: 3433 bis, 3442, 3504, 3889, 4009.
Bottea, Horea A.: 3484.
Bourget, Paul: 3761.
Braborescu, Lucia: 5397.
Braborescu, Ştefan: 5397, 5565.
Bracco, Roberto: 4899, 4987–C, 5090.
Brachvogel: 4604.
Bran (pseud.): 6924.
Braşoveanu, Olimpia – vezi: Bârsan, O.
Brateş, D.: 5705.
Bratzu, Aurel Niculescu: 3940.
Brăescu, Const.: 3318, 6099.
Brăiloiu, A.C.: 7062.
Brătescu, Iancu: 5907, 5978, 6822.
Brătescu-Voineşti, Ioan Al.: 3389, 3512, 3559, 3560, 3580, 3598, 3871, 3875, 3943, 3946, 3948, 3950, 3971, 3981, 4041, 4043, 4106, 4130, 5251.
Brătianu, fraţii: 5694, 6028, 6164.
Brătianu, D.: 5972.
Brătianu, I.C.: 4265, 5670, 5678.
Brătianu, Ionel: 5996, 6071, 6214, 6262, 6264, 6265, 6279.
Brătianu, Vintilă: 6256, 6283.
Brezeanu, Ion/Iancu: 4398, 4438, 4561–A, 4639, 4648, 4652, 4658, 4659, 4668, 4675, 4686, 4688, 4689, 4690, 4706, 4718, 4723, 4863, 4865, 4866, 4873, 4874, 4879–A, 4884–D, 4898, 4901, 4915, 4934, 4939, 4948, 4953, 4964,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4965, 4967, 4974–C, 4979, 4981–C, 5006, 5024, 5062, 5072, 5076, 5141, 5160, 5172, 5193, 5203, 5235, 5241, 5263, 5277, 5342, 5389, 5407, 5410, 5413, 5414, 5415, 5417, 5440, 5444–A, 5447, 5450, 5464, 5480, 5483, 5491, 5497, 5515, 5520, 5527, 5531, 5542, 5561, 5564, 5571, 5582, 5585, 5587, 5589, 5592, 5597, 5602, 5603, 5604–A, 5651, 5804, 5956, 5994, 6292, 6816, 6820, 6831, 6889.
Brezeanu, Lucreţia/Lucrezzia: 4639–A, 4865, 4898, 4939, 4948, 4967, 5006, 5072, 5141, 5193, 5520, 5547, 5577, 5582.
Briol, Oscar: 4265, 5670.
Brisson, A.: 7064
Brociner, Marcu: 4984.
Broscărescu, V.: 5153.
Broşu, Ioan: 5139–A.
Brulin, Ferdinand: 6699.
Bruzzesi: 7135.
Buckingham (pseud.): 4194, 4203, 4212.
Bujor, Paul: 3665.
Bulfinski, Romald: 5096, 5183, 5402–A, 5408, 5603.
Bum (pseud.): 5878, 6990, 6991.
Bunescu, Mihail/Michail C.: 3394, 5088, 5113, 5122, 5159, 5165, 5175, 5186, 5197, 5203, 6240.
Burada, Theodor: 5591
Burghelea, Gh.G.: 6786.
Burienescu, Z.: 4350.
Burlănescu–Alin, Nicolae: 3486, 3698, 6080.
Bursuc, Ioan: 4759.
Buţureanu, C.V.: 6254.
Byron, George Gordon, lord: 3178.

C

C.: 3256, 3758, 3761, 3945, 4507, 5608, 5655–B.
C.G.: 4945, 5317.
C.M.D.: 5194.
C.X.: – vezi: Xeni, C.
Caiafa (pseud.): 3355.
Caion (Const. A. Ionescu): 3324, 3375, 3474, 3510, 3820, 3822, 3834, 3843, 3874, 3888, 4801, 4910, 4916, 4996, 5941, 6716, 6746, 6747, 6748, 6750, 6751, 6823, 6824, 6825, 6826, 6947, 6957, 6958, 6959, 6960, 6961, 6962, 6963, 6978.
Caïr, Gh./George: 5910, 5911, 6957.
Caiseanu, Florica: 4825–A.
Caiseanu, P.: 4825.
Calambur (pseud.): 6045.
Calfoglu, Clotilda: 5063–A.
Caliga, G.: 6902
Calmuski, C.: 5184, 5223.
Caludescu, N.: 4455.
Camburopol, A.: 3968.
Cancicoff/Cancicov, Mircea T.: 6059.
Candrea, I.A.: 5734.
Canianu, Mihail: 4450, 4488.
Cantacuzino, Gr. C.: 4225, 4524, 4942, 5077, 5109, 5844, 5852, 5969, 6236, 6310.
Cantacuzino-Paşcanu, Const. Gr.: 5650, 6776.
Cantilli, Const.: 3323.
Cantilli, G.(?): 5854.
Capriccio (pseud.): 6831.
Capşa, N.D.: 5812.
Caracangea (pseud.): 6949.
Caragea, fanariotul: 5792.
Caragiale, Alexandrina (soţia lui ILC): (6332), (6335), 6757–6791, 6872, 7078
Caragiale, Ecaterina (Tuşchi): 6777–C.
Caragiale, Luca I.: 6777–C.
Caragialy, Costache: 3323, 4474, 4958, 5648, 5652, 6794.
Caragialy, Ecaterina (mama lui ILC): (6905).
Caragialy/Caragiale, Iorgu: 6794.
Caragialy, Luca (tatăl lui I.L.C.): (6905).
Carmen Sylva (Regina Elisabeta): 3903, (3973), (4194), (4199), (4228–I), (4229), (4939), 5199, 5710, (6723), 7042, 7055, 7107, 7121, 7125, 7136.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Carol, principele [viit.rege Carol II]: 4090.
Carol I, regele României: 4229, 4939, 5424, (5701), 5791, 5841, 5938, 6191, 6759, 6807, 7125.
Caros (pseud.): 3167, 4442.
Carp, O. (dr. Proca, Gh.): 3762, 4061.
Carp, Petre P.: (3437), 3735, 5697, (5712), 5872, 5984, 6015, 6051, 6057, 6191, 6202, 6213, 6797, 6822.
Carussy, G.: 4658, 4884–D, 4965, 4974–C, 6831.
Catargiu, Al.: 7179.
Cato/Caton (pseud.): 3639.
Catopol/Catopolu, Al./A.: 4201, 4239, 4296, 4311, 4312–A, 4318–A, 4437, 4445–A, 4465, 4652, 4658, 4659, 4688, 4808, 4884–D, 4898, 4903, 4965, 4974–C, 5024, 5172, 5193, 5203, 5400–B, 6831, 7042.
Caudella, Eduard: 3411, 3975, 4180 (şi urm.), 4192, 4204, 4207, 4294, 5477, (5481), (5487).
Cazaban, Al.: 3510.
Cazea (pseud.): 3918.
Călămar, Haralamb: 7012.
Călin (pseud.): 5297.
Călin, Victor: 5145, 5152.
Căpitănescu, I.: 4884–G.
Cârjă, Ana/Anicuţa: 4620–A, 4622.
Cârjă, Gh./G. Al.: 4342, 4401, 4424, 4425, 4465, 4621, 4622, 4627, 4628, 4775, 4991, 5061, 5642, 6654.
Celian, Paul: 3312, 4824, 4867.
Cellini, Benvenuto: 4094, 4152.
Censor (pseud.): 3410.
Cerchez, Ioan: 3176, 3418, 3987.
Ceres (pseud.): 6993.
Cerkez, Em: 3797.
Cerkez (de la Poştă): 6025.
Cerna, Panait: 3387, 3559, 3942.
Cernat, D.: 4591.
Cernat, Vasile: 4884–D.
Cervantes Saavedra, Miguel de: 4062.
Cetăţeanul Turmentat (pseud.): 6168, 6169, 6173, 6181, 6210, 6211, 6217, 6218, 7001.
Chendi, Ilarie: 3275, 3276, 3524, 3562, 3575, 3773, 3784, 3842, 3889, 3928, 3944, 3968, 3986, 4032, 5941, 5957.
Chic (pseud.): 7016.
Chilipir (pseud.): 6152.
Chimiţă Haplea (pseud.): 6219.
Chintescu (actor): 4322.
Chrissenghy – vezi: Levanda Chrissenghy, Elena.
Christescu, Jeana: 3417.
Christian (pseud.): 3440, 3584, 3592, 3594, 3620, 3670, 4019.
Cicerone (pseud.): 4588.
Cinel (pseud.): 4179.
Cioban, Maria: 6997.
Ciocănaş (pseud.): 5774.
Ciocârdia, N.: 6773–E.
Ciocârlan, Ion: 4011.
Cioculescu, Şerban: 3161, 6850.
Cioflec, B.: 3454.
Cioflec, V.: 3804, 6670.
Cioranu, Const.: 6251.
Ciorăneanu, Petre Gh.: 3807.
Circo, Petru: 4839.
Ciucurescu, Eugenia: 4591, 4635, 5072, 5141, 5235, 5241, 5447, 5480, 5542, 6889.
Ciucurescu, Maria: 4445–A, 4626, 4688, 4704, 4865, 4898, 4901, 4958, 4967, 4971, 4981–C, 5006, 5024, 5026, 5066, 5072, 5088, 5102, 5141, 5193, 5203, 5235, 5241, 5399, 5407, 5447, 5450, 5480, 5484, 5486, 5490, 5515, 5520, 5522, 5531, 5542, 5582, 6831, 6889.
Ciucuretti/Ciucurete/Ciuhurete, Nicolae Petrescu: 4618, 4633, 4635, 4783, 4921, 4928, 5024, 5066.
Ciupagea – vezi: Mateescu, Ana:
Ciura, Alexandru: 3900, 6027, 6859, 6879, 6907.
Ciurcu, Al.: 6306.
Clairville, Louis: 4925.
Claps (pseud.): 5924.
Claretie, Léo: 4119, 4124.
Claymoor (Văcărescu, Mihai/Mişu): 3301, 4174, 4176, 4178, 4183, 4186, 4188,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4233, 4244, 4288, 4330, 4337, 4348, 4633, 4715, 4747, 4754, 4763, 4798, 4812, 4849, 4866, 4875.
Climescu, N.: 4722.
Cloe (pseud.): 4783.
Coana Zoiţica (pseud.): 4953.
Cobza (pseud.): 4711.
Coco (pseud.): 3632, 5781.
Cocyte (pseud.): 3177.
Codreanu, M.: 3495.
Colindător (pseud.): 4684.
Comăneanu, Remus: 5296, 5422.
Comino, Ioan: 4279.
Comunist (pseud.): 6323.
Conachi, Costache: 3770.
Conda, Petru: 5795.
Condeescu, Leonida: 3507, 3525, 5798, 5971, 5998, 6025, 6162, 6201, 6658.
Confucius (pseud.): 3498.
Constandinidis: 3417.
Constantinescu, D.: 6787.
Constantinescu, Dim.: 4537, 5022.
Constantinescu, Elena: 4840, 4841.
Constantinescu, I.: 3343.
Constantinescu, Maria: 4610.
Constantinescu, P.: 5151.
Conta, Vasile: 6015, 6797.
Conu Leonida (pseud.): 3459 bis.
Copos, George: 4839.
Cor. (pseud.): 4905–A.
Coralin, Emil: 4443.
Corbescu (avocat): 7031.
Corbul, Adrian: 3581, 4104.
Cordoneanu, C.M.: 4549.
Corez, d-na (menajera? ILC la Berlin): 6777–C.
Cornel, Theodor: 3337, 3338, 3819, 3875, 6699, 6751.
Cornescu, Marioara: 5229.
Cosăcel (pseud.): 6035.
Cosma, Ana Lucia: 5092.
Cosma, Lazăr: 5580.
Cosmovici, dr. Leon: 6206, 6208, 6221, 6222, 6224.
Cossa, Pietro: 7145.
Costa (pseud.): 4360.
Costache Modestu (pseud.): 5800, 6994.
Costaforu, C.G.: 3467, 5693, 5696.
Costandache, Gr.: 3810.
Costigore-Agiu: 4610.
Costin, A.: 4835.
Costinescu, Emil: 5837.
Costinescu, Teodor: 4369.
Coşbuc, George: 3245, 3322, 3612, 3620, 3744, 3756, 3762, 3769, 3772, 3784, 3802, 3809, 3810, 3814, 3816, 3817, 3822, 3823, 3829, 3830, 3831, 3832, 3833, 3834, 3836, 3841, 3872, 3882, 3883, 3900, 3902, 3903, 3916, 3923, 3930, 3946, 3949, 3962, 3971, 3981, 3982, 3998, 4000, 4011, 4017, 4021, 4022, 4027, 4037, 4046, 4047, 4061, 4090, 4095, 4127, 4129, 4801, 6884, 6911, 6966, 7180.
Courteline, Georges: 4062, 4104.
Cr.: 3738, 6193.
Crab (pseud.): 4246.
Crainic, Petru: 3799.
Crăiniceanu, gen.: 6177.
Crăsescu, V. (Şt. Basarabeanu): 3542.
Creangă, Ion: 3420, 3559, 3702, 3735, 3741, 3742, 3745, 3746, 3754, 3756, 3768, 3770, 3777, 3787, 3788, 3792, 3804, 3814, 3816, 3829, 3832, 3863, 3870, 3875, 3882, 3890, 3893, 3896, 3934, 3937, 3959, 3971, 3991, 3998, 4001, 4002, 4017, 4022, 4032, 4033, 4037, 4056, 4061, 4090, 4099, 4105, 4119, 4127, 5361, 6015, 6797.
Creţu, I.D.: 4360, 4532, 4825, 5409.
Cri: 3295.
Cridim – vezi: Dimitrescu, Christea N.
Cristea, Hortensia: 5132.
Cristescu/Christescu, Ion: 3679.
Cristescu, Irina: 4152.
Cristescu, N.: 4908–B.
Cristescu, Traian: 5648.
Criticus (pseud.): 4404, 4405.
Cruceanu, Mihai: 3461.
Crudu, Tiberiu V.: 3637.
Culis (pseud.): 4504, 4520.
Culitza (studentă, actriţă): 5222.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Cuza, A.C.: 3573, 3966, 4006, 4044, 4050, 4079, 4123, 4744, 6100, 6235, 6711.
Cuza, Alexandru Ioan: 4731, 4738, 4756, 5938, 6807.
Cuzinski/Cuzinschi, Vlad/Vladimir: 4467, 4530, 4537, 4693, 4933, 4961, 5021, 5612, 5615, 5631.
Cyrano (pseud.): 6975.

D

D.: 3745, 4655, 6736.
D.G.: 3456, 5381.
D.R.R. (vezi şi: Rosetti, D.R.): 4358, 5684.
Dabija – vezi: Bengescu-Dabija, G.
Dafin, Ion: 3829, 3831, 3832, 3833, 3834, 3836, 3882, 3885, 3917, 5918.
Dallocrin, N.O.: 3872.
Damala, J.: 7053.
Damé, Frédéric: 3168, 3623, 3675, 3679, 3683. 3685, 3686, 4142, 4143, 4147, 4156, 4171, 4173, 4174, 4177, 4181, 4182, 4185, 4187, 4190, 4192, 4193, 4195, 4205, 4213, 4218–B, 4223, 4224–A, 4228, 4234, 4240–B, 4241–A, 4242–A, 4243–A, 4245, 4247, 4248, 4249, 4250, 4252, 4260, 4274–A, 4277–A, 4278, 4280–A, 4285, 4298, 4300–B, 4302, 4303, 4304, 4306–A, 4310, 4318–A, 4320–A, 4329, 4335–B, 4338–A, 4364, 4365, 4394–A, 4719, 4725–D, 4741–A, 4746–A, 4749, 4752–A, 4762–C, 4799–B, 4873, 4884, 4890–D, 4896, 4897, 4911–A, 5675, 6639.
Dan (pseud.): 4096, 4595, 5230, 6726–A.
Dandanache (pseud.): 6011.
Danielopol (student, actor): 5015.
Dante Alighieri: 3178.
Darclée, Hariclea Hartulary: 4444.
D'Argent (pseud.): 4679.
d'Artanio (pseud.): 3169.
Darzan, Eugen: 5472.
Daşchievici (actor Cernăuţi): 5139–A.
Daşcovici, N.: 3695.
Daudet, Alphonse: 3326, 5121.
Dauş, Ludovvic: 3286, 3435, 3801, 4984, 5322, 55997.
Davidescu, NN.: 4054, 4096 (?), 6299.
Davila, Al.: 33367. 3382, 3397, 3398, 3399, 3400, 34401, 3405, 3427, 3428, 3431, 3918, (39919), 3961, 4003, 4062, 4792, 5056, 50081, 5086, 5088, 5109, 5161, 5167, 51169, (5186), 5189–A, 5299 urm., 53225, 5390, 5571, 6161, 6790, 6842, 68551.
Dămian, Letiţia: 4839.
Dănescu (teaatrul lui... la Bârlad): 4566.
Dănescu, Aına: 4145, 4161, 4163, 4170, 4201, 42004, 4301, 4354, 4371–B, 4402, 4429, 44447, 4459, 4589, 4630–C, 4862.
De Luca, Beenedetto: 6733.
Decuseară, CGr.: 3668, 3728, 4004.
Delamunte ((pseud.): 6047.
Delavranceaı, Barbu Şt.: 3288, 3289, 3350, 3361, 34115, 3416 3432, (3472), 3481, 3539, 35546, 3549, 3562, 3567, 3582, 3612, 36614, 3615, 3664, 3691, 3699, 3711, 37714, 3720, 3738, 3742, 3743, 3744, 37746, 3756, 3768, 3777, 3805, 3816, 38830, 3831, 3832, 3837, 3841, 3843, 38845, 3849, 3851, 3852, 3856, 3858, 38859, 3860, 3863, 3864, 3865, 3866, 38867, 3868, 3871, 3875, 3878, 3883, 38886, 3891, 3892, 3893, 3895, 3903, 39905, 3911, 3916, 3927, 3962, 3968, 39986, 4000, 4011, 4020, 4023, 4030, (40039), 4043, 4061, 4090, 4127, 4132; (55279), 5317, 5365, 5368, 5369–B, 5376—D, 5502, (5507), 5508, 5541, 5552, 56666, 5679, 5741, 5743, 5805, 5820, 58837, 5950, 6103, 6244, 6723, 6753, 67754, 6758, 6762, 6777, 6790, 6825, 68338, 6872, 6975.
Delavranceaı, Cella: 6777.
Demas (pseud.): 4215.
De Max, Edıuard: 4996.
Demetrescuı/Demetriescu, Anghel: 3265, 3341.
Demetrescuı, C.: 5264.
Demetrescuı, Coco: 5427.
Demetrescuı, Ilie: 4550.
Demetrescuı Radu, N.: 5637.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Demetrescu, Traian („Tradem"): 3189, 3194, 3539, 3697, 3891, 4399, 4510.
Demetrescu-Dan, Al.: 5063–A, 5408, 5409, 5409, 5602, 5603.
Demetriade/Demetriad, Aristide: 3769, 3681, 4138, 4639–A, 4663, 4672, 4884–D, 5024, 5141, 5172, 5407, 5576, 6889.
Demetriade, G: 3888.
Demetriade/Dimitriade, Mircea: 3320, 3321, 3323, 3800, 4902, 4906, 4914, 4926.
D'Ennery/Dennery,Adolphe-Philippe: 4261, 5000, 7072, 7080.
Densusianu, Hélène Ov.: 3338.
Densusianu, Ovid: 3215, 3574, 3648, 3655, 3909, 6289.
Densuşianu, Aron: 3242.
Dera (pseud.): 4294.
Derville (pseud.): 3170.
d'Est-Anges, Charles: 3912.
Dete (pseud.): 6056.
Devore: 3484.
Diamandi/Diamandy, G.: 3445, 3446, 3447, 3465, 3526 bis, 4036, 6197, 6200, 6723.
Dickens, Charles: 3485, 3540, 3581.
Dimancea, Ec.: 4427.
Dimitrescu, Christea N.: 6958.
Dimitrescu, Gheorghe/Ghiţă: 4320, 4391, 4520, 4552, 4595, 4596, 4616, 4617, 5249.
Dimitriu, pianist: 6903.
Dimitriu, C.: 4991.
Dioghenide, Eduard: 3214.
Dissescu, C.G.: 5116–A, 6334, 7179.
Djuvara, Al.: 5678, 5818.
Dobrescu, A.G.: 3478.
Dobrogeanu-Gherea, C.: 3172, 3173, 3178, 3194, 3200, 3202, 3214, 3215, 3216, 3226, 3228, 3229, 3233, 3243, 3245, 3247, 3259, 3266, 3270, 3436, 3528, 3529, 3669, 3670, 3701, 3718, 3722, 3723, 3729, 3731, 3734, 3742, 3750, 3762, 3763, 3776, 3809, 3813, 3829, 3849, 3869, 3870, 3878, 3895, 3927, 3965, 4009, 4031, 4038, 4042, 4044, 4107, 4113, 4117, 4844, 5724, 5730, 5773, 5830, 5887, 6087, 6739, 6754, 6838, 6872.
Doinaru, Alex.G.: 5985.
Domisoldo (pseud. Iuliu Roşca?): 4651, 4903.
Don Ericius (pseud.): 3217.
Don Quichot (pseud.): 6970.
Don Ramiro (pseud.): 3520, 3526 bis, 3989, 6195.
Don Remi – vezi: Roşca, Iuliu.
Don Salust (pseud.): 5954, 5955.
Doré, Gustave: 5514.
Doria, D.: 4520, 4621.
Doria, Petre Sturdza: 5143–B.
Dorin (pseud.): 4321.
Dosoftei: 3770.
Dostoievski, F.M.: (3369), 3766, 5600.
Drac (pseud.): 5689.
Dragomir, State: 3329, 3456, 4520, 4931, 4960, 5018, 5381, 5590.
Dragomirescu, Iuliu: 3844.
Dragomirescu, Mihail: 3344, 3346, 3354, 3359, 3387, 3393, 3414, 3428, 3430, 3558, 3559, 3568, 3587, 3591, 3594, 3615, 3646, 3667, 3690, 3756, 3773, 3784, 3842, 3914, 3933, 3934, 3937, 3942, 3951, 3956, 3977, 3997, 4013, 4017, 4024, 4068, 4088, 4113, 4973, 4975, 4977, 4979, 4988, 4989, 5006, 5032, 5060, 5335, 5724, 6095, 6660, 6980, 7017.
Dragomirescu-Ranu, I.: 3234, 3249, 4558.
Dragoslav, Ion: 3938, 4032.
Dragoş (pseud.): 5761, 5784, 5793.
Dragu, Toma: 3816.
Drăghici, serdarul: 3770.
Duca, I.Gh.: 6839.
Duma, I.: 6123.
Dumanoir, Philippe: 4925.
Dumas, Al.:4175, 4176, 5699.
Dumas-fils, Al.: 4224, 4228–D, 4650, 5023, 7051, 7058, 7111.
Dumbravă, Dinu: 5484, 5649, 6303.
Dumbravă, Gh.: 3946.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Dumbravă, M: 4932.
Dumbravă, Tudor: 3824.
Dumitrescu, Al.I.: 6048.
Dumitrescu, C.: 4318–B.
Dumitrescu, L. 4170.
Dumitrescu, Mitiţă: 5863.
Dumitrescu-Câmpina, N.: 5775.
Dumitru, Clementina: 4618.
Dunăre [Coşoi, Hristea]: 3492.
Dunăriciu (pseud.?): 4463.
Dunca/Dunka, Titus: 3167, 3286, 7145.
Duscian, I. dr.: 3325, 3485, 3518, 3540, 3585, 3840, 3967, 3974, 3986, 6109, 6125, 6128, 6135, 6782.
Duţescu, d-na: 6872.
Duţescu-Duţu, T.: 3321, 4893, 4894, 6951.
Duval, Volny M: 7011.

E

E.: 3537, 5170, 5419.
E.R.: 5196–E.
Edmond, Ch.: 4404.
Eftimiu, Victor: 3424, 3463, (5473), 5602, 5603, 5607, 6860.
El: 6927.
Elefterescu (actor): 4636.
Eliade – vezi: Heliade Rădulescu, Ion
Eliade, Pompiliu: 3406, 3410, 3430, 3827, 3876, 3963, 4888, 5303, 5307, 5310, 5313, (5323), 5656, 6161, 6327, 6718 bis, 6842.
Elias, Ernest A.: 5083.
Eliescu, Mihail: 5624.
Elvir, V.Gr.: 4526, 4545, 4556.
Em.: 4509–C, 4709.
Emil (pseud.): 3195.
Eminescu, Mihai: 3176. 3178, 3202, (3227), 3242, 3243, 3273, 3402, 3414, 3420, 3531, 3547, 3566, 3572, 3696, 3699, 3700, 3702, 3720, 3726, 3728, 3729, 3733, 3735, 3740, 3741, 3742, 3745, 3746, 3748, 3754, 3756, 3762, 3763, 3768, 3769, 3770, 3772, 3776, 3782, 3785, 3787, 3788, 3803, 3804, 3805, 3809, 3814, 3816, 3822, 3823, 3829, 3830, 3833, 3835, 3836, 3837, 3841, 3844, 3851, 3875, 3882, 3883, 3886, 3891, (3892), 3893, 3900, 3902, 3903, 3916, 3922, 3931, 3932, 3934, 3935, 3937, 3959, 3964, 3966, 3967, 3971, 3973, 3974, 3981, 3991, 3995, 4001, 4002, 4008, 4017, 4019, 4022, 4024, 4027, 4028, 4034, 4037, (4038), 4048, 4049, 4050, 4052, 4057, 4060, 4061, 4067, 4086, 4090, 4091, 4094, 4095, 4096, 4097, 4099, 4105, 4112, 4123, 4125, 4127, 4129, 4142, 4547, 5211, 5660, 5773, 5836, 6015, 6040, 6131, 6738, 6797, 6966, 6975, 7033.
Enache/Ienache (birtul lui): 4476, 5016.
Enăşescu, N.: 6332, 6335, 6336, 6791.
Endymion (pseud.): 4836, 6967.
Enescu, I.: 5092.
Eridan (pseud.): 6196.
Esarcu/Exarcu, C.: 7162.
Esco, Ştefan: 6638.
Ester (pseud.): 5707.
Eu: 4630–C, 4697, 5749.
Ev.: 4092.
Evolceanu, D.: 3759.

F

F.: 4826, 4981–A, 5193.
Facca, C.: 3317, 5379.
Fachirul – vezi: Hasdeu, B.P.
Fagure, Emil D.: 3314, 3358, 3367, 3370, 3392, 3401, 3426, 3427, 3445, 3446, 3447, 3483, 3570, 3658, 3669, 3772, 3891, 3892, 3893, 3908, 4018, 4726, 4838, 4843, 4844, 4849–A, 4865, 4872, 4876, 4882, 4887, 4889, 4893, 4909, 4912, 4914, 4925, 4928, 4935, 4936, 4938, 4939, 4949, 4950, 4968, 4976, 4990, 5022, 5026, 5064, 5072, 5150, 5248, 5253, 5299, 5301 bis–B, 5303, 5379, 5394, 5447, 5520, 5528, 5532, 5536, 5561, 5630, 5896, 5920, 6002, 6049, 6752, 6844.
„Falstaff" (pseud. ILC): 3627.
Fantasio (pseud.): 5598.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Fante (pseud.): 6926.
Fantezist (pseud.): 3608, 3636, 4885, 5888, 5902, 5906, 6198.
Farfuride (pseud.): 5673
Farmazon (pseud.): 6713.
Faust (pseud): 3763.
Faust, M.: 5390.
Făgeţel, C.S.: 3462.
Fănică (pseud.): 4668, 4678.
Fărcăşanu, Ion: 4372, 4712, 5063–A, 5242.
Fărcăşanu, Profira: 4372, 4712.
Fătu, dr. Atanasie (prototip Trahanache): 5031.
Fântânaru, D.: 3285.
Feciorul Popei (pseud.): 3629.
Ferdinand, prinţul (viit. Rege): 4874, 4981–B, 5710, 5924.
Ferechide – vezi: Pherikyde, G.St.
Ferechide, M.: 6822.
Fernando (pseud.): 5215.
Fidelio (pseud.): 5336, 5351.
Figaro (pseud.): 5869.
Filimon, Nicolae: 3549, 3568.
Filipescu, Const. Th.: 3479, 4137.
Filipescu, Nicolae/Nicu: 3285, 3636, 5809, 5984, 5997, 6044, 6046, 6051, 6113, 6133, 6147, 6148, 6150, 6290, 6753, 7179, 7201.
Filotti, Victor: 5287, 6779.
Fl.: 6930.
Flachs, Adolph/Adolf: 3841.
Flaubert, Gustave: 4094.
Fleva, Nic.: 3748, 5837, 6110, 6111, 6112, 6136, 6144, 6156, 6205.
Flirt (pseud.): 6185, 6222.
Flişki (pseud.): 6931.
Florescu, Al.G.: 3403, 3404, 3412, 3961, 5186, 5190, 5366, 5477, 6723.
Floridor (pseud.): 4460, 4825–A.
Florin (pseud.): 4877.
Florus (pseud.): 6090.
Fonograf (pseud.): 5967.
Formol (pseud.): 3337, 5651.
Forster/Foerster, Wilhelm Meyer: (5503–A), 5596.
Fort (pseud.): 5348, 6025.
Fortunescu, C.: 6150 bis.
Fotino, Aura: 5427–A.
Fotino, Mihai/Mişu: 5415.
Foto (pseud.): 5011.
France, Anatole: 6718.
Franctireur (pseud.): 6060.
Francu, Gr.I.: 3506.
Frasin, C.: 5139.
Frăţilă (pictor): 6864.
Fredas, George: 4333.
Friedman, Hugo: 3326, 3356.
Fronda, Alex.: 5450, 5451, 5543.
Frou-frou (pseud.): 5513.
Fulda, Ludwig: 5144–A.
Fulgeanu, Elisabeta („Bibi"): 4318–A, 4371–B, 4535, 4537, 7092.
Funke, L./L. de: 3460, 5391.
Furtună, Eric: 5637.

G

G.: 4012, 4489.
G.Em./Gem: 5413, 5507–B, 5516, 5557, 5577.
G.I.: 3225.
G.M.: 5313.
Gabrielescu, G. 4193, 4201, 4204.
Gabrielescu, V.: 4044.
Gama (pseud.): 5066.
Gane, Nicolae/Nicu: 3546, 3549, 3556, 3738, 3875, 4015, 4061, 4204, 4208, 5590, 6015.
Garibaldi, Giuseppe [„Galibardi"]: 5847, 5957, 6059, 6100, 6194, 6248, 6285.
Gănescu, Constanţa: 4562, 4791, 4797.
Găvănescul, I.: 5590, 6065, 6241.
Gârleanu, Emil: 3909, 4015, 4053, 4081, 4132, 5376, 5408, 5535, 5589, 5602, 5603, 5607, 5648, 5652, 6755, 6756, 6768, 6954.
Geblescu, Aurel S.: 3843, 3872, 3873.
Geo: 5836.
Georgescu, A. (vezi şi: Achile G.): 4164, 4165, 4663, 4874.
Georgescu, Atena/Athena: 4159, 4391, 4489, 4492, 4517, 4521, 4573, 4590,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4617, 4628, 4695, 4771, 4831, 4918, 5164, 5208, 5298, 5336, 5359, 5655.
Georgescu, Petre: 5295.
Georgescu-Putna, Nicu, 5212.
Georgitu: 3167.
Geping (pseud.): 5966.
Geta (pseud.): 3614.
Gheorghe din Moldova: 3744, 7180.
Gheorghiu, Gh.: 3839, 5816.
Gheorghiu, I.: 4681.
Gheorghiu, Matei: 5483, 5511, 5571.
Gherea, I./Ioan – vezi: Dobrogeanu–Gherea C.
Gherghel, Alex.: 3888.
Ghibănescu, Gh.: 3699, 4126.
Ghibu, Onisifor: 6098.
Ghica, Charles: 3301.
Ghica, Dumitru: 5706.
Ghica, I.T.: 5076, 5081, 5114, 5121, 5127, 5135.
Ghica, Ion: 3237, 3568, 3991, 5109, 5686, 7172.
Ghica, Pantazi; 3300.
Ghica, Scarlat: 4785, 4870, 6737, 7160, 7185.
Ghighi (pseud.): 4210.
Ghika-Budeşti, Eugen: 3661.
Ghimpe (pseud.): 5928.
Ghiţă Harem (pseud.): 6292.
Ghiţă Radu [ILC?]: 5769.
Ghiţă Zeppelin (pseud.): 6180.
Giacometti: 7106.
Gică (pseud.): 3464, 6293.
Gil (pseud.): 3750, 4621.
Gill, André: 3256.
Gion – vezi: Ionescu-Gion, G.
Giordano – vezi: Goldner-Giordano, B.
Giotto (pseud.): 5091–C.
Gir (pseud.): 4636.
Girardin, Emile de: 4175, 4176, 4987–B.
Giurescu, Constantin: 4955.
Giurgea, Maria: 4874, 5444–A, 5447, 5543, 5547, 5663.
Goethe, Johann Wolfgang: 3178, 3296.
Goga, Eugen: 4087.
Goga, Octavian: 3421, 3422, 3971, 3993, 3994, 4027, 4034, 4046, 4106, 5210, 5251, 5263, 6087, 6271, 6907.
Gogol, N.V.: 3485, 3540.
Goian, Cavalerul de : 4222.
Goldiş, Vasile: 6721, 6724, 6715, 6763.
Goldner-Giordano, Berman: 5901, 6999, 7020.
Goldoni, Carlo: 5326.
Golestan, Stan: 6699.
Goncourt, fraţii Edmond şi Jules: 3290.
Gornist (pseud.): 6978.
Gorovei, Artur: 3472.
Gorun, Ion: 3364, 3407, 3495, 3892, 3942, 4101, 4735, 4769, 4778, 4800, 5443, 5744, 6276, 6839.
Gr.: 3640, 5792, 5887.
Grad (pseud.): 4520 bis.
Gramofon (pseud.): 7018.
Grant, George: 5161.
Grau, Maurice: 7053.
Graur: 3732.
Graur, Const.: 3361, 3823, 4917, 4959, 5995.
Grădişteanu, Ionel: 7179.
Grădişteanu, Petre: 3282, 3284, 4633, 4641, 4647, 4654, 4658, 4662, 4670, 4676, 4684, 4685, 4686, 4694, 4750, 4756.
Gri-Gri (pseud.): 4636–A.
Grigorescu, Al.: 3357.
Grigorescu, Nicolae: 3178, 3578, 6103.
Grigorescu, Nicolae (student-actor): 4834.
Grigoriu, C.: 4979.
Grigoriu, G.A.: 3280.
Grigorov, George: 3501.
Gropăşian, dr. T.: 5106.
Gros-René (pseud.): 4413.
Grosman, S.: 3351.
Guettée, W.: 3663.
Gusty, Paul: 3367, 4344, 4356, 4389, 4888, 4985, 6723, 7059, 7065, 7087, 7175.
Gutter, I.: 4681.
Gutzkow, C.: 7143.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

H

Hagiescu, Maria: 4506.
Hagiescu, Nicolae: 3679, 4152, 4154, 4161, 4163, 4170, 4171, 4354, 4371–B 4445–A, 4456, 4467, 4482, 4483, 4485, 4501, 4506, 4539, 4541–A, 4543, 4545, 4584, 4592, 4629, 4703, 4832, 4855, 4857, 4994, 5154, 5426, 7042, 7092, 7110, 7163, 7184.
Halévy, Ludovic: 7053, 7069, 7071.
Halperine-Keminsky, E.: 6751.
Hamangiu, Constantin: 3267.
Hand'blonde (pseud.): 3182.
Handoca, D.: 4821.
Haneş, Petru V.: 3899, 5033.
Haret, Spiru: 3764, 7197.
Harph (pseud.): 4269.
Hasdeu, B.P.: 3187, 3224, 3234, 3273, 3283, 3300, 3307, (3336), 3397, 3399, 3400, 3405, 3440, 3441, 3713, 3718, 3719, 3722, 3736, 3755, 3809, 3830, 3835, 3837, 3844, 3865, 3866, 3878, 3919, 3961, 4023, 4039, 4061, 4096, 4374, 4611, 4641, 4643, (4717), 4790, 4792, 4797, 4800, 4928, 4935, 4936–A, (5077), 5161, 5166, 5167, (5173), (5253), 5301–A, 5318, (5663) 5849, 5935, 6004, 6753, 6799, 6931, 6932.
Hasnaş, Amelia – vezi: Wellner, A.
Hasnaş, Vasile: 4320, 4346–B, 4356, 4491, 4646,
Hauptmann, Gerhart: 3290.
Hector (pseud.): 5091–A.
Hefter, Alfred: 4063.
Heliade-Rădulescu/Eliade, Ion: 3187, 3755, 4721.
Heroveanu, Eugen: 4071.
Herz, A. de: 6860.
Highe (pseud.): 4344.
Hodoş, Al. – vezi: Gorun, Ion.
Hodoş, Constanţa: 4984, 4986.
Hodoş, Enea: 3705.
Hogea (pseud. vezi şi Nastratin Hogea): 6236.
Homer: 3178, 3360, 3550.
Horaţiu [Quintus Horaţius Flaccus]: 3402.
Hübsch, maestrul: 6974.
Hugo, Victor: 3178, (3683), (3685), 7145, (7146).
Hulea, Ovidiu: 4082.

I

I.B.: 3981.
I.C.: 3179.
I.Ch.: 5787.
I.C.Al.: 4133.
I.C.S.(cf.X): 3843, 5798.
I.D.P.: 5091–B.
I.F.: 5945.
I.I.: 4120.
I.N.: 5353.
I.O.V.: 5849.
I.T. [Codrescu]: 3316.
I.T.G. – vezi: Ghica, I.T.
I.Th.M.: 5358.
Ix. (cf.X): 5802.
Iancovescu, Ion: 5295.
Ibrăileanu, G.: 3235, 3242, 3362, 3371, 3376, 3383, 3388, 3420, 3423, 3426 bis, 3490, 3511, 3512, 3545, 3557, 3572, 3657, 3815, 3851, 3926, 3931, 3937, 3960, 3964, 3971, 3972, 3974, 3978, 3979, 3980, 3984, 4985, 3992, 3997, 3999, 4008, 4009, 4013, 4034, 4042, 4047, 4067, 4109, 4118, 4125, 4135, 6277, 6288, 6289, 6680, 6990.
Ibrişim (pseud.): 6216, 6230, 6237, 6238, 6247, 6249, 6255, 6257, 6258, 6264, 6267.
Ibsen, Henrik: 3311, 3372, 3484, 3755, 3944, 4846, (5568), 5638.
Icelo (pseud.): 5767.
Ics (cf.X.): 5934.
Ideal (pseud.): 5075.
Idealist (pseud.): 4904.
Idem (pseud.): 6360.
Idu, Vasile: 4106.
Iepureanu/Epureanu, Emanoil (Manolache): 5810, 5833.
Ifer (pseud.): 5518, 5525.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Ilariu (ministru): 5708.
Ind. (pseud.). 5944.
Index (pseud.): 5239–B, 5845.
Indiscret (pseud.): 6940.
Interim (pseud.): 5292.
Ioanid, Leontina: 5141.
Iohn (pseud.): 5828.
Iok (pseud.): 4492.
Ion (pseud.): 5296.
Ion-Pilea, T.Al.: 5881.
Iona (pseud.): 5757.
Ionaşcu, Marietta: 4865, 4898, 4967. 4968, 7092.
Ionescu, Al.: 6645.
Ionescu, Alex. (student-actor): 5367.
Ionescu, Const.: 4391, 4401, 4481, 4533, 4537, 4617, 4628, 4695, 4704, 5298.
Ionescu, I.D.: 3309, 4149, 4151, 4396, 4397, 4786, 7021.
Ionescu, Lenuţa: 5151.
Ionescu, M.C.: 5298.
Ionescu, Mihai: 5408, 5422, 5427.
Ionescu, Pandele: 4322, 4825(?)
Ionescu, Take: (3438), (3591), 3618, 3636, 3660, 3661, 3662, 3663, 3666, 3760, 4052, 5176, 5943, (5975), 6028, 6051, 6056, 6059, 6066, 6083, 6084, 6089, 6092, 6093, 6105, 6159, 6166, 6191, 6198, 6199, 6202, 6209, 6214, 6223, 6230, 6242, 6255, 6267, 6279, 6294, 6316, 6728, 6753, 6757, 6760, 6786, 6822, 6837, 6981, 6982, 6983, 6986, 6988.
Ionescu, Virginia: 5184, 5223, 5295.
Ionescu-Gion, George: 3201, 3219, 3612, 4232, 4299, 4422, 4734, 4920, 5286, 5811.
Ionescu-Iaşi, C.: 4956.
Ionescu-Quintus, I.: 3525, 6162, 6973.
Ionescu-Pică (vezi: Ionescu, Const.).
Ionescu-Rion, Raicu: 3228, 3721, 3723.
Ioniţă, Const.: 4435.
Iordănescu, T.: 4136.
Iorga, N.: 3197, 3198, 3199, 3200, 3201, 3202, 3205, 3206, 3207, 3209, 3211, 3212, 3298, 3299, 3350, 3374, 3378, 3387, 3437, 3452, 3527, 3530, 3549, 3550, 3551, 3554, 3555, 3559, 3646, 3663, 3666, 3814, 3876, 3886, 3897, 3900, 3902, 3905, 3907, 3911, 3921, 3923, 3924, 3925, 3926, 3927, 3934, 3980, 3984, 3992, 4018, 4044, 4046, 4085, 4108, 4121, 4785, 5204, 5849, 5941, 5982, 6009, 6015, 6026, 6054, 6074, 6127, 6138, 6284.
Iosif, Şt.O.: 3495, 3813, 3873, 4106, 6670, 6860, 6907.
Ipkar/Ipcar, S.: 4338, 4780 (?).
Isac, Emil: 3455, 4089, 4106, 6286, 6732, 7016.
Isăcescu (actor, Drăgăşani): 4908–B.
Iser, Iosif: 6832, 6847, 6855, 6873, 6899.
Ispirescu, Petre: 3746, 3770, 3882.
Iugurta (pseud.): 6155.
Iulian, Ştefan: 3268, 4145, 4161, 4163, 4164, 4165, 4166, 4170, 4186, 4201, 4204, 4239, 4255, 4296, 4307, 4309, 4318–A, 4338–B, 4348, 4353, 4354, 4356–A, 4364–A, 4365–B, 4366, 4371–B, 4387, 4421, 4435, 4442, 4471–4480, 4518, 4531, 4582, 4589, 4597, 4623, 4630–C, 4761, 5016, 5149, 5355, 6969, 7159, 7160, 7161, 7164, 7169.
Iuliu, George: 3404.

J

Jablonski, Julieta: 5143.
Jarnik, Jan Urban: 4012, 6731.
Jianu, Ion/Iancu: 4318–B, 4453, 4465, 4495, 4523, 4525, 4561–A, 4630, 4632, 4663, 4838.
Jianu Zoe: 4838.
Jiquidi, Constantin: 6792, 6801, 6803, 6813, 6817.
Jip (pseud.): 5741, 5743, 5859.
Jocu (pseud.): 6934.

K

Kalinderu, Ioan: 3770–A.
Kamph: 5334.
Kapa (pseud.): 3221, 5012.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Karnabatt, D.: 3873, 4986, 5365, 5524, 5531, 5572, 5923, 5957, 6149, 6205, 6207, 6214, 6228, 6242, 6243, 6248, 6256, 6260, 6263, 6274, 6285, 6298, 6309.
Kean (pseud.): 3920.
Kemény, Istvan: 6751, 6823, 6961.
Kiriac, I. dr.: 6729.
Koepernick (Copernic, N.) şi Legageux: 6246.
Kogălniceanu, Mihail: 3317, 3746, 3931, 3981, 4052.

L

L.: 3433, 4005, 4787–B.
L.A.A.: 5367.
L.M.: 3389.
Labiche, Eugène: 3188, 4298, 4457, 4501, 4925, 5398,
Lafit (pseud.): 3336, 4936–A, 4995, 6071.
Lahovary, Alexandru: 3636, 5697, 5716, 5853
Lahovary, Constantin: 3797.
Lahovary, Gh.: 5809.
Lahovary, Ion: 7179.
Lais, I.T.: 5476.
Lambrior, Al.: 3829, 6015, 6797.
Lascăr (polit.): 5805.
Lascu, D.: 5402–A.
Last, Adolf: 3210, 3216, 3528, 3579, 4555, 4577, 4579.
Laşcu, Elena: 4158, 4520.
Lazăr, Gheorghe: (3302), 4784, 4851.
Lazăr, Pavel: 4839.
Lazu, Grigori N.: 3720.
Laxer, Sabina; 4636–A.
Lăzăreanu, B.: 3473, 5655–G.
Lea, P.P.: 3305, 4790–C, 4797, 4805.
Leandru (pseud.): 5056.
Lear (pseud): 4534, 4781.
Lecca, Haralamb G.: 3311, 3324, 3331, 3348, 3358, 3367, 3372, 3373, 3397, 3796, 3861, 3952, 3963, 4846, 4909, 4928, 5264, 6004, 6723.
Legouvé, Ernest: 4827, 7052.
Lentulus (pseud.): 4900.
Leonescu, Al.B.: 3331, 3937, 4467, 4483, 4485, 4494, 4594, 4612, 4895, 4900, 4945, 4947, 5148, 5649.
Leonescu, Vasile: 3317 bis, 3321, 3372, 3908, 4499, 4791, 4797, 4893, 4894, 5012, 5017, 5019, 7042.
Leonteanu, D.: 4255, 4456.
Levanda Chrissenghy, Elena: 4652, 4658, 4709, 4884–D, 4965, 4974–C, 5088, 5172.
Liciu, Petre: 3334, 3335, 4465, 4523, 4663, 4672, 4863, 4865, 4866, 4873, 4950, 4967, 4981–C, 5006, 5056, 5081, 5144, 5170, 5206, 5345, 5364, 5365, 5369–A, 5474, (5576), 5624, 5634, 5664.
Lili (pseud.): 3929.
Lindoro (pseud.): 5625.
Lir: 7127, 7151.
Livescu, Ecaterina: 4921.
Livescu, Ion: 3230, 3458, 3471, 3595, 4525, 4921, 5187.
Liviu/Livius (pseud.): 4001, 4002, 4993, 5786, 6134, 6159.
Locotenent (pseud.): 6074.
Locusteanu, Petre: 3397, 4083, 4115, 5138, 5176, 5223, 5325, 5461, 5553, 5575, 5956, 6057, 6094, 6156, 7019.
Loichiţa, Vasile: 4082.
Lola (pseud.): 3229.
Lord (pseud.): 3769.
Lorde, André de: 6828, 6973.
Lorellina (pseud.): 3267.
Lovera, R.: 4030.
Lovinescu, E. 3341, 3360, 3369, 3376, 3390 bis, 3402, 3433, 3433 bis, 3514, 3899, 3910, 3922, 4033, 4040, 4042, 4056, 4058, 4127, 4134, 6286.
Luca (pseud.): 3175, 3328, 4021, 7028.
Luca, Benedetto di: 4030.
Lupescu (teatru... Focşani): 4403.
Lys: 3309, 3830, 5884, 6007.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

M.: 3788, 4579, 6272.
M.A.: 5070.
M.B.: 5085, 5614.
M.G. 6261.
M.I. 4607.
M.M.A. 5069, 5071–C, 5074–D.
M.S.: 5408, 5427.
Macbeth (pseud.): 4853.
Macedonski, Al.A.: 3229, 3232, 3237, 3249, 3324, 3422, 3461, 3801, 3818, 3822, 3834, 3835, 3843, 3852, 3865, 3888, 3994, 4936–A, 6738, 6748, 6749, 6750, 6788, 6937, 6959, 6963, 6966, 6970.
Machiavelli, Nicoló: 3565.
Macri, Panait: 4892, 5897.
Maior, G.: 4044.
Maiorescu, Titu: 3165, 3173, 3174, 3176, 3178, 3180, 3187, 3193, 3200, 3226, 3233, 3412, 3418, 3419–B, 3426 bis, 3469, 3535, 3698, 3662, 3700, 3716, 3753, 3768, 3773, 3785, 3787, 3788, 3813, 3822, 3829, 3878, 3931, (3935), 3939, 3948, 3958, 3987, 3999, 4006, 4011, 4012, 4019, 4042, 4113, 4119, 4275, 4406–A, 4502, 4792, 4796, 4844, 4934, 5390, 5922 bis, 5984, 6015, 6731, 6793, 6797, 6838, 6975.
Malla, I.D. (vezi şi Strapontin): 4568, 7092.
Manfred (pseud.): 4375.
Maniu, Iuliu: 6725.
Maniu, Vasile V.: 3509.
Manole, Petru: 5216.
Manolescu, Aristizza – vezi: Romanescu, Aristizza.
Manolescu, Grigore A.: 3679, 4145, 4161, 4168, 4368–A, 4408, 4424, 4448, 4451, 4452, 4457, 4468, 4470, 4484, 4531, 4821, 5076, 5378, 5927, 7095, 7122, 7134, 7136, 7139, 7140, 7141, 7143, 7145, 7146, 7148, 7152, 7160, 7171.
Manolescu, Ion: 5387.
Manoliu, Ion: 6934.
Mantu (desenator): 7191.
Manu, Gh. (gen.): 4881.
Marcu, Demetru: 5096.
Marin (pseud.): 4788.
Marinescu (trupă de teatru): 4532.
Marinescu, A.P.: 4305, 4465, 5675–B.
Marion (Dumitru Drose-Marinescu): 3167, 3191, 3519, 3520, 3989, 4877, 5293, 6940, 6052.
Marşicu, Iustin: 6271, 6721.
Martinovici, Al. 5373.
Marx, Karl: 4031, 6200.
Mateescu, Ana: 4201, 4204, 4710.
Mateescu, Mihail: 4145, 4149, 4154, 4161, 4163, 4164, 4165, 4166, 4170, 4186, 4193, 4201, 4204, 4255, 4296, 4307, 4308, 4309, 4316, 4318–A, 4351, 4353, 4354, 4365–B, 4371–B, 4387, 4455, 4589, 4630–C, 5355.
Maupassant, Guy de: 4001, 4002, 6134.
Maur (pseud.): 4959.
Max, C.: 3191–B.
Maximilian, Velimir.: 5072.
Mănescu, Th.C.: 3261, 3770–A, 5891, 6225.
Mărăcine (pseud.): 4449, 4453.
Mărculescu, Adelina: 4639–A.
Mărculescu, Const.: 4398, 4408, 4583, 4639, 4907, 4968, 5412, 5491,
Mărculescu, Grigore: 5295.
Mărgăritescu, M.: 3838.
Mărianu, V.: 3589.
Mărunţianu/Maruntzeano, Grigore: 3801.
Mârzescu, G.G.: 5805.
Mefisto (pseud.): 4654.
Meilhac, Henry: 7053, 7069, 7071.
Meisencu (actor): 4722.
Melidon, George Radu: 3663.
Melisianu, d-l: 5762.
Melpomeu (pseud.): 4847.
Mendès, Catulle: 3761.
Menelazzio (pseud.): 5301 bis–A.
Menippu (pseud.): 3681.
Mera, Gabriel: 5414, 5416, 5422, 5431, 5589, 5603.
Mercuşor (pseud.): 6172.
Meri, Geo: 5607.
Mérimée, Prosper: 3551, 3980.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Meşter, Eugeniu: 4222.
Metaxa-Doro, G.: 5311, 6318.
Metzl (actor, Cernăuţi): 4576.
Meyerbeer, Giacomo: (4849).
Mianet (pseud.): 6013.
Michăilescu/Mihăilescu-Stempo/Ştefan: 3390, 5149.
Mickiewicz, Adam: 3178.
Micle, Veronica: 3547.
Miclescu, Ion G.: 3412, 5912, 6723.
Micşunescu, Casuca: 4391.
Micşuneşti, Oliviu: 5189–F.
Micu, Şt.: 3378.
Miculi (Popescu, Teodor): 4305, 4426, 5675.
Mieluş (pseud.): 6023.
Mihail, Elena: 7010.
Mihail, Radu: 5671.
Mihalescu, Al.: 5345, 5520, 5582.
Mihăileanu, M.: 6753.
Mihăilescu (actriţă): 4908–B.
Mihăilescu, Al.: 5172, 5407.
Mihăilescu, Aurelia: 4833.
Mihăilescu, Eleonora: 4663, 4760, 5277, 5515.
Mihăilescu, Ştefan C. (Stemi/Stemil): 3172, 3173, 3677.
Mihăilescu, V.: 6033.
Mihăluscianu (din Brăila): 5803.
Mikado (pseud.): 6672–A, 7186, 7187
Milescu (teatru la Tg. Jiu): 4825.
Millaud (Maillau?): 5687.
Mille, Constantin: 3185, 3186, 3319, 3507, 3552, 3612, 3642, 3715, 3725, 3749, 3850, 3867, 4044, 4064, 4557, 4582, 4670, 5688, 5750, 5764, 5765, 5772, 5789, 5823, 5827, 5829, 5851, 5872, 5873, 5938, 5979, 6120, 6131, 6849.
Milli (pseud.): 5558.
Millian, Claudia: 3577.
Millo, Mateiu: 3232, 3317, 3686, 3748, 4145, 4314, 4498, 4878, 4926, 5187, 5648, 5652, 7127, 7130, 7131.
Milton, John: 3178.
Minar, Octav: 4120.
Miramare (pseud.): 4821.
Mirea, A.[Şt.O.Iosif şi Dim. Anghel]: 6146.
Mireille (pseud. vezi şi Teleor, D.C.): 4647.
Miriam (pseud.): 5073.
Miron (pseud.): 5721.
Missir, Basile: 6068.
Missir, Petre: 3723, 5794.
Mitică (pseud.): 4860.
Mituş (pseud.): 6014.
Mixt (pseud.): 4787–C.
Moise: 6993.
Moise, Cilibi: 3355, 3628, 6977.
Moldovan, C.: 4058.
Moldovanu, Corneliu: 5316.
Moldoveanu, P.Şt.: 5556, 5601–A, 5611.
Molière: 3262, 3356, 3394, 3470, 3582, (3747 pseud.) 3849, 4062, 4086, 4145, 4382, 4384, 4390, 4394–B, 4411–B, (4496), (4673), (4817), 4888, 4925, (4950), 4995, 5102, 5122, 5127, 5165, 5175, 5326, 5389, 5390, 5413, 5569, 5570, 5586, 5614, 5956, 7061-7068, 7073, (7110).
Momolo/Momulo, Ecaterina: 7029–7032.
Momuleanu, C.: 4537, 4617.
Monnier, Henri: 4233.
Montadon, Marcel: 3566.
Montaureanu, Ion: 4808.
Moor, Pepi: 4968.
Mora, Mihail: 3470, 3477, 6320.
Morariu, Victor; 5501.
Morse (pseud.): 4627.
Morţun, Ion: 5298, 5319.
Morţun, Iorgu: 4918.
Morţun, V.G. : 3184, 5834.
Moru (actriţă): 4315.
Moru, Al.: 4922, 5231.
Moruzzi, P. 4912.
Moruzzi, Sebastian: 4044, 5947, 6106.
Moser, Gustav: 4378, (4379), (4390), 4882, 4888, (7044 urm.).
Moşu (pseud.): 4611.
Movilă, Juares: 3808, 4000.
Ms.: 3183.
Munteanu-Râmnic, D.: 3784, 5435, 6727,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Murgeanu, Constantin: 4688, 4865, 4874, 4898.
Murnu, George: 3744.
Musset, Alfred de: 3484.

N

N.: 3656, 3887, 5763.
N.H.: 6032.
N.S.: 5361.
N.V.:5952.
N.X.: 3649
Nae Ipingescu (pseud.): 5991.
„Naie Catzavencu" (pseud.): 5710.
Nairolfus (pseud.): 4148.
Nanu, Al.: 4500, 4827, 5063–A, 5333, 5408, 5427–A.
Nanu, D.: 3810.
Nap (pseud.): 4681, 4693.
Napoléon Bonaparte: 3236, 5933.
Narcis (pseud.): 3571, 4631, 4642, 5612, 5622.
Nastratin Hogea: 3575, 6944.
Naum, A.: 3973, 5590.
Nădejde, D.C.: 3264, 3266.
Nădejde, G.G.: 3339.
Nădejde, Ion: 3187, 3262, 3696, 5751, 5758, 5773, 5830, 5834, 5887, 5986, 6016, 6079, 6085, 6207, 6248, 7033.
Nădejde, Iosif: 3431, 3577, 5356, 6043, 6313.
Nădejde, Sofia: 3196, 3258.
Năsturel-Herescu (premiul): 3495, 3499.
Nea Ghiţă (pseud.): 3655.
Nebuneli, Timoleon: 5687.
Nebunelli, C.: 5184.
Nedelcovici, Constantin I.: 5295.
Nedelsovici [Nedelcovici Constantin?]: 5587.
Negri, C.: 5331.
Negru, Mihail: 3595.
Negruzzi, Costache: 3461, 3511, 3549, 3557, 3559, 3738, 3770, 3777, 3792, 3830, 3835, 3968, 4017, 4061, 4937, 4938, 6119.
Negruzzi, Iacob C.: 3559, 3696, 3768, 4030, 4173, 4180 (şi urm.), 4207, (4222), 4278–A, 4281, 4294, 4441, (5226), 5366, 5477, (5481), (5487), 6015, 6929, 7033.
Negruzzi, Leon C.: 3700, 4019.
Negulescu, Petru P.: 3243.
Neniţescu, Dimitrie: 7179.
Neniţescu, Ion: 6739.
Nerva (pseud.): 4385.
Netty (pseud.): 3274, 3779, 4720.
Netzler, I. – vezi: Trivale, I.
Nică (pseud.): 3633.
Nicoară, Ioan: 3432.
Nicobrad, Ion: 6115.
Nicolae-Glodeni, Pr.: 6251.
Nicolas-Alecs. J. Lucaci: 3888.
Nicolau, Emil: 3955, 5389, 5519, 6860.
Nicolau, Maria: 4636–A.
Nicolau, Pandele: 4636, 5063–A (?).
Nicolescu, I.: 4473.
Nicorin (pseud.): 5778.
Niculaie, Emil: 4605.
Niculescu, C.: 4921, 4928.
Niculescu, D.P.: 4132.
Niculescu, Elisa: 5494.
Niculescu, G.: 5184, 5223.
Niculescu, Ion/Ioan/Iancu: 4239, 4296, 4307, 4308, 4318–B, 4353, 4436, 4445–A, 4491, 4534, 4652, 4658, 4659, 4778, 4884–D, 4965, 4974–C, 5024, 5060, 5094, 5141, 5172, 5355, 5403, 5407, 5413, 5444–A, 5447, 5461, 5464, 5465, 5520, 5527, 5597, 5997, 6831, 6889, 7042, 7092, 7130, 7131.
Nicuşor (pseud.): 5225.
Nigrim (Nicolae Gr. Mihăescu): 7007.
Nikita, A.: 6015.
Nisipeanu, Ştefan: 4315.
Nistor, Iancu, I.: 5213.
Nora (pseud.): 5441, 5495.
Nottara, Amelia – vezi: Wellner, Amelia
Nottara, C.I.: 3679, 3759, 4164, 4170, 4186, 4215, 4239, 4255, 4306, 4318, 4319, 4353, 4354, 4371–B, 4374, 4376,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4384, 4388, 4408, 4413, 4440, 4463, 4465, 4491, 4562, 4593, 4604, 4619, 4625, 4635–A, 4648, 4652, 4658, 4659, 4667, 4777, 4780, 4791, 4797, 4815, 4834, 4853, 4904, 4906, 4942, 4962, 4964, 4965, 4974–C, 5015–A, 5056, 5076, 5081, 5109, 5184, 5295, 5344, 5365, 5368, 5369–A, 5496, 5555, 5592, 6689, 7086, 7095, 7097, 7101, 7104, 7133, 7135, 7137, 7140, 7141, 7145, 7146, 7164, 7168, 7170, (7174).
Nottara, Const. I.A.: 7200.
Nym (pseud.): 4656, 4674.

O

Oboini, V.G.: 4957.
Obregia, dr.: 6690.
Obrenovici, dinastia: 5938.
Observator Ipocondric: 5728, 5729.
Octav (pseud.): 3727, 3730, 6960.
Odobescu, Al.: 3738, 3805, 3813, 3814, 3830, 3832, 3835, 3866, 3875, 3902, 3959, 3968, 3973, 3991, 4017, 4022, 4050, 4061, 4090, 4096, 4299.
Offenbach, Jacques: 4182, 4183, 4188, 4204.
Ohnet, Georges: 3170, 3534, 3827, 7140.
Olariu, Al.: 5373.
Olăer, Mimi: 5151.
Olăreanu/Olarianu, Al.: 4613, 4825, 4961, 5021, 5095, 5096.
Olăreanu, Eugenia: 5096.
Olivier, Willy: 3453.
Ollănescu (–Ascanio), Dim.C.: 3171, 3175, 3268, 3342, 3419, 3440, 3499, 3828, 3919, 4175, 4239, 4296, 4376, 4777, 4936–A, 4937, 6971, 7028, 7146.
Olteanu, A.G.: 6640.
Omar (pseud.): 3601.
Oniţiu, Virgil: 3270.
Oprişa, Pavel: 4839.
Orăşanu, Nicolae T.: 3747.
Oreste (Georgescu): 7006.
Ori-cine (pseud.): 3536.
Orleanu (ministru): 6175.
Orleanu, George G.: 6119.
Orloff, Elena: 4445–A.
Orna-Galaţi, A: 3883, 4091, 4112.
Ostrovski, A.N.:3396.
Ozric/Osric – vezi: Alexandrescu, Vasile.

P

P: 6316.
P.M.: 4524.
P.N.: 5126.
P.P.: 6252.
Pac (pseud.): 3659, 5904, 5905, 5911, 5971, 5994, 6005, 6041, 6044, 6051, 6079, 6085, 6127, 6189, 6283, 6301, 6310, 6317, 6337.
Paciurea, Vasile: 4570, 5193.
Pailleron, Eduard.: 4970.
Palade, Gh./G.: 6801, 6822.
Paltin, Ion: 3354, 5092.
Pampon (pseud.): 5847.
Pandelea, N.: 5253.
Pann, Anton: 3792.
Panteleimon, Pr.M.: 5672.
Panu, George: 3333, 3340, 3352, 3366, 3368, 3379, 3380, 3398, 3399, 3400, 3401, 3403, 3405, 3406, 3419–B, 3592, 3631, 3652, 3669, 3670, 3750, 3894, 4014, 4025, 4145, 5028, 5031, 5080, 5312, 5726, 5773, 6015, 6061, 6158, 6753, 6825, 6930, 6931.
Panu, Ioan: 4162, 4239, 4322, 4353.
Papa Gall (pseud.): 5594.
Parodi, Alexandre: 3389 bis, 3675–3688, (4143), (4146), (4147), (4160), 4359, (4368), (4374), (4376), 4443, (4470), 4602, (4609), (4777), 4861, 4936–B, 5004, (5226), (5378).
Pas, I.: 6314.
Pascaly, Mihail: 3686, 4880, 4914, 4926, 5648, 5652.
Pascu, G.: 4008.
Passe-Partout (pseud.): 3164, 4236, 4282, 5667.
Pastia, Mihai: 3927.
Paşcanu, M.: 3797.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Paul (pseud.): 5623.
Paul, Const.: 3674, 4116.
Paul Ioan: 3219, 7198.
Pavelescu, Cincinat: 3250, 3801, 4108, 5366, 6964, 6979, 6996, 6998.
Pavlică (pseud.): 6124.
Pawlowsky: 7209.
Păltânea, Pompiliu: 3480, 3695.
Păltineanu, D.E.: 7179.
Pătrăşcanu, D.D.: 3522, 3524, 3584, 4007, 4010, 5332, 6061 (?).
Pătrăşcoiu, dr. I/dr. D.: 3902, 3915.
Păucescu, Grigore: 6801.
Păun, V.D.: 3257.
Pekea, Alexandru: 5249.
Pela/Pella, Vespasian: 5254, 6202, 6693, 6789.
Pella, Mircea: 4704, 5005, 5009, 5298.
Pena (pseud.): 4941–A.
Pencioiu, Gr.D.: 4400.
Penel (pseud.): 5678.
Penel, Const. B.: 4573, 4823, 5208, 5249.
Penescu, I.: 4322.
Per. (pseud.): 4593, 5817, 5922, 5933, 6804.
Pescuitor (pseud.): 6026.
Petică, Ştefan: 4830.
Petit, Eug.: 3875.
Petra-Petrescu, Horia: 3372, 3375, 3382 bis, 3389 bis, 3396, 3448, 4059, 4099, 5374, 6269.
Petrache (maşinist TNB): 4743.
Petraşcu/Pătraşcu, N.: 3224, 3287, 3304, 3534, 3733, 3759, 3782, 3783, 3798, 3828, 4480, 4484, 4761, 5951, 6670.
Petreanu, Nicolae: 4372.
Petrescu, Alex.: 5068.
Petrescu, Aurel: 4920, 4939, 4967, 4968, 5006.
Petrescu, Constantin: 4372, 5063–A.
Petrescu, Elena: 4318–A.
Petrescu, Ion/Iancu: 4164, 4269, 4353, 4395, 4465, 4491, 4608, 4658, 4704, 4778, 4865, 4884–D, 4898, 4921, 4939, 4965, 4967, 5006, 5024, 5072, 5076, 5172, 5235, 5263, 5380, 5393, 5403, 5407, 5444–A, 5447, 5450, 5531, 5543, 5646, 7110, 7136, 7176.
Petrescu, Maria: 4372, 4399.
Petrescu, Maria: 5124.
Petrescu, N.: 4711.
Petrescu, N.S.: 6812, 6818.
Petrescu, Th./T.: 4652, 4884–D, 4974–C.
Petrescu-Ciuhurete, Nicolae – vezi: Ciucuretti, N.P.
Petroni (avocat): 7031.
Petroni/Petrone, Ecaterina: 4695, 5208.
Petrovanu, D.N.: 3377.
Petrovici, Ion: 5314.
Pherikyde/ Ferechide, G.St.: 6004, 6161.
Philippide, Al.: 3225, 3770, 3930.
Pic. (pseud.): 4608, 4689, 5953.
Pick. (pseud.): 6928.
Pif (pseud.): 6068.
Pindar (pseud.): 3331.
Pipăruş/Piperuş (pseud.): 4141, 5715.
Pipera, Ion: 4370.
Pisani, Timoleon: 3273.
Pl.: 6136
Plastara, George: 3888.
Platon (filosoful): (3433 bis).
Plaut [Titus Maccius Plautus]: 3402, 5127.
Plic (pseud.): 5903, 6946.
Pliwas (pseud.): 6750.
Ploişteanu (pseud.): 5770.
Poe, Edgar Allan: 3485, 3540, 3695, 3849, 5686.
Pogor, Vasile: 6797.
Pogrion (pseud.): 6022.
Poienaru, Nicu: 5055.
Pol, G.D. (pseud.?): 3248.
Polizu-Micşuneşti, Mihail: 3282, 3307, 3358, 3367, 3392, 3399, 3918, 3919, 4556, 4572, 4611, 4650, 4928, 4936–A, (5065), 5118, 5122, 6723.
Pompiliu, Miron: 7198.
Ponchielli, Amilcare: 7038.
Pop, Vasile: 3550, 3551, 3554, 3927, 3980, 6000.
Popea, Radu: 5015, 5090, 5092.
Popescu (stud. actor): 4633.
Popescu, Ana/Anicuţa: 4138, 4145, 4161, 4163, 4880, 5509, 5555.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Popescu, Eufrosina: 3679.
Popescu, G.: 4869.
Popescu, Gherman: 4926.
Popescu, Leon: 5302 urm.
Popescu, N.D.: 4914, 4938–H.
Popescu, N.I.: 4309, 4372, 4399, 4827.
Popescu, Spiridon: 4042.
Popescu, Stelian: 5944.
Popescu, Teodor – vezi: Miculi
Popescu, Tudor/Th. 4334, 4613.
Popescu-Turnu, Gh.: 3505.
Popovici, A.: 5184.
Popovici, Mihai: 4012.
Popovici-Bănăţeanu, I.: 3559.
Popp (actor, Cernăuţi): 4576, 4577.
Pora, N.: 5179, 5250, 5271.
Porfiriu, N.I.: 4114.
Porn, Eugen: 4014, 5301 bis–D.
Portius (pseud.): 4944, 5007.
Porto-Riche, Georges de: 5630.
Portos (pseud.): 6995.
Porumbaru (polit.): 5805.
Porumbel (pseud.): 3741.
Postumus (pseud.): 4930–A.
Poştalion (pseud.): 5719, 5720.
Potamian (trupa de teatru): 5142.
Pralea, N : 3434, 3441, 3566, 4023, 4027, 4037, 5191, 5222, 5224, 5233, 5236, 5241, 5326, 5328, 5350.
Prandstetter (actriţă, Cernăuţi): 4576, 4577.
Preaşmă, O. (pseud.?): 3381, 3941.
Prichindel (pseud.): 5970.
Principesa Maria: 4915, 4980, 4981–B, 5424, 5764.
Procopiu, I.: 6906, 7018.
Procopiu-Olarianu, Eugenia: 4373, 4825–A.
Procopovici, Severin: 4854.
Proletar subţire: 3610.
Protopopescu, Pache: 6712.
Protopopescu, Titu: 5143.
Pruteanu, Aglae: 6300.
Pruteanu, D.: 4344, 4391, 5249.
Pteacu (pseud.): 6203.
Publius (pseud.): 5852.
Puff (pseud.): 5876, 5949.
Punct (pseud.): 3487.
Puşcariu, Sextil: 3548, 3906, 5369, 6670.
Puşkin, A.S.: 3461.

Q

Quidam (pseud.): 3237.
Quillard, Pierre: 4092.
Quintelescu, N.: 3770–A.

R

R.: 4251, 4254, 4262, 4346–B, 4675, 4764, 4874, 5189, 5242, 5694, 5946, 6329, 6642, 7034.
R.F.: 5861.
R.N.: 5102.
R.O.M.: 6933.
R.p.: 4123.
Rabelais, François: 3628, 4062.
Rach-Dolhosca (pseud.?): 3503.
Racine, Jean: 4996, (7055), 7058.
Racoveanu, I.: 4322.
Racoviţă, D.D. (Sfinx): 3172, 3175, 3188, 3192, 4160, 4299, 4328, 4366, 4368, 4374, 4376, 4777, 5768, 5771, 5832, 5844, 7028, 7087, 7098, 7110, 7118, 7128, 7132, 7141, 7146, 7152.
Racovski, Cristian dr.: 3651, 6297.
Rad (pseud.): 5759.
Radovici (trupă teatrală): 4994.
Radovici, Const.: 5561, 5564, 5572, 5577, 5595, 5597.
Radovici, D.: 5587.
Radovici, I.: 5830.
Radovici, S.: 3365, 5834.
Radu, Ioan: 4839.
Radu, V.: 3251, 3738, 3739, 3740.
Raiculescu (Răiciulescu, N.?): 4322.
Ralamb (pseud.): 4562.
Ramiro – vezi: Don Ramiro.
Ramollot (pseud.): 3349, 4998, 5001.
Ramură, Radu: 4093.
Ranetti, George: 3438, 3454, 3493, 3520, 3609, 3617, 3657, 3764, 3888, 3892, 3963, 3989, 4053, 4077, 4090, 4097,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4886, 4899, 4939–C, 5001, 5161, 5167, 5169, 5234, 5366, 5848, 5898, 5930, 5947, 5978, 6004, 6092, 6191, 6715, 6723, 6836, 6839, 6948, 6959, 6963, 6965, 6966, 6976, 6977, 6980, 6981, 6982, 6983, 6984, 6985, 6986, 6988, 6989, 7001, 7009.
Rap. (pseud.): 4784.
Rarincescu, P.: 4057.
Raşcu, I.M., 4026.
Raul (pseud.): 3762.
Raymond (pseud.): 4716–A.
Razenhofer (regizor): 4555–B.
Răboj (pseud.): 6321, 6328, 6335, 6336.
Răducanu, M.: 6040.
Rădulescu, I.: 6261.
Rădulescu-Cocoş (polit.): 5906.
Rădulescu-Mariu, Al.: 5249.
Rădulescu-Motru, Const.: 3785, 3802, 3848, 3995.
Rădulescu-Niger, N.G.: 3172, 3173, 3845, 4485, 5744.
Răpeanu, Gh.: 7014.
Răutu, N.: 3260, 3317, 3806.
Rândunel (pseud.): 5142.
Râuleţ, S.S./Const.S.: 3373, 3450, 3944, 5327, 5372, 5376–F.
Rebreanu ? (actor): 5075.
Rebreanu, Liviu: 5535, 5539, 5547, 5568.
Regnard, Jean-François: 5811.
Reitman, Josephina: 4398.
Remi (pseud.), vezi şi Don Remi: 5929.
Renard, Jules: 4062.
Renert/Rennert, M.A.: 3363, 3564, 3616, 3913, 5003.
Reureanu (actriţă): 4994.
Rică (pseud.): 6941.
Rică Venturianu (pseud.): 6974.
Ricoboni, Jeni: 5006.
Rigoletto (pseud.): 3425, 3481, 5972, 5992, 5997–5999, 6019, 6030, 6031, 6042, 6046, 6054, 6067, 6083, 6113, 6133, 6280, 6287, 6315, 7017.
Rigolo [A. Bacalbaşa]: 3725.
Rinaldo (pseud.): 6208, 6286.
Rion – vezi: Ionescu-Rion, Raicu.
Rion, N.A.: 5709.
Riria (– Xenopol), Coralia: 3888, 5941.
Ris (pseud.): 4483, 4485.
Rival (pseud.): 4553, 4570.
Robescu, C.F.: 4618.
Rocco, Dimitrie: 4476, 5016, 6969.
Rodion – vezi: Steuerman-Rodion, A.
Rodisi (pseud.): 6102.
Rokfeler (sic), bancher: 3609.
Roll (pseud.): 3709.
Rolla Piecarschi: 6798, 6869.
Roman (pseud.): 5583.
Roman, Ioan N.: 3187, 3696, 5711, 5723, 7033.
Romanescu, (-Manolescu) Aristizza / Aristiţa: 3679, 4145, 4146, 4150, 4160, 4161, 4163, 4164, 4165, 4167, 4170, 4176, 4239, 4255, 4256, 4306, 4325, 4359, 4375, 4408, 4424, 4429, 4443, 4448, 4449, 4452, 4454, 4465, 4602, 4624, 4635–A, 4816, 4833, 4861, 4920, 4928, 4936, 5004, 5015–A, 5184, 5295, 5365, 5368, 5920, 7042, 7095, 7134, 7136, 7139–7142, 7145, 7146, 7157, 7160, 7164, 7171.
Romano (stud. actor): 5015–A.
Romanu (poet): 3681.
Ronetti-Roman: 3313, 3337, (3351), 3353, 3355, 3358, 3363, 3367, 3382, 3399, 3453, 3457, 3480, 3482, 3849, 3869, (3914), 3966, 4062, 5007, 5010, 5011, (5190), 5422, 5650, 6977.
Rosand Calomeri, Lucia: 5305, 5330.
Rosetti, C.A.: 4280–D, 4618, 5187.
Rosetti, Dim. Radu („Max"): 3884, 5683, 5687, 6736.
Rosetti, Radu D.: 3256, 3322, 3810, 3845, 3847, 4044, 5802, 6288, 6940, 6953.
Rosetti, Th.: 6117.
Rosetti, Vintilă C.A.: 6738.
Rossi, Ernesto: 3256, 3473, 7083, 7084, 7088, 7094, 7096, 7100, 7102–7120, 7124, 7125, 7133.
Roşca, Iuliu I.: 4172, 4211, 4253, 4275, 4293, 4295, 4422, 5028 bis.
Roşianu, Dumitru: 4441.
Rovin, P.: 5421, 5432.
Rudow, W.: 3705.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Ruscior-Roşior, Ştefan: 3781.
Russu, Ion: 3181.

S

S: 3688, 5780.
S.B.: 5362.
S.Y.R.: 5109, 6028, 6332.
Sacâz, Şt.: 3244.
Sadoveanu, Izabela: 3516, 3938, 4054.
Sadoveanu, Mihail: 3361, 3362, 3369, 3387, 3443, 3514, 3551, 3553, 3554, 3555, 3559, 3620, 3819, 3820, 3926, 3938, (3960), 3971, 3977, 4015, 4027, 4034, 4056, 4069, 4086, 4106, 4132, 5351, 5356, 5361, 5610–B, 5614, 5616, 5617, 5623, 5625, 5655–H, 6774.
Saint–Saëns, Camile: 4204.
Saligny, Anghel: 4750.
Samitca, Ignat (şi Ralian): 6698, 6734.
Sandru, Const.: 5481.
Sandu (pseud.): 3702 bis.
Sandu-Aldea, Const.: 3559, 4015.
Sanielevici, H.: 3259, 3313, 3345, 3361, 3362, 3369, 3418, 3489, 3543, 3553, 3554, 3555, 3752, 3791, 3799, 3848, 3987, 4404, 4913.
Sanielevici, Simon: 3284, 3288, 3289, 3290, 3297, 3776, 3778, 5783.
Sanu (pseud.): 4880.
Sarandi, Frosa: 4296, 4992, 7042, 7092.
Sardou, Victorien: 3236, 3311, 4162, 4846, 7054, 7056, 7057.
Sauer (pianist): 5966.
Saul (pseud.): 3491.
Savel, Vasile: 3691, 4111, 4119, 4128, 6246.
Savin, L.: 3823.
Săpunaru, C.: 6157.
Sărmanul Klopstock: 3860.
Săteanu,C.: 3879, 4954, 5639, 6713.
Săulescu, M.: 7179.
Săvescu, Gr.: 5752.
Scapin (pseud.): – vezi: Damé, Fr.
Scaramouche (pseud.): 4381, 4382–A, 4383, 4386–A, 4389, 4406, 4408–C, 4411–B, 4418–A.
Schiller, Friedrich: 3178, 4641, 4650, 4664, 4667, (4668), 7164, 7168, 7170, 7174.
Schopenhauer, A.: 4024.
Schwarzfeld, M.: 4079.
Scipione (pseud.): 4910.
Scriban, Augustin: 6170.
Scribe, Eugène: 4827, 7052.
Scurtu, Ion: 3353, 3385, 3439, 3841, 3904, 3947, 4059, 4939–D, 5101, 5168, 5323, 6161.
Scyt/Scytul, Gh. (vezi şi: Pop, Vasile): .5854, 5892, 5916, 5917, 5919, 5931, 6938, 6939.
Sebastocratul (pseud.): 6746–B, 6748–B.
Sever (pseud.): 5799.
Sfadă (pseud.): 6939.
Sfetea, C. (librăria): 3755, 6996.
Sfinx/Sphinx –vezi: Racoviţă, D.D.
Sfredeluş – vezi: Locusteanu, Petre
Sganarellu (pseud.): 4852.
Shakespeare, William: 3171, 3178, (3204), (3226), (3256), 3270, 3306, 3311, 3340, 3341, (3420), 3582, 3628, 4086, (4215), 4228–S, (4232), (4286), 4413, (4419), (4531), (4627), (4717), 4846, 4902, (4918), 4925, 4950, (4951), 4995, (5093), (5443), 7050, (7110), (7141), 7160.
Shelley, Percy B.: 3178.
Sifon (pseud.): 6174.
Silex (pseud.) 5933, 5996.
Silvestre, Armand: 3761, 5687.
Simionescu-Râmniceanu, Marin: 3376, 4036, 6860.
Sin. (pseud.): 4609.
Sion, G.: 3300, 3484, 5343, 7121.
Sipoş, Ioan: 4839.
Sir Georges: 5058.
Sisifus (pseud.): 6008.
Slavici, Ioan: 3546, 3556, 3559, 3698, 3724, 3738, 3756, 3828, 3841, 3900, 3925, 3968, 3986, 3991, 4011, 4020, 4030, 4144, 5356, 6015.
Smara, Maica [Andronescu, Smaranda]: 3322, 3786, 3843, 5847, 5985, 6974.
Smeură, Constantin: 3451.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Socor, Emil: 3443.
Sofocle: 3402, (5093).
Solymosi, Elek: 4952.
Someş (pseud.): 4851.
Sorbul, Mihail: 5348–B, 5376–D.
Soreanu, N.: 4542, 4639–A, 4663, 4672, 4884–D, 4933, 4965, 4974–C, 5024, 5072, 5079, 5172, 5193. 5203, 5235, 5407, 5413, 5447, 5480, 5531, 5597, 6831, 6889.
Sotir (pseud.): 5812.
Spartacus (pseud.): 3903, 3923, 3932.
Spătaru, Dan: 3475.
Spectator: 3412, 5239.
Speranţia, Th.D.: 3517, 3970, 3998, 6704.
Spicuitor: 4110–A.
Spirescu, Oscar: 4834–A.
Spriţ (pseud.): 5738.
St.: 3746, 5650.
Stal... (pseud.): 4525, 4613, 4748, 4794, 5173, 5277, 5449, 5451, 7162.
Stamatin, Const.B.: 5703.
Stanca, Iosif: 3925.
Stanca, Sebastian: 3327.
Stans (pseud.): 6942.
Stavăr (pseud.): 5196–B, 6297.
Stavri, Artur: 3744, 3777, 6940.
Stăncescu, C.I.: 3282, 4225, 4450, 4597, 4949, 6745.
Stănescu, Ion: 5427–A.
Stănescu, Stan: 6059.
Stătescu, Eugen: 5818.
Stâmbulescu, V.: 4915.
Stâncă, Radu: 5977, 6646(?).
Stelian (pseud.): 4753.
Stelian, Toma: 6179.
Stenio (pseud.): 4592.
Stenograf (pseud.): 5963, 5964.
Stephens, Mister: 4963–B, 4966, 4971.
Stere, Constantin: 4016, 4031, 5733, 5834, 6064, 6087, 6707.
Steuerman-Rodion, A.: 3457, 3476, 3526, 3586, 3710, 3789, 3794, 3880, 3969, 3990, 4002, 4016, 4052, 4076, 4102, 4772, 4819, 4831, 5156, 5207, 5249, 5334, 5411, 6062, 6086, 6114, 6233, 6718.
Stih (pseud.): 3602.
Stin (pseud,): 5894, 5896.
Stoenescu, Dem.D.: 3881.
Stoenescu, Th.M.: 4338, 4284, 4415, 5339, 5378, 6746, 6747, 6748.
Stoica, Constantin: 7008.
Stoica, Dionisie: 3556.
Stoica, Mihail: 4839.
Stoica, V.: 4129.
Stoicescu (polit. prototipul lui Tipătescu?): 3332.
Stop (pseud.): 4738, 4744, 5788, 5837, 5841.
Storin, G.: 5076.
Str. (pseud.): 4604.
Str. Quoda (pseud.): 4522.

Strapontin [I.D.Malla]: 4292, 4367, 4416, 4688.
Stratilescu, Tereza: 5677.
Stroe, Aurel A.: 4923.
Sturdza, Dim.A.: 3770–A, 5790, 5818, 5820, 5830, 5832, 5841, 5965, 6005, 6064, 6944.
Suchianu, I.: 3161, 4476, 6969.
Sudermann, Hermann: 5301 bis–B, 5305, 5306, 5311, 5321.
Suhamel, Lelia: 5421, 5432, 5494.
Sulivan (pseud.): 5813, 5814, 5818, 5820.
Suppé, Franz von: (4262), 4286, (4298), (4331).
Sylvino (pseud.): 4990 bis–A.
Sylviu (pseud.): 4695.

Ş

Ş: 3162, 3163.
Şaraga, fraţii (editori, librari): 3774, 3782.
Şeicaru, P.: 4127.
Şendrea (polit.): 5805.
Şerban, Al.: 4108.
Şnaps (pseud.): 5914.
Ştefan, Ioan: 3673, 4044.
Ştefănescu, Ana: 5132.
Ştefănescu, Paula: 4833.
Ştefănescu, Ticu N.: 5341, 5494.
Ştefănescu, Zoe: 4840, 4841.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Ştefănescu-Justin, C.: 3502.
Ştefănescu-Galaţi (dr.): 4070.
Şumuleanu, doctor: 3438.

T

T.: 3582, 4048, 4103, 5290, 5756.
t.: 5510, 5549.
T.G.: 5640.
T.M.: 4010.
Tacit [Publius Cornelius Tacitus]: 3639.
Taine, Hippolyte: 3178, 3628, 6090, 6718.
Tani (pseud.): 5865.
Tanoviceanu, I.: 5811.
Tantal '95 (pseud.): 6799.
Tardini-Vlădicescu, Fanny: 4357, 4428, 4513, 4514, 4528, 4753, 5211.
Täuber, Eufrosina: 5139–A.
Tălăşescu, Al. dr.: 4131.
Tăslăuanu, Octavian: 3988, 5285.
Tătăranu, A.P.: 6153, 6176.
Tăuşan, Grigore: 3416, 3417, 3427, 3465, 3466, 3645, 4039, 4124, 5527, 6171, 6179, 6333.
Tcaciuc, N.: 4099, 5329.
Tel (vezi şi: Bacalbaşa, I.C.): 3204, 3220, 3222, 3223, 3232, 4429, 4440, 4472, 4491.
Teleor, Dim.Constantinescu: 3484, 3537, 5293, 5375, 5426, 5499, 5517, 5909, 6711, 6925, 6947, 6965, 6969, 6972, 6987, 7180.
Teliman, M.: 3613.
Temistocli (teatru la Galaţi): 4467.
Teodorescu, Dumitru: 5295.
Teodorescu, G.Dem.: 6921.
Teodorescu, I.: 5853, 5874.
Teodorescu, Lică: 5344.
Teodorescu, Mia: 4398, 4445–A, 5402–A, 5408, 5603, 6895.
Teodorini, Elena: 4377, 7036–7045.
Teodoru, D.A.: 3246.
Teohari, N.Em.: 3388, 3983, 4024, 4028, 4033.
Terenţiu (pseud.): 5901.
Teronţia, V. 4037.
Thănăsescu, I.: 4372, 4500, 4564, 4581
Thénard (de la Comedia Franceză): 7107, 7109.
Théodore-Leclercq: 6119.
Theodorian, Caton: 3888, 5355, 5753.
Theodorini, Maria: 4343, 4362, 4363, 4372, 4373.
Thery (pseud.): 5646.
Tibişir (pseud.): 4436, 4437, 4438.
Tiflă (pseud.): 5695.
Timoteiu, D.: 5369–A.
Tip (pseud.): 3787.
Tirbuşon (pseud.): 3253.
Tiriplic (pseud.): 6946.
Tision (pseud.): 5699.
Tistu/Tist (pseud.): 3241, 3704, 5959.
Titina (pseud.): 5893.
Tofan, George: 3386, 3513, 3877, 3897, 4961.
Tol. (pseud.): 5766.
Tololoi (pseud.): 4951, 6828.
Tolstoi, Lev.N.: 3229, 3372, 3375, 3461, 3912, 4557, (4916), 4918, 6751, 6823, (6962).
Toma, A.: 6709.
Toneanu, Const.: 5184, 5400–B.
Toneanu, Vasile: 4411–D, 4438, 4561–A, 4652, 4658, 4668, 4673, 4817, 4823, 4873, 4981–C, 5141, 5193, 5203, 5277, 5342, 5407, 5491, 5515, 5520, 5527, 5542, 5582, 5597, 6889.
Toni, D.V.: 5377.
Tonon Le Tikalos/Tonică Ticălosu: 6080, 6082.
Top (pseud.): 4614.
Topârceanu, Gh.: 6300.
Traian, împăratul: 6210.
Trancă (pseud.): 6187.
Trancu, Grigore L: 6024.
Tremolio (pseud.): 3277.
Triandafil, Gr.: 5705, 5720.
Tristan (pseud.): 3729, 3731, 4486.
Trivale, Ion: 3480, 4130.
Troll, Atta: 6847.
Trubadurul (pseud.): 3817.
Truţki (pseud.): 3751.
Tudor Vladimirescu: 4764.
Turcu, Mihail: 5727.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Tutoveanu, G.: 3976, 4061, 4105.
Twain, Mark: 3267, 3347, 3572, 3868.
Tzigara-Samurcaş, Al.: 5951.

Ţ

Ţânţar (pseud.): 6937.
Ţinc/Ţincu, Nicolae: 3915, 5339, 5744.
Ţipirig (pseud.): 5748.

U.

Uhrinowsky, Petru: 3322.
Uhry, Rodolphe: 5514, 5569, 5570.
Un dac: 5862.
Un socialist: 6312.
Urechiă, Alceu dr.: 3611, 3612, 3725.
Urechiă, V.A.: 3232, 3234, 3283, 3440, 3496, 3803, 3845, 3919, 4685, 4714, 4878, 4928, 6652, 6737, 6740, 6743, 6816, 7070.
Ursachi/Ursachy/Ursaky, G.C. (căpitan): 3291, 3294, 3314, 3366, 3399, 4723, 6647.

V

V.: 3837.
V.Gr.: 3408, 3957.
V.V.: 5432.
Vaian, Eugen: 3254, 5722.
Vaida-Voevod, Alex.: 6725, 6911.
Vasal/Vas-Al – vezi: Alexandrescu, Vasile.
Vaschide, N.: 3307, 3790.
Vasi (pseud.): 4908–A.
Vasilescu (-Siderescu, Vasile?): 4921.
Vasilescu, I.: 3879, 3880.
Vasilescu, Maria: 4609.
Vasilescu, N.: 4628.
Vasilescu-Delaargeş, Gh.: 7015.
Vasilescu-Stilvas, St. Ilie: 6887.
Vasiliu, N.: 5015–A.
Vasiliu, Petre: 4825–A.
Vax (pseud.): 4736, 4743, 4750, 4756, 5785, 5791.
Văcărescu, Elena: 3409, 5710.
Văcărescu, M. – vezi: Claymoor.
Văleşteanu, Grig.: 4908.
Vega (pseud.): 3611.
Velcean, Iosif: 3302.
Velescu, Petre: 3679.
Vellescu, Ştefan: 4175, 4358, 4635–A, 4785, 4805, 7155, 7162.
Vene (pseud.): 3280.
Ventura, Grigore: 3232, 3278, 3367, 3397, 3410, 3835, 3918, 3919, 4165, 4379, 4384, 4419, 4611, 4838, 4894, 4936–A, 5161, 5169, 5174, 5190.
Verax (pseud.): 5352.
Verdi, Giuseppe: 7039.
Veresciaghin (pictor): 3178.
Vermont, Feea/Fanşeta: 6638, 6639, 6735.
Vernescu, G.: 3627.
Vernescu (trupa Leonescu şi V.): 4895.
Vernescu-Vâlcea, C.: 5641, 5643.
Vinţescu (actor): 5646.
Viola (pseud.): 4947.
Viorel (pseud.): 4658, 4706.
Vir. (pseud.): 5120.
Viran (pseud.): 5856.
Viutu, A.: 4878.
Viv. (pseud.): 5806.
Vlad (pseud.): 4601, 5583–B, 5805, 5810, 5815, 5822.
Vlad Delamarina, Victor: 3768, 3773.
Vladislav, C.: 3325.
Vlahuţă, Al.: 3202, 3229, 3288, 3289, 3322, 3350, 3420, 3505, 3536, 3538, 3539, 3541, 3556, 3562, 3578, 3612, 3618, 3619, 3657, 3665, 3670, 3699, 3707, 3715, 3717, 3718, 3720, 3742, 3744, 3746, 3752, 3755, 3756, 3762, 3763, 3769, 3772, 3778, 3782, 3784, 3785, 3791, 3803, 3810, 3811, 3814, 3816, 3817, 3823, 3828, 3831, 3832, 3833, 3834, 3835, 3836, 3841, 3845, 3847, 3852, 3856, 3858, 3859, 3860, 3864, 3865, 3869, 3870, 3871, 3882, 3883, 3886, 3893, 3895, 3902, 3903, 3905, 3906, 3911, 3923, 3926, 3927, 3930, 3946, 3971, 3982, 3986, 4000,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

4010, 4011, 4017, 4020, 4021, 4029, 4035, 4043, 4047, 4061, 4072, 4090, 4094, 4095, 4097, 4119, 4127, 4132, 5356, 5409, 5579, 5733, 5870, 6132, 6246, 6739, 6754, 6778, 6839, 6872, 6966.
Vlaicu, A.: 5014.
Vlaicu, Aurel: 6907.
Vlădicescu – vezi: Tardini-Vlădicescu F.
Voiculescu, Marioara: 4529, 5023, 5072, 5076, 5241, 5513.
Voinea (pseud.): 5860.
Voltaire: 3173, 5246.
Vraja, C. (vezi şi Ibrăileanu, G.): 5739.
Vrancea, Al.: 5913.
Vrăbiescu, Iulian: 5973, 5981, 6215.
Vulcan, Iosif; 6754, 7177.
Vulcan, Petre/Petru: 3840, 5796, 6936, 6950, 7000.
Vultur, Dinu: 6021.

W

Wellner, (– Nottara, – Hasnaş) Amelia: 4150, 4164, 4165, 4256, 4296, 4353, 4354, 4371–B, 4921, 7137, 7166.
Wiest, Louis/Ludovic: 7172, 7173.
Wolf, P.: 5113.
Wolff, C.: 5441.
Woss, Richard: 4429.

X

X: 4388, 4398, 5229, 5976, 7003.
X.Y./Y.X.: 3978, 3997, 6106.
X.Y.Z.: 4892, 6184.
Xam.: 5144–A, 5348–C, 5376–B, 5397, 5402–A.
Xeni, Constantin: 3603, 4965, 4970, 4985, 5000, 5010, 5025, 5059, 5103, 5111, 5119.
Xenopol, A.D.: 3814, 3985.
Xenopol, N.: 3180, 3837, 5805, 5818, 6059 (?).
Xidar (pseud.): 3979, 3997.

Y

Y.X. – vezi: X.Y.
Yorik [Ion Gorun?]: 3502, 5894.
Ywann (pseud.): 5842.

Z

Z: 4457, 4458.
Zaharia, N.: 3449, 6129, 6220.
Zamfirescu, Duiliu: 3288, 3289, 3419, 3420, 3421, 3423, 3426 bis, 3429, 3463, 3556, 3559, 3562, 3755, 3772, 3784, 3785, 3810, 3811, 3814, 3836, 3841, 3842, 3863, 3867, 3868, 3871, 3875, 3878, 3952, 3962, 3993, 3999, 4043, 4047, 4061, 4180, 4206.
Zanetto (pseud.): 4982.
Zarifopol, Paul: 6777–C.
Zeti (pseud.): 4905.
Zetta (pseud.): 5086.
Zig (pseud.): 3736.
Zoil (pseud.): 3193.
Zola, Emile: 3185, 3226, 3260, 3372, 3375, 3527, 3827, 4233, 4282, (4837), 7148, 7151
Zou (pseud.): 5868.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

CUPRINS

III. RECEPTAREA OPEREI LUI I.L. CARAGIALE

A. ARTICOLE ŞI STUDII DESPRE OPERA LUI I.L. CARAGIALE
1. Teatru 5
2. Momente şi schiţe 57
3. Nuvele. Povestiri. Parodii 63
4. Versuri 71
5. Mofturi. Gogoşi. Culmi 73
6. Notiţe critice. Cronici dramatice şi muzicale 75
7. Publicistică. Articole politice. Varia 76
8. Traduceri 83
9. Consideraţiuni generale 86

B. CRONICI DRAMATICE, ANUNŢURI, AFIŞE, INTERVIURI, AMINTIRI DESPRE REPREZENTAREA PIESELOR ORIGINALE. REFERINŢE DESPRE INTERPREŢII PERSONAJELOR CARAGIALIENE 146

C. SINTAGME DIN OPERA CARAGIALIANĂ INTRATE ÎN UZUL PUBLIC 361

IV. CORESPONDENŢĂ

A. CORESPONDENŢĂ ADRESATĂ LUI I.L. CARAGIALE 442
B. I.L. CARAGIALE ÎN CORESPONDENŢA ALTOR PERSOANE 454

V. ICONOGRAFIE

FOTOGRAFII, CARICATURI, DESENE, PICTURĂ 467

VI. BELETRISTICĂ ÎNCHINATĂ LUI I.L. CARAGIALE

..... 479

ADDENDA 491
Notă editorială finală 515
Indice de nume 517

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

Tipărit SEMNE

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro

ISBN 973-9232-20-5
ISBN 973-9232-22-1

Lei 25 000

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.inst-calinescu.ro